BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

... ian 2022

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVIII Nr. 848 — Sîmbătă 5 ianuarie 1974 — 8 PAGINI 1,50 LEI

SPRE O UMANIZARE A CARTIERELOR DE LOCUIT

Interviu cu prof. arhitect Cezar LĂZĂRESCU

(Relatările în pagina a 5-a)

BĂIAT SAU FATĂ?

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ DESCHIDE O NOUĂ ȘI IMPORTANTĂ CALE ÎN DOMENIUL GENETICII

RELONUL ȘI MELANA LA A PATRA GENERAȚIE

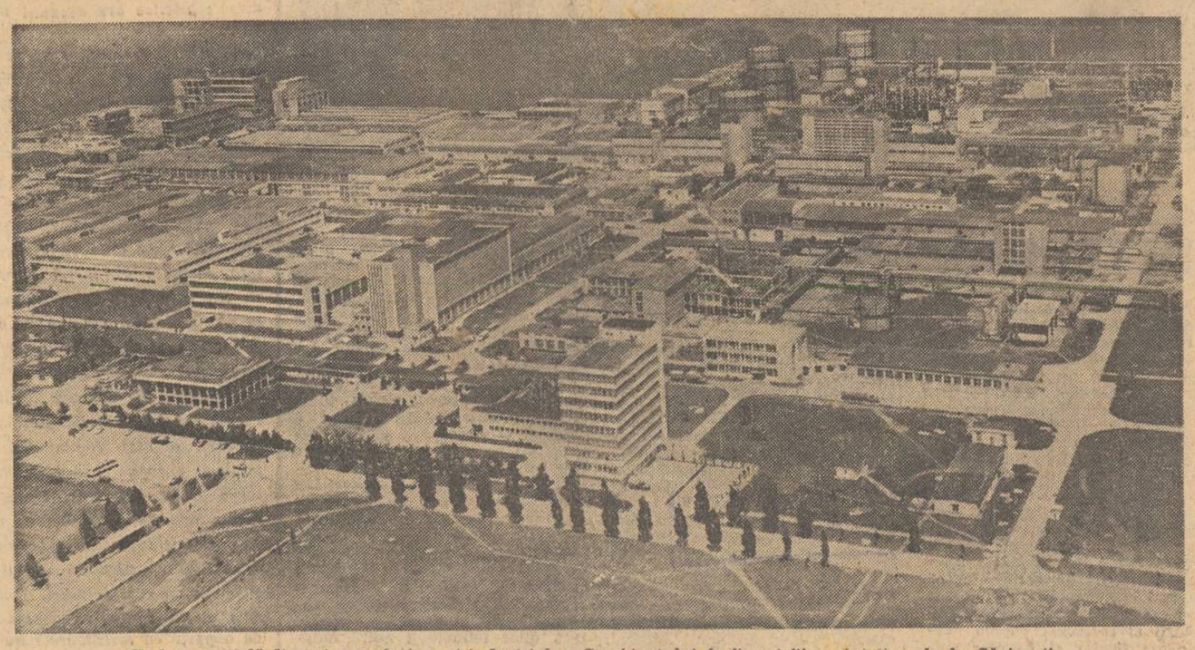

Vedere parțială din avion a platformei industriale a Combinatului de fire și fibre sintetice de la Săvinești.

● *Visurile au devenit realități* ● *Elixirul tinereții colectivului* ● *De 450 de ori distanța de la Pămînt la Lună* ● *Într-un an cît în două cincinale* ● *Peste 50 de produse cu utilizări în cele mai diferite ramuri ale economiei* ● *Creierul combinatului*

Într-o discuție purtată recent, **STELA CIUBOTARU**, secretara comitetului sindicatului de la combinatul de fire sintetice Săvinești, spunea că în ultimii doi-trei ani media de vîrstă a colectivului întreprinderii a scăzut de la 26 la 23 ani.

— Nu cumva ați greșit? am întrebat-o oarecum contrariat. În mod normal procesul este tocmai invers: cu cît o întreprindere își sporește vechimea, cu atît media de vîrstă a salariaților crește. Or, combinatul dumneavoastră se află în pragul împlinirii a 15 ani de activitate.

— Nu, nu este nici o greșeală. Ceea ce am afirmat reprezintă o realitate verificabilă. În pofida trecerii anilor, întreprinderea noastră a devenit tot mai tînără. Primele instalații de fabricare a relonului și melanei, care au început să producă cu 13—14 ani în urmă, sînt mult prea modeste, atît sub raportul capacității cît și al echipării lor tehnice, față de capacitățile intrate în funcțiune în perioada care a urmat. Or, fiecare etapă de dezvoltare a combinatului a necesitat noi cadre, care au fost recrutate în special din rîndurile tineretului. Iată elixirul tinereții colectivului nostru. La ora actuală în instalațiile combinatului lucrează peste 8 000 de tineri. Cei mai mulți dintre ei sînt tinere fete.

După cum se știe, în cursul anului 1973 la Săvinești a început să producă cea de a patra generație de instalații pentru fabricarea firelor și fibrelor sintetice. Prin intrarea în funcțiune a noilor capacități au fost create condiții ca producția de fire și fibre sintetice să crească de aproape trei ori. Cîteva comparații sînt edificatoare din acest punct de vedere. Așa bunăoară, **cantitatea de fibre acrilice pe care le va produce anual Melana IV este echivalentă cu lîna ce se poate obține de la o turmă uriașă care ar număra peste cinci milioane de oi. Sau: lungimea firelor ce se vor obține anual de la Relon IV va fi egală cu de 450 ori distanța de la Pămînt la Lună.** Și încă un amănunt nu lipsit de semnificații: **volumul investițiilor materializate în 1973 la Săvinești este egal cu tot ceea ce s-a**

CONTINUARE ÎN PAG. ②

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

SEMNIFICAȚII — ANUL PATRU AL CINCINALULUI

De cîteva zile ne aflăm în al patrulea an al acestui deceniu, an încărcat de numeroase semnificații prin ceea ce evocă, dar și prin ceea ce reprezintă el în sine. Mai întîi, o mare aniversare, a treizecea a glorioasei victorii de la 23 August, ziua cînd, sub conducerea Partidului Comunist Român, întregul nostru popor a deschis prin luptă și prin jertfe porțile spre viitorul său socialist. În al doilea rînd, un an de muncă intensă pentru ca fiecare zi, fiecare oră să constituie un pas înainte spre realizarea țelurilor acestui cincinal, de a cărui importanță pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate este pătruns fiecare cetățean al țării noastre. Apoi anul cînd, întruniți în cel de-al unsprezecelea Congres, reprezentanții comuniștilor români, de fapt reprezentanții unanimității poporului nostru, vor dezbate și vor hotărî asupra viitorului patriei noastre, vor elabora noi planuri strălucite, a căror îndeplinire va ridica România socialistă pe noi culmi ale progresului, civilizației și bunei-stări.

Ne înfățișăm la acest început de an cu mîndria unui bogat bilanț de fapte. A face comparații cu trecutul mai îndepărtat a devenit aproape inutil, mai ales în condițiile cînd industrii întregi, tot ceea ce este modern și cunoaște în prezent o amplă dezvoltare, cu două sau trei decenii în urmă, nici nu exista. Cu ce să fie comparată marea noastră industrie petrochimică sau cea electronică? Cît de mari ar trebui să fie coordonatele unui grafic care să prezinte, bunăoară, dezvoltarea economică a unui județ cum este Argeșul numai în ultimii 10—15 ani? Unde eram și unde sîntem în domeniul construcțiilor de mașini, al amplorii construcțiilor urbane, al mecanizării și, implicit, al producției agricole? Sînt realități bine cunoscute nu numai între frontierele țării, dar știute și apreciate și peste hotare, unde eforturile depuse de poporul nostru pentru înflorirea patriei sale, munca, priceperea, capacitatea sa creatoare fac obiectul a nu puține cuvinte de admirație.

CONTINUARE IN PAG. ②

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOSTRI

Hibernală
Emil MAIOR — Cluj

Pastel de iarnă
Dorel DEMETRESCU — Voinești — județul Vîlcea

TENISUL LA ÎNCEPUT DE AN

Cu Ilie Năstase despre Boston, public, adversari și proiectele anului în curs. Programul complet al turneelor din primele cinci luni ale anului

(În pagina a 8-a)

CURA DE SLĂBIRE NU POATE FI O MODĂ

- CE ESTE OBEZITATEA?
- NU EXISTĂ MEDICAMENTE MIRACULOASE

(Amănunte în pagina a 6-a)

CUM VA FI VREMEA ÎN LUNA IANUARIE

Prognoză meteorologică prezentată de Dumitru Bacinschi
director adjunct științific al Institutului de meteorologie și hidrologie

(Pagina a 6-a)

Mai există enigme?

200 DE TEZAURE MONETARE ROMANE DESCOPERITE ÎN MOLDOVA

de dr. docent Bucur MITREA

- **Aproximativ 20 000 denari romani depistați pînă acum pe teritoriul Moldovei**
- **S-au găsit și numeroase obiecte de podoabă din aur și argint**
- **Legături economice între triburile geto-dacice și imperiul roman încă din secolul I înaintea erei noastre**
- **Importantul rol jucat de cetățile antice de la Poiana, jud. Vrancea și Răcătău, jud. Bacău.**

(Relatarea în pag. a 2-a).

I
Monedă din epoca lui Octavian August (secolul I e.n.)

II
Monedă din altă emisiune tot din epoca lui Octavian August

III
Chipul lui Apollo pe o monedă din secolul I i.e.n.

I
Reversul monedei (secolul I e.n.)

II
Reversul monedei din epoca lui Octavian August

III
Diana Lucifera întruchipată pe reversul monedei din secolul I i.e.n.

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

- Soluții de lipit pînză, carton și hîrtie
- Unde păstrați cheile?
- Pentru ață și ace
- Sfaturi practice

MODA

JACHETA

CÎTEVA SUGESTII PENTRU ȚINUTA VESTIMENTARĂ ÎN ACEST ANOTIMP

(Amănunte în pagina a 6-a)

20677.

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

SEMNIFICAȚII— ANUL PATRU AL CINCINALULUI

URMARE DIN PAG. 1

Pe planul relațiilor internaționale, prestigiul patriei noastre a crescut, de asemenea, în și mai mare măsură, datorită activității neobosite desfășurate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de conducerea partidului și statului nostru, pentru afirmarea pe arena mondială a unor principii noi, democratice, de egalitate deplină în drepturi și respect al independenței și suveranității fiecărei națiuni, pentru crearea unui climat în care toate țările, fără deosebire de mărime, să poată participa activ la rezolvarea problemelor care confruntă omenirea. Cursul vieții internaționale confirmă justețea aprecierilor și orientărilor politicii internaționale a partidului și statului nostru privind procesele care au loc în lumea contemporană, precum și a politicii noastre externe de întărire continuă a relațiilor de prietenie cu țările socialiste, cu statele care au pășit pe calea dezvoltării lor independente, cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Ne aflăm la începutul unui nou an care va fi, cu siguranță, încărcat de fapte, de succese în activitatea poporului nostru în toate domeniile, în producția industrială și agricolă, în știință, artă și cultură. Succese care vor avea la bază munca eroică a tuturor cetățenilor patriei, marea lor forță de dăruire, întreaga lor capacitate creatoare, răspunzînd astfel cuvintelor calde rostite de secretarul general al partidului nostru în noaptea Anului Nou, cînd spunea: „În acest moment solemn, îmi exprim convingerea că oamenii muncii din patria noastră — muncitori, țărani, intelectuali, bărbați și femei, tineri și vîrstnici, români, maghiari, germani și de alte naționalități — nu vor precupeți nimic pentru traducerea în viață a politicii partidului și statului — expresie fidelă a intereselor și aspirațiilor fundamentale ale națiunii noastre socialiste".

Relonul și melana la a patra generație

Aspect din secția a II-a a țesătoriei de relon

URMARE DIN PAG. 1

construit aici de-a lungul ultimelor două cincinale.

Dar nu este vorba numai de creșterea cantitativă a producției, ci și de nivelul tehnic la care se realizează, de diversificarea sortimentelor și îmbunătățirea calității produselor.

— Tehnologia de fabricație care se utilizează în noile instalații, arăta cu îndreptățită mîndrie inginerul **PAUL CĂLCÎI,** șeful serviciului tehnic, **a fost elaborată de cercetătorii combinatului în colaborare cu cadrele tehnice din producție. Specialiștii noștri au satisfacția că nu mai sînt nevoiți să cumpere de-a gata și pe bani grei tehnologii și instalații pentru fabricarea firelor și fibrelor sintetice. Rod al investiției de inteligență proprie, astăzi am ajuns în situația de a elabora noi înșine tehnologii originale, combinatul devenind un exportator de procedee de fabricație și de tehnologii moderne.**

În prezent la Săvinești se produc peste 50 de produse cu utilizări în cele mai diferite ramuri ale economiei.

Fără îndoială că de la primele fire poliamidice obținute în instalația Relon I, sau de la fibrele de melana, fabricate în pilotul semindustrial construit în 1959 și pînă la gama largă de produse care se realizează în prezent la Săvinești, drumul străbătut nu a fost nici scurt și nici neted. Să nu se uite că uzina a fost înălțată într-o zonă lipsită de o tradiție industrială, cu oameni fără experiență într-un astfel de domeniu, specialiștilor veniți sau formați aici revenindu-le misiunea nobilă de a materializa visurile și căutările unor eminenți oameni de știință români de talia lui Petre Poni, Nicolae Teclu, Const. Istrati, iar rezultatele înregistrate dovedesc că chimiștii de la Săvinești și-au îndeplinit cu cinste această sarcină, dovedindu-se demni de glorioșii lor înaintași.

O vizită în sectorul de cercetare, creierul combinatului cum le place chimiștilor să-l numească, cu modernele lui laboratoare și stații pilot, îți oferă imaginea unei lumi fantastice, pline de surprize și neprevăzut. Aici inteligența oamenilor „arde" la cea mai înaltă temperatură.

Stăm de vorbă cu inginera **IULIA AMĂLINEI,** șefa serviciului de cercetare.

— De cînd lucrați în combinat?

— Chiar de la început. Adică de cînd eu am terminat facultatea, iar aici, la Săvinești se făceau pregătiri pentru punerea în funcțiune a celor dintîi instalații. În ani, aceasta înseamnă de trei ori cîte cinci.

— De ce nu 15?

— Pentru că timpul petrecut pînă acum în combinat se împarte în trei părți egale: primii cinci ani la instalația de caprolactamă, următorii — la serviciul C.T.C., iar ultimii cinci ani în sectorul de cercetare.

— Și care perioadă v-a adus cele mai mari satisfacții?

— Fiecare, în felul ei. La început a fost perioada entuziasmului și avîntului tinerese, marcată prin punerea în funcțiune a primelor instalații, a urmat perioada căutărilor febrile, a eforturilor pentru afirmarea produselor pe piața internă și externă, iar ultima, perioada maturității, pe care o socotesc și cea mai fertilă, ne-a adus nouă, specialiștilor care lucrăm la Săvinești, satisfacția consacrării în acest tînăr dar important domeniu al industriei chimice. Luați la un loc, cei 15 ani au constituit pentru mine, ca și pentru ceilalți colegi, o veritabilă școală la care, cunoștințelor teoretice acumulate pe băncile facultății li s-a adăugat experiența activității practice, de producție. Și aceasta înseamnă extrem de mult.

— Preocupări actuale?

— Avem multe și variate. Ele vizează o gamă foarte largă de probleme, de la diversificarea producției și îmbunătățirea calității acesteia, pînă la elaborarea unor tehnologii noi, reducerea consumurilor specifice de energie și materii prime, înlocuirea unor materiale aduse din import. Aș aminti bunăoară de realizarea instalației de recuperare a oxizilor de azot din gazele reziduale de la instalația de acid adipic, la obținerea unui înlocuitor al metabisulfitului de sodiu adus din import, de stabilirea tehnologiei de fabricare a firelor pentru țesături ignifuge. Dar ceea ce ne preocupă mai mult decît toate este scurtarea ciclului cercetare-valorificare. Din păcate însă rezolvarea acestei probleme nu depinde numai de noi.

După cum se știe, nu de mult la Săvinești a luat ființă prima societate mixtă cu răspundere limitată denumită R.I.F.I.L. Rod al cooperării economice cu firma italiană „Romalfa", pe platforma de aici se află deja în plină construcție o fabrică de prelucrare superioară a fibrelor acrilice scurte. Ea va fi înzestrată cu mașini de cardat, de filat, cu aparatură de vopsire la nivelul tehnicii mondiale. De la inginerul **RADU BUCUR-POPA,** directorul economic al RIFIL-ului, am aflat că noul obiectiv va intra în funcțiune în ultimul trimestru al anului 1974. Firele produse aici vor fi utilizate în industria de tricotaje. Intrarea în funcție a fabricii va contribui nu numai la valorificarea superioară a fibrelor de melana, în condițiile unei eficiențe mult sporite, dar și la creșterea gradului de integrare a producției combinatului, ceea ce reprezintă un nou pas în dezvoltarea industriei de fire și fibre chimice din țara noastră.

Const. AZOIȚII

SECVENȚE

Profesoară, monograf, pictor

Era pe la început de vară la Novaci, unul dintre orașele gorjene cele mai tinere. Se punea la cale o monografie a localității. Intelectualii de aici fuseseră solicitați să-și aducă contribuția. Intre ei se număra și profesoara Aurelia Popescu. Pe lîngă preocupările de la catedră și acelea de monograf (moștenire de la tatăl său), Aurelia Popescu este continuatoarea și a altei tradiții de familie, de data aceasta „pe linie maternă" — pictura. De altfel, mama sa ne-a mărturisit-o nu numai fără regrete ci și cu oarecare mîndrie": „Relica are desenul mai bun".

Ne aflăm în zilele cînd urma să se închidă o expoziție personală a profesoarei și aveam ce vedea, acolo în sala acelei bijuterii arhitectonice care este casa de cultură a orașului de sub Paring. Aici cîteva portrete, dincolo peisajele locurilor natale, apoi scene de muncă. O ciobănită cocoțată în vîrful carului cu fîn răsucește cu îndemînare în aer furca de fier pentru a o așeza la locul potrivit, în „arhitectura" încărcăturii carului binecunoscută de oamenii locului, vestiți crescători de animale. Alături, o altă compoziție de factură aproape naivă. „Șezătoare la tors de canură" (fotografia noastră). Trei tinere băcițe se întrec la torsul canurii din ultima „recoltă" de lînă. Privirile cu subînțelesuri, ocheadele șirete creează impresia pe de o parte că torcătoarele nu se plictisesc singure, deci că autoarea tabloului a surprins doar un fragment al scenei dar care implică întregul.

Ion BECHERU

„Șezătoare la tors canură"

Profesorul de muzică și desen Traian Percec, din orașul Rădăuți, are o pasiune: desenul în peniță. Iată unul dintre desenele sale intitulat „Artă suceveană".

200 DE TEZAURE MONETARE ROMANE DESCOPERITE ÎN MOLDOVA

de dr. docent Bucur MITREA

● Aproximativ 20 000 denari romani depistați pînă acum pe teritoriul Moldovei ● S-au găsit și numeroase obiecte de podoabă din aur și argint ● Legături economice între triburile geto-dacice și imperiul roman încă din secolul I înaintea erei noastre ● Importantul rol jucat de cetățile antice de la Poiana, jud. Vrancea și Răcătău, jud. Bacău.

Comorile de tot felul, dar în primul rînd cele antice, au aprins imaginația oamenilor, clădind în jurul lor o atmosferă de vrajă, înconjurată de mister. Ceva din lumea basmelor, dar materializat și concretizat prin anumite obiecte pe care imaginația bicluită de dorințe uneori ascunse și nemărturisite le-ar fi dorit pe toate din metal prețios, dacă se poate aur, numai aur, iar de frumoase, să nu aibă pereche. Ajunsă la acest punct imaginația își lua libertatea de a zbura și zburda în voie... Tinerețe, podoabe, Făt Frumos, Ilene Cosînzene, călătorii, ba chiar palate... Și visarea se lasă legănată de iluzia unor dorințe care s-ar voi împlinite. Dar se mai încearcă și un alt sentiment cînd cineva se apropie cu gîndul de o astfel de descoperire Necunoscutul care stă la baza acelei comori, misterul de care ea este înconjurată... poate vreun blestem... poate..., dar cîte nu trec prin mintea celor care se lasă vrăjiți și ispitiți de asemenea visări.

Și totuși ceva, și uneori nu puține dintre visuri, se întîmplă să fie confirmate de descoperiri. **Comorile antice, la care am făcut aluzie mai sus, sînt constituite în marea lor majoritate, așa cum arată descoperirile, din monede, rareori de aur, de cele mai multe ori de argint, și uneori chiar de bronz. Se poate întîmpla să fie însoțite, cîte odată, și de obiecte de podoabă: inele, cercei, coliere etc. de metal prețios.**

Însoțite sau nu de obiecte de podoabă, „comorile" antice constituie **întotdeauna un prețios izvor** istoric pentru studiul culturii materiale a populațiilor care au trăit pe pămîntul patriei noastre. Ele trebuie mai întîi cercetate, studiate, prelucrate și publicate, descoperire cu descoperire, pentru ca apoi, cînd dispunem de un număr suficient de asemenea date, să putem încerca o explicație a lor pe un plan istoric superior. Și munca migăloasă, uneori de o viață întreagă, sau chiar de generații, este răsplătită prin perspectivele pe care le deschide cercetării istorice un asemenea material.

Este cazul tezaurelor și monedelor romane izolate descoperite pe teritoriul Moldovei. Prin strădania a generații întregi, în care intră și cea a primei jumătăți a secolului trecut, am putut să string pentru pămîntul Moldovei peste 200 de tezaure și aflări de monede romane. Fixate pe hartă, localitățile lasă impresia și, nu numai impresia, că **Moldova este „pavată" cu asemenea descoperiri.** Și, cercetările recente în domeniul ce ne preocupă, au mai adus și alte preciziuni, care nu sînt de loc neglijabile: **numărul denarilor romani aflați mereu în aceeași regiune a țării noastre. Este vorba de aproximativ 20 000 denari (și în general monede romane) descoperite și depistate în decursul timpului.**

Cercetările de specialitate au adus și unele precizări în ceea ce privește etapele cronologice în care a avut loc pătrunderea monedei romane la daco-geții din Moldova. O primă etapă se datează în secolul I i.e.n., cînd sînt îngropate unele tezaure de denari romani republicani. **În această vreme un rol economic important l-au jucat printre altele cetățile de la Poiana, com. Nicorești, jud. Vrancea, și Răcătău, jud. Bacău.** Aceste centre tribale erau fără îndoială și centre economice. **Descoperirile de monede sînt confirmate și de descoperiri de natură arheologică cum sînt vase de lut, de metal, obiecte de podoabă și multe altele.** Totul, inclusiv monedele, lasă impresia unui centru economic.

Dacă începutul legăturilor economice dintre geto-dacii de pe teritoriul Moldovei și romani pot fi datate încă din secolul I i.e.n, ele vor cunoaște o dezvoltare tot mai mare în vremea Imperiului roman. O nouă etapă poate fi considerată în momentul în care Dunărea de Jos devine hotar al împărăției romane, în spre mijlocul secolului I e.n. De atunci, pe marele drum pe care-l deschide Siretul, va începe un intens proces de schimb de bunuri între lumea triburilor geto-dacice și Imperiu, și invers. Procesul de care am amintit va cunoaște un nou impuls după cucerirea Daciei de către Traian. Din acel moment, la drumurile de legătură ale romanismului din Dobrogea se mai adaugă un altul, cel care leagă Dacia transilvană, prin pasul Oituz de Moldova. **— Avem de înregistrat, în vremea de după Traian, o pătrundere masivă economică romană, documentată prin numeroasele tezaure de care am pomenit mai sus.** Și situația aceasta va ține tot cursul secolului al II-lea, continuînd în secolul următor, și, apoi, cu unele modificări, aceleași legături putînd fi urmărite și în secolul al IV-lea.

Fără îndoială că contactul strîns pe care romanitatea din Dobrogea și vremelnic și cea din Transilvania l-au avut cu populațiile daco-getice din Moldova în decurs de cinci secole, nu s-a mărginit numai la simplul schimb de bunuri materiale, mărturisit deschis și fără echivoc de tezaurele monetare. A trebuit să fie atins și celălalt domeniu, cel spiritual, dar deocamdată nu putem preciza mecanismul. În schimb, existența atîtor mărturii romane, la tot pasul, ne dovedește în mod clar că și pe acest teritoriu s-a născut și format poporul român.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

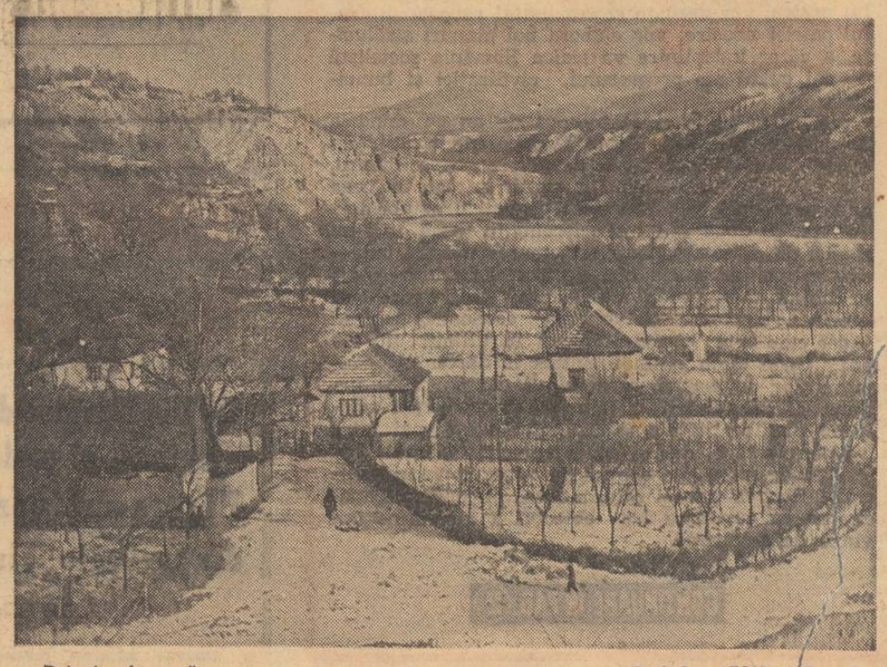

„Peisaj vrîncean" — **Prof. Ioan ȚAU — Tecuci**

DUMINICĂ 6 IANUARIE

PROGRAMUL I: 8.35 Gimnastică pentru toți. 8.45 Cravatele roșii. 9.35 Daktari. 10.00 Viața satului. 11.15 Ce știm și ce nu știm despre... sugestie, autosugestie, hipnoză. 11.45 Bijuterii muzicale — interpreți celebri. 12.30 De strajă patriei. 13.00 Album duminical. (Din cuprins: Muzică ușoară cu formația Titel Popovici. 13.15 Cupletul zilei cu Radu Zaharescu. 13.25 O vedetă imită pe alta... Ann Margaret evocind melodii din filme celebre. 13.40 Maeștrii arenei. 13.55 Refrene lirice. 14.10 „Ofelia Pilolu" — scenetă de Ion Băieșu. 14.20 „Glasul roților de tren" — Călătorie muzicală cu Marina Voica, Mihaela Mihai și Corina Chiriac. 14.40 „Pe dealul Feleacului" — transmisiune de la Cluj. Cîntece și jocuri populare. 15.15 „Aventuri în epoca de piatră". 15.40 Antologie umoristică. 15.45 Cîntece de petrecere). 16.00 Magazin sportiv. Schi — sărituri. Ultimul concurs din cadrul „Turneului celor patru trambuline". Transmisiune de la Bischofshofen. 17.00 Film serial „Pistruiatul". Episodul al III-lea. 17.40 Cîntare patriei. Concurs coral interjudețean (grupa a III-a) 19.00 Lumea copiilor. O lecție ca-n vis. Film artistic realizat de Studioul de televiziune din R. S. Cehoslovacă. 19.30 Telejurnal. 20.05 Reportajul săptămînii. Se întorc fiii Vrîncioaiei. 20.30 Filmul „Trandafirul alb pentru sora mea neagră". Producție a studiourilor cinematografice mexicane. În distribuție: Libertad Lamarque, Eusebia Cosme, Steve Flanagan. Premieră pe țară. 22.00 Telejurnal. 22.10 Duminica sportivă.

PROGRAMUL II: Film serial pentru copii: Grăsunul. Episodul VI 20.35 De pe scenele lirice ale țării. „Mantila neagră" — spectacol de balet în interpretarea ansamblului Chore-Studio al Operei din Timișoara. 21.20 Brett și Danny.

LUNI 7 IANUARIE

PROGRAMUL I: 16.30 Emisiune în limba maghiară. 19.00 Interpretul preferat. Ana Muntearu — o interpretă a doinei și din zona montană a Banatului. 19.20 1001 de seri. Cîinele și rațele. 19.50 Revista literar-artistică TV. 21.15 Roman foileton. Pot Bouille după Emile Zola. Episodul al 11-lea. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II: 17.30 Telex. 17.40 Album coral. Medalion Gavriil Musicescu. 17.50 Virstele peliculei. Magazin bilunar de cultură cinematografică. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Daktari. 20.25 Viața economică a Capitalei. Azi, Sectorul 7. 20.45 Muzica românească în contemporaneitate. Profil Sabin Drăgoi. 21.20 Baladă pentru acest pămînt. Leagăn de cremene. 21.40 Gala maeștrilor. Valentin Teodorian. Pagini alese din opere. 22.10 Cărți și idei. Discuție asupra lucrării „Etnografie românească" de Ion Vlăduțiu.

MARȚI 8 IANUARIE

PROGRAMUL I: 9.00 Teleșcoală. 9.30 Itinerar istoric: Pagini din istoria Bucureștilor. 10.00 Curs de limbă germană (reluare). 10.30 Curs de limbă franceză (reluare). 11.00 Biblioteca pentru toți (reluare). E. Lovinescu. 11.45 Pagini din Albumul duminical. 16.00—17.00 Lecții TV. pentru lucrătorii din agricultură. Cultura plantelor de cîmp. 17.30 Telex. 17.35 Curs de limbă rusă. Lecția 73. 18.05 Curs de limbă engleză. Nepoții lui Sherlock Holmes. Emisiune de vacanță realizată cu concursul elevilor Liceului „I. L. Caragiale". 18.35 Muzica — emisiune de actualitate muzicală. Un nou an muzical: ce așteaptă și ce vor asculta melomanii? 19.00 Drumuri în istorie. Alba-Iulia — două milenii de istorie. 19.20 1001 de seri. Cîinele și puișorii de găină. 19.30 Telejurnal. La cotele anului XXX. 20.00 Revista economică TV. 20.35 Teatrul liric TV. Opera Bal mascat de G. Verdi. Montaj TV. 22.15 24 de ore

PROGRAMUL II: 20.00 Film serial „Flăcările". Producție a studiourilor de televiziune cehoslovace. Episodul I. 20.45 Formații și ansambluri bucureștene. 21.05 Ancheta TV. „Mens sana in corpore sano". 21.35 Telex. 21.40 Roman foileton „Goya". 22.15 Șlagăre dansante.

MIERCURI 9 IANUARIE

PROGRAMUL I: 9.00 Teleșcoală. Pagini din istoria patriei. 9.30 Interferențe științifice: Astrofizica. 10.00 Curs de limbă engleză. „Nepoții lui Sherlock Holmes" — emisiune de vacanță (reluare). 10.30 Curs de limbă rusă. 11.00 Film pentru copii: „Lumea animalelor". 12.05 Se întorc fiii Vrîncioaiei. Reportaj TV. (reluare). 16.00—17.00 Lecții TV. pentru lucrătorii din agricultură Pomicultură. 17.30 Telex. 17.35 Curs de limbă franceză. Lecția 75. 18.05 Steaua polară. Emisiune de orientare școlară și profesională. Cercurile tehnico-aplicative. 18.30 Festivaluri muzicale: Sarmis-'73. 18.45 Sociorama. Personalitatea generațiilor. 19.20 1001 de seri. Aventurile lui Zajko. 19.30 Telejurnal. La cotele anului XXX. 20.00 Telecinemateca. Ciclul „Ecranizări după opere literare": „Becket". Film realizat după piesa cu același titlu de Jean Anouilh. În distribuție: Richard Burton și Peter O'Toole. Premieră TV. 22.25 24 de ore.

PROGRAMUL II: 20.00 Pagini de umor. Ce vrăji a mai făcut nevasta mea? 20.25 Armonii intime. Recitalul violoncelistului austriac Heinrich Schiff. 20.50 Telex. 20.55 Caleidoscop științific. 21.20 El este... Octavian Cotescu. 22.10 Biruit-au gîndul... Dătători de școli și datini (I). Gheorghe Asachi. Film documentar.

JOI 10 IANUARIE

PROGRAMUL I: 16.00—17.00 Teleșcoală. Omul și natura: Monumente ale naturii. Fizica — Termodinamica. 17.30 Curs de limbă germană. Lecția 75. 18.05 Teleglob. Spiritul contemporan. 18.25 Muzică populară cu orchestra ansamblului „Nicolae Bălcescu" din Craiova. 18.45 Universitatea TV. Amfiteatru politic. Istoria științei și tehnicii românești. Secolul al XVI-lea în Țările Române. Istoria civilizațiilor. Civilizația iraniană în Evul Mediu. 19.20 1001 de seri. Aventurile lui Zajko. 19.30 Telejurnal. La cotele anului XXX. 20.00 Seară pentru tineret. Din cuprins: 20.05 Oaspeți în studio: laureații premiilor literare U.T.C. 20.15 „Nu numai învingătorii" — reportaj despre tinerii strungari reuniți la faza pe țară a Olimpiadei destinată lor. 20.28 Zece minute în compania corului „Școlii de est" din orașul Hjörring (Danemarca). 20.38 Ieșul la ora electronicii. 20.55 Teletop. 21.40 Mai aveți o întrebare? Civilizații dispărute. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II: 20 Concert simfonic susținut de orchestra de studio a Radioteleviziunii. 22.05 Telerama. Iarna în alb.

VINERI 11 IANUARIE

PROGRAMUL I: 16.00—17.00 Teleșcoală. Medalioane istorice: Goleștii, Mureșenii, Văcărești. 16.30 Album științific. 17.30 Emisiune în limba germană. 19.20 1001 de seri. Aventurile lui Zajko. 19.30 Telejurnal. La cotele anului XXX. 20.00 Reflector. 20.25 Filmul „Detectivul satului". Producție a studiourilor cinematografice sovietice. În distribuție: Mihail Jarov, Tatiana Pelțer, Irina Zarubina, Lidia Smirnova. Premieră pe țară. 21.50 Autografe muzicale. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II: 17.30 Telex. 17.35 Film pentru copii. Guliver în țara piticilor. 18.30 Muzică distractivă. 18.45 Filme documentare: În căutarea animalelor sălbatice. Unda inversă. Producții ale studioului cinematografic „Al. Sahia". 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 O viață pentru o idee. Gh. K. Constantinescu. 20.30 Pagini muzicale de mare popularitate. 20.55 Bucureștiul — azi. 21.10 Portativ '73. 21.30 Teatru scurt „Omul de catifea" de Adrian Munțiu. Premieră pe țară.

SÎMBĂTĂ 12 IANUARIE

PROGRAMUL I: 9.00 O viață pentru o idee. Dimitrie Leonida. 9.30 Film serial „Pistruiatul". Reluarea episodului II. 10.05 Telecinemateca (reluare). 17.30 Telex. 17.35 Caleidoscop cultural-artistic. 17.55 Din țările socialiste 18.05 Familia. 18.35 Din filmoteca de aur a Televiziunii. Eminescu. Recită Mihail Sadoveanu. 19.20 1001 de seri. Aventurile lui Zajko. 19.30 Telejurnal. La cotele anului XXX. 20.00 Cîntecul săptămînii. Plaiuri românești. Muzica Elly Roman. Text Ștefan Tita. 20.05 Derbiul campionatului național de hochei pe gheață. Dinamo—Steaua (repriza a III-a). 20.40 Teleenciclopedia. 21.20 Brett și Danny. 22.10 Telejurnal. 22.20 Meridianele umorului (partea I).

PROGRAMUL II: 17.30—19.20 Matineu simfonic. În pauză: Viața muzicală în actualitate.

JURNAL HELLENIC (XXVIII)

ZEU STRĂIN

de Pop SIMION

Sînt o mie de paradoxuri în acest zeu, Dionyssos.

Intîi și intîi va trebui să ne întrebăm dacă are dreptate Aristophan care afirmă (în „Broaștele" și „Dionyssalexandros") că Dionyssos este cel mai laș dintre zei. Dacă așa ar sta lucrurile, șturlubatecul zeu nu s-ar fi impus contra curentului general. Contra celui oficial, mai ales. Aristocrația homeriană l-a boicotat. Nici nu s-ar fi putut altfel : apariția lui în mithologia hellenică era curată erezie. Un uragan. Fiind tîrziu venit, zeul a stat (un timp) sub blasfemia de a fi parvenit în constelația strălucitelor divinități. Ceea ce propovăduia el era violent altceva decît concepuseră ceilalți. Carevasăzică, se contrapunea tuturor zeităților consacrate : era zeul vinului, al veseliei și dansului, al extazului și stărilor halucinante, al orgiilor sacrale. Întreb, de aceea : putea un laș oarecare să dezică atît de categoric idealul divinității grecești de pînă atunci ? ! Desigur că nu ! O forță telurică, de secretă esență îl impunea copleșitor, contra ordinii, metodei, echilibrului și armoniei apollinice, suverane în acel timp. Dionyssos vine purtat de curenții dezordinii (aparente) și a setei de altceva, este — ca să folosim termenul de azi — un „non conformist". Dar opoziția consacraților ținea, mai ales, de alt motiv : Dionyssos, „cel nespus de frumos", nu era grec la origine, era zeu străin, provenea de la nord-vest, era trac-phrigian, descendea de pe meleagurile noastre, din bundvoia și spiritul alunecos-flecar dunărean-balcanic (alt motiv să-l simpatizăm pe zeul petrecăreț). Era greu de acceptat ideea că un ne-grec, un negru-străin, un sosit din patru vînturi aduce în Grecia noua lui ordine, o implantează în Cetate, în credințe, în ritualuri, în agoră, în templu, în mithuri, în conștiința publică.

Altă observație : deși ivirea sa în lume se producea pe fondul durerii și tragediei familiale (muma lui este Semela, fiica lui Cadmos, regele Thebei, femeie lovită de blestem, care își naște pruncul murind în flăcări, în palatul devenit rug) deci în ciuda descrisei nenorociri, Dionyssos este spirit solar, personificarea optimismului și veseliei fără margini. Zeul-prunc veni pe lume slab și nevolnic, nimeni nu crezu că va supraviețui ; este motivul pentru care părintele său, Zeus, îl ferește de flăcările ucigătoare, îl îmbracă instantaneu într-un pat de iederă răcoroasă, care îl salvează miraculos, după care — cu un semnificativ gest patern — Zeus își coase progenitura în propria coapsă, de unde avea să se nască, victorios și puternic, a doua oară. Poate că cel mai grăitor portret al acestuia îl avem de la pictorul Brygos, care îl vede astfel pe marele zeu : înalt, oase lungi, subțiri, brațe de zburător, plete negre-albastre, capul nobil, aruncat disprețuitor pe spate, în extaz, cu fuiorul bărbii în vînt, cîntînd din toată ființa, în vreme ce doi satiri îl acompaniază frenetic, dansînd, în mijlocul unei teribile involburări de fluturi de toate mărimile (sugerînd dezordinea spirituală). Eroare, nu sînt fluturi aceia : e o involburare de frunze de viță de vie, care dau fast, mișcare și nebunie scenei.

Dar Dionyssos este și zeul măștilor, zeul mascaradelor, ceremonialuri magice, din care descind tragedia și comedia de mai tîrziu. Lui Tespis, poet semilegendar, i se atribuie răspîndirea în public a măștilor vopsite cu chinovar, purtate de interpreții serbărilor dedicate lui Dionyssos. Același Tespis, animator și propovăduitor reputat, pleca în turneu prin Attica într-o căruță în formă de corabie — carrus navalia (latinește) de unde vorba „carnaval" — și derula mici piese în versuri în care se evoca sosirea lui Dionyssos în Grecia, erau lăudate virtuțile Dezlănțuitului. În anul 534 Peisistratos îl oprește pe poet la Athena, unde acesta pune la cale, în agoră, prima stagiune fixă de spectacole din istoria teatrului. Tot sub semnul și spre gloria lui Dionyssos, în contextul serbărilor acestuia. Vom înțelege că fără „zeul străin", controversatul și hulitul Dionyssos, omenirea n-ar fi cunoscut nici tragedia, nici comedia, nici poezia lirică, adică nu s-ar fi întrupat atît de repede și categoric marii noștri părinți întru simțire și arte : Eschiles, Sophocles, Euripides. Pindar, vrăjitorii de sorginte dionyssiacă. Ori s-ar fi întrupat tîrziu și altminteri.

De aceea zic : să nu luăm numele lui Dionyssos în deșert, deoarece s-ar putea să pățim precum tirenienii, niște detractori ai acestuia, pirați etrusci, care — în neștiința lor — îl răpiră pe zeu, voind să-l facă rob, să-l vîndă pe talanți de aur în Egipt sau în Cipru sau în îndepărtata țară a hiperboreilor. Cînd să-l lege ghem, lanțurile căzură bucăți-bucăți de pe trupul superb al zeului, care „zîmbea liniștit", puntea corăbiei fu inundată de vin cu damf pătrunzător, văzduhul întreg se umplu de miresme, vislele fură acoperite de viță de vie, din care spînzurau struguri mari, țițoși, catargul fu îmbrăcat de vrejuri verzi-maronii, pline de poame negrăit de frumoase, în timp ce zeul se prefăcu în leu turbat, lansat în urlet, și îi transformă pe tilharii tirenieni în delfini, porcii mărilor.

N-aș vrea să greșim și noi, luîndu-l pe Dionyssos necuviincios în corabia noastră. N-aș vrea ca Dezlănțuitul să ne preschimbe în porci de mare.

• DE PRETUTINDENI •

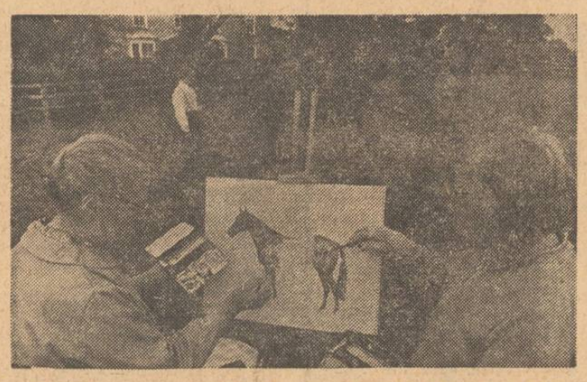

Surorile gemene Dorothy Margaret Brown și Elisabeth Mary Lukas din orașul Girsby Grange (Anglia) au ajuns cunoscute datorită faptului că pictează... împreună. De peste 50 de ani ele pictează numai împreună diferite animale, de preferință cai, cu o precizie care se apropie mai curînd de fotografie. O serie de tablouri au fost expuse în cadrul unei expoziții, altele au fost folosite pentru a ilustra diferite cărți școlare.

„Ne-am obișnuit să pictăm numai împreună și în rarele ocazii cînd am încercat fiecare în parte, n-am reușit să ducem lucrarea la bun sfîrșit" a declarat una din surori.

Un pensionar din Helsinki, Paavo Saarinen, în vîrstă de 65 de ani, a reușit să pună la punct, după mulți ani de căutări, o bicicletă cu elice. Avantajul acestei invenții : biciclistul pedalează normal, dar punînd implicit în mișcare elicea, aceasta imprimă bicicletei o viteză mult mai mare decît cea obișnuită.

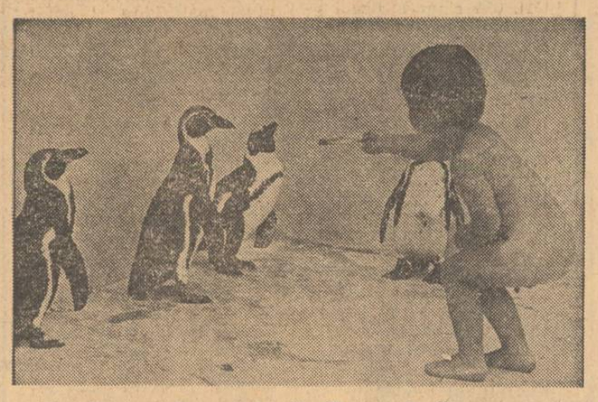

Fiul directorului acvariului din Clacton (Anglia) se numește Michael Goss și are 2 ani și jumătate. Una din plăcerile sale este să se joace cu cei patru pinguini (Black, Hunt, Mildy și Windy) adăpostiți într-o sală a acvariului.

■ LEV CERIONKOV din Moscova are 37 de ani și cunoaște 37 de limbi din cele mai diferite. Cerionkov nu a fost un „copil minune", ci are doar un simț deosebit de însușire a limbilor străine în așa fel încît poate învăța o limbă în treipatru luni. Cele 37 de limbi pe care le cunoaște le-a învățat în ultimii 10—15 ani.

■ **UN NOU RECORD mondial a fost stabilit de Fritz Sütterlin din Freiburg. El a rezistat timp de 37 ore și 40 de minute pe șaua unei biciclete. Dar cînd a vrut să coboare de pe șa n-a mai putut să stea în picioare, căzînd de oboseală...**

■ INGENIOZITATEA unui fabricant de cravate din Bordeaux a făcut ca să se dubleze vînzarea obiectelor confecționate de el. Aflînd din ziare că în medie aproape 60 la sută dintre francezi poartă ochelari, el a fixat de partea interioară a cravatelor cîte o bucată de piele specială pentru ștersul ochelarilor....

■ LA CHICAGO s-a deschis un cinematograf „numai pentru femei". În program figurează exclusiv filme de dragoste...

■ TREIZECI de musafiri care au petrecut la o nuntă din orașul italian Bresci au ajuns cu toții la spital. Cauza ? Intoxicație datorată tortului servit la masă.

În anul 1965, William Atkinson s-a accidentat grav în cursul unei întreceri de canoe, accident în urma căruia i-au paralizat membrele inferioare cît și cele superioare. Chiar în aceste împrejurări, el și-a continuat studiile terminînd o facultate a Universității dintr-un oraș din S.U.A.

În scopul de a-i facilita activitatea, i-au fost montate la ambele brațe niște ingenioase aparate care să-i permită să bată la mașină, astfel că toate lucrările sale, inclusiv la examene, au fost bătute de el la mașina de scris.

remember • remember • remember

HAMBURG (III)

Hamburgul nu are somnul de cărămidă patinată a Lübeckului. Nu are nici armura tradițională a fostei metropole hanseatice. Nici aurul vechi, nici orbitele negre, nici duhul ireversibilei glorii. Pe cheiul unui canal, Nikolaifleet, una din rarisimele insule ale orașului de odinioară, care a supraviețuit impetuozității moderne, ascunsă undeva în spatele portului, văd cîteva case vechi, ascuțite dormitînd în apa densă printre șalupe, bărci, remorchere minuscule. Colorate divers și cu o petulanță discretă, casele acestea nu depășesc pitorescul obișnuit al vechilor cartiere aflate prin mai toate orașele germane iar ponderea lor în peisajul hamburghez e quasi-inexistentă. Istoria și legenda nu-și lasă aripile asupra lor. Cîțiva pescari cu undițele întinse pe un mic pod, o femeie deschide geamul sus undeva și totul se colorează într-o intimitate ușor desuetă pe care orașul o ignorează. Căci Hamburgul e un oraș eminamente modern unde vestigiile au pierit în uriașul angrenaj al construcției mereu noi, imaginile lui s-au înlocuit mereu una pe alta, s-au devorat între ele în ritmul nemilos al bogăției și al progresului... e aproape incredibilă și irealizabilă astăzi vechimea lui datînd cu mult înaintea anului 1000... și totuși pe la anul 47 se menționează o luptă între danezi și saxonii conduși de un anume Hammon dela al cărui nume s-ar fi tras denumirea de Hamburg deși Hammon fusese înfrînt în lupta respectivă, ca și urmașul său Hanof întemeietor legendar al orașului Hannover. Chiar dacă o asemenea întemeiere ar ține de fabulație și de bănuială, virsta Hamburgului rămîne oricum matusalemică : după anul 800 orașul e pomenit ca sediu al primei episcopii nordice de unde misionarii își desfășurau acțiunile de creștinare a popoarelor skandinave... istoria vorbește și despre un castel fortificat aici, aparținînd urmașilor lui Carol cel Mare... într-o Istorie a Nordului apărută la Amsterdam cu două veacuri în urmă, citesc în dreptul anului 845 : „Danezii apărură din nou la Hamburg și jefuiră orașul"... cum vor fi arătat acei danezi și cum va fi arătat Hamburgul la acea dată neverosimilă ?... despre danezi, un cronicar irlandez al vremii oripilat de grozăvia lor, ne spune că dezastrul pe care-l purtau pretutindenea pe coastele mărilor septentrionale nu s-ar putea povesti „chiar dacă fiecare grumaz ar purta o sută de capete de fier și fiecare cap ar avea o sută de limbi de bronz, ascuțite, vioaie și virgine de rugină și fiecare limbă ar avea o sută de glasuri puternice, învăluitoare și fermecate"... despre Hamburgul acelor vremuri însă nu ne spune nimeni nimic... nici chiar el însuși...

* * *

Lungi artere violent comerciale capabile să reziste asaltului unei țări întregi. Aici cumpărăturile capătă un aspect de stihie... „Cînd se înmulțesc averile, sporesc și cei ce le mănîncă" (Eclesiastul, 5, 10). Senzație de inec. Străzi eteroclite în a căror compoziție se implică umbrele expresioniste ale Levantului și ale Balcanilor, conturînd cu negru energic șerpuirea blondă a mulțimii... turci, greci, sîrbi euforizați de beția consumului, cu măștile lor de cafea și cu picioare de călărie atavică... lunec strecurîndu-mă prin aceastâ năvală și trec piața Rathausului și caut o cafenea liniștită pe sub arcadele Alsterului unde se beau excelente ceaiuri englezești și espresso-uri italiene... tar cînd soarele declină ies în întîmpinarea amurgului pe Aussenalster care e de cîteva ori mai mare decît cel interior și e semănat de bărci cu pinze. Acolo undeva pe malul cu arbori, peluze de iarbă și vile somptuoase am văzut o copie după Masa Tăcerii a lui Brâncuși... copie nemărturisită de vreme ce nimic nu sugerează cel puțin că va fi fost făcută după prototipul de la Tirgu Jiu, localitate care aici ar suna mai puțin familiar decît Tombuctu... cum orașul abundă de sculpturi moderne, multe din ele remarcabile, cum la Kunsthalle există un splendid Brâncuși, oamenii vor fi crezînd că marele sculptor va fi făcut-o anume ca să împodobească malul acestui lac hamburghez... majoritatea însă va fi luînd-o drept simplu obiect de inventar horticol, o masă de piatră, în iarbă, cu șase scăunele jur împrejur... acestor gînduri le răspunde Alsterul cu un imperceptibil suris de indiferență amabilă... și amurgul cade neobservat... îndrăgostiți cu coaturi de papuași... pensionari tăcuți... femei cu ciini în lesă, dogi îngrășați și prosperi, amintindu-mi de ciinii comestibili ai Coreei, sau mici ipochimeni ca niște caiere de lină ambulante... pescarii insinuați pe sub sălcii pescuiesc cu undițele anghile... vaporașul care face cursa Alsterului se întoarce lansînd scurte sunete de sirenă... și e o liniște pe fondul sonor îndepărtat al automobilelor care vuiesc pe podurile dintre lacuri și pe bulevardele cheiurilor mărginite de sedii ale consulatelor străine, bănci, reședințe de patricieni moderni... mă gîndesc la zilele pe care le voi petrece în acest oraș, la întîlnirile ce mă așteaptă, la toată această mașină gigantică unde se produce o mare parte din hîrtia imprimată a Germaniei Federale și se omologhează cărțile lansate la Frankfurt... splendida piele de șarpe Boa a Alsterului pentru caiele de modă literară... și aerul răcoros al serii pentru vestminte fastuoase de bonzi... der beste Dichterausstatter ist... *îmi aduc aminte de Paul Celan cu care m-am plimbat la Paris pînă tîrziu după miezul nopții pe cheiurile acelei frumoase și perverse ape unde după cîțiva ani aveau să-i pescuiască, într-o dimineață, cadavrul... ca și înaintașul său Rilke care-l admirase pe Valéry, Celan trăia la Paris emoționat de recunoașterea ce i-o acordase René Char, poet mai neînsemnat decît el, și chiar Ponge sau Audiberti, nu mai țin minte bine... darnică și largă îi era amărăciunea... Tristețea mea e însă hirsută și inabordabilă cînd nu e agresivă ca un rînjet interior... și alexandrinismul obosit nu-mi mai spune nimic ca și toate ierarhiile scrupulos întreținute prin capelele de azi ale Occidentului... ceea ce admir astăzi prin aceste orașe este cu totul altceva decît literatura lor...*

a. e. baconsky

FIICA UNUI PESCAR SALVEAZĂ 150 DE OAMENI

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Ploi care au dus cu ele sate întregi dintr-un ținut din India. Bunicul și nepotul agățați două zile și două nopți de coroana unui palmier.

În localitatea indiană Mela Kedi, în ultimele zile ale lunii octombrie 1973, ploi torențiale au făcut ca apele riului Narmada să ia cu primul val numeroase case din bambus și odată cu ele pe cei ce locuiau acolo. Satul a fost cuprins de strigătele bătrînilor, de țipetele copiilor înfricoșați, de mugetele vitelor ce se amestecau cu urletele rău prevestitoare ale ciinilor.

Cuprins de groază, tînărul Beny Prasad, care nu avea decît 18 ani, a reușit să se agațe de coroana unui palmier unde l-a urcat și pe bunicul lui de 90 de ani. Bătrînul plîngea, tremura de frig și teamă, în timp ce Beny îl ținea cu ultimele puteri. La un moment dat, bătrînul a avut o idee oarecum salvatoare : folosirea curelei de la pantaloni pentru a se lega de o ramură a palmierului, ceea ce au și făcut.

Nenumărați pescari s-au străduit din răsputeri să ajungă pînă la ei, dar vîrtejurile le zădărniceau dorința de a-i salva pe cei doi și pe mulți alții. Printre cei care s-au încumetat să înfrunte pînă la capăt valurile furioase a fost și bătrînul pescar Kașiram. El a salvat încă din prima zi a dezastrului aproape o sută de oameni dar odată cu lăsarea nopții puterile l-au părăsit.

A trecut o noapte și încă una.

Tînăra Sarasvati, fiica unui pescar bătrîn, a dezlegat barca tatălui ei și s-a oprit la prima casă din Mela Kedi. Copii, femei și bărbați au fost duși pe rînd în locuri adăpostite de furia apelor. Nu știe nimeni de cîte ori s-a întors Sarasvati cu barca ; se știe doar că numărul vieților salvate a atins cifra de 150. Printre cei 150 se aflau și cei doi, bunicul și nepotul, care — după două zile și două nopți — își pierduseră orice speranță.

Tînăra Sarasvati a primit un premiu și felicitări din partea statului indian Ragiastan, dar recunoștința celor care datorită ei s-au născut pentru a doua oară este bogăția cea mai de preț.

Așa arăta localitatea Méla Kedi, după inundație

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

ȘAPTE ZILE ÎN INTERIORUL UNUI GHEȚAR

Trei tineri francezi considerați primii „glaclonauți" fac o interesantă experiență într-o fisură a ghețarului Argentiere din Alpii Francezi.

Pînă nu demult, ghețarul Argentiere din Alpii Francezi a fost uitat chiar și de glaciologii specialiști. Numai după „premiera" științifică ce a avut loc de curînd, numele lui a fost nelipsit în numeroase publicații. De atunci, Argentiere a devenit leagănul unei noi profesiuni științifice — GLACIONAUTICA. Asemenea oceanologilor în mări și oceane, cosmonauților în spațiul cosmic, glacionauții efectuează cercetări în interiorul ghețarilor.

Imensele blocuri de gheață curg asemenea valurilor rîurilor cu deosebirea că acestea curg foarte încet. Uneori însă viteza șuvoiului se mărește inexplicabil și atunci „limbile" ghețarilor devin extrem de periculoase pentru viața cercetătorului.

În zilele noastre există aparate care-l apără pe om de presiunea apei pe fundul oceanic, îl apără de frigul cosmic, dar în interiorul blocului de gheață, omul nu poate intra. Din păcate forțele sînt inegale. Argentiere însă a făcut o concesie. Aici, în apropierea stațiunii montane Chamonix, la o înălțime de 2 180 metri, ghețarul a acoperit aproape în întregime o peșteră montană, rămînînd doar o fisură foarte îngustă și lungă de o jumătate de kilometru care ducea spre fundul ghețarului. În felul acesta a apărut un prilej rar de a examina interiorul lui Argentiere.

Iată ce spune Suzanne Paigy de la catedra de geologie din Sorbona :

„Seara, la sfîrșitul lunii septembrie anul trecut am primit un telefon.

— Ce credeți despre o săptămînă petrecută într-un ghețar ? — mă întreba profesorul Viviani.

— Desigur, aș vrea...

— Bănuiesc că aveți în vedere inexistența condițiilor „lux"...

— Bineînțeles.

— În situația aceasta, fiți gata de plecare spre Chamonix. În ceea ce mă privește, sînt puțin invidios. Am sperat toată viața un astfel de experiment, dar ghețarul și-a deschis porțile cu treizeci de ani mai tîrziu...

La 19 octombrie — povestește mai departe Suzanne Paigy — **am sosit la Chamonix, timpul era minunat. Tovarășii mei de drum, tot francezi, erau Claude Ponson, absolvent al Facultății de geografie și Marcial Besare de la serviciul de salvare, care lucra de cîțiva ani pe aceste locuri și cunoștea bine ghețarul. Este adevărat că-l cunoștea în exterior : acum urma o examinare mai severă. Experienta a început ziua următoare la 20 octombrie, la ora 8 dimineața, după ce am inhalat o ultimă porție de soare".**

Cercetările urmau să dureze pînă la 27 octombrie, bineînțeles numai în situația în care nu vor apare împrejurări neprevăzute. Echipajul comunica în permanență prin telefon cu un grup de serviciu aflat la suprafață.

La început cei trei cercetători au tăiat 250 de trepte, au montat un cort și au asigurat provizii pentru situații neprevăzute. De obicei hrana venea de sus pentru ca studiul să fie „curat".

„Viața noastră urma să decurgă la 45 grade inclinație — continuă Suzanne Paigy. **În ceea ce privește temperatura... ca într-un ghețar. Desenăm pe pereții alunecoși ai ghețarului figuri geometrice, permițînd urmărirea configurației blocului de care depindea „spațiul vieții noastre". În cea mai mare parte a timpului lucram în poziție orizontală, sau oblică, niciodată în picioare".**

Și iată că în prima zi a expediției, echipajul care lucra în schimburi de cîte șase ore, se simțea bine.

„21 OCTOMBRIE : A început eu constatarea unui fapt neplăcut : platforma noastră s-a micșorat pînă la 1,2 metri în lățime — scrie prima femeie glacionaut din lume. **Claude abia-și terminase schimbul, că a fost nevoit să ne vină în ajutor pentru degajarea camerei foto care fusese înțepenită în ghețar. Mai neplăcut era însă noroiul ce picura necontenit în ceaunul cu supă din care mîncam frățește. Picura pe mîinile noastre, pe căști, peste tot...**

22 OCTOMBRIE : Un detaliu interesant. Claude și-a lăsat mănușile pe o poliță făcută în gheață. Mai tîrziu ele erau prinse în interiorul blocului. Am luat pulsul : Marcial — 100, eu — 90, Claude — 80. Situația noastră nu putea fi considerată normală. Nu avusesem un program de pregătire așa cum fac de pildă cosmonauții.

23 OCTOMBRIE : Deformația gheții este apreciabilă.

24 OCTOMBRIE : La ora trei, întrînd în schimb, am auzit un zgomot straniu. Ce putea fi ? Bărbații au ieșit îndată din cort și ascultau. Era vorba de un șuvoi de apă în interiorul ghețarului. Astfel de piriuri formează surpături cu un curs ciudat.

25 OCTOMBRIE : Zgomotul a încetat deodată. Am înmărmurit din pricina liniștei amenințătoare. Ne revenim. Dacă piriul și-a schimbat direcția nu era nimic rău, dar dacă acesta a dezagregat gheața, mai devreme sau mai tîrziu urma inundația inevitabilă. Comunicăm celor de sus prin radio și telefon și continuăm cercetările cu mai multă atenție.

În aceeași zi, deasupra noastră s-a auzit un trosnet asemenea unei detunături. Îndată după aceea a început să plouă; prin fisura îngustă apa curgea fără încetare. Claude ia proba apei care cădea cu găleata. Proba era extrem de utilă pentru stabilirea originii ei. Raportăm celor de afară cele întîmplate. Ei insistă să ne evacuăm, noi refuzăm. Era doar momentul cel mai interesant.

26 OCTOMBRIE : Odată cu supa primesc și o scrisoare de la fiica mea cea mare. Sînt emoționată. Este ultima zi de lucru. Rezultatele muncii noastre vor putea fi apreciate ceva mai tîrziu. Am măsurat, inventariat, fotografiat, înregistrat și descris tot ce-a fost posibil. Și chiar dacă timpul petrecut în ghețar nu poate fi considerat fericit, noi ne-am gîndit să mai rămînem, să continuăm cercetările la o adîncime și mai mare.

Noi am luat startul și aceasta înseamnă ceva...".

ÎN CIUDA PROBELOR CARE DEMONSTRAU NEVINOVĂȚIA

După 15 ani de închisoare și amenințare permanentă de a fi așezat pe scaunul electric, un muncitor american, Edgard Smith, în vîrstă de 36 de ani, a fost eliberat.

Începutul acestei întîmplări s-a petrecut în urmă cu 16 ani. Într-o zi, în parcul din orașul Mahwah a fost găsit cadavrul unei tinere fete de 15 ani, Victoria Zielinski. Despre ce s-a întîmplat ulterior, merită să fie ascultată relatarea personală a lui Smith :

— Pe această fată n-o văzusem în viața mea. În ziua cînd s-a comis crima eu mă aflam la o depărtare de peste 100 de km de orașul Mahwah. În cadrul cercetărilor care s-au întreprins, a fost reținută declarația unei femei, care a afirmat că a văzut victima însoțită de un bărbat. După descrierea făcută de ea s-a procedat la alcătuirea unui desen (care se formează pe baza unor descrieri) Acesta, din nefericire, semăna uimitor cu mine. Cînd m-am întors în oraș cu un autobuz, am fost arestat și condus la poliție, deși am declarat că în ziua crimei, de care eram acuzat, mă aflam în alt oraș, la Orange, în vizită la niște prieteni. Polițiștii nici n-au vrut să ia în considerație alibiul meu. O altă surpriză : femeia care afirmase că văzuse victima cu un bărbat a fost confruntată cu mine și spre stupefacția polițiștilor, a declarat că nu eu sînt bărbatul pe care l-a văzut atunci.

Prietenii mei din Orange au aflat din ziare de arestare și din proprie inițiativă au venit la poliția din Mahwah pentru a declara că ziua respectivă mi-am petrecut-o cu ei. Nici aceste două dovezi incontestabile n-au folosit. Am continuat să fiu interogat fără întrerupere. Eram epuizat, la limita puterilor și, într-un moment de disperare, chinuit de foame, de oboseală, am început să urlu. „Da, eu am ucis-o ! Numai să mă lăsați să mă culc". S-a încheiat procesul verbal pe care l-am semnat. În clipa aceea nu-mi mai dădeam seama ce fac și nici ce grav este faptul că am semnat procesul verbal.

La proces am încercat să explic ce mi s-a întîmplat, în ce condiții am iscălit procesul verbal, că nici nu cunoșteam victima, că eram în orașul Orange. Nimic din toate acestea n-au folosit. Mai tare s-a dovedit procesul-verbal semnat de mine într-un moment de cumplită slăbiciune. Nici avocatul meu, numit din oficiu să mă apere, nu era convins de nevinovăția mea și a pledat mai mult pentru o pedeapsă mai ușoară. Am fost condamnat la moarte.

În celula morții am rămas timp de 14 ani. Am folosit acești ani pentru a-mi completa studiile, pentru a-mi ridica nivelul cultural. Dar au fost ani de groază. Pe lîngă sentimentul că sînt nevinovat, mai atîrna deasupra capului în permanență, pericolul de a fi condus la scaunul electric.

După mulți ani, am fost vizitat de un ziarist, William Buckeley. M-a ascultat și s-a convins că sînt nevinovat. S-a străduit să demonstreze că am fost condamnat pe baza unor probe inexistente. Cazul meu a ajuns la Curtea Supremă. După lungi cercetări mi s-a propus un compromis determinat de complicata legislație americană : eu să recunosc crima (pe care n-o săvîrșisem) iar Curtea Supremă îmi va comuta pedeapsa cu moartea în 30 de ani de închisoare și pe baza bunei mele comportări, pedeapsa să mi se reducă la cei 15 ani deja petrecuți în închisoare. Iată cum, pentru a-mi dovedi nevinovăția și a-mi reciștiga libertatea a trebuit, în ciuda realității, să recunos că sînt un asasin...

SPIRALE

NEPOEZIA

de Eugen BARBU

Se întîmplă lucruri ciudate (deși nu-s deloc noi) în poezia noastră. Din moment ce teoreticienii au și găsit un loc în *Istoria literaturii* pentru un subprodus liric ca *„La lilieci"*, etichetîndu-l drept *„antipoezie"* (adică ce e aia antipoezie, mă rog frumos ?) ; de vreme ce lumea dă năvală la tarabele cu cărți ca să cumpere „Astfel" din care citez în treacăt versuri de calibrul acesta : *„Într-un fel numai moartea / Te face om, te scapă de alții / Trăiești în lume, dar mori în tine / În eu"* sau : *„Marea Moartă / A fost la început / Apă vie ? / Renumita apă vie / De Marea Moartă"* sau *„Calc pe munți intrați în ceață / Și-i tocesc de nu se văd"* înseamnă că ceva nu e în regulă : ori că publicul preferă ca pe timpuri pe Minulescu lui Blaga sau pe Topîrceanu lui Arghezi, respectiv bătîndu-se pentru produse aparent „deștepte", rudimente ale unei gîndiri soresciene pe care de mult o suspectez de fraudă, ori poeții în cauză cred că toată lumea doarme sub cap cu „Antologia anecdotei universale".

Dar Marin Sorescu nu este singur printre poeții care fac cu ochiul la șmecherii de pe margini, decretați *critici* peste noapte de unii confrați. Iată-l pe Nichita Stănescu, altfel cu mult mai talentat decît autorul volumului „Astfel". Ce scria domnia sa într-o revistă prestigioasă mai vinerea trecută ? D-sa scria : *„Pentru că este Ion Drăgănoiu un om gingaș aidoma unui corn de melc* (frumos !), *fiecare pune mîna pe inima lui nestiind poetul* (frumos !). *Lucrare a fumului în aer și plămîn al lumii, versul la el se cere respirat / Subțire ca geana, acest poet ne clipește* (ei, aici e aici !) / *Ion e numele lui* (merci !) / *Tînăra generație de poeți, n-are din fericire norocul unei conjuncturi istorice de luptă / Sînt treizeci de ani de la sfîrșitul războiului și nu / mai avem alte știri despre om decît razele de la stele / Obișnuindu-ne cu starea păcii, nu avem generozitatea nervozității ei, noi / Vine sufletul împins din spate de inimă / Chiar vine / O generație de oameni vii se naște. O generație care / se legitimează nu prin traumă, ci o generație profund tînără / așezată și ironică față de întîmplare, legiferînd-o chiar / În România, Ion nu mai este cioban mioritic / Ion, băiatul răsfățat al țării este intelectual. El este mai mare peste o turmă de noțiuni. El este. El are / Starea de a fi e marca noii generații / Ion Drăgănoiu, prin ființă poetică și prin fel, îndreptățește raza / Au venit copiii ! Ei nu mai știu războiul și pacea lui / Pentru ei istoria este mirosul unic al făpturii mamei lor. Ei / sînt liberi și nelegați. Pentru ei memoria este o întîmplare de dragoste /Versul lui Ion dă verdeață ierbii / A te naște nu este o întîmplare, ci este un mit / A fi este o ființă tar nu o fire / Hai să ne haidem"*

Pur și simplu !

Cu „filozofări" din astea și cu cele pe care Nichita Stănescu le emite aproape săptămînal pe o coloană la o cunoscută revistă literară, nu înșelăm pe nimeni. Îngrozitor mi se pare numai faptul că redactorii nu au curajul de a-l readuce la realitate pe acest poet, realmente talentat, realmente poet de mare calibru, frînat undeva de sfătuitori proști care cred că a forța gramatica elementară este exact poezia, așa zisă, modernă. Dar cine crede că Nichita Stănescu scrie numai întîmplător asemenea poezii ocazionale de omagiere a amicilor pe șervețele de restaurant, se înșală. El își face un adevărat program din nepoezie. Iată un fragment dintr-o altă *operă*, găsduită de „Luceafărul", și anume din poezia intitulată stupefiant : *„A se fi" : „Ești ? / — Mă sunt ! / A se fi, sufletul / îmi apare se fiind / A fi e fără de suflet"*. Trebuie să-i spun direct de aici lui Nichita Stănescu că m-am abținut să comentez ultimele sale volume, unul dedicat unor amici belgrădeni în care era de salutat numai sentimentul prieteniei, dar nu poezia din el și acea „Măreție a frigului", dovadă evidentă a unei coboriri a mijloacelor poetice la limită, tocmai pentru că țin la el și știam că l-aș îndurera, dar iată-l recidivînd într-un mod lamentabil și atunci tăcerea celor ce îl iubesc devine o crimă. Cu aceste zise, de ce l-aș mai certa pe un Vasile Zamfirescu care în „Negru și alb", publicat de „Albatros" poate să ne bucure cu asemenea fleacuri : *„Sună luna-n cer. Și cerul se / surpă / Gol cu gol mîinile-și string / Pling dansînd / Și pling"* sau : *„Copacii prinși / În propriu-li / destin / Nu știu ce se petrece-n / lume"* sau *„Curg stoluri mari de păsări ude / De Timp"* sau : *„Păsările s-au spînzurat / de vînt / Fiecare lighioană și-a / făcut o / cruce / pe care să se / înalțe / Șarpele și-a acoperit / ochii / Să nu mai vadă / în jur / lume"*.

În alt poem Vasile Zamfirescu scrie cu aceeași desinvoltură : *„Oamenii aruncă năvoade / să-și prindă echilibrul / zilei"* ; în alt loc : *„În oraș au nimerit mii de vapoare / care-și leagănă cu tristețe / felinarele / Străzile-și vorbesc în surdină / Să nu trezească pietrele / obosite"*.

„Modernismul" acesta se ia ca rîia și vă mai semnalez pe un alt poet, George Menedinți (care cel puțin a avut onestitatea de a-și plăti tipărirea poeziilor), și el gata să ne facă să ieșim din librării cînd vedem un volum de poeme : *„Astupam răstimp cu vorbe / pînă-n piscuri de etate / un podiș încandescent / aruncîndu-și Provocarea / peste goluri aminate"*, iar mai jos ce cugetă autorul ?: *„Bat poeții-n balustradă / cuie de metal șoptit / Între maluri fioroase / ca laringele de astăzi / nici o punte n-a-ndrăznit / pe versant evlavios / corbii-ncarcă osanale / Introspecția se surpă / pe cînd vameșu-asfaltînd / cumpăna cu tîlcuri goale /lasă ordin de pornire / inculpatului convoi / La obezile din urmă / stîlpii podului scheletic / se cutremură. Dar noi / astupăm răstimp cu vorbe / pînă-n piscuri de etate / un podiș încandescent / aruncîndu-și Provocarea / peste goluri aminate"*. Mai găsim presărate, ici și colo, perle de genul : *„E tîrziu / și destinele dorm"* ; *„miros de cutremur și-nălțare / Sfîrîia în vatra nopții galopul tău"*, precum și niște *„grataragii iluzorii"*, cum colosală mi se pare exclamația *„Trage căruța cu metafizici pe dreapta"* din poemul „Pe dreapta". Într-un alt loc dăm peste poemul, intitulat stupefiant : „Profundă aliție", din care citățm : *„Copite-n calendar / cu imn amestecară profundă aliție / pentru pansat durerea"*. Iată și „Un bocet ciinesc" : *„Cînd pomelnicul înfige / în piftia care-o mușcă / dinți de viperă / sau pușcă / de pe gardul văgăunii / trag odăjdiile-n cușcă / Și-a pustiu de anotimpuri / scheunînd din patru-n patru / limpăi stelele / și latru / ronțăind femurul vremii / într-un blid de psihiatru"*. Măi dăm și peste „Un tăciune paranoic" și alte *finețuri* de acest gen.

Întrebarea rămîne : Ce face critica ?

UN FAR AL CULTURII

de Radu POPESCU

În ultimele zile ale anului 1973, orașul nostru a fost învăluit de ceturi neobișnuit de persistente, ca o navă pe oceane nordice. Fenomen destul de neobișnuit pe aici, prin cîmpia noastră dunăreană, a cărei luminozitate învinge negurile tuturor anotimpurilor. Dar pe străzile atît de aglomerate, în zilele sfîrșitului de an, ale capitalei, trecătorii — pietoni sau vehiculați — au primit ajutorul neașteptat al unui far, necunoscut pînă azi, ale cărui raze puternice și noi, călăuzeau în întuneric, pînă la mari depărtări, din chiar mijlocul oceanului pe ceață, din chiar centrul orașului înnegurat.

Acest far era noul edificiu al Teatrului Național, inaugurat în seara zilei de 20 decembrie 1973, de Secretarul General al Partidului, Președintele Consiliului de Stat al Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Ceea ce trecătorii, surprinși și bucuroși, vedeau sclipind în întuneric, servindu-le de reper și călăuză, erau marile ferestre verticale care străjuiesc porțile de intrare, luminate, din interior de uriașe, originale, și elegante candelabre, tot verticale. Aceste ferestre luminate puținînd fi văzute mai din toate direcțiile, senzația de far în ceață, în aceste zile, era deosebit de puternică.

Nimic nu putea fi mai potrivit, mai grăitor, pentru primele zile de activitate ale noului edificiu, decît această ceață care a coborît asupra orașului. Natura ne-a întocmit și furnizat un simbol plin de tîlc, și, în același timp o mare limpezime (deși întocmit cu ceață), asupra misiunii și destinului care sînt, care trebuie să fie, ale acestui măreț monument de cultură și artă.

În fond, natura ne-a dat prilejul să împrospătăm, pentru conștiința noastră, un cuvînt pe care îl întrebuințăm de multă vreme, și pe care întrebuințarea l-a cam uzat, l-a cam ros și destrămat, făcîndu-ne să-l pronunțăm mecanic, și să nu-l mai gîndim de loc. S-a spus, mai totdeauna, despre diferite instituții de cultură, că ele trebuie să fie „faruri". S-a spus, cu deosebire despre teatru, și mai apăsat despre Teatrul Național, că el trebuie să fie un „far". Că, adică, orice instituție de cultură și artă trebuie să cheme și să călăuzească pe un drum sigur, pe toți cei ce aspiră să înainteze spre progres, spre creație, spre ideal.

Poporul nostru a căutat întotdeauna acest drum, a aspirat, întotdeauna și cu ardoare, spre aceste valori nobile, însemnîndu-și fiecare pas înainte, cu o bogată creație culturală și artistică. Fie că s-a aflat la începuturile culturii sale moderne, fie că se află în plină maturitate și avînt creator, ca în epoca socialismului, el a năzuit mereu spre o creație patriotică, populară, civică, educativă, o creație sănătoasă, generoasă și frumoasă, o creație folositoare celor mulți, o creație adresată celor mulți. În această veche și constantă osîrdie spirituală, el și-a întors mereu ochii spre „farurile" — atît de rare pe vremuri, atît de numeroase astăzi —, a căror rază, a căror sclipire îl ajutau să-și croiască drum, îl ajutau să înainteze. Acum o sută cincizeci de ani, acum o sută de ani, abia se zărea, în ceața vitregiei istorice, raza unor faruri ca Școala Mihăileană, ca Școala de la Sfîntul Sava, ca Teatrele Naționale din Iași și din București. Dar cît folos au adus ele poporului nostru pe drumul căutării de bine, pe drumul neîncetatei sale propășiri naționale, culturale și artistice !

Astăzi, cînd făurim cultura nouă, socialistă, cultura înaintată, necesară, ca aerul și ca apa, noii societăți, noii orînduiri, noii ere istorice în care am pășit și înaintăm de aproape treizeci de ani, — astăzi, avem „faruri" cu mult mai numeroase și cu mult mai puternice. Dar astăzi, avem, de asemenea, mai multă nevoie de ele, de precizia lor, de hotărîrea lor, de lumina lor. Perspectiva viitorului nostru este larg deschisă, și e imensă. Pe măsura ei, și pe drumul cel mai drept și mai sigur, trebuie să acționeze, în misiunea lui de călăuză culturală și artistică, noul și mărețul far al Teatrului Național.

ECOURI

După cum s-a mai anunțat, cunoscuta actriță Gina Lollobrigida a scos de sub tipar lucrarea „Italia mea". Volumul cuprinde fotografii însoțite de texte realizate de Gina Lollobrigida, după mulți ani de muncă. Recent, volumul a fost tradus și în limba franceză și prezentat chiar de autoare la televiziunea franceză.

Janina Sokolovska se numără printre tinerele speranțe ale ecranului polonez, în special datorită creației sale din filmul lui Wojciech Hass „Tratatul manechinelor".

CULORI

Pictură și cultură

de Aurel-Dragoș MUNTEANU

Am văzut la *Ancora* expoziția unui pictor de la Iași, *Nicolae Constantin* (sau Nicolai, cum era pe afiș ?), coleg deci cu Dumitru Gavrilean și cu sculptorul Guguianu, artiști pe care i-am descoperit mai anii trecuți, cu uimire, întrebîndu-ne de ce îi vedem atît de rar la București, unde există de multe ori o adevărată invazie a mediocrităților. Spre deosebire de ultimii doi, Nicolae Constantin este mai puțin unitar și mai supus influențelor, dar întotdeauna pictor, cu o plăcere a compoziției și cu ochiul pregătit pentru mișcare, pentru metamorfoza formelor, de unde și apelul insistent la Delaunay, cel interesat de structuri moderniste. Interesant este faptul că aceste tehnici se aplică mai ales compozițiilor de inspirație autohtonă, cu efecte remarcabile, mai ales în *Dans ritual*, cu perechea descompusă în momente de mișcare, susținute prin motivul penei de la pălărie, ca o reverberație în vis, sau *Dansul colacului*, excepțională prin vigoarea gestului, sau *Mirii*, copleșită de monumentalitate. De altfel, sînt lucrările care se reține cel mai pregnant, cu toate că artistul are o anumită distanță față de subiect, simți imediat că lumea lor nu îi este cu totul familiară. Mai proprii îi sînt acum inspirația culturală și tratarea istorică, dar pînzele cu caracter „etnografic" au mai multe virtuți plastice, demonstrînd, dacă mai era cazul, uriașul rezervor de motive care se găsește în folclor, ca și posibilitatea de racordare, pe această cale, cu modalitățile de expresie cele mai noi.

Nicolae Constantin este fascinat de aluviunile culturale, tratate mitic, așa cum probează cele două lucrări înrudite, *Memoria vîrstei de aur* și *Sub semnul lui Ra*. Sînt de fapt două compoziții alegorice, în care formele tipice, o venus din Milo prelucrată și respectiv o mască de Tutankamon, se scaldă într-o mare de lumină, sub culori severe, ca sugestie a idealului clasic. Acest comentariu cultural mi se pare a fi sursa cea mai proprie de inspirație a lui Nicolae Constantin, cu toate că lucrările care o atestă sînt puține în expoziție, chiar dacă mai adăugăm *Legenda timpului — Notre Dame*, unde ogiva intrării, împreună cu roza uriașă de deasupra imaginează un fel de clepsidră, cu sfinții care se rostogolesc, măsurînd trecerea veacurilor. Poate că aici ar trebui adăugată și compoziția omagială, *Madrigal*, șarjată involuntar, în costumația grotescă, sugerînd totuși perfectiunea artistică și pasiunea interpreților, de unde se naște efectul grotesc. Ferită de ușoara anemiere a culorilor, inspirația culturală poate să-i asigure lui Nicolae Constantin un loc aparte în plastica noastră contemporană, fiindcă o resimte mai autentic, ocolind în același timp comentariul prețios.

Poate că de aici vine și înțelegerea istoriei, contemplată sub cerul arzător al Italiei sau în modurile evidente ale civilizației, cu forma triumfătoare a cunoscutului turn Eiffel, de la Paris, banalizat de cărțile poștale. Nicolae Constantin nu ezită să-l aducă pe pînză, alterîndu-i formele și dîndu-i o viață animală, ca unui trup viu. Este o poveste a metamorfozelor, ca și cum un schelet metalic ar fi prins rădăcini și ar fi devenit copac, trăind generozitatea pămîntului, iar mai apoi ar fi început să se contursioneze ca un trunchi uman, păstrînd totuși culoarea fierului ruginit, ca un fond dramatic, în timp ce noi continuăm să vedem doar suportul metalic. Poate că artistul vrea să spună că ochiul înnobilează și însuflețește obiectele, mai ales cele create de mîna omului, înzestrîndu-le cu simțirea cu care le înconjoară și cu visele pe care le proiectează în viitor.

Tot așa trebuie contemplate frumoasele nuduri ale pictorului de la Iași, cu toate că valoarea lor plastică este mai scăzută, adunînd influențe prea disparate, într-un melange cubist. Sînt forme lipsite de senzualitate și de personalitatea difuză a corpului omenesc, atît de cuceritoare la marii artiști. La Nicolae Constantin avem mai degrabă creații ale naturii, pe plan egal cu podurile și cu turnurile ieșite din planurile omului. Nudul este o creație ingenerească a naturii, de aceea artistul o recompune, corijînd calculele pe ici pe colo. Sînt curios să văd cum arată o suită de portrete gîndite de Nicolae Constantin, pentru că ceea ce am avut în expoziție nu-l reprezenta îndeajuns. Probabil că efectul ar fi de tot insolit !

Dar mai ales, aș vrea să spun, Nicolae Constantin este un inspirat peisagist. Există la Amfora un *Assisi* deosebit, o cetățuie solară, cum sînt orașele mediteranene, încremenite pe un „drum în memorie". Este o lucrare de dimensiuni mici, ca și cele cîteva Veneții, alunecînd ușor în alegorie, niște bijuterii plastice, cu capul gondolelor ridicat, într-o expresie de himeră. Atmosfera de canal venețian, patina clădirilor de pe maluri le dă o viață fantastă, amenințată secret de acea „moarte la Veneția" obsedantă pentru atîția artiști ilustri.

Cred că ar trebui să-l regăsim mai des în expozițiile pe Nicolae Constantin și pe colegii săi de la Iași, unde există un climat de creație foarte bun și unde se visează culori de pe mănăstiri moldovenești.

SONET DE IARNĂ

de Constanța BUZEA

Cu flori și cu boboci de sticlă rece,
Iarna-i întinsă ca un măracine
Fără de umbră ca fără de sine
Singur și trist, în viscol stînd să plece,

Și aerul e plin de umezeală,
Și apele se-nchid în carapace,
Și fiarele de frig fugind încoace,
Se-adăpostesc într-o capcană goală.

Stea vegetală, iarnă-ncremenită,
Mutenie și izolare suntem
În timp ce ochii ard în vis ca focul.

Dar ce mai spune vulturul de munte ?
Dar ce-i mai spune soarelui norocul
Din care nasc, la care vin albită ?

Creația dramaturgului clasic Alexandr Ostrovski a reprezentat mereu o sursă de inspirație pentru cinematografia sovietică. Printre ultimele ecranizări se numără și pelicula „Talente și admiratori", realizată anul trecut avîndu-i ca protagoniști pe Nonna Terentieva și Leonid Gubanov.

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

MIRAJUL MĂRII. Cîți dintre cei ce s-au prăjit, în arșița neclintită a vacanțelor estivale pe litoral, cunosc fața hibernală a mării ? Am revăzut-o deunăzi, fiindcă o știam mai demult, la Constanța, cu marginile înghețate și zimțuite de crețuri fine. Un vînt iute filfîia peste ziua cenușie și, în depărtare, sirena unui vapor sfîșia, cu o nemărginită tristețe, liniștea mare a anotimpului. Apele erau negre și, în umbra ce cădea din norii de zăpadă, întinderea aceasta lichidă se dezvolta spre înălțimea cerului ca un zid imens, gata să se prăbușească deodată, într-o clipă de oarbă nebunie samsoniană a stihiilor, peste lumea din jur. În vîntul ce tăia ca briciul, pe care îl ocărîm cînd ne-am voi la tropice, ca să-i invocăm suspinînd răcoarea de cîte ori sporesc zădufurile verii, am înțeles de unde i se trage numele acestei mări a noastre, de ce au văzut-o ca de catran oamenii din adîncul vremilor, care au botezat ca pe niște prunci ai lor munții, apele, strîmtorile, luncile țărișoarei noastre.

Ca să te poți bucura cu adevărat de păunii colorați ce se lăfăiesc în undele mării peste vară, trebuie să dai ochii cu ea, măcar odată, și într-o asemenea zi de iarnă, cînd toate lighioanele lucii ce foiesc sub fața ei în lunile calde se trag la adîncuri, cînd pe plaja de la Mamaia vîntul largurilor se înțepenește în nisip ca o săgeată otrăvită, încît boabele fine de pietriș explodează alb în amestecul lor cu zăpada, și cînd, de frigul înțepător ce vine împotriva omului de pretutindeni, cauți adăpost în cea dintîi bodegă întîlnită în drum.

Măcar o dată într-o iarnă, și tot e bine să-ți dezmorțești mădularele amorțite cu țuică fiartă laolaltă cu mirodenii exotice, și să asculți poveștile oamenilor mării. Le ascultam împreună cu împresarul Tașcă, un om și el al mării, care cunoaște litoralul cum îmi cunosc eu mașina de scris, și care pregătește de pe acum, cu iscusință și însuflețire, muzicile, serbările, spectacolele viitorului sezon de pe litoral, jurîndu-se, la fel cu cel ce ne încintase cu evocarea unui basm marinăresc adevărat, că marea este cel mai frumos lucru de pe lume.

Cine a îndrăgit-o sub flăcările de magneziu ale soarelui în crugul verii, n-are dreptul să n-o iubească și îngrămădită de vînturile, gerurile, ninsorile iernii !

Clepsidra

Horticultorii

de Constantin VIȘAN

Știam că nu doar de florile mărului se decide un tînăr să-și petreacă viața în mijlocul grădinilor. Intuiam că un horticultor e în ultimă instanță un poet deghizat, un pictor de naturi vii, un horațian tentat să trăiască din plin clipa. Clipa cînd se-mpodobesc de nuntă livezile, clipa roadelor, clipa cînd cintă vinul în butoaie, clipa trandafirilor. Și cu toate acestea, cînd prietenul meu horticultorul m-a invitat la spectacolul artistic dat de colegii săi, cu prilejul jubileului de 25 de ani al facultății lor, mărturisesc că nu m-am gîndit nici o clipă că voi asista la un adevărat recital de poezie. „Livezi fecunde, vaste livezi de pomi ticsite / Cu fructe ce atîrnă cu mii de stalactite / Livezi, sonore temple cu zvelte colonade / Cu trunchiuri ce par tuburi de orgă în arcade".

Imnuri aduse roadelor pămîntului, culorilor și aromelor din livezi și vii, de la Vergiliu pînă la Anton Pann și Ion Pilat, de la Omar Kâiam pînă la Păstorel Teodoreanu. Recitate, cîntate, dansate, imaginate dramatic de discipoli tineri și talentați ai lui Dionysus, într-un spectacol plin de patos evocator, de dragoste pentru pămîntul țării, pentru meseria capabilă să-l impodobească mirific cu grădini. „Horticultura este strîns legată de tradițiile poporului nostru, de preocupările, de viața lui. Așa se explică bogăția folclorului legat de diferitele specialități ce conturează profilul inginerului horticultor. Vom ilustra acest adevăr în sunet, lumină și mișcare, în versuri și cîntece".

O ilustrare convingătoare, inspirată, un spectacol vădind preocupare pentru innoirea mijloacelor de expresie, pentru valorificarea tehnicilor moderne în arta spectacolului de amatori.

Realizatorii acestei „Balade a livezilor" au reușit o interesantă împletire între planul real, imediat al spectacolului desfășurat pe scenă (cîntece și dansuri, recitări, momente dramatizate) și planul evocării unor episoade din cei 25 de ani ai facultății sărbătorite, cu ajutorul unor secvențe filmate, proiectate pe fundalul scenei. Senzația de viață, de participare la acțiunea înfățișată și în același timp evocată, mi s-a părut a fi calitatea cea mai lăudabilă, mai interesantă a acestui spectacol jubiliar. Calitate derivînd din vibrația unor talente autentice îndrumate cu o reală vocație de Tatiana Virlan (regia), M. Cazacliu (dirijorul corului), C. Simionescu (coregrafia), Gh. Petrescu (dirijorul orchestrei), T. Galben și Gh. Turcu (sunetul), V. Voican (efecte de lumini). Realizatorul filmului : Nicolae Soare.

Livezile cresc greu, aromele și culorile pămîntului se obțin, se înmulțesc, se ameliorează cu prețul unor eforturi al căror preț real doar horticultorii sînt în măsură să-l știe exact. În consecință, cel mai potrivit cuvînt care mi se pare că-aș putea să-l spun autorilor, tuturor interpreților moderne Balade a horticultorilor este „Per aspera ad astra" !

CURAJUL LA CIRC

de Petre SĂLCUDEANU

Curajul — spunea cineva — este arta de a-ți ascunde frica. Nu contest că în cuvintele amintite există și ceva adevăr, dar sînt domenii de activitate unde teama, fie ea și ascunsă, sau mai ales ascunsă, este depistată cu ușurință și nu odată răzbunată crunt. Cine n-a fost măcar odată la circ ? Cine n-a văzut măcar odată în viața lui o dresură de lei ? Gratiile care înconjoară arena și culoarul metalic care duce din menajerie pînă la el nu sînt măsuri aparente de precauție pentru a mări curiozitatea spectatorului și a-i insufla un interes sporit față de omul înconjurat de felinele, și ele, în credința multora, atît de imblînzite încît pericolul este iluzoriu. Măsurile de precauție sînt reale cum și dresorul, cel mai adesea zîmbitor, cu însemnul dominator al puterii în mînă — biciul — este un om curajos în adevăratul înțeles al acestui cuvînt. Dacă curajul nu este dat fiecărui muritor de rînd — și eu aș zice că asta nu este o meteahnă —, în schimb frica este proprie fiecăruia dintre noi, este un sentiment omenesc ce poate fi dominat la nevoie prin autoeducare. Teama smulsă rațional din trup duce la încordare, la tensiune, la crearea unui alt simț, născut pe seama celui anihilat, din pricina aceasta vizibil, simț pe care animalul îl simte, îl miroase și nu-l respectă. El nu respectă decît ceea ce e firesc și curajul lipsit de însemnele calmului, neintegrat organic în conduita dresorului, nu odată îl duce pe acesta la pieire. Animalele nu iartă un curaj poleit, fabricat de urgență pentru o jumătate de oră de spectacol, ele trebuie să simtă permanent curajul și deopotrivă, calmul dresorului ; numai atunci devin într-o oarecare măsură docile și ascultătoare.

Am un prieten, medic veterinar la circ, un om care și-a închinat ani mulți din viață animalelor, le-a studiat psihologia, caracterul, felul de a se comporta în anumite situații, prieten al animalelor și stăpîn sufletesc al lor. Nu este ușor să faci o injecție unui tigru, nici să intri într-o cușcă pentru o cezariană la o leoaică ; pentru asta e nevoie nu numai de curaj, ci de o afecțiune pe care ți-o poate da numai răspunderea față de meseria aleasă, indiferent de riscurile ei. El, acest prieten, m-a dus într-o zi la o repetiție, la una din acele zeci de repetiții care se fac pentru cîteva minute de spectacol, deseori aplaudat fără ca nimeni să știe de chinuitoarele ore de pregătire de dinaintea lor, de riscurile, de fiecare dată la fel de posibile atunci cînd lucrezi cu niște sălbăticiuni capricioase, și ele, nu odată ca și oamenii, cu reacții imprevizibile ca și ei. Așa l-am cunoscut pe Stan Aurică, pe Albert Ion, doi dresori care au ajuns la această nobilă meserie pornind de acolo de unde se învață abeceul circului, de la simpli îngrijitori de animale. Laba unui leu, în lovire, are o forță de peste o mie de kilograme ; natura l-a înzestrat cu putere, cu o putere oarbă atunci cînd ea se poate dezlănțui asupra unui om aflat singur în fața lui. Și totuși, leul ascultă, ascultă de om, îi știe frica atunci cînd de partea cealaltă se află curajul nemistificat, curat, atunci cînd porii omului degajă acea forță pe care animalul o percepe cu o uluitoare finețe, tot așa cum este capabil să se repeadă și să atace atunci cînd în spatele zimbetului de circumstanță al dresorului a intervenit pentru o fracțiune de secundă o breșă de spaimă interioară.

Am aflat cu surprindere că acești oameni nu beneficiază de dreptul la risc, administrativ vorbind. Probabil că este vorba de o simplă scăpare. De ani și ani, dresori cum sînt cei amintiți, dresori ca Buzdugă, Vintoiu, Dermengi, și nu puțini alții, incintă privirile a zeci și zeci mii de spectatori, la noi și peste granițe, unde faima circului românesc s-a statornicit de mult. În arena circului ! Aceste cuvinte magice care ne-au încîntat copilăria și continuă să ne încînte și acum. O școală a curajului rezultat din ani și ani de muncă și pasiune și dintr-o fierbinte dorință de a continua tradițiile circului românesc.

FILMELE LUNII IANUARIE

• **TRECĂTOARELE IUBIRI** — o producție a Casei de filme trei ; scenariul și regia : **Malvina Urșianu**; imaginea: **Sandu Intorsureanu, Gheorghe Fischer**; muzica : **Tiberiu Olah** ; sunetul : ing. **A. Salamanian** ; cu : **Silvia Popovici, Gina Patrichi, Cornel Coman, Nina Costa, Mihai Pălădescu, Beate Fredanov, Emilia Dobrin, Maria Cumbari, Iulian Necșulescu, Mihaela Nestorescu.**

• **CAPCANA** — producție a Casei de filme patru; scenariul : **Titus Popovici** ; regia : **Manole Marcus**; imaginea: **Nicu Stan** ; muzica : **George Grigoriu**; decoruri și costume: **Virgil Moise** ; montajul : **Lucia Anton** ; sunetul : **Bujor Suru**; cu: **Ilarion Ciobanu, Mariana Mihuț, Maria Clara-Sebök, Victor Rebengiuc, Mircea Albulescu, Mircea Diaconu, Silviu Stănculescu, Octavian Cotescu, Lazăr Vrabie, Maria Chira, Marieta Luca, Zephi Alșec.**

• **ZĂPADA FIERBINTE** — producție a studiourilor sovietice ; scenariul : **I. Bondarev, E. Trigorev, G. Eghiazarov** ; regia: **Gavril Echiazarov**; cu: **G. Vjenov, A. Kuznețov, V. Spiridonov, T. Sedelnikova.** Al doilea război mondial, noiembrie 1942. Din marea bătălie pentru apărarea Stalingradului, cineaștii au ales pentru acest film doar o singură luptă, reprezentativă însă pentru crîncena înfruntare.

• **VILA NOASTRĂ DE VACANȚĂ** — producție a studiourilor sovietice ; scenariul și regia : **Konstantin Voinov** ; imaginea : **Leonid Krainenkov** ; muzica : **Ian Frenkel** ; cu : **Alexandr Vokaci, Lidia Smirnova, Nikolai Parfenov, Ludmila Sagalova.** O comedie plină de vesele și dramatice încurcături.

Secvență din filmul „Trecătoarele iubiri"

• **LUNA FURIOASĂ** — producție a studiourilor engleze ; scenariul și regia : **Bryan Forbes** — după romanul cu același nume al lui Peter Marshall ; imaginea : **Tony Imi** ; muzica : **Stanley Myers** ; cu : **Malcolm McDowell, Nanette Newman, Georgia Brown, Bernard Lee, Gerald Sim, Michael Flanders, Margery Mason, Barry Jackson, Geoffrey Whitehead, Cristopher Chittell, Jack Woolgar, Norman Bird, Constance Chapman, Michael Lees, Geoffrey Blaydon, Patsy Smart.** Un „love story" între doi infirmi.

• **DOSARE DEMULT UITATE** — producție a studiourilor sovietice; scenariul: **A. Cevinski, A. Bezuglov, I. Klarov** ; regia : **Vladimir Sredel** ; muzica : **I. Swart** ; cu : **Ivan Nasonov, Valeri Olșanski, Mihail Lobanov, Petri Mercurlev, G. Uvarova.** Film polițist.

• **COLOANA DE LA MIEZUL NOPȚII** — producție a studiourilor cehoslovace; scenariul: **Kaul Storkan**; regia: **Ivo Novak**; muzica: **Peter Hapka**; cu: **Ladislav Potmăsil, Jaromir Hanzlik, Petr Oliva; Oldrich Vizner.** Aventurile, mai mari sau mai mici, ale unui grup de militari în termen, de-a lungul unei permisii de cîteva ore.

• **CIDUL** — producție a studiourilor americane; regia: **Anthony Manu**; cu: **Sophia Loren, Charlton Heston, Ralph Vallone.** O superproducție care încearcă să reînvie vechea legendă spaniolă ce l-a inspirat și pe Corneille.

• **VÎNTUL CĂLĂTORIILOR** — producție a studiourilor bulgare: scenariul: **Kolio Nikolov**; regia: **Lada Briadjieva**; imaginea : **Krasimir Kastov** : muzica: **Gheorghi Gheakov**, cu: **Ivan Arșinkov, Iosif Iarciadjev, Leon Miemezyk, Peter Slabokov.** Film de aventuri pentru copii și tineret.

• **DIN VIAȚA UNUI PIERDE-VARĂ** — producție a studiourilor DEFA; scenariul: **Wera și Claus Kucheameéster**, după nuvela lui Ioseph Freiherr von Eichendorff; regia: **Celino Bleé Weiss**; imaginea: **— Günter Horwing**; muzica: **Reiner Horwing**; cu: **Dean Reed, Anna Dziadyk, Hannelore Elsner, Monika Wogkowicz.** Comedie muzicală plus acțiunea tipică a peliculelor de aventuri.

• **JUDO** — producție a studiourilor japoneze; scenariul și regia: **Kunio Watanabe**; imaginea: **Hiroshi Nishimae**; cu: **Muga Takewaki, Koji Tahahaski** (Shogoro Yano) **Nana Ozaki, Yuji Hori, Yoji Takogi.** Japonia secolului 19 — Shogora Yano încearcă să transforme „Jiu-jitsu" formă tradițională de luptă în una modernă — Judo, armonizînd tehnica cu teoria.

• **INSULA MISTERIOASĂ** — coproducție franco-italo-spaniolă ; scenariul : **Jacques Champreux și Juan-Antonio Bardem** (după romanul lui Jules Verne) ; regia: **Juan St. Bardem și H. Colpi**; imaginea: **Enzo Serafin**; muzica: **Ferrio**; cu: **Omar Sharif, Ambroise N'Bia, Jess Haba, Philippe Nicaud.**

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

ARHITECTURĂ

SPRE O UMANIZARE A CARTIERELOR DE LOCUIT

Interviu cu prof. arhitect Cezar LĂZĂRESCU

O discuție pe marginea unei concepții de umanizare a cartierelor. O varietate de soluții. Și totuși... ponderea să fie a blocurilor-turn sau a locuințelor cu puține niveluri? Ce este mai economic, mai confortabil? Cum se poate valorifica terenul de construcție?

— Urmărind produsele de arhitectură pe care le-ați realizat, apare clar că în concepția dv. arhitectura trebuie privită realmente ca o știință — o știință interdisciplinară. Și pentru că se referă la cadrul de desfășurare, cu atitea implicații astăzi, a vieții omului, dar și pentru că, sau din această cauză, este chemată să știe să descopere continuu valențe funcționale și estetice unei game mari, variate de materiale și să cunoască și să pună în operă tehnicile „la zi". Știu că ați introdus această concepție modernă — tehnică și în școală. Mi-aș îngădui să vă întreb în ce măsură, cu posibilitățile de astăzi se ține seama de cerințele oamenilor, de ceea ce numim „comandă socială" atunci cînd ne referim nu la monumente arhitecturale, nu la unicate, ci la locuințe?

— Cred că în general în realizarea marilor ansambluri de locuințe de la noi din țară, se ține seama de cerințele sociale. Dar ce înseamnă aceasta? Bineînțeles, nu o inventariere sau însumare mecanică a tuturor cerințelor, dorințelor sau gusturilor, ci o interpretare a lor, ca rezultat al unei gîndiri colective. Pentru buna cunoaștere a acestora, cred că un rol din ce în ce mai mare îl are sociologia și de aceea ea are o pondere din ce în ce mai importantă în activitatea noastră. Prin ea se creează acea punte necesară între noi arhitecții și cei cărora ne adresăm.

Trebuie însă să adaug că aci, ca și în orice alt domeniu, între dorințe sau intenții și realizări, există acel filtru al realității, al posibilităților, și acest lucru este valabil în toată lumea.

— Ținînd seama de realitatea socială și economică, cum gîndiți dv. locuințele cele mai avantajoase în viitorii ani? E o întrebare care se pune pe plan mondial în urbanism. Se discută dacă trebuie să se meargă mai degrabă pe blocuri turn sau pe locuințe mai mici, cu două, trei nivele... Sociologii atrag atenția asupra sentimentului de izolare al omului ce trăiește în marile metropole cu cartiere întregi de blocuri foarte înalte, se discută asupra creșterii infracționale favorizate de „anonimatul" creat în asemenea cartiere. Pe de altă parte, economiștii aduc argumentele investițiilor și vorbesc despre creșterea demografică și economia de teren...

— Problema este deosebit de complexă și nu cred că vă poate indica nimeni o singură formulă optimă posibilă. Soluțiile sînt diferite de la o țară la alta.

În general, este nevoie în toată lumea de cît mai multe locuințe. Orice îmbunătățire înseamnă, de cele mai multe ori, și o scumpire și orice scumpire, duce implicit la reducerea volumului de construcții realizate cu aceleași fonduri. Există inevitabil, un echilibru pe care-l căutăm, între anumite limite. Încadrarea este dacă între aceste limite ale realităților economice, putem face îmbunătățiri, și eu cred că da. Voi da un exemplu. Urmărind valorificarea optimă a teritoriului, s-au realizat în ultima perioadă cu precădere blocuri de locuințe cu multe niveluri (10—12), ba chiar se gîndea înălțimea lor la 20—25 de etaje. Desigur că asemenea volume construite au necesitat prevederea unor spații libere comune, citeodată de dimensiuni exagerate, gîndite să devină cu timpul adevărate parcuri. Rezultatul a fost însă în multe cazuri puțin deosebit, aceste spații zise comune, de fapt ale nimănui, rămînînd niște maidane ce nu aduc nici un confort în plus locuințelor. Nici o municipalitate din lume nu își poate permite luxul să întrețină sute de hectare de spații verzi, răspîndite în tot orașul.

Trebuie să adaug și că prețul aceluiași apartament este sensibil mai ridicat într-un bloc cu multe niveluri, față de același apartament într-un bloc cu puține niveluri, din cauza unor condiții tehnice diferite de realizare și a lifturilor.

Toate acestea mă fac să pledez pentru o grabnică reconsiderare a acestei situații, spre o pondere mai mare în construcțiile noastre de locuințe, a clădirilor cu puține niveluri, mai economice, mai confortabile, cu rezerve importante de îmbunătățiri viitoare, și cred eu, mult mai dorite de cei ce le vor locui.

— Dar valorificarea terenului de construcție ce trebuie să răspundă la densitatea demografică?

— În cartiere de locuințe cu puține niveluri se pot realiza densități perfect egale cu cele ale cartierelor de locuințe cu blocuri înalte, ceea ce duce practic la aceeași valorificare a teritoriului. De aceea în foarte multe țări avansate, s-a renunțat de mult la construirea masivă de locuințe în blocuri înalte.

Desigur însă că trebuie reconsiderate cu multă atenție distanțele dintre case, care de cele mai multe ori erau exagerat de mari. Cele mai frumoase cartiere vechi ale Bucureștiului au cu totul alte spații libere decît cele pe care le practicăm azi în mod curent la noile cartiere.

— Înțeleg că sînteți partizanul concepției de a se reveni la locuințele mai joase...

— O concepție de umanizare a cartierelor, aș spune mai degrabă. Aș vrea să fac o precizare. Nu este vorba de formule unice posibile, valabile oriunde și oricînd. Există mai multe formulări posibile. Fiecare dintre ele trebuie să-și găsească justificarea funcțională, economică, plastică. De pildă, reconstruirea magistralelor Bucureștiului trebuie să se facă cu volume la scara Bucureștiului. Cu blocuri de 10, 12 etaje. Nu este însă obligator ca toate cartierele din București — și mai ales din alte localități — să fie compuse exclusiv din blocuri înalte. Dacă ne uităm la noile noastre cartiere vedem că predomină blocurile înalte. Cred că ar trebui să fie invers.

Desigur că această varietate de soluționări, pretinde mult discernămînt, necesitînd o analiză complexă a fiecărei soluții pentru un anumit loc.

În ceea ce privește locuințele cu puține niveluri, studiile făcute pînă în prezent dovedesc, așa cum am mai arătat, că sînt justificate și economic; dar mai au și alte avantaje care le fac să fie mai umane și mai comode. Desigur că tot ceea ce am spus sînt gîndurile mele; numai o experimentare largă ar putea duce la concluzii ferme. Ceea ce am dorit a fost să subliniez necesitatea unei activități mult mai largi de studii și cercetări în acest domeniu, de a nu fetișiza nici o soluție ca absolută, unică și universal valabilă.

Catinca MUSCAN

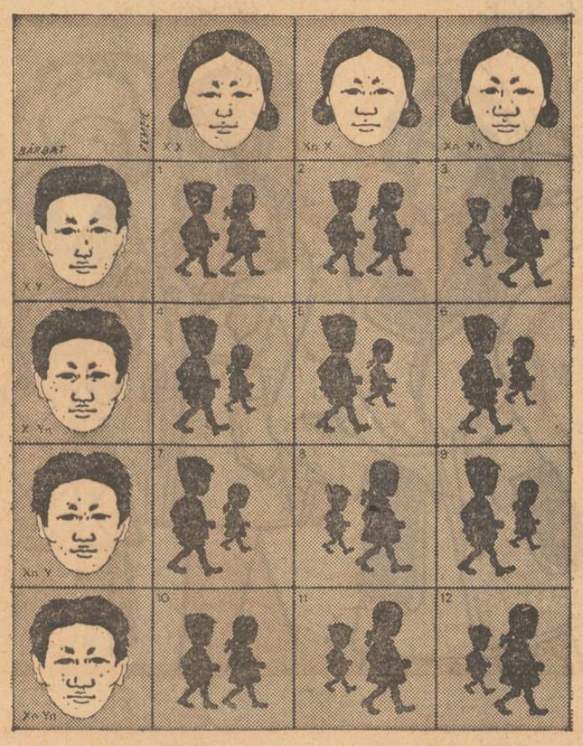

Iată de pildă tabloul posibilităților. Există 12 combinații de căsătorii și în funcție de ele, probabilitatea de a avea descendenți fete sau mai degrabă băieți. După cum baza nasului e mai lată, mai îngustă sau mijlocie. Astfel căsătoriile 4, 5, 6, 7 și 9 au probabilitatea de 75% descendenți băieți; căsătoriile 3, 8, 11 și 12 dau 68% probabilitate fete, iar căsătoriile 1, 2 și 10, o repartiție egală. Gura este criteriul de comparație. Făcînd raportul între lățimea nasului și lărgimea buzelor, se obține valoarea dimensiunii nasului.

GENETICĂ

BĂIAT SAU FATĂ?

Depinde de... nasul părinților. Nu are deloc aerul de seriozitate: cum „după nas"? Și totuși este o previziune științifică. O nouă și importantă cale în genetică.

O observație banală și o statistică ce pare mai degrabă o excentrică pasiune — geometria nasului! — i-au permis unui doctor în medicină, prof. Marcel Joseph Lichtenberger, să descopere un mecanism genetic extrem de complex care influențează direct asupra determinării sexului viitorilor copii. Pierre Rossion făcînd istoricul acestei neobișnuite descoperiri relatează în revista „Science et Vie" legătura dintre sexul copiilor ce se vor naște și... nasul părinților. Prof. Lichtenberger a fost impresionat de faptul că toți băieții vietnamezi care au un nas lat prezintă în carotipul lor un cromosom Y mai mare decît cel normal. Și invers, toți cei cu un nas îngust au un cromozom Y normal. E momentul cînd emite ipoteza că un nas lat este datorat acțiunii unei gene prezente în cromozomul Y și că un nas îngust se datorează absenței acestei gene, de unde aspectul normal al cromozomului Y. Cum biologia moleculară a demonstrat că orice „piesă" a organismului uman — de la degetele mîinii la ficat și inimă — este „fabricată" în aceste uzine microscopice care sînt genele situate în cromozomi, prof. Lichtenberger îi revenea greaua sarcină să demonstreze pe de o parte că o asemenea genă — a nasului — exista într-adevăr și, pe de altă parte că ea se afla într-un mare cromozom Y și numai acolo. E ceea ce avea să întreprindă, îmbinînd microbiologia cu statistica matematică. Iar concluziile: un nas lat la bază este datorat prezenței unei gene în doi cromozomi sexuali... ș.a.m.d. Așadar, forma nasului — mijlocie și lată — se transmite ereditar grație unei gene purtate de unul sau de doi cromozomi sexuali, de către părinți, forma nasului mic la bază se moștenește atunci cînd gena este absentă la părinți. Ce este nou, tulburător în această transmitere ereditară? Faptul că — pentru prima dată — se demonstrează că un caracter ereditar poate fi purtat și transmis de cromozomul Y. Pînă aci, se credea că toate caracterele transmise de cromozomii sexuali se datorau genelor purtate exclusiv de cromozomul X, ceea ce era demonstrat prin cunoașterea transmiterii hemofiliei, daltonismului, grupelor sanguine etc.

Cum prof. Lichtenberger e de mai bine de patruzeci de ani în Asia, cercetările sale în domeniile bacteriologiei, histologiei, electrocardiografiei l-au îngăduit observații aproape exclusiv privind locuitorii acestei zone. El intenționează să-și extindă cercetările, pentru a putea trage concluzii asupra posibilității de a cunoaște, după nas, sexul viitorilor copii.

Automobil cu hidrogen

De cinci ani, dr. Roger J. Scoeppel de la Universitatea din Oklahoma cercetează posibilitatea adaptării unui nou carburant pentru propulsia automobilă: hidrogenul. „Este carburantul curat, prin definiție", i-a declarat într-un interviu telefonic dr. Scoeppel unui ziarist al revistei „L'Express". Și la ora actuală este stocabil, sub forma lichidă. Poate fi transportat prin conducte ca orice gaz natural, ars în bucătării, folosit pentru încălzirea furnalelor. Cu trecerea la energia nucleară sau geometrică sau chiar solară, se va putea fabrica hidrogen în cantități masive, prin electroliză: doi electrozi plonjînd în apă, un curent care trece și hidrogenul se degajă de o parte, oxigenul, de cealaltă. Sistemul dr. Scoeppel este o „cutie neagră" care se adaptează ușor la un motor clasic: ea comandă aprinderea electrică și acționează injectoarele de hidrogen care înlocuiesc bujiile. De altă parte, automobilul păstrează și alimentația normală cu benzină prin carburator. E un sistem mixt. „Numim aceasta „dual fuel", a explicat el. La bord este o manetă care permite să folosești fie 100% benzină, fie 100% hidrogen, sau în combinație". La întrebarea: „Pe cînd primele automobile cu hidrogen?" s-a răspuns: „Peste doi ani, prototipurile vor fi în circulație. Detroit va începe să le fabrice din 1985, probabil".

ȘAPTE OBIECTIVE ÎN LUPTA IMPOTRIVA CANCERULUI

Sase volume reprezentînd trei mii de pagini de text scris mărunt reprezintă inventarul complet al tuturor căilor actualmente promițătoare, al lacunelor, posibilităților, realizărilor. Mii de informații, analizate de calculatoare electronice. 768 de proiecte și șapte obiective principale, concură în atingerea scopului final al planului american de luptă împotriva cancerului. Și scopul declarat aici este „de a dezvolta mijloacele pentru reducerea incidenței, morbidității și mortalității prin cancer". Să rezumăm pe scurt cele șapte obiective: primul: privește reducerea factorilor de mediu care favorizează declanșarea cancerelor. Două sute de mii de substanțe chimice noi sînt introduse anual în folosință, iar dintre acestea între cinci și zece mii sînt prezente în mediul înconjurător, în mod semnificativ. Se crede că 80% din numărul cancerelor este legat de mediu. Numai țigara face anual peste șaizeci de mii de cazuri mortale prin cancerul de plămîni... Al doilea obiectiv: cercetări privind mecanismele imunitare, pentru a se putea întări forțele de apărare ale organismului. Al treilea obiectiv privește prevenirea procesului prin care o celulă normală se transformă în celulă canceroasă, proces a cărui declanșare și desfășurare azi încă se ignoră. Al patrulea obiectiv înscrie mijloacele necesare pentru a se împiedica dezvoltarea celulelor canceroase și diseminarea lor în organism. Al cincilea obiectiv: depistarea și diagnosticul precoce, înscrise într-o serie de vaste programe de cercetare. Al șaselea obiectiv al planului urmărește ameliorarea sau descoperirea de metode de tratament curative sau paleative. Se notează că cele mai importante progrese făcute în ultimii ani au fost înregistrate pentru tratamentul cancerelor de vezică, de creier, de laringe, de prostată, de tiroidă, de leucemii cronice limfocitare, de myeloame multiple și de melanoame. Ultimul obiectiv se referă la readaptarea bolnavilor și multiplicarea centrelor unde mijloacele moderne de protezare etc. pot fi aplicate.

Se mai anunță că în curînd va fi constituită o „bancă internațională de cercetare cancerologică", pentru ca toate informațiile de ordin științific și clinic să poată fi elasate și imediat puse la dispoziție în întreaga lume.

A APĂRUT O NOUĂ INSULĂ

Bébé e numele dat unui ciclon, unui ciclon tropical care, la 21 octombrie 1972 a creat o insulă. Cînd a apărut Bébé era de o violență extremă. A făcut să naufragieze patru vapoare, a omorît șase oameni și a lăsat fără adăpost 800. Incompensație a construit un imens dig de pietriș la 750 km nord de insulele Fidji. E tot atît de mare ca celelalte insule ale atolului: 18 km lungime și 37 m înălțime. Echipa de cercetători care a căutat să desprindă originea prundișului adus de ciclon, nu a găsit nimic din ceea ce ar fi putut să provină din principala insulă, 99 % din pietre sînt ceva mai mari decît firele de nisip. Majoritatea sînt sfărîmături de corali sau bucăți de lemn. Aceste observații dovedesc că digul este format din materiale aduse din fundurile marine. Scufundările făcute au confirmat ipoteza. S-a mai observat încă un fapt: o algă verde, care nu exista înainte, și acum proliferează!

DETECTAREA... INVIZIBILULUI

Era acolo pe cer, în constelația Lebedei, la distanță de 6 600 de ani lumină de Terra. În locul ei... o „gaură neagră", pusă în evidență prin emisiunile de raze X în regiunea observată de un satelit al N.A.S.A., Copernicus. De la Einstein încoace, se știe, ni se explică în „actualitatea științifică" a ziarului „Le Monde", că evoluția stelelor se termină, în unele cazuri, cu totul ciudat. O stea este o masă de gaz, a cărei coeziune este asigurată de atracția de particule de gaz ce o compun și în sînul căreia au loc reacții termonucleare. Presiunea care există în stea contrabalansează forțele de atracție și astfel steaua se află în echilibru. Cînd steaua și-a ars toate rezervele nucleare, presiunea din sînul masei gazoase scade și forțele gravitaționale devin mai puternice. Steaua începe atunci să „se scufunde", și după cum este de masivă, ea poate deveni o stea pitică albă sau o stea de neutroni sau... o „gaură neagră". Și e ceea ce pare că s-a întîmplat. Dar cum a putut fi detectat... invizibilul? Există în univers multe stele duble. E cazul din constelația Lebedei. Astronomii Universității din California, cu ajutorul unui telescop Lick au observat o imensă stea roșie foarte strălucitoare, a cărei masă ar fi echivalentă cu de treizeci de ori cea a soarelui și care ar avea o tovarășă... invizibilă. E „o gaură neagră". Trebuie să citățm aici teoria astrofizicienilor sovietici Zeldovidi și I. D. Novikov, după care atracția unei „găuri negre" s-ar manifesta prin aspirația materiei unei stele apropiate. Atras irezistibil de această „gaură", gazul stelei apropiate devine foarte cald, emițînd raze X. Dar multe corpuri cerești emit raze X și atunci cum distingi o sursă „normală" de raze X de o „gaură neagră"? Teoreticienii sovietici au emis în acești ultimi ani un model de „gaură neagră" emițînd raze X, și bazîndu-se pe acest model, astronomii englezi de la University College din Londra afirmă că sursa de raze X pe care au observat-o este o „gaură neagră".

SE POATE VINDECA CHELIA?

Calvitia bărbaților se datorează, după părerea medicului canadian Arpad Fazekas, unei concentrări locale crescute de androgeni. Astfel, testosteronul se transformă în pielea capului și la nivelul foliculei părului, ca și dehidroepiandrosteronul care dă naștere la cincisprezece metaboliți. Poate nu ați înțeles foarte mult din această explicație. Nu vă necăjiți. Clar este faptul că mecanismul precis al acțiunii acestor hormoni în declanșarea calvitiei este încă... necunoscut. Abia cînd va fi descifrat se va putea afirma că se întrevede un tratament al calvitiei. Unii medici afirmă că se poate contracara acțiunea androgenilor printr-un tratament cu hormoni feminini, dar e puțin probabil că vor găsi amatori. La urma urmei, de ce nu vi se pare estetică... chelia?

DUPĂ 4000 DE ANI

O așezare neolitică pe fundul unui lac, iată una dintre descoperirile arheologice cele mai surprinzătoare. La vreo patruzeci de kilometri de Grenoble, în Franța, în apele lacului Paladru au fost găsite nenumărate obiecte perisabile excepțional de bine conservate. Pentru că au fost scoase la suprafață — după 4000 de ani — nu numai pumnale de silex, ci și multe piese de lemn. Între altele o pirogă făcută dintr-un singur trunchi, lungă de 8 metri, și pe partea cea mai largă, măsurînd 55 cm, o altă pirogă monoxyl pe jumătate doar. Interesant că între altele s-au găsit doi piepteni... din lemn și trei linguri tot din lemn. Surprinzător e și unul dintre pumnalele de silex pentru că avea un miner din lemn, înfășurat în sfoară! Tot acest material degradabil de obicei s-a conservat în acest mediu acvatic! Pentru a nu se pierde tot acest tezaur arheologic, intact și fragil, a fost nevoie de un tratament cu totul deosebit: iradierea făcută de cercetătorii le la Centrul de studii nucleare de la Grenoble.

CUM DE NU CAD?

Întrebarea aceasta face obiectul unei cercetări întreprinse de echipa recentului laureat al Premiului Nobel în domeniul medicinii, prof. Tinbergen, la Oxford. Una dintre experiențele de laborator: un pui de pescărel tridactyl, născut în laborator, a fost așezat pe o placă de sticlă, jumătate transparentă, jumătate opacă. Puiul nu s-a aventurat niciodată spre partea transparentă. Așadar e vorba de un comportament înăscut. Întrebat dacă descoperirile etologiei se repercutează asupra altor ramuri ale biologiei, prof. Nikolaas Tinbergen a răspuns: „Fără îndoială. În afară de legăturile sale cu psihologia, etologia joacă actualmente un rol important în unele cercetări de antropologie, ecologie și neurofiziologie. Etologia se află la încrucișarea științelor vieții".

FITOFARMACOLOGIE

MEDICAMENTE INVENTATE DE NATURĂ

Anticii aveau în universul vegetal un important „depozit" farmaceutic. Și animalele „știu" să aleagă ierburile-remedii de cele-otravă. Industriile moderne de medicamente sînt azi într-o febrilă căutare de „noi" brevete ale naturii.

Plantele medicinale sînt din nou la modă. În cele mai savante laboratoare din lume se redeschid, cu pasiune, vechi manuscrise, planșe și gravuri sînt scoase din rafturi peste care, pînă nu de mult, privirea trecea distrată. Se organizează expediții științifice pentru a redescoperi tot acel tezaur de virtuți curative ascuns în universul vegetal al Terrei. În căutarea lui, urechile științei devin atente la șoaptele misterioase ale bătrînilor vraci, încercînd să desprindă sămînța de adevăr din uriașul înveliș de inutil și fals. Vechile proverbe și legendele fantastice despre oameni și animale sînt ascultate cu o intuiție de detectiv. Sensuri uitate sau peste care s-a trecut cu ușurință încep a fi descifrate. Nimeni, bineînțeles, nu va trage concluzii de aici că ne reîntoarcem la vechile terapii. E vorba de o valorificare a cunoașterii, de o depistare a unor medicamente inventate de natură. Și era firesc ca „cei vechi" în contact permanent cu natura, cu un mai ascuțit simț de observație, pentru că, la urma urmei, prin aceasta își făureau singura lor armă de apărare și supraviețuire, să fi cunoscut mai bine ceea ce putea să le fie prielnic sau potrivnic. Remedii și otravă. De altfel, și animalele cunosc ierburile. Se spune că lupii mușcați de șarpe aleargă spre anumite ierburi — antidot. Că cerbul siberian, maral, știe că o anume rădăcină — Leuza — îi dă puteri să reziste pe timpul nesfîrșitei ierni...

Un număr recent al Magazinului Organizației Mondiale a Sănătății este aproape în întregime dedicat plantelor medicinale, istoriei și actualității lor. Și pentru că și la noi în țară li se acordă astăzi o atenție meritată, ne permitem să spicuim cîteva informații din alte părți ca încă un argument al necesității. Rauwolfia Serpentina este, cum s-a mai spus, tipul plantei „best-seller". Această plantă toxică și benefică, cu 18 alcaloizi, este menționată în vechea carte indiană „Charak", și e folosită în tot felul de afecțiuni, „de la mușcătura de șarpe la psihoze". Lucrările asupra ei, de 25 de ani încoace, au făcut din această plantă un remarcabil medicament ca hipotensor, sedativ, în cardiologie și tranchilizant. Un al doilea exemplu, citat de dr. R. Bouissou în „Santé du monde" e merișorul din Madagascar, folosit în popor, dar prescis astăzi curent ca specialitate în tratamentul leucemiilor și al maladiei lui Hodgkin. Iar P. Tcikov, directorul Institutului de cercetări asupra plantelor medicinale din U.R.S.S., arată că aproape 200 de specii de plante sînt folosite astăzi în medicina științifică și vreo 20 000 de tone de plante medicinale sălbatice sînt stocate în fiecare an și se cultivă cam tot atît în U.R.S.S. Solanum laciniatum este cultivat, de pildă, la scară industrială pentru fabricarea unor medicamente pe bază de hormoni. Corchorus olitorius este folosit de savanții sovietici în prepararea unui medicament pentru tratarea maladiilor cardiace.

Și e desigur instructiv să recităm vechile proverbe ale lumii, ca de pildă cel care spune „cu o grădină și o fîntînă ai remedii pentru un întreg oraș", amintindu-ne o alianță eficace: inteligență umană și natură. Și primul pas înțelept e inventarierea tezaurului vegetal. A încercat s-o facă, în primul secol al erei noastre, medicul armatelor lui Neron — Discoride. Iar tratatul său a fost reîntinerit de, pare-se, un medic din Școala din Salerna, scriind în versuri latine aforisme, cum este acel „Omule de ce mori, cînd în grădina ta crește salvia?" Și într-adevăr, salvia apare ca o veritabilă plantă-miracol. Ci Che-Tchen întreprinde munca unei inventarieri în sec. XVI. Între cele descrise, panax ginseng. Jin Chen înseamnă în limba chineză „om-plantă". Rădăcina seamănă cu un om, și a devenit celebră pentru eficiența ei în multe maladii, în deosebi ca afrodisiac puternic. Se spune că un ierborist din New York a propus 10.000 de dolari pentru o rădăcină. Ceea ce demonstrează că natura este un foarte prețuit — și azi — autor de... brevete.

CURA DE SLĂBIRE NU POATE FI O MODĂ

— Doctore, nu mănînc aproape nimic și continui să mă îngraș.

Această frază pe care nimeni nu a crezut-o niciodată și care se aude din ce în ce mai frecvent, are toate șansele să fie adevărată !

de dr. Dumitru LACATÎȘ

doctor în științe medicale Centrul de nutriție și boli de metabolism I.M.F. Iași

CE ESTE OBEZITATEA ?

În mod curent, se numește „obezitate" greutatea unui subiect care depășește cu 15-20 la sută media ponderală a subiecților de aceeași vîrstă și talie.

Astăzi se obișnuiește să se împartă persoanele obeze, care vin și consultă pe nutriționiști, în două mari categorii în ceea ce privește indicațiile terapeutice : a) bolnavi supraponderali cu motivație medicală pentru o cură de slăbire și stabilizare ulterioară și ar cuprinde : diabetul, bolile degenerative cardio-vasculare, dislipoproteinemiile (hipercolesterolemii, hiperlipemii), reumatismul dismetabolic, gută, etc. — boli care sînt mult ameliorate sau chiar vindecate printr-o reducere ponderală și : b) pacienți care vin și consultă medicul din motive estetice. Numărul pariziencelor și londonezelor care sînt preocupate de greutatea lor se ridică astăzi la 60—70 la sută.

Există o tendință pe care am putea-o numi psihoză, ca greutatea „ideală" cu variantele ei indigene sau internaționale să scadă din ce în ce mai mult. Moda e și ea necruțătoare.

Una din funcțiile cele mai solide ale organismului uman este adaptarea. O suită de regimuri restrictive, făcute după „rețete tip", reviste de modă, punctaje... etc., fără nici-un studiu metabolic și indicație medicală prealabilă, creează o rezistență a organismului față de un regim restrictiv ulterior. Ne permitem să dăm un exemplu devenit aproape clasic prin banalitatea lui. Dacă o persoană de sex feminin, ce cîntărea 60 de kg și se credea „obeză" și care mînca în mod normal 2 500 calorii-3 000 calorii pe zi, face un regim restrictiv de trei săptămîni (800-1 000 de calorii pe zi), își reduce arderile metabolice în aceste trei săptămîni cu 30 la sută pierzînd în același timp 5-6 kg. Plictisită de acest regim, revine la mîncarea obișnuită, recîștigă repede cele 60 de kg, la care mai adaugă 3-4 kg în plus, deci un total de 64 kg.

În timpul celor trei săptămîni, organismul s-a obișnuit să trăiască cu un nivel caloric mai mic (regim restrictiv) iar revenirea la regimul inițial (cel normal) găsește organismul în plină perioadă de economii și rezultatul se răsfrînge printr-un cadou de 3—4 kg în plus.

Este efectul bumerang al regimurilor restrictive. Cauza poate fi pierdută ? Nu, însă efortul de reechilibrare a cheltuielilor energetice este mai mare, mai lung și necesită intervenția unui specialist.

NU EXISTĂ MEDICAMENTE MIRACULOASE

Începînd din anul 1948, o serie de tratamente medicale au fost lansate.

1. *Diureticele* au drept efect, la fel ca sauna finlandeză, alungarea apei din organism, apă care va fi recuperată foarte repede la sfîrșitul tratamentului. Organismul are o balanță hidrominerală foarte stabilă, diureticele nefăcînd altceva decît să strice acest echilibru care însă revine la normal dacă nu s-au mai adăugat anumite leziuni între timp. Tratamentul cu diuretice a cunoscut o epocă de aur, mai ales pentru casele producătoare de medicamente din Occident, iar numărul și variantele lor comerciale sînt de peste 200. Astăzi, cu foarte rare excepții, acest tratament este proscris în obezitate.

2. *Extractele tiroidiene* au cunoscut și ele voga lor. Aceste medicamente își bazează efectul pe creșterea arderilor tisulare la nivelul mușchilor și ficatului, așa-numitele țesuturi active, și pe de altă parte, pe considerentul că obezitatea ar fi o boală endocrină. Se știe astăzi că numai 0,3 la sută din obezități sînt de natură endocrină și de asemenea este demonstrat că extractele tiroidiene utilizate mai mult timp în tratamentul obezității distrug masa activă, masa nobilă a unui organism, făcînd astfel echilibrările ulterioare imposibile. Se mai pot adăuga o serie de acțiuni secundare ca palpitații, lipotimii, etc. Și aceste medicamente sînt astăzi proscrise în tratamentul obezității.

3. *Medicamente ce modifică apetitul*, așa numitele *anorexigene*, nu fac decît să înșele o vigilență a organismului și în plus să creeze un fel de gimnastică a țesutului adipos, care se traduce printr-o senzație de foame mai mare după terminarea tratamentului. Și aceste medicamente au o serie de acțiuni secundare neplăcute pentru organism.

4. *Drogurile psihotrope*. Folosirea lor în tratamentul obezității trebuie să fie bine codificată. Foarte adesea, la un subiect deprimat, adiționarea de droguri psihotrope ușor stimulante, sau la un subiect anxios, prescrierea unor anxiolitice va crea o veritabilă condiționare între starea de restricție calorică și un nou echilibru psihologic în care bolnavul se va găsi.

Deci nu prea sînt medicamente care ar vindeca obezitatea. De fapt medicamentele nu servesc la nimic în tratamentul obezității propriu-zise. Din nefericire, tocmai la acest nivel se situează tentația majorității persoanelor care vin la consultații pentru obezitate. Cu alte cuvinte, recomandările nutriționale ar fi dinainte cunoscute și persoana cere numai o „pilulă" miraculoasă care ar rezolva obezitatea.

La Centrul de Nutriție și Boli de metabolism Iași, numărul persoanelor „pilulomane", persoane care au încercat toate tratamentele posibile pentru a-și reduce „obezitatea", este impresionant de mare (78 la sută din totalul consultațiilor pentru diferite forme de obezitate).

În cea mai mare parte, aceste tratamente nu fac altceva decît să transforme o persoană normoponderală sau chiar ușor hiperponderală într-un bolnav cu o obezitate rezistentă (iatrogenă), cu tot cortegiul lor de tulburări ale metabolismului energetic și proteic.

Toate aceste lucruri trebuie să ne facă să reflectăm înainte de a începe o cursă de slăbire. Nu este nimic mai rău în materie de nutriție decît schimbarea obiceiurilor alimentare. Orice regim este și trebuie să fie personalizat, după un prealabil studiu metabolic și prescris de către un medic specialist.

Orice regim restrictiv, trebuie urmat de regimuri de croazieră, de palier, pentru a stabiliza subiectul la noua greutate aleasă de specialist, sau cu alte cuvinte de a echilibra cheltuielile energetice la aporturile energetice.

Un adevărat regim, are nevoie pe plan psihologic de compensații în termen scurt și de recompense în termen lung.

În unele cazuri, de obezități fără motivări medicale ale curei de slăbire, trebuie să avem curajul de a răspunde printr-un NU, persoanei care vine și ne consultă.

Desene de Tanți PFENNINGS

MODA

Foarte modernă în această iarnă, jacheta — în special cea lungă — se poartă atît cu fusta care acoperă binișor genunchii, avînd tendința să atingă cunoscuta lungime midi, cît și cu pantalonul.

Cu revere îmblănite sau tighelite, cu guler mare sau fără guler, cu cordoane înnodate sau prinse în cataramе, cu nasturi, cu buzunare sau cu fermoare, confecționată din stofă groasă uni, tweed, în carouri sau în dungi, jacheta și-a rezervat, pînă în primăvară, un loc important în vestimentație. Din martie încolo, nu se știe ! Poate că moda o va repudia...

SOLUȚII DE LIPIT PÎNZĂ, CARTON ȘI HÎRTIE

Se pot utiliza în diferite treburi casnice următoarele preparate chimice pentru lipit pînza, cartonul și hîrtia :

Pastă de lipit pe bază de amidon. Se folosesc 10 părți amidon din cartofi și 100 părți apă, care se fierb pe baie de apă pînă la obținerea unui produs viscos. Se adaugă 10 părți sulfat de sodiu și o parte formol, continuînd încălzirea și amestecînd produșii respectivi pînă la obținerea unei paste. Aceasta din urmă se depozitează în vase de sticlă ermetice, pentru a nu se usca. În cazul în care, totuși, se usucă, se va adăuga puțină apă pentru a o putea folosi.

Clei de lipit pe bază de amidon. Se încălzesc, tot pe baia de apă, 50 părți amidon din cartofi care se amestecă cu 25 părți alcool albastru (spirt medicinal) și 500 părți apă, după care se adaugă 1,5 părți alaun de aluminiu, în prealabil dizolvat în puțină apă.

Clei din făină de grîu. Rețeta conține următoarele produse și cantități : 50 g făină de grîu, 200—300 ml apă, 2—3 g bicromat de potasiu și 2—3 g alaun de aluminiu. Cleiul se prepară dizolvînd mai întîi făina în puțină apă rece, pentru a evita formarea unor cocoloașe. Cei 200 sau 300 ml apă se încălzesc separat, pînă la fierbere și se adaugă peste pasta de făină, după care se introduc cele 2—3 g bicromat de potasiu și cele 2—3 g alaun de aluminiu, încălzindu-se puțin tot amestecul, pe baia de apă. Produsul obținut se păstrează în vase de sticlă cu închidere ermetică, depozitîndu-se în locuri ferite de lumină.

Sursele de procurare a substanțelor sînt : magazinele specializate pentru produse chimice (alaun de aluminiu, bicromat de potasiu), farmacii și drogherii (sulfat de sodiu, formol), magazinele cu produse alimentare (făină de grîu și amidon. **(Chimist CORNEL M. DUMITRESCU).**

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

UNDE PĂSTRAȚI CHEILE ?

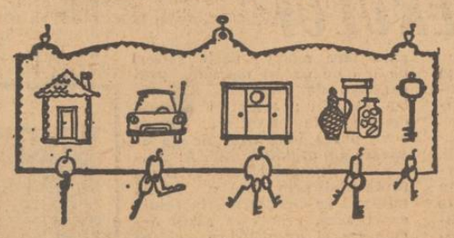

Vă propun să agățați cheile în citeva cîrlige ale unui fost cuier. Le veți găsi totdeauna la locul lor. Pentru o mai bună rînduială, veți lipi citeva vignete sau fotografii care să ilustreze destinația fiecăreia. În felul acesta, cheia casei, a garajului sau a mașinii, a dulapului, a pivniței, a unei casete cu acte vor constitui un mic panou decorativ al vestibulului. **(ION GHEORGHIU, București).**

PENTRU AȚĂ ȘI ACE

O cutie pentru ață și o pernuță pentru ace, decorative și practice se pot face foarte ușor într-un ceas de răgaz. E un cadou care ar bucura o mamă sau o bunică, dacă l-ar ști făcut de mîna fetei sau nepoatei ei.

Furnituri. O cutie cilindrică, o bucată de stofă de un roșu viu, o bucată de plastic de aceeași culoare, un șiret decorativ (lezardă), o bucată de finet alb, resturi de burete, lipici.

Confecționarea : Îmbrăcați în stofă pereții cutiei îndoind spre interiorul ei marginile de sus și lipind sub cutie marginile de jos. Decorați lipind lezarda (vezi schița).

Aveți o cutie metalică decorativă ? O puteți lăsa neîmbrăcată. Din plastic roșu, croiți un disc mare cît gura cutiei și șase discuri mai mici (cam cît o monedă de 3 lei). Coaseți aceste discuri — care imaginează petalele unei flori — de jur împrejurul discului mare. Înainte de a le fixa, faceți-le cîte o mică cută. Pontați-o și prindeți petala de disc, cam la 1 cm de margine. Decorați fiecare petală cu cîte o mărgică. Faceți pernuța de ace croind din finet alb un disc care să întreacă diametrul cutiei cu 2-3 cm. Încrețiți-l pe margine. Umpleți cu scame de buret sau cu vată, stringeți și întăriți ața cu care ați încrețit. Coaseți-o în mijlocul petalelor fixînd-o de discul de plastic. Înfigeți în ea ace cu gămălie colorate. Umpleți cutia cu papiote de ață diverse colorate. Puneți peste cutie în chip de capac pernuța de ace — imaginînd o floare roșie cu mijlocul alb. Darul dv. e gata **(SONIA DĂIANU, București).**

SFATURI PRACTICE

FLANELELE ALBE se spală în apă căldicică amestecată cu puțin amoniac, după care, se clătesc de mai multe ori în apă curată.

★

UNTDELEMNUL de pe sticle se înlătură cu o soluție concentrată de sodă, prin agitare. Sticlele se clătesc bine cu apă caldă și apoi cu apă rece. **(ILIE SALATRUC, București).**

CUM VA FI VREMEA ÎN LUNA IANUARIE

Prognoză meteorologică prezentată de Dumitru BACINSCHI

director adjunct științific al Institutului de meteorologie și hidrologie

Înainte de toate, la început de an nou, meteorologii și conducerea institutului vă adresează dumneavoastră, stimați cititori, cele mai bune urări de sănătate, fericire, prosperitate și tradiționala urare de „LA MULȚI ANI".

Referindu-mă la prognoza noastră, elaborată pentru luna decembrie din anul trecut, o putem aprecia ca bună pentru primele două decade și mai puțin satisfăcătoare pentru ultimele zece zile. Răcirea preconizată pentru această perioadă nu s-a produs la amploarea întrevăzută. A fost multă ceață și ploaie. Pe alocuri, aversele de ploaie au fost însoțite de descărcări electrice și tunete, fenomene mai puțin obișnuite pentru un sfîrșit de decembrie.

Privind retrospectiv întregul an 1973, fără falsă modestie aș aprecia activitatea de prognoză lunară a specialiștilor noștri ca fiind mulțumitoare.

Pentru prima lună a anului 1974 rezultă că ea se va încadra din punct de vedere termic și pluviometric, în limite normale. Cele mai scăzute temperaturi sînt de așteptat între 13 și 18 ianuarie și după 25 ianuarie, iar cele mai ridicate în primele zece zile ale lunii.

Cîteva intervale caracteristice :

5—6 IANUARIE : Cer variabil. Precipitații slabe în sudul țării, chiar sub formă de ploaie. Seara și dimineața, ceață. Temperaturile minime pînă la —12° iar cele maxime pînă la + 7°.

7—12 IANUARIE : Vreme relativ umedă. Ninsori temporare, mai frecvente în nordul țării. Temperatura aerului staționară noaptea și în scădere ziua.

13—18 IANUARIE : Vreme în răcire. Ninsori în toate regiunile țării. În sudul și estul țării, ninsorile vor fi viscolite, pe alocuri. Temperaturi minime pînă la —20°, valorile maxime nedepășind 1—2°.

19—25 IANUARIE : Vreme rece la început apoi în curs de încălzire. Precipitații slabe locale, chiar ploaie. Temperaturile minime vor coborî pînă la —10° iar cele maxime vor atinge pe alocuri și + 5°. Ceață locală și polei.

26—31 IANUARIE : Vreme în curs de răcire. Va ninge. Temperaturile minime vor coborî din nou, pînă la —16° sau —18° iar cele maxime nu vor depăși decît cu totul izolat zero grade. Seara și dimineața ceață.

Aleidoscop

VECHI ȘI NOU

Primăvara 1974 în moda pălăriilor.. Inspirația pare a fi în pană sau trecutul rămîne o permanentă sursă de idei pentru stiliști și creatori ? Specialiștii englezi au optat pentru cea de a doua posibilitate, demonstrînd cît de interesante erau pălăriile acum mai bine de 30 de ani. Și ca să nu fie cu supărare, au pus alături cea mai „1974 pălărie".

În stînga fotografiei alăturate, vedeți o pălărie inspirată dintr-un trecut destul de apropiat, minusculă, cu flori, pană și voaletă, purtată cochet, pe o sprînceană. În dreapta, o pălărie ultra modernă, cu boruri mari, din volane transparente, în negru și alb. Dacă nu vă plac, nu e vina noastră !

PRIMUL INSTITUT AL TIMPULUI LIBER

Mai precis, sîntem informați că în curînd se va deschide la Fulda, în R. F. Germania, primul institut din lume dedicat timpului liber. Acest centru va reuni o importantă documentație asupra literaturii și materialului informativ cu privire la diversele genuri de activități specifice timpului liber.

CENTENARUL ORGILOR

De o sută de ani, la Krnov, în Moravia, se fabrică orgi. De o sută de ani, generații întregi de specialiști au trimis în sălile de concert din peste 30 de țări ale lumii, 3414 orgi create la Krnov. Plăcut și glorios centenar !

ION TIMOFTE — Rîmnicu Sărat. La gradele didactice obținute pe bază de examene, drepturile materiale se acordă începînd cu data de 1 septembrie a anului în curs. Îndemnizația pentru concediul de odihnă se plătește anticipat, pentru toată durata concediului, pe baza salariului mediu realizat pe ultimele 12 luni.

IOANA BRATU — Cluj. Încărcarea săptămînală a studenților nu trebuie să depășească la nici una din facultăți și secții 36 ore, inclusiv orele de practică. Reducerile care s-au efectuat la începutul acestui an universitar au ajuns pînă la 5—8 la sută din numărul săptămînal de ore prevăzute în planurile de învățămînt. La anii terminali, încărcarea săptămînală este mult mai redusă în învățămîntul universitar (în medie 20—25 ore), iar la unele facultăți tehnice anii terminali au în medie 28—34 ore. Acestea sînt, de altfel, lucruri cunoscute și puse în practică peste tot, în învățămîntul superior.

VICTORIA CUCU — Brașov. Elevii din clasele I—VIII care activează în cercurile cu caracter tehnico-aplicativ la casele pionierilor efectuiază obligațiile de activitate tehnico-productivă în cadrul acestor cercuri, încadrîndu-se deci normelor prevăzute pentru școli.

ILIE OPRICA, — Slobozia. Este în curs de definitivare un regulament al organizării și funcționării comitetelor de părinți de pe lîngă școli. La alcătuirea lui, și-au dat concursul un număr mare de părinți, cadre didactice, activiști ai organizațiilor de tineret. Bine înțeles că s-a avut în vedere, la redactarea proiectului, natura școlilor, stabilindu-se în acest scop, măsurile care se impun.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Un concediu poate fi la fel de plăcut și în sezonul alb ! Petreceți zile de adevărată recreere, într-un decor pitoresc, la hanurile cooperației de consum, care vă asigură condiții bune de cazare și masă. Rețineți deci :

Hanurile CHEIA și SLĂNIC din județul Prahova ; Hanul BRAN — jud. Brașov ; Hanul RUCĂR — jud. Argeș ; Motelul TOPOLOG — jud. Vîlcea ; Hanul URSUL NEGRU — Sovata — jud. Mureș : CASA ARCAȘULUI de la Tg. Neamț ; Hanul BUCURA — Hațeg — jud. Hunedoara ; Hanul DRĂGUȘENI și Motelul ILIȘEȘTI — jud. Suceava.

Acestea sînt numai cîteva dintre numeroasele unități turistice ale cooperației de consum care vă oferă ospitalitate și în acest anotimp.

(564)

SUGESTII PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Supă de fasole verde

500 g fasole verde (conservată), unt, făină, sare, piper, smîntînă, lapte.

Topiți o lingură de unt într-o oală. Presărați o lingură de făină. Lăsați-o să prindă o ușoară culoare. Stingeți turnînd treptat 3/4 l de lapte clocotit. Adăugați fasolea. Sărați, piperați. Lăsați să-și reia clocotul. Dregeți cu 1—2 linguri de smîntînă.

Supă de dovleac

500 g de dovleac alb, 1/2 l de lapte, unt, zahăr, sare, piper, pîine pentru cuburi.

Scoateți filamentele și semințele care aderă de miezul dovleacului. Curățați-l de coajă. Tăiați-l în bucăți. Fierbeți-l într-o oală cu 1 l de apă. Cînd bucățile de dovleac pot fi ușor sfărîmate cu furculița, treceți-le prin sită.

În piureul obținut puneți o bucată de unt, o linguriță de zahăr, sare și piper. Subțiați cu lapte.

Separat tăiați felii de franzelă în cuburi și dați-le la cuptor să se rumenească.

Serviți supa cu aceste crutoane.

Macaroane gratinate

250 g macaroane, sare, două felii de șuncă sau 100 g altfel de afumătură, 50 g unt, 100—150 g cașcaval ras.

Fierbeți macaroanele în apă clocotită cu sare, scurgeți-le. Amestecați-le cu șunca tăiată în cuburi mici, untul, și o jumătate din cașcaval.

Puneți-le într-o formă, presărați-le cu restul de cașcaval și dați-le la cuptor bine încins ca să se rumenească repede.

Serviți-le cu un sos picant de roșii.

Cotlete de porc cu sos

Rumeniți în tigaie pe foc mic 4 cotlete de porc. Sărați, piperați, adăugați un cățel de usturoi bine zdrobit.

Scoateți cotletele și păstrați-le la cald. În sosul rămas în tigaie turnați un pahar de vin alb. Bateți un gălbenuș, turnați puțin cîte puțin vinul din tigaie. Repuneți-l pe foc, adăugați un dl de smîntînă și 1—2 caștraveciori acri tăiați în cuburi. Înfierbîntați fără să lăsați să fiarbă. Turnați sosul peste friptură. Serviți o garnitură de melcișori fierți și opăriți cu unt.

Budincă de griș

6 ouă, 6 linguri vîrfuite cu zahăr pudră, un pahar de griș (circa 250 g) 3/4 l lapte, 100 g zahăr, 1/2 baton de vanilie, puțin unt, puțin pesmet.

Se freacă gălbenușurile cu zahărul pudră pînă ce se albesc și devin spumoase. Se toarnă grișul în ploaie, amestecînd mereu. Se încorporează ușor albușurile bătute spumă tare. La dorință se adaugă în acest preparat coaja rasă de la o lămîie. Se unge cu unt o formă rotundă de tort sau o cratiță curată și cu smîntînă nesărit. Se presară cu pesmet sau chiar cu griș. Se toarnă compoziția înăuntru. Se coace la cuptor cu foc potrivit.

E gata cînd se desprind marginile de formă. E bine să încercăm dacă s-a copt înfigînd în mijlocul ei un pai sau o andrea subțire, care trebuie să iasă curată.

Se răstoarnă budinca pe un platou rotund și se îmbibă cu laptele fiert, îndulcit și parfumat cu vanilie. Laptele se toarnă treptat cu o lingură. Grișul îl absoarbe și se umflă. Deasupra se pun cîteva linguri de gem de coacăze ușor încălzit (zmeură sau caise).

Același preparat poate fi îmbibat cu 3/4 l sirop aromat cu rom. Capătă în acest fel gust de savarină și e foarte potrivit să fie servită cu puțină frișcă.

Pere în vin roșu

500 g pere, 2 dl și 1/2 de vin roșu, 150 g zahăr, 1 dl și 1/2 de apă, puțină scorțișoară pisată.

Puneți la înfierbîntat apa, vinul și zahărul. Cufundați înăuntru perele curățate de coajă. Dacă sînt mari, tăiați-le în patru. E însă de preferat să alegeți pere potrivit de mari, să le lăsați întregi și să nu scoateți codița. După ce au fiert circa 45 de minute pe foc foarte mic, puneți fructele într-o compotieră, lăsați zeama să mai fiarbă pînă scade la jumătate și turnați-o peste fructe.

Olimpia ȘTEFANESCU

ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG

DE CE AM LIPSI O FAMILIE DE COPILUL EI?

de Mihai STOIAN

„Mult stimate curier,
Îmi place să citesc mereu „curierul săptămînal". Unele cazuri mă miră, multe din ele mă întristează. În general, m-am mirat întotdeauna cum de scriu unii lucruri aparent foarte mărunte, nu deosebit de importante, şi tată că acum am ajuns şi noi în situaţia lor...

Ne numim Bodea, numele mic Margareta, mai precis familia Bodea. Locuim în Hunedoara, la blocul 1 bis, apartamentul 17, B-dul Corvinul. Amîndoi sîntem salariaţi şi nu avem copii. Eu am mai crescut o fată şi el — soţul meu — un băiat. Aceştia sînt astăzi căsătoriţi şi la casele lor. Acum noi sîntem împreună şi dorinţa noastră este să avem împreună un copil şi în special o fetiţă. De cîtva timp am cunoscut, la blocul din vecini, o fată de nouă ani, din clasa a IV-a, pe nume F.B. În familia fetei mai sînt încă trei fraţiori (mai exact: o fetiţă şi doi băieţi). Părinţii fetei sînt foarte tineri, mama fetei are 28 de ani şi poate le mai aduce „barza". Nouă ne e tare dragă fata şi fetei îi place de noi. Ne-am învăţat cu ea, vine la noi, mergem pe la ei, dar nu vor părinţii să ne-o dea. Nouă ne e dragă F. şi numai pe ea o vrem. Îi cunoaştem familia şi apoi noi nu luăm un copil de mîlă, mai întîi îl luăm de drag. Învăţaţi-mă ce să facem? Cum putem lămuri părinţii fetei să ne-o dea? Adăugăm că avem 45 de ani, copii nu pot avea, fetiţa avută a fost nepoata mea de frate, am crescut-o, am dat-o la şcoală, acum e măritată şi are serviciu. Soţul meu e decedat, primul; prima soţie a actualului soţ e de asemenea decedată.

Aşteptăm răspunsul dumneavoastră, să ne sfătuiţi cum să putem reuşi ca F. să fie a noastră. Şi vă mulţumim.

MARGARETA BODEA"

Stimată Margareta Bodea, rîndurile dumneavoastră m-au pus — sincer — în încurcătură. Mai întîi fiindcă nu-i deloc vorba, cum afirmaţi la început, de lucruri (nici aparent) „mărunte". În sfîrşit, dificultatea mea constă în faptul că, pe de-o parte, nu doresc să vă dezamăgesc prin răspuns, iar pe de altă parte nici nu doresc să condamn cumva dorinţa dumneavoastră şi a soţului, altminteri absolut onorabilă. Faptul că aţi crescut un copil, că l-aţi „pus pe picioare" şi că acum, din nou, vă doriţi aproape un suflet curat şi vesel de copil, nu [illegible] decît să arate că sînteţi [illegible] fiinţă cumsecade, inimoasă. Fie-mi cu iertare, însă nu prea înţeleg cum vă imaginaţi dv. un curier (bun la toate) care deţine „formula" magică prin care ar reuşi să convingă nişte părinţi să-şi dea copilul spre înfiere altor oameni (corecţi, devotaţi etc. — cum sînteţi dv. şi soţul dv). Şi chiar dacă o astfel de „formulă" ar exista, vă mărturisesc că mi-ar fi greu să v-o transmit: cum adică, nişte părinţi (mă rog, tineri, cărora — cum spuneţi cu umor — „barza" poate să le mai aducă alţi copii) nu vor să-şi dea, *pe bună dreptate*, fetiţa (repet: fie şi unor oameni de treabă care *s-au* legat sufleteşte de ea şi ea, fetiţa, de ei), iar curierul, de-aici, din coloanele tipărite, să-i sfătuiesc eventual „Oameni buni, lăsaţi de-o parte sentimentele voastre nobile, de părinţi, tot mai aveţi şi grija celorlalţi, daţi-o, va fi iubită, îngrijită etc."?! Am pus între ghilimele textul de mai *sus*, şi l-am aşternut pe hîrtie, pentru că aşa reiese parcă mai limpede cît de ciudat ar *suna* un asemenea îndemn. Regret, dar nu există nici o soluţie pentru a „reuşi ca F. să fie a noastră"... Ea se află *exact acolo unde trebuie să se afle*, ataşamentul dv. n-are de ce să-i strice, dimpotrivă, vă poate iubi (aşa cum afirmaţi că vă iubeşte), dar să iei (chiar dacă, pînă la urmă, prin cine ştie ce „argumente" i-aţi convinge, să presupunem, pe părinţii fetei) un copil care, din fericire, are părinţii — amîndoi — în viaţă, sănătoşi, tineri şi fraţi, surori şi casă, într-un cuvînt *o existenţă normală*, ca să-l introduci (fără vreo necesitate urgentă, esenţială — cum se întîmplă cu un orfan sau cu un copil provenit dintr-o familie dezmembrată, descompusă, etc.) într-o *existenţă complicată*, cu mii şi mii de probleme specifice, mi se pare c-ar fi un act foarte departe de bunăvoinţa şi omenia la care vă referiţi. Aşadar, resemnaţi-vă, analizînd încă o dată, dacă doriţi, poziţia atunci cînd aţi aflat c-ar fi posibil să se înfăptuiască „visul" dv. Evident, v-aş fi sfătuit, pînă la urmă, „ceva" (însă precizarea „noi nu luăm un copil de mîlă, mai întîi îl luăm de drag" m-a inhibat parţial). Totuşi, mă întreb: de ce nu procedaţi ca *sute* şi *sute* de cupluri care, după ce frecventează luni de zile în şir o Casă a copilului, după ce... descoperă copilul potrivit lor, îl înfiază nu de mîlă, ci — exact cum pretindeţi dv. — *de drag*?

POST-SCRIPTUM. Primim din partea Inspectoratului Miliţiei Bucureşti (Sectorul 8, circa 18) comunicarea că sesizarea cititoarei noastre *Elena Zlei* din Bucureşti, str. Miercani nr. 116, în vîrstă de 73 de ani (locuind împreună cu o soră de-a ei de 78 de ani şi cu o fiică) este întemeiată; astfel încît *Vasile Rusu* din str. Durău nr. 157 a primit un avertisment (fiindcă îşi insultă vecinii — care, de altfel, îi sînt şi rude), urmînd ca pe viitor, dacă va continua să se poarte la fel, să fie luate măsurile ce se impun, aşteptăm, din partea cititoarei noastre, confirmarea schimbării de atitudine a lui *V. R.*

ÎN ATENŢIA CORESPONDENŢILOR. Mă văd nevoit să repet cîteva lucruri pe care le-am mai tipărit în cadrul rubricii de faţă. În primul rînd, rog corespondenţii să nu-mi mai ceară, stăruitor, să le răspund individual, acasă, şi nu în cadrul *curierului* (îmi este literalmente imposibil să rezolv, astfel, nenumăratele scrisori ce-mi vin). În al doilea rînd, insist să nu mi se mai trimită fotografii acte originale sau copii, etc., pe care apoi, cu un aer mustrător, expeditorul să mi le ceară înapoi (după trei, şase luni), căci ar însemna să dispun de un „serviciu" special pentru manipularea acestor piese (dacă vreun corespondent vrea, cu tot dinadinsul, să expedieze şi asemenea „probe", să trimită exclusiv ceea ce nu mai socoteşte necesar să-i revină). *I. I.—Braşov* de pildă, îmi trimite 9 (nouă) pagini scrise, le citesc şi, la urmă descopăr că I. I. doreşte *numai* răspuns personal acasă. Sau *prof M. B. din Hurezu-Mare* („cu multe luni în urmă" — scrie domnia sa — „am anexat şi cîteva documente") şi *N. S. Mangalia* („v-am expediat fotografii reprezentîndu-ne pe noi trei, pe soacra mea, ca şi pe...") vor retur cele trimise... Aşadar, recapitulînd: nici un act — fie şi copie — nici o fotografie, nici o povestire şi nici o poezie (unicat), nimic de care omul nu se poate lipsi, să nu fie trimis pe adresa „Curierului săptămînal". Căci *nimic nu se înapoiază* (regulă, de altfel, binecunoscută la orice publicaţie de pe glob).

CURIER SĂPTĂMÎNAL

UMOR STRĂIN

— Dacă se poate, vă rog cel puţin să o mutaţi pe acelaşi post...

— Sora mea doreşte să-i daţi lecţii de schi, dar întreabă dacă ştiţi să dansaţi!...

Fără cuvinte

Citeodată sînt şi eu foarte nemulţumit de dv., domnule, dar nu v-o zic aşa imediat în faţă...

Fără cuvinte

JOCURI DISTRACTIVE

SOLUŢIILE JOCURILOR APĂRUTE ÎN NUMĂRUL TRECUT

NUMAI DOUĂ

Sînt identice cărţile 1 a doua de pe rîndul doi cu prima de pe rîndul al cincilea.

INTRUŞII

În desenul A „intrusul" este paharul care este singurul obiect fără miner. În desenul B, „intrusul" este al patrulea de la stînga spre dreapta care duce (singurul) mîna dreaptă la pălărie.

COMPLETĂRI

Scîndura nr. 1 în zona B; nr. 2 în E; nr. 3 în A; nr. 4 în F; nr. 5 în D; nr. 6 în C.

DEOSEBIRI

CARE ANUME?

Răspuns: castravetele.

TOTAL DOUĂZECI

De la cercul din stînga, sus, apoi în sensul acelor de ceas trebuie trecute cifrele: 2, 9, 1, 8, 4, 3, 5, 7, 6.

21 DE SECTOARE

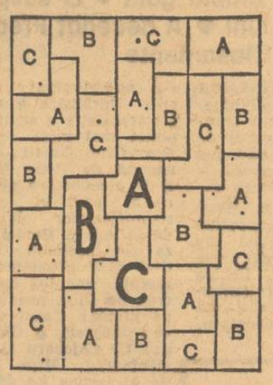

REBUS ● REBUS ● REBUS ● REBUS ● REBUS

TEATRU

ORIZONTAL: 1) „Musical" după piesa „Steaua fără nume" de Mihail Sebastian (3 cuv.); 2) Dramaturg francez, autorul pieselor „Întîlnirea la Senlis", „Cher Antoine" ş.a.; 3) Piesă de Ion Băieşu — Port naţional; 4) Cîntec de slavă — Nucu Păunescu — „...sergentului Musgrave", piesă de John Arden (neart.); 5) Costescu Grigore — Campioni — Margine de raft!; 6) „...de iarbă", dramatizare după Truman Capote — Linguşitori (fig.); 7) Personaj feminin din piesa „Arca bunei speranţe" de I. D. Sîrbu — Băiat — În cerc!; 8) Particulă chineză — „Fata în albastru" din piesa „Celebrul 702" de Alex. Mirodan; 9) „...şi Lena", piesă de Georg Büchner — Olga Tudorache; 10) Piesă dramatizată după romanul cu acelaşi titlu de Dostoievski — Crustaceu; 11) Dînsa — Actriţă bucureşteană.

VERTICAL: 1) Piesă de Barillet şi Grédy (2 cuv.); 2) Căpitanul din piesa „Dansul morţii" de August Strindberg — Oraş în Japonia; 3) A transporta — „Capul de ...", piesă de Gh. Ciprian; 4) Organizatorul excursiilor noastre — Dumitru Furdui — Face paradă; 5) Insulă lîngă coastele Scoţiei — A se preface; 6) A se prăbuşi — Individul, în sens filozofic; 7) Tablou de H. Matisse — Veche monedă europeană — Notă muzicală; 8) A se încovoia — „..., Mircea Voevod", piesă de Dan Tărchilă; 9) Exclamaţie — Cuvînt strict tematic; 10) „Micul...", piesă de Mircea Ştefănescu — Atenţiune, începeţi!; 11) „...nebuni făţarnici", piesă de Teodor Mazilu — „... bunei speranţe", piesă de I. D. Sîrbu.

Adam STOICA

Cuvinte rare: TSE, EDA. ROAN, IIE, SCUD.

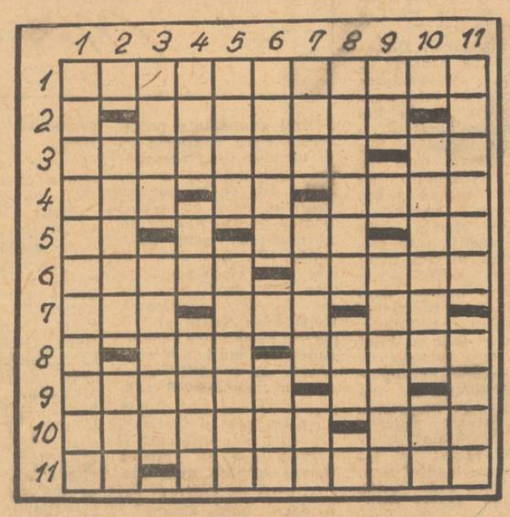

ÎN ATENŢIA CITITORILOR ACESTEI RUBRICI

Rugăm pe toţi creatorii de careuri, de a ne trimite un singur material în plic şi nu mai multe. Totodată, rugăm a se trece citeţ şi complet adresele, atît pe plic cît şi pe materialul trimis.

Referitor la materiale, informăm, pe această cale, că ele trebuie să îndeplinească următoarele condiţii: a) trimiterea careului într-un singur exemplar cu încrucişarea respectivă, fără a mai trece dezlegarea separat; b) înnegrirea tuturor punctelor negre ale grilei şi nehaşurarea lor; c) scrierea definiţiilor în continuare, fără a forma un aliniat nou pentru fiecare rînd orizontal sau vertical; d) definirea tuturor cuvintelor, inclusiv a celor rare; e) trecerea listei de cuvinte rare la sfîrşitul definiţiilor; f) nedepăşirea dimensiunilor de 13/13 a careului.

Deoarece primim foarte multe materiale cu greşeli de tehnică rebusistă, informăm de asemenea, că într-un număr mai vechi (757 din 8 aprilie 1972) al revistei noastre, am publicat un A.B.C.-rebusist, în care au fost trecute indicaţiile de bază pentru realizarea unui careu corect. Invităm pe toţi începătorii în creaţie de a citi acest A.B.C. şi de a ţine cont de regulile impuse de tehnica încrucişării.

Cornel M. DUMITRESCU

EROII LUI JULES VERNE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	N	N	T	A	R	C	T	I	C	A	●	I	U
2	C		U		I	S	●		A			N	I
3	A	B	B	A	●	P	R	●	P	A	R	T	A
4	R	U	●	B	B	●			I			A	T
5	●				O		●		T			C	A
6	I				R	●		●	A	●		T	●
7	W		●		E				N		●	A	
8	D		A		A	●			●			●	
9	●	A	S	T	L								
10	G	O	A	N	A	●				●			
11	E		●		●					●			
12	N							●					
13	I						●	C	O	L	I	B	E

ORIZONTAL: 1) Regiune polară sudică vizitată de căpitanul Nemo — Ivit pe jumătate!; 2) Monedă cu care erau plătiţi hamalii caravanelor de sclavi, întîlnite de Dick Sand, în Africa — Referitor la mare (masc. pl.); 3) Scriitor italian — Pere! — Comuna din Banat; 4) Careu! — Bebe! — Ca Dick Sand în meseria de marinar; 5) Animale care au atacat grupul lordului Glenervan (sg.) — Rămăşiţele insulei Lincoln după cutremur (sg). 6) Ceas construit de Cyrus Smith — Încăpător!: 7) Trouin Duquai — Iscusitul vînător de balene din „20 000 de leghe sub mări" — În cădere!; 8) S-au împotmolit în mlaştinile spre care Ayrton a condus carele (sg.) — Întrebare! — Plăcerea lui Phann; 9) Carte ştiinţifico-fantastică a lui J.V. (3 cuv.); 10) „...după cometă", altă carte a lui J.V. — La parter, în centru! — Acuş; 11) Încaşi! — A-l face bine — Nume feminin; 12) Au năvălit pe urmele exploratorilor paralelei 37 — Animale de povară folosite de Glenervan la traversarea Anzilor (sg.); 13) Regizor sovietic — Construite de copiii celor „Doi ani de vacanţă", pentru traversarea lacului îngheţat.

VERTICAL: 1) Muncitor feroviar — Au răzbit în noapte pînă la Duncan, ancorat la o milă de insula Tabor; 2) Negrul devotat lui Cyrus Smith; 3) Teavă — Vas de lut — Astfel — Înarmat!; 4) Cale de comunicare subacvatică descoperită de Nemo; 5) Carei! — Emisfera nordică, părăsită de pionierii insulei Lincoln... cu balonul — Ene!; 6) Comitetul de Stat al Planificării — Pentru (abr.); 7) Îngrijitor! — Părăsirea portului Brooklyn, cînd începe vinarea lui Nautilus; 8) Noroi — Întinsă! — Au anunţat erupţia vulcanului Franklin; 9) Funcţia lui Dick Sand pe vasul Pilgrim — Moral: 10) Căraţi, la urmă! — Unul din cei 15 copii din „Doi ani de vacanţă" — Începător!: 11) Nume feminin — Conjuncţie — A se ivi; 12) Neatinsă — Primul refugiu al naufragiaţilor pe „Insula misterioasă"; 13) I-a fost salvată lui Harbert cu ajutorul chininei aduse de Nemo — Operaţie la care a fost supusă Jup, maimuţa captivă.

Liviu ROUA

Cuvinte rare: ABBA, PARTA, ERMLER, IŢI.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

AMUZANTĂ

ORIZONTAL: Plicuri — Ora — Lumina — Epic — Aperitive — R — Sadita — Erou — A — Ipa — Inar — Haita — Iţăi — Iat — Element — Al — P — Ate — Ja — Dator — Ani — L — Etalat — Ţapi — Seminare — AA.

LA CĂLDURĂ

ORIZONTAL: Calorifere — Olan — Motor — Sobar — Cula — Aco — Grava — Rara — Ere — C — I — Alune — Bu — Oţări — Dop — Atomi — Cort — Seriale — Do — At — Uscător.

URĂRI

ORIZONTAL: Uratori — Vi — Serate — Vin — Ovaţionata — Re Ic — Otet — Ilic — Gu — At — Il — Tr — Iza — Foame — PNA — Rar — Raid — S — Aniversare — Me — Învăţat.

ANUL NOU

ORIZONTAL: Localitate — A — Urator — Colac — Mos — Tata mare — Ilare — ID — Na — No — Oraseni — M — Agili — Alb — Su — Riu — Ia — E — Nas — Il — M — RT — Coca — C — Podoaba — If — Anotimpuri — I — Emisiune — Or — Crivat — Aurii.

Atitudini...

Au existat oameni de seamă care nu şi-au desmînţit măreţia nici în ultimele clipe ale vieţii. Cele rostite atunci au devenit apoi celebre, păstrîndu-se peste secole. Iată cîteva exemple, pe care ni le-a pus la dispoziţie cititorul nostru **FLORIAN TURCUŞ**, din Oradea, jud. Bihor:

1. Să daţi băieţilor o zi de vacanţă!
2. Să-i scăpăm pe romani de spaima ce le-o pricinuieşte un biet moşneag!
3. De cînd soldaţii Franţei refuză să execute ordinele comandanţilor lor?
4. Lumină, mai multă lumină!
5. Luaţi ultimele mele note şi îngăduiţi-mi să mai aud o dată mîngîierea lor!

Cine au fost cei care au rostit aceste fraze?

„VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE"

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Care este gazul?

Nu este nici o abatere de la legile chimiei, întrucît şi prin tratarea zincului cu acid azotic rezultă de asemenea hidrogen. Dar, acest hidrogen, care se află în stare născîndă, este un puternic reducător. Ca atare, pe măsură ce se formează din reacţie, el reduce acidul azotic descompunîndu-l. Rezultă un gaz cu miros caracteristic, înecăcios, colorat galben-cafeniu, care nu este altceva decît bioxidul de azot, sau aşanumita „hipoazotidă", cu formula chimică N_2O_4 sau NO_2. Spre deosebire de hidrogen, hipoazotida nu arde.

„Ra"

Denumirea de „Ra" i s-a dat ambarcaţiunii lui Thor Heyerdahl de către Aicha Amara, soţia paşei din Safi, localitate de unde neobişnuita navă a pornit în temerara sa călătorie pe Oceanul Atlantic. Cuvintele rostite atunci au fost următoarele: „În cinstea Soarelui, te numesc Ra". Într-adevăr, la vechii egipteni, zeul soarelui era denumit „Ra". Denumirea, astfel aleasă, se referea poate nu numai la epoca în care existau asemenea nave, ci şi la faptul că drumul ce urma a fi parcurs pe ocean, prezenta analogie cu cel al Soarelui, pe cer: de la răsărit, spre apus...

Cu mintea şi condeiul

Să presupunem că vă aflaţi în faţa unui desen ca cel alăturat, alcătuit din 9 puncte, şi vi s-ar cere să uniţi toate aceste puncte, fără a îndepărta condeiul de pe hîrtie, fără ca să se revină pe acelaşi traseu, iar în total, să rezulte patru linii drepte.

Este posibil? Dacă da, cum aţi proceda?

Pîrghii şi... pîrghii

Pîrghiile de la punctele: 2, 3, 4, 7, 13, 14 şi 15 sînt de genul I;
— Pîrghiile de la punctele: 6, 8 şi 9 sînt de genul II;
— Pîrghiile de la punctele: 1, 5, 10, 11 şi 12 sînt de genul III.
A nu se uita că în tehnica actuală, pîrghiile constituie organe de maşini foarte frecvent întîlnite iar cunoaşterea, cel puţin a clasificării lor ar trebui să fie ceva normal pentru orice om modern.

Poşta cititorilor

La întrebările din rubrica noastră, publicată în nr. 842 al revistei, din 24.11.1973, am primit răspunsuri corecte numai de la cititorii: Vlăduţ Marian, din Sibiu şi Rusu Dragomir, elev în anul IV la Liceul nr. 2 Dej jud. Cluj.

Iurcan Gheorghiţă, Paşcani, jud. Iaşi. Răspunsurile date nu prea au fost corespunzătoare, după cum de altfel s-a putut constata ulterior, odată cu apariţia celor din rubrică. În schimb, întrebările propuse par a fi interesante, însă le lipsesc răspunsurile corespunzătoare. Vă propunem să trimiteţi un material complet în care să fie cuprinse atît întrebările, cît şi răspunsurile.

AM REŢINUT în vederea publicării materialele primite de la cititorii: **P. Avramescu**, Bucureşti; **Dumitrescu T. Ioan**, Bucureşti, şi **Arsene Teculescu** din Cerbureni, jud. Argeş.

Ing. Liviu MACOVEANU

Redacţia „Magazin" mulţumeşte pe această cale tuturor cititorilor şi colaboratorilor, tuturor celor ce i-au adresat felicitări cu prilejul Anului Nou.

OFICIILE JUDEŢENE DE TURISM pun la dispoziţia publicului în această perioadă bilete pentru odihnă şi tratament la tarife reduse faţă de perioada de vară, în următoarele staţiuni:

ODIHNĂ: Borsec, Buşteni, Moneasa, Păltiniş, Predeal, Sinaia, Sovata, Tuşnad.

TRATAMENT: Felix (hotel Nufărul), Herculane, Borsec, Bazna, Buziaş, Căciulata, Călimăneşti, Eforie Nord, Olăneşti, Ocna Sibiu, Pucioasa, Sovata, Sinaia, Sîngeorz-băi, Slănic Moldova, Vatra Dornei.

Tariful de transport pe C.F.R. şi I.T.A. pentru posesorii biletelor de odihnă şi tratament este redus cu 50%.

Copiii pînă la 14 ani beneficiază de reducere de 50% la tariful de cazare şi masă.

Cazarea se face în hoteluri şi vile confortabile, iar tratamentul este asigurat de personal medical de specialitate.

Tinerii căsătoriţi care-şi petrec luna de miere într-una din staţiunile de odihnă menţionate beneficiază de reducere la tarif între 10—40%, în funcţie de durata perioadei de sejur.

Biletele se obţin la toate Oficiile judeţene de turism din ţară şi la filialele Întreprinderii de turism, hoteluri şi restaurante din Bucureşti.

— PUBLITURISM —
(5660)

TENISUL LA ÎNCEPUT DE AN

Cu Ilie Năstase despre Boston, public, adversari și proiectele anului în curs. Programul complet al turneelor din primele cinci luni ale anului

— CONVORBIRE ÎN AJUNUL PLECĂRII —

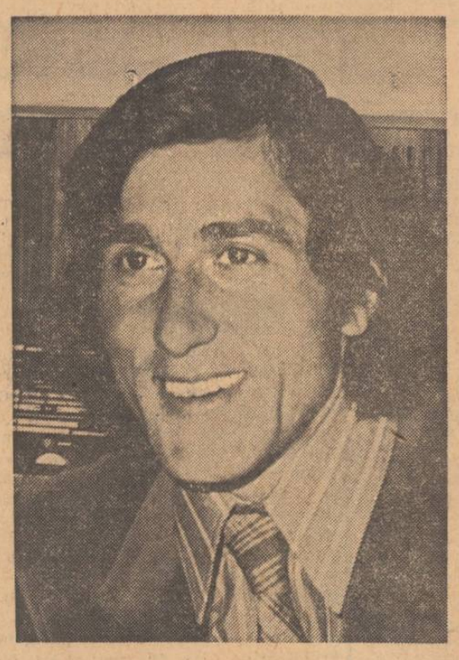

— Te-ai gîndit vreodată să ajungi racheta nr. 1 a lumii ? În ce an, în ce moment ?

— S-ar putea... la Roma, acum trei ani, în 1970, cînd l-am învins în finală pe Kodeș, în patru seturi. Atunci mi-a trecut prin minte...

— Dar cînd ai început să crezi în această idee ?

— S-a întîmplat la Wembley, în octombrie 1971. După ce l-am eliminat pe Emerson și Newcombe și am cîștigat o mare finală în fața lui Laver, a venit la mine pentru a mă felicita și „micul australian", marele Rosewall. Am fost foarte tulburat cînd l-am auzit spunîndu-mi că voi urca pe locul 1a care el n-a reușit să ajungă niciodată în cei 20 de ani ai săi de prestigioasă viață competițională. Aceste vorbe au avut un mare efect asupra mea, și gestul în sine m-a impresionat. Acest moment l-am reținut la Boston...

— În ce împrejurare ? M-ar interesa chiar cîteva amănunte despre Boston...

— Și ca de obicei, „culise". Dar, mai întîi, introducerea în atmosferă. Bostonul, capitala Noii Anglii, este un oraș foarte britanic, cu căsuțe tipice, de două etaje, care încîntă ochiul. Spectatorii Masters-ului din sala „Auditorium" au fost aceiași cetățeni care au rezistat — prin conservatorism — „arhitecturii building". Ei ar fi preferat, în rîndul celor opt, pe Laver și o finală americano-australiană. Mi-am dat seama de aceasta încă de la începutul meciului cu Gorman.

— Cînd ai reușit să-ți apropii publicul ?

— Mai întîi a trebuit să-l... dezghețez. Aceasta s-a întîmplat în partida cu Kodeș. Mărturisesc, abia în setul al treilea, la niște aplauze mai îndelungate, în fața unui passing-schot cîștigător, mi-am dat seama că, în definitiv, nu au nimic cu mine.

— La capătul meciului cu Okker, în finală, ai fost ovaționat îndelung. De aceea, la început am fost mirat de aceste amănunte. Știu că au fost chiar scene de manifestare a simpatiei de-a dreptul impresionante. Îți amintești de una dintre ele ?

— Aceea cu Rex Bellamy, unul dintre cei 15 ziariști sportivi care m-au desemnat la Boston jucătorul nr. 1.

— Încă o noutate. Știam că Bellamy este autorul articolului apărut în ultimul număr al revistei „World Tennis" în legătură cu clasamentul „primilor zece pe 1973". Este un clasament depășit, care are în vedere performanțele obținute în perioada 1 noiembrie 1972 — 7 octombrie 1973. Condamnîndu-l, cei mai mulți comentatori și-au susținut punctul de vedere menționînd că în prezent clasamentul „primilor zece" trebuie să fie elaborat după ultima competiție importantă a anului, deci în luna decembrie, iar nu în septembrie. Este vorba de Turneul campionilor și, respectiv, de Forest Hills, care încheia propriu-zis sezonul pînă acum doi, trei ani.

— Te-ai încălzit gratuit. Fiindcă toate acestea mi le-a înșirat și Bellamy, recunoscîndu-și greșeala, dar nu aici a fost esențialul. Printre altele, felicitîndu-mă, el mi-a dezvăluit „poanta" cu publicul. Încerc să-l reproduc : „Ai cucerit pe toți acești spectatori, dispuși să nu-ți ierte nimic, prin marele dumitale talent... — În sfîrșit — și prin faptul că ai fost „un mare tăcut". Ce e drept e drept, la Boston n-am zis nici pîs.

— E greu ? ...Adică mai precis : unii comentatori de peste hotare se întreabă dacă nu cumva în discuțiile cu arbitrii „faci cinema", aceasta fiind o parte din tactică...

— Este absurd ! Discuțiile mele cu arbitrii și, adaug eu, nervozitatea, sînt reacții în fața unor decizii eronate, care îmi răstoarnă, pe nedrept, o anume schemă tactică. Un aut dat aiurea, care întrerupe un schimb de mingi în care, nu m-am decis încă cum trebuie să acționez — merge. Dar în plină angajare în joc, atunci cînd mi-am făcut un anume calcul — de pildă, ca la capătul unui cros la fileu să fac punct cu un voleu mistificator, în cruciș — este cu totul altceva. Alci eroarea de arbitraj — deci nedreptatea — nu numai că mă frustrează de un punct, dar îmi ratează finalul schemei. În ultimul timp însă, am căutat să fiu „un campion tăcut". M-ai întrebat dacă este greu. Mărturisesc, foarte greu, cînd vezi că eroarea de arbitraj este de peste doi centimetri.

— Ce impresie îți fac aceste cifre care reprezintă palmaresul obținut în anul expirat ?

— Una singură, care s-ar putea tălmăci cam așa : dacă voi avea un fiu, cîndva, și-mi va spune că vrea se devină jucător de tenis, am să-l trag o mamă de bătaie...

Pentru cititorii săptămînalului „Magazinul" un sincer „La mulți ani" !

N. Năstase

Primii jucători din lume în clasamentele semioficiale din istoria tenisului.

McLoughlin (S.U.A.) 1914
Patterson (Australia) 1915
Tilden (S.U.A.) 1925
Lacoste (Franța) 1926, 1927
Cochet (Franța) 1928, 1931
Vines (S.U.A.) 1932
Crawford (Australia) 1933
Perry (Anglia) 1934-1936
Budge (S.U.A.) 1937, 1938
Riggs (S.U.A.) 1939
Kramer (S.U.A.) 1946, 1947
Gonzales (S.U.A.) 1948, 1949
Sedgman (S.U.A.) 1950–1952
Trabert (S.U.A.) 1953–1955
Hoad (Australia) 1956
Cooper (Australia) 1957, 1958
Fraser (Australia) 1959, 1960.
Emerson (Australia) 1961
Laver (Australia) 1962 (devine „pro")
McKinley (S.U.A.) 1963
Emerson (Australia) 1964 (devine „pro")
Santana (Spania) 1965
Stolle (Australia) 1966 (devine „pro").
Newcombe (Australia) 1967
Laver (Australia) 1968, 1969 (încep campionatele „open")
Newcombe (Australia) 1970, 1971
Smith (S.U.A.) 1972
Năstase (România) 1973.

ILIE NĂSTASE ÎN... CIFRE

CÎȘTIGĂ

• Consecutiv, pentru a doua oară, „Marele premiu" F.I.L.T., pentru a treia oară „Turneul campionilor" lumii • 3 turnee în „Circuitul indoor al S.U.A.". • „Circuitul mediteranean" • Internaționalele de la Istanbul • Turneul de dublu „Palm Beach Masters" (alături de Vic Seixas) • Turneul de la Kingston = 18 turnee.

TOTALIZEAZĂ

• 39 săptămîni de competiții (sînt incluse și cele patru participări în „CUPA DAVIS") • 146 meciuri (pierde 29) • 387 seturi (pierde 79) • 3521 gheme – cîștigă 2228.

PALMARES

(rezultatele cele mai reprezentative)

Pinto Brovo 4–0 ; Connors 4–1 ; Cramer, Kodeș, Orantes, Pilici, Proisy 3–0 ; Panatta 3–1 ; Alexander, Bertolucci, Fairlie, Fassbender, B. Gottfried, Gisbert, Kalogheropoulos, Jauffret, Metreveli, R. Moore, Tailor 2–0 ; Battrick, Cox, Cooper, Dent, Elschenbroick, Emerson, Gaven, Mandarino, Maud, Mulligan, Newcombe, Riessen, Stilwell 1–0 ; Borg, Gorman, Parun, Smith 1–1 ; Okker 3–4.

DUBLU

(în paralel cu participările la simplu)

• 27 turnee (cîștigă 13) • A avut ca parteneri, printre alții, pe : Gisbert (cîștigă 5 finale din 6 jucate) ; Connors (c. 2., j. 7.) ; Graebner (c. 2., j. 4.).

Lăsînd gluma la o parte, aceste cifre confirmă că în ultimul timp calendarul internațional a devenit din ce în ce mai încărcat, mai cu seamă pentru jucătorii care figurează în rîndul „primilor 10". Așa cum reiese din statisticile pe care le-ai făcut am jucat 39 de săptămîni. După Stan Smith ar fi normal să se joace doar 22. Adică cel mult 3—4 săptămîni de repetiții consecutive, apoi două săptămîni repaus. Eu abia dacă am rupt o săptămînă. Aici s-ar intercala și vechea idee că marile turnee trebuie pregătite.

— Cum se prezintă calendarul anul acesta ?

— Deși nu-l cunosc complet pe acela al „Marelui premiu", am certitudinea că în 1974 va fi și mai încărcat. Mai ales pentru Năstase care are obligația să-și apere titlul său, mai bine zis, niște titluri. Dintr-un foc am de jucat 12 turnee în perioada 14 ianuarie — 12 mai, în cadrul Circuitului W.C.T., organizat de Lamar Hunt.

— Am publicat recent cîteva rînduri despre acest circuit, în cadrul rubricii noastre. Este vorba de trei grupe — roșie, albastră și verde — care vor evolua în paralel. Participi în prima grupă, alături de: Alexander, Battrick, Carmichael, Cooper, Cramer, Dent, Dibbs, Drysdale, Eschenbroich, Estep, Gisbert, Gorman, Hewitt, McManus Mc-Millan, Maud, Okker, Orantes, Riessen, Roche, Ruffels, van Dillen, Vasques și Vilas etc. Aș vrea cîteva amănunte și în primul rînd, calendarul.

— Startul va avea loc la LAKEWAY (14—20 ianuarie), un orășel al tenisului, construit de Hunt în Texas. Urmează PHILADELPHIA (21—27 ianuarie), unde vor participa toate grupurile. Aici, pentru puțin, ne vom despărți. Va urma RICHMOND 28, I — 3 II) ; TORONTO (11—17 II) ; MIAMI (25 II — 3 III). După un al doilea turneu comun, la HARTFORD (4 — 10 III), noi, cei „roșii", vom juca la WASHINGTON (11 17 III), apoi vom lua drumul Vechiului Continent pentru trei turnee : ROTTERDAM (25 — 31 III) ; MUNCHEN (1 — 7 IV) și MONTE CARLO (8 — 14 IV). În sfîrșit, iată-ne la capătul circuitului : cele două turnee ale finalelor, cu participarea calificaților de dublu — la MONTREAL (29 IV — 5 V) și de simplu — la DALLAS (6 — 12 V), aceasta din urmă fiind tot atît de important ca și „Turneul Campionilor".

— O ultimă întrebare : ce părere ai despre gruparea W.C.T. inter-orașe ?

— I se poate aduce o sumedenie de reproșuri. Mă îndoiesc că va putea supraviețui. Este bună pentru cei care și-au încheiat cariera...

Cu aceasta mă declar mulțumit. În numele cititorilor „Magazinului", îți urez, alături de tradiționalul „La mulți ani !", mult succes pe 1974 și să cîștigi : cele două circuite W.C.T. și „Marele Premiu", cele două turnee „ale campionilor", din nou titlul de cel mai bun din lume și, bineînțeles „Salatiera", alături de...

— Am să încerc ! Vă mulțumesc din toată inima.

Paul CERNESCU

PE PRIMUL LOC F.C. ARGEȘ

de Valeriu MIRONESCU

Cunoașteți ordinea în clasament la încheierea turului. Dacă luăm în considerare echipele care au realizat cincizeci la sută plus unu din punctajul maxim posibil, atunci descoperim că ele sînt opt la număr, primele opt clasate. Deci : 1. Craiova (25 p.), 2. Constanța (21), 3. Steaua (19), 4. Dinamo (19), 5. Argeș (19), 6. Reșița (18), 7. U.T.A. (18), 8. A.S.A. (18). Ei bine, haideți să aplicăm acestora un fel de Sonneborg, ca în șah și să vedem ce rezultă. Adică să facem un alt clasament, anume pentru cele opt, exclusiv pe baza întîlnirilor directe dintre ele. Jocul acesta face bine pe timp de iarnă. Cine credeți dv. că e „campioana de toamnă" a primelor opt clasate ? Dacă nu vă grăbiți, gîndiți-vă bine, nu vă luați după aparențe, calculați singuri și veți obține ordinea exactă. Dacă sînteți nerăbdători, atunci citiți mai departe clasamentul...

Pe locul întîi, F. C. Argeș (!), 7 meciuri, 4 victorii, 2 egalități, una înfrîngere, 13—9 golaveraj, 10 puncte ; II. F. C. Constanța 7—4—1—2, 18—2 !... 9 ; III. A.S.A. (!) 7—4—1—2 13—12, 9; IV. Steaua 7—3—1—3, 9—8, 7 ; V. Universitatea Craiova (!) 7—3—1—3, 12—11, 7 ; VI. Dinamo 7—2—2—3, 12—11, 6 ; VII. U.T.A. 7—1—2—4, 6—11, 4 ; VIII. C.S.M. Reșița 7—1—2—4, 6—13, 4. După cum se vede, numai două echipe păstrează aceleași poziții în ambele clasamente — F. C. Constanța și U.T.A. În rest, schimbări de locuri și încă ce schimbări!

Totuși, încă o dată aș vrea să atrag atenția că un asemenea clasament e bun numai pentru joacă la gura sobei. Eu cel puțin nu m-aș încumeta să-i dau vreo greutate în pronosticurile pentru retur. E de altfel semnificativ că în ordinea acestui Sonneborg fotbalistic echipele clasate pe primele locuri au jucat mai multe meciuri acasă decît în deplasare și că raportul se inversează cu cît cobori spre ultimul loc. Astfel, Argeșul a jucat la Pitești 5 partide, iar pe stadioane străine numai două, F. C. Constanța 4—3, A.S.A. 4—3, Steaua 4—3, Craiova 3—4, Dinamo 3—4, U.T.A. 3—4, iar Reșița, exact invers decît Argeșul, adică 2 meciuri acasă și 5 în deplasare !

După ce am dat fotbalului-vorbit cîte ceva din ceea ce i se cuvine, să vedem acum pe scurt cum se joacă fotbalul pe hîrtie. Începutul de an ne găsește într-o activitate febrilă de căutare a unor soluții pentru înlăturarea citorva părți deficitare din organizarea fotbalistică. S-au constituit pe lîngă F.R.F. cîteva comisii care scormonesc în proiecte vechi de mulți ani de zile spre a elabora niște proiecte noinoute, despre cluburi și statutul F.R.F., despre antrenori, juniori, transferări și altele. Am fost și eu numit în comisia pentru proiectele de statut al jucătorilor și pentru regulamentul de transferări. Fiind vorba de un gazetar, nu mă voi limita firește la discuții în ședințe ci voi aduce la cunoștința cititorilor diversele opinii — obligație profesională. Presupun că s-a știut de la bun început aceasta, adică tocmai cînd s-a făcut numirea, așa că nu cred că va exista vreun motiv de supărare. De altfel am părerea că cinci comisii, ca și tendința de a rezolva atîtea chestiuni în suspensie nu pot fi o treabă operativă și eficientă. Nodul fotbalului care trebuie ori dezlegat, ori tăiat e în legătură cu starea cluburilor. Dacă rezolvăm această chestiune, vom avea în viitor unități de performanță care să producă fotbal de calitate competitivă internațională. Multă lume aprobă ideea amintită, s-a constituit chiar o comisie specială pentru statuarea activității cluburilor. Totuși nu consider că mă bat cu morile de vînt cînd cer o dezlegare reală și nu una declarativă. Auzind cum își argumentează unii cererile și proiectele ai impresia că aceste cluburi au fost create fiindcă există o federație, nu invers ! De fapt, fotbalul, dacă nu-l complicăm, anticipat, e o treabă simplă în toate laturile lui. El e un sport de echipe, un număr X de echipe, care seintrec între ele. Asta se cheamă campionat, cupă etc. Pentru ca întreg sistemul competițional să se desfășoare în ordine, corect și să dea cîștigători pe merit sportiv, ia naștere un grup de reguli, un șir de norme, în principiu elaborate și acceptate de către toți participanții la întrecere, adică de echipe-cluburi. Astfel ia naștere și organul imparțial și coordonator al acestei activități fotbalistice, federația. Firesc, la origine, federația nu putea fi altceva decît o expresie a cluburilor înscrise în sistemul competițional. Chiar și atunci cînd federațiile au evoluat, devenind organe conducătoare ale sporturilor respective, ele n-ar fi trebuit să fie altceva decît emanația cluburilor afiliate. De aceea, proiectînd azi, fie statutul federației, fie cel al cluburilor (deși eu cred că e nevoie numai de un singur statut) trebuie să pornim și să ne bazăm rezolvările exclusiv pe relația normală cluburi-federație. Asta ar însemna, în primul rînd, ca federația și organele sale să fie în întregime o emanație a cluburilor, adică a acelora care fac fotbalul, echipele sale și competițiile sale. Autoritatea organelor va deveni astfel deplină, vor dispare aproape în întregime nepotrivirile de vederi, federația va lua măsuri numai în conformitate cu interesele reale ale unităților fotbalistice de bază. Iar drept urmare, aceste unități de producere a performanței vor căpăta treptat cadrul cel mai propice de desfășurare. De aceea, aș sugera să ne concentrăm eforturile în privința arătată mai înainte. Restul — inclusiv teme ce par azi spinoase : antrenori, jucători, transferări etc — se va pune la punct în mod curgător, normal. O ultimă idee în legătură cu comisiile și am terminat. În loc ca unii să elaboreze proiectele, iar reprezentanții cluburilor să fie chemați să-și dea cu părerea, ce-ar fi să inversăm lucrurile ? Adică, împuterniciții cluburilor să dea formă proiectelor, iar noi toți ceilalți să vedem dacă le putem fi cu ceva de ajutor ?

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• După ultima gală • O suspendare pe 3 luni • A decedat Fred Apostoli • Clasamente

• DUPĂ OBȚINEREA a două titluri individuale (Aurel Mihai și Ibrahim Faredin) boxerii de pe litoral și-au mai înscris în palmaresul — 1973 un nou succes cucerind „Cupa F.R. Box" pe echipe, o competiție care echivalează cu un campionat național neoficial în... „11". Echipa Farul Constanța (antrenor Șt. Văcaru, fostul „om de colț", A. Teodorescu, „corp la corp" și-a... mușcat adversarul de o ureche. Ne amintim că în 1963 s-a mai întîmplat un astfel de caz cu prilejul unei gale care a avut loc la Sao Paulo, autorul acestui act nesportiv fiind colosul Oscar Bonavena.

• A DECEDAT, în urma unei crize cardiace, fostul campion mondial de box la categoria „mijlocie" Fred Apostoli. El era în vîrstă de 59 ani. Italian de origină, Fred Apostoli a devenit campion la 20 septembrie 1937 cînd l-a învins prin abandon în repriza a 10-a pe regretatul Marcel Thill (Franța). La 2 octombrie 1939, Apostoli a pierdut centura în fața lui Ceferino Garcia.

• TITLURILE MONDIALE profesioniste sînt deținute de următorii boxeri : **muscă** (50,802 kg) Chartchai Chionoi (Thailanda) ; **cocoș** (53,525 kg) Rafael Herrera (Mexic) ; **pană** (57,125 kg) Eder Jofre (Brazilia) ; **semiușoară** (58,967 kg), Ricarda Arendondo (Mexic) ; **ușoară** (61,237 kg) Rodolfe Gonzalez (Mexic) ; **superușoară** (63,503 kg) Bruno Arcari (Italia) ; **semimijlocie)** (66,678 kg) Jose Napoles (Mexic) ; **mijlociemică** (69,853 kg) Koichi Wajima (Japonia) ; **mijlocie** (72,574 kg) Carlos Monzon (Argentina) ; **semigrea** (79,378 kg) Bob Foster (S.U.A.) ; **grea** (peste 79,378 kg) George Foreman (S.U.A.).

• IATĂ CUM SE PREZINTĂ lista campionilor europeni (profesioniști) la ora cînd redactăm aceste rînduri : Fernando Atzori (Italia), Johnny Clark (Anglia), Jose Antonio Jimenez (Spania), Lothar Abend (R.F. Germania), Antonio Puddu (Italia) Antonio Ortiz (Spania), Roger Menetrey (Franța), Jacques Rechichian (Franța), Ellio Calcabrini (Italia), John Contah (Anglia) și Joe Bugner (Anglia), Jean Claude Bouttier (Franța) a renunțat la centura mijlociilor, pierzînd titlul la masa verde.

• O SUSPENDARE pe trei luni pe pugilistul Ramon la Cruz. Acesta, în timpul meciului susținut împotriva lui Miguel Angel, la o fază

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

WERNER SCLIA, str. Democrației 75, Ploiești ; „Îmi aduc aminte foarte bine de vara anului 1952 (deși eram foarte tînăr pe atunci) cînd s-a răspîndit prin Ploiești vestea că, pe viitor, echipa „Petrolul" București va activa în orașul nostru. Faptul a produs mare fierbere și acest „11" și-a cîștigat în scurtă vreme numeroși suporteri, printre care și eu. Am ținut cu „team"-ul petrolist toată deauna, și la bine rău, și țin și acum, cu atît mai mult cu cît mulți din suporterii înfocați din anii trecuți se fac că și-au uitat echipa. Mă doare inima de insuccesele acestei echipe care, cu nu mult timp în urmă, dădea naționalei mulți titulari și care aducea, în meciurile internaționale, atîta satisfacție iubitorilor de fotbal. Dar nu despre asta este vorba. De curînd, la F.C. Petrolul, cineva și-a adus aminte de faptul că, înainte de a se numi astfel, mai precis pe cînd activa în București, echipa a mai purtat și alte nume, unele normale, altele nu, (Flacăra, Energia, Partizanul, Competrol sau... Distribuția) dar că, înainte de aceste botezuri în avalanșă, echipa s-a numit F.C. Juventus. De aceea, s-a propus ca numele de „Petrolul" să fie schimbat în acela de „Juventus"... Dacă asta ne-ar aduce un plus de eficacitate a liniei de atac, o apărare mai bună, o disciplină solidă a jucătorilor, atunci cred că nu s-ar găsi un suporter adevărat al „Petrolului" care să nu încuviințeze din toată inima o asemenea schimbare, dar, pe cît se pare, altele ar trebui schimbate. În „Sportul" de acum cîteva săptămîni a apărut un articol care atinge doar abia cîteva puncte dureroase ale echipei noastre : plecarea lui Nae Ionescu și a lui Ion Constantin, indisciplina lui Ciupitu, a lui Dincuță sau a altor jucători în care încă credem, tinerețea antrenorului Mircea Dridea, în sfîrșit, lucruri care pe noi ne alarmează... De ce oare Petrolul joacă atît de moale, fără convingere ? Fiind în concediu, am urmărit timp de o săptămînă (11—17 noiembrie) antrenamentele echipei, desfășurate pe stadionul „Petrolul" : mai nimic, nici strop de efort fizic, niște exhibiții pur și simplu de maidan. Mă așteptam ca la 18 noiembrie, F.C. Constanța să ne bată la scor. Spre norocul nostru, constănțenii au jucat sub orice critică, dar dacă ar fi știut cum stau lucrurile la noi și ar fi făcut un efort minim, ne-ar fi dat cu ușurință 5 sau 6 goluri. Se pune o întrebare : de ce Petrolul nu poate să lanseze pele atacuri dezlănțu ale resitenților ? De ce n are luciditatea craiovenilor sau măcar tenacitatea ferovi arilor clujeni ? Ca unul care de două decenii rar am scăpat un meci pe stadionul ploieștean, văzînd pe C.C.A., pe Dinamo, pe U.T.A. în anii ei de glorie, pe „U" Cluj și atîtea și atîtea alte echipe, cred că am dreptul să mă consider putin cunoscător la fotbal și sînt de părere că echipa noastră are în momentul de față cîtiva jucători pe care și i-ar dori multe echipe (Cringașu, Dincuță, Ciupitu, Curcă, Zamfir, Istrătescu), dar care nu dau randamentul normal, în afară de Cringașu, nădejdea noastră, a ploieștenilor. Dar el e mijlocaș și mijlocașii nu dau goluri decît cînd, vorba ilustrului nostru compatriot, Caragiale, se prezintă, ma-nțelegi, ocaziunea, în timp ce atacanții irosesc ocazii după ocazii, iar apărarea primește goluri după goluri. Se pune problema portarului : i-am avut pe Sfetcu și pe Mișu Ionescu și acum ne pomenim cu Rămureanu. Este aici un băiețandru, Marinescu, care nu prea primește goluri, dar cine-l vede ? Tot pe la juniori sau la tineret îsi face veacul. Cum stăm cu promovarea tinerilor de talent ?

Iată, sîntem, cu chiu cu vai, pe locul 17. Nu avem probleme destule ? Deci, hai să zicem că dacă ne numim „Juventus", batem la scor pe „Sportul" la București, desființăm pe „U" acasă și-i facem praf pe olteni la ei acasă. Așa să fie ? Cam greu.

S-ar zice, totuși, că e cam tîrziu, pentru că, sub noul nume (Petrolul) echipa noastră, atît de hulită, a dobîndit un palmares cu care nu se prea pot mîndri mulți. Unde au jucat Pahonțu, Dridea, Mocanu, Florea, Mișu Ionescu, Fronea, Sfetcu ? La Juventus ? Nu, la Petrolul. Unde au pus pentru prima dată ghetele de fotbal în picioare jucători cu nume mari : Voinea (C.S.M. Reșița), Hălmăgeanu (Steaua), Constantinescu (Farul) sau Boc, care se află la a cincea echipă ? Cumva la Juventus ? Aș ! tot la Petrolul ! Constantin Cernăianu, meritosul conducător tehnic al craiovenilor, nu a făcut „ucenicie" într-ale antrenoratului tot la Petrolul ? Nu zic că n-a fost pripită renunțarea, în anii imediat următori războiului, la acest nume. Dar noul nume și-a căpătat și el strălucirea lui, a însemnat (și, sînt sigur că, în ciuda marilor greutăți actuale, va însemna și de acum înainte) mult în fotbalul românesc. De exemplu, la vară vom sărbători, cu toții, 20 de ani de „A" ai echipei noastre, fie că se va afla, atunci, în „A" sau în „B". Oare numele „F.C. Petrolul", purtat de ai noștri, nu reflectă mai bine ca oricare altul faptul că echipa joacă la Ploiești și nu, să zicem, la Sibiu ? Ca să nu mai vorbim de faptul că unii necunoscători ar rîde de noi, crezînd că ne-am botezat cu de la noi putere, după numele marii echipe italiene cu același nume (Juventus Torino).

Revenind la vorba noastră de la început, nu s-ar zice să e mai bine ca fiecare să se ocupe de lucrurile mai importante, lăsînd mărunțișurile pe mai tîrziu ? Altfel „B"-ul ne mănîncă dacă nu luăm măsuri urgente ca să asigurăm Petrolului nostru un loc în clasament, demn de trecutul său.

Și încă ceva. Problema aceasta a numelor echipelor se mai pune și prin alte părți : la Craiova sau Constanța, Iași sau aiurea. Nu s-ar putea introduce o reglementare severă în această privință ?

Eu cred că da !"

O reglementare oficială, de sus, în această problemă gingașă nu cred că este posibilă. În primul rînd pentru că federația noastră, în starea în care se află, numai fason de nași nu are. Poate că chestiunea ridicată de dumneavoastră ar putea fi rezolvată printr-un plebiscit în rîndul spectatorilor ploieșteni. Nu ?

GH. NAUM, București, Drumul Taberei B 6 : „Zilele acestea am auzit din ce în ce mai insistent zvonul că fotbalistul Boc, la care eu țin foarte mult, a avut un accident de mașină foarte grav. Se spune că ar fi în comă, împreună cu Țarălungă. Este adevărat acest zvon ?"

Nu, zvonul nu este adevărat. În primul rînd pentru că pe Boc l-am văzut eu acum două zile în cea mai perfectă stare fizică și morală. În al doilea rînd, accidentul nu putea avea loc din motivul că Boc și-a vîndut mașina, ceea ce eu aș recomanda tuturor fotbaliștilor temperamentoși. Să ne amintim de accidentul tragic al lui Năftănăilă, de necazurile pățite la volan de către Dembrovschi și Dobrin. Căci se știe de cînd lumea : fotbalistul e bine să meargă pe jos sau, în cel mai rău caz, cu nevasta la volan.

VIAȚA STADIONULUI

RIVALII LUI ROD LAVER

de Eftimie IONESCU

Nu, ei nu sînt niște copii-minune ai tenisului australian, apăruți peste noapte spre a-l detrona din echipa pentru „Cupa Davis" pe vechiul campion al rachetei. Nu, ei sînt pur și simplu internaționalii din reprezentativa de fotbal, autorii unuia dintre senzațiile preliminariilor C.M. 1974, prin calificarea, în paguba unor reprezentative cu palmarese și experiență internaționale superioare. Toate comentariile agențiilor de presă, ale ziarelor, televiziunii și radioului au opinat că, între dimensiunile sărbătoririi așilor tenisului reveniți cu „Salatiera de argint" la Melbourne și aceea rezervată selecționatei de fotbal, întoarsă și ea victorioasă după meciul de baraj de la Hong-Kong, cu echipa Coreei de Sud, nu a fost absolut nici o diferență. Explicația marelui ecou al calificării fotbaliștilor trebuie s-o căutăm în pasiunea existentă pentru fotbal în Australia, unde numeroși emigranți din Europa au construit o atmosferă propice acestui sport în multe dintre orașele celui de-al cincilea continent. Așa că entuziasmul acestora a egalat pe cel al suporterilor formației și multe glasuri au cerut ca premiul pentru cel mai bun rezultat sportiv australian al anului 1973 să fie împărțit între **Rod Laver** și **Zvunko Rasici**, antrenorul reprezentativei de fotbal !

Pomenindu-l pe **Rasici**, pornim la mica prezentare a uneia dintre revelațiile turneului final al ediției jubiliare a probei mondiale a fotbalului. Pentru că, cu siguranță, alături de **Haiti** și **Zair**, unsprezecele australian va fi un punct de atracție nu numai pentru reporteri ci și pentru spectatori. Grupul celor trei alcătuiește cele mai neașteptate prezențe din cîte s-au înregistrat în faza finală a marei competiții. Dar să revenim la **Rasici**. Fost jucător al lui **Zrenjanin**, el a participat, mai multe ediții, la campionatul australian. Devenind antrenor, **Rasici** a preluat direcția tehnică a reprezentativei și a reușit s-o ducă pentru prima oară în turneul final al campionatului lumii, ispravă pe care predecesorii lui, mulți tehnicieni cu renume și cu ani îndelungați de carieră, nu au realizat-o. Plin de optimism, **Rasici** a pronosticat victoria australiană înainte de începerea preliminariilor. După victorie, el a declarat : **„Vom demonstra în turneul final că sîntem niște adulți ai fotbalului și nu niște novici veniți să vadă arta unor mari internaționali, în postura de turiști."** Să notăm că reprezentativa **Australiei** a stabilit un mic record de călătorie pentru a obține calificarea. Partidele sale la **Teheran, Seul, Bagdad, Djakarta** și **Hong-Kong** au însumat voiajuri aeriene pe o distanță de 81.200 kilometri; de două ori înconjurul pămîntului pentru a ajunge la München, este și asta o probă de tenacitate, nu ?

Pentru turneul final, **Rasici** speră să pornească cu următorul unsprezece, exact cel care s-a aliniat în partida de baraj cu **Coreea de Sud**, de la Hong-Kong, cea în care a obținut locul în turneul final : **Fraser** (un portar sobru, care știe să dirijeze apărarea), **Utiesenovici** (excelent în marcajul om la om), **Wilson** (cel mai valoros jucător al echipei), **Schaefer** (foarte bun la jocul de cap), **Curran** (apare cu mult efect în acțiunile ofensive), **Richards** („plăminul" formației, acționează pe largi zone), **Mc Kay** (conducătorul tactic, bun suter de la distanță, autorul unor goluri mar cate de la peste 30 de metri), **Rooney** (evoluează în rolul aripei retrase), **Abonyi** (atacant complet, bun realizator), **Baartz** (omul de gol), **Bujevici** (jucător tehnic și rapid).

Cu acești 11 titulari, secundați de cîteva rezerve aproape de valoarea lor, **Rasici** speră să demonstreze că ajungerea în turneul final n-a fost doar un produs al surprizelor. Antrenorul iugoslav, care și-a petrecut vacanța acasă, la **Zrenjanin**, anunța că a și pus pe picioare un program bogat de meciuri de verificare. Partidele perfectate pînă acum, prevăd vizita în **Australia** a cunoscutelor formații **Ferencvaros Budapesta, Chelsea** și **Boca Juniors Buenos Aires**, precum și a reprezentativei **Indoneziei** ; în drumul spre R.F. Germania, fotbaliștii australieni vor mai susține 4—5 jocuri plus două partide de acomodare chiar în țara-gazdă a ediției a X-a a C.M.

Se va înregistra și o veritabilă invazie a suporterilor australieni spre Europa. În 48 de ore, de la calificarea formației toate locurile existente pentru voiajul în R.F Germania s-au epuizat. O altă probă că fotbalul devine un concurent tot mai puternic pentru tenis, natație, cricket și cele lalte sporturi care domi nau pînă acum cel de al cincilea continent.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatului Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamente la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

LA 2000 DE METRI ALTITUDINE

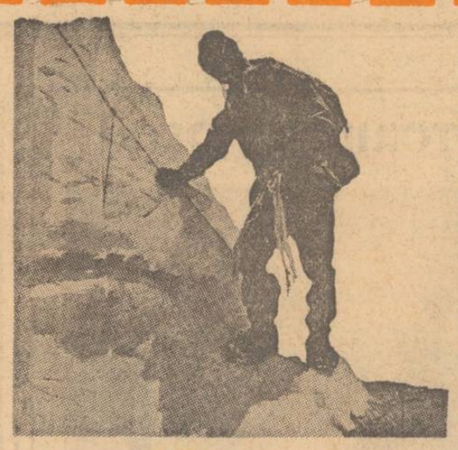

Studiile ce se fac actualmente la Institutul de fiziologie „Dr. D. Danielopolu" privind zona alpină a țării noastre atrag atenția asupra unor posibilități terapeutice încă nefolosite.

(Relatarea în pagina a 5-a)

Anul XVIII Nr. 849 — Sîmbătă 12 ianuarie 1974 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

COTELE ÎNTRECERII

Veștile pe care le primim din țară subliniază avîntul general cu care a început pretutindeni noul an de muncă. Primele rezultate demonstrează roadele marii și deplinei angajări a poporului nostru în îndeplinirea înainte de termen a cincinalului, exprimă, prin fapte, dorința unanimă de a da viață cît mai grabnic programului elaborat de Congresul al X-lea și de Conferința Națională a partidului. Ritmurile înalte de creștere a producției, sarcinile calitative ce oglindesc înalta eficiență a economiei, cele prevăzute pentru o mai rațională valorificare a resurselor materiale și umane prefigurează prefacerile ce vor interveni în configurația economiei, în structura socială, în viața tuturor celor ce muncesc. Aceste sarcini îndrăznețe, dar pe deplin realiste, sînt privite cu încredere, cu entuziasm, oamenii muncii considerînd înfăptuirea lor calea sigură pentru crearea unei societăți avînd caracteristicile socialismului multilateral dezvoltat.

La ce se referă, concret, veștile despre care aminteam la începutul acestor rînduri, vești pe care le-am citit, în zilele acestei decade, în ziare, le-am urmărit la radio și la televiziune? Ele se referă, bunăoară, în cazul metalurgiștilor, al siderurgiștilor la realizarea și depășirea sarcinilor, se referă, iată, în cazul cimentiștilor, la folosirea cu maximum de randament a capacităților de producție, se referă la rezultate optime obținute în alte ramuri industriale, în întreprinderi prin utilizarea superioară a forței de muncă, a timpului de lucru, prin promovarea progresului tehnic, a perseverării în organizarea științifică a producției. La fel și în agricultură. Lunile de iarnă nu sînt luni de vacanță. Dimpotrivă. Se lucrează intens la fertilizarea terenurilor, se lucrează la pregătirile noului an agricol avînd, în față, și în acest domeniu, sarcinile stabilite riguros prin programele naționale de dezvoltare și modernizare a agriculturii. Adunările generale ale cooperativelor agricole, care au loc în aceste zile, dezbat, cu înaltă exigență, activitatea desfășurată și sarcinile de viitor în perspectiva folosirii la maximum a condițiilor materiale existente pentru sporirea substanțială a producției agricole, pentru utilizarea cu maximă eficiență a pămîntului. În domeniul investițiilor, unde și-n acest an sarcinile sînt deosebit de importante, se acționează ferm pentru construirea și darea în folosință la termen a obiectivelor planificate. Întrecerea pe șantiere care, precum știm, a fost dominanta activității din lunile toamnei, a făcut ca și aici munca să fie pusă, încă din primele zile ale anului, sub semnul unui viguros curent de emulație socialistă. Întrecerea, și în acest domeniu, își spune cuvîntul demonstrînd că lunile de iarnă nu sînt, atunci cînd munca e bine organizată, o piedică în realizarea sarcinilor.

Un tur de orizont, fie el cît de succint, constituie o elocventă demonstrație a înal-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

PRIMUL DINTRE MECANISMELE FIZIOLOGICE

Activitatea nervoasă e de natură electrică, s-a afirmat recent. E interesant de observat că în privința durerii, pisica e mult mai „eficace" decît omul.

(Pagina a 5-a)

RECORDURI LA MOTRU

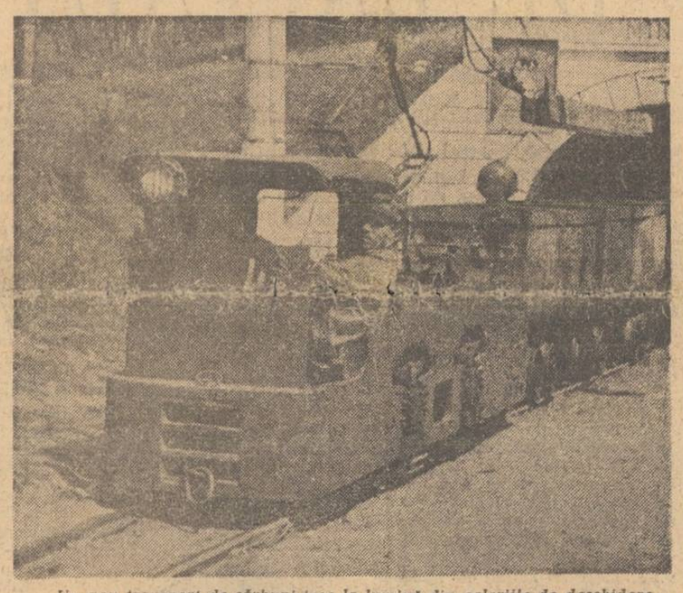

Un nou transport de cărbuni iese la lumină din galeriile de deschidere

● Încă din primele zile ale anului, minerii au ținut să nu se dezmintă ● Cum poate fi scos la lumină un... abataj!

Cu puțin timp în urmă, în minele bazinului carbonifer al Motrului a fost încadrată în muncă o nouă promoție a școlii profesionale. **Ion Mitrică, Grigore Cojocaru, Gheorghe Huidan** și alții sînt acum muncitori mineri în exploatările unde și-au făcut practica pe timpul ucenîciei, ceea ce le-a facilitat trecerea peste pragul debutului. Aici au întîlnit oameni de ispravă ca maistrul **Gheorghe Almășan** sau ca minerii din brigăzile conduse de **Ion Șcheau, Ion Răzmeriță** sau **Ion Iriza,** participanți nu o dată la obținerea de producții sporite, la înscrierea de noi recorduri miniere. Pentru că, într-adevăr, **încă din primele zile ale noului an avîntul întrecerii socialiste a dus la rezultate remarcabile: La Motru s-a înregistrat un nou record de producție. Brigada condusă de Ion Scrieciu de la exploatarea Leurda a încheiat ultima lună a anului trecut cu o cantitate de cărbuni extrași egală cu sarcinile sale pe un trimestru. Aceasta, pe fondul unei productivități de 10 tone cărbune pe post de miner și al lucrului în condițiile dificile ale „feliei a 2-a", cum se spune aici jumătății inferioare a stratului de cărbune rămasă după exploatarea „feliei" de la partea superioară. Recordul acesta urmează unuia anterior, foarte apropiat, realizat de brigada lui Stan Marcu de la Ploștina care a obținut o avansare dublă, de 310 metri liniari, în loc de 155 cît**

Ion BECHERU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

PLANTELE MEDICINALE ÎN FIECARE FAMILIE

Citeva recomandări

(Pagina a 6-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Călușarul zburător
Const. IONESCU-Pitești

Săniuța buclucașă.. **Prof. Ioan CERGHIZAN, com. Beica de Jos, jud. Mureș**

MAI EXISTĂ ENIGME?

TEZAURUL ROMANO-BIZANTIN DE LA TĂUTENI

de Sever DUMITRAȘCU
directorul Muzeului Țării Crișurilor

● Pe valea Bistrei, la poalele Munților Plopișului, în localitatea Tăuteni, din județul Bihor, au fost descoperite două căni de argint poleite cu aur din secolele IV—V e.n. ● Maniera decorațiilor se asemănă cu cea aparținînd celebrului tezaur de la Pietroasa ● Chipurile zeiței Atena, ale lui Apollo, Poseidon și Bacchus transpuse în diverse scene mitologice pe ornamentele pieselor ● Două inscripții cu semne necunoscute gravate pe căni ● Se crede că vasele au aparținut unui șef de trib.

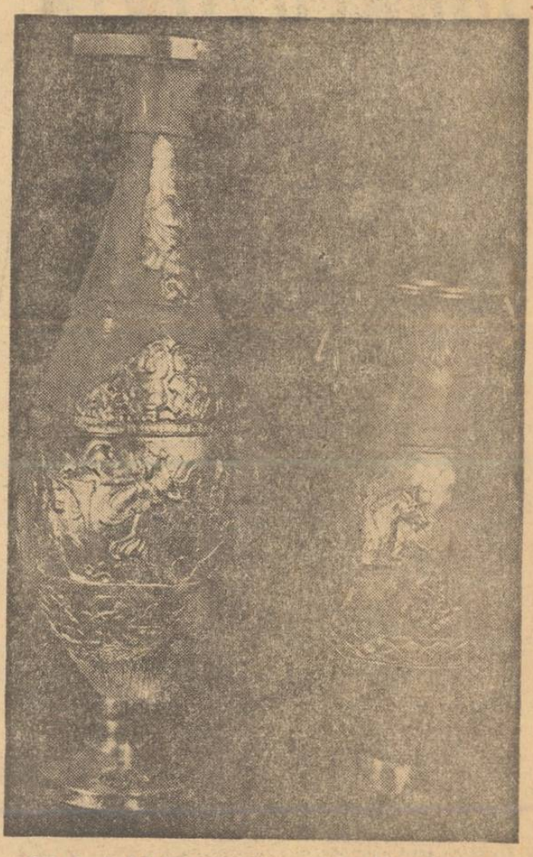

Cele două căni de argint descoperite la Tăuteni- Bihor

(Amănunte în pagina a 2-a)

1000 DE KILOMETRI PE JOS PRIN AMAZONIA

● Imensele păduri dintre Guyana și Brazilia explorate de un tînăr elvețian, care a mers pe jos timp de 10 luni ● Un fragment din jurnalul celui care a urmat o parte din itinerarul parcurs de celebrul explorator Raymond Maufrais, dispărut fără urmă în adîncurile junglei ecuatoriale.

(Relatarea în pagina a 3-a)

Una dintre casele băștinașilor din tribul bonilor

MAGAZIN DE FAMILIE

EXERCIȚII FIZICE PENTRU TOATE VÎRSTELE

(În pagina a 6-a)

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

(În pagina a 7-a)

DESPRE FOTBALUL DE IERI ȘI DESPRE CEL DE AZI

...cu unul dintre foștii mari portari ai Europei, cehoslovacul Frantișek PLANICKA.

(Pagina a 8-a)

RECORDURI LA MOTRU

URMARE DIN PAG. 1

se angajase lucrînd, de asemenea, în condiţiile dificile ale „feliei a 2-a".

— În 1974, minerii Motrului au fost chemaţi să depăşească realizările anului anterior cu aproape 1 000 000 tone de lignit, pentru industria termoenergetică a ţării, cu 400 000 tone peste prevederile planului cincinal pentru acest an, aflăm de la ing. **Gh. Crivăţ,** directorul tehnic al întreprinderii miniere. **Pe lîngă completarea parcului de utilaje de înaltă tehnicitate, între altele şi cu primele complexe mecanizate de producţie românească intrate în inventarul exploatărilor Leurda, Lupoaia şi Roşiuţa, la obţinerea acestui spor de producţie vor contribui munca avîntată a minerilor, inteligenţa creatoare a specialiştilor de aici, dorinţa unanimă de autodepăşire.**

Am poposit de curînd la Ploştina, exploatarea minieră din Valea Cireşului, printre oamenii ei minunaţi, autorii unor performanţe miniere despre care s-a dus vestea în toată ţara.

— De fapt care este numărul exact al acestor recorduri?

— 26, de la începuturile exploatării Ploştina, ne spune inginerul topograf **Ion Sbirnaure,** secretarul comuniştilor de aici. În decursul anilor am consemnat numele autorilor acestor „vîrfuri": **Gheorghiţă Joiţa, Nicolae Dulugeanu, Ştefan Vintilă, Traian Filip şi alţii** în mai toate genurile de lucrări miniere.

Am făcut cunoştinţă în galeriile şi abatajele de la Valea Cireşului ale exploatării Ploştina cu fapte de toată lauda. De am reţine numai dăruirea cu care minerul **Vlad Alexandru** din brigada lui Traian Filip s-a angajat să...

— La urma urmei, ce a făcut el deosebit?

— Şi-a luat răspunderea de a scoate din impas un abataj împotmolit atît la propriu cît şi la figurat, îmi răspunde ing. **Nicolae Alecu,** făcîndu-mă atent să mă uit cu precauţiile de rigoare unde pun piciorul prin bezna abia străpunsă de lămpaşele miniere a unei galerii subterane, lungă şi neagră ca o noapte de toamnă. **Cu puţin timp în urmă, Vlad al nostru era şef de schimb în brigada lui Traian Filip. Lucra, adică, într-o brigadă fruntaşă, cîştiga bine, se simţea bine în mijlocul acestui colectiv consolidat, unde oamenii se înţelegeau şi fără vorbe, numai din privire. Noi am stăruit pe lîngă el să preia conducerea brigăzii dintr-un abataj cu puternice infiltraţii de apă, care bătea pasul pe loc. Ba, dacă e să spunem lucrurilor pe nume, abatajul era chiar înecat în apă. Omul nostru nu a pregetat. Învăţase în brigada lui Traian Filip să nu dea înapoi din faţa greutăţilor...**

— Şi cum s-a descurcat după aceea?

— Au trecut mai bine de patru luni de atunci. Ca să vorbim la figurat: Vlad cu brigada lui a scos abatajul la lumină. La propriu, asta înseamnă că a atins o avansare de peste 100 metri lunar — în condiţiile cînd media avansărilor pe bazin este ceva mai mică. Au lucrat bine mineri ca Pop Gavrilă, Dumitru Priboi şi ceilalţi ortaci din brigadă, transformînd abatajul în ceea ce se cheamă la noi o „unitate de bază în producţia întreprinderii".

— Era dreptul lui să se întoarcă în brigada din care plecase. N-o ducea rău acolo...

— L-am întrebat, dar n-a fost de acord. Rămîne să lucreze aici, deşi condiţiile de lucru sînt incomparabil mai dificile. I-o cere conştiinţa lui de miner, de comunist.

Pe urmele unor fapte de concepţie cu rezultate tehnico-economice remarcabile, i-am căutat la Motru pe inginerii **Emil Mataca** — şef de serviciu şi **Gh. Dobrinoiu** — şeful exploatării Horăşti.

— Sînt plecaţi din localitate, mi s-a răspuns.

— În alte bazine miniere?

— În bazinul... Petroşani. Îşi susţin tezele de doctorat la Institutul de mine, pe probleme tehnice rezolvate cu succes aici, la Motru.

Am început aceste rînduri cu cei care, părăsind ucenicia, băncile grupului şcolar minier de la Motru, se încolonau în viguroasa detaşament al minerilor României Socialiste. Iată însă că şi la alte nivele, oamenii Motrului învaţă să ridice pe trepte din ce în ce mai înalte munca lor nobilă, să pună mai cu spor în valoare bogatele izvoare de energie din această zonă.

Ion BECHERU

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOŞTRI

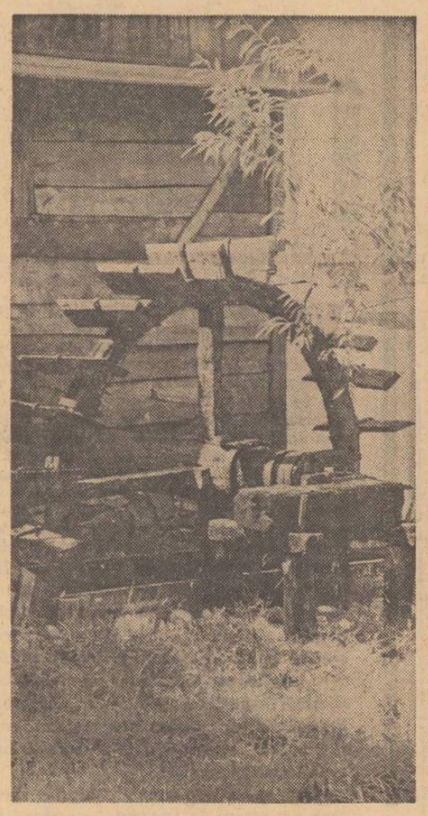

Două imagini de la Muzeul satului din Cluj — **V. BADEA-Tulcea**

SECVENŢE ● SECVENŢE

PORTUL GORJENILOR

Cînd ajunsesem la marginea poienii, călăreţul cobora din şaua de lemn aşezată pe spinarea calului ferită de o pătură de lînă în carouri. A desprins de la oblînc plosca pintecoasă, cioplită din doscă de paltin şi împodobită cu inflori-

Sătenii din Ursăţei, Gorj

turi ca o mireasă, trăgînd o duşcă zdravănă să se desmorţească. După aceea a pus recipientul acesta arhaic la locul lui şi a lăsat calul să pască în voie pe pajişte, slobozindu-i strînsoarea de oţel a zăbalei. Privit cum arată la umblet şi înfăţişare, bătrînul cu nădragi şi vestă din dimie albă, înflorate cu găitane şi briuaş negru de lînă, cu brăcinile late încinse peste mijloc pare un haiduc coborît din baladele străbune şi trecut „în retragere".

Cu acest prilej am văzut în sat la Ursăţei, comuna Leleşti, doi gorjeni — soţ şi soţie — îmbrăcaţi în ţoalele lor de sărbătoare, nepărăsite pentru altele „de la oraş" pînă la apusul vieţii. I-am fotografiat pe fundalul unei scoarţe oltenești — bătrînă şi ea — aninată în balconul pridvorului. Bătrîna a ţinut să pozeze cu mîna sprijinită de briul „voinicului" ei de altădată. M-a fermecat frumuseţea lor lipsită de ostentaţie, sobră prin economia culorilor, complexă prin lucrul de migală pus la înfloriturile straielor în nopţile lungi de iarnă.

B. IONESCU

Viţelul cu două capete

Cititorul nostru *Nicolae Ionescu* din Bucureşti, ne informează despre surpriza tehnicianului veterinar din Călimăneşti, Constantin Ciobotea, care a asistat la naşterea unei vaci de rasă Metis-Brună. Fiind chemat de Nicolae Mănescu, din str. Tolbuhin nr. 50, Călimăneşti, veterinarul a constatat că vaca a dat naştere la doi gemeni siamezi, cu două capete, şase membre (patru anterioare şi două posterioare) şi două cozi.

La autopsie s-au găsit două inimi, doi plămîni, un ficat şi un stomac comun precum şi trei rinichi de mărime normală. Vaca a avut la naştere greutatea de 350 kg, iar viţelul 55 kg.

De la caz la caz

BUNACUVIINŢĂ

de Al. CORNESCU

Un cetăţean se prezintă cu o cerere la un organism central. I se primeşte hîrtia şi i se spune în ce zi şi la ce oră să vină spre a căpăta rezolvarea. La termenul respectiv, fără un minut de aşteptare, are în buzunar documentul de care avea nevoie. Simplu, civilizat şi, aş adăuga, normal, cît se poate de normal.

Acelaşi cetăţean trebuie să meargă, în continuare, cu aprobarea dobîndită la organismul local care urma s-o pună în practică. Ei bine, aci, lucrurile au luat o altă întorsătură. Petiţionarul s-a dus de dimineaţă, cu gîndul de a pierde cît mai puţin din propriul său timp de lucru, dar cele două secretare (de ce două?) care ocupau anticamera funcţionarului respectiv, l-au informat că acesta e plecat în oraş şi că se întoarce la amiază, aşa că să revină... Că are şi el o slujbă de la care nu poate pleca, aşa, cînd doreşte, n-a constituit deloc un argument „Reveniţi la amiază" — acesta a fost răspunsul fără drept de apel.

A revenit, aşadar, la amiază, adică la ora 12. Între timp, în anticameră, se mai adunaseră vreo 15 persoane cu diferite probleme. A mai trecut o oră, apoi încă o jumătate şi, în sfîrşit, funcţionarul a apărut. Mai departe, nimic de zis, a rezolvat fiecare caz cu maximum de operativitate şi înţelegere. Cu cetăţeanul nostru n-a consumat nici cinci minute pentru a face tot ceea ce acesta avea nevoie. La fel şi cu ceilalţi solicitanţi.

Şi-atunci, ce pretenţie mai ai? — aş putea fi întrebat.

Una singură, şi iată care: Nu contest că respectivul funcţionar a fost plecat cu treburi care nu sufereau amînare şi nici nu susţin că şi-a pierdut vremea de pomană în toată dimineaţa despre care vorbim. Dimpotrivă. Dar din moment ce el era cel ce urma să rezolve problemele diferiţilor solicitanţi, de ce n-o fi fost trimis alt funcţionar în subordine (că erau, slavă domnului, destui prin birourile alăturate) pe ceea ce se cheamă teren şi el să fi rămas la dispoziţia solicitanţilor? Sau, invers, dacă obligaţia de a fi personal pe teren era atît de imperioasă, de ce n-a delegat pe colegul aflat pe treapta ierarhică imediat inferioară să rezolve cererile cetăţenilor?

Pentru că imaginea oamenilor care aşteaptă pierzîndu-şi ceasuri întregi pe la uşile unor birouri a devenit anacronică şi timpul fiecăruia este la fel de preţios la locul său de muncă. A găsi la serviciile care au contact cu publicul întotdeauna pe cineva care să rezolve problemele cetăţenilor, dacă nu pe şef, atunci pe adjunct, dacă nu pe acesta, atunci pe orice funcţionar competent investit cu împuternicirile şi parafa de rigoare, este pînă la urmă nu o chestiune de bunăvoinţă, ci de obligaţie şi de bunăcuviinţă.

TEZAURUL ROMANO-BIZANTIN DE LA TĂUTENI

de Sever DUMITRAŞCU

directorul Muzeului Ţării Crişurilor

● Pe valea Bistrei, la poalele munţilor Plopişului, în localitatea Tăuteni, din judeţul Bihor, au fost descoperite două căni de argint poleite cu aur din secolele IV—V e.n. ● Maniera decoraţiilor se aseamănă cu cea aparţinînd celebrului tezaur de la Pietroasa ● Chipurile zeiţei Atena, Apollo, Poseidon şi Bacchus transpuse în diverse scene mitologice pe ornamentele pieselor ● Două inscripţii cu semne necunoscute gravate pe căni ● Se crede că vasele au aparţinut unui şef de trib.

În patrimoniul Muzeului Ţării Crişurilor din Oradea au intrat în 1973, prin donaţii, cercetări şi parţial prin achiziţii, mai multe tezaure monetare: tezaurul de monede de tip Dyrrhachium şi Apollonia de la Tăşad, tezaurul de monede dace de la Sînicolau Român, găsit de săteni în marginea unei aşezări din vremea celei de a doua vîrste a epocii fierului, tezaurul de monede feudale din secolul al XIV-lea găsit într-o lutărie de pe teritoriul satului Batăr. Importantă este însă îmbogăţirea patrimoniului său arheologico-istoric cu tezaurul de vase de argint de la Tăuteni-Bihor. Localitatea este cunoscută în literatura arheologică din perioada interbelică prin depozitul de bronzuri găsit întîmplător în hotarul acestui sat şi publicat ulterior de prof. Vladimir Dumitrescu în revista **„Dacia"**, ctitoria lui Vasile Pârvan.

Tezaurul descoperit în 1970 la Tăuteni, a cărui restaurare a durat un timp mai îndelungat constă din două **căni de argint** romano-bizantine, datînd din sec. IV/V e.n.

Prima este o cană lucrată din foiţă de argint (de 1,2—1,5 mm), bătută din interior spre a fi decorată în exterior cu personaje mitologice, din care s-a mai păstrat o frumoasă reprezentare a zeiţei Atena, a lui Poseidon cu nelipsitul său trident şi alte fragmente din decorarea registrului central. Figurile registrului inferior şi superior redau scene marine sau păsări. Pe talpa piciorului au fost imprimate prin puncte fine, două semne, al căror

rost şi înţeles nu-l cunoaştem încă.

Cea de a doua cană de argint, mult mai înaltă decît prima, de o somptuozitate rar întîlnită, a fost lucrată în aceeaşi manieră cu prima, fiind însă şi aurită cu o poleială subţire. **Cana a fost armonios ornamentată, în cinci registre, cu motive mitologice. De o valoare artistică inestimabilă sînt ornamentele registrului central, redînd scenele unei baccanalii, cu mai multe personaje: Bacchus cu pantera, un Apollo (?), bacchante şi satiri cîntînd din diferite instrumente şi un grup plin de prospeţime şi amuzament dionisiac: un silen şi un satir, ţinîndu-se de după umeri în cortegiul vesel şi pitoresc udat cu vin şi, în aparenţă, lipsit de orice griji cotidiene.** Pe piciorul cănii înalte, din argint aurit, se află o inscripţie cu mai multe semne, unele recognoscibile ca greceşti obţinute prin imprimarea în argint a unor puncte fine, inscripţie foarte probabil legată de scenele de veselie ale registrului central; nu-i exclusă o melopee sau încantaţie rituală antică, din lumea orientală-elenistică a Imperiului roman de răsărit. Inscripţia a fost imprimată, poate, chiar de meşterul care a executat cana.

O a doua inscripţie, compusă din mai multe semne, foarte probabil **rune,** a fost scrijelită pe talpa piciorului cănii, de jur-împrejur. Parţial, semnele nu se mai zăresc cu uşurinţă deoarece au fost „martelate" în condiţii încă necunoscute. Această inscripţie pare a fi mult mai tîrzie.

Tezaurul de vase de argint de la Tăuteni-Bihor, din sec. IV—V e.n., se înscrie în seria descoperirilor din aceste secole: Şimleul Silvaniei, Apahida, Conceşti, Pietroasa. Unele dintre vasele tezaurelor de la Apahida (două căni somptuoase de argint), de la Conceşti (o amforă decorată cu scene mitologice, un platou şi o situlă), ca şi cana de aur din tezaurul de la Pietroasa îşi găsesc asemănări demne de luat în considerare în cănile descoperite la Tăuteni-Bihor.

Cui au aparţinut aceste căni este greu de precizat în stadiul actual al cercetărilor. Originea lor, după părerea noastră, este sudică, est-mediteraneană, chiar constantinopolitană. Ajunse — prin donaţie, prin schimb sau în alte împrejurări la nordul Dunării, în lumea autohtonă şi neautohtonă cănile au servit la ospeţele vreunui şef de trib şi apoi au fost îngropate în împrejurări necunoscute, poate rituale. În acest sens menţionăm că vestitul Priscus Panites, sol bizantin la curtea lui Attila, relatează că atît el cît şi alţi soli din Imperiul roman de răsărit (romano-bizantin) sau din Imperiul roman de apus, donau lui Attila, soţiilor şi mai marilor de la curtea sa, printre altele, căni şi vase de argint. N-ar fi exclus ca după moartea lui Attila, în fuga lor spre răsărit, unii din foştii săi mari-slujbaşi şi luptători să se fi împotmolit în codrii din jurul localităţii Tăuteni, pe valea Bistrei, afluent al Barcăului, la poalele Munţilor Plopişului, îngropînd tezaurul.

Importantă rămîne această descoperire, prin valoarea sa artistică, muzeală, istorică, arheologică, lingvistică şi mai ales prin faptul că ea ne vorbeşte de relaţiile lumii autohtone şi migratoare din nord-vestul Daciei, cu lumea romano-bizantină, în sec. IV—V. e.n.

Detaliu de pe una din cănile de argint. Naiadă?

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

COTELE ÎNTRECERII

URMARE DIN PAG. 1

tei răspunderi cu care oamenii muncii se străduiesc pretutindeni să găsească noi rezerve de creştere a eficienţei economice, noi mijloace, noi forme de angajare mai deplină a resurselor materiale, a inteligenţei creatoare, a energiei umane pentru îndeplinirea în condiţii optime a celui de-al patrulea an al cincinalului.

Opţiunile creşterii economice în acest an, expresie a consecvenţei politicii partidului nostru, a hotărîrii ferme de a înfăptui sarcinile stabilite de Congresul al X-lea şi de Conferinţa Naţională, se înscriu în viaţa întregii noastre societăţi ca una dintre coordonatele de bază ale evoluţiei noastre viitoare. De aceea întrecerea pentru înfăptuirea acestor sarcini, întrecerea acestui an jubiliar capătă o semnificaţie deosebită. Ea ilustrează maturitatea gîndirii politice, voinţa creatoare, dîrzenia, experienţa dobîndită în trei decenii, încrederea nestrămurită în politica partidului. Întrecerea socialistă se înfăţişează astfel drept cea mai vie, cea mai expresivă manifestare a forţei conştiinţei înaintate, revoluţionare, în munca pentru realizarea sarcinilor de plan. Ea concentrează practic, într-un unic şi năvalnic şuvoi de energie, întreaga capacitate creatoare a oamenilor muncii din fabrici şi uzine, de pe şantiere, de pe ogoare. În toate domeniile creaţiei, pretutindeni unde se munceşte pentru sporirea avuţiei naţionale, pentru înălţarea continuă a ţării, în orice sector al construcţiei economice şi sociale întrecerea stimulează şi dezvoltă noi resurse. Succesele întrecerii asigură curs neîntrerupt urcuşului ferm pe calea civilizaţiei, a creşterii bunăstării materiale şi spirituale a întregului popor. La strung sau în laborator, la sat sau la oraş, fiecare om al muncii antrenat în întrecere, antrenat într-o acţiune menită a pune în valoare noi şi noi energii, dovedeşte prin munca sa, prin devotamentul său, prin tenacitatea cu care lucrează pentru a învinge greutăţile, pentru a asigura îndeplinirea şi depăşirea sarcinilor ce-i stau în faţă ataşamentul său faţă de politica partidului, faţă de cauza măreaţă a edificării societăţii socialiste multilateral dezvoltate — cauza întregului nostru popor. Şi faptele, rezultatele, primele succese ale anului dovedesc din plin acest lucru. E o dovadă de natură a spori încrederea în succesele viitoare, de natură a îndemna la noi strădanii, pentru dobîndirea de succese şi mai mari.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 13 IANUARIE

PROGRAMUL I: 8.30 Gimnastica pentru toţi. 8.40 Cravatele roşii. 9.35 Filmul serial „Daktari". 10.00 Viaţa satului. 11.15 Reşiţa, azi şi mîine. 11.40 Ce sînt „Bucuriile muzicii". În prima emisiune: Semnificaţiile unei capodopere; „Sonata a III-a în stil popular românesc" de George Enescu. Valentin Gheorghiu şi Ştefan Gheorghiu interpretează partea a II-a a sonatei; „Cîntecul, cronică a istoriei" (I); Convorbiri despre muzică cu pianistul canadian Glenn Gould; Avanpremieră la un balet celebru: „Pasărea de foc" de Igor Stravinski. În rolul principal Claire Motte. Dirijează Igor Stravinski. 12.30 De strajă patriei. 13.00 Armonii instrumental-vocale. 13.20 La zi, cuplet cu H. Nicolaide. 13.35 „Bată-te, mîndră, codrii" — cîntă Ion Bogza. 13.45 Umbre. 13.50 Mălai Florea şi povestirile sale relatate de Florin Piersic. 14.00 Duete în muzică. 14.15 Umor pe film: „Ce vrăji a mai făcut nevasta mea". 14.40 Muzică. 14.50 Imitaţii: Stan şi Bran. 15.05 Numărătoare: „2000 de cuvinte în 60 de secunde". 15.15 Inedit: Concertul în Re major pentru trompetă de Tellemann. 15.25 Curiozităţi pe... patru roţi. 15.40 Animaţie: Donald. 16.00 Laureaţi: soprana Eugenia Moldoveanu — cea mai bună Cio-Cio-San a anului 1973. 16.10 Reluare... cu Dem. Rădulescu. 16.20 Electrecord — disc. 16.30 Grigore Vasiliu Birlic într-un triplu rol: „Cameleonul păstorului" de Eugen Ionescu. 16.40 Aura Urziceanu — moment muzical. 16.50 Surprize... 17.00 Filmul serial „Pistruiatul". 17.40 Finala campionatului naţional de hochei pe gheaţă: Dinamo-Steaua. În pauză: Visul unui ciclist. 19.05 Lumea copiilor. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Un stand de încercare. 20.30 Filmul artistic „Generalul". 21.45 Concert extraordinar cu Gheorghe Zamfir. 22.05 Telejurnal. 22.15 Duminica sportivă.

PROGRAMUL II: 20.10 Film serial pentru copii: „Grăsuniul". 20.40 Mai aveţi o întrebare? Civilizaţii dispărute. 21.15 Filarmonica din Ploieşti. În program: Corneliu Dumbrăveanu — Burlescă pentru orchestră; Richard Strauss — Poemul simfonic „Don Juan". 21.40 Filmul serial „Brett şi Danny".

LUNI 14 IANUARIE

PROGRAMUL I: 16.30 Emisiune în limba maghiară. 19.00 Tita Bărbulescu. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Panoramic ştiinţific. 20.30 Revista literar-artistică TV. 21.15 Roman-foileton: „Pot Bouille". 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II: 17.30 Telex. 17.35 Album coral. 17.50 Filmul „Avînt". 19.05 Doine. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 „Daktari". 20.25 Viaţa economică a Capitalei. 20.45 Muzica românească în contemporaneitate. 21.20 Alba Iulia — două milenii de istorie. 21.40 Seară de balet. 22.10 Cărţi şi idei.

MARŢI 15 IANUARIE

PROGRAMUL I: 9.00 Teleşcoală. 10.00 Curs de limbă germană. 10.30 Curs de limbă franceză. 11.00 Virstele peliculei. Din sumar: Dina Cocea — Întîlnire cu tinereţea; Un nume pe generic: Humphrey Bogart; Maeştri inediţi: Kaneto Shindo; Despre bătrîneţe cu... Samuel Becket şi D. I. Suchianu; Performanţele filmului documentar; Walter Ruttmann; Un Oscar pentru un foaier; Cineghicitoare. 16.00 Lecţii TV. pentru lucrătorii din agricultură. 17.30 Telex. 17.35 Curs de limbă rusă. 18.05 Curs de limbă engleză. 18.35 Straja — judeţul Suceava. 19.00 Blaj: istorie şi cultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Revista economică TV. 20.25 Seară de teatru. „Femeia fericită" de Corneliu Leu. Premieră TV. 22.20 24 de ore.

PROGRAMUL II: 20.00 Filmul serial „Flăcările". 20.45 Formaţii şi ansambluri bucureştene. 21.00 Telex. 21.05 Panoramic ştiinţific. Din cuprins: Cercetări fundamentale într-un domeniu fundamental al ştiinţei: „mecanica Onicescu"; Sintetizatorul de cuvinte; Premiul Nobel '73 — medicină. 21.35 Roman-foileton. „Pot Bouille".

MIERCURI 16 IANUARIE

PROGRAMUL I: 9.00 Teleşcoală. 10.00 Curs de limbă engleză. 10.30 Curs de limbă rusă. 11.00 Filmul „Guliver în ţara piticilor". 11.55 Vetre folclorice. Straja — judeţul Suceava. 16.00 Lecţii TV. pentru lucrătorii din agricultură. 17.30 Telex. 17.35 Curs de limbă franceză. 18.05 Dialog. Impactul demografic. 18.30 Istoria operetei... în persoane. Eroi din operetele „Viaţa pariziană", „Orfeu în Infern" de Offenbach. 18.50 Teleobiectiv. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.05 Baschet masculin: Steaua-Spartak Brno. 20.35 Telecinemateca. Ciclul Ecranizări după opere literare. Filmul „Hamurile". Premieră pe ţară. 22.10 24 de ore.

PROGRAMUL II: 20.00 Aventuri în epoca de piatră. 20.25 Universitatea TV. 21.00 Telex. 21.05 Muzică uşoară. 21.20 Metamorfozele lui Mitică. Interpretează: Octavian Cotescu, Virgil Ogăşanu, Dem. Rădulescu, George Bănică, Florin Vasiliu, Dan Tufaru, Marius Pepino, Radu Stoenescu, Constantin Diplan, Costel Constantin, Gelu Colceag, Gabriel Iencec, Ion Măläiele, Decebal Curta, Sorin Gheorghiu, Dem. Savu, Candid Stoica, Rodica Popescu. 22.05 Din lirica universală.

JOI 17 IANUARIE

PROGRAMUL I: 16.00 Teleşcoală. 17.30 Telex. 17.35 Curs de limbă germană. 18.05 Teleglob: Emiratele Arabe Unite. 18.30 Aplauze pentru români. Cîntă corul de cameră al Casei municipale de cultură din Cluj — laureat al concursului internaţional de muzică corală Gorizia-Italia 1973. 18.45 Întrebări şi răspunsuri. Din sumar: Recomandări metodice. Utilizarea materialului documentar în explicarea fenomenului social-economic; Mitul despre Hristos. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Seară pentru tineret. 21.05 „De joi pînă joi" — agendă a principalelor evenimente din viaţa tineretului. 21.10 Acolo unde te aşteaptă oamenii: „Semnături în cartea satului". 21.20 Floarea din grădină. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II: 20.00 Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. În pauză: Telex; Muzee şi expoziţii. 21.45 Personalitatea generaţiilor. 22.10 Filmul documentar „Vărăritul".

VINERI 18 IANUARIE

PROGRAMUL I: 16.00 Teleşcoală. 17.30 Emisiune în limba germană. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.25 Filmul „În genunchi mă întorc la tine". 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II: 17.30 Telex. 17.35 Film pentru copii: „Guliver în ţara uriaşilor". 18.20 Selecţiuni din Albumul duminical. 18.50 Filmul „Insula păsărelelor". 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 T.A. Edison (I). 20.30 Pagini muzicale de mare popularitate din literatura violonistică. 21.00 Bucureştiul azi. 21.15 Muzică populară. 21.30 Gh. Brăescu — un observator satiric al mediului social

SÎMBĂTĂ 19 IANUARIE

PROGRAMUL I: 9.00 De la alfa la omega. 9.30 Filmul serial „Pistruiatul". 10.05 Gala maeştrilor: Valentin Teodorian. 10.35 Bucureştiul necunoscut. 10.50 Telecinemateca. 17.30 Telex. 17.35 Caleidoscop cultural-artistic. 17.55 Din ţările socialiste. 18.05 Familia. 18.35 Mari ansambluri. 19.00 Cum vorbim. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. 20.05 Teleenciclopedia. 20.50 Filmul serial „Brett şi Danny". 21.40 Cînd castanii înfloresc... Album de romanţe. 22.00 Telejurnal. 22.10 Săptămîna sportivă. 22.25 Concert Sarah Vaughan (I), spectacol înregistrat la Sala Palatului.

PROGRAMUL II: 17.30 Matineu simfonic: Concertul Filarmonicii de stat „George Enescu". Dirijor Mircea Basarab. Solist Franz Xaver Dressler.

În Franța a avut loc, de curînd, un concurs pentru cea mai reușită jucărie. Concursul a fost cîștigat de minimotoreta din imaginea de mai sus. Ea este propulsată cu ajutorul unei baterii.

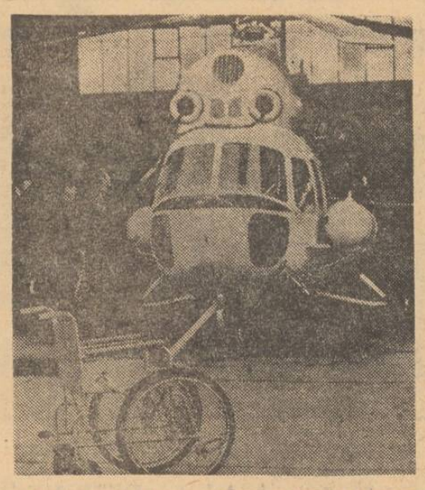

Noile tipuri de elicoptere sanitare poloneze pe lîngă medici specialiști în intervențiile urgente, sînt dotate cu rezervele de sînge necesar, precum și cu instalațiile adecvate.

DE PRETUTINDENI

■ RICHARD KENINGTON care a împlinit de curînd 99 de ani este veteranul automobiliștilor din statul american Illinois. Kenington conduce automobilul din 1924, se simte foarte bine și nu are de gînd să renunțe la volan.

■ **CELE MAI puternice cutremure înregistrate în timpurile noastre sînt cele produse la 31 ianuarie 1960 (la 200 de mile de litoralul Columbiei și Ecuadorului) și la 2 martie 1933 (lîngă insula Honsiu, Japonia). Ambele cutremure au fost de gradul 8,9 magnitudini.**

■ ÎN ORĂȘELUL Canvelas, din Argentina, a ieșit la pensie factorul poștal Adamo Fuentas, care-și exercitase funcțiunea timp de 40 de ani. Surpriza celor ce l-au sărbătorit cu acest prilej a fost declarația factorului că... nu știe să citească ! Și, totuși, el și-a îndeplinit misiunea fără a primi reclamații !

■ **RECORDURI : Ele aparțin lui Tom Pratt care a mîncat trei lămîi nu în 162 de secunde cum fusese vechiul record, ci în 99 de secunde și lui Larry Harvard care a mers cu bicicleta pe un singur punct al roții din spate pe o distanță de 132 de metri.**

■ *ÎN TOAMNA acestui an 16 oameni de știință și echipajul de șase persoane vor lua în primire încăperile lor de locuit și de lucru de pe insula artificială de la nord-vest de Helgoland (Republica Federală Germania). Platforma din Marea Nordului, pe un turn înalt de 60 de metri, va furniza meteorologilor și oceanografilor date și măsurători pentru ameliorarea observării și anunțurilor meteorologice precum și pentru serviciul de avertisment al mantalelor de furtună. Pe lîngă aceasta, ea servește drept un fel de poliție ecologică. Aci va fi supravegheată permanent, poluarea mării și se vor pune la dispoziția institutelor științifice colectiile de date oceanografice. Platforma are o punte pentru locuințe, una de laborator, pentru mașini și încărcare. Ea va fi dotată cu o instalație proprie de desalinizare a apei de mare, una de decantare a apei și, pentru cazuri urgente, o pistă de aterizare pentru elicoptere.*

Firma „El" din Statele Unite a pus în vînzare un tip nou de aparat telefonic. În momentul cînd posesorul telefonului este chemat de cineva, atunci apare automat pe un cadran numărul celui ce a făcut apelul. În acest mod se poate depista persoana care a vrut să intre în convorbire

■ MOIRA KROIS din Londra a fost adusă în fața instanței pentru încălcarea regulilor de circulație. La început a fost întrebată ce virstă are la care a răspuns „peste 21" pentru care a fost amendată cu cinci lire, acuzată fiind de răspuns mincinos. Numai că tribunalul a dispus pînă la urmă anularea amenzii, declarînd că virsta este secretul personal al fiecărui cetățean.

■ STEVEN REIPEN se juca în apropierea casei părintești din Woodstock (statul New York) cînd deodată a dat peste o piatră care i s-a părut foarte interesantă. În adevăr, universitatea din Yell precum și cea din Bristol (Anglia) sînt de părere că este vorba de fosila unui pește din mezozoic.

■ O OPERAȚIE inedită a fost realizată de o echipă de chirurgi condusă de profesorul Carcassonne din Marsilia. Anul trecut un băiat de 14 ani a fost accidentat de automotorul dintre Canet și Saint-Joseph, copilul avînd brațul drept aproape complet smuls. Deși acesta fi atîrna de o simplă bucată de carne, totuși medicii au reușit să-i coase brațul, făcînd legăturile necesare între mușchi, vine, artere și nervi. Îndrăzneața operație a reușit și se crede că în cîteva luni copilul va ieși din spital cu mîna dreaptă complet vindecată.

■ UZINA Kasprzak din Varșovia a început producția videomagnetofoanelor portative, aparate care permit înregistrarea pe benzi magnetice.

remember • remember • remember

HAMBURG (IV)

La Kunsthalle nu e aproape nimeni. E cel mai nefrecventat muzeu de artă din cîte am întîlnit prin marile orașe vestgermane. Am vrut să văd cîteva piese celebre aflate aici și un primitiv german Maestrul Bertram care ar fi primul pictor al Hamburgului. Și unul din întemeietorii întregii picturi germane, fiind anterior lui Multscher, Moser sau Konrad Witz, și contemporan cu primii anonimi din Boemia. Retablul său numit de la Grabow e desfășurat aici pe un spațiu apreciabil arătînd care era spiritul artei germane înainte de a primi altoiul unor Van Eyck sau Maestrul de Flemala. Irealism solid. Morfologie elementară. Personaje crispate cu un aier silvestru și tenebros la antipodul bizantinismului rustic al anonimilor din Westfalia epocii. Pictura lui ca și a excelentului său ucenic și continuator, Maestrul Francke, prezent și el masiv la Kunsthalle e a unor profesioniști inițiați care ating o savanterie instinctivă foarte singulară.

Rătăcesc în derivă prin sălile muzeului. Ce mediocri pot fi uneori marii pictori : Courbet, Renoir, Manet coboară din empireu învecinîndu-se cu umilii lilieci ai gangurilor. Ultimul are însă aici și irezistibila lui Nana, portret libertin al Henrietei Hauser, una dintre hetairele epocii baudelairiene bogată în asemenea figuri. Punerea în pagină ca și insolența atributelor feminine i-au determinat pe unii critici să vadă în Nana predispoziția spre concesii a artistului, ceea ce nu mi se pare real : piesa lui Manet reprezintă în fond expresia hedonismului rafinat al mediilor artistice contemporane, cînd Baudelaire considera femeia „L'être qui est, pour la plupart des hommes la source des plus vives et même, disons-le à la honte des voluptés philosophiques, des plus durables jouissances ;... hedonism cu implicații spiritualiste — poetul citat vorbea el însuși despre o „gravité dans le frivole" — căruia nu i s-a sustras nici călugărul Mallarmé, predecesor al lui Manet la grațiile celebrei Méry Laurent...

Unul din cei mai frumoși Van Goyen văzuți vreodată... Cerurile lui au aceeași lumină, același aur senzual din care sînt făurite nudurile palpitante ale lui Rubens... Léger îmi place tot mai puțin, în schimb, mă incintă, o Melancolie a străzii de Chirico și un splendid Klee, un Gebirgsdorf de von Jawlenski, frumos ca un peisaj de Ghiață dela Horezu, și un Kokoschka cu tonuri bolnave, atinse de descompunere... strugurii răscopți, rănile războinicilor căzuți, paloarea morților, die grüne Verwesung des Fleisches iată sursele trakliene ale culorilor lui. Ulysse și Calypso de Max Beckmann, pictor al „realității transcendente", cu interferențe expresioniste — însă numai în sensul în care vorbim despre expresionismul unor Maelesskircher sau Grünewald — mă reține îndelung ca și un alt tablou al aceluiași, intitulat Bildnis einer Rumänin... *care va fi fost respectiva româncă ?... azi e desigur moartă sau foarte bătrînă,* and grey, and full of sleep / And nodding by the fire... *cum cîntă Yeats după vechea partitură ronsardiană...*

Sărutul lui Brâncuși e ultima bucată la care mă opresc înainte de a părăsi muzeul. Mă opresc în tăcere. El e singurul român intrat în marile muzee ale Occidentului. Înainte chiar de a fi intrat în propriile noastre muzee... despre acest „înainte" mă gîndesc de multă vreme să scriu căci în mecanismul lui ticălos văd unul din marile handicapuri ale culturii noastre... un stigmat de heteronomie stupidă... însă pe măsură ce anii își adaogă cercurile lor nemiloase, un „la ce bun ?" se aude căzînd ca o ghilotină... privesc Sărutul și-mi vine în memorie piesa cu același nume a lui Rodin... ce nocivă neînțelegere : numele lui Brâncuși transcris alături de al unor Marinetti, Tzara, Breton, Arp, Max Ernst etc. și încadrat în perimetrul echivoc al „avangardei", în timp ce în realitate opera lui de adevărată întemeiere a sculpturii moderne, constă într-o imensă întoarcere înapoi spre o ideală Ursprünglichkeit, *zodie a nașterii, a regenerării tiparelor stilistice, a redefinirii specifice a însuși actului de creație ca permanentă resituare a universului fenomenal într-un orizont demiurgic... deaceea gîndirea lui poate fi profitabilă deopotrivă sculptorului, pictorului, poetului, arhitectului ori compozitorului de azi... străinii care au intuit parțial caracterul de întemeiere a artei lui au mers însă mult mai adesea să cerceteze idolii Cicladelor decît lemnul și piatra din Gorj...*

a. e. baconsky

PE FIRUL EVENIMENTELOR

CITITORI ÎN... STELE

de Nicolae LUPU

Acum cîțiva ani, la o întrebare mai încurcată pusă de un ziarist în cadrul unei conferințe de presă, o personalitate vest-europeană preciza : „Nu sînt madame Soleil pentru a putea răspunde la întrebare". Unii din cei prezenți au înțeles aluzia, alții nu și pentru că destui s-au întrebat cine e madame Soleil, ziarele au venit a doua zi cu lămuriri : este vorba de Germaine Soleil care începuse să devină cunoscută în postura de prezicătoare astrologă din Franța. Evident, replica a avut darul să-i sporească popularitatea. Dar de unde pînă atunci se ocupa mai mult de fenomenele naturale, s-a observat ulterior un interes crescînd pentru prezicerile politice. Probabil pentru a face față provocării aruncate de personalitatea amintită mai sus.

Lucrurile au ajuns pînă acolo încît un număr recent al revistei americane „Newsweek" publică pe o pagină întreagă un interviu cu madame Soleil în care din 9 întrebări, șapte sînt dedicate exclusiv evenimentelor, politice internaționale ale anului 1974, și doar una singură catastrofelor naturale „în afara domeniului politic". Dar chiar și în trei sferturi din răspunsul la această întrebare, ea se referă la evoluția evenimentelor din Asia, America Latină, Europa etc. etc.

Deosebit de ciudat apare însă faptul că revista publică interviul sub titlul în ghilimele „Prevăd un an de dezordine globală". Madame Soleil se vrea însă mai optimistă, ea dă chiar asigurări că „binele și va triumfa și — în ciuda aspectelor întunecate imediate din 1974 — oamenii pămîntului vor ajunge într-o situație mai bună decît înainte".

Care-i explicația ?

Să se fi ajuns la o inversare de roluri în care redactorul în cauză să se zgîiască mai mult la stele, iar prezicătoarea să se ocupe mai mult de studierea statisticilor și faptelor pămîntene ? Posibil. De altfel un observator care s-a apucat să analizeze revistele franceze de astrologie (există și astfel de marfă pentru cei ce consumă) ajunge la concluzia că ele încep să semene tot mai mult cu Wall Street Journal : se ocupă de balanța de plăți, de venitul național, de criza energetică etc., etc. Probabil că au tot mai mulți clienți disperați în lumea afacerilor. Madame Soleil de pildă afirmă, bineînțeles în jargonul profesional, că în 1974, deoarece se trece de la epoca Pisces la epoca Aquarius se va ajunge „la o reevaluare globală a modului în care locuitorii pămîntului își folosesc resursele lor". Pentru asta nu era nevoie neapărat de o prezicătoare. O bună informare asupra evenimentelor ar fi fost suficientă.

Este totuși ceva în neregulă cînd astrologii se ocupă de politică și unii ziariști de astrologie. Și unii și alții sînt în criză, fiecare în domeniul său.

1000 DE KILOMETRI PE JOS PRIN AMAZONIA

Ziarul „Tribune de Geneve" a publicat la sfîrșitul anului trecut un serial cuprinzînd însemnările lui Pierre Dubois, tînărul și temerarul explorator elvețian care a parcurs mai mult de o mie de kilometri pe jos sau cu piroga prin pădurile ecuatoriale din renumitul „Iad verde" al Amazoniei.

Copii aparținînd tribului Tirio

Iată, în rezumat, itinerarul extraordinarelor aventuri. Plecînd din Geneva, tînărul elvețian ajunge la Marsilia, unde se îmbarcă pe un cargo de marfă care-l duce pînă la Cayenne, în Guyana, pe coasta Americii de Sud. De aici, s-a îndreptat spre Sfîntul Laurențiu, localitate situată la 200 km depărtare, intrînd apoi în contact cu băștinașii, un trib de excelenți navigatori cu pirogele și foarte buni constructori de asemenea nave. De la Apatu, așezarea bonilor, numele acelor băștinași, Dubois își continuă explorarea navigînd pe apele fluviului Maroni, pînă la insula Steolman, loc de joncțiune cu apele fluviului Tapanahoni. Pătrunzînd în susul acestui fluviu, spre izvoarele sale, expeditionarul ajunge la drumul ce desparte Surinam de Brazilia, **„drum ce n-a fost parcurs niciodată de un om singur."** Sosește la indienii Tirio, pe malul lui Rio Paru de Est, **„nu departe de locul unde ar fi dispărut celebrul exploartor francez Raymond Maufrais, care încercase să străbată trecătoarea denumită „Drumul Șoimilor".** Din tabăra indienilor Tirio străbate prin junglă pînă la izvoarele rîului Citar, rîu neexplorat încă, care se varsă în apropiere de așezarea Bona, sediul indienilor Wayana și Apalai. Ținta călătoriei se termină la izvoarele lui Rio Jari, unde trăiesc indienii Ayapi, după zece luni de mers prin Amazonia. De aici exploratorul se întoarce, îndreptîndu-se spre Belem, importantă localitate din nordul Braziliei, pe coasta Atlanticului, la gura fluviului Amazon.

Reproducem cîteva fragmente din interesantele însemnări ale lui Pierre Dubois.

OBICEIURILE BĂȘTINAȘILOR

...La Apatu, Anapay, căpetenia bonilor, însoțit de cinci oameni, mi-a ajutat să caut în adîncul junglei arborele numit de ei Angelie, copac din care populația își construia bărcile. Dintr-o bucată de lemn, lungă de 15 metri, băștinașii mi-au confecționat piroga, muncind la ea timp de trei zile. Cînd a fost gata, au tras-o cu ajutorul unor liane pînă în albia unui riu din apropiere și au lăsat-o acolo să se îmbibe cu apă timp de două săptămîni. După aceea piroga a fost scoasă din apă, uscată și apoi decorată cu ajutorul focului.

...Într-o dimineață, am observat un șir de femei ce se îndreptau spre un luminiș din mijlocul pădurii. Acolo ele culegeau orezul plantat, punîndu-l în mari panere împletite pe care le purtau pe cap. Orezul era apoi decorticat și depus într-un mare platou din lemn sculptat.

...Iată cum se oficiau căsătoriile între băștinași, unde mai domnea poligamia, însă femeile locuiau în colibe separate. Cînd doi tineri anunțau părinții că vor să se unească, aceștia le lăsau în acea zi casa la dispoziție iar ceremonia „căsătoriei" era foarte simplă. Mirele aducea părinților un dar constînd dintr-o stofă confecționată din liane, iar apoi tatăl fetei lua mîna tînărului și o punea în cea a fiicei sale, legătura fiind astfel consfințită... La sfîrșitul acestei simple ceremonii, noul cuplu pleca în casa mirelui.

SINGUR ÎN „INFERNUL VERDE"

Cu busola prinsă cu un șnur în jurul gîtului, cu un baston într-o mînă și pușca în cealaltă, într-o dimineață am pornit din nou la drum. Eram la o distanță de 100 de km de frontiera braziliană. Soarele dispăruse, numai ramurile căzute îndicîndu-mi direcția. Coborînd seara, am intrat în sacul meu și un foc mi-a ținut companie în timp ce zgomote lugubre se auzeau din pădure. Mi-am întins hamacul și am mîncat cîțiva biscuiți și ciocolată și apoi am băut puțină apă. Prima mea noapte în această parte a pădurii tropicale a fost liniștită, dar somnul nu mi-a fost adînc. La ivirea zorilor am părăsit culcușul. Singurul gînd era acela dacă am apucat pe un drum bun. Voi ajunge oare pe aici la indienii Tirio din Brazilia ? A doua zi am pornit din nou la drum. De cîte ori treceam peste un trunchi, făceam zgomot cu bastonul, ridicam un picior și apoi pe celălalt, de teamă ca nu cumva să calc peste vreo jivină. Cu cît avansam mai mult în interiorul junglei cu atît teama îmi dispărea, deși nu întîlnisem nici un om, în afară de cîteva bordee părăsite de indieni.

Într-o noapte, puternice zgomote provocate de căderea unor ramuri, m-au trezit brusc din somn. Mi-am luat repede pușca, care era atîrnată deasupra capului și pentru prima oară am auzit răcnetul unei fiare sălbatice. Am coborît imediat din hamac și am început să suflu în cărbunii aprinși pentru a înteți focul. Apoi am rămas cu ochii fixați în întunecimea din jur, în liniștea completă ce mă înconjura. Cu arma între mîini, așteptam eventualul atac al animalului sălbatic deși știam că focul îl va face să nu se apropie. Așteptarea a durat mult timp. Adormisem de acum cînd, pe la mijlocul nopții, ploaia m-a trezit din somn. Trebuia să cobor din hamac, să rup mai multe frunze uriașe pentru a mă acoperi și apoi să mă reîntorc în patul meu.

În seara următoare, pe malul unui mic rîu, am observat patru indieni. Bucuria mea era imensă, deoarece știam de acum că mă aflu pe drumul cel bun și de fericire începui să plîng. M-am apropiat de ei, le-am oferit mărgele și împreună am ajuns la un luminiș unde am făcut un popas. În dimineața următoare, întovărășit de un indian, am plecat spre tribul Tirio din Brazilia, unde am ajuns după mai multe zile străbătute prin junglă. Tribul respectiv este compus din 200 pînă la 250 de indieni care locuiesc la izvoarele lui Rio Paru de Est care se varsă în Amazon după o distanță de o mie de kilometri. Două luni de zile am locuit împreună cu băștinașii din acest trib...

Acum cinci ani, tînărul iugoslav Dușan Vlaco a primit o inimă nouă în urma unei operații executate de doctorii Michael de Bakey și Paul Brooks într-o clinică din Houston.

De cînd a fost operat, Dușan Vlaco desfășoară o activitate normală, organismul său n-a manifestat nici un fenomen de respingere. Starea sănătății este bună.

Fotografia înfățișează pe dr. Brooks cu prilejul vizitei de control pe care a efectuat-o recent la Belgrad alături de tînărul Dușan Vlaco.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

De 5 ori atins de... fulger !

Roy Sullivan, paznic în Parcul Național din Shennadoah, localitate din S.U.A., era unicul om din lume pe care l-a lovit de patru ori fulgerul, fără a suferi răni grave. Anul trecut, Sullivan și-a depășit propriul „record", deoarece la sfîrșitul verii a fost atins de trăznet... pentru a cincea oară, scăpînd și de această dată cu viață. El a făcut două săptămîni în spital și în prezent s-a restabilit complet.

Ziariștii, aflînd despre acest caz, l-au înconjurat la ieșirea din spital și paznicul le-a declarat : „Recordul meu poate fi, ce-i drept, unic în lume, dar, ca să fiu sincer, n-aș mai dori să-l depășesc. Mi-e teamă că al șaselea fulger mi-ar fi fatal !".

UN CAZ IEȘIT DIN COMUN

Ralph Tigensten, privind emisiunile postului de televiziune referitor la donatorii de sînge, se hotărî ca a doua zi să meargă și el la spitalul din orașul Oslo, unde locuia. După ce i s-a mulțumit pentru gestul său, înmînîndu-i-se și o legitimație de donator, Ralph a plecat mulțumit spre birou. Din nebăgare de seamă, la traversarea unei străzi, a fost accidentat însă de o mașină. Suferind leziuni grave, salvarea l-a transportat... la același spital.

Așezat de urgență, pe masa de operație, deoarece pierduse mult sînge, medicii au considerat că pacientul are nevoie de o transfuzie. Și, cum grupa de sînge a rănitului coincidea cu cea donată chiar în acea dimineață, i s-a făcut imediat intervenția. În acest mod, lui Ralph Tigensten i s-a inoculat, fără să știe, propriul său sînge.

După ce a trecut cu bine tratamentul, pacientul aflînd de la medici despre coincidență, a declarat următoarele : „Sînt într-adevăr fericit că mi-a venit în gînd să-mi ofer sîngele. Cine știe, poate că dacă nu făceam acest gest, la ora aceasta nu mai eram în viață, deoarece spitalul, după cum am aflat, nu dispunea la ora aceea decît de o mică cantitate de sînge din grupa mea. Imediat ce mă voi însănătoși, primul meu drum va fi tot spre acest spital, a continuat Ralph...

BLOCAT ÎN ADÎNCURI

Un tînăr speolog, grav rănit de prăbușirea unui bloc imens de piatră, este salvat după 12 ore de muncă titanică.

Patru tineri speologi porniseră să cerceteze străfundurile unei văgăuni — denumită „Wynand" — din Belgia. Era la sfîrșitul lunii decembrie 1973. Se înapoiau după o zi și jumătate de cercetări subterane. Mai aveau circa 60 de metri pînă la ieșirea din văgăună. Mergeau pe un loc deosebit de primejdios, unde, în noiembrie 1972, un alt tînăr speolog își găsise moartea. Pierre Werigifosse, era ultimul din șirul celor patru. Deodată, un bloc imens de piatră s-a desprins din stîncă și s-a prăvălit pînă la un sifon. Cu toată precauția, Pierre a fost grav rănit și s-a trezit imobilizat. Nu mai putea face nici o mișcare și nici să scoată cel mai slab sunet. Norocul lui a fost că penultimul tovarăș s-a întors din drum văzînd că acesta nu îi urmează. Situația era alarmantă.

Cu mijloacele de care dispuneau ar fi fost imposibilă degajarea prietenului lor. Au dat alarma. Au sosit la fața locului cincizeci de salvatori ai Crucii Roșii și de la protecția civilă. Medicul echipei a încercat să dea primele ajutoare rănitului. Acesta avea clavicula dreaptă fracturată și picioarele zdrobite.

Operația de degajare a fost extrem de dificilă. Trebuia scos rănitul din strînsoarea imensului bloc, fără a-i pricinui noi vătămări și fără a înrăutăți rănile deja grave. După o muncă titanică, trupul accidentatului a putut fi deblocat. Se punea acum problema transportării lui la lumină. Operațiile au durat nu mai puțin de 12 ore. Ridicarea la suprafață a trebuit să se efectueze în mod lent și în mai multe etape, deoarece traseul era foarte accidentat.

Adus cu bine la suprafață, pe o targă improvizată, rănitul a fost transportat la spitalul din Liege. Se află în afară de orice pericol. Medicii însă consideră că va avea de stat în spital un timp destul de îndelungat pînă la scoaterea gipsului.

DE PRETUTINDENI

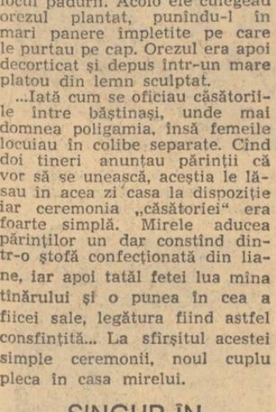

Vă prezentăm una dintre vedetele circului „Hokkaido" din S.U.A., ursul John „Numărul" lui de rezistență, care atrage în fiecare seară un număr mare de spectatori, este acela că demonstrează calități neobișnuite de jucător de baschet executînd aruncări la coș de o precizie extraordinară.

■ **RECENT, un cartier întreg din orășelul elvețian Sierre a rămas pe întuneric o noapte întreagă din cauza unei defecțiuni la centrala electrică. Echipa de reparații a constatat cu surpriză că scurt circuitul a fost provocat de... un mare șoarece care fusese electrocutat.**

■ O CARTE POȘTALĂ a rătăcit prin Sardinia timp de 11 ani. Nu avea de parcurs decît 10 km. Ilustrata a fost expediată la 12 octombrie 1962 și înmînată de curînd destinatarului.

■ **ÎNTR-UN CIRC suedez s-a petrecut o veritabilă dramă : doi leoparzi s-au luat la bătaie și unul dintre ei a fost grav rănit. Operat de urgență la laba rănită, intervenția chirurgicală a fost încununată de succes.**

■ O MICĂ CUPĂ ovală, de porțelan, confecționată la Florența în secolul al XVI-lea, a fost vîndută la licitație la New York, pentru exorbitanta sumă de 180 000 dolari...

■ **UN NOU TIP de sistem terapeutic care favorizează somnul se experimentează într-un spital din Moscova. Cei internați în acest spital pot, cu ajutorul unor butoane, să indice ce fel de muzică vor să asculte în cameră. Astfel se pot asculta : foșnetul valurilor mării sau al frunzelor dintr-o pădure, cîntecele unor păsări, fragmente de muzică clasică sau populară etc. Rezultatele obținute cu acest tratament sînt remarcabile.**

Recent s-au terminat lucrările unei construcții într-u totul deosebite, hărăzită să colecteze apele torentului situat sub „Marea de Gheață" din masivul Mont Blanc. Apele au fost duse printr-o galerie pînă la turbinele unei uzine hidroelectrice subterane.

■ **ÎN FRANȚA s-a „inventat" o pomadă, care întinsă pe mîini devine un protegitor eficace împotriva celor mai aprige friguri sau... căldură. Aceeași substanță — adăugată lacurilor — face inatacabile și indeformabile obiectele cele mai... combustibile, chiar și la temperaturi depășind 4 000 de grade.**

■ **UN GRUP de cercetători ai Universității din Virginia (S.U.A.) a demonstrat că cele mai facile posibilități de răspîndire a unor boli sînt strîngerile de mînă și sărutările.**

■ ÎNTRUCÎT s-a semnalat că numărul leoparzilor este în scădere pe teritoriul Uniunii Sovietice, s-a emis o hotărîre prin care se interzice vînarea acestor animale.

■ POLIȚIA din Florida a distribuit unor cetățeni în vîrstă peste 2 500 de fluiere speciale. Posesorii acestora pot face uz de ele atunci cînd aflîndu-se pe stradă sînt expuși unor posibile amenințări din partea unor răufăcători.

SPIRALE

FALS TRATAT DE VÎNĂTOARE

de Eugen BARBU

Dumitru M. Ion este în poezie ceea ce mi se pare a fi în proza noastră mai dincoace, Vasile Băran. Amîndoi băieți de la țară, amîndoi pușI pe afirmare, ei sînt sîrguincioși, scriu mult și des, și prezența lor se face simțită pretutindeni. Poetul în discuție astăzi se află la capătul unor numeroase exerciții lirice și poate, cum nu bănuiește, l-am urmărit cu atenție la fiecare apariție, neputînd încă să scriu despre el pentru că *materia* prezentată, ca să vorbim școlărește, era neconcludentă. Iată-l acum pe masa mea de lucru cu două volume : *„Fals tratat de vînătoare“* și *„Orgolii“*. Impresia generală este favorabilă. Nu se poate vorbi încă despre un liric constituit, nu aș putea cita în întregime decît cîteva poeme din cele peste 200 de pagini citite ; dar, ici și colo, răsar însule de veritabilă poezie pe care le semnalez celor răbdători pentru că, oricum, Dumitru M. Ion merită atenția.

Iată cîteva versuri dintr-un poem de început care aduc cu grația tristă a lui Labiș : *„O, animalul își ascunse urletul, se tîri / Pe burtă la picioarele mele, își mîngîia / Lina moale de lina îmbrăcămintii mele / Îmi lingea ca pe un pui pușca moartă / Mi-am luat capul în mîini de tristețe / Și jivinele murmurau, mureau de plăcere“*. Un poem se numește : „Clipesc și mă-ntunec : văd herghelii de trandafiri scăldîndu-se în sîngele privighetorii“, titlu care te trimite la Rilke ori la Hölderlin. Iată și mostra : *„Sunt incoronat și tac : / Văd prin fereastră viața / Și lumea, atît de mare / Se sparge ca o picătură / Viclene pajiști roșii / Mă strigă putrezind de floare / Pre ele odihnesc femei / Mai grele decît înserarea / Dar sunt incoronat și tac / Privesc de pe un munte cerul / Prin care se frămîntă paseri răpitoare / La gît cu patrafir însingerat“*. Impresia este de mare acuratețe, de prospețime poetică notabilă. Sigur că pe ici și colo nevoia de paradox îi joacă lui Dumitru M. Ion feste. Iată acest terțet : *„Mi-am bătut deseori în asfințire pe deal aureola / Cum ai bate un ciine de vînătoare prieten / Pe care-l poți omori din iubire“*. Dar să ne întoarcem la reușitele poetului. Iată un catren frumos dintr-o altă poezie : *„Vînătorul aruncă ziua pe ziduri / Poartă coif de răcoare și zale de rouă / Nu are privire și nici nu aude / Numai se-arată“*. În poemul *Nefertiti* găsim niște *„nori amanți, urcînd prin pădurea cucerită“*, ceea ce mi se pare foarte frumos. Iată și o strofă din „Pe strîmtele faleze“ : *„Ah, cugetele albe vin te-ating cu murmur / Bătîndu-te înșelătoare peste simțuri / Cum iarba, gol, tot alergînd să-ntîmpini / Dezvirginarea sunătorii pe colină“*. Aici ca și în alte locuri poetul trădează o senzațională acuitate a simțurilor, un simț plastic remarcabil. Din lunga exegeză a unei vînători repetate înfinit să mai semnalăm și alte reușite : *„Hăitașii sunt plecați de mult de acasă / Prin pămînturi pletoase și oarbe ei zac / În cimitire cu forme ovale ca burta jivinei / Înainte s-arunce în lume urlet divin / Prin șanțuri, Doamne, cu florile ascunși sunt / Prin scorburi, lilieci pitici fermecați / De mii de ani plecați sunt pe munte / Și umbra muntelui cade pe noi / Aud un bici enorm păduri retezînd : vin la plimbare / În turme jivine moarte de foame“*. Un poem rilkeian pur mi se pare „O, armură a nopții, nici o ființă nu vrea a te purta“. Îl citez în întregime : *„Cît de tîrziu e pe lume / Plînge un strein prin grădina / Pe unde trăiește-un izvor / Pe cer sunt cîteva ființe : / Cînd au să cadă? Sunt putrede / și aproape de moarte / Nimeni nu le face semnul viclean / Pe dealuri cîntă jivine plăpînde / Și norii trec cu lanțuri la picioare / Deasupra fîntînii / Copilandrul citește o carte / Cu îngeri / Și luminarea cutremură fereastra“*. Parcă e și niței Blaga pe aici, dar parcă în Blaga nu era destul Rilke ? Aș mai cita un final de poem în cîteva versuri pentru senzația liliială pe care o degaje : *„În zori, pe aici nimeni / Nu-și va mai aminti de turmele / De vulpi surizătoare / Ce șterg cu cozile însingerate / Reclamele orașului copil“* unde ultimul vers mi se pare o prefericită găsire lirică. Sursele mai sus citate reapar : *„Încoronat de îmnuri eram“* sau : *„Hai, deschide fereastra să umble / Soarele prin patul gol“*. Un peisaj populat cu *jivine femei* mi se pare de un baroc bine pipat : *„Jivinefemei privesc în adîncele lacuri / Își rujează botul umed, își pudrează / Fața pletoasă : hainele lor sunt de sărbătoare / Lumească : hainele pline de purpură / Le simt răsuflareapăianjen care / Îmi acoperă spatele : ah, femeile înfășurate / În blănuri scumpe : ochi îndrăgostiți / De carnea mea dulce : presimt dinții de fildeș“*. O mitologie burlescă începe să se constituie odată cu parcurgerea întregului volum. Pădurea este Arcadia ei, loc deasupra căruia *trec nori sănătoși* spre mirifice păduri unde *vulpea tremură pe zăpadă și are în gură simburi de rodii, sub limbă : scorțișoară și frunze de dafin ; vulpe care refuză să se împreune cu iepurii de argint care ajung în pădure duși de tramvaiul cu cai*, loc unde totul este posibil : zăpada laolaltă cu scorțișoara și iepurii duși de cai, în tramvaie. Aici *un vînător ucide surizînd cîteva căprioare, așezînd pe piele lor hieroglife bolnave. Așteptînd într-o vizuină în acest loc* edenic, *pustiul îți intră în gură*.

Dar surprizele nu se lasă așteptate. Iată trei versuri colosale din poemul nefericit intitulat : „Părul tău îți adoarme odată cu noapte în cap“ : *„Părul tău vine odată cu noaptea / Urlă la mine cînd îți caut / Ripele ochilor“*, cum excepționale mi se par alte două, din alt poem : *„Auzeam copiii din ceruri căzînd / Mișcînd noaptea cu mîinile“*. În „Gazel orb“ iată : încă două versuri notabile prin sentimentul de colosal pe care-l lasă : *„Nu te-ncrede în cel care te-mbie / Să speli rugina picioarelor sale“*. Frumoasă este și „Meditațiunea unei zile“ : „Ca o bucurie cade viața / Înserarea / Vara orice adiere / E un suflet al morții / Blînda, iubită plînge pe colină / Porumbeii n-o văd / Noapte : cutie cu perle / Miresme tulbură somnul copilei / Sînul ei se trezește / Cine trece prin grădină murmurînd / Rugăciuni ? / Speranța face valuri / A țipat cineva pe colină /Cu o sămînță singură / S-a întemeiat pădurea / De mult nu te-am văzut / De mult purtai cunună de argint / Erai înger prelins / În iarba de aramă / Stele bolnave pling / Și-a ascuns mormîntul într-o ripă / Și a fugit, ah / Cine trece prin grădină cîntînd / Pierdute sălbatice rugăciuni ?“

Dumitru M. Ion mi se pare un poet care merită toată atenția noastră și pe care-l vom urmări sîmbătă viitoare într-un și mai bun volum : „Orgolii“.

CULORI

SEMNIFICAȚII

de Aurel-Dragoș MUNTEANU

Iubitorul de artă a fost adeseori șocat de caracterul arbitrar al culorilor întrebuințate în plastica mai nouă. Chipuri albastre, cu părul verde, mîini negre, cu unghii transparente, o învălmășeală stranie domină tablourile pe care le contemplăm în muzee și expoziții. Subiectivitatea agresivă a pictorului nu mai ține seama de bietul privitor. Mai de mult, artistul răspundea unei comenzi și trebuia să se conformeze gustului public, iar un Rembrandt sau un Holbein au avut mult de furcă, pentru a convinge pe bürgerii cu gologani că ceea ce făceau ei merită pungile promise. De la impresioniști încoace, pictorul vrea să impună gustul său, iar publicul n-are decît să se conformeze. Altfel, ești tratat cu superioritate și ți se probează limpede cîte nedreptăți au fost comise adevăraților artiști în decursul timpurilor.

Îmi amintesc o expoziție care a avut loc anul trecut, bucurîndu-se de un comentariu amabil în revista *Contemporanul*, și cam atît, deși personalitatea artistului și evoluția sa îndreptățeau o atenție mai susținută. Mă refer la Eugen Gâscă, autorul pînzelor azurii, cu zîne și domnițe, trăitoare pe un plai de vis. De altfel, una din cele mai frumoase lucrări se intitula *Visuri* și reprezenta o tînără pe un fond de colină, cu astrul singurătății în spate. Trupul ei de mucenică era învăluit în haina ușoară a unui gînd bun, de culoare mai caldă, cu transparențe, ca un văl de domniță transilvană. Majoritatea formelor umane au la Eugen Gâscă această aplecare pioasă, o atitudine de reculegere, ca și cum ar îndeplini un ritual. Este prezentă atît în *Inul*, cît și în *Bucuria muncii* sau în *Elegie*. Fetele sale nu merg, ci plutesc precum îngerii, scăldîndu-se în culoarea aceea albastră și inimitabilă a lui Gâscă. Se întîmplă atunci un conformism întors. Unitatea de ton a pictorului devine o dificultate, iar sensibilitatea privitorului care a învățat să suporte abstractismele cele mai îndrăznețe devine indiferentă la compoziția luminoasă a acestui pictor de excepție și se miră de chipurile argintii, de masca hieratică a mucenicelor sale și de cerul albastru care scaldă lumea sa, covîrșind universul sub azur, ca într-o minune.

Folosirea abuzivă a culorii este aparentă la Eugen Gâscă și ea corespunde credinței lui adînci în frumusețea lumii și în gloria lucrurilor de sub soare. Viziunea sa este de esență poematică, cu o intensă trăire spirituală. Pictura este pentru el un act de grație, o chemare, un apel care nu poate fi evitat și la care trebuie răspuns cu o totală dăruire a vieții. De aceea va fi mai puțin atent la diversitatea și spectaculosul existenței, cît la explorarea adîncită a motivului său unic.

De altă parte se află simplitatea aparentă a culorii. Ea conduce, de asemenea, la neînțelegere, fiindcă omul contemporan a fost învățat să înfrunte o artă explozivă și devastatoare. Știința calmă a culorii, elaborarea îndelungă a tonurilor se deghizează și pare lipsită de efort, cu un termen pejorativ : facilitate, deși în această zonă trebuie căutat marele secret al picturii. Atunci cînd Klee construiește jocuri de culoare, din mici pătrate luminate, privitorul ridică din umeri și spune că ar putea face la fel. Eroare ! I-au trebuit pictorului elvețian mai mulți ani de eforturi, după ce își cîștigase notorietatea ca grafician și profesor, pentru ca să poată exclama : „Sînt pictor !“, adică știu să potrivesc culorile. Rareori am întîlnit o mărturisire mai dramatică, egalată numai de scrisorile lui Van Gogh către Theo, atunci cînd descoperea lumina în Sud.

Iată, recent am văzut o lucrare nouă de Ion Pacea, o natură moartă, dintre acelea care au dus faima pictorului român. Era o fructieră albă, așezată pe niște planuri galbene, cu un fond întîm. O impresie de singurătate se degaja din întreaga pînză, ca un cîntec murmurat : „O beata solitudo ! O sola beatitudo !“ Singurătatea sfîntă înseamnă întrarea în realitate, luarea ei în posesiune, prin meditație, pînă la imaginea lucrurilor ca pete de culoare. Un fruct rotund și compact, pictat într-o singură nuanță, are o densitate mult mai mare decît în natură, o individualitate pe care n-o mai pierde niciodată. El trăiește în singurătate, cu o viață a lui, secretă, impunîndu-se numai privitorului deschis spre a-l cunoaște. În această ordine a lucrurilor se pot petrece răsturnări importante ale raporturilor normale de culoare. Galbenul din lucrarea lui Pacea era simbolul ezoteric al asiaticilor, culoarea înțelepciunii, iar albul este culoarea care ne trece dincolo, în viața mai amplă a elementelor. Natura moartă la care mă refer era deci o invitație la o meditație asupra trecerii lucrurilor.

Culoarea este modul în care pictorul gîndește, iar analiza „filozofiei“ sale, a gîndului adînc pe care îl relevă opera sa, trebuie să țină cont de semnificația fiecărei tușe.

Probe pentru noul film

Regizorul Adrian PETRINGENARU despre filmul :

„TATĂL RISIPITOR“

— De la critica de artă, la filmul de animație și acum la lung-metrajul artistic. Un drum gîndit inițial ca atare, ori o schimbare de pasiuni pe traiectoria existenței dumneavoastră artistice ?

— Traiectoria se mai poate complica de la ziarist profesionist la regie de teatru, de la regie de teatru la regie de film în calitate de asistent și secund la „Tudor“ și, abia, de aici, evoluția de mai sus și acolo în sensul unei activități paralele.

— Dumneavoastră i-ați propus scriitorului Eugen Barbu această ecranizare sau v-ați hotărît pe un scenariu existent ?

— Eu l-am propus filmul pe care aș vrea să-l fac pornind de la elemente din nuvelele sale.

— La ce nuvele v-ați oprit și cum au fost legate de autor, care este, de altfel, și un cunoscut scenarist ?

— Propunerea de scenariu s-a născut din dorința de a face un film pornind de la o literatură cum este cea a lui Eugen Barbu. Tocmai forța lui de scriitor, atmosfera, tipologia, forța caracterelor clocotind în paginile sale m-au tentat să recitesc tot ceea ce a apărut sub semnătura sa, lectură efectuată în dublă perspectivă din punct de vedere al calității cinematografice cît și ca actualitate a semnificațiilor sociale și umane.

— Cîteva cuvinte despre universul personajelor din scenariu...

— Acțiunea este situată la începutul anului 1945, insurecția se produsese, războiul nu se sfîrșise încă, perioadă în care se produceau importante transformări în straturile adînci ale societății și în sufletele oamenilor. Filmul, de fapt, se și încheie în zilele din jurul lui 6 martie 1945.

— Va fi o încercare de reconstituire istorică, sau istoria va rămîne doar ca fundal ?

— Va fi o istore trăită efectiv, mutată în destinele individuale ale oamenilor.

— Cine sînt eroii propriuzișI ?

— Tatăl, bătrînul țăran Oaie, fiul cel mare Marin, care se întoarce din război mutilat fizic și, în bună măsură, și sufletește, al doilea fiu Pătru (numai evocat), mort pe front, al treilea fiu, Lisandru, lucrează pe moșia din sat, avînd o evoluție mai sinuoasă și murind în cele din urmă, iar ultimul dintre fii, Zamfir, tînăr comunist, va fi și el împușcat în timpul reformei agrare.

— Sînteți un cunoscător al vieții satului ?

— Provin dintr-o familie de țărani din Munții Apuseni, dar sînt născut la București.

— Epoca vă este familiară ? Ajungem să vă trădăm vîrsta.

— Trebuie să o trădez pentru că ziua intrării în producție a acestui film este exact ziua cînd am împlinit rotunda cifră de patru decenii. Epoca îmi este familiară întrucît am trăit-o în două feluri : tatăl meu a fost deținut politic, antifascist, eliberat la 23 August, cu tot ce implică aceasta ca preocupări și atmosferă, iar eu în anii 1945—46 eram unul dintre cei mai tineri uteciști care, făcîndu-mi liceul în particular, îmi petreceam 15—20 de ore din zi la sediul organizației din comuna Zlatna pe care eu îl încuiam și eu îl deschideam.

— Vă simțiți înarmat cu experiența necesară realizării unui lung metraj artistic ?

— Mă simt înarmat, în primul rînd, cu experiența vîrstei mărturisită mai sus, în al doilea rînd — atît cît mi-a fost mie posibil — cu cea a culturii generale și artistice care trebuie să stea la baza acestei profesiuni Apoi, este o foarte prețioasă pentru mine școală de film cea pe care am făcut-o în colectivul de regie la „Tudor“. Am mai spus și cu altă ocazie, o repet cu plăcere și acuma, că lecția implicită a lui Lucian Bratu, problemele pe care le-a pus acest film și felul în care a funcționat întregul colectiv sînt pentru mine foarte importante. Filmele de scurt metraj realizate de mine sînt multe, diverse și poate echivalează, cantitativ, cu 10 filme de lung metraj. Au fost fiecare din ele o experiență într-o anumită direcție, pe una sau alta dintre cerințele și posibilitățile cinematografului.

— Pe cine ați inclus în distribuție ?

— Toma Caragiu (Oaie), Leopoldina Bălănuță (Constanța, soția lui Oaie), Gh. Dinică (Marin), Marga Barbu (moșiereasa Catinca Necșești), Vasile Nițulescu (soțul ei), Ernest Maftei (șeful postului de jandarmi), V. G. Paleolog, prietenul lui Brâncuși de la Craiova, în rolul preotului din sat, Amza Pellea (secretarul de partid), sculptorul Florin Codreanu (Lisandru), Florin Zamfirescu (Zamfir), Carmen Tarangul, soția poetului Marin Tarangul (Sabina, o fată de 18 ani), Const. Guriță și Mihai Mereuță.

— Unde filmați ?

— În afară de platourile de la Buftea, pe care le vom folosi pentru că vreau să filmez tot ceea ce se poate în prizăi directă, în comuna Hrești, unde se află fostă reședință boierească adecvată necesităților filmului și alte exterioare de sat. Vom mai filma la Iernut, lîngă Tg. Mureș, interiorul și exteriorul unei impresionante mori de apă încă existente. Zic încă existente, cu regret și teamă pentru că am aflat că ar fi prevăzută pentru demolare, deși funcționează perfect cu o sursă de energie nepoluantă și economicoasă, avînd, pe lîngă aceasta, și o valoare istorico-etnografică prin vechimea ei de aproape 200 de ani.

Florica ICHIM

ECOURI • ECOURI

Julie Cristie și Donald Sutherland sînt cei doi protagoniști ai unui nou film, „ Nu privi“, realizat pe baza unui scenariu după un roman al scriitoarei engleze Daphne Du Maurier.

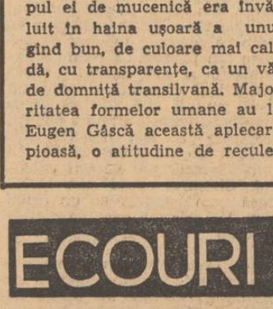

Tînăra solistă italiană Rita Della Torre **s-a făcut cunoscută publicului din România cu ocazia turneului pe care l-a întreprins alături de Bobby Solo. Ea se bucură, actualmente, de mult succes în Japonia. A apărut, de asemenea, în filme regizate de Lizzani și Blassetti.**

Avea numai 19 ani în 1969, cînd obținea „Marele Premiu“ al concursului Euroviziunii ! Cîntăreața olandeză Lenny Kuh **— căci despre ea este vorba — a mai fost ulterior laureată a festivalurilor de la Vina del Mar și Mexico. Are „exclusivitate“ Philips.**

Tuturor cititorilor „Magazinului“, cu multă simpatie.
RITA DELLA TORRE

Pentru cititorii revistei „Magazin“ cele mai bune urări de la
LENNY KUH

Acum cîteva luni a avut loc căsătoria dintre cunoscuții actori Steve McQueen și Ali McGraw. După o vacanță petrecută în insula Hawai, cei doi actori s-au înapoiat pe platourile de filmare. Steve McQueen va da viață eroului principal din filmul „Papillon“, realizat după romanul cu același nume de Henri Charrière, Ali McGraw va fi protagonista filmului „Lumina apusului“.

Constanța BUZEA

ÎNZĂPEZIRI

Cu mulțumire lacrima răspunde.
De-ar fi durere, de-ar mai fi rămasă
Cîtă ninsoare cade peste-o casă
Cînd vrea să doarmă singură sub munte !

Cald jurămînt cu pleoapele închise,
Strivind la vară cerul, poate norii,
Un vulture, ori călători cocorii. —
Sui-va fumul lemnelor ucise.

Atît de trecătoare în destine
A fost răbdarea odihnind înaltul.
Să ningă mult, și să ne pară bine.

O, rupe-te, cît mai e timp, de mine,
Pentru că vin spre noi palori divine,
Și ne vom pierde unul pentru altul.

COCOȘI DE MUNTE

Visul secund a fost să fim departe,
Din cînd în cînd să ne vedem mai rări,
Să-mi fie milă de arginții tăi,
Să mă privești ca pe-o senină moarte.

Visul secund... Pe urmă nu mai numeri.
Uităm uimiți mereu același timp,
Cînd am fost îngeri somnoroși sub nimb,
Și lin purtînd alți îngeri triști pe umeri.

Am mai putea să credem în povești,
Dar nici un duh n-a dovedit că este.
Dorind să fii, abia că nu mai ești.

Și cum să porți nepedepsit aceste
Iubiri care se sparg ca niște cești
Cînd bat cocoșii orele de creste ?

UN FALS DE ISTORIE LITERARĂ

relatat de Gh. Eminescu

În București, într-un imobil de pe lîngă Foișorul de foc, locuiește Gh. Eminescu, nepot de frate al marelui nostru poet, ultimul purtător pe linie masculină al acestui nume celebru. Bătrînul, aproape octogenar, este el însuși un intim al artei condeiului, fiind autorul unei foarte interesante monografii „Napoleon“. Înfățișarea sa ne dă o idee despre cum ar fi trebuit să arate marele nostru poet dacă ar fi apucat vîrsta senectuții.

— Știm că nu mai aveți nici un act sau obiect care au aparținut poetului. Cu toate acestea, făcînd un apel la memorie, presupunem că ne-ați putea comunica unele noutăți despre acesta.

— Într-adevăr, nu mai am nimic privitor la poet. Totul se află în vasta colecție a lui Augustin Z. N. Pop, care intenționează, de altfel, să deschidă în curînd un mare muzeu „Eminescu“ Totuși, cu puțin timp în urmă, am dat peste unele lucruri de interes privitoare la poet Este vorba, printre altele, despre o casetă de mahon, pe care el își scrijelase numele și despre o carte de vizită a lui Maiorescu, îndoită la colț, ceea ce însemna pe atunci, că nu l-a găsit acasă și prin care poetul era invitat seara să facă lectura „Luceafărului“. Și, fiindcă tot vorbeam despre documentele aflate în posesia lui A Z.N. Pop, printre care se află și procesele verbale originale ale „Junimii“, iată cum foarte recent am descoperit un... fals !

— Ce fel de fals ?

— De istorie literară, datorat lipsei de memorie a lui Gh. Panu. Acesta, în cartea sa „Amintiri de la Junimea“ descrie pe opt pagini impresia dezastruoasă pe care ar fi produs-o citirea de către Eminescu a nuvelei „Sărmanul Dionis“. Citez din memorie : „Eminescu continuă în mijlocul unei mari plictiseli... Tasu, Lambrior și cu mine ne-am deschis urechile să vedem cum ar descrie Eminescu casele, costumele și străzile din timpul lui Alexandru cel Bun“. Or, după cum reiese din procesul verbal al zilei, purtînd prestigioasa semnătură a lui Xenopol, nici unuia dintre cei amintiți, inclusiv autorul rîndurilor de mai sus, nu erau prezenți.

Corneliu Vadim TUDOR

MICA ENCICLOPEDIE

VECHEA LIMBĂ GAELICĂ

de L. SĂRĂȚEANU

Cînd am călătorit prin Scoția, am înțeles mai bine unele dintre curiozitățile britanice despre care aflasem înainte prin lectură și am descoperit altele în plus. Am înțeles, de pildă, că geografia afectivă nu se potrivește întotdeauna cu cea fizică. Într-adevăr, față de englezi, scoțienii sînt așezați mai la nord, dar sufletul lor este mult mai meridional. Acești oameni, care își conservă cu dragoste folclorul, purtînd și astăzi costumele lor populare pline de pitoresc și nepierzînd nici un prilej pentru a demonstra cît de vii sînt dansurile lor ; acești oameni care fac din cimpoi și tobă instrumentele cele mai răspîndite în întreaga Scoție (pînă și în cadrul regimentelor) cultivă totodată un haz tonic și exuberant, iubind viața și cinstind-o cu o voioșie care nu o dată mi-a evocat petrecerile cimpenești din sudul Italiei sau din „Midi-ul“ francez.

Și — printre alte lucruri interesante, — aflate în săptămînile de peregrinări prin Scoția — am descoperit acolo bogăția și armonioasele sonorități ale unei limbi străvechi : limba gaelică. Scoțienii o vorbesc paralel cu engleza și, dacă aceasta din urmă este limba activității de fiecare zi, în schimb gaelica este graiul din casă, graiul dintre soț și soție, dintre părinte și fiu, sau — cum atît de frumos mi-a explicat o tînără țărancă din munții Trosax — „este limba în care mamele își murmură cîntecele de leagăn“.

Gaelica s-a bucurat și se bucură de cercetări filologice minuțioase. Ea este studiată comparativ cu alte graiuri, dialectele ei sînt definite cu precizie, documentele, manuscrisele și inscripțiile care au imortalizat-o constituie un tezaur de preț.

Limba gaelică, de altfel, nu este vorbită numai în Scoția. Ea este și limba irlandezilor, ca și a locuitorilor insulei Man. Aparținînd familiei limbilor celtice, își trage denumirea de la cuvîntul „GAEL“ care, într-o vreme cînd scrierea era afonetică reprezenta o contracție a cuvîntului „Gaidel“, denumire ce și-o dădeau irlandezii-însiși (în prezent „gaidel“, pierzîndu-și ortografia fonetică a devenit „Gaedheal“.)

Pînă în perioada Renașterii, gaelica irlandezilor, a scoțienilor și a locuitorilor de pe Man era aceeași. Pe la începutul celui de al XVIII-lea veac, scoțienii și-au creat o limbă literară proprie, care, evoluînd în strînsă conexiune cu limba localnicilor de pe insula Man, s-a diferențiat treptat de gaelica literară a irlandezilor. Filologii care studiază evoluția istorică a acestei limbi trebuie să înceapă prin examenul literaturii irlandeze care deține cele mai vechi monumente de gaelică literară clasică. Într-adevăr, vestita „Carte a lui Armagh“ este alcătuită din manuscrisele unei serii de povestiri și legende legate între ele și datînd din cel de al X-lea veac al erei noastre. Și în Scoția s-au descoperit manuscrise gaelice străvechi. Astfel, celebra „The book of Deer“ (Cartea de la Deer) conține manuscrise evocînd fapte de arme consemnate în mănăstirea de la Deer și aparținînd secolelor XI și XII. Primul dintre manuscrisele cărții și cel mai important, potrivit savantului scoțian Dr Mac Bain, este cel ce narează însăși legenda întemeierii mănăstirii Deer. Limba acestor manuscrise este aceeași gaelică folosită și de irlandezii epocii respective.

La catedra de limbi și literaturi celtice a universității din Edinburg, am avut prilejul să ascult lecturi făcute din gaelica post-renascentistă (ceea ce pentru scoțieni reprezintă veacul al XVIII-lea) și să-mi dau seama cît de armonios sună această limbă extrem de bogată de vreme ce munca de alcătuire și de îmbogățire a dicționarelor și glosarelor continuă pînă în zilele noastre.

Specialiștii de la aceeași catedră m-au ajutat să înțeleg și deosebirile care există între limba gaelică vorbită cum spuneam, de irlandezii din Ulster (Irlanda de Nord) ca și de cei din statul Eyre (Republica Irlanda), de scoțieni și de locuitorii insulei Man, limbă care, oricît de deosebită prin particularități locale, își păstrează trunchiul comun — și limba pe care o vorbesc locuitorii din Welsh, adică din Țara Galilor. Aceștia din urmă folosesc unul dintre cele trei dialecte ale grupului lingvistic „britonic“, grup care conține afară de dialectul din Țara Galilor, dialectul cornic și dialectul breton-armorican. Și acest grup lingvistic este tot celtic, el demonstrînd cît de puternici erau celții Britaniei înainte de cucerirea romană.

Clepsidra

Sociologia teatrului

de Constantin VIȘAN

— Vă place teatrul ? — Care sînt dramaturgii d-voastră preferați ? — Ce spectacole din stagiunea trecută v-au interesat în mod deosebit ? — Mergeți la teatru atrași de titlul piesei, de interpreții ei, de numele regizorului ? — Frecventați cu predilecție un anume teatru ? Din ce motive ? — Care este cel mai remarcabil eveniment petrecut în ultima vreme în viața teatrală a țării noastre ?

Iată doar cîteva întrebări posibile într-o anchetă privind relația dintre teatru și public. O problemă de mare actualitate, pe care și-o pun oamenii de teatru de pretutindeni. Punerea problemei nu înseamnă însă și rezolvarea ei. Investigațiile sociologice în domeniul teatrului se află abia la începutul lor.

Un astfel de început îl marchează în sociologia culturii din țara noastră volumul „Oamenii și teatrul“ apărut în Editura Meridiane sub semnătura lui Pavel Câmpeanu. Obiectivul principal, director al vastei anchete sociologice pe care se bazează construcția acestei interesante lucrări științifice, este după cum sugerează și titlul, încercarea de a cunoaște opțiunile publicului în domeniul teatrului. Nu ne mai aflăm, ca de obicei, în fața unor impresii subiective ale unui cronicar teatral sau în fața unor supoziții la fel de subiective, de limitate, aparținînd unor funcționari preocupați de problemele cu care sînt confruntate teatrele, ci într-un contact direct cu publicul însuși. Studiul lui Pavel Câmpeanu fructifică la un mod creator rezultatele unor ample investigații întreprinse de Oficiul de Studii și Sondaje al Radioteleviziunii Române. Așadar, o impresionantă cantitate de răspunsuri concrete la un evantai de întrebări extrem de bogat. Anchetelor de opinie li se adaugă date la fel de concrete, verificabile despre activitatea unui teatru bucureștean pe parcursul unui deceniu, despre evoluția unei stagiuni, despre resorturile care condiționează preferințele teatrale ale publicului, despre relația teatru-televiziune, despre procesele de asimilare a unui spectacol.

„Publicul de teatru este o ipostază a societății — deci un agregat uman specific, care există și se manifestă în conformitate cu propriile sale legi pe care nu le cunoaștem dar dorim — și trebuie — să le aflăm“, mărturisește Pavel Câmpeanu în prefața cărții sale. Promisiunile făcute la începutul aventurii în universul ati de complex al publicului sînt pe deplin onorate. Explorarea se face cu seriozitate, cu rigoare științifică. Datele investigației sînt comentate cu vervă eseistică dar din păcate cu prea multe reveniri didactice, proprii unei expuneri ex cathedra. Insistențele explicative, excesul de generalități caracterizează mai ales primul capitol al studiului. După ezitările începutului, Pavel Câmpeanu își amintește mai des de antecedentele sale de publicist și de dramaturg dînd descrierii datelor despre eroul cărții un caracter pe alocuri captivant. Concluziile unor demonstrații sînt pregătite minuțios, ca un final de act. Termenii științifici coexistă armonios cu metafora. Capitolul „Un deceniu într-un teatru“ conține substanța unui roman iar „O stagiune într-un oraș“ are toate virtuțile unui reportaj anchetă de excepție.

FIZIOLOGIE

LA 2000 DE METRI ALTITUDINE

Cercetări originale ale colectivului condus de prof. dr. docent Petru P. Groza, directorul Institutului de fiziologie „Dr. D. Danielopolu"

Schimbările bruște ale mediului înconjurător influențează organismul uman? La ce nivel? Cum anume? Cît de puternic? Cu ce efecte? Cît de „durabile"? Sînt întrebări care au preocupat fiziologia umană, niciodată însă ca pînă acum, interesul privind observațiile și cercetările asupra adaptabilității organismului uman la condiții neobișnuite lui nu a fost atît de mare. Motivul — sau dacă vreți, stimulentul lor: zborurile spațiale. S-a demonstrat cu această ocazie că deși cercetările păreau să aibă o singură țintă precisă — comportamentul organismului uman în cosmos — ele sînt foarte rodnice pentru... pămînteni. Pe de o parte, o asemenea cunoaștere pune în lumină noi disponibilități ale organismului uman ignorate pînă acum — deci începem să înțelegem că omul este capabil să-și îmbunătățească performanțele. Pe de altă parte, o serie de întrebări rămase oarecum în suspensie în patologia umană ar părea să-și găsească răspuns, pentru că, observînd comportamentul uman în situații limită, apar cu evidență reacții care, în mediul normal, se produc atenuate și desfășurate într-un timp mult mai lung.

Vom înțelege atunci de ce cercetările de la Institutul de fiziologie „Dr. D. Danielopolu", ca și cele de la Centrul de medicină aeronautică, — întreprinse separat sau în colaborare — interesează de fapt întreaga medicină umană. **Colectivul condus de prof. dr. doc. PETRU P. GROZA, directorul Institutului, a prezentat la reuniunea Intercosmos** (organism al țărilor răsăritene), **la plenara Cospar** (organism al O.N.U. pentru problemele aerospațiale), **ca și la Congresul internațional de medicină aerospațială de la München** (din toamna lui '73) **și în cadrul Comisiei de astronautică** (la sesiunea recentă a Academiei Republicii Socialiste România) **cercetări originale, primite cu extrem interes. Ele privesc „efectul hipergravitației și hipertermiei asupra echilibrului hidroelectric" și ulcerul gastric care, în aceste condiții, constituie o nouă formă de ulcer experimental.** Realizînd condițiile existente la diferite altitudini — într-o barocameră, prof. dr. doc. Petru Groza și colaboratorii săi împreună cu un colectiv de la catedra de fiziologie a I.M.F. s-au ocupat — pe animale de experiență — de riposta organismului, folosind ca criterii eliminarea de catecolamine (substanțe chimice care indică reactivitatea sistemului nervos vegetativ). Și, ca întotdeauna, suprasolicitarea determină în cele din urmă modificări organice... la nivelul circulației sanguine, la nivelul tubului digestiv ș.a.m.d. Nu ne propunem să detaliem cercetările de o prea strictă specializare științifică, ne vom opri însă la cîteva exemple care să ilustreze pentru noi semnificația unor fenomene.

Întreaga construcție, întreaga arhitectură a organismului uman este adaptată la poziția — ciudată a omului printre toate celelalte mamifere — **de biped, și e în funcție de gradul forței de gravitație obișnuit lui, astfel ca să fie realizat tot acel echilibru necesar unei asemenea poziții. Dacă datele cîmpului gravitațional se schimbă — mărind sau micșorind forța de gravitație etc. — echilibrul se strică. În consecință, pentru a obține o restabilire a lui, este antrenat întregul sistem neuroendocrin de reactivitate.** De pildă, în hipergravitația lineară pozitivă, masa sanguină se deplasează caudal și presiunea sîngelui în porțiunea centrală a sistemului cardiovascular scade, ceea ce antrenează, în primul rînd, activarea întregului sistem de reglare reflexă. În condițiile unei solicitări mai puternice din aceste zone, sînt transmise impulsuri și centrilor vegetativi superiori care stimulează secreția de vasopresină și aldosteron (factor ce restabilește masa sîngelui circulant și intervine convergent în ajustarea presiunii sanguine). **Se produce un întreg lanț de riposte la suprasolicitările la care este supus organismul.** Cercetătorii Institutului au măsurat o serie de efecte produse — dozarea biologică din sînge, examenul histochimic al nucleului supraoptic etc. Stau în atenția lor și problema echilibrului hidromineral și modificările metabolice, în deosebi ale proteinelor și lipidelor. **S-a observat — ca un exemplu limită — că în lipsa forței de gravitație, metabolismul calciului este dereglat. Să ne aventurăm cu imaginația. Ce s-ar întîmpla dacă omul s-ar adapta la asemenea condiții — unde stimulul permanent al gravitației ar lipsi? Ei bine, omul ar avea un schelet moale. Ar fi... ca o moluscă!** Iată de aici rolul cîmpului de gravitație, atît de mare în deosebi pentru animalele de mari dimensiuni. Ca să nu mai vorbim de rolul psihologic cunoscut la ființele superioare care reconstituie lumea exterioară de la poziția verticală, „simțind-o" grație labirintului situat în urechea internă. Nu o dată am citit despre tulburările canalului vestibular pe care le-au avut cosmonauții. Cunoscîndu-se toate aceste date, se poate stabili un regim de viață compensator — gimnastică, alimentație (săruri, proteine...)...

Cercetătorii Institutului de fiziologie au fost preocupați și de cunoașterea influenței pe care o exercită un mediu supraîncălzit — hipertermia — și a mecanismelor prin care organismul reacționează la el. Dar ceea ce a suscitat un interes deosebit în întîlnirile internaționale a fost urmărirea căilor de ripostă ale organismului, combinînd factorii de hipertermie, hipergravitație și hipoxie și observînd căile comune și căile divergente. Am lăsat în final mențiunea temei de cercetare asupra hipoxiei. Aportul de oxigen este asigurat prin mecanisme care implică reglarea unor funcții cardinale — ca circulația și respirația. Iată de ce spunem că studiul hipoxiei abordează procese fundamentale de reglare. Bineînțeles, nici aici nu vom intra în detaliile lucrărilor, ci vom extrage, ca exemplificare, doar unul dintre multiplele roade ale cercetărilor din Institutul de fiziologie. **Studiind, între altele, o zonă mai puțin cercetată — altitudinea de 2 000 de metri — s-a ajuns la concluzii interesînd demografia și medicina. S-a observat de altfel că la 2 000 de metri se lucrează mai bine. E și motivul pentru care avioanele care zboară la 8 000 de metri altitudine sînt depresurizate la 2 000.** Să nu uităm însă că aceasta este zona alpină a țării noastre. Iar studiile ce se fac actualmente atrag atenția asupra unor posibilități de terapie încă nefolosite. Iată cum problema hipoxiei se referă direct și la clinică. Iar studiul reacțiilor sistemice ar putea genera o nouă fiziologie patologică, poate mai simplă și mai sistematizată...

Prin intermediul doar a cîtorva exemple, noi am intenționat să atragem atenția asupra unor cercetări originale ce se fac în cadrul Institutului de fiziologie „Dr. D. Danielopolu", cercetări care, dincolo de prestigiul de care se bucură în lumea științei, constituie realmente un aport de cunoaștere fertil pentru întreaga medicină.

Catinca MUSCAN

ATENȚIE LA VULCANII STINȘI!

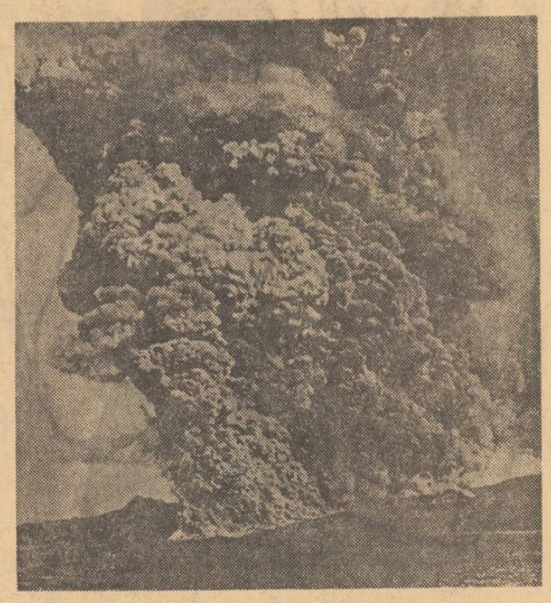

Vulcanul hawaian Mauna Loa se ridică la înălțimea de 9 144 metri de la baza sa — fundul marin — ceea ce depășește sensibil recordurile „terestre". Într-adevăr, rari sînt vulcanii care, pe continent, depășesc 3 500 m. altitudine. Iată un fenomen straniu care i-a pus pe gînduri pe doi cercetători britanici. Analizînd înălțimea a mai bine de 200 de vulcani activi, au ajuns la concluzia că conurile vulcanice nu se pot ridica peste o anume valoare critică și aceasta ar fi tocmai cea de 3 500 de metri! Odată atinsă această înălțime, vulcanii continuă totuși să se dezvolte, fie intrînd în erupție, fie formînd ceea ce specialiștii numesc caldeiras, adică un fel de cratere mari, secundare, rezultînd din explozia „căminului" închis de lavă. Cercetătorii britanici au demonstrat de altfel că majoritatea marilor caldeiras au luat naștere în vulcanii a căror înălțime se situa între 3 000 și 4 000 de metri. Singura explicație a fenomenului constînd în dificultatea pe care o întîmpina coloana magmei în interiorul vulcanului, de a depăși o anume limită. În lumina acestei ipoteze, cei doi cercetători au făcut o serie de constatări interesante pe care le-au publicat în revista engleză „Nature". Una dintre ele e între toate deosebit de tulburătoare. Ei au observat că vulcanii Anzilor nu aveau caldeiras, cu toate că înălțimea conurilor lor atingea adesea 3 000 de metri. Aceasta ar însemna nici mai mult nici mai puțin că aceste cratere s-ar putea forma în curînd și într-un mod violent, în această zonă care ar fi deci potențial foarte periculoasă. Ei au amintit în această privință celebra erupție a Vezuviului care a distrus orașul Pompei, și care se găsea în această situație, considerat însă de toată lumea ca... stins. În concluzie: atenție la vulcanii stinși! Ar putea deveni extrem de periculoși!

Cura de întinerire pentru garoafe

Cînd vorbești de genetică florală, te gîndești mai ales la trandafiri și este adevărat, cum scria Pierre de Latil într-un articol în revista „Science et Avenir", că nenumărate varietăți de trandafiri au putut fi create. Dar dacă trandafiri noi nasc adesea din întîmplare, obținerea garoafelor face astăzi obiectul unor cercetări științifice foarte serioase. Și comercial e rentabil. Dintr-o singură plantă e posibil să obții 20 pînă la 25 butași. Plantele care se vor fi dezvoltat din primii butași sînt capabile să ofere tot atît. Deci, calculînd — o multiplicare cu 25 — obții 400 000 de butași în a patra generație. Dar înainte de acest termen, vînzarea noii varietăți a putut fi făcută. S-a observat însă că noile varietăți degenerau după 10 sau 15 ani. Vinovatul a fost descoperit: un virus, și ca urmare, există posibilitatea de a-l elimina. Dar, arată Pierre de Latil, această poveste despre flori ajunge la o problemă fundamentală a biologiei. S-a demonstrat că în acest caz precis: la garoafe, îmbătrînirea se datora unor virusuri. Și s-a reușit să se stabilească un tratament de întinerire. Evident, e riscant să se extrapoleze. Și totuși, în unele manifestări de îmbătrînire foarte precise, ca de pildă, acele pete maronii ale pielii — există temeiuri ca virusurile să fie bănuite... Și biologii vorbesc de o „tulburare" a moștenirii genetice... Cum? Prin ce?... Grație garoafelor, întrebările încep să se formuleze din nou.

PRECIZIA LASERULUI

Cercetătorii sovietici ai Institutului de optică a atmosferei (Filiala siberiană a Academiei de științe a U.R.S.S.) au elaborat o metodă originală pentru controlul indicelui de refracție a atmosferei, realizînd un dispozitiv de măsură cu laser care asigură o precizie de pînă la 50 angstromi.

Calculatorul a învățat limbajul oamenilor

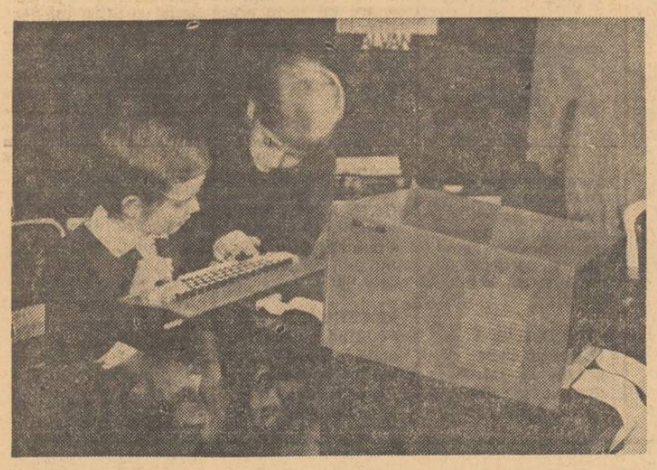

Pînă de curînd, oamenii erau cei care pentru a dialoga cu mașina, trebuiau să recurgă la un „compilator" traducător al limbajului binar. De astă dată, calculatorul „știe și singur" să se descurce în limbajul oamenilor. Numele lui: Alvan. Părinții: o echipă franco-americană de cercetători specialiști în concepția sistemelor informatice, ce au creat la Philadelfia societatea S.I.A. (System Integration Associates). Doi ani de lucru intens pentru a pune la punct acest limbaj...

simplu. El conține, bineînțeles, tot alfabetul, cifrele și cincizeci de funcțiuni de bază la care se reduce orice raționament informatic. Ele cuprind principalele funcțiuni matematice și un ansamblu de funcțiuni logice a cărui putere reprezintă întreaga valoare a calculatorului electronic Alvan. Fiecare dintre ele corespunde la mai multe sute de instrucțiuni obișnuite calculatoarelor tradiționale, notează într-un articol informativ Francoise Harrois-Monin. Date sau programe — totul este înscris în memoria mașinii. Apăsînd pe o clapă a claviaturii, utilizatorul declanșează operațiunile care permit să se găsească, printre miile de date, ansamblul avînd aceeași lege de compoziție internă. Toate funcțiile sînt microprogramate, adică înscrise odată pentru totdeauna pe plachete de circuite integrate MOS-LSI, cele mai performante în electronica actuală. Dialogul se poartă în limbaj obișnuit, uman, întreținut de simboluri. Și totul apare pe un ecran. Dialogul „se vede".

ACUSTICĂ

DOPURI ANTIFOANE

Trei variante de „filtre" pentru ureche, oprind zgomotele, conservînd însă inteligibilitatea vorbirii, au fost realizate în laboratorul de specialitate al Institutului de cercetări științifice pentru protecția muncii

Dacă ați intrat vreodată într-o cazangerie sau ați coborît într-o mină urmărind ritmul ciocanelor pneumatice, știți cu aproximație ce înseamnă un loc de muncă în care zgomotul face parte din ambianța sonoră de zi de zi a unor oameni. Cercetătorii de la noi din țară — ca și în întreaga lume — au propus și au realizat o serie de dispozitive de protecție împotriva zgomotului, fie urmărindu-se, cînd este posibil, atenuarea zgomotului la aparatul de lucru, fie protejînd muncitorul prin căști sau dopuri antifoane.

La Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii, laboratorul de combaterea zgomotelor și vibrațiilor în industrie, condus de dr. ing. ALEXANDRU DARABONT, a răspuns unei teme de cercetare date de Ministerul Muncii, realizînd între altele trei variante de antifoane de tip intern. În funcție de nivelul de zgomot existent la diferite locuri de muncă, aceste antifoane asigură atenuări între 10 și 35 decibeli pe componentele spectrului.

Sînt un fel de dopuri de forme ciudate, ce se pun în ureche. Mă întrebam care este diferența între acestea realizate acum și cele foarte multe pe care cercetătorii le colecționaseră într-o cutie. Ceea ce observă un nespecialist este forma diferită și materialul din care sînt lucrate. Dar în aceasta constă și toată diferența! Pentru că trebuind să fie purtate în ureche, chiar și cu intermitențele necesare — de două ore în ureche, o oră pauză, aceste dopuri nu urmăresc doar atenuarea zgomotului, ci și evitarea unui alt gen de noxe posibile prin interacționarea chimică a lor cu pielea canalului auditiv. În primul rînd. Trebuie apoi să nu aibă suprafețe aspre, să nu fie dure ș.a.m.d. Să nu se degradeze repede în timp din cauza spălatului obligatoriu de fiecare dată cu spirt... Iată o mulțime de condiții ce se cer respectate, și care au condus la aceste tipuri confectionate din cauciuc siliconic, moi și rezistente și cu care se obține o izolare fonică bună. Mai mult, aceste antifoane de tip intern, cum se numesc, fac oficiul de „filtru", oprind zgomotele și conservînd inteligibilitatea vorbirii, astfel că muncitorul este protejat de zgomot, dar nu e... izolat. El poate auzi ceea ce i se spune, atenuîndu-se doar componentele înalte, periculoase auzului. Performanțele obținute în laboratorul Institutului de cercetări științifice pentru protecția muncii sînt la nivelul tipurilor de antifoane produse de diferitele firme cunoscute din străinătate

Un laborator al timpului

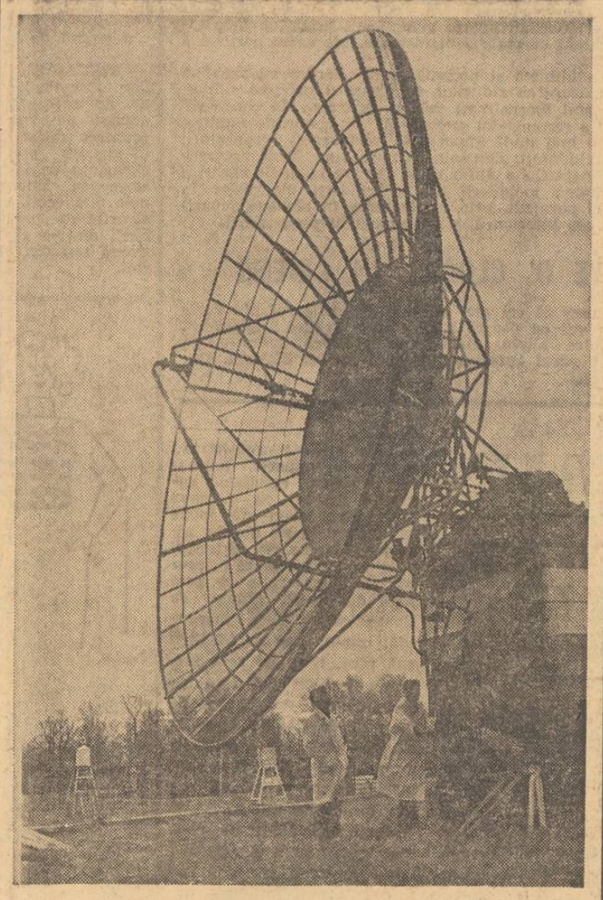

O nouă stațiune meteorologică de radiolocație în orașul Dolgoprudnii, regiunea Moscovei, permite o mai bună prognoză a vremii.

MEDICINĂ

DE CE? CUM APARE? CUM SE TRANSMITE DUREREA?

Mecanismul durerii este mult mai complex decît se presupune, cu toate că este „sistemul primordial" de apărare vitală, primul dintre mecanismele instinctive

Cînd o amibă își „contractă" protoplasma sa în fața unei picături de acid, se poate spune că această reacție pur protoplasmatică, fără nici o participare „nervoasă" nu este decît expresia cea mai arhaică a acestui sistem ce va deveni, pe scara evoluției, cel al durerii. Cum să domini durerea? Iată o întrebare care a obsedat știința. Este adevărat că grecul Dioscorides, medicul general al armatelor lui Neron, cunoștea anestezia locală și generală și chiar administrarea narcoticelor pe cale rectală. Și el este primul care a folosit cuvîntul de anestezie în sensul ei modern, cum nota într-o carte, Gordon Rattray Taylor. Și totuși istoria reține numele lui Crawford W. Long din Jefferson ca primul în timp care a efectuat prima operație sub anestezie cu eter. Era în 1842. Poate pentru că el deschide de fapt era anesteziei chimice. Și cu toate că astăzi anesteziile chimice sînt atît de folosite, să mai citățm un fapt uluitor, paradoxal. Nu se știe cu exacitate de ce aceste anestezice produc efectul lor de calmare și nici în ce parte a creierului... acționează!

Activitatea nervoasă, se știe, e de natură electrică, și e ceea ce a permis să se deschidă un nou capitol în domeniul „durerii": folosirea instrumentelor electrice. Nu intenționăm însă să facem un istoric al cercetărilor în acest domeniu, ci doar să ne aruncăm o privire în această atît de complicată „hartă" a drumurilor durerii.

În privința durerii, pisica de pildă e mult mai „eficace" decît omul.

Protecția contra durerii e uneori instinctivă la om: o senzație de lumină violentă, de pildă, care se îndreaptă de la ochi la thalamus și de aici la cortexul vizual care identifică senzația dureroasă, urmînd circuitul nr. 1. Dar, în paralel, urmînd circuitul 3 aceeași senzație „aleargă" direct spre mesencefal care acționează asupra nervului motor ce comandă imediat „închiderea" ochiului ca o apărare împotriva durerii. Sistemul nervos a înregistrat senzația și a reacționat, renunțînd la percepție.

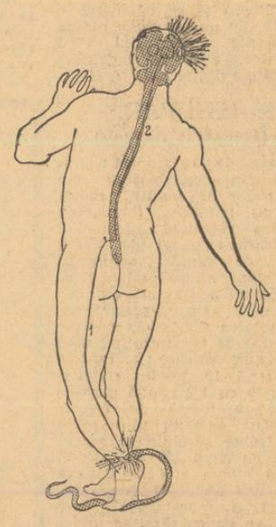

Iată o margine simplistă: durerea de la călcîi la cortexul cerebral. Durerea urmează un triplu traiect: întîi cel al nervului periferic (1), apoi cel al măduvei la thalamus (2), în sfîrșit, cel de la thalamus la cortex (3) care permit să se identifice stimularea dureroasă, să fie localizată și să i se măsoare intensitatea. Stimularea dureroasă poate atunci să fie numită... suferință!

MOTORUL VIITORULUI

Un inginer suedez, Sigge Rydberg, a primit premiul inovației decernat de confederația suedeză, pentru că a realizat un motor folosind diferențele de temperatură. Este vorba de o ameliorare radicală a principiului motorului cu ardere internă, Stirling. Rydberg a avut ideea să separe cele două „încăperi", caldă și rece, printr-un schimbător de căldură, cu care ridică și coboară temperatura benzinei înainte de a o trimite respectiv în reîncălzitor și în răcitor printr-un sistem de supape. Astfel randamentul este de două ori mai bun. Expansiunea și compresia se fac în același timp fără o comunicare deschisă între cele două camere. Datorită acestui dublu circuit care reamintește sistemul de circulație al inimii, noul motor folosește mai bine diferențele de temperatură, eliminîndu-se practic pierderile mecanice. Ca și la motorul Stirling, dublul circuit este complet închis. Gazul de eșapament este de două ori mai puțin poluant decît cel de la motorul mașinii „curate" pusă la punct în ultimii ani și care, în principiu, ar urma să intre în vigoare în anul 1975. O mașină echipată cu un asemenea motor ar prezenta avantajul de a avea o mai bună accelerație și o mai mare autonomie decît o mașină electrică construită după tehnicile actuale. Acest motor ar putea nu numai să înlocuiască motorul cu explozie de la autovehicule dar și să servească la alte întrebuințări. De pildă, la pomparea apei în regiunile tropicale. Într-adevăr benzina închisă în tuburi de aluminiu ar putea fi reîncălzită simplu prin energia solară. Rydberg crede că va putea începe în curînd construirea unui prototip care ar fi gata în cel puțin șase luni.

FLUIDELE MAGNETICE

Un lichid ca oricare altul. În aparență, numai. E de ajuns să-l supui unui cîmp magnetic — să apropii un simplu magnet, de pildă — și lichidul își schimbă înfățișarea. Scoate mici țepi, ca un arici. Dar „țepii" nu sînt rigizi, sînt lichizi. Ei, bine acesta este un lichid magnetic. Ar fi suficientă o asemenea experiență ca să înțelegi că nu numai corpurile solide au proprietăți magnetice. Lichidele pe care le prezintă azi societatea franceză Ferrofluidics au aceste proprietăți. Sînt constituite din mici particule — un fel de micromagneți în suspensie într-un mediu lichid. Mărimea lor este de ordinul unei sutimi de angstrom, o finețe care împiedică să se coaguleze înlăuntrul lichidului purtător. Amestecul păstrează deci toate proprietățile fluidelor. Ca suporți, mai multe lichide: apa, hidrocarburi, fluorocarburi. Cu toate că fiecare particulă e magnetizată, magnetismul global al unui astfel de fluid e nul, din cauza agitației termice Dar, cînd intervine un cîmp magnetic exterior, toate particulele se aliniază paralel cu cîmpul și-i conferă fluidului magnetismul. În acest fel se poate interveni astfel, ca să ghidezi cum și unde vrei acest fluid. Aplicațiile sînt numeroase. Au devenit, de pildă, un element important în trecerile turnante. Trebuie să transmită o mișcare rotativă în sistemele etanșe sub presiune sau sub vid. Și se obține o închidere ermetică, menținîndu-se în „trecerea" turnantă, un fluid magnetic, cu ajutorul magneților. Fluidul oprește orice trecere de gaz într-un sens sau altul. Alte aplicații, ca exemplificare. Se întrevede folosirea lor ca lubrifianți. Adiționîndu-le la diferitele unsori, măresc viscozitatea acestora între 10 și 20 la sută. Și, în plus, devin ghidabile și controlabile. De asemenea, ele devin utile în lupta împotriva straturilor sau peliculelor de petrol poluante. Permit separarea apei de petrol Medicina e de asemenea un domeniu vast de aplicare Folosesc la îngrijirea anevrismelor craniene. Și anume, susțin peretele arterei pînă cînd cicatrizarea naturală se va dezvolta. Și ca să mai citățm o aplicație: în sistemele de conversie a energiei calorice în mișcare mecanică.

Bluze

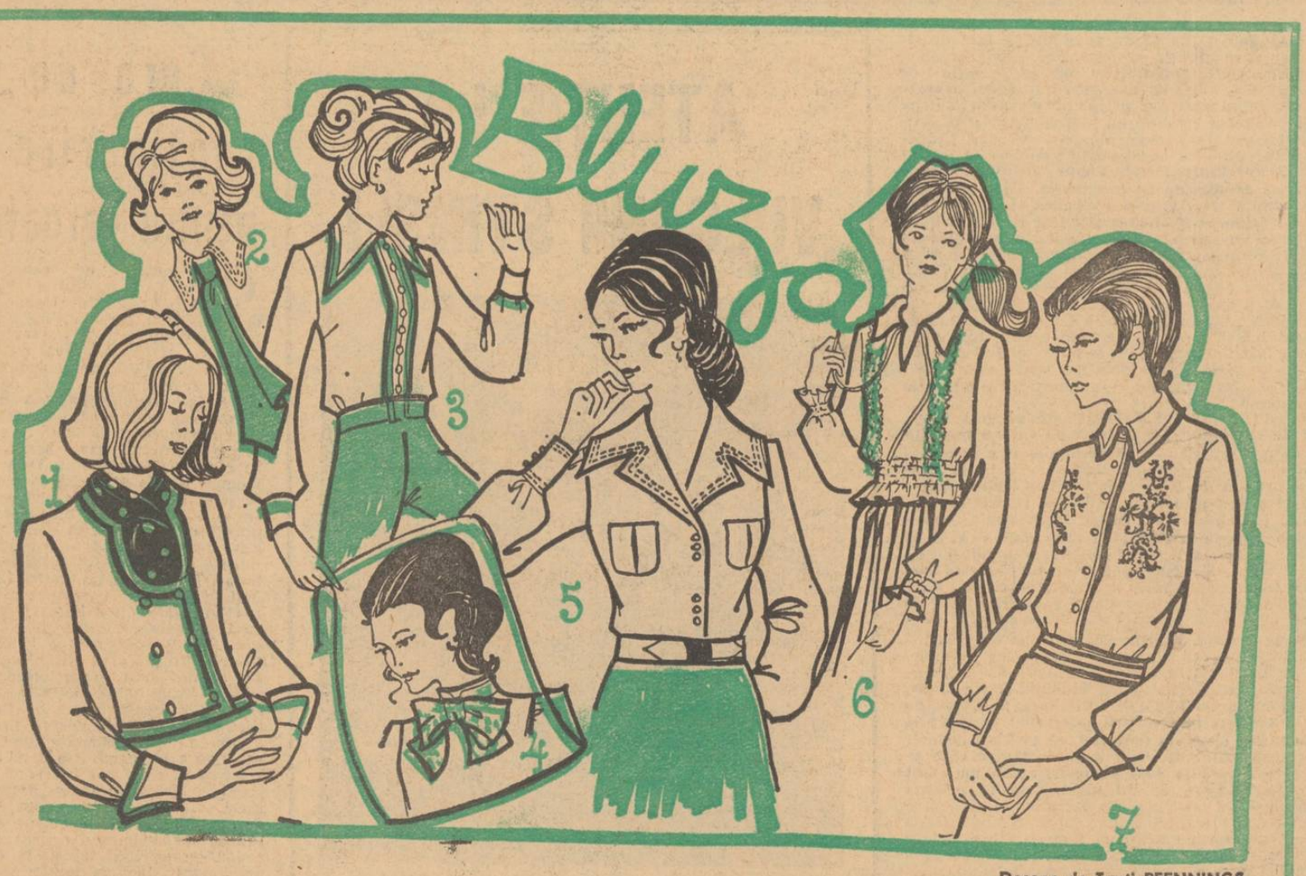

Desene de Tanți PFENNINGS

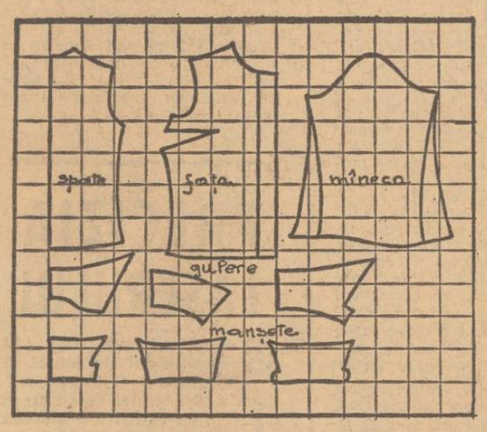

1. — Un model original, cu un decolteu rotunjit, conturat de un bié lat de 3 cm, pe care-l regăsim la manșete și bordură. Se poartă cu un șal bogat din mătase.

2. — La orice guler, la orice bluză — cravata din catifea sau din mătase este binevenită oricînd.

3. — Bluză sport, clasică, bordată la guler și la fentă de un bié de o culoare contrastantă.

4. — O bluză simplă se va îmbogăți cu o fundă foarte mare, viu colorată, strînsă în jurul gîtului în formă de papillon.

5. — Specificul acestui model este dat de lățimea mare a gulerului — cu revere mici — conturate cu două rînduri de tighele. Pe bust, buzunare cu pliu.

6. — Bluză de seară largă, strînsă pe talie cu patru rînduri de elastice, menite a sublinia silueta. Pe piept — două rînduri de broderie, din paiete sau benzi aplicate. Mîneca strînsă în același fel cu talia.

7. — Bluză simplă cu broderia după un motiv național, aplicată pe corsaj.

Tiparul de mai sus este pe pătrate cu latura de 10 cm.

Hei-di-Cop

COSMETICĂ ȘI FRUMUSEȚE ÎN... STICLĂ

„Miraj", fabrica de produse cosmetice din București, a încheiat anul 1973 cu un concurs de machiaj și cu lansarea unor produse din seria Pellamar, pentru ten gras. Centrala sticlei și ceramicii fine și-a încheiat, la rîndul său, un an rodnic, printr-o interesantă și originală expoziție deschisă la Galeriile Orizont din capitală, expoziție care dovedește încă o dată cîte nebănuite posibilități de creație există în acest domeniu.

Sînt manifestări pe care le dorim reeditate în 1974 !

ÎNTINERIREA ARE ȘI RISCURI

Se fac auzite din ce în ce mai des voci ale unor autorități medicale împotriva numărului prea mare de operații estetice care se fac astăzi în lume. La un Congres internațional de chirurgie estetică și plastică care a avut loc la Frankfurt pe Main s-a arătat, de pildă, că după un sondaj făcut în Statele Unite s-a ajuns la concluzia că la fiecare al șaselea din 527 pacienti ce au suferit operații estetice au apărut complicații grave cu hematoame, porțiuni de piele depigmentate, pierderea parțială a părului etc.

A fost subliniată și nocivitatea injectărilor cu parafină pentru înlăturarea ridurilor pe obraz și mărirea sînilor. Riscurile sînt foarte mari pentru sănătate. În concluzie, congresul a recomandat moderație în operațiile estetice, accentuînd mai mult importanța chirurgiei reparatorii pentru accidentați, domeniu în care s-au făcut progrese evidente. Astăzi, s-a ajuns să se rezolve în unele cazuri și imposibilitatea închiderii sau deschiderii pleoapelor în urma unei paralizii, prin implantarea în pleoapa superioară sau cea inferioară, a unor magneți permanenți.

FIVE O' CLOCK... LA CINEMA

Se spune că cel mai original cinematograf din Paris este cel ce poartă o denumire exotică : „Pagoda". Printre altele, cinematograful oferă spectatorilor, înaintea fiecărui spectacol, un ceai cu tot dichisul. Dar numai ceai...

Răspundem la întrebările dv:

Pe teme juridice

EUGEN NĂVÎRGEAC, comuna Băbăița jud. Teleorman, ENACHE MANEA din București s.a. — Măsura luată de unitatea la care lucrați este legală. Reglementările privind acordarea alocației de stat pentru copii stabilesc dreptul la plata alocației numai pentru copiii în vîrstă de pînă la 16 ani împliniți. În cazul în care copiii au contractat o invaliditate de gradul I sau II înainte de a împlini vîrsta de 16 ani, alocația se plătește pe toată durata invalidității, dar numai pînă la împlinirea vîrstei de 18 ani.

CRISTACHE PETRIȘOR din București. Într-adevăr dv. nu trebuie să plătiți impozitul pe venit majorat, deoarece dispozițiile legale în vigoare prevăd că sînt exceptate de la plata unui asemenea impozit persoanele fără copii, care sînt căsătorite cu persoane care au copii dintr-o căsătorie anterioară sau din afara căsătoriei.

KISS EC. — Comuna Aciș, jud. Satu-Mare.— *Înlitiaza biliară regimul alimentar sărac în grăsimi animale, carne de porc, mezeluri, a dat rezultate pozitive. Continuați cu regimul bogat în legume și fructe — carne de vită, de pasăre, pește slab. Evitați sosurile. Ca medicament, încercați Anghirol drageuri, cîte 2 drageuri, de 3 ori pe zi și o cură hidrominerală la Slănicul Moldovei. Medicul balneolog din Satu-Mare vă va preciza schema de tratament.*

GHEORGHE LUNGU — Roman. — *Din descrierea făcută suferiți de „prostatită cronică". Nu ne spuneți dacă această glandă este hipertrofiată (mărită). În caz afirmativ, se recomandă băi calde de șezut la 40°—50° timp de ½ oră, seara înainte de culcare. În caz de constipație — laxative. (Purgofen ½ lingură, seara la culcare), injecții cu Sintofolin (fiole de 1 mg). A se evita excesele alimentare și băuturile alcoolice. Control medical de specialitate.*

MIHUȚ TEOFIL — Hunedoara.— *Vă lipsesc prea mulți dinți și măsele pentru o proteză fixă. În cazul dv. este de preferat o proteză mobilă, fiind mai rezistentă. În orice caz, adresați-vă medicului stomatolog care va hotărî.*

COSTICĂ BUZEA— Comuna Ianca Berlescu, jud. Brăila. — *În insuficiența coronariană de care suferiți, în afară de medicamentele prescrise de medici este necesar și un regim alimentar fără grăsimi animale, carne grasă, făinoase în exces. De preferat mîncăruri cu carne slabă de vită, pasăre, legume și fructe ; pastele făinoase și pîinea moderat. Evitați frigul, pe cît posibil. Vă recomandăm, ca medicamente, „Agozol" drageuri 3—4 pe zi și Miofilin comprimate, 3 pe zi. Control medical periodic.*

DORIN BUMBENECI — C. Lung-Argeș, **MIHALI PALL** — Sf. Gheorghe. — *Pentru căderea părului, cauzată de seboreea pielii capului, continuați mai departe cu „Pilofort" sau „Seborol", care v-au fost recomandate, respectînd întocmai instrucțiunile. Vă recomandăm contra seboreei și Folcisteina U fiole, în injecții intramusculare, 1 fiolă la 2 zile. Faceți o serie de 10 injecții, apoi pauză 5 zile. Pentru o cură aveți nevoie de 30 de fiole (injecții). Vă mai recomand să purtați părul mai scurt.*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

EXERCIȚII FIZICE
PENTRU TOATE VÎRSTELE

EXERCIȚIUL I. — Culcat pe spate, cu picioarele depărtate. Ridicarea trunchiului și aplecarea lui peste piciorul stîng cu arcuiri

Fig. 1

(T1—3), revenire în culcat pe spate (T4). Se execută la fel peste piciorul drept (fig. 1). Se pot face cîte 5-6 aplecări peste fiecare picior. Exercițiul dezvoltă în special mușchii oblici abdominali, mărește mobilitatea corpului, reduce din stratul adipos, mărește elasticitatea cutiei toracice și capacitatea pulmonară.

EXERCIȚIUL II. — Atîrnat de bară. Ridicarea picioarelor întinse pînă la orizontală (sau mai sus). Se pot face 2-3 reprize de cîte 5-6 ori fiecare (fig. 2). Exercițiul alungește coloana ver-

Fig. 2

tebrală și spatele, contribuie la menținerea unei ținute drepte, dezvoltă mușchii brațelor, picioarelor, abdomenului, ajută la slăbire.

Pentru cei care nu pot face acest exercițiu, fiind prea greu sau în lipsa unei bare, le recomandăm să-l înlocuiască cu un altul din cele indicate anterior, care solicită un efort aproape la fel de mare.

EXERCIȚIUL III. — Stînd depărtat. Răsucire spre dreapta cu aplecarea trunchiului și ridicarea unei mîini drepte (T1), revenire în poziția de plecare (T2). Se execută la fel cu piciorul drept (T3—4). Se pot face în continuare 15—20 de mișcări cu fiecare picior (fig. 7). Exercițiul activează circulația periferică, mărește mobilitatea articulațiilor coxo-femurale și a coloanei dorso-lombare.

Fig. 7

EXERCIȚIUL VIII. — Culcat pe spate cu brațele în prelungirea corpului ținînd un baston în mîini. Treceți picioarele îndoite din genunchi pe sub bastonul dus deasupra abdomenului, apoi întindeți picioarele pe podea coborînd odată cu ele și bastonul

Fig. 8

(T1—2). Scoateți picioarele în același mod și reveniți în poziția de plecare (T3—4). Se repetă de 10—12 ori (fig. 8). Pentru a facilita mișcarea, la început, ridicați capul în timp ce executați trecerea sau scoaterea picioarelor pe sub baston. Și acest exercițiu mărește suplețea corpului, activează circulația periferică, tonifică mușchii abdominali, mărește capacitatea respiratorie, ajută la slăbit.

Prof. Marian FIRIMIȚĂ

EXERCIȚIUL IV. — Culcat cu fața în jos, cu palmele pe podea așezate sub umeri. Ridicarea trunchiului cu sprijin pe palme și genunchiul drept, piciorul stîng întins înapoi sus (T1) Revenirea în poziția de plecare (T2). Se repetă identic cu piciorul drept (T3-4). Exercițiul se execută cu spatele în extensie

Fig. 4

și capul ridicat (fig. 4). Contribuie la întărirea mușchilor spatelui, brațelor, activarea circulației periferice și dezvoltarea echilibrului.

Fig. 3

EXERCIȚIUL V. — Culcat pe spate cu brațele lateral. Ridicarea picioarelor întinse la verticală

Fig. 5

cale în poziția de plecare (T3-4). Se repetă la fel spre dreapta (fig. 5). Se execută de 5-6 ori pe fiecare parte. Exercițiul tonifică mușchii abdominali mărește mobilitatea coloanei vertebrale, reduce din stratul adipos de pe șolduri, coapse și abdomen, stimulează circulația de întoarcere, previne și combate formele ușoare de varice.

EXERCIȚIUL VI. — Ghemuit cu

Fig. 6

sprijin pe palme. Întinderea picioarelor înainte prin ușoară săritură pînă în poziția întreg șezînd. (T1-2). Revenire în ghemuit prin săritură (T3-4). Se repetă în continuare de 10-12 ori (fig. 6). Exercițiul întărește mușchii abdominali, ai brațelor și picioarelor, mărește suplețea corpului, activează circulația periferică și ajută la slăbit. Se recomandă ca acest exercițiu să fie făcut pe parchet lustruit, care facilitează execuția destul de greoaie a mișcării.

EXERCIȚIUL VII. — Stînd cu brațele oblic înainte la înălțimea umerilor. Ducerea piciorului stîng întins la palma mîinii drepte (T1), revenire în poziția de plecare (T2). Se execută la fel cu piciorul drept (T3—4). Se pot face în continuare 15—20 de mișcări cu fiecare picior (fig. 7). Exercițiul activează circulația periferică, mărește mobi-

PLANTELE MEDICINALE
ÎN FIECARE FAMILIE

Am mai vorbit despre faptul că plantele medicinale reprezintă un izvor de sănătate pentru organismul uman. Desigur, pentru o utilizare cu cît mai mult folos a acestora este necesar să consultăm medicul și să-i urmăm sfaturile. Noi ne propunem, în cele ce urmează, să facem cîteva recomandări privind anotimpul și felul cum se recoltează și se păstrează o parte din numeroasele plante existente pe teritoriul țării noastre, deci la îndemîna fiecăruia dintre noi.

IENUPĂR
(Jenuperus comunis)

Aria de răspîndire : păduri stîncoase, pășuni din regiunile de munte ; **recoltarea :** ianuarie, februarie ; **partea recoltată :** fructele ; **păstrarea :** pungi de hîrtie, saci de pînză ; **acțiunea :** diuretic, antireumatic, gută, bronșite acute și cronice, ușurează tusea, restabilește activitatea digestivă, mărește puterea de transpirație ; **mod de administrare :** infuzie (ceai) 5—10 fructe strivite, opărite cu 1/2 l. apă clocotită. Sub formă de frecție (pentru exterior) : o mînă de fructe zdrobite se amestecă cu circa 100 ml. alcool, după cîteva zile se adaugă un litru de oțet de vin. După o macerare de 7—8 zile, se strecoară și se întrebuințează în stările febrile.

PODBAL
(Tussilago farfara)

Aria de răspîndire : pe lîngă pîraie, pe coaste și maluri, prin locuri luminoase ; **recoltarea :** ianuarie, februarie ; **păstrarea :** pungi de hîrtie ; **acțiunea :** expectorant emolient ; **mod de administrare :** infuzie (ceai) ; **prepararea :** 1—2 linguri de flori se opăresc cu un litru de apă în clocot, se lasă să se răcească 15 minute, după care se strecoară. Se bea de mai multe ori pe zi cîte un pahar călduț din acest ceai.

PIN
(Pinus silvestris)

Aria de răspîndire : lunci și izvoare ; **recoltarea :** ianuarie, februarie ; **partea recoltată :** mugurii ; **păstrarea :** pungi sau cutii bine închise ; **acțiunea :** efect balsamic în afecțiunile căilor respiratorii însoțite de tuse și bronșite ; **mod de administrare :** infuzie. O linguriță de muguri care se opăresc cu 250 ml. apă. După 15 minute se strecoară lichidul și se îndulcește cu miere sau zahăr.

VISC
(Viscum album)

Aria de răspîndire : parazit de copaci. Se folosește vîscul de stejar ; **recoltarea :** decembrie, ianuarie, februarie ; **partea recoltată :** ramurile tinere cu frunze ; **păstrarea :** pungi de hîrtie sau săculețe de pînză ; **acțiunea :** hipotensiv și adjuvant în ateroscleroză ; **prepararea :** macerația se prepară din 5—10 grame de floare foarte bine mărunțită, într-un vas cu 1/2 litru apă rece, timp de zece ore, agitîndu-se cît mai des ; **întrebuințare :** sub formă de pulbere, de 3—4 ori pe zi cîte un vîrf de cuțit (1—2 grame), sau sub formă de macerație la rece, mai rar sub formă de infuzie.

Menționăm faptul că plantele prevăzute a fi recoltate într-o anumită perioadă pot fi colectate și în lunile următoare dacă stadiul de vegetație și vremea îngăduie.

Emil GHEORGHIU
doctor farmacist

OFICIILE JUDEȚENE DE TURISM
pun la dispoziția publicului în această perioadă

BILETE PENTRU ODIHNĂ ȘI TRATAMENT

la tarife reduse față de perioada de vară, în următoarele stațiuni :

ODIHNĂ :

Borsec, Bușteni, Moneasa, Păltiniș, Predeal, Sinaia, Sovata, Tușnad.

TRATAMENT :

Felix (hotel Nufărul), Herculane, Borsec, Bazna, Buziaș, Căciulata, Călimănești, Eforie Nord, Olănești, Ocna Sibiului, Pucioasa, Sovata, Sinaia, Singeorz-băi, Slănic-Moldova, Vatra Dornei.

Tariful de transport pe C.F.R. și I.T.A. pentru posesorii biletelor de odihnă și tratament este redus cu 50%.

Copiii pînă la 14 ani beneficiază de reducere de 50% la tariful de cazare și masă.

Cazarea se face în hoteluri și vile confortabile, iar tratamentul este asigurat de personal medical de specialitate.

Tinerii căsătoriți care-și petrec luna de miere într-una din stațiunile de odihnă menționate beneficiază de reducere la tarif între 10—40%, în funcție de durata perioadei de șejur.

Biletele se obțin la toate Oficiile județene de turism din țară și la filialele întreprinderii de turism, hoteluri și restaurante din București.

— PUBLITURISM — (5660)

TRICOTAJ

CU O CROȘETĂ ȘI LÎNĂ DE DOUĂ CULORI

Cine n-are în casă resturi de lînă ? Le putem folosi, confecționînd din pătrate croșetate, veste scurte și mai lungi, șaluri, seturi de suporturi de toate felurile, perne fantezi, chiar și „pleduri".

RÎNDUL 1 (ALB)

6 ochiuri de lanț se unesc într-un cerc. 3 ochiuri de lanț, 2 piciorușe și 3 × (4 ochiuri de lanț, 3 piciorușe). Cu 3 ochiuri de lanț se unește cu primul grup de piciorușe.

RÎNDUL 2 (ROȘU)

3 ochiuri de lanț, 2 piciorușe, 3 × (4 ochiuri de lanț, 3 piciorușe, 2 ochiuri de lanț, 3 piciorușe). 4 ochiuri de lanț, 3 piciorușe, cu 2 ochiuri de lanț se unește de prima grupă de piciorușe.

RÎNDUL 3 (ALB)

Formarea colțurilor ca în rîndul 2, între ele un grup de piciorușe

RÎNDUL 4 (BLEUMARIN)

Formarea colțurilor ca în rîndul 2, între ele 2 grupe de piciorușe. Trebuie să avem grijă ca la colțuri să se croșeteze 4 ochiuri de lanț

UN A.B.C. AL GOSPODINEI ÎNCEPĂTOARE

Sosul de roșii

Sosul de roșii intră în compoziția a foarte multe rețete de bucătărie. Făcut în casă și plăcut condimentat, poate asigura calitatea și succesul mîncării.

În funcție de sezon se prepară fie din roșii proaspete fie din roșii conservate în bulion. Atît timp cît nu aveți o reală experiență, nu suprimați nici unul din ingredientele indicate. Respectați modul de preparare pe care, în mod intenționat îl dăm detaliat.

INGREDIENTE PENTRU 4—5 PERSOANE : 1 kg de roșii bine coapte sau o cutie mare de roșii în bulion, 2 cepe, un morcov, 1—2 căței de usturoi, o frunză de dafin, un pahar de vin cu ulei, o linguriță rasă de sare, o linguriță cu vîrf de zahăr, un vîrf de cuțit piper negru pisat.

1. Curățați ceapa, usturoiul, morcovul, tăiați-le mărunt. Puneți-le apoi împreună pe un fund de lemn mai mare și tocați-le cît mai mic.

2. Puneți uleiul la înfierbîntat într-o cratiță (Puteți folosi un amestec de 50 g unt și 1/2 pahar ulei). Adăugați legumele tocate și topiți-le pe foc mic, amestecînd mereu. Această operație trebuie să dureze un sfert de oră.

3. Cufundați roșiile în apă clocotită, cojiți-le, tăiați-le bucăți, treceți-le prin sită. Roșiile conservate se scurg — zeama nu se aruncă ci se păstrează pentru alte utilizări. Se curăță de pieliță, se pasează.

4. Turnați sucul obținut în cratița cu legume. Sărați, piperați, adăugați frunze de dafin și zahărul.

5. Faceți focul foarte mic, la nevoie puneți sub cratiță o tablă sau dacă aveți o sită pentru vasele de Yena. O acoperiți și lăsați să fiarbă cel puțin o oră.

6. Dacă, după acest timp, sosul vă pare prea lichid, luați capacul, măriți flacăra și lăsați-l să scadă amestecînd din timp în timp

Știm să-l preparăm... ...să-l folosim ?

IAHNIE DE FASOLE (pentru 6 persoane). 600 g de fasole albă, o ceașcă de sos de roșii, o legătură de pătrunjel verde.

Se pune fasolea la înmuiat în apă rece, de cu seară. A doua zi se scurge, se acoperă cu altă apă rece și se fierbe pe foc mic circa 2 ore. Într-o oală de fiert sub presiune, fiertul nu durează decît o oră (fără ca fasolea să fie pusă la înmuiat și în 45 de minute dacă a fost ținută în apă rece cîteva ore). După ce bobul e suficient de moale fasolea se scurge, se amestecă cu sosul preparat, se presară cu pătrunjel verde mărunt tăiat. La nevoie se mai sărează și se mai piperează după gust.

COTLETE CU SOS (pentru 5 persoane) : 5 cotlete de porc, o ceașcă de sos de roșii, zeama de la o lămîie, 4—5 castraveți acri, unt sau ulei pentru rumenit carnea.

Puneți cotletele într-o tigaie cu puțin unt și rumeniți-le pe foc potrivit cîte 10 minute pe fiecare parte. Presărați-le cu puțină sare, acoperiți-le cu sosul de roșii și lăsați-le pe foc ca sosul să se mai îngroașe. Adăugați zeama de lămîie și castraveții tăiați în rondele și bine scurși. Mai lăsați cîteva minute. Serviți fierbinte.

MACAROANE CU SOS DE ROȘII (pentru 5 persoane) : 500 g de macaroane tăiate sau alte paste mărunte, o ceașcă bună de sos de roșii, 100 g de cașcaval ras.

După ce ați preparat sosul de roșii puneți la fiert o mare cantitate de apă (3—4 litri), adăugați o lingură de sare. Cînd apa dă în clocot puneți dintr-odată toate pastele, amestecați pînă ce apa își reia clocotul ca pastele să nu se lipească. Lăsați-le să fiarbă descoperit pînă ce pastele sînt moi, dar nu prea tare. Scurgeți-le Turnați sosul deasupra. Serviți-le fierbinți presărate cu cașcaval ras. E de preferat ca fiecare să-și presare singur portia.

FILEURI DE PEȘTE CU SOS PICANT (pentru 6 persoane) : 6 fileuri frumoase de pește alb, făină și ulei pentru prăjit, suc de lămîie, 100 g de măsline negre, sare, piper.

Sărați și piperați bucățile de pește. Treceți-le prin făină și rumeniți-le în ulei încins. Scurgeți-le și așezați-le într-o tavă pe care s-o puteți pune în cuptor. Stropiți peștele cu zeamă de lămîie. Presărați deasupra măslinele. Acoperiți totul cu sos de roșii. Dați tava pe cuptor fierbinte circa 10 minute. Serviți imediat.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG

CURIER SĂPTĂMÎNAL

UN COPIL E UN COPIL...

de Mihai STOIAN

„Dragă tovarășe Mihai Stoian,

Mă numesc C.V. Am ezitat mult pînă să mă hotărăsc să vă scriu, dar neliniștea m-a determinat să trec peste o mie și una de rețineri, scriindu-vă. Să vă spun însă despre ce este vorba, de ce nu pot suporta gîndul că anumiți oameni mă condamnă în mod nejustificat, pripit, nedrept...

Am fost crescută într-o familie cu un gen de viață mai rigid, în care, de pildă, unei fete nu-i era deloc îngăduit să aibă un prieten de sex opus. Așadar, pînă la 18 ani, cînd am terminat școala și m-am încadrat contabilă la o întreprindere din orașul în care locuiesc, așa am dus-o.

Singura mea preocupare în afara orelor de program era cititul și ajutorul pe care îl puteam da mamei la bucătărie. Primele două concedii de odihnă le-am petrecut tot împreună cu familia. Cînd a fost vorba de cel de-al treilea concediu, de comun acord cu familia am hotărît să merg singură într-o stațiune de odihnă. Oricum, aveam 20 de ani împliniți și consideram că sînt și eu, gata, destul de mare ca să-mi asum singură responsabilitatea propriilor mele fapte. Și iată ce s-a întîmplat de fapt: în acest prim concediu „liber" am cunoscut un băiat, inginer la o uzină din apropiere, care și-a dat imediat seama că sînt la prima mea prietenie cu un băiat. Totul a fost frumos, și totul mi se părea atît de curat, atît de pur!

După întoarcerea mea acasă au urmat, bineînțeles, multe scrisori în care-mi spunea că sînt frumoasă, că mă iubește și că sînt totul pentru el. La cîteva luni distanță, mi-a trimis o scrisoare însoțită de o invitație din partea părinților, căci doreau să mă cunoască. Crezînd în vorbele lui, m-am decis să mă duc și groaznică a fost pentru mine clipa cînd mi-am dat seama că m-a înșelat, că este singur acasă...

După puțin timp, cînd mi-am dat seama că sînt însărcinată, nu mai știu ce s-a petrecut cu mine... I-am scris că-l urăsc și mi-am exprimat dorința de a nu-mi mai scrie. Am explicat totul părinților mei și i-am rugat să mă ajute ca totul să decurgă normal, să am acest copil care își cerea dreptul la viață. M-au înțeles, au plîns împreună cu mine și și-au dat seama că vina o poartă și ei, pentru că nu m-au pregătit pentru viață.

În primăvara anului 1972 am dat naștere unui băiat frumos care înseamnă totul pentru mine. Sînt fericită și eu și părinții mei care consideră copilul meu ca fiind — cum și este — „dragul lor nepot". El ne umple casa acum, la un an și jumătate, cu veselia lui, cu „personalitatea" lui în devenire. Această fericire îmi este însă umbrită de cuvintele rostite de medicul care m-a ajutat să-l aduc pe lume. Nu pot uita acea expresie a dumnealui: „Păcat al dragostei" — cum l-a numit pe micuțul meu. Într-adevăr, am greșit crezînd în cuvintele unui om; dar socotesc că mi-am răscumpărat greșeala aceasta prin faptul că am făcut tot posibilul să-l cresc pe copil sănătos, să nu-i lipsească nimic. Muncesc mult la serviciu și m-am jurat că voi renunța la fericirea mea, pentru a-i dărui totul copilului meu. Mă gîndesc cu groază la clipa în care mă va întreba despre tatăl său. Oare mă va înțelege? Oare nu va fi și el chinuit de cuvintele „Păcat al dragostei", cum sînt eu chinuită de cînd mi-a fost dat să le aud din gura unui medic, altminteri om cumsecade, priceput, săritor? O să reușesc eu singură să-i țin loc și de mamă, și de tată?"

Stimată C.V. Scrisoarea dumitale este tulburătoare, în primul rînd prin sinceritatea ei. Desigur „chinul" e real, de vreme ce medicul a rostit cuvintele care, pe d-ta, ca mamă, te costă atîta; însă trebuie să recunoști că nu lipsa de tact, de delicatețe a medicului (altminteri *omul* care te-a *ajutat* să naști!) te obsedează, pur și simplu, ci *destinul copilului* (*în esența lui*, dincolo de expresia absolut nefericită întrebuințată de cel amintit mai sus). Fără a încerca să-l absolv de vină, nu trebuie să uiți că medicii, prin natura aspră a profesiunii lor, vorbesc mai colorat, mai lejer (ceea ce, desigur, nu explică — decît extrem de parțial — cele petrecute. Și subliniez totuși asta pentru ca d-ta să nu mai.... dramatizezi lucrurile în plus din nici un punct de vedere). Fie-mi cu iertare, dar observ în scrisoarea primită că, nici acum — la peste 21 de ani, dacă am calculat bine — nu-ți asumi încă deplin *răspunderea* actelor dumitale: spui — și te cred — că părinții, aflînd situația, au plîns laolaltă cu d-ta, socotindu-se vinovați că... etc; de asemenea „obsesia" expresiei evident „scăpată" de medic — iată încercări de-ale d-tale (poate nu suficient de conștiente) de a... deturna, în forul interior, atenția de la adevărul-adevărat al faptelor consumate.

Dacă-mi îngădui, de vreme ce mi-ai scris, cerîndu-mi părerea, aș rezuma (schematizînd fără să vreau) astfel lucrurile: crescută sub un fel de „clopot de sticlă", păstrîndu-și — relativ tardiv — naivitatea de început, dar și atingînd o treaptă de virstă anume, o tînără se îndrăgostește de un tînăr, crede în promisiunile „de-o viață" ale acestuia și, iubindu-se, fructul dragostei lor nu întîrzie „să-și ceară dreptul la viață". Să nu ne ascundem după deget: știu și eu, iar dumneata știi de un milion de ori mai bine decît mine, pe propria d-tale piele, ce prejudecăți oribile, dizgrațioase, dăinuie încă în legătură cu tinerele necăsătorite care dau naștere unui copil. Indiscutabil, nu-i ușor să treci printr-o asemenea „împrejurare", iar d-ta ai trecut printr-însa admirabil (susținută, de astă dată cu înțelepciune și aceeași neschimbată dragoste, de către părinți). Că un medic a rostit o prostie, ce greutate mai poate avea asta în perspectiva anilor? Ideea că un copil născut dintr-o iubire „nelegiferată" în fața ofițerului de stare civilă este egal cu un... păcat, în timp ce cealaltă... nu, e de un primitivism exemplar. Repet; *locuim* încă în... prejudecăți destule, ca să nu susțin că nașterea unui copil cu un tată care „se dă la fund" echivalează cu o... defilare pe bulevard. Dar stînd strîmb și judecînd drept, cînd *faptul e consumat*, cînd *copilul există* (frumos, sănătos), este de-a dreptul *abject* să te legi (fie și indirect) de ființa aceasta abia venită la lumină.

Soluția de viitor nu-i, după părerea mea, o fugă în extremă („m-am jurat că voi renunța la fericirea mea, pentru a-i dărui totul copilului meu"), pentru simplul motiv că *fericirea lui este legată de fericirea d-tale*: o mamă fericită — pe toate planurile — este o garanție netă pentru fericirea copilului său. Deci, fără fugă spre extreme! Copilul are totuși nevoie de un tată, d-ta ai nevoie de un soț — iar dacă faptele, încăpățînate, *sînt cum sînt*, n-ai decît să aștepți ivirea unui bărbat în stare să înțeleagă *firesc* „cazul", asigurîndu-vă, amîndourora, o existență deplină, mulțumită, demnă și fără alte exagerate... dramatizări. Vulnerabilitatea dumitale rezidă încă — așa mi se pare — într-o anumită neîncredere în sine care, trecînd lesne asupra altuia și-a altuia, alcătuiește, în cele din urmă, un ghem de neîncredere și de contradicții din care deosebit de greu se mai poate ieși. La 21 de ani, o tînără cu un copil frumos, sănătos, reprezintă — pentru un om adevărat, neminat de prejudecăți — o „partidă" (aproape) ca oricare alta. Sper, în încheiere, că acest „aproape" (strecurat în paranteze) nu va lua locul acelui neinspirat și obsesiv „Păcat al dragostei"; dar am dorit (nu știu dacă am și reușit) să fiu realist, să spun lucrurilor pe nume. Și-apoi, „păcat" în sine nu există, cum nu există, în sine, adevăr, minciună, iubire, etc... Fără să raportezi o noțiune sau alta la contextul *concret* al împrejurărilor, nu poți trage concluzii cît de cît veridice, viabile. Deci, „păcatul" aparține aceluia (sau acelora) care pot debita astfel de inepții cu superficialitate și spirit retrograd. Căci un copil e un copil. Și-atît!

(Trimite-mi te rog adresa exactă cu numele întreg, poate primesc corespondență pentru dumneata).

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Denumiri...

În una din rubricile noastre anterioare, am publicat un material în care am prezentat corespondența unor denumiri geografice de pe glob. Din scrisorile primite de la cititori, am constatat că subiectul acesta îi interesează pe mulți. Cum lista cu denumiri publicată atunci era departe de a se fi epuizat, revenim astăzi cu un material analog, ce reprezintă o combinație între două liste, una primită de la cititorul nostru ROMANESCU GHEORGHE, operator de mișcare la Regulatorul circulației C.F.R.-Craiova, și alta, de la cititorul IOAN IACOB student, tot din Craiova.

Întrebarea ce se pune este următoarea: care sînt corespondențele, sau semnificațiile denumirilor geografice expuse în continuare?

1. **Agadîr** (oraș în U.R.S.S.)
2. **Arequipa** (oraș în Peru)
3. **Aruvimi** (fluviu în Zair)
4. **Copenhaga** (oraș în Danemarca)
5. **Curaçao** (insulă în Oceanul Atlantic)
6. **Costa Rica** (țară în America Centrală)
7. **Egee** (marea)
8. **Frankfurt pe Main** (oraș în R.F.G.)
9. **Geneva** (oraș în Elveția)
10. **Honduras** (țară în America Centrală);
11. **Irak** (țară în Asia);
12. **Irrawaddy** (fluviu în Birmania);
13. **Islanda** (insulă în Oceanul Atlantic);
14. **Martinica** (insulă în Oceanul Atlantic);
15. **Nairobi** (oraș în Kenya);
16. **Napoli** (oraș în Italia);
17. **Norvegia** (țară în Europa);
18. **Rodos** (insulă în Marea Mediterană);
19. **Rio de Janeiro** (oraș în Brazilia);
20. **Sierra Leone** (țară în Africa).

Cine știe răspunde

Într-adevăr, cine știe, va putea răspunde la următoarele întrebări, propuse de cititorul nostru COSTELINO STRĂMULESCU de la Atelierul de proiectări de produse al Întreprinderii metalurgice Sadu, jud. Gorj:

1. Cîte fețe are un creion obișnuit, din lemn, și care nu este ascuțit?
2. Se dau cifrele: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, și 9. Ce este mai mare: suma, sau produsul lor?
3. De cîte ori trece acul minutar al unui ceasornic peste acul orar, în decurs de 24 ore?

Rofotipie

Termenul „tipie" nu este nici nou și nici necunoscut. Există diverse cuvinte compuse, cu sufixul „tipie", ce pot fi găsite în dicționare. De data aceasta, vă prezentăm un cuvînt, pe care, chiar dacă îl veți căuta în dicționare, nu-l veți găsi încă, pentru că a fost creat de abia în 1968. Este vorba de cuvîntul „rofotipie". Vă imaginați ce reprezintă, sau la ce se referă?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Atitudini...

Frazele menționate în rubrica noastră anterioară au fost rostite de următorii:

1, Filozoful grec Anaxagoras, conducătorul unei importante școli filozofice materialiste.

2. Vestitul general cartaginez Hanibal (287—183 î.e.n.) înainte de a înghiți otrava, care trebuia să-l scutească de a cădea viu, în mîinile romanilor, după ce fusese învins.

3. Mareșalul francez Michel Hey, cu prilejul executării sale, din ordinul bourbonilor, pe care îi părăsise, pentru a-l sprijini din nou pe Napoleon I, în cursul celor 100 de zile ce s-au sfîrșit cu înfrîngerea de la Waterloo a împăratului. Intimidați de personalitatea mareșalului, soldații plutonului de execuție au ezitat să-și descarce armele la ordinul comandantului lor, fapt ce l-a determinat pe Hey să intervină, accentuînd asupra disciplinei militare, chiar într-un moment tragic.

4. Marele poet german J. W. Goethe.

5. Cunoscutul compozitor W. A Mozart.

Cu mintea și... condeiul

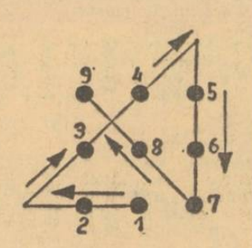

Problema are mai multe soluții. Una dintre ele este următoarea:

Poșta cititorilor

La întrebările din rubrica noastră, publicate în nr. 845 al revistei din 15 XII 1973, am primit răspunsuri concrete de la următorii cititori: **Vlăduț Marian**, elev, Sibiu; **Rusu Marius**, elev, Cluj; **Ciobanu Neculai**, București; **Ligia Chișbora** și **Simona Popescu**, eleve Lic. „Simion Bărnuțiu", Șimleul-Silvaniei, jud. Sălaj; **Ion Prună**, Cărbunești, jud. Gorj; **Paulescu Vasile**, comuna Balint, jud. Timiș; **Cristina Cozma**, elevă, Sc. generală nr. 17, Ploiești.

Văduva Dumitru, satul Știrbești, jud. Vîlcea și **Rusen Ion**, orașul Buzău: Materialele propuse de dv. au fost publicate mai de mult în rubrica noastră, nu chiar sub aceeași formă, dar cu un conținut identic.

Traian Chiriță, profesor, Corabia, jud. Olt: La București, la diverse magazine cu articole foto se găsesc condensoare de tipul celui pe care îl căutați. Există și aparate de mărit pentru fotograme format 24 x 35 mm, la un preț convenabil. De ce nu vă procurați un astfel de aparat? Eventual, puteți încerca să confecționați un condensor, utilizînd două lentile convergente (plan-convexe) de ochelari, de cîte 18... 20 dioptrii. Fețele plane se montează către exterior, iar distanța optimă dintre lentile o veți stabili experimental.

Avădanei N. Sorin, șofer la I.C.F. Piatra Neamț. O parte din răspunsurile dv. sînt bune. Faptul că nu puteți răspunde corect la toate întrebările din rubrica noastră nu trebuie să vă descurajeze: pentru un singur om, practic este aproape imposibil să dea răspunsuri bune la tot ce se publică în rubrică, întrucît domeniile abordate sînt extrem de variate, și din numeroase domenii. Doar nu sînteți computer ca să le știți pe toate... Firește, nici noi nu sîntem computere, dar nu uitați că dispunem de diverse reviste, broșuri, cărți etc, pe lîngă materialele primite de la cititori. În consecință, curaj!

Sofia Mircov, com. Variaș, jud. Timiș. Ați dat cîteva răspunsuri corecte, dar nu în totalitate. Dacă de la prima scrisoare pe care ne-o trimiteți ați început cu răspunsuri bune, nimeni și nimic nu vă împiedică să continuați. Sperăm că în viitor, numărul răspunsurilor corecte va crește.

Liliana Nancoff, elevă, Liceul „Zinca Golescu", Pitești. Într-adevăr, Cleopatra a avut doi copii, însă o singură fată. Întrebarea noastră s-a referit numai la această fată, care a purtat mai departe în istorie numele mamei sale.

Pavelescu Emil, Brăila. Datele referitoare la schimbarea calendarului în țara noastră sînt indicate în „Dicționarul enciclopedic".

Ing. Liviu MACOVEANU

NOUTĂȚI FILATELICE

PLANURI DE EMISIUNI

Din comunicările unor administrații poștale rezultă că în anul 1974 se va continua „explozia cantitativă" de emisiuni. Prezentăm cîteva din temele anunțate de Olanda: „Natura și mediul", „150 de ani de la înființarea Salvamar", aniversări etc. și de R.P. Ungară: „Cosmonautică", „Reproduceri de artă", „Fotbal", „Fluturi" etc. Este prevăzut să apară 71 de mărci valorînd 224 de forinți.

IMPRESIONISMUL

Anul filatelic 1974 debutează cu o emisiune de reproduceri de artă, realizată cu prilejul Centenarului mișcării artistice respective: „Impresionismul". Sînt reproduse următoarele picturi aflate în muzee din țara noastră: „Bărci la Honfleur" (C. Monet), „Livadă înflorită" (C. Pissaro), „Biserica din Moret" (A. Sisley), „Peisaj" (A. Renoir), „Portret de fată" (Cézanne) și „Jeanne" (C. Pissaro). Pe colița care însoțește emisiunea este reprodusă cunoscuta lucrare „Femei la scăldat", de A. Renoir, aflată la Muzeul Zambaccian, din Capitală. Mărcile au următoarele valori: 20, 40, 55 b.; 1,75; 2,75; 3,60 lei. Colița: 10 lei. Încadramentul grafic a fost realizat de Ion Dumitrana. (Reproducem una din mărcile noii emisiuni).

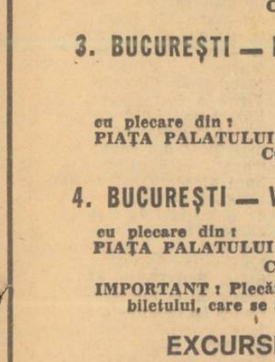

EXPOZIȚII

● O adevărată premieră filatelică a avut loc în Capitală. Filiala A.F.R., în colaborare cu conducerea Muzeului de istorie a Republicii Socialiste România a organizat o expoziție, găzduită de muzeul amintit, în dorința de a consemna aniversarea Republicii. Pe mai mult de o sută de panouri au fost prezentate 42 de colecții realizate de A.V. Alexandru, D. Biala, Doina Bodnăraș, M. Bauer, Al. Bartoc, Camelia Chiriițescu, P. Cioccoiu, I. Dogaru, J. Esra, C. Florea, M. Gheorghe, I. Micu, H. Mark, A. Constantinescu, V. Neaga, T. Predoiescu, M. Popovici, D. Rașeev, L.P. Voiculeț, P. Tomovici și alții. În ziua vernisajului a avut loc și un interesant Simpozion de filatelie, în deschiderea căruia au vorbit gen. col. rez. Constantin Smirnov, președintele A.F.R. și prof. dr. Florian Georgescu, directorul muzeului. Au prezentat referate: Liviu Ștefănescu, Iosif Micu și Lucian Belcea.

● Aradul a găzduit o expoziție filatelică în cadrul căreia maximafilia a fost „prima vioară". Manifestarea a fost organizată de filiala județeană a A.F.R. în colaborare cu Comitetul județean de cultură și educație socialistă. Au expus: T. Ambruș, A. Boț, C. Fekete, I. Hoch, I. Iovanov, F. Pirko, Gh. Sodom, I. Suciu, C. Popescu, El. Telecan, E. Zary etc.

Menționăm că organizatorii ambelor expoziții la care ne-am referit au editat reușite cataloage, plicuri festive și au realizat ștampile speciale.

GRUPE MAXIMAFILE

Colecționarea ilustratelor maxime pasionează din ce în ce mai mulți filateliști. Recent, în cadrul unor filiale A.F.R. au fost înființate grupe care reunesc iubitorii acestui gen de selecționare. Astfel, la Caracal, grupa nou înființată (președinte: Gh. Bărbulescu) și-a propus importante acțiuni pentru anul 1974. Vești similare ne-au parvenit și de la Lipova, unde cercul maximafil este condus de Toma Szauer. În prezent funcționează, în țară, 24 de grupe care reunesc colecționarii de ilustrate maxime. Aceștia se pregătesc asiduu pentru Expoziția republicană ce va fi găzduită de Tg. Mureș, în prima jumătate a lunii mai.

SUCCES

Cu prilejul „Salonului de toamnă" de la Paris, Poșta română a fost distinsă cu „Premiul de onoare" pentru emisiunile „Salvați Veneția" și „Flori".

Aurel CRIȘAN

UMOR STRĂIN

Autoservire completă

— Fără dureri, pe bani, sau gratuit?

Fără cuvinte

— Mare noroc ați avut, domnule,... dacă l-ași fi clasat, nu l-aș fi putut găsi niciodată...

REBUS ● REBUS ● REBUS ● REBUS ● REBUS

DANSUL POPULAR

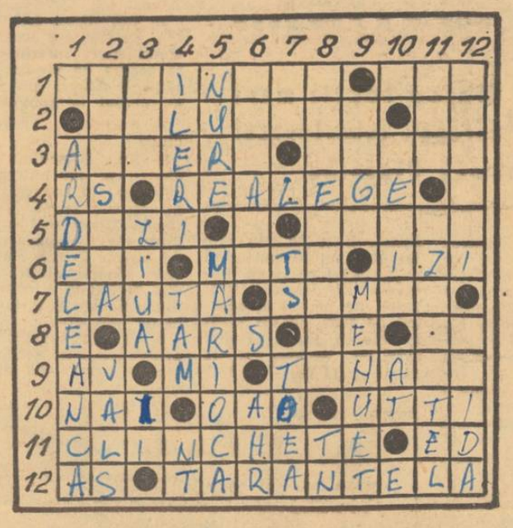

ORIZONTAL: 1) Cel mai răspîndit dans popular românesc, avînd la origine obiceiurile de nuntă — Dans popular; 2) Joc popular românesc, cunoscut în Muntenia, evocare a dansurilor romane de răpirea sabinelor (pl.) — Notă muzicală; 3) Dans popular spaniol — Ornamentație pe costumele de dans; 4) În cursă; — Aleși încă o dată; 5) Rapsozi la vechii greci — Petrecere zgomotoasă cu muzică și dans; 6) A zăgăzui — Mulțimi — În cabană! 7) Instrument muzical utilizat pentru dansuri — Platformă pentru căratul cărămizilor pe schele; 8) Comună în Danemarca — O parte din „Moldoveneasca"! — ...Și în fugă!; 9) În „Gavotă"! — Notă muzicală — Dans popular al romilor; 10) Instrument muzical — Primul satelit specializat în observații astronomice lansat la 7 decembrie 1969 — Comună în Finlanda; 11) Sunetele produse de clopoțeii călușarilor — Începutul ediției; 12) La „Jienească"! — Dans popular napolitan.

VERTICAL: 1) Joc popular românesc din împrejurimile Brăilei; 2) Dans popular scoțian — ...și altul de salon, avîndu-și originea în dansul popular austriac; 3) Suflu bronhic maladiv — Succesoarea nopții — Cămășile rustice ale dansatoarelor; 4) Pieile roșii în ediție autohtonă — Tam-tam, pe jumătate! — 5-6 la „Tarantelă"!; 5) Riu în Italia — Dans popular brazilian; 6) Acompaniament muzical la dans (pl.) — Afluent al Rinului; 7) Sfîrșit de „Bătută"! — Tese! — Cap în insula Sumatra; 8) Dans popular românesc — Ten!; 9) Localitate în Italia — Vechi dans francez de origine populară; 10) Unul din cele mai răspîndite dansuri populare românești — La „Hațegana"!; 11) Dans popular spaniol executat de o singură persoană — Dans popular românesc din Bihor, numit și „Învîrtita"; 12) Dans cu figuri răspîndit în Franța, în a doua jumătate a secolului 19 — Dans popular românesc cu acompaniament de cimpoi.

Mihai POPESCU

Cuvinte rare: IZI, AARS, OAO, UPTI, ILERI, NURE, AHR, TOEA, IESA.

CU APĂ

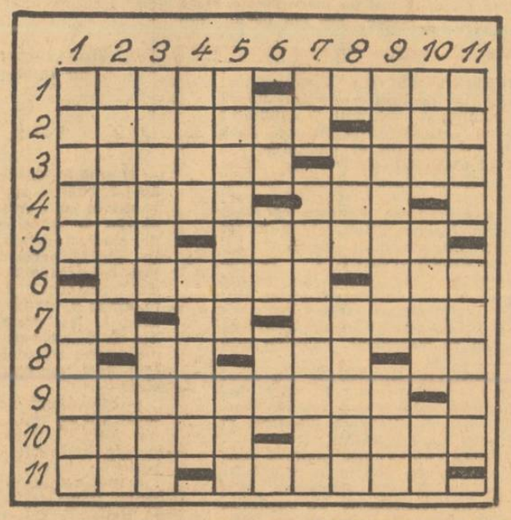

ORIZONTAL: 1) Plin fiind îți taie setea la nevoie — Servit, adeseori, cu apă rece; 2) Nu pot trăi fără apă — Sfîrșește într-o clipă! 3) O întrecere în apă — Trage la malul apei; 4) Cu virf... (fig.) — O oră la-ntîmplare! 5) Se stinge cu apă — Trecerea apei dintr-o parte într-alta (substantivat); 6) Pic, pic, pic... — Din ștevie? 7) Cișmeaua din față! — Pește scos din apă!!! — Scoasă forțat din apă; 8) Umed pe jumătate! — Stropiți cu apă — În ripă! 9) Ultima tratare cu apă; 10) Plantă — Iese la zăpadă (pop) 11) Pește delicios fără oase — O băutură tare (pl.)

VERTICAL: 1) Se pune de-a curmezișul apei — Deși te bagă la apă, totuși te salvează (ce paradox!); 2) Stins în apă (pl.) — În filon! 3) Stăvilesc furia apelor — Puțin ud...; 4) Apătare... — Mijloc de lansare; 5) Sport cu apă — Un neg distrus! 6) Luna la... plajă! (așa ceva numai noaptea!) — Unu și unu! — Folosință; 7) Cap de pește! — Care împroșcă apă; 8) La neon! — Cursul de lichide 9) A trata cu apă — Ser amestecat! 10) Cuvînt la temă (pl.) — Le trec apele — Noroi pe spate! 11) Se-nroșește la fiert (pl.) — Se lansează-n apă.

Marin MARINESCU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

TEATRU

ORIZONTAL: Alcor și Mona — D — Anouilh — C — Iertarea — Ie — Oda — NP — Dans — CG — D — Asi — FT — Harfa — Cățel — Ara — Fiu — Er — R — Tse — Diana — Leonce — Ot — R — Idiotul — Rac — Ea — Bălănuța.

EROII LUI JULES VERNE

ORIZONTAL: Antarctica — IV — Cauris — Marini — Abba — Pr — Parta — Ru — BB — Inițiat — Coiot — Stinca — Solar — P — A — At — TD — Nedland — Ad — Roata — Eb — Os — R — Insula cu elice — Goana — Arte — As — As — N — Prii — Ima — Torente — Catir — Ermier — Patine.

DIN MARILE CARTIERE DIRECT LA MUNTE!

Pentru amatorii de schi și cei ce apreciază farmecul montan în haină albă, Întreprinderea de turism, hoteluri și restaurante — București, organizează excursii cu autocarele pe itinerariile:

1. BUCUREȘTI — SINAIA — PREDEAL

cu plecare din cartierele:
TITAN — Complexul A. 9 — restaurantul Miniș
BERCENI — B-dul Metalurgiei — centrala telefonică
GIULEȘTI — B-dul Constructorilor — intersecția cu șos. Giulești — complex comercial
FLOREASCA — str. Glinka — Oficiul P.T.T.R. nr. 30
DRUMUL TABEREI — Cinematograful Favorit
GRIVIȚA — Calea Griviței — intersecția cu B-dul 1 Mai — rest. Grivița
PIAȚA PALATULUI R.S.R. — restaurantul Cina.
COSTUL EXCURSIEI = 67 LEI

2. BUCUREȘTI — SINAIA — PREDEAL — POIANA BRAȘOV

cu plecare din cartierele:
DRUMUL TABEREI — Cinematograful Favorit
PIAȚA PALATULUI R.S.R. — restaurantul Cina.
COSTUL EXCURSIEI = 77 LEI

3. BUCUREȘTI — PITEȘTI — CÎMPULUNG-MUSCEL — CABANA VOINA

cu plecare din:
PIAȚA PALATULUI R.S.R. — restaurantul Cina.
COSTUL EXCURSIEI = 77 LEI

4. BUCUREȘTI — VĂLENI — CHEIA

cu plecare din:
PIAȚA PALATULUI R.S.R. — restaurantul Cina.
COSTUL EXCURSIEI = 65 LEI

IMPORTANT: Plecările au loc în fiecare duminică la ora 7.00, iar în costul biletului, care se achită DIRECT LA AUTOCAR, este inclus și dejunul

EXCURSII CU TRENUL PE ITINERARIILE:

— BUCUREȘTI — SINAIA — BUȘTENI — PREDEAL

— de 1 zi cu plecări în fiecare duminică din:
— Gara de Nord la ora 5,12
— Gara Basarab la ora 8.00
COSTUL EXCURSIEI = 38 LEI

— BUCUREȘTI — SINAIA — BUȘTENI — PREDEAL

— de 1½ zi cu plecare în fiecare simbătă din Gara de Nord, la orele 14,58.
COSTUL EXCURSIEI = 87 LEI

INFORMAȚII SUPLIMENTARE
— la Filialele de turism din cal. Victoriei nr. 100 și B-dul Republicii nr. 68
— telefon 15.74.11 și 14.08.00

(5676)

TOTUȘI, PE PRIMUL LOC CRAIOVA

de Valeriu MIRONESCU

Nu știu cum s-a întîmplat, dar s-a întîmplat, a dispărut pe undeva prin redacție semnul întrebării din coada titlului articolului din săptămîna trecută. Astfel, în loc de „Pe primul loc, F. C. Argeș ?' titlul a căpătat un înțeles diferit, atît de diferit pentru unii încît doctorul Frînculescu, al Universității Craiova, mi-a dat un telefon spunîndu-mi : „Ce ai cu noi, tocmai în anul cînd vrem să cîștigăm campionatul ?"

Cum să fac, să-l împac pe „ei', și pe el, doctorul, în acest timp de fotbal la gura sobei, titlu sub care scriu în fiecare iarnă rînduri ca să țină cumva de cald suporterilor ? Soluția mi-a venit de la un amic, articler pe teme externe, dar și pasionat amator de șah. „Știi — îmi zice — dacă tot te-ai inspirat din modalitățile unor clasamente șahiste pentru cazuri speciale, ce-ar fi să mergi mai departe ?". „Adică ?" — întreb. „Pune mîna pe creion și alcătuiește o ordine a celor mai tari, exclusiv prin prisma meciurilor directe jucate cu cei din partea inferioară a clasamentului".

E o idee. Iau pe fiecare dintre primele opt clasate și le ordonez după rezultatele pe care le-au obținut în fața celorlalte zece echipe. Fac socotelile, cînd colo, ce să vezi ? Clasament pe gustul doctorului : locul întîi, Craiova ! Să transcriu și pentru dumneavoastră această ordine nouă a primelor opt clasate în turul campionatului. 1. Universitatea Craiova, 10 meciuri jucate, 8 cîștigate, 2 rezultate egale, 0 partide pierdute, 22—6 golaveraj, 18 puncte ; 2. C.S.M. Reșița (!) 10-5-4-1-19-19-14 p ; 3. U.T.A. (!) 10-7-0-3-14-9 14 p ; 4. Dinamo 10-6-1-3-12-10-13 p. ; 5. Steaua 10-5-2-3-12-8-12 p. ; 6. F. C. Constanța (!) 10-5-1-4-18-10-11 p. ; 7. Argeș 10-4-1-5-15-19-9 p. ; 8. A.S.A. 10-4-1-5-11-18-9 p.

După cum se vede numai trei echipe păstrează locuri identice cu acelea din clasamentul adevărat : Craiova (1), Dinamo (4) și A.S.A. (8). Lidera diviziei A, se dovedește neiertătoare cu suratele mai oropsite : 18 puncte cîștigate din 20 posibile, punctaj excepțional. De asemeni, remarcabil de productiv a fost jocul „șahiștilor' de la Reșița și Arad, în timp ce pe Argeș se pare că-l interesează mai mult mărimile clasamentului. La primii șapte a cucerit 10 puncte din 14 posibile, la ceilalți zece n-a obținut nici 50% — 9 din 20 ! Chestie de orgoliu ?

Firește, nu vom pune mare preț nici pe acest clasament de ocazie, ci ne vom îndrepta privirile spre ceea ce fac interesant echipele în taberele lor de iarnă. Evenimentul senzațional din perioada preparativelor e numirea lui Constantin Teașcă la conducerea echipei Steaua. Returului de campionat i s-a pus piper pe coadă. Aștept cu multă curiozitate profesională, și de suporter, desfășurarea etapelor și cursa cu handicap de șase puncte pentru prinderea din urmă a liderilor craioveni. În schimb, alte numiri mi se par răsuflate de la bun început. Observ, însă că, din păcate, antrenori cu nume și chiar cu renume cam stau deoparte. Invocind un motiv sau mai multe, Traian Ionescu, Nicolae Dumitrescu, Gheorghe Ola și alții nu se angajează în funcții tehnice de răspundere în divizia A, împing la căruță doar cu cîte un deget, însă în fotbal și asta se cheamă hent și s-ar cuveni sancționat regulamentar printr-o lovitură directă.

O altă problemă din domeniul antrenorilor e aceea a secunzilor. N-am crezut și nu cred în valabilitatea cuplurilor, idee anapoda care a provocat mult rău echipelor noastre, asemenea altor născociri antifotbalistice. Echipa de fotbal are drept responsabil un singur antrenor, cu unul sau mai multe ajutoare, sau fără ajutoare. Dacă un club are mijloace să plătească un secund, atunci mai întîi ar trebui să asigure două condiții. Întîi, antrenorul principal să simtă efectiv nevoia unui ajutor, să-l agreeze și să-l accepte nominal pe acesta. Doi, adjunctul să se preocupe exclusiv de ajutarea primului (învățînd meseria de la respectivul maestru) și să nu se îndeletnicească cu surparea autorității antrenorului, spre a-i lua locul. Eu pe secund îl văd cam în rolul ajutorului de șerif din filmele-western. Șeriful iese pe strada mare, să se bată pe cinstite cu adversarul, care pe care scoate mai repede pistolul. Ajutorul de șerif, om de încredere, merge la oarecare distanță de șerif, cu pistolul în mînă, gata să-l apere pe cel cu stea în piept de eventuale atacuri neloiale. N-am văzut nici un film în care secundul însuși să-l împuște pe șerif pe la spate, ca-n fotbal.

În sfîrșit, tot despre antrenori, am auzit că se preconizează măsuri dure pentru cluburi, contracte obligatorii cu antrenorii pe cîțiva ani la rînd. De multe ori nenorocirea fotbalului e că-l confundă unii cu alte domenii de activitate socială și economică, încercînd să-i aplice forme care i se potrivesc ca nuca în perete. Sînt în realitate o sumedenie de cauze care pot provoca ruperea bruscă a relațiilor între club și antrenor. Ca să nu ajungem iar să dăm din colț în colț fără ieșire așa cum s-a mai întîmplat în numeroase treburi ale fotbalului, e preferabil să punem la punct reguli bătătorite de istoria jocului. Pe cît de simplă, pe atît de eficace mi se pare regula contractului de un an competițional între club și antrenor, iar la sfîrșitul campionatului se trage linia, se încheie socotelile — sau se reînnoiește contractul, sau fiecare își vede de treburile lui...

8, 9, 10... OUT !

de Paul OCHIALBI

● **IACOB B., Satu-Mare** : „Ne bucură că datorită boxului v-ați cumpărat de curînd un televizor ● **TIBERIU MIHUȚ, Brașov** : „Ideea d-voastră de a proiecta un aparat pentru pregătirea boxerilor este excelentă. Vă rugăm să vă adresați Direcției de Investiții și Inovații de pe lîngă C.N.E.F.S. str. Vasile Conta nr. 16 București" ● **DORU DORIN ANUȚEI, elev, Rădăuți,** ne scrie pe o felicitare... „Urez succes boxului românesc în 1974 și rubricii 8, 9, 10... out". Vă mulțumim pentru atenție. ● **Prof. ALEX. DUȚĂ** și **C. PANAITESCU** ne-au trimis o documentată scrisoare, arătîndu-ne activitatea pugilistică pe anul trecut desfășurată la Cîmpulung Muscel : „Nu ne-am îndoit nici-o dată că în orașul dumneavoastră, în ultimii ani, boxul a făcut serioase progrese. Desigur ați avut o frumoasă activitate în anul trecut. Cred că ar fi necesar să organizați în acest an un număr mai mare de reuniuni amicale". ● **VICTOR ALEXANDRU, antrenor, Pitești** ne relatează printre altele: „Piteșteanul Toma Mihai (mușcă) a obținut o serie de rezultate excelente învingînd printre alții pe cunoscuții Al. Turei, Remus Cosma, Ioan Șulă, Dinu Teodor și a terminat la egalitate cu fostul campion Tr. Cerchia. Și totuși deși este un element tînăr nu a fost selecționat de federația noastră. De ce ?" Am înaintat obiectiva dumneavoastră sesizare federației, care ne va răspunde în scurt timp. Noi credem că aveți dreptate. Poate să fie vorba numai de o scăpare.

● **NICOLAE ANTONESCU, București,** ne cere un pronostic înaintea meciului Clay — Frazier care va avea loc la 28 ianuarie la New York. Iată răspunsul : „Clay va putea cîștiga pînă în repriza a 5-a În continuare șansele vor trece de partea lui Frazier care este mai robust și mai perseverent în atac".

● **DOI PUGILIȘTI** de categoria „grea" au intrat în conflict cu autoritățile. Spaniolul Jose Urtain a introdus în țara sa un automobil de lux fără a mai plăti impozitele fiscale. El a fost arestat în ajunul meciului pe care urma să-l susțină împotriva lui Ortiz Mongol (Mexic). Urtain, după ce a plătit 1 milion de pesetas, a putut urca în ring obținînd o victorie la puncte. Colosul argentinian Oscar Bonavena urmează să apară în fața justiției. Poliția din Buenos Aires i-a înaintat un mandat de arestare. Bonavena este acuzat că acum cîteva luni, aflîndu-se într-un local de noapte, a provocat un scandal, lovindu-l grav pe arhitectul Oscar Bombacine, care a suferit o fractură la maxilar.

● **CAMPIONUL EUROPEAN** la categoria cocoș, pugilistul amator Aldo Cosentino (Franța), care în finala de la Belgrad l-a învins la puncte pe reprezentantul nostru Mircea Tone, a susținut la Auxerre un meci pe distanța de 6 reprize a 3 minute în compania altui amator, Patrick Goblet. Această întîlnire experimentală (care nu figurează însă în regulamentul boxului amator) a fost urmărită cu mare interes. A cîștigat la puncte Cosentino, care a terminat partida rănit la o arcadă.

● **FORURILE INTERNAȚIONALE** ale boxului mondial profesionist au alcătuit zilele trecute clasamentul celor mai buni 3 „grei" din lume. Iată-l : 1) George Foreman (S.U.A.) ; 2) Ken Norton (S.U.A.) 3) Jerry Quarry (S.U.A.).

În ciuda vremii nefavorabile, Planicka este prezent pentru a da lovitura de începere

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

N. ALEXANDRU, Bul. 30 Decembrie 7, Timișoara : „Sînt convins că la redacția dv. au ajuns numeroase scrisori care au vizat fie incorectitudinea, fie incompetența unor arbitri. De asemeni, cred că mulți adresanți la rubrica dv. au evocat și exemple privind posibilitatea influențării arbitrilor în partidele pe care le conduc. Dacă așa stau lucrurile, atunci nu este întîmplătoare nici suspiciunea suporterilor, iar eu am certitudinea că în foarte multe cazuri principialitatea, imparțialitatea și corectitudinea în arbitrajul unor partide lasă mult de dorit, fapt pentru care vă voi face unele propuneri menite să elimine aceste aspecte improprii eticii sportive din țara noastră.

1. Colegiul de arbitri să stabilească brigada de arbitri fără desemnarea arbitrului de centru. 2. Oricare din cei trei arbitri din fiecare brigadă să aibă competența de a arbitra la centru. 3. Componenții brigăzilor de arbitraj să nu fie din aceeași localitate. 4. Desemnarea arbitrului de centru să fie făcută cunoscută public de crainicul coordonator de radio pentru fiecare joc, odată cu apelul crainicilor ce transmit partidele din diferite localități. 5. Stabilirea arbitrului de centru să fie făcută de o comisie care funcționează la stația de emisie radio înainte de începerea partidelor. 6. Avînd în vedere componența comisiei I.S. Loto-Pronosport, propun ca această comisie să îndeplinească acest atribut.

Bineînțeles că propunerile pe care le-am făcut sînt dependente de F.R.F. și sînt convins că nu vor exista amendamente de ordin administrativ sau de altă natură. În orice caz, personal apreciez că aplicarea acestui sistem de desemnare a arbitrilor de centru nu lezează cu nimic colegiul de arbitri și ar constitui un pas înainte spre realizarea acelui important deziderat pe care îl numim echitate".

Propunerile pe care le faceți vin, desigur, dintr-o grijă sinceră și profundă față de fotbalul nostru. Citindu-le, însă, am avut sentimentul că dumneavoastră considerați că toți arbitrii noștri sînt necinstiți, capabili să facă tranzacții oneroase înainte de meciuri și, ca atare, trebuie păziți și urmăriți îndeaproape. E exagerat. Nu trebuie să semănăm în rîndul spectatorilor ideea primejdioasă că arbitrii din categoria A, B și C nu merită încrederea noastră. În plus, dumneavoastră vreți să implicați în aceste măsuri radioul și Loto-Pronosportul, fapt care iese în afara logicii. Actualul sistem este cel care se folosește în toate țările cu fotbal din lume ; nu ne trebuie altceva în plus decît mai multă pricepere și inteligență din partea arbitrilor și a celor care-i dirijează.

V. JULEA, str. Brazda lui Novac, Bloc D 25, Craiova : „Turul campionatului de fotbal s-a terminat. Emoțiile și pasiunile s-au stins, suporterilor rămînîndu-le comentariile, nu mai puțin pasionante. Una din problemele importante ale acestui tur de campionat a fost aceea a arbitrajelor. Așa cum știm cu toții, au fost destul de multe arbitrajele necorespunzătoare, care au dat prilejul la multe discuții. Pentru a nu mai da ocazie la suspiciuni în viitor — considerînd că greșelile de arbitraj sînt neintenționate — propun următoarele măsuri, în special pentru retur :

1. Să nu se mai delege la conducerea unei partide un arbitru care a fost jucătorul uneia dintre echipe sau a făcut parte dintr-un club (ca salariat sau sportiv).

2. La meciurile disputate în deplasare ale echipelor Universitatea Craiova, F. C. Constanța și chiar C.S.M. Reșița să nu se mai delege arbitri din București, spre a nu mai fi acuzați că favorizează echipele Steaua și Dinamo. De asemenea, și la echipele aflate în partea inferioară a clasamentului, care sînt în dispută cu Sportul studențesc și Rapid, pentru evitarea retrogradării.

3. Spre sfîrșitul campionatului, la partidele importante, care vizează atît titlul cît și echipele ce vor retrograda, să se facă apel la arbitri din țările vecine, așa cum se procedă cu cîțiva ani înainte.

4. Cea mai bună soluție ar fi delegarea arbitrilor de comun acord. În acest fel, clasamentul arbitrilor s-ar face de către cluburi. Și, ca o completare a acestui aliniat, propun ca numărul arbitrilor recuzați de către o echipă să nu fie limitat la cifra doi, căci altfel recuzarea practic e inoperantă".

Propuneri judicioase, interesante, care vor reține, probabil, atenția F.R.F. Aș adăuga și eu un punct la programul dumneavoastră de început : improspătarea arbitrilor de categoria A și o atenție sporită delegărilor de arbitri pentru categoria B, unde se petrec cele mai scandaloase abateri de la conduita sportivă.

GH. CONSTANTINESCU, Șoseaua Mihai Bravu 95, București : „În ziarul *Sportul* din 18 decembrie a apărut, printre altele, clasamentul celor mai buni jucători de tenis ai României pe anul 1973, întocmit de federația de specialitate. V-aș ruga să mă ajutați să înțeleg și eu care este criteriul care a stat la baza alcătuirii acestui clasament. Excepțînd situarea firească a lui Ilie Năstase pe primul loc, se poate oare spune că locurile ocupate de următorii clasați (2. T. Ovici, 3. I. Țiriac) corespunde unei ordini reale a valorilor ? T. Ovici este campionul de tenis al României pe anul 1973, cîștigînd finala în fața lui V. Sotiriu (campionat național la care Năstase și Țiriac nu au participat) în meciurile internaționale susținute în acest an, Ovici a învins, printre alții pe : B. Fairlie, Kakulia, Sdelfsen și recent, pe Chaufreau. Dacă în afara acestor rezultate mai cunoașteți și alte victorii internaționale obținute anul acesta de Ovici în fața unor mari jucători, victorii care să justifice situarea sa în clasament pe o poziție superioară celei ocupate de Țiriac, vă rog să mi le spuneți. În ce-l privește pe Țiriac : cred că e suficient să amintim că în acest an printre învinșii săi s-au numărat Ashe (de două ori, la simplu și la dublu), H. Cox, J. Borowiak, G. Masters, Faksbender, Mandarino, Cornejo, că Țiriac a fost finalist la Barcelona (unde finala Țiriac-Panatta nu s-a mai jucat din cauza retragerii jucătorului italian) și semifinalist la Kalgany și Sao Paulo, că a cîștigat la dublu bărbați turneele de tenis de la Valencia, Louisville, Rio de Janeiro, Sao Paulo, că în finala de la Louisville a învins cu Orantes cuplul Newcombe-Graebner, iar la Sao Paulo cuplul Franulovici-Drysdale. În lumina acestor rezultate este sau nu este echitabil clasamentul federației de tenis ?"

Cred că federația noastră de tenis l-a preferat pe Ovici lui Țiriac din motive de pedagogie. De altfel, la gloria pe care o are, Țiri nu mai poate fi afectat de o astfel de nedreptate.

VIAȚA STADIONULUI

„LEOPARZII" DIN KINSHASA

de Eftimie IONESCU

1973 va rămîne marele an al fotbalului din Zair. Echipele și jucătorii acestei țări au dominat efectiv sezonul african cucerind absolut toate marile probe ale stagiunii. Echipa reprezentativă a cîștigat zona preliminariilor și a ajuns, astfel, în turneul final al campionatului lumii ; formația „Vita Club" din Kinshasa a obținut „Cupa campionilor Africii", după o pasionantă dispută în finală cu Kotoko (Ghana) ; iar Bwanga, fundaș al echipei reprezentative, a fost declarat cel mai bun jucător african al anului 1973 întrînd în posesia „Balonului de aur" atribuit de „France Football".

Reușitele jucătorilor din Zair sînt o imagine a impetuosului marș al fotbalului african. Președintele Confederației de fotbal a acestui continent, Tessema, membru al Comitetului executiv F.I.F.A., declara recent că ar fi greu de conceput ca găzduirea ediției 1982 a C.M. de către o țară africană să nu fie luată cu toată seriozitatea în considerare, opinie pe care o împărtășesc de altfel mulți oficiali ai forului fotbalistic suprem, și din afara continentului Africii. Citeva cuvinte acum despre performanța selecționatei Zairului în preliminariile C.M.

E a treia țară africană care ajunge în zona înaltă a performanței fotbalistice, turneul final al C.M., după Egipt (1934) și Maroc (1970). Se știe că acea veritabilă finală a continentului, pentru care s-au calificat echipele Zairului, Marocului și Zambiei, jocuri tur-retur destinate să stabilească pe reprezentanta Africii la Weltmaisterschaft, a reprezentat o luptă plină de pasiune, de dispute echilibrate, cu un sfîrșit incendiar. Momentul în care jucătorii din Zair au zmuls calificarea l-a reprezentat partida cu reprezentativa Marocului, disputat la Kinshasa, și în care gazdele au obținut victoria cu 3-0. Întîlnirea a provocat însă destule discuții, arbitrajul lui Lamptey (Ghana) fiind socotit total necorespunzător de către conducătorii și jucătorii din Maroc, care au și depus, de altfel, un memoriu la F.I.F.A. cerînd rejucarea partidei. Dar, cum se știe, forul suprem nu a dat curs acestei cereri, omologînd rezultatul de pe teren Partida aceasta decisivă s-a desfășurat în fața a 80 000 de spectatori, pe stadionul „20 Mai" din Kinshasa și nu știu dacă mai e nevoie să spunem cît entuziasm a dezlănțuit.

La cîrma selecționatei Zairului îl întîlnim pe unul dintre veritabilii specialiști în materie de calificare, iugoslavul Marko Vidinici. Numele nu vă e chiar total necunoscut. În afară de faptul că Vidinici a îmbrăcat tricoul reprezentativei Iugoslaviei, tot el reușea, la precedenta ediție performanța de a aduce selecționata Marocului în turneul final. Și acum, Vidinici a avut de înfruntat în partida decisivă tocmai fosta sa echipă. Mulți dintre comentatori au subliniat că un merit al succesului reprezentativei Zairului l-a reprezentat și această deplină cunoaștere a jocului adversarului de către conducătorul ei tehnic. Sigur că și acesta a constituit un element al reușitei. Dar și evidenta ascensiune pe planul tehnicii și, mai cu seamă al tacticii de echipă, a deschis drumul calificării. „Leoparzii" din Kinshasa, cum sînt numiți jucătorii echipei naționale, dotați cu excepționale calități naturale, care îi ajută să-și aproprie o tehnică excelentă, erau mai puțin redutabili pe planul tacticii. Și Vidinici a reușit să realizeze mult, așa se pare, în această direcție.

Formația de bază a Zairului îi cuprinde pe Kazadi — Kibonge, Bwanga, Mukombo, Lobilo, Mwepu, Kidmu, Nana, Kembo, Kokoko, Mananga. Trei dintre acești jucători — Kazadi, Bwanga și Kokoko — apar între primii cinci clasați și anchetei pentru desemnarea celor mai buni fotbaliști africani pe 1973. Bwanga, cum mai spuneam, pe locul prim cu 49 puncte, Kazadi pe al doilea, cu 44 puncte ; iar Kokoko pe al patrulea cu 29 puncte. Primul e un portar dotat, care speră să facă o figură frumoasă la mondiale : Bwanga joacă rolul lui Beckenbauer în selecționata Zairului și cei care l-au ales fotbaliștii nr. 1 ai Africii socotesc că el are clasa marilor fundași din celelalte continente ; iar Kokoko e considerat un atacant complet : șuter excelent cu ambele picioare, cu un redutabil joc de cap, el e golgeterul selecționatei. Ei și cei-lalți titulari ai reprezentativei „continentului negru" la Weltmeisterschaft promit să fie revelația ediției jubiliare a campionatului lumii.

● CU PRILEJUL unei întreceri cicliste desfășurate în orașul Sao Paulo (Brazilia) unul dintre concurenți, Joachim Lamina, a fost ușor accidentat de o mașină care venea din sens opus. Conducătorul mașinii era chiar directorul garajului unde lucra sportivul accidentat...

● ULI GRUNDISCH, un tînăr de 22 de ani din echipa națională elvețiană de schi a suferit anul trecut un grav accident, fracturîndu-și un picior în patru locuri. După ce i-a fost fixată o tijă de argint de 34 cm lungime și după o lungă convalescență, curajosul schior și-a reluat antrenamentele și a intrat din nou în vederile selecționerilor.

MOZAIC

● PENTRU a proba calitățile unei motociclete și rezistența pneurilor, o uzină din S.U.A. a invitat la o demonstrație pe frații gemeni Penny și Billy McGuire, care, fiecare în parte, cîntăresc cîte 250 de kilograme. Motocicletele au rezistat.

● LA LONDRA s-au desfășurat campionatele europene de... tragere cu frînghii. Echipele formate din cîte șase sportivi așezați de o parte și de alta a unui odgon, își încearcă puterile căutînd să-și tragă adversarii peste „hotar" Echipele sînt împărțite pe categorii în funcție de greutatea sportivilor

● COMENTIND ultimele hotărîri ale Federației internaționale de schi, privind sistemul de clasificare în Cupa mondială Mario Catelli, directorul tehnic al echipei Italiei, a apreciat că ele favorizează în mod net pe participanții la probele de coborîre. În asemenea împrejurări clasamentul nu va putea reda în mod fidel valoarea concurenților și crea posibilitatea apariției frecvente a autosiderilor.

DESPRE FOTBALUL DE IERI ȘI DESPRE FOTBALUL DE ASTĂZI...

...cu unul dintre foștii mari portari ai Europei, cehoslovacul Frantisek Planicka

Interlocutorul nostru, cu părul alb, ca neaua, zîmbește după primele întrebări, i se umezesc ochii cînd discutăm despre trecut, redevine vesel cînd îl rugăm să transmită cîteva cuvinte sportivilor români. Modest, așa cum a fost o viață întreagă, fostul portar al naționalei cehoslovace și al echipei Slavia din Praga, echipă de care nu s-a despărțit niciodată, Planicka participă cu interes la discuție. Deci, mai întîi, o întrebare pentru generația tînără :

— Cine ești dumneata Frantisek Planicka ?

— Se spune că am fost un mare portar. Dacă este așa mă bucur din inimă. Ceea ce știu este faptul că întotdeauna cînd m-am aflat pe teren, îmbrăcînd fie tricoul național, fie pe cel al echipei de club, mi-am făcut datoria cît am putut mai bine. Și aceasta de la vîrsta de 14 ani — în 1918 — și pînă în 1938, cînd am agățat, cum se spune, bocancii în cui... Adică, mai precis, în toate cele 985 de meciuri jucate oficial în această perioadă. Astăzi, la aproape 70 de ani, sînt pensionar. Locuiesc în Praga 4, cartierul Pankrac 1, Na. Strazi 1197. Am două fete, care la rîndul lor au cîte doi băieți. Iată deci, pe scurt, cine sînt.

— Într-adevăr, cam pe scurt. Ce vă amintiți despre fotbalul românesc și despre întîlnirile cu fotbaliștii români ?

— Despre întîlnirea cu echipa României din Cupa mondială în Italia, la Triest, în anul 1934, în turneul final al campionatului mondial, îmi amintesc destul de bine. În prima repriză apăram contra vîntului. Fotbaliștii români conduceau cu 1—0 și la o fază în careul echipei noastre eu eram căzut. Un înaintaș român (nu-mi amintesc numele) a ratat de la cîțiva metri cu poarta goală. La 2—0 cred că meciul ar fi fost ca și jucat. Așa am cîștigat noi cu scorul de 2—1.

— Vă mai amintiți numele unora dintre jucătorii români ?

— Da. Dobal, Bodola, Zombori, Bindea, Sepi, Albu...

— Mai jucați fotbal ?

— În 1968 am jucat ultimul meci internațional la echipa de vîrstnici a Slaviei. Atunci am fost accidentat la genunchi.

— Antrenați vreo echipă ?

— Nu. În schimb pot spune că sînt antrenorul copiilor din cartier. Lîngă casa mea se află o școală. Mereu sînt în mijlocul elevilor pe terenul de sport. Copiii mă iubesc foarte mult. Mai sînt invitat la diferite întîlniri pentru a da lovitura de începere...

— Ce părere aveți despre fotbalul de azi ?

— O părere nu dintre cele mai favorabile. Mă refer în special la fotbalul din țara mea pe care îl cunosc mai bine. Se pasează prea mult, mai ales în fazele de finalizare, se joacă prea înapoi și, mult prea mult, lateral. În fața porții se produce o asemenea aglomerație încît portarii nu mai văd de unde vine mingea. De aici și multe goluri înscrise întîmplător. Destul de rari sînt și jucătorii care lovesc bine mingea cu ambele picioare. Iată doar cîteva din motivele pentru care consider că fotbalul de astăzi nu este nici măcar spectaculos, nici mai atractiv decît cel de pe timpul meu. Atunci se juca în mare viteză și se trăgea tot timpul, de la distanță și puternic, la poartă. Pe cînd astăzi șutul direct a devenit o floare rară.

— Ce jucători sau echipe din Europa vă plac ?

— Mai mult și mai mult italienii. Ei reușesc să se mențină continuu printre fruntașii fotbalului din lume, atît cu reprezentativa țării cît și cu echipele de club. Ajax, de asemenea, este o echipă care joacă bine. Acestea sînt cîteva dintre preferințele mele din ceea ce cunosc mai mult din vizionarea meciurilor la televizor.

— Credeți că un portar poate decide soarta unui meci ?

— Sînt sigur de acest lucru.

— Puteți explica ?

— Desigur. În primul rînd printr-o bună pregătire la antrenamente. În al doilea rînd, prin seriozitate, atenție, siguranță și calm cînd se află pe terenul de joc. Aceste „arme" derutează și descurajează adversarul și dau aripi coechipierilor, mai ales în momentele de dificultate.

— Citeva cuvinte pentru tinerii care pășesc pe terenul de fotbal...

— ...Să nu consume alcool, să nu bea cafea, să nu piardă nopțile. Poate par prea aspru. Aceasta și datorită faptului că eu nu am încălcat aceste reguli de viață cît m-am aflat în activitatea competițională. Altfel nu știu cum mă puteam descurca, cu cei numai 1,72 m. înălțime ai mei, într-o poartă așa de mare cum este cea de fotbal. Un lucru este clar : cei care pășesc pe terenul de fotbal cu alte gînduri decît acelea de a se dedica sportului, vor înregistra eșecuri. Deci, pe scurt : viață sportivă, antrenament mult, dragoste și pasiune față de ceea ce faci.

— Ce amintiri aveți de pe urma anilor de glorie ?

— Pe lîngă unele frumoase de care mi-am amintesc întotdeauna cu plăcere, voi semnala cîteva pe care le simt tot timpul : fracturi la ambele mîini și la toate degetele de la mîini, patru lovituri la cap, ruptură de mușchi etc Astea sînt riscuri inerente vieții de portar la fotbal...

— În încheierea discuției ce ați dori să-mi spuneți ?

— Vă rog să transmiteți tuturor colegilor de generație din România urările mele de bine. Iar pentru sportivii mai tineri și pentru cititorii revistei rîndurile de mai sus.

Gh. CONSTANTINESCU

Mult succes fotbaliștilor români și urări de sănătate cititorilor „Magazinului".

FRANTISEK PLANICKA

PRONOSTIC „MAGAZIN"

CONCURSUL „PRONOSPORT"

DIN 13 IANUARIE 1974

1. **CESENA—FIORENTINA.** Neînvinsă acasă, Cesena se face remarcată printr-o apărare destul de bună, fapt ce i-a permis să obțină nu mai puțin de 8 egalități în 12 etape. Pentru un asemenea rezultat optăm și în meciul de mîine.

2. **JUVENTUS—ROMA.** În ultimele trei ediții de campionat Juventus nu a pierdut nici un meci în confruntarea cu Roma, iar acasă nici măcar un punct. Lucrurile sînt clare, deci

3. **LAZIO—TORINO.** Confruntările dintre aceste două echipe au fost mereu foarte echilibrate, terminîndu-se, în majoritatea cazurilor, la egalitate. Ținînd seama de forma foarte bună a echipei din Roma opinăm pentru un rezultat favorabil acesteia.

4. **MILAN—GENOA.** Sînt 9 ani de cînd aceste două echipe nu s-au mai întîlnit în campionat. Revederea are loc în condițiile în care echipa milaneză deține o garnitură mai valoroasă și este și avantajată de teren. O vedem învingătoare.

5. **NAPOLI—BOLOGNA.** Oaspeții, cu 9 rezultate de egalitate în 12 meciuri, pot obține un punct și la Napoli.

9. **BRESCIA—ASCOLI.** În 8 meciuri susținute în deplasare Ascoli, lidera clasamentului, a obținut 7 egalități ! Are toate șansele să-și adauge încă unul la neobișnuitul ei palmares.

10. **CATANZARO—CATANIA.** Aflată la periferia clasamentului Cantazaro trebuie să facă eforturi mari pentru a se redresa Credem că după două eșecuri consecutive echipa locală va obține victoria mult dorită.

11. **PALERMO—PERUGIA.** Echipa vizitatoare a obținut doar un singur meci egal, în deplasare, în șapte etape. Deci, pe terenuri străine se comportă slab, dovadă și locul periferic ce-l ocupă în clasament. Palermo este favorită.

12. **TARANTO—REGGINA.** Un meci ceva mai echilibrat dar în care, totuși, favorită este echipa gazdă. Pentru orice eventualitate să admitem și posibilitatea unei egalități.

13. **TERNANA—COMO.** Luptînd pentru promovare în divizia A. Como adună puncte și din deplasare, mai ales datorită rezultatelor de egalitate reușite. Credem că și mîine va obține o nouă egalitate.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatului Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVIII Nr. 850 — Sîmbătă 19 ianuarie 1974 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

MAREA ÎNTRECERE

Presa cotidiană a publicat în această săptămînă, la loc de frunte, chemările la întrecere socialistă ale unor colective de muncă adresate tovarășilor lor din ramurile respective ale economiei naționale. Aceste chemări la întrecere, ca și întrecerea însăși, au intrat în tradiția celor care desfășoară o activitate productivă în patria noastră, indiferent dacă lucrează în fabrici și uzine, pe ogoare sau în institute de cercetare științifică. Este o emulație care se desfășoară an de an, profund patriotică și de o mare frumusețe morală și, în același timp, cu rezultate dintre cele mai fericite pentru dezvoltarea țării, pentru continua ridicare a nivelului de trai al colectivității noastre.

Dar tot în tradiție a intrat și faptul că, deși se desfășoară în fiecare an, întrecerea socialistă se deosebește, prin obiectivele sale, de cea care, o dată cu sfîrșitul anului anterior, tocmai s-a terminat. Desprindem mereu cote superioare pe care ne propunem să le atingem și să le depășim, pornim de la ceea ce am realizat și dorim să ne ridicăm și mai sus, călăuzindu-ne după obiectivele mobilizatoare pe care partidul le ridică în fața noastră.

Anul 1974 a început sub semnul unei analize profund științifice pe care Plenara din noiembrie trecut a făcut-o stadiului de dezvoltare a economiei noastre și al măsurilor concrete de o mare importanță practică indicate, cu acel prilej, de secretarul general al partidului, măsuri urmărind îndeplinirea exemplară a planului, ceea ce, la rîndul său, înseamnă dezvoltarea în continuare a avuției naționale, îmbunătățirea și modernizarea structurii economiei, valorificarea tot mai rațională și cu deplină eficiență a resurselor materiale și umane, înfăptuirea integrală și chiar devansarea prevederilor cincinalului privind creșterea nivelului de trai. Simpla lectură a chemărilor la întrecerea socialistă demonstrează cu tărie că tot ceea ce-și propun cei ce le-au adoptat, urmărește tocmai realizarea acestor scopuri. Evident, fiecare pornind de la situații specifice, folosind metode proprii, dar, cu toții, preocupîndu-se, în cel mai înalt grad, de folosirea cu maximum de intensitate a tuturor posibilităților existente pentru a produce cît mai eficient bunurile de care are nevoie economia națională și de a căror înfăptuire și depășire depinde, în ultima instanță, bunăstarea fiecăruia dintre noi.

Iată de ce, în cuprinsul chemărilor întîlnim, formulate în mod foarte concret, capitole privind asigurarea folosirii cît mai bune, cît mai raționale, a capacităților de producție, perfecționarea fluxurilor tehnologice, întreținerea utilajelor și instalațiilor, folosirea integrală a timpului de lucru, întărirea disciplinei. O altă caracteristică a întrecerii din acest an se referă la creșterea eficienței economice, ridicarea calității producției, reducerea cheltuielilor și sporirea

CONTINUARE ÎN PAG. ②

LUPTAȚI ÎMPOTRIVA CELULITEI

Nouă femei din zece au celulită. Nu este o tulburare locală, ci o maladie generală. Cauza principală: viața sedentară. Ca atare remediul: mișcarea. Dar nu uitați exercițiile de respirație

FOCURI NESTINSE

• La Hunedoara, printre cei care au lansat chemarea în marea întrecere pentru metal • Zbuciumata viață a unor recorduri

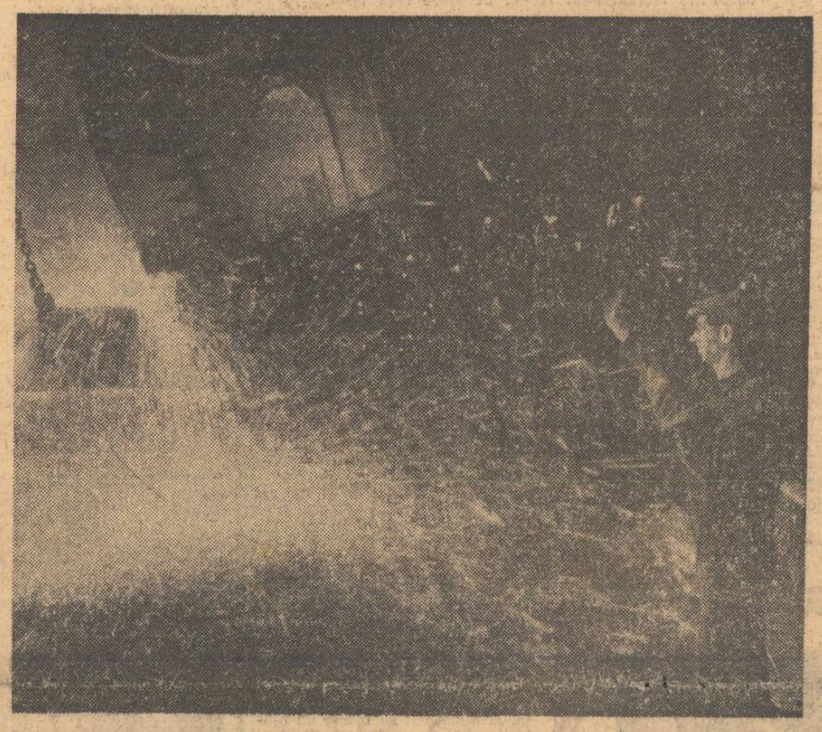

Se toarnă o nouă șarjă la cea mai tînără oțelărie a Hunedoarei. Aici numai un singur cuptor produce în circa 10 ore mai mult oțel decît a dat Hunedoara în tot anul 1938.

Trecuseră numai cîteva zile din anul 1974. Majoritatea agregatelor de la Combinatul siderurgic Hunedoara funcționau la cei mai înalți parametri, iar siderurgiștii se străduiau să le sporească puterile. Într-o sală spațioasă, s-au întîlnit atunci reprezentanți ai celor care plămădesc metalul de Hunedoara. A fost o adunare festivă, dar deosebit de importantă. În ziua aceea de ianuarie din anul patru al cincinalului, de la Hunedoara s-a lansat o chemare către toate colectivele de muncă din metalurgia feroasă a țării. În ziua aceea, **siderurgiștii hunedoreni au inițiat marea întrecere pentru metal pe anul 1974.** De ce tocmai ei au fost inițiatorii? În ultimii ani, colectivul Combinatului siderurgic din Hunedoara a fost de multe ori „vioara-întîi" în întrecerea din metalurgia românească și a cîștigat această întrecere. Aici, ca în toată țara, chemarea „Cincinalul realizat înainte de termen" este de mare actualitate și se află în centrul preocupărilor. **Producția de oțel realizată peste prevederile inițiale pentru primii trei ani din acest cincinal este aproape de 500 de ori mai mare decît cantitatea de oțel pe care au produs-o Uzinele de fier din Hunedoara în tot anul 1938.**

Siderurgia din Hunedoara a beneficiat din plin de roadele politicii partidului nostru privind industrializarea socialistă a țării, iar metalul care se realizează aici capătă mereu valori și mai mari prin priceperea și hărnicia celor care-l plămădesc. Chemarea la întrecere a hunedorenilor are girul unor succese și performanțe deosebite. **Numai anul trecut, la Combinatul siderurgic s-a realizat suplimentar o producție în valoare de 147 milioane de lei, iar calitatea metalului s-a îmbunătățit substanțial.** Maistrul oțelar **ȘTEFAN TRIPȘA** spunea la adunarea amintită:

— **Este o bucurie și o mîndrie pentru noi să inițiem întrecerea din metalurgia noastră în acest an, cînd are loc Congresul al XI-lea al partidului și cînd sărbătorim 30 de ani de la eliberarea țării de sub jugul fascist. Sînt sigur că ne vom respecta cuvîntul și vom obține un loc fruntaș în această importantă întrecere.**

Ștefan Tripșa are multă încredere în puterea de muncă, în capacitatea și priceperea siderurgiștilor. Pentru el, cei 30 de ani care au trecut de la eliberare au însemnat deosebit de mult. În acești ani a ajuns maistru principal la cuptoare de mare capacitate, a primit înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste și a fost ales deputat în sfatul suprem al țării.

La vreo 50 de minute după miezul nopții de revelion, la cuptorul nr. 1 de la oțelăria Martin nr. 2 s-a elaborat prima șarjă a anului. De mai multă vreme cuptorul respectiv a fost numit „cuptorul tineretului" pentru că este deservit de tineri. „Bobocii" au ținut să fie la înălțime și au dat prima șarjă; dar și alții au ambițiile lor. Din primele ore ale anului, pe platformele celor trei oțelării hunedorene s-a declanșat o întrecere cum n-a mai fost pînă acum.

I. COJOCARU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Inteligența începe să se dezvolte din leagăn

Două dintre criteriile de selecție a cosmonauților. Sînt primii născuți mai inteligenți? Cum se creează „antrenamentul" minții? U magnetofon în pa tul noilor născuți

(În pagina a 5-a)

ANCHETA „MAGAZIN"

Fetelor, de ce nu vă măritați?

CINCI TINERE DESPRE...

...RISC

REPORTERUL: După părerea dumneavoastră, ideea de căsătorie incumbă riscul? Sînteți adepta formulei: căsătoria = loterie?

L. P.: Sînt riscuri și riscuri. Să hotărăști o căsnicie după cîteva zile...? Or fi și spirite mai aventuroase, eu — nu! Mie-mi plac doar situațiile clare.

Georgeta B.: Cel mai mare risc e să-ți unești viața cu un om pe care nu-l iubești destul. Acesta-i motivul pentur care nu m-am hotărît încă. Altfel, de ce să mă mărit? Am situația mea, casa mea, n-aștept de la nimeni nimic.

Ioana Dinu: Toate prietenele mele mai apropiate s-au căsătorit la 17—18 ani. Nu văd un lucru rău în căsătorie, dar trebuie gîndită.

Lidia Deleanu: Cum să vă spun? Pe măsură ce trec anii, pretențiile cresc, devii mai lucidă, mai perspicace, știi mai bine ceea ce dorești; posibilitățile, în schimb, scad: virtualii parteneri s-au căsătorit, tu nu mai ești tot atît de tînără și frumoasă, și dacă nu te hotărăști la un moment dat să spui „stop", riști să alergi o viață după... Făt Frumos.

Alice B.: Dacă prin preocupările lui mă face să-l respect, dacă gîndim la fel, dacă într-o seară, pe cer, luna e pentru amîndoi... albastră și nu portocalie, atunci ne vom putea înțelege etern. Inamicii cei mai primejdioși rămîn banalitatea, monotonia.

...COPII

Reporterul: Vă plac copiii?

Lidia Deleanu: Nici nu concep căsătoria fără copii oricît ar fi de greu. Pe strada mea locuiesc mulți copii îmi sar înainte cînd vin acasă, și, instantaneu, peisajul devine altul. Ar fi foarte urît fără ei...

L. P.: Copiii să intervină atunci cînd există perfectă înțelegere între soți, o căsnicie sudată.

Georgeta B.: Dacă îmi pare rău de ceva, îmi pare rău că timpul trece și încă nu am copii.

Ioana Dinu: Stau în gazdă la o familie cu doi băieți și două fete. Mă ocup de ei, îi ajut la școală și-mi dau seama că e foarte plăcut să-i ai în jurul tău.

Alice B.: Acum doi ani, cînd hotărîsem să mă căsătoresc, perspectiva cea mai îmbucurătoare era că voi putea avea un copil. Oricît de aprigă dorința, am renunțat. În primul rînd, pentru el: copilul meu va trebui să aibă un tată adevărat și nu oricum!

...GEST

Reporterul: Nu cumva sînteți prea „severă"?

L.P.: Sînt în stare să iert păcate mari, dar devin intolerantă față de cea mai mică umbră de nesinceritate. „Păcatul" poate să însemne un accident, nesinceritatea definește un caracter.

Georgeta B.: Surpriza pentru femeie înseamnă foarte mult. De ce bărbatul e atît de atent și de drăguț înainte de căsătorie și după aceea uită? Se plîng foarte multe soții că nu-și mai amintesc nici măcar de ziua lor de naștere.

Lidia Deleanu: Cînd logodnicul meu vine pe neașteptate acolo unde mă odihnesc după o oră de dirijat circulația, cînd mă găsește cu mîinile înghețate și mi le încălzește, atunci, ca și acum, cuvintele devin de prisos.

Cornelia SIMIONESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

COLȚUL auto

- Sfaturi în... doi timpi
- Din „secretele" așilor volanului
- O normă de circulație ilustrată
- Ce nu prevăd normele legale...
- Aflăm că...

(Pagina a 2-a)

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

- Taburetul decorativ
- Dintr-un vechi prosop
- Cocoșul suport
- Sfaturi practice

(În pagina a 6-a)

CUM VĂ ÎMPĂRȚIȚI TIMPUL?

Cifrele pe care cercetătorii Institutului de igienă și sănătate publică din București ni le prezintă oferă argumente destul de concludente. Știți, de pildă, că o femeie folosește pentru gospodărie între 4 ore și 52 minute și 7 ore și 24 minute? Dar că acest timp se poate reduce, dacă membrii familiei dau ajutor — fără rețineri și fără jenă — la munci casnice ce trebuie îndeplinite zilnic și de rezultatul cărora beneficiază toți?

Pe baza unor argumente de acest fel, pot fi găsite și soluții practice, sugestii absolut realizabile. Cititorii noștri pot găsi o seamă de argumente de acest fel, rezultate din studiile și anchetele realizate de dr. ANA KÖPPICH și colaboratorii săi, în relatarea din pagina a 6-a.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

„Decor" Prof. Gheorghe BODROGI — Cluj.

COCTEIL CAMPIONAT MONDIAL

O serie de informații în pagina a 8-a

Bobul românesc de-a lungul timpului

(Pagina a 8-a)

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

MAREA ÎNTRECERE

URMARE DIN PAG. 1

rentabilității fiecărei întreprinderi. Un rol deosebit este rezervat, în acest an, dezvoltării cercetării științifice și folosirii cu intensitate a rezultatelor acesteia — fapt reflectat în mobilizatoarea chemare lansată de ICECHIM. Un alt obiectiv central se referă la îmbunătățirea substanțială a aprovizionării tehnico-materiale a producției, la gospodărirea resurselor de materii prime și materiale, în primul rînd a energiei și combustibililor. Pentru prima oară, anul acesta întrecerea socialistă în agricultură a pornit din mijlocul unei cooperative agricole, cea din Scorniceşti, care, evaluîndu-şi forțele, deschide o splendidă perspectivă posibilităților de dezvoltare ale satului românesc contemporan, în care munca ogoarelor a devenit o activitate bazată pe coordonate științifice și pe o tehnică tot mai înaltă.

Evident, cele enumerate mai sus reprezintă o privire foarte sintetică asupra acestei uriașe emulații care a pornit o dată cu primele zile ale noului an. În realitate, la fiecare loc de muncă sînt cercetate și cîntărite o mare varietate de posibilități, de rezerve interne, de idei și inițiative, spre a fi puse cu maximum de rezultate în slujba înfloririi patriei. Marile evenimente ale acestui an, a XXX-a aniversare a Eliberării patriei și Congresul al XI-lea al partidului, dau acestui efort creator un puternic impuls, fiecare colectiv și fiecare cetățean fiind hotărîți să se prezinte, în cinstea lor, cu un plus de realizări menite să contribuie la făurirea societății noastre socialiste multilateral dezvoltate.

FOCURI NESTINSE

URMARE DIN PAG. 1

Maistrul principal Nicolae Mărculescu, Erou al Muncii Socialiste, urmărind mersul unui furnal de mare capacitate.

De la începutul cincinalului și pînă acum s-au produs 65 de mărci noi de oțel și a crescut considerabil producția de metal cu caracteristici superioare. Oțelarii au hotărît ca în anul 1974 să dea 20 000 tone de metal peste plan și să introducă în fabricație 8 mărci noi de oțel. Acum faptele garantează temeinicia angajamentului și prefațează îndeplinirea lui. De fapt, în tot combinatul hunedorean munca în anul 1974 atinge cote și valori fără precedent.

— Pentru noi va fi un an record — ne-a mărturisit **NICOLAE MĂRCULESCU**, maistru principal la furnalele de mare capacitate și Erou al Muncii Socialiste. **Toți furnaliștii sînt hotărîți să-și îndeplinească ireproșabil datoria și să cinstească marile evenimente din acest an cu succese deosebite.**

Am înțeles mai bine semnificația acestor cuvinte comparînd cîteva fapte din munca oamenilor care deservesc furnalele. **Anul trecut, ei au depășit planul cu 24 800 tone de fontă și au economisit o mare cantitate de cocs, înregistrînd cele mai semnificative rezultate din istoria furnalelor. Pornind de la cotele valoroase ale acestor succese, furnaliștii hunedoreni s-au angajat să încheie anul 1974 cu 15 000 tone fontă peste plan și cu o economie de 2 000 tone cocs.** Este vorba despre niște angajamente îndrăznețe, dar oamenii au mare încredere în puterile lor și sînt hotărîți să le respecte. **ALEXANDRU BUCUR**, șef de echipă la furnalul nr. 6, ne-a spus cu multă siguranță :

— Echipele de la furnalul nostru vor realiza 1 000 tone de fontă peste plan și cu cocs din economii. Ne-am pregătit bine pentru acest lucru și sîntem siguri că vom reuși.

La adunările salariaților de la furnale am auzit multe cuvinte similare, care definesc prin esența lor dorința oamenilor pentru depășirea propriilor performanțe și hotărîrea lor de a fi mereu în fruntea marii bătălii pentru metalul țării. Acum se vorbește mult despre calitatea fontei, despre economia de cocs, despre eficiență. Muncitorii, tehnicienii și inginerii de la furnale au analizat, cu toată răspunderea, indicațiile date de către tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. de la sfîrșitul lunii noiembrie anul trecut și au ales ca obiective centrale ale întrecerii rezolvarea unor probleme de bază privind nivelul și eficiența producției de fontă. L-am auzit pe **IOAN CORNESCU** de la furnalul nr. 4 cu cîtă nemulțumire vorbea despre cei care nu respectă disciplina muncii, cu cîtă hotărîre a cerut să se ia măsuri mai severe împotriva celor care umbresc onoarea colectivului. El și mulți alții s-au călit la dogoarea flăcărilor de la furnale, au crescut lîngă marile agregate și au învățat la școala muncitorească a socialismului. Am auzit numai cuvinte frumoase despre primfurnaliștii **IOAN DOBRE** și **ALEXANDRU BUCUR**, despre șeful de echipă **VASILE ADESPI** de la încărcarea furnalelor, despre oamenii care deservesc furnalele de mare capacitate. Sînt vorbe de stimă pentru oameni care știu să-și facă datoria, care au pus la inimă înflăcăratele chemări ale partidului pentru progres multilateral și le răspund cu fapte de înaltă valoare.

Deși anul 1974 abia a început, furnaliștii de la Hunedoara au înscris pe graficele întrecerii succese importante. Ei produc zilnic mai mult de 140 tone de fontă peste plan. În aceste zile, ei urmăresc cu deosebit interes ce fac celelalte colective din combinat. Și au motive s-o facă. Laminatorii din sectorul Bluming-semifabricate au chemat la întrecere colectivele din celelalte sectoare ale combinatului și au fixat ca obiective centrale : îmbunătățirea calității produselor, economisirea combustibilului, a energiei și a altor materiale, creșterea eficienței economice.

— Dorim foarte mult ca noi să cîștigăm această întrecere — spunea inginerul **PETRU LAZĂR. Dar indiferent de frunta-ș, vor cîștiga economia națională și cele 20 de milioane de locuitori ai țării. Laminatorii vor depune eforturi deosebite ca să-și îndeplinească în mod exemplar planurile și angajamentele pe anul 1974.**

Aici, la Hunedoara, toate recordurile obținute pînă acum sînt amenințate să fie depășite. Laminatorii se întrec cu oțelarii, oțelarii cu furnaliștii, furnaliștii cu cocsarii, iar toți siderurgiștii hunedoreni au „aruncat mănușa" spre celelalte colective din metalurgia noastră feroasă. Inițiativa a revenit de data aceasta hunedorenilor. Prin frumoasele lor succese acești oameni răspund cu cinste sarcinilor trasate de conducerea partidului și asigură metalului românesc valori de talia celor mai de seamă performanțe mondiale.

I. COJOCARU

SECVENȚE

NOI ACHIZIȚII VALOROASE

LA CABINETUL DE NUMISMATICĂ AL BIBLIOTECII ACADEMIEI

În ținuturile dobrogene s-au găsit numeroase vestigii a. căror proveniență se pierde în negura vremurilor. Studierea lor a elucidat uneori probleme care nu erau clare. Aceste vestigii reamintesc de viața din coloniile elenistice de pe malul Pontului Euxin, cît și de puternica penetrație a culturii și stăpînirii romane și bizantine.

Recent, cabinetul numismatic al Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România a achiziționat o serie de piese din secolele III-IV, descoperite în pămîntul Dobrogei, dintre care menționăm : o pastilă ceramică de mărimea unei monede mici, avînd pe avers un peisaj, iar pe revers o legendă în caractere arabe. Se presupune că această pastilă ar fi fost o probă sau un mulaj, care a servit probabil la turnarea unor monede. Două plumburi-sigiliu, dintre care unul reprezintă o madonă (avers), iar pe revers o inițială K. Celălalt pare a fi un plumb-sigiliu comercial roman. Se crede că ambele piese provin din zona învecinată vechii cetăți dunărene, denumită astăzi „Păcuiul lui Soare" (păcui de la latinescul pecus = turmă), unde se găsesc frecvent, ceea ce denotă puternicele schimburi comerciale ale populației dobrogene cu lumea bizantină. Astfel de plumburi-sigiliu aveau fie un caracter comercial, cînd erau folosite la sigilarea coletelor cu mărfuri importate, chiar și din Asia Mică, fie un caracter oficial, servind la sigilarea corespondenței și uneori un caracter particular, fiind întrebuințate de către cetățenii acelor vremuri în tranzacțiile lor.

Dintre piesele achiziționate de Cabinetul numismatic al Bibliotecii Academiei relev cele trei inele de bronz complete și un fragment. Cea mai frumoasă piesă de acest gen este inelul avînd montat o splendidă gemă reprezentînd (săpat în piatră) un vultur cu coroniță în cioc, simbolul lui Jupiter, socotit zeul fulgerului și al tunetului, deci binecuvîntătorul cîmpurilor.

Alt inel are gravat în metal un personaj feminin, care ar putea fi zeița Fortuna, cea care în concepția mitologică de atunci hotăra soarta oamenilor. Inelul putea servi și ca sigiliu. Cel de-al treilea inel are montată o gemă, înfățișînd un iepure în fugă spre stînga. În ceea ce privește fragmentul de inel din metal, acesta prezintă efigia unui personaj, probabil un împărat, cu profilul bine conturat.

Interesant este faptul că aceste inele au un diametru mic, ceea ce ar putea conduce la ipoteza că erau destinate unor femei. Aceste piese, în urma studiului specialiștilor, vor contribui la elucidarea unor probleme privind viața populației dobrogene în primele secole ale erei noastre.

Ilie CIUTESCU

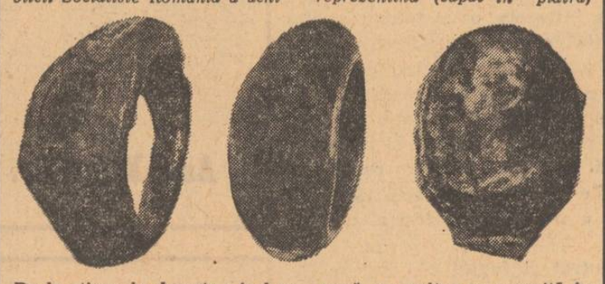

De la stînga la dreapta : inel cu gemă, un vultur cu coroniță în cioc, simbolul lui Jupiter ; inel cu zeița Fortuna și un fragment de inel

COCOȘUL DE MUNTE

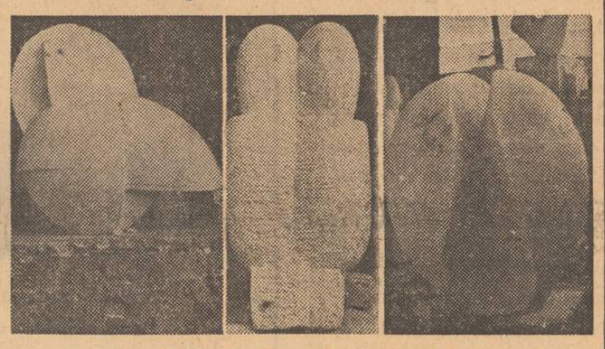

„Cocoșul de munte", „Gemenii" și „Floarea de nufăr"

Originar din părțile Moinești-lor, ca și unchiul său pictorul născut în sat la Arini, Nicolae Enea — Coliță și-a urmat vocația de dăltuitor și modelator al materiei. Lutul, piatra, lemnul prind parcă viață în contact cu mîinile și uneltele sale neobosite. Reproducem aici trei lucruri specifice actualei etape. „Cocoșul de munte" stilizat în liniile sale esențiale, ce pare un cavaler în armură, trufaș cum îi e felul, gata de luptă. „Gemenii" ca două mogildețe înfășate de sus pînă jos și „Floarea de nufăr" cu petalele în deschidere, pe măsura desfacerii bobocului.

Ion BECHERU

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

„Clinceriul" **Aurel TONCOGLAZ — București**

„Mica gospodină" **Cochior ANTON — Galați**

Fetelor, de ce nu vă măritați?

URMARE DIN PAG. 1

Ioana Dinu : Îmi aducea flori, garoafe... Într-o zi, ne-am întîlnit în oraș, eu m-am gătit și m-am aranjat în mod deosebit, dar el — în loc să-mi spună ceva plăcut — m-a apostrofat : „ce-i măzgăleala asta la ochi ?" Folosisem și eu, pentru prima oară, creionul dermatograf... Ne cunoaștem doar de două săptămîni ; ce s-ar fi întîmplat mai tîrziu ?

Alice B. : A debutat cu un album Grigorescu pe care mi-a scris : „Acest album să fie pentru viitor adeziunea la comuniunea de idealuri și speranțe. Să-ți amintească de zilele frumoase..." și a încheiat cu insulte, bătăi, violențe. Va trebui să treacă mult timp ca să pot crede că există și altceva, ca să accept să mă căsătoresc.

...EXEMPLE

Reporterul : Ce „model" de viață familială vi se pare mai demn de reținut ?

Lidia Deleanu : Dacă aș avea o căsnicie cum au avut părinții mei... ! Tata era sondor, muncea greu, dar considera că mamei, ca femeie, îi este mult mai greu să se descurce cu cinci copii. Punea mîna la toate, la frămîntatul pîinii, la rufe, iar dacă se certau vreodată, (un fel de-a spune), se certau pentru : „De ce faci tu ? Lasă-mă să fac eu !"

L. P. : Părinții s-au despărțit cînd eram încă elevă. Foarte cumsecade, fiecare în parte, dar n-ar fi trebuit să se căsătorească, avînd în vedere diferențele de temperament și vîrstă... Cînd bunicul a murit, la 80 de ani, și-a luat rămas bun de la bunica ca un îndrăgostit : au avut mulți copii, au împărțit multe griji împreună...

Ioana Dinu : Am o soră de 17 ani care s-a căsătorit acum un an. Părinții n-au fost de acord, fiindcă sora îl cunoștea pe acel băiat doar de două săptămîni. Și au avut dreptate părinții ; la o lună de la căsătorie, s-au despărțit.

Georgeta B. : Am avut un tată rău, afemeiat, bețiv, nu-i plăcea să muncească. Mereu — discuții, scandaluri ; cînd mă gîndesc la viața pe care a dus-o mama, îmi piere cheful de căsătorie. Decît așa, mai bine singură toată viața !

Alice B. : În casa noastră au fost întotdeauna flori. Tata a iubit-o foarte mult pe mama, a respectat-o. Să vă dau un exemplu, poate un amănunt mărunt : nu și-a permis niciodată să iasă cu mama pe stradă fără haină, fără cravată la gît.

...GRIJI

Reporterul : Grijile menajului sînt, adesea, obiect de dispută. Dumneavoastră, ce credeți ?

Lidia Deleanu : Am participat la toate cununiile colegelor mele și le-am văzut, într-adevăr, fericite ; unele așteaptă acum copii... Nu mai arată însă, așa cum arătau : cochete, îngrijite, preocupate de persoana lor. De ce trebuie să se întîmple așa ? De ce numai bărbatul să fie oglinda femeii ?

L. P. : De mică, mama m-a învățat să cos, să remaiez, să gătesc... Nu cred în „sperietoarea" menajului.

Georgeta B. : Am ocazia adesea, dată fiind natura profesiei, să port discuții cu clienții pe tema căsătoriei. Dînșii spun că noi, femeile, sîntem dotate de la natură pentru gospodărie, în timp ce dînșii n-au aptitudini... Există o oarecare dreptate, dar și o limită ; nici în certificatul meu de naștere nu scrie că m-am născut cu cîrpa de praf în mînă ; nici eu, ca femeie, nu pot să le fac pe toate !

Ioana Dinu : Cînd am plecat de acasă la Școala profesională, aveam 15 ani. Am învățat să mă descurc singură ; nu mi-ar fi deloc greu să fac menajul și pentru soțul meu.

Alice B. : De ce să mint ? Nu mă dau în foc după gospodărie. Înseamnă timp furat de la alte activități pentru care simt o mult mai mare atracție, cum ar fi, de pildă, un spectacol, o carte. Îmi place, totuși, să fie curat în jurul meu, să am diverse lucruri gustoase pe masă. Simplific totul, organizez științific și reușesc în minimum de timp. Nu văd de ce căsnicia, care înseamnă viață în doi (unde-i unul nu-i putere !) ar deveni sinonimă cu complicarea existenței. Firește, dacă cei doi soți trăiesc ca să... mănînce, lucrurile se schimbă...

...COMPLEXE

Reporterul : Cum vă împăcați cu singurătatea ?

L. P. : Cei din jur au început să mă întrebe din ce în ce mai des : „De ce nu te căsătorești ?" Răspund : „Fiindcă nu m-am căsătorit și gata !"

Lidia Deleanu : E ciudat că mama, femeie simplă, de la țară, măritată la 16 ani, nu-și face nici o grijă în ce privește căsătoria mea. „Să-ți vezi de facultate, de drumul tău, mă povățuiește bătrîna, și mai încolo cu măritișul !"

Georgeta B. : Decît să ies în oraș cu o persoană cu care nu-mi face plăcere, prefer să stau acasă. La spectacole, nu-mi prea vine să mă duc singură.

Ioana Dinu : Am destul de multe cunoștințe de vîrsta mea care nu s-au grăbit încă la căsătorie. Din fericire pentru mine, întrucît nu mă simt singură, dar mai ales pentru ei — că nu regretă un eventual pas nesăbuit...

Alice B. : N-am complexul nemăritișului, fiindcă nu am prejudecăți...

...IDEAL

Reporterul : Cum ați dori SĂ FIE sau SĂ NU FIE soțul dumneavoastră ?

L. P. : Nu m-aș căsători cu un om urît, dar nici frumusețea în sine nu m-ar putea cuceri. În casă, nu trăiești cu un tablou, cu o cadră. Ceea ce mă supără, mai ales, e lipsa de atenție. „Am uitat" înseamnă pentru mine : nu m-a preocupat persoana. Care să fie măsura afecțiunii, dacă nu grija de a-i face plăcere celuilalt, de a ști să i-o iei mereu înainte ?

Georgeta B. : Găsesc că un bărbat ideal trebuie să fie un bărbat care să știe să se poarte cu tine. Nu m-aș căsători cu un om care întrebuințează expresii vulgare, de bulevard. Să fie un bărbat frumușel și să nu plece de unul singur ; să te ajute un pic și la gospodărie, să nu le faci tu pe toate. Urăsc bărbații care beau, mi-e frică de ei.

Ioana Dinu : Cît pe ce să mă mărit acum doi ani. L-am cunoscut prin intermediul unor cunoștințe și imediat mi-a propus căsătoria. Avea mașină, banii nu-l interesau, dar nici altceva... Îmi exprimam dorința să mergem la un film, el prefera restaurantul. Urmam cursurile clasei a IX-a și faptul că eram ocupată cu școala îl irita. Într-o zi, m-a întrebat : cît o să mai înveți, vrei să te faci „poză" ? Nu mi-a trebuit nimic mai mult ca să mă lămuresc definitiv.

Alice B. : Era cu 16 ani mai în vîrstă ca mine și vedeam în el un om format, omul ideal, cu care credeam că voi putea întemeia o familie : calm, bun, plin de grijă. Așa a fost la început și așa ne lăsăm, uneori, furate de aparențe. Se purtase grosolan și cu prima soție : ar fi trebuit să-mi dea de gîndit... Nu mă voi căsători decît cu un om de vîrsta mea, prefer să ne sfîșiem împreună, decît să-l iau gata „format".

Lidia Deleanu : Pentru femeie, căsătoria poate să însemne o dare înapoi : bărbatul, cel mai adesea — prosperă. Cred că nu e cazul să dau exemple, fiind mult prea cunoscute... Băiatul cu care m-am hotărît să mă căsătoresc este altfel : el a terminat o facultate, eu sînt abia în anul II, mă ajută la conspecte, aleargă după cursuri... Dacă n-ar gîndi așa, dacă — dimpotrivă — m-ar trage înapoi, n-aș accepta să mă căsătoresc cu el.

Cornelia SIMIONESCU

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 20 IANUARIE

PROGRAMUL I : 8.30 Gimnastică. 8.40 Cravatele roșii. 9,35 „Daktari". 10.00 Viața satului. 11,15 Ce știm și ce nu știm despre... Sisteme calendaristice în trecut și astăzi. 11,45 Bucuriile muzicii. 12.30 De strajă patriei. 13,00 Album duminical. 16,00 Magazin sportiv ● Campionatele internaționale de tenis de masă ale României. 17,00 Pistruiatul. 17.35 Cîntare patriei. 19.00 Lumea copiilor. 19.30 Telejurnal. 20.10 Reportajul săptămînii. O garoafă pentru București. 20,35 Filmul Fracul. În rolul principal Fernandel. Premieră pe țară. 21.25 Selecțiuni din spectacolul prezentat de Orchestra Filarmonică și baletul teatrului Volksoper din Viena. 22.05 Telejurnal. 22.15 Duminica sportivă.

PROGRAMUL II : 20.10 Film serial pentru copii. George, Episodul I. 20.35 De pe scenele lirice ale țării. 21.35 Brett și Danny.

LUNI 21 IANUARIE

PROGRAMUL I : 16,00 Emisiune în limba maghiară. 19.00 Campionatele internaționale de tenis de masă ale României. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Ancheta TV. Pămîntul — avuție națională. 20.30 Revista literar-artistică TV. 21.15 Roman foileton : Pot Bouille. 22,15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 17.30 Telex. 17,40 Album coral. 17.50 Istoria filmului sonor 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.00 Daktari. 20.25 Viața economică. 20,45 Muzica românească în contemporaneitate. 21.20 Drumuri în istorie. Blaj. 21,40 Gala maeștrilor. Basu) Nicolae Florei 22.00 Cărți și idei.

MARȚI 22 IANUARIE

PROGRAMUL I : 9,00 Teleșcoală. 10,00 Curs de limbă germană (reluare). 10.30 Curs de limbă franceză (reluare). 11.00 Biblioteca pentru toți. Gh. Brăescu. 11.45 Selecțiuni din „Albumul duminical". 16.00—17 00 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. Pomicultura. 17.30 Telex. 17.35 Curs de limbă rusă. 18.05 Curs de limbă engleză. 18,35 Muzica. 19.05 Marea de piatră. Un film despre o ciudată cale lactee : calcarele de la Albești. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20,00 Revista economică TV. 20.30 Seară de teatru. Vlad Țepeș în tinerețe de Mircea Bradu. 22.05 24 de ore. 22.20 Campionatele internaționale de tenis de masă ale României.

PROGRAMUL II : 20 00 Flăcările. Episodul III. 20,45 Formații și ansambluri bucureștene. 20.55 Ancheta TV. Pămîntul — avuție națională. 21,25 Telex. 21.30 Roman foileton : Pot Bouille.

MIERCURI 23 IANUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 Teleșcoală 10.00 Curs de limbă engleză (reluare). 10.30 Curs de limbă rusă (reluare). 11.00 Guliver în țara uriașilor (reluare). 11.45 Cîntece de dragoste și dor. 22.30 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 17.30 — 19.20 : Matineu simfonic. voie bună și jocuri populare. 12,10 Desene animate. 16.00—17,00 Lecții TV. pentru lucrătorii din agricultură. 17.30 Curs de limbă franceză. 18.05 Steaua polară. 18.25 Aplauze pentru români. 18.50 Cunoașteți legile ? 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20.30 Telecinemateca „Ecranizări după opere literare. Don Quijote. Cu : Feodor Șaliapin în rolul principal. Premieră pe țară. 21,30 Pasărea de foc de Igor Stravinski. Interpretează baletul Operei Mari din Paris. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Aventuri în epoca de piatră. 20.25 Armonii intime. 21.00 Întrebări și răspunsuri. 21.30 Selecțiuni din emisiunile de divertisment. 22,10 Documentar TV.

JOI 24 IANUARIE

PROGRAMUL I : 16.00—17.00 Teleșcoală. 17,30 Telex. 17,35 Curs de limbă germană. 18.05 Ansambluri folclorice. 18,30 Arii din opere. 18.45 Universitatea TV. 19.20 1001 de seri 19 30 Telejurnal. Seară pentru tineret Din cuprins : 20,00 Unire prin unire — spectacol muzical-poetic consacrat aniversării Unirii Principatelor. 21.00 Mai aveți o întrebare ? Terra — o planetă încă necunoscută ? 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20,00 Bach ● Beethoven ● Brahms. Ciclul B (I) 22,05 Telerama. Atelierele lumii

VINERI 25 IANUARIE

PROGRAMUL I : 16,00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Emisiune în limba germană. 19.20 1001 de seri, 19,30 Telejurnal. 20.00 Interpretul preferat. Nicolae Sabău și cîntecele Maramureșului. 20,10 Orele uzinei Documentar TV. 20,40 Filmul „Tatăl meu zugravul" Producție a studiourilor de televiziune din R. P. Bulgaria. Premieră pe țară. 22,15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 17,30 Telex. 17.35 Film pentru tineret. Doar un telefon. Producție a studiourilor cinematografice din R.P. Ungară. Premieră TV. 18,50 Desene animate. 19.05 Muzică distractivă. 19,20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 O viață pentru o idee. Th. A Edison (II). 20.30 Pagini din muzica de cameră. 21.00 Bucureștiul azi. 21,15 Portativ '74. 21.45 Din filmoteca de aur a televiziunii : Eminescu

SÎMBĂTA 26 IANUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 O viață pentru o idee. Gh. K. Constantinescu. 9,30 Pistruiatul (episodul IV). 10 05 Teatru scurt. Omul de catifea de Adrian Munțiu. 11.00 Muzică populară. 11.15 Telecinemateca (reluare). 17,30 Telex 17,35 Caleidoscop cultural-artistic. 17.55 Imagini din Australia 18,05 Familia. 18.35 Cîntece și dansuri populare. 19.00 Teleglob. Itinerar indian 19,20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20,00 Întruchipînd Partidul. Emisiune de versuri și cîntece. 20.30 Teleenciclopedia 21.10 Brett și Danny. 22.00 Cîntece de dragoste și dor. 22.30 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 17.30 — 19.20 : Matineu simfonic.

COLȚUL auto

Reluăm, în acest început de an, rubrica automagazin înnoită. Ne propunem să fim cît mai aproape de oamenii de la volan, de „cei 10%" din populația țării noastre, deținători ai „carnetului roz" care acordă dreptul de a conduce un autovehicul. Așadar, o rubrică de informare (și pe cît posibil de formare), o rubrică oarecum ambițioasă, în care sperăm să asigurăm și prezența (fie și pasageră), a unor așa ai volanului, cu experiența și „secretele" lor, să prezentăm ce prevede (și ce anume nu prevede) legea circulației, ce prognostichează (și ce nu !) meteorologii și drumarii, în sfîrșit, încă multe altele, printre care și o „poștă-magazin-auto", în care vom răspunde cititorilor care ne vor scrie (cu această specificare). „Cheia de contact" fiind... răsucită, demarăm cu

Sfaturi în... doi timpi

● **La pornire nu încălziți motorul pe loc.** Deîndată ce motorul a pornit, reduceți poziția șocului manual la jumătate și plecați în viteza a I-a Apoi treceți în treptele următoare de viteze, reducînd șocul la minim și fără să ridicați mult turația motorului. În acest fel asigurați cea mai rapidă intrare în regim normal de funcționare și uzuri minime.

● **La oprire nu accelerați motorul în gol,** după care să tăiați contactul, cum greșit sfătuiesc unii șoferi „cu experiență". Această „tehnică" spală cilindrii de ulei și îneacă motorul, accentuînd uzurile și dificultățile la pornirea următoare.

Din „secretele" așilor volanului

Jackie Stewart (campion mondial în 1969, 1971, 1973) : „Constructorii de autovehicule fac eforturi mari pentru asigurarea vizibilității optime. Noi trebuie, doar, să... ștergem geamurile ! Îndeosebi iarna. La fel și farurile. Noroiul, zăpada, gheața pot reduce pînă la 30% forța lor de penetrație. Și o regulă „sfîntă" pentru conducere — **delicatețe maximă în manevre !** Fiindcă frîna, accelerația, volanul — folosite brutal pe vreme de iarnă, devin periculoase, chiar și pentru „așii volanului..."

O normă de circulație ilustrată

● **Obligații, înainte de pornire în cursă.** Art. 45, lit. a din legea circulației pe drumurile publice prevede obligația conducătorului auto de a verifica, înainte de a pleca în cursă, starea tehnică a autovehiculului ; în particular, sistemul de lumini și semnalizare. Art 85 și

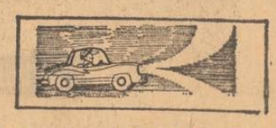

86 — prevăd expres condițiile tehnice obligatorii pentru sistemul de iluminare și semnalizare. **Sancțiuni :** Conf art. 127, lit. f, nerespectarea prevederilor citate constituie contravenție și se amendează cu 100 la 400 lei.

Ce nu prevăd normele legale...

(... dar putem realiza singuri, dînd dovadă de.. prevedere) — **protecția copiilor,** prin evitarea așezării lor pe locul de lîngă șofer. Statisticile demonstrează că este locul cel mai periclitat. O frînă bruscă poate fi inevitabilă și atunci...

Aflăm că...

● La începutul acestei săptămîni a avut loc în Capitală o consfătuire organizată de A.C.R., privind dezvoltarea unui sport care tinde să devină de masă — **karting-ul.** În prezent activează în țară cîteva sute de amatori de karting și cîteva mii de elevi. Este sportul cu care a început și faimosul campion mondial de formula I pe anul 1972 — brazilianul Emerson Fittipaldi. Pe cînd un „Fittipaldi" din... Alexandria, de pildă ?!

● A.C.R.-ul anunță **începerea verificărilor tehnice anuale** obligatorii prin lege. În acest an o serie de filiale județene (18) au fost dotate cu aparatura necesară verificărilor și optimizării consumului de carburanți. Printre noii beneficiari — automobiliștii din județele : Arad, Bihor, Bacău, Buzău, Sibiu și Vîlcea, care nu vor mai fi nevoiți să se deplaseze, în acest scop în alte județe.

● O stație de benzină de lîngă New York a fost teatrul unei lovituri gangsterești... inedite. Găsind numai 30 de dolari în casa de bani, agresorii n-au disperat. Ei l au imobilizat pe vînzător și... au servit benzină clienților timp de două ceasuri încasînd 560 de dolari, după care au plecat lăsîndu-i o mică parte din bacșișuri vînzătorului.

I. BUTNARU

JURNAL HELLENIC (XXIX)

CAMBAS

de Pop SIMION

Fără viţa de vie a lui Dionyssos multe nenorociri şi plăceri ale pămîntului ne-ar fi rămas necunoscute. Fără viţa de vie a lui Dionyssos n-ar fi existat zeii de zi ai vinului, prin care se continuă, exultă, triumfă şi scandalizează întîiul Petrecăreţ al lumii.

Mă aflu la distilerîile Cambas, în suburbiile Atenei. Un regat al vinului. Un teritoriu aflat sub binecuvîntarea şi blestemul lui Dionyssos. E locul unde marele zeu este confirmat şi infirmat în acelaşi timp. Fluviul de băuturi izvoritor de aici perpetuează gloria dionyssiacă, sporeşte nemăsurat gustul de vin şi petrecere al muritorilor. Numai că formele acestei proliferări contravin înţelesurilor conferite de zeu băuturii sacre, o aruncă în condiţia de marfă, cu nimic deosebită de altele, ceea ce este o detronare. o izgonire din templu, o desacralizare (dar asta-i altă poveste). Firma Cambas lucrează, creşte, prosperă, se distribuie lumii fără a se gîndi la cele sfinte. N-are această naivitate. N-are timp. E grăbită. Să ajungă unde ? Peste tot ! Emblema expansiunii : trifoiul cu trei foi. Nu patru ! Norocul şi-l smulge negustătorul însuşi, prin nu importă care mijloace, vrea să spună pe muteşte, cu degajament marca fabricii, simbol sub care se vînd — competitive şi insolente în apetitul de a se impune pieţii — toate produsele Cambas. N-aş fi crezut că în valea dulce, cu peisaj pastoral, esenţialmente domestic, doarme un căpcăun atît de energic, apt să iasă la drumul mare. în lumea mare, spre a-şi promova voinţa, interesele, pofta de cîştig. La drept vorbind, nu-mi dau seama dacă însuşi Dionyssos, ajuns cu viţa pînă în zilele noastre, nu ar fi procedat la fel ! În consecinţă, nu vom blestema şi nici nu vom binecuvînta pe zeul Cambas, os din osul înaintemergătorului. Pătrund în domeniile sale ca într-un cîmp de meditaţie. Stabilimentul e situat într-un peisaj de mirifice coline cu pămînt brun-roşcat, care contrastează puternic cu verdele, şi o bună expoziţie solară, unde corzile viţei de vie etalează struguri ţiţoşi, cu boabe clarisime, pleznînd de zemuri în care se decantează soarele Mediteranei. Din podgorie coborîm în subsoluri, gigantice cave cu vase de dimensiuni hiperbolice, labirinturi căptuşite cu poloboace de toate mărimile, ce încap dulceaţa pămîntului attic. Parcurgem drumul vinului : tescuire automată, timpezire automată, fierbere automată, degustare automată, îmbătrînire automată, corectare automată, marcare automată, îmbuteliere automată, expediţie automată. Nimic zeesc în această naştere a vinului din sînul mumei naturi. Ceremonialurile s-au stricat, s-au răcit, au devenit ne-ale-omului, ne-ale-zeului. Totul se produce în lanţ şi conexiuni electronice. Omul e spectator. Zeul e absent. Veghează doar zeul-ban. În licoarea, cîndva divină, nu intră azi pic de suflet, pic de visare, pic de sentiment. Vinul Cambas se compune din maligane tărie, procent zaharos, doză de fructozitate, acizi, grad de limpiditate, aromă, culoare, astringenţă, temperatură, corp etc. Este o ecuaţie matematică. O formulă chimică savantă. Dionyssos-Dezlănţuitul s-ar răzvrăti, sînt sigur, aflînd cît de mult s-a îndepărtat de la origini îndeletnicirea viţei şi vinului. Dar cine să-i spună, Cine să-i deschidă ochiul (de Ciclop) asupra registrelor de conturi ale firmei Cambas ? Cine să-l introducă la seifuri ? Cine să-i dezvăluie secretul de fabricaţie ? TRIFOIUL CU TREI FOI e un patent solid, bine înfipt pe piaţa vinului, ignoră poezia, fleacurile inefabile. El cunoaşte-recunoaşte un unic zeu : realitatea comercială, în contul căreia acţionează cu simţurile treze şi întreg arsenalul de mijloace. Mă conving tot mai mult că Dionyssos a încetat de mii de ani să fie zeul viţei şi vinului. El este (cel mult) zeul ideii de vin. Un simbol vaporos şi mithic, precum o dulce beţie. Zeii vinului sînt — nu încape îndoială — magnaţii, marii podgoreni care au izgonit licoarea sacră din sfera reveriei, a plăcerii pentru plăcere, au transformat vinul într-un atribut al puterii. Este motivul pentru care succesorii de azi ai lui Dionyssos se numesc regii neîncoronaţi ai numitei industrii şi, drept urmare, formează dinastii, caste, clanuri, structuri greu expugnabile, arbori de bizară genealogie, pe care pămîntul abia îi încape. Cambas este un asemenea rege (regişor), un asemenea clan, un asemenea arbore, precum sequoia tropicelor. O dinastie de 90 de ani, tînără în ordine istorică, dar ambiţioasă, dinamică, ştiutoare în a prolifera, stăpîni, controla, rodi.

Cade seara, ca o beţie albastră şi servitorii descrisei dinastii ies în spaţiul liber cu braţele încărcate de sticle (le cară ca lemnele) să ne ospăteze cu vinurile lor, care de care mai reuşit, mai educat, mai catifelat, mai sec, mai nobil, mai gros, mai pianisim, mai dulce, mai aromat, mai limbut, mai sobru, mai parşiv, mai suav, mai făţarnic, mai corpolent, mai spumegos, mai dat naibii şi gurii noastre. Este ceea ce se cheamă un picnik la iarbă verde.

După nu ţin minte al cîtelea pahar şi (iarăşi) nu ţin minte după al cîtelea soi am aflat, bunăoară, acest lucru esenţial: de ce, cui şi cînd i-a dat Dionyssos întîia coardă de viţă de vie, inaugurînd astfel (ceea ce el nici nu bănuia) lungul marathon al vinului. Faptele s-au petrecut aşa. Zeul înnoptă la un oarecare Ikarios din Attica, ţăran lipit, care îl găzdui şi îl omeni pe oaspete ; Dionyssos îl răsplăti dîndu-i un arac de viţă de vie, care fu împlintat în pămînt şi legă rod. Se întîmplă că acest prim viticultor al lumii dădu din vinul său unor păstori care, simţind ameţeala prin mădulare, crezură că au fost otrăviţi. îl omorîră pe Ikarios şi îl îngropară undeva în munţi. Mult timp s-a zbătut în nefericire frumoasa Erigone, fiica lui Ikarios, care — însoţită de cîinele Maira — cutreeră pustietăţile, pînă găsi mormîntul tătînelui său. Răvăşită de durere, Erigone se spînzură de pinul sub care era îngropat părintele său. Aflînd că viţa debutează cu o nenorocire, Dionyssos îi lud pe cei trei în cer, unde aceştia luminează în nopţile senine, cunoscuţi fiind sub numele de constelaţia Ciobanului, Fecioarei şi Cîinelui.

Seară sublimă, spuzită de stele mari. Harta cerului arată magnific în arcuirea ei peste noi, cei aflaţi la picnik pe iarbă. Liniştea curge în efluvii, ca o mană cerească, ne picură în celulă, precum vinul în simţuri. Furat de stări dionyssiace, îl abordez pe unul din dinastia Cambas, amphitrionul nostru, cerîndu-i să-mi arate unde se află în cîmpia superbă a cerului attic constelaţia aceea, dragă mie, a Ciobanului, Fecioarei şi Cîinelui. Ochiul sănătos al insului clipeşte repede, umit sub sticla monoclului prins în sfoară, în timp ce dă neputincios din umeri : sory. Neştiinţa lui este egală cu un sacrilegiu. Merită să-l desmoştenesc.

În scop experimental un număr de 15 femei-poliţiste din oraşul Londra au fost echipate cu biciclete cu motor, care au avantajul de a se putea strecura cu uşurinţă prin aglomeratul trafic al capitalei Marii Britanii. Primele rezultate au fost foarte bune şi probabil că această măsură va fi extinsă.

IN JAPONIA bîntuie o adevărată psihoză privind cutremurele. Autorul acestei psihoze colective este Sakyo Komatsu care a publicat recent un volum ştiinţifico-fantastic intitulat „Sfîrşitul Japoniei". Cartea descrie în mod apocaliptic sfîrşitul Japoniei care în urma unor cutremure şi erupţii vulcanice, dispare, scufundîndu-se în mare.

OAMENII de ştiinţă englezi au realizat un aliaj din cupru şi mangan care amortizează considerabil zgomotul.

Lupta împotriva poluării atmosferei, produsă de automobile, a intrat într-o fază... decisivă. Doi inventatori americani au realizat un soi de filtru cu hidrogen — care aplicat la motoarele automobilelor — va reduce practic la zero procentul de poluare produs de combustia auto. Jack Rupe şi Harry Contrib, specialişti în motoare cu reacţie, fotografiaţi în momentul ce instalau noul filtru. Brevetul a fost achiziţionat de Chevrolet.

• DE PRETUTINDENI •

SPECIALIŞTII sovietici ai Institutului unional de cercetări ştiinţifice în domeniul surselor de energie au realizat recent o originală sursă chimică de energie electrică. Denumirea acestei surse „Dimok" (Fumul) explică în mare parte destinaţia aparatului. El se fixează pe colaci de salvare, sau pe geamanduri şi, în momentul contactului cu apa, aprinde automat un bloc de funcţionare intermitentă, uşurînd găsirea persoanei sau obiectului căzute în apă. Totodată, aparatul emană o diră de fum, tot pentru semnalizare.

Principiul de funcţionare al aparatului este simplu. Rolul de electrolit îl joacă apa de mare sau apa dulce. Ajungînd în interiorul aparatului ea îl pune automat în funcţiune. Aparatul nu necesită nici un fel de întreţinere şi poate funcţiona cîţiva ani, fiind întotdeauna gata de funcţionare. „Dimok" funcţionează în apă pînă la temperatura de zero grade, temperatura atmosferei putînd fi minus 40 grade Celsius.

TRIBUNALUL din Bruxelles a judecat recent un proces unic în felul său. Un grup de circa 40 de agricultori belgieni sînt... piriţi.

Aceştia, pentru obţinerea revendicărilor lor împotriva blocării preţurilor anumitor produse agricole, au găsit o soluţie... originală. Nici mai mult, nici mai puţin, au pornit şi au reuşit să introducă un taur în incinta primăriei. Acesta a fost la rîndul lui însoţit... şi de cîţiva... purceluşi.

RECENT italianul Elbardo Calamarino a trecut prin momente de groază, în momentul cînd conducea maşina prin munţii Abruzi. Avînd o pană la motor, el a fost la un moment dat înconjurat de o haită de lupi. Numai datorită faptului că ţivinele şi-au dat seama că nu pot ajunge la pradă, omul fiind închis în maşină, şoferul a scăpat teafăr.

DE CE FEMEIA trăieşte în medie mai mult decît bărbatul?

La această întrebare un grup de cercetători francezi au dat următorul răspuns:

Ateroscleroza se manifestă la femeie cu o întîrziere de zece ani, faţă de bărbat în plus, femeia este apărată de hormonii ei împotriva dezechilibrelor lipide, deci şi împotriva excesului de colesterol.

INSTITUŢIILE specializate în sondarea opiniei publice din S.U.A. sînt în criză. Motivul ? Cetăţenii americani s-au săturat să mai răspundă la aceste sondaje.

POTRIVIT unor statistici date publicităţii, la Berna, în sezonul alpin trecut 33 de persoane şi-au găsit moartea în munţii elveţieni Din 117 victime ale alunecărilor de zăpadă, 84 au fost salvate, fie prin ajutorul camarazilor lor de ascensiune, fie de echipele de ajutor. Printre cele 117 victime se aflau 93 de schiori, 8 turişti, 4 automobilişti şi 7 persoane surprinse în timpul lucrului. Ultimul şi cel mai grav accident al sezonului a avut loc la Grand Chavalard sur Fully, cînd cinci lucrători care amenajau o pistă de schi pentru concurs, au fost surprinşi de o avalanşă.

O VECHE legendă poloneză vorbeşte despre existenţa într-un trecut îndepărtat a unui oraş în adîncurile lacului Goplo (partea de nor-vest a Poloniei).

De curînd arheologii au descoperit pe malul lacului amintit rămăşiţele a două aşezări fortificate, aparţinînd culturii „Luzicka". (sec. XII—IV î.e.n.). După ani îndelungaţi de prosperitate, s-a abătut primejdia asupra aşezărilor: nivelul apelor a crescut necontenit. Locuitorii s-au luptat secole de-a rîndul cu calamităţile, dar în cele din urmă apele au cuprins cele două aşezări despre a căror existenţă vorbesc acum nu numai legendele, ci şi descoperirile arheologice.

SE ŞTIE că nava „Queen Elizabeth" a fost scufundată în urmă cu doi ani datorită unui puternic incendiu în golful Hong Kong. O corporaţie japoneză cu sediul la Hong Kong şi-a asumat riscul să scoată nava la suprafaţă. Operaţiile de salvare vor dura doi trei ani.

MIRACOLELE ADÎNCURILOR MARINE

• Capul unei statui din bronz, operă a celebrului sculptor grec din antichitate Praxiteles, scos la suprafaţă de un pescar • O navă aparţinînd flotei lui Cezar, explorată de acvanauţii francezi • 3 000 de amfore descoperite într-o singură navă • „Avionul submarin" şi televiziunea folosite la cercetări • Descoperirea urmelor unor porturi maritime dispărute de milenii.

ÎN ULTIMELE TREI DECENII au fost scoase la suprafaţă epavele a numeroase nave scufundate de-a lungul vremurilor. Cea mai veche operaţie de acest fel s-a petrecut în anul 1822, cînd aproape de coasta de sud-est a Angliei s-a descoperit un vapor ce se scufundase în urmă cu patru secole Mai tîrziu, un pescar din Maraton „prinde" în plasa sa capul unei statui de bronz, reprezentînd un adolescent. Era opera celebrului sculptor grec Praxiteles, din secolul al V-lea înaintea erei noastre. Puţin după aceea, şi în acelaşi mod, a fost scoasă la suprafaţă o altă capodoperă grecească reprezentîndu-l pe Zeus. Statuia a fost pescuită din apele mării, la nord de Eubeea.

VERITABILUL DEBUT al arheologiei subacvatice este marcat de anul 1948, odată cu apariţia scafandrilor autonomi. Celebrul Cousteau pionjează în 1952 pe epava unei nave greceşti scufundate la 10 mile de Marsilia, aducînd la suprafaţă numeroase figurine şi statuiete de bronz, iar acvanautul Taillez explorează o navă antică scufundată la nordul insulei Levant, recuperînd un mare număr de amfore intacte. Respectiva navă venise din Ciclade, spre a aproviziona legiunile lui Cezar care asediau Marsilia în anii 51—49 î.e.n...

DOCUMENTELE ISTORIEI atestă că apele Mării Mediterane păstrează ca într-un mare muzeu sute de epave ale navelor feniciene, cartagineze, greceşti şi romane. Dacă ţinem seama numai de o singură bătălie navală petrecută în anul 255 î.e.n., cînd s-au înfruntat 450 de vase romane şi cartagineze în apropierea coastelor Siciliei, vom înţelege mai bine importanţa deosebită a noii ştiinţe care încearcă să aducă la suprafaţă tehnica antichităţii. Folosindu-se de faptul că vechile itinerare maritime erau mai ales de-a lungul coastelor, acvanauţii reuşesc să determine cu precizie punctele unde sînt îngropate de mii de ani, epavele. Într-un singur loc, la Yassi Ada, pe coastele Turciei, s-au găsit epavele a 15 nave, a căror vechime începe din secolul al III-lea î.e.n. Dar, se petrec şi unele curiozităţi, ca aceea prilejuită de săpăturile făcute în oraşelul Agde, unde s-au găsit epavele a două vase antice şi o statuie, astăzi celebră, datînd din secolul al IV-lea î.e.n. Cum au ajuns navele să fie îngropate pe uscat ? Geografia ne ajută, dîndu-ne răspunsul : oraşelul fusese în urmă cu 2300 de ani, un important port al Mediteranei şi, cu vremea, apele s-au retras la patru kilometri depărtare !

ÎNCĂRCĂTURA CEA MAI FRECVENTĂ a epavelor antice o constituie amforele, o descoperire cu adevărat senzaţională în acest sens făcîndu-se în apropiere de insula Spargi, unde pe o epavă s-au găsit peste 3 000 de amfore. Acestea conţineau vin, comerţul cu vinuri avînd o mare extindere în antichitate. Arheologii sovietici au scos la suprafaţă, în apropiere de coastele Crimeii, un vas care avea cuie de bronz acoperite cu foi de plumb, nava conţinînd şi ea o încărcătură de vin. Se ştie că folosirea plumbului la nave se cunoştea în Siracuza antică. Astfel, scriitorul Atenaus, nota în anul 200 î.e.n., că regele Siracuzei construise o mare navă comercială îmbrăcată cu plumb.

AN DE AN, arheologia subacvatică se dezvoltă, oamenii de ştiinţă servindu-se din ce în ce de utilaje tot mai moderne. Dintre acestea, s-a remarcat „avionul submarin" al lui Rebikoff, sau scuterul lui Cousteau. Noile submersibile dau un sprijin deosebit cercetărilor pentru explorarea directă şi autonomă a epavelor aflate pe fundul apelor, permiţînd plonjări îndelungate şi relativ la mari adîncimi. În acest sens consemnăm cercetările întreprinse în Mediterana de o echipă de oameni de ştiinţă de la Universitatea din Pennsylvania, care se servesc de o cameră de televiziune submarină cu legătură prin releu cu un ecran situat pe un vas plutitor.

OBIECTELE DESCOPERITE, necesită măsuri speciale de protecţie, odată ce sînt scoase afară, specialiştii folosind diverse procedee chimice sau electrochimice pentru conservarea relicvelor. O altă modalitate de conservare s-a folosit cu prilejul descoperirii unei pirogi v a de opt mii de ani, ea fiind tratată întactă cu ajutorul fr lui.

CERCETĂRILE SUBACTICE ne-au îmbogăţit cunoştele atît asupra tehnicei ant cît şi asupra comerţului m timurilor şi a condiţiilor în care s petrecut războaiele marit odinioară. În acelaşi timp, plorările întreprinse pe fun mărilor şi oceanelor l-au dus acvanauţi la descoperiri cu devărat senzaţionale. În nur roase locuri din apropierea co telor, în loc să găsească epa au dat de urmele unor străve porturi dispărute. Astfel, Mediterana orientală, sînt an najări portuare din epoca br zului. La Ruad, insula situ în largul Libanului, există dig şi un zid de protecţie blocuri uriaşe de piatră, ce levă prezenţa unui port ex tent în secolul al XVI-lea î.e. De asemenea, la Sidon, se c nosc resturile unui port af odinioară pe insula situată faţa oraşului. Instalaţii portua scufundate au fost descoperi de asemenea, şi în Marea Ne gră, în golful Taman, unde mitele oraşului antic se întin la 200 de metri de coasta actu lă. La Olbia, o altă colonie greacă, blocuri uriaşe de piatră au fost găsite tot la 200 de metri de coastă. Cercetările acvanauţilor români, de altfel, au identificat şi ele urmele străvechilor porturi de la Tomis şi Calatis, în apropierea coastelor actuale.

ÎNFRUNTÎND VALURI URIAŞE

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

• Cinci pescari belgieni, două zile şi două nopţi în derivă pe o barcă pneumatică

Echipa unei nave pescăreşti din Zeebrugee, alcătuită din cinci bărbaţi, plecase pe o mare furioasă la pescuit. După nouă zile, Maria Vandierendonck, soţia căpitanului navei, a primit un ultim mesaj de la soţul ei, Edmond, în vîrstă de 41 de ani. Echipajul era alcătuit din alţi patru bărbaţi între 30 şi 40 de ani, încercaţi marinari.

— Marea este foarte învolburată. Sperăm totuşi să ne apropiem de Zeebrugee şi să fim acasă către orele 20.

După transmiterea acestui mesaj o îndelungată tăcere. Nava, care se întorcea după o campanie de 9 zile, se afla la 22 mile de portul de baştină. O furtună puternică devasta regiunea şi mai multe vase lupiau năpraznic cu valurile. Ceasurile treceau fără ca nava să se zărească în rada portului şi fără de a da vreun semn de viaţă. Vandierendonck îşi schimbase oare ruta, ocolind furtuna ? Ambarcaţiunea sa se scufundase ?

Au fost organizate ajutoare, începînd din zori. Avioanele bazei din Valkenburg survolau marea, în speranţa că tăcerea se datora unei duble avarii : radio şi motor. Dar nici o urmă de ambarcaţiune. Oamenii au început să gîndească la o dramă, — mai cu seamă că circula zvonul că o ambarcaţiune de salvare goală eşuase pe plaja din Zeebrugee. Mai tîrziu s-a dovedit că zvonul era neîntemeiat.

După două zile de căutări, cercetările au încetat. Şi noaptea, s-a produs minunea. O barcă — de astădată reală — şi avînd la bordul său pe cei cinci pescari belgieni a fost găsită eşuată la Cadzand (Olanda). Cei cinci bărbaţi erau epuizaţi — din cauza derivei care durase două zile şi două nopţi în condiţii atmosferice nespus de grele, dar în fond erau sănătoşi...

Echipajul a fost pus sub supraveghere medicală. A primit un prinz consistent, după 48 de ore de foame şi frig. După ce au prins ceva puteri, au explicat accidentul :

— Puţin timp după mesajul radio, „Alcatorda" a eşuat, fiind luată în săpînire de valuri imense. Din fericire, ambarcaţiunea nu s-a răsturnat în aceeaşi clipă, astfel încît, a permis echipajului să degajeze barca de salvare. Aceasta, era bineînţeles foarte greu de stăpînit, în condiţiile de mai sus. A ajuns singură pînă la Cadzand. În ciuda tragicei situaţ.. marinarii şi-au păstrat calmul şi optimismul.

— Bineînţeles că situaţia nu era prea... comodă. Ne gîndeam totuşi, că au pornit spre noi oameni care ne caută. Ne gîndeam cu îngrijorare numai la familiile noastre, care se puteau frămînta, gîndind să nu ne vom mai întoarce...

(S-a întîmplat la sfîrşitul anului 1973).

UN PREMIU PENTRU... BUNĂTATE

• De patru ani, un tînăr italian îşi consacră fiecare clipă liberă, prietenului său paralizat.

Luigi Agilardi este un tînăr muncitor, în vîrstă de 20 de ani. Locuieşte la Treviglio, (Italia).

Acum circa patru ani, un prieten al său din copilărie a avut un accident de circulaţie. Pe atunci, adolescentul avea 16 ani. Se întorcea de la şcoală spre casă, cînd a fost victima unei dramatice întîmplări, în urma căreia a pierdut puterea de a folosi braţele şi picioarele A rămas paralizat pentru totdeauna.

Cu un deosebit spirit de dăruire, Luigi îşi dedică fiecare clipă liberă, nefericitului său prieten. Luigi Agilardi aparţine unei familii modeste. În ciuda vîrstei sale fragede, îşi petrece ceasuri îndelungate în faţa căruciorului în care se află imobilizat prietenul său. Ugo Tinotori.

Îl ajută susţinîndu-i moralul. — căutînd să îl ferească de stări depresive, de desnădejdea nemişcării. Îl „transportă" acolo unde nefericitul prieten o doreşte — împingîndu-i căruciorul. Adesea, îl urcă într-o maşină, însoţindu-l în lungi plimbări dincolo de oraş.

Îl şi hrăneşte. cu mîna lui deoarece Ugo nu este în stare să o facă singur.

Toate acestea — Luigi — le efectuează cu o desăvîrşită simplitate şi un nebănuit firesc, fără a face caz şi fără a cere ajutorul altcuiva

De patru ani, zi de zi, cu o extraordinară generozitate tînărul a renunţat la cea mai mică distracţie personală, dedicîndu-se total sărmanului său prieten. Abnegaţia sa, a cucerit pe locuitorii cartierului în care locuieşte, atît el, cît şi tînărul paralitic. Acestia l-au propus Comisiei pentru decernarea premiului „Baslini" (premiu pentru bunătate care se conferă în fiecare an).

Premiul a fost înmînat în mod sărbătoresc lui Luigi cu prilejul unei ceremonii oficiale, desfăşurate în Palatul primăriei din Treviglio.

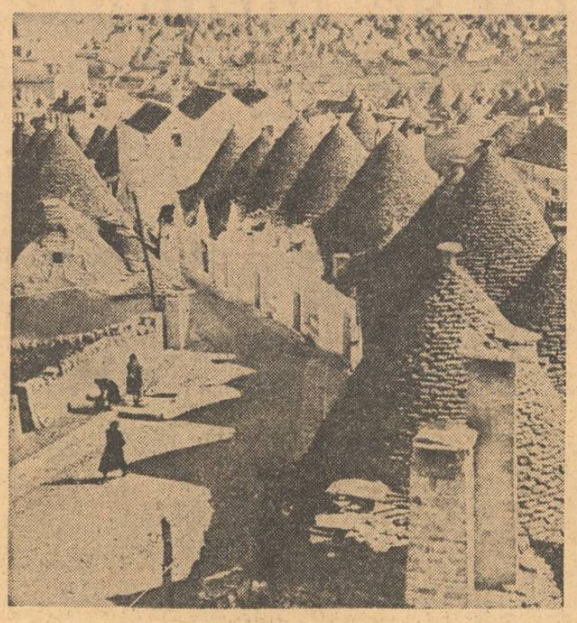

Imaginea reprezintă tradiţionalul oraş Alberobello cu originalele sale construcţii şi acoperişuri, tipice sudului Italiei.

De pretutindeni

GEOLOGII BRAZILIENI au descoperit un afluent necunoscut al fluviului Amazon. Riul, lung de aproximativ 300 km, este situat la 500 km de oraşul Manaus. Descoperirea a fost făcută cu prilejul cercetărilor întreprinse de oamenii de ştiinţă braziliani pentru exploatarea imensei jungle amazoniene, care ar putea oferi teren pentru agricultură, precum şi minerale preţioase pentru industrie.

EDWARD MASINGA, un scriitor zulu din Africa, a tradus în limba maternă numeroase opere ale lui Shakespeare. El a declarat că tema multora dintre dramele marelui Will i-au reamintit de vechi poveşti ale negrilor africani.

FRANCEZUL Alain Dompe a aplicat la minerele umbrelelor un miniaparat cu tranzistori pentru cei ce doresc să asculte muzică şi în vreme de ploaie.

Un interesant model de cărucior a fost realizat de fantezia unui engiez, care a folosit „salteaua de aer", în loc de roţi.

În felul acesta „conducătorul" nu mai depune nici cel mai mic efort...

BIJUTERII ÎN ARGINT

Nimeni nu poate vizita Bulgaria, fără a remarca cu plăcere şi admiraţie delicatele bijuterii de argint în care apar încrustate pietre de tot felul, dar mai ales turcoazele, bijuterii expuse în orice magazin de artizanat. Lîngă forme ce amintesc podoabe văzute în muzee, sînt etalate bijuterii de cea mai modernă factură. De fapt, inspiraţia nu părăseşte nicicînd tradiţia, ingeniozitatea şi migala bătrînilor meşteri care le-au moştenit la rîndul lor de la bunicii şi străbunicii lor.

Această tradiţională meserie apare învăluită într-o atmosferă romantică. Dar nu este singurul aspect care atrage, care stîrneşte curiozitatea celui ce îşi desfată privirile cu arabescurile din metal. Ceea ce impresionează pregnant, este fantastica lor varietate de modele în care, după cum afirmam mai sus, se îmbină moştenirea multor secole cu pretenţiile lumii moderne.

Toate acestea mi-au îndrumat paşii, într-o seară, către locuinţa unei cunoscute şi pasionate etnografe din Sofia, Adriana Marino, de la Centrul naţional de turism şi organizare a timpului liber, despre care îmi vorbise colegul meu de profesie Ivan Danov. A fost cea mai plăcută seară petrecută la Sofia. Etnografa îmi pregătise micile ei comori păstrate din bătrîni sau găsite mai tîrziu, prin peregrinările strict profesionale. Pe măsură ce fiecare bijuterie sau obiect de uz casnic îmi trece prin mînă, se deapănă o poveste... De dragoste, de vitejie, de viaţă obişnuită de familie, de tradiţie şi moşteniri de talent.

Povestea începe, în urmă cu secole, cu dragostea tainică dintre un bulgar şi o turcoaică, cu o nuntă ca în poveşti, cu un strămoş îndepărtat, Rusaf, primul sculptor al familiei El a lucrat în lemn o lingură ce are drept motiv un dragon şi un castron în care se pisa piper. Sînt cele mai vechi obiecte de familie păstrate de Adriana Marino. În ordinea vechimii lor, în micul muzeu personal al etnografei se mai găsesc : un cleşte pentru cărbune, din cupru argintat, o ceaşcă argintată din secolul 18, un vas pentru vin de o jumătate oca şi o măsură de o oca, o pafta din argint de la bunica ei, încă una, mai veche.

Însemnări de călătorie din R.P. Bulgaria

din Ustovo, o brăţară frumos sculptată în argint din Samucov, o broşă şi un colier din secolul 19, o bijuterie specială ce se poartă pe tocă, piesă obişnuită în costumele naţionale şi altele.

Obiectele şi, mai ales, bijuteriile păstrate de la bunici şi străbunici au nu numai valoarea unor amintiri. Ele sînt mostre ale unor şcoli de artizani bulgari, conturate în deosebi în secolul 18 şi începutul secolului 19, vestite şi astăzi pentru frumuseţea artei de a lucra în argint sau în aur.

— Aceste şcoli sînt cunoscute, îmi spune interlocutoarea mea, sub numele de : centrul de la **Samucov** (în munţii Rila), cel din **Vidin**, vestit pentru lucrul în filigran, **Ustovo**, în munţii Rodope, unde se păstrează şi cele mai vechi tradiţii ale acestor meserii. De asemenea, se poate vorbi şi despre stilul unei familii de meşteri din **Sliven**, care foloseşte argintul aurit şi pietrele preţioase.

Fireşte, o rog pe Adriana Marino să-mi înlesnească înţelegerea continuităţii acestor tradiţii în preocupările artiştilor bulgari de astăzi.

— V-am vorbit despre bijuterii, făcînd deosebirea între o şcoală sau alta. Aş vrea să vă atrag atenţia, înainte de a mă referi la preocupările de azi pentru păstrarea şi continuarea vechii arte a meşterilor metalului, asupra funcţiei bijuteriilor. Ele au apărut ca obiecte de protejare a sănătăţii, a vieţii. Cu secole în urmă oamenii credeau că o femeie care poartă de pildă, acea bijuterie pe care o vedeţi şi acum în costumele naţionale de la noi, pe toca de pe cap, pentru a susţine vălul, are sănătatea apărată La fel, deosebitele turcoaze încrustate în argint erau considerate un fel de amuletă Mai tîrziu, această funcţie a fost înlocuită de o alta, cea decorativă.

Astăzi, în Bulgaria, meseria tradiţională de „gravori" ai metalului, în special ai argintului, este foarte preţuită. Centre dezvoltate în acest sens, se află la **Vidin** (centrul Stara Planina), **Sofia, Plovdiv, Ruse** şi altele. Bătrînii meşteri devin profesori ai tinerilor Cred că ar fi bine să mergem să vizităm o astfel de şcoală din Sofia.

Îi urmez sugestia şi a doua zi sîntem împreună la o şcoală de artă aplicată unde fete şi băieţi învaţă să lucreze bijuterii în cupru, argint şi aur (metaloplastie), să sculpteze lemnul şi să creeze păpuşi

În ateliere şi mai ales în micul magazin-muzeu al şcolii, în care se pun în vînzare cele mai reuşite obiecte create de elevi — ce pot rivaliza de altfel, cu cele expuse în magazinele speciale din capitala bulgară — înţeleg, fără explicaţii, că timpul şi arta se contopesc într-o armonioasă viziune asupra trecutului şi prezentului în lupta pentru frumos.

Lucia MANOLESCU

SPIRALE

ORGOLII

de Eugen BARBU

Cu trufașă cochetărie Dumitru M. Ion își intituleaza poemele din acest al doilea al său volum cind : *orgoliu*, cind *imitație*, cind *umilire*. Acele paranteze de sub titlu sunt șiretenii, fartifii, ele, parantezele vor să spună : uitați-vă la mine ce sfiit sunt în fața muzei, dar de sfiit poetul nu se sfiește deloc. Pe aceeași coardă, imens delicată el scrie : *„Cine bate la ușă / Și fuge ca aburul gurii ? / Porumbei cavaleri / Se desfată zburind / Sîngele florilor calcă / Suferă-n iarbă / Lasă-ți părul să curgă / Ca apa curioasă / Pînă de durere și freamăt / Căzînd în cascadă / Aștept să-mi cadă-n brațe / Plîngînd părul tău / Citeva vorbe picură / Ca mierea în fagure, seara / A trecut cineva prin grădină / O eroare a verii* (ce frumos vers !)/ *Ori vreo ființă / Rizînd că e trecătoare“* (Senzații de vară).

Inegal mi se pare „Destinele zorilor“ care începe și sfîrșește frumos, avînd un balast pe care l-am înlăturat din citat : *„In vreme ce murmură-n / Grădină piriul / Oamenii mor / Dumnezeiască-i fericirea / Celor ce vin / Nicăieri singele / Nu-i mai trist ca în zori / Zorii să-aducă / Războaie și morți ? / Desfințați o vreme nopțile /...* și finalul : *„Hai, teme-te, apucă și teme-te / Cazi sănătos în genunchi / A-nflorit în cring singele“*, poezie în care se simte umbra tiranică a lui Ioan Alexandru. Blagiană și foarte frumoasă este strofa din „Iubita își numără anii“ : *„O pasăre de aramă plînge în arbori / Trece ziua ca o senzație măruntă / Ingerii roșii-nfloresc în trandafirul sălbatic“.*

De o mare ingenuitate, de o îngereală pură și admirabilă se dovedesc și fragmentele din „Mă plimb bătînd din aripi“ : *„Rămîn să trec, rămîn / Și frunza rob pădurii / Sunt îngeri albi în prun / Țin flori în cerul gurii / Covorul doarme gol / Un suflet nu mai știe / Orgoliul, blînd sobol / Trăiește sub cîmpie“*. Ca și în primul volum, Dumitru M. Ion trădează o stare de incantație sublimă care răzbate în versurile lui de o superbă caligrafie. Iată ceva feeric în „Greerii“: *„Hotărît : dacă îngenunchi / Ai să cazi ca un gînd / Lasă cuibule puii / Să sboare în rouă / Dar dacă vine vulpea / prin aer plîngînd ?“* Iată acum și fragmente din „Amurgurile“, trădînd o prospețime care mă bucură imens pentru că poeziei noastre actuale, suferind de tare livrești, tocmai acest singe nou îi trebuiește : *„Amurgurile lanț se țin / Și nopțile ca niște vicii“* sau : *„Prin scăldători de mici fugim / Într-o prelungă vînătoare / Unde vinatul e un mim / Și-nchipuirea născătoare / Amurgurile lanț se țin / Unde vinatul e un mim / Tot înviem și tot murim / De tine viață ne-amintim“*. Imagini gigantice pot fi culese din alte poeme : *„Cînd va veni acasă vulturul tînăr / Las' să mă surpe / Cu aripa lui neagră“* sau: *„Atunci o să mă arunce din casa lui albă / Pe colina de singe / Din mine va lăcrima un rug purpuriu“* (vers dantesc, dacă vreți).

„Patimi de toamnă“ conține un superb catren : *„Simți toamna : o academie / De faguri plini peste păduri / Pămîntul soarbe-a mierii utopie / Simți toamna : Sodoma are nuri“*, unde versul ultim, șoltic, deochiat, aș zice, e de tot farmecul. Finalul din „Mieii păstorului“ e și el remarcabil : *„Ce confuzie tainică / Să simtă trupul tău / Ca un piriu / Că primăvara e pe munte“*. „Patimile de iarnă“ pot fi citate în întregime pentru aceeași cantabilitate și materie nobilă conținută : *„Auzi cum neaua cade / Cu trosnet de vinat / În tine toamna arde / Și crini tresar în pat / Afară-s erezii / Se-naltă în cămin / Flori calde, purpurii / Noi un pahar ciocnim / La geam sunt albe flori / Covoru-ncăruntit / E obosit de nori / Zăpada-a-mbătrînit“*.

O urmă bacoviană evidentă găsim în „Devoțiunea unei cupe“ : *„Cameleon e veacul nostru dur / Se schimbă-n el o taină mare / Și-n anticul piriu ce pur / Nuanțele de disperare / Grădina-i rece ca un cor / Se schimbă iarna la culoare / Și-n anticul piriu nu mor / Nuanțele de disperare / În cameră e un covor / Și-i cald ca moartea din ninsoare / Și-n anticul piriu mă dor / Nuanțele de disperare / În mine zace-un pumn de jar / Eu îl aprind cu-o răsuflare / Și-n anticul piriu tresar / Nuanțele de disperare“*. De aceeași sorginte mi se pare și „Dragoste și brumă“ : *„O, pentru mine nu mă tem / Dar vine bruma și omoară / Cu singe rece / Finițe pe colină / Și floarea mea / Are să cadă ? / Dacă o rup și-o țin la piept / Ea inima-ascultîndu-mi / Va să-nchidă ochii / O, vine bruma surizînd / Și floarea mea / O să se ducă ?“* Undeva Dumitru M. Ion scrie : *„Cînd va necheza sunătoarea“* sau : *„Într-o cutie de lemn singeriu / O lacrimă eu ți-aș trimite“*, în alt poem : *„ostirile toamnei se rănesc și surid“* sau : *„Nimeni nu știe / Cum țipă-n mine / Catastrofele-aducerii aminte“*.

Foarte frumos lucrat mi se pare și poemul „Bătrînețea privighetorii“ pe care-l cităm în întregime : *„Nu-i de mirare că-n piriu adierea / Înecă toată ziua chipul platanului / Nici că privighetoarea / Merge în tîrg dimineața / De ce bați, scumpă doamnă / Odorul, calul cel alb ? / Dacă se dărîmă o casă iarba vrăjmașă / Va crește și-acolo și ce-i / Dacă privighetoarea cea oarbă / Cîntă și-n grădină cu genii / Aș vrea calul tău, scumpă doamnă / Să învăț să nu-ngenunche / Nu mi-e teamă cînd urc și nici coborînd* (vers stingaci) / *Fericit e tremurul în cei care tremură / Mîine privighetoarea va vinde / Boabe de rouă în tîrg / Calul meu, scumpe domn, are rinjet de lup / Nu te vrea de stăpîn, nu te vrea / Treceam și venea după mine / Ca un secret diminețea / Dar judecînd singurătatea / Privighetoarea îmbătrînea de-acum / Calul meu, scumpe domn, / are rinjet de lup / Nu te vrea de stăpîn, nu te vrea“*. Pe aceeași linie, Rilke, semnalată de săptămîna trecută, mi se pare și poemul „Un strop de singe“ : *„Doar dintr-un strop de singe dintr-un deget / În trandafiri poate muri privighetoarea / Cînd mici podoabe de lumină / Îmbolnăvite cad din ceruri / Un strop de singe-omoară patul alb / Ce-i trebuie zăpadă-n pat privighetorii / Și patul în zăpadă să înghețe / Cîntecu-n ea ca-ntr-un dușman ? / În trandafiri e fericire oarbă, spui / Și tremura în zori iubitul care vede / Cum sînii ei se plimbă fericiți de mînă / Și aerul îi leagănă cînd trec / Ce-i trebuie privighetorii să-nmiresmeze cringul / Cînd doar trecînd prin rugii înfloriți / Un strop de singe din degetul cel mic / Dă foc la casa-n care paznicu-odihnește“*. Un fel de „Cîntare a cîntărilor“ mi se par „Laudele“ : *„Aburul gurii tale / E ca răsuflețul mierii / pogorîte-n salcîmi / Dinții tăi / Raze-albe adormite / Tu vii săltînd / Ca merele din floare / Purtînd pe umeri / Urne-n care ard / Cumpliții aburi ai nădejdii / Sandalele din foi de dafin / Îți fosnesc, așa trecînd / Fosnește tinerețea“*, unde versul ultim e nefericit și strică impresia totală de frumusețe biblică. Iată trei versuri dintr-un alt poem : *„Tu treci într-o roșie qvadrigă / Și doi mîndri cai / Se tot frămîntă deschizînd amurgul“* Într-alt loc găsesc acest vers rătăcit : *„Streinii-s ca un zid de fier“* sau : *„Auzi / Mor norii în grădină“* sau : *„Cineva își așterne / Patu-n pămînt“* sau: *„amurgul vine ca o haină de mire“*. Aș mai cita alte versuri răslețe de o aleasă scriitură : *„De mine-s trandafirii-ndrăgostiți“* sau *„Și singele tău dulce-ar plînge-n aer“*.

Lacom de poeme frumoase vă ofer încă două reușite ale lui Dumitru M. Ion : „Fruct de taină“, de pildă : *„Venin și scîrbă, lasă-le să treacă / Nu-i vremea bună pentru a descinde / În becțu-n care lumea se înecă / În vinul gros ce prefăcut se vinde / Nu strig că frunza cade peste mine / Nici că pădurea-ngheață ca o taină / Dar, haide, trageți peste voi lumine / Lumina-i mult mai caldă ca o haină / Pătrunderi reci de senzuri, ridicare / Cînd roua strigă coborînd armate / Oșteni se rup din zori săpînd cărare / Spre locuri și spre timpuri sfărîmate / Umplînd un gol alt gol se urcă-n tine / Și fructul legănat iubind țărina / Nețărmurit o clipă crede-n sine / Iar tu trecînd, de vrei, îl rupi cu mîna“*. Vă mai propun, în sfîrșit, un fragment din „Eu sparg lumina, vreau uimire“ : *„Opriți clipita-n tremurare / Ea-i libertatea amintirii / Iubești mereu pe cel ce moare / Și trupu-n pragul răzvrătirii / Privești în tine : casă n-are / Noaptea și zorii vin ca mirii / Ne-ngenunchiat de strălucire / În scurta oboseală-a lumii / Eu sparg lumina, vreau uimire / Și văd cînd sapă-n gura lumii / Pe buzele în clevetire / Neastîmpărații viermi ai brumii / Cerești meleaguri mîndre pale / Străbat în dragoste și-n viață / Plîngînd, călăul vine-agale / Groapa și el stau față-n față / Nebună este amintirea / De-ți poruncește-nțelepciune / Tu vezi în ea dumnezeirea / Și ea te-alungă de pe lume“*.

Aș zice că Dumitru M. Ion e un poet cu har. Sper să nu mă desmintă.

Alexei Okunev (pe care îl vedem în imagine alături de Miroslav Gomola) deține rolul principal din filmul regizorului cehoslovac Antonin Kahlik „Eu plîng“, o investigație în universul celor tineri.

CULORI

TIPOLOGIE

de Aurel-Dragoș MUNTEANU

Biblioteca de artă de la *Meridiane* rămîne aceeași colecție prețioasă, cu apariții de primă mînă, îngrijite de redactori și colaboratori informați și atenți cu textele. Este indiscutabil că cititorul din România posedă astăzi un instrument valoros de educație plastică, alături de albumele și cataloagele de expoziții, ca să nu mai vorbim de manifestările artistice de amploare, cum au fost de-a lungul anilor expozițiile Moore, Picasso, Klee, Portretul englez, iar dintre cele consacrate unor artiști români, recentele manifestări omagiale, prilejuite de aniversarea lui Paciurea, a lui Petrașcu, Pallady sau Ciucurencu. În acest domeniu, mai puțin comentat, s-a muncit cu rezultate excepționale, iar nobila reticență a redactorilor de carte, a cercetătorilor zeografilor se cere subliniată în rîndul virtuților, pentru că ar fi avut cu ce să se laude. Mă gîndesc în primul rînd la buna valorificare a colecțiilor din țara noastră, pe care am remarcat-o în popularizarea artei orientale. Autoarea albumului *Hokusai*, Nina Stănculescu, este din nou prezentă, împreună cu alți colegi, în colectivul de autori ai cărții sărbătorești dedicate artei chineze, cu reproduceri de cea mai bună calitate. Ar fi prea mult să înșirăm toate numele care au ieșit în evidență din caseta editurii Meridiane, deși Irina Ionescu sau Marin Mihalache s-au impus și merită gratitudinea noastră.

Probabil că cea mai incitantă carte publicată de *Biblioteca de artă* în ultima vreme este *Lumea ca labirint* a lui Gustav René Hocke. Nu este locul să întreprindem aici un comentariu de circumstanță, cu atît mai mult, cu cît datorăm acestui autor descoperirea unui tip de a gîndi realitatea artistică și amintirea unei fascinații de tinerețe. A privi lumea tipologic, încercînd să vezi evenimentele în co-relație, mai degrabă decît istoricește, este un demers al spiritului iubitor de constanțe și increzător în durabilitatea lui. Înseamnă că „ceea ce a fost va mai fi“, cum spunea o vorbă veche, și că formele artistice nu mor, asemenea împrejurărilor care le-au dat naștere. Manierismul plastic cercetat de Hocke este un tipar al sensibilității și al gîndirii, posibil de găsit în secolele XVI și XVII, dar și între 1880 și 1950. Trăsăturile diferă, cu siguranță, dar fenomenul este unul și același. Vizionea obișnuită, cronologia, ca să zic așa, plasarea evenimentelor pe ața timpului, ca mărgelele, dispare, în favoarea unui punct de vedere mai conform cu demnitatea omului.

Cum spun, entuziasmele de tinerețe îmi sînt astăzi mai cenzurate, păstrîndu-mi toată admirația pentru vitalitatea concepției lui Hocke. Limita cea mai mare a întreprinderii lui constă în faptul că absolutizează valoarea motivului plastic, a termenului comun unor opere diferite. Orice minte speculativă poate găsi cinci sau zece sau mai multe, dar în orice caz un număr restrîns de „teme“, pe care se poate combina, e drept, fie prin descompunerea lor, fie prin integrarea și unificarea extremelor. Într-un roman vom găsi o poveste de dragoste, de ură, despărțire și moarte, conflicte între interese, între generații, între sexe. Un tablou va înfățișa chipul unui om trist, vesel sau pur și simplu meditativ. O compoziție adună elemente disparate, organizate de o idee. Sigur că este important să determini predilecția unui pictor sau a unui romancier, și cu atît mai mult a unei epoci, pentru un motiv sau altul. Problema artistului abia de aici începe !

Fiecare operă își trăiește viața, cu fondul acela indeterminat și plin de mister, care o desparte de obiectul uzual și o scoate din serie. Am auzit de ipoteza unui savant trăznit ce imagina o uriașă mașină de calcul, menită să descrie toate posibilitățile de combinare a cuvintelor. Această mașină poate să recompună toată literatura lumii de pînă acum și să creeze, orbește, toate operele ce pot fi scrise vreodată de către om. Teribilă perspectivă ! A accepta, chiar și numai teoretic, o asemenea posibilitate, a recunoaște limitele oricît de îndepărtate ale omului te conduce la moarte sigură. Există în fiecare dintre noi speranța originalității ireductibile, conștiința că nimic nu ne poate înlocui, nici o combinație cibernetică sau de vreo altă natură. Un asemenea simțămînt exacerbat stă și la baza creației artistice. Mărturisindu-mi propria aplecare spre gîndirea tipologică, spun deschis că nu cred absolut de loc în construcțiile teoretice cărora le dă naștere și că rămîn un pozitivist în domeniul artei, sprijinit pe solul foșnitor al operelor, cu existența lor, mai mult sau mai puțin strălucitoare, dar inconfundabilă. Chiar și numai pentru a face o profesiune de credință, în litera acestei rubrici, mi se pare că elementul inalienabil în arta plastică este culoarea. Nimeni nu va putea repeta gri-ul vinețiu al nuduriilor lui Pallady: culoarea aceea de gresie a unui trup ce nu-și pierde totuși din senzualitate, nu poate fi imaginată nici de altcineva și nu există o tipologie pentru așa ceva, după cum rubiniul lui Chagall nu se va mai repeta, oricît de pasionați am fi noi de reveniri manieriste. Recunoscînd limitele mele de meșter literar, nu pot decît să îndemn la lectura prelungită a cărții lui Hocke.

ECOURI

La numai 25 de ani, Zalatnay Sarolta **(care a întreprins în 1973 un turneu în țara noastră) este vedeta nr. 1 a muzicii ușoare din R. P. Ungară, fiind distinsă cu premii la festivalurile de la Palma de Majorca, Gmunden, Bruxelles, Split. În prezent, de un mare succes se bucură LP-ul său „Álmodj velem...“, în care este acompaniată de formația „Locomotiv GT“.**

Sincerele mele „MAGAZIN“ adresează cititorilor revistei Zalatnay Sarolta

Cu afecțiune cititorilor „Magazinului“ și cu speranța că ne vom reîntîlni în curînd din nou în România

ZALATNAY SAROLTA

■ YVES MONTAND pregătește împreună cu Jean Cristophe Averty cel de al treilea show, intitulat de această dată „Montand al timpului meu“, după terminarea căruia celebrul actor va deține rolul principal în două filme semnate de Philippe Labro și Claude Pautet.

NOUTĂȚI LA STUDIOUL DE FILME ALEXANDRU SAHIA

La acest început de an, în studioul nostru de filme documentare, o serie de peliculе își așteaptă confruntarea cu publicul.

Primul dintre aceste filme poartă semnătura tînărului regizor Constantin Vaieni și se intitulează **„Începuturi“**, referindu-se la cîțiva absolvenți de învățămînt superior : un inginer agronom din Insula Mare a Brăilei, un medic la Maliuc, un profesor de română dintr-un sat din Vrancea și un inginer de la Rafinăria „Crișana“. Toți ne vorbesc despre dificultățile începutului, despre satisfacțiile realizării, despre responsabilitate și respectul pe care și l-au cîștigat. Imaginea îi aparține lui Francisc Patakfaldi.

Pe un scenariu propriu, scris împreună cu Gabriela Ionescu, regizorul Slavomir Popovici împreună cu operatorii de imagine N.N. Marinescu și Kiamil Mustafa Kiamil au transpus cinematografic **„Letopisețul lui Hrib“**, un adevărat documentar artistic despre bătrînul Toader Hrib din Arbori. Filmul se desfășoară pe trei planuri paralele și alătură imagini actuale, și imagini din fresca de pe mănăstirea din Arbori.

Un alt ilustru al creației populare vestitul meșter olar Colibaba, a fost imortalizat pe peliculă de Titus Mesaros cu ajutorul operatorului Carol Kovacs într-un film ce-i poartă numele.

Cu ale sale **„Pasențe“** Eugen Popiță (scenariul și regia) încearcă demascarea credulității și a escrocheriei legate de ghicit.

„Meseria luminii“, poem cinematografic despre tineret, se ocupă mai ales de fetele de la fabrica de becuri „Romlux“ Tîrgoviște.

În lucru se află **„Bun ca ziua“** (scenariu : Gabriela Ionescu și Slavomir Popovici semnatar și al regiei ; imaginea Carol Kovacs, Kiamil Mustafa Kiamil, N. N. Marinescu), un film despre plinea ornamentală, semnificațiile ei și ceremonii în legătură cu care este făcută.

De asemenea, se turnează filmul **„În fiecare zi“** în care regizoarea Felicia Cernăianu vrea să vorbească despre condiția femeii, în industria grea, scoțind în evidență contribuția femeii în construcția socialismului.

A intrat, de asemenea, în lucru **„Sfatul omeniei“** ce surprinde cunoscuta experiență brașoveană și ne vorbește despre pasiunea cu care acești oameni se preocupă de problemele tineretului. Regizorul Erwin Szekler și operatorul Gheorghe Fehler pe baza citorva cazuri, prezintă grija unei generații pentru problemele generației care o urmează.

Intrarea în casa Poni așa cum arată ea în prezent

Ce se întîmplă cu parcul Poni din Iași?

de Aurel LEON

Fără a face să se simtă jenată modestia, vom aminti că, și datorită materialelor și semnalelor din această revistă, au fost aduse în lumina atenției publice Casa Pogor din Iași (azi o mîndrie muzeistică a țării), casa Alecsandri din Iași (azi refăcută și în curs de amenajare ca muzeu al Teatrului Național), palatul lui Alexandru Ioan Cuza de la Ruginoasa (azi în curs de reconstrucție), palatul de la Micălușeni, o podoabă a stilului gotic decadent (i s-a schimbat utilizarea) și altele. Tot aici am scris cîndva despre parcul și casa lui Petru Poni, unde au trăit și lucrat savanții Petru Poni și nepotul său Radu Cernătescu, întemeietorii școlii de chimie de la Iași, continuată azi cu strălucire de acad. Cristofor Simionescu, precum și poeta „Convorbirilor Literare“, Matilda Cugler-Poni. Plecînd de la materialul documentar pus atunci la dispoziție de prof. emerit Margareta Poni, fiica savantului, am scris că în această casă au intrat ca oaspeți Mihai Eminescu, Ion Creangă, Titu Maiorescu, Ion Slavici, Veronica Micle, Mihail Kogălniceanu, A.D. Xenopol, Nicolae Iorga ; și lista poate continua mult. Aici a locuit sculptorul german Hegel, autorul statuilor lui Miron Costin și Vasile Alecsandri din Iași ; aici au fost adăpostite manuscrisele de preț ale Academiei Române în timpul primului război mondial, pe cînd P. Poni era președinte al înaltului for.

Am evocat această casă și pe Matilda Cugler-Poni și în „Umbre“ vol. II.

Între timp, Margareta Poni a plecat dintre noi, după ce însă a donat statuia, mai precis Complexului muzeistic Iași, imobilul și parcul. Dar la această oră, acoperișul casei s-a prăbușit parțial și parcul e în paragină. Mobilierul de epocă din camere, biblioteca, manuscrisele sînt probabil în curs de inventariere. Problema principală rămîne însă casa, care trebuie păstrată intactă, cu holul ei lustruit de pași ilustri, cu odăile umbrite de iederă. Tov. Ion Arhip, directorul Complexului muzeistic Iași, are în curs de întocmire un proiect privind posibilitățile de amenajare a parcului și de transformare a imobilului în casă-memorială, deci de integrare a Casei Poni în circuitul muzeistic ieșean.

Sîntem de părere că în parcul centenar de pe str. Kogălniceanu se poate realiza o ambianță unică, îmbinînd rezonanțele proprii casei Pogor a Junimiștilor cu farmecul vegetal al acestei imense grădini, în care mai rezistă (povirnit, e drept) pe o movilă „chioșcul poeziei“, în care au urcat Eminescu, Creangă, Slavici, Veronica Micle și alți oaspeți ai Matildei Cugler-Poni.

Cu singura condiție : Complexul muzeistic Iași să fie sprijinit pentru a salva această „scăpare din vedere“ a timpului cel care macină implacabil.

Pînă nu e prea tîrziu.

Clepsidra

REVERBERAȚII

de Constantin VIȘAN

Vase de bronz, farfurii de argint, cupe de jad, statuete de porțelan, mătăsuri și picturi, monede și arme, coroane de aur și tăbliță de bambus. Eșantioane simbolice ale uneia dintre cele mai vechi civilizații, mărturii pline de expresivitate ale antichității artistice chineze. O tobă susținută de ciocurile unor păsări exotice așezate pe spinarea a doi tigri, patru clopote de bronz decorate cu tăcute hieroglife un fragment de mătase povestind despre moda de-acum două milenii a femeilor de la Fluviul Albastru, o statuie budistă din marmură albă, un pat cu rezemătoare pentru coate un ceainic de jad alb așezat pe o farfurioară de aur, piepteni din fildeș, figurine înfățișînd cai și călăreți, maimuțe și mandarini, păsări phoenix și dragoni. O vreme le-am admirat în lumina de neon a Muzeului Republicii, în vitrinele Expoziției „Descoperirile arheologice ale Republicii Populare Chineze“. Dar micul leu sculptat în piatră a înviat în amintirea mea fabuloasa Alee a statuilor care mă călăuzea acum doi ani spre Valea celor 13 morminte ale dinastiei Min. Din această clipă, sălile expoziției au căpătat dimensiunile de neuitat ale periplului meu prin țara lui Li-Tai-Pe. Obiectele savant așezate în vitrinele de sticlă și-au ocupat, ca într-un montaj fantastic, locul în peisajul lor de baștină. În încăperile fastuoase ale Palatului de iarnă din Pekin, printre laurii și mătăsurile Hanceului, alături de pagodele și templele din Nankin, lîngă cețile cu ceai verde ale țăranilor din Siu-Han, pe crenelul Marelui Zid, în atelierele artizanilor în bambus, argint și aur, mătase și porțelan, abanos și fildeș, de-a lungul Fluviului Galben și al Fluviului Albastru, pe străzile Pekinului și ale Sanhaiului. Acolo, în pămîntul din care au fost închipuite cu inegalată migală nu mai erau doar niște vestigii, niște obiecte de artă ori de cult, ci împreună cu tot ce vibra în jur, alcătuiau istoria unui popor, credințele și visele sale.

Mi s-a părut că aud vocile, de o indefinibilă muzicalitate ale călăuzelor noastre prin universul chinez, rostind cu o mare satisfacție versuri de Eminescu ori silindu-se să ne învețe să rostim corect cuvinte dintr-un miniatural vocabular de sinologi. Privesc obiectele din Expoziția de antichități de la Muzeul de artă al Republicii și ca o reverberație la neuitatul itinerar chinez mă aud spunînd în gînd Niha și Sie-sie.

ZĂPADA

de Constanța BUZEA

Și doar în pomi zăpada rezistă ca un nimb.
Îți mai aduci aminte ? Cînd ești copil curg streșini,
Trec păsări, duc în pliscuri stafiile cirești,
Fructe cu gust de apă, răni ale altui timp.

Nevindecate răni în vis se zbat,
Ca praznice-n oglindă, tot în oglindă guști,
Vedenii necrezute, ca glonțul unei puști
Care-a ucis zăpada și ea a singerat.

Cum să te fac să-ți pară rău de tine,
Să calci un drum de adevăr în sine-ți,
Să n-ai de dus aceste pleoape vineți
Privind fluid prin ochii încă tineri !

Ce să-ți aduci aminte ? Ce e ? Ce-a fost atunci ?
Să-ți mai aduci aminte e-un mod scăzut în fire,
Iei fructele cu totul, cu creanga lor subțire,
le-așezi în vase goale ca-n niște cuiburi lungi.

Și mă gîndesc ce să-ți arăt cînd vii,
Fotografii cu multă lume gri,
O casă care s-ar înăpezi ?

Fotografia de față îl reprezintă pe tenorul Ion Fălculete **și orchestra căreia i-a pus bazele, „Napolitana“. După o stagiune permanentă de concerte la Tîrgoviște, ei vor susține în curînd un concert cu piese de popularitate pe scena sălii Dalles. În ultimele săptămîni, tenorul Ion Fălculete** (care este și profesor la liceele „Spiru Saret“ și „Dimitrie Cantemir“ din București) **a realizat două spectacole muzical-patriotice.**

BARBU DELAVRANCEA VĂZUT DE FIICA SA

de Horia OPRESCU

Iată un sumar portret al lui Delavrancea, pentru care am solicitat bunăvoința uneia din fiicele sale : Cella Delavrancea — pianistă concertistă, cu neuitate izbînzi în țară și peste hotare, scriitoare de esență, memorialistă fidelă și emoționantă a atitor evenimente trăite, profesoară fără egal !

În ordine inversă, voi începe cu citeva rînduri datate recent — 31 decembrie 1973 — cînd Cella Delavrancea îmi face onoarea de a-mi scrie, între altele : *„...am fost la inaugurarea noului Teatru Național. Am aplaudat cu emoție pe admirabilul artist Calboreanu — adevărată reîncarnare a lui Ștefan cel Mare...“.*

Apoi, arăt o serie de fraze privind felurite subiecte. Le reproduc aici exact cum mi-au fost încredințate. Ca și cum ar fi înregistrate pe bandă de magnetofon...

„Tata s-a născut în București, în mahalaua Delea Nouă... Bunicul meu se ocupa cu cărăușia ; căra grîne din silozurile de la Dunăre în Capitală...

Tata a urmat școala Lucaci și liceele Lazăr și Sf. Sava. A fost întîi, profesor. Trimis la Paris, a studiat asiduu timp de doi ani, între 1882—1884, apropriindu-și o solidă cultură juridică și artistică. (Trimitea din Franța interesante articole de critică, teatrală și literară, gazetelor și revistelor bucureștene).

Fiind avocat, mi-aduc aminte că, o dată, tata a lipsit de acasă toată ziua. Mama și noi, cele patru fete, îl așteptam înfrigurate. Deodată se deschide ușa și se ivesc doi prieteni ai familiei, exclamînd : „A fost sublim Delavrancea !“. Curînd intră și tata. Epuizat de oboseală și emoție, pune capul pe umărul mamei, izbucnind în plîns. Reușise să obție, la Tribunal, achitarea unui om acuzat pe nedrept !

Dealtfel, ca avocat, nu apăra decît cazuri drepte, cinstite. (Prea adesea pleda fără să pretindă vreun onorariu).

Privitor la calitatea de scriitor a celui de care ne preocupăm, Cella amintește afirmația lui Hașdeu : *„Delavrancea în orice ar fi întreprins, ar fi fost mare“*. Și continuă : *„În literatură a îmbogățit limba și a dat verbului o vitalitate nouă, prin relieful frazei scurte, care sintetiza cuprinsul ; avea un remarcabil talent la desen și pictură. Maestrul Nicolae Grigorescu insista să-l ia în cherva-nul cu care cutreiera țara, asigurîndu-l : „în citeva luni te fac pictor mare, nenișorule“.*

Într-un răsunător discurs (din martie 1895), se întreabă : *„oare geniile se nasc din senin, fără nici o legătură cu națiunile cărora aparțin ? Nu, domnilor. Ele sintetizează întinse grupări etnice. Așadar : cu cît masa luminată va fi mai vastă, cu atît aluatul frămîntat și dospit de idei și aspirații largi și binefăcătoare, va crește...“. Prin acest discurs, intitulat „Lumină tuturor“, tata cere credite pentru ridicarea de școli la țară și în orașe...*

Întreaga lui carieră politică, se vădește și din acest fragment rostit răspicat în Parlament : *„problema națională este puterea vie de viață, trecută din generație în generație. Și afirm categoric : sînt dintre ei, sînt al lor fără să vreau, sînt al țăranilor !“.*

*

Dar deoarece acest „Magazin“ are atîtea felurite rubrici, trebuie să pun punct, aci, primului foileton despre Barbu Delavrancea. Însă nu înainte de a divulga imensele avuții moștenite de Barbu Delavrancea, deoarece el însuși se spovedește : *„Am moștenit pe tata. El mi-a lăsat sărăcia și cinstea. Nu vreau să-l dau de rușine“.*

ECOURI

Actrița Jadwiga Baranska interpretează rolul principal din adaptarea romanului „Nopți și zile“ semnat de scriitoarea poloneză Maria Dobrovska. Acțiunea se întinde pe durata de 30 de ani, începînd imediat după prima conflagrație mondială.

În ciuda virstei (are 61 de ani), actrița Rosalind Russel continuă să turneze ultimul ei film „Legenda casei diavolului“. Iat-o, în seara premierei, însoțită de fiul ei, Lance (30 de ani).

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

PSIHOLOGIE

INTELIGENȚA ÎNCEPE SĂ SE DEZVOLTE DIN LEAGĂN

Două dintre criteriile de selecție a cosmonauților. Sînt primii născuți mai inteligenți? Cum se creează „antrenamentul" minții? Un magnetofon în patul noilor născuți.

Fiecare părinte visează să aibă un copil genial. Firește, mărturisirea pe care o face, provocat sau nu, cu voce tare, e mult mai modestă : „să fie cel mai deștept". Și această puternică dorință se transformă în credință fermă de cînd copilul pronunță primele cuvinte : „așa și este", raportind permanent la ceilalți copii din jur, cu acea sublimă subiectivitate. Curiozitatea părinților nu merge însă, de cele mai multe ori, pînă la a dori să știe „de cînd începe să se dezvolte inteligența ?" și „cum anume ?" „prin ce mijloace ?", „dacă sînt asemenea mijloace ?"... Inteligența copilului e primită — și așteptată — ca un dar, ca o moștenire... a epocii : „copiii din ziua de astăzi sînt mai inteligenți decît eram noi la vîrsta lor".

Într-o discuție cu dr. **VALERIU CEAUȘU**, șeful laboratorului de psihologie de la Centrul medical aeronautic, privind criteriile de selecție a cosmonauților, au apărut date interesante nu numai... pentru cosmonauți. Mă refer la două dintre criterii. În general au fost aleși cei care sînt copii unici la părinți sau primii născuți, dar care, la rîndul lor, au mulți copii. Această a doua „condiție" are — ca și prima menționată — o semnificație psihologică, extrem de importantă **Cel care are o familie numeroasă nu se va arunca niciodată orbește într-o aventură. E obișnuința unei responsabilități pe care o poartă cu sine. În fața unei situații critice, el va cîntări bine și în timp util șansele, fără să riște excesiv. E angajat în reușită cu toată ființa lui.** Iată așadar un criteriu menit să ofere siguranța că nu va fi creat pericolul vreunui risc inutil. Se naște atunci întrebarea de ce el însuși a fost ales — sau găsit — printre cei care au fost singuri la părinți sau primii născuți ?

Psihologii au observat că primul copil reprezintă într-o tînără familie un eveniment deosebit, așteptat, dorit. Pe lîngă faptul că prin tinerețea, energia lor, părinții creează în cămin o atmosferă destinsă, plină de voioșie, acordînd copilului timpul, atenția, entuziasmul lor... Iată aici faptul care poartă o anume semnificație în ce privește dezvoltarea inteligenței copilului. Marea influență pe care o poartă acești primi ani de viață. Nu vrem să fim greșit înțeleși. Nu este vorba de un aspect unic, ci despre una dintre coordonate. Problema este complexă și fără îndoială nu este de ajuns doar acest fapt pentru a avea răspuns la toate întrebările legate de formarea și dezvoltarea inteligenței. Dacă ne oprim acum asupra lui este pentru că prezintă un aspect mai puțin cunoscut, mai puțin cercetat pînă acum. De la observații statistice s-a trecut, cum era firesc, la experimente. Ce fel ?

Dr. Valeriu Ceaușu îmi relata unul dintre acestea, urmărite de psihologii de peste ocean. S-a așezat pe pieptul unor noi născuți cîte un magnetofon. Cu ajutorul magnetofoanelor s-a putut „măsura" cantitatea de cuvinte pe care părinții le adresau copiilor lor. Urmărind în timp, **s-a demonstrat că cu cît numărul cuvintelor adresate era mai mare, cu atît și nivelul inteligenței era mai crescut.** Evident, s-au corelat acestor date și altele : de pildă, nivelul de pregătire școlară al părinților etc. Cum se explică ? Doar un copil abia născut sau chiar după două, trei luni și mai departe încă... nu înțelege cuvintele. Nu le percepe sensul. Sigur că nu. Dar face un efort să înțeleagă, inconștient. Se provoacă o gimnastică a minții, se creează un antrenament care conduce la o dezvoltare mai rapidă a limbajului și, prin acesta, la o dezvoltare a inteligenței.

Am relatat experimentul, răspunzînd astfel și la o serie de scrisori care ne-au sosit de la cititorii noștri privind acest — între altele — criteriu de selecție a cosmonauților. Implicit, și la uimirea noastră de a întîlni copii mai precoci azi decît în trecut. Fără îndoială și radioul și televiziunea au un rol important în stimularea gimnasticii mintale a copiilor.

OȚELĂRIE NUCLEARĂ

O soluție propusă și probabilă la problema energiei al cărei cost reprezintă o treime din prețul de cost al oțelului : aplicarea energiei nucleare în oțelării. Astfel s-ar putea înlocui cărbunele folosit astăzi curent pentru reducerea minereului de fier. Propunerea a fost făcută în cadrul unui congres ținut la Londra de reprezentanții a douăsprezece oțelării și care preconizează un program comun de cercetări în vederea realizării unui reactor de înaltă temperatură, cu toate numeroasele probleme tehnice și de securitate pe care le implică.

Un microscop nu ca toate celelalte

Interesul acestui nou tip de microscop rezidă în faptul că folosește molecule neutre — mai puțin penetrante decît particulele încărcate, și ca atare acestea nu pot proveni decît de la suprafața eșantionului ce se studiază. Importanța și deci domeniul de aplicabilitate ? Se vor putea studia fenomenele chimice de suprafață, atît de importante în biologie. Sînt doi fizicieni de la Institutul de tehnologie din Massachusetts care au publicat recent descrierea acestui tip de microscop care „vede" permeabilitatea unei suprafețe cu molecule de apă. O față a eșantionului ce se studiază e cufundată în apă, cealaltă... în vid. Moleculele care se evaporă de pe această față se deplasează în linie dreaptă. O placă din metal — care are o gaură foarte mică — este dispusă paralel cu această față. De cealaltă parte a plăcii, se așază un detector de molecule de apă, format dintr-un vîrf de tungsten, la foarte înaltă tensiune și pe care moleculele se ionizează. Este de ajuns atunci să treci cu gaura plăcii și cu detectorul pe suprafața eșantionului pentru a putea observa variațiile evaporării.

EXPERIMENTÎND O... LEGENDĂ

Este vorba de celebra bătălie de la Syracuza. Poate faptul că o flotă atît de puternică, de temută cum era flota romană în acel an — 213 înaintea erei noastre — a putut fi învinsă practic de un singur om de știință — Arhimede — a apărut neverosimil sau poate că ideea lui a fost atît de neobișnuită — de altfel nici nu a mai fost repetată de atunci — că întîmplarea a intrat în legendă și nu printre „faptele" istorice sau chiar ale științei... aplicate. Un fanatic admirator al lui Arhimede, inginerul Ianonnis Sakkas, din marina greacă, a ținut să repete experiența și să-l reabiliteze pe Arhimede. Cum s-au desfășurat atunci, în anul 213 î.e.n. lucrurile ? Grecii stăpîneau insula siciliană cu capitala Siracuza din anul 500. Iar romanii voiau s-o cucerească. Cînd galerele romane se îndreptau spre cetate, locuitorii ei se înghesuiseră pe înălțimi de parcă ar fi vrut să-i salute pe legionarii romani ai mării. Dar la exact o sută de metri de țărm, flota intra în „capcana" de lumină. Arhimede își postase cu multă precizie și ingeniozitate uriașele oglinzi hexagonale, încît ele să focalizeze razele solare pe fiecare dintre galerele ce se apropiau. Flota romană a fost incendiată. 2 000 de ani mai tîrziu, inginerul Sakkas repetă experiența. 70 de marinari, mînuind 70 de oglinzi mari hexagonale incendiau în portul de la Skaramanga galerele-machetă, reflectînd asupra lor razele solare. Azi ca și atunci, acum 2 186 de ani.

LINGVISTICĂ

GENEZA UNUI DICȚIONAR PATRONIMIC

Interviu cu acad. Iorgu IORDAN

Nume de locuri și nume de oameni — două tezaure ale vieții noastre spirituale, manifestate ca atîtea stări în limbă și devenite obiect de cercetare științifică

— Mărturisindu-ne preocuparea dv. de a întocmi o lucrare despre numele de locuri și de oameni din țara noastră, ne-ați trezit curiozitatea „da, într-adevăr, de unde vin ele ? Cum s-au format ?" Dar, odată cu rugămintea de a ne dezvălui cîteva concluzii preliminare, vă mai cerem o confidență : cum a apărut interesul dv. pentru o asemenea originală... istorie a numelor românești ?

— Interesul meu pentru numele locurilor și oamenilor a apărut cu totul întîmplător, în aprilie 1912.

— La o dată precisă ?

— Da, pentru că în luna aceasta și în anul amintit eram candidat la examenul de capacitate, cum se numea atunci concursul dat de licențiații în științe și litere care voiau să fie profesori în învățămîntul mediu. Examenul avea loc la toate materiile din trei în trei ani. Începea în octombrie și se termina în aprilie, anul următor. Eu mă înscrisesem la limba și literatura germană și la limba și literatura română. Examenul consta din trei probe scrise, două orale și două lecții practice, una la cursul superior, cealaltă la cursul inferior. Pentru lecția ce urma s-o țin la cursul superior, mi-a „căzut" tocmai tema aceasta. Titlul suna cam așa : cîteva exemple de nume de locuri și nume de oameni. Surpriza a fost foarte mare. S-a transformat în emoție, ca să nu spun chiar în panică, pentru că din titlul acesta nu înțelegeam mare lucru. În manualul din clasele de liceu nu exista nici un fel de mențiune despre o asemenea problemă. Am aflat mai tîrziu că comisia de examinare s-a condus nu după programa analitică valabilă în momentul respectiv, ci după cea nouă care avea să intre în vigoare în toamna acelui an. După primul moment de emoție, am început să mă dezmeticesc și să mă gîndesc la ce poate fi acest lucru. Pentru numele de locuri existau dicționare geografice pe județe, publicate de Societatea de Geografie. În cîteva ore am găsit ce-mi trebuia la Academie : Dealul Mare, Dealul Înalt, Piriul, Balta, Cărpiniș, Frăsinet... Observam că cele mai multe nume de locuri erau date după aspectele materiale concrete ale împrejurimii respective, de la vegetație, de la accidentele de teren, de la faună... La numele de oameni însă n-am avut un asemenea izvor și a trebuit să mă descurc singur cum m-am priceput. Elevii ultimei clase de liceu — a 8-a la „Lazăr" — la care făceam lecția au fost destul de atenți. Auzeau noutăți. De altfel... ca și mine... De atunci interesul meu a crescut pentru aceste două tezaure ale vieții noastre spirituale — manifestate ca atîtea alte stări în limbă și devenite obiecte de cercetare științifică. Și așa se explică faptul că încă din 1924 am publicat prima parte a unei lucrări de toponimie apărută în limba germană la Bonn, urmată apoi de partea a doua, în 1929. Tot așa se explică întocmirea unui fișier de nume de familie.

— Cînd ați început acest fișier ?

— Încă înainte de primul război mondial, cînd eram profesor la seminarul Veniamin Costache din Iași. Am căutat să adun nume din tot felul de izvoare — din vechi arhive, din studii istorice, din diferite documente. astfel ca să pot avea o indicație a locurilor de origine.

— Înseamnă aceasta că se poate avea o repartiție geografică a numelor ?

— Cu aproximație. Cu riscuri. Foarte important nu este identificarea localității unde se înregistrează un nume ci existența reală a numelui. Mai ales în ce privește numele rare...

— De fapt cum s-au format numele de familie ?

— Multe, foarte multe nume de botez au devenit nume de familie fără nici o modificare. Ion Gheorghe înseamnă Ion, fiul lui Gheorghe. Alteori, numele de familie provenea dintr-o poreclă. Într-o listă de răniți din timpul primului război mondial am aflat numele unui soldat, țăran din Oltenia, căruia îl spunea Lupu David. David era numele de botez, iar Lupu provenea din porecla tatălui (sau a bunicului etc.). De altfel multe trăsături psihice, particularități fizice, defecte au dat naștere la porecle care au devenit apoi nume de familie — Micu, Mititelu ; defecte : Șchiopu, Ciungu etc. La fel funcții și ocupații — Postelnicu, Spătaru... Lemnaru, Croitoru... Stări sociale — Scutelnicu (există și numele de sat — Scutelnici, al cărui locuitori erau scutiți de plata anumitor impozite).

— Și terminațiile —ești, escu, eanu...

— În general sufixul „ești" arată pe urmașii stăpînului sau întemeietorului satului. Astfel copiii unui Budu (sau Bude sau Budea) erau la Budești. Și tot așa erau considerați și cei care au venit din altă parte în acel sat. Într-un document din secolul al XV-lea apare un sat numit Tîrzii, în fostul județ Fălciu. Acolo a fost jude, adică „stăpîn", Tîrziu. Deci Tîrzii sînt fiii, descendenții lui Tîrziu...

— Căutînd de unde vin unele nume, cum s-au format ș.a.m.d. faceți în același timp și o investigare istorică și una sociologică. De fapt, ce urmăriți să faceți în final cu acest imens material pe care l-ați cules ?

— Și continuu să adun și acum. Vreau să fac un fel de dicționar al numelor de familie, grupate alfabetic, pe articole — în sensul că la un nume pe care-l dau sub forma lui originară în fruntea articolului, apar în continuare toate variantele, toate derivatele lui. De pildă, Ioan, care este forma inițială, va fi urmat de Ion (format de la vocativul — Ioane ! —) și apoi Onu, Onuț, Oana, Oancea, Nică, Niță...

— Dar cum a apărut terminația „escu" atît de răspîndită, încît e o indicație și de origine a familiei respective : din partea Munteniei, așa cum, mai puțin însă, „eanu" amintește de Moldova ?

— „Escu" a fost impus oficial la sfîrșitul secolului al 18-lea. tocmai pentru a se putea face distincția între numele de familie și cel de botez.

— O ultimă întrebare :... deocamdată. Sigur că v-a interesat și numele dv. De unde vine „Iorgu Iordan" ?

— Iordan era numele de botez al bunicului după tata. Tatăl meu și l-a luat ca nume de familie, și așa mi s-a transmis și mie...

— De unde vine numele ?

— Există și la alte popoare romanice : Jourdain, Giordano, Jordán etc. Un trubadur provensal, în sec. al XII se numea astfel. În biografia lui se arată că tatăl său a participat la o cruciadă și s-a scăldat în riul Iordan, de unde și-a luat numele.

Catinca MUSCAN

IGIENĂ

LUPTAȚI ÎMPOTRIVA CELULITEI

Nouă femei din zece au celulită. Nu este o tulburare locală, ci o maladie generală. Cauza principală : viața sedentară. Ca atare remediul : mișcarea. Dar nu uitați exercițiile de respirație

Nu trebuie explicat unei femei ce înseamnă celulita. Nouă din zece o cunosc pe propria lor... piele. Nu este o tulburare locală ci o maladie generală care, atunci cînd atinge o amploare semnificativă, pretinde consultarea mediculul. În cazurile cele mai ușoare, se poate totuși — și trebuie — de luptat împotriva celulitei, cel puțin pentru a-i opri... expansiunea.

Cîndva, de mult, erau de vină corsetele, care despărțeau în două părți distincte corpul femeii. O parte liberă — sau aproape —, a doua mai departe de inimă, mai puțin irigată, încorsetată, stingherind circulația și abandonînd de-a lungul parcursului ei deșeurile pe care nu le putea vehicula, încărcînd astfel celulele. Acestea, sufocate, încetau lupta. Astăzi corsetele, din fericire, au dispărut, dar celulita... a rămas, continuînd să-și păstreze „actualitatea". Cauza ? Sedentarismul, afirmă medicii.

La multe femei apare periodic o creștere în greutate care poate ajunge pînă la un kilogram și sînt cazuri cînd o femeie crește cu două kilograme în răstimp de... 24 de ore. Femeia se simte „umflată", respiră greu, se simte obosită... Și așteaptă „să-i treacă". Și trece, dar de fiecare dată, vor rămîne în țesuturi „deșeuri' mai puține sau mai multe, dar care, în timp, vor reuși să intoxice celula, cum scria nu de mult într-un articol din „Tribune de Geneve", Marie-France Olivier, care sublinia că cele mai frumos prezentate și lăudate creme, rețete, medicamente nu **au obținut pînă la ora actuală** succesul anunțat. Și totuși, se poate face ceva împotriva invadării progresive a țesuturilor subcutanate de către acea apă celulară stătută ? Da, de vreme ce se știe că viața sedentară este principala poartă prin care își face intrarea celulita, se deduce necesitatea mișcării, a exercițiilor fizice. Dar ceea ce se uită de obicei este și în acest caz, importantul rol pe care-l are respirația. Și diureza. Pentru o igienă care urmărește să țină departe celulita, este nevoie de a practica cel puțin de două ori pe zi (ar fi bine de trei ori) exerciții de respirație. Primul, în pat, dimineața, într-o cameră bine aerisită, evident. Vreo douăzeci de exerciții de respirație complete (inspirație profundă, expirație), fără efort. La aceasta, atenție asupra diurezei !

O dată pe lună consacrați două zile crudităților, fructelor și ca unică băutură un ceai diuretic, de preferință un ceai de cozi de cireșe ar fi cea mai recomandabilă rețetă, cu condiția bineînțeles, ca medicul dv. să nu vă fi interzis aceste cruditați din cauza altor afecțiuni.

Porumbelul privește liniștit străfulgerarea vie a sudurii electrice — retina ochilor lui este bine protejată de formațiunea pigmentată numită „creastă".

Prototip de ochelari de soare fabricat în natură

Oamenii au observat de mult că păsările de zi, în special porumbeii, pot sta ore întregi, îndreptîndu-și ochii spre soare, fără să încerce vreun simptom de orbire. Această particularitate a înaripatelor a reținut atenția oamenilor de știință de la Institutul de biologie experimentală al Academiei de Științe a R.S.S. Armene, cu sediul la Erevan. Ei au emis ipoteza, iar apoi au și demonstrat-o, că rezistența deosebită la lumină este legată de o formațiune pigmentată din ochii păsărilor — așa-numita „creastă" — a cărei destinație fundamentală era o necunoscută în oftalmologie.

Oamenii de știință au clarificat faptul că potențialul bioelectric al retinei ochiului de porumbel, generat ca răspuns la excitantul optic, se amplifică cînd lumina solară atinge organul văzului, venind de jos, și slăbește mult în intensitate dacă razele pătrund în ochi de sus. Experiențele în condițiile liberei deplasări a păsărilor au confirmat aceste date. S-a constatat că dacă raza solară se îndreaptă spre porumbel deasupra ciocului său, pasărea rămîne liniștită ; dar cînd fluxul de lumină vine de jos porumbeii își apleacă ușor capul, în așa fel încît să modifice unghiul de incidență al razei, să o transfere în partea aparată de „creastă".

Oamenii de știință au desprins concluzia că aceste „creste" constituie ca să spunem așa, „ochelari de protecție" montați de natură în ochii păsării. Dar nu numai „ochelari". Dinamica biopotențialului diferiților segmenți ai retinei ochiului de porumbel în condițiile unui cîmp magnetic dă posibilitatea să se presupună că „creasta" exercită și alte funcții. În special, formațiunea pigmentată din ochiul păsării participă la mecanismul de orientare a acesteia în spațiu.

Experiențele făcute cu sudura electrică, la a cărei lumină păsările nu au încercat nici un fel de emoții, au sugerat realizarea unui nou sistem de ochelari și măști de protecție pentru muncitorii care lucrează în prezența flăcărilor — sudori, metalurgiști etc. folosind principiul structurii ochiului de pasăre. S-au și creat modele ale unor asemenea măști.

Fulgerele pot fi învinse

De ce sarcinile electrice pozitive tind să se acumuleze în partea de sus a norilor și cele negative, în partea de jos, încă nu se știe foarte bine. Dar această situație instabilă este, mai devreme sau mai tîrziu cauza unui fulger. Se întîmplă uneori ca acesta să ia naștere nu în interiorul norului, ci între partea de jos a norului și pămînt. Trăznește! spunem noi și dacă nu ne-ar oferi decît acea splendidă imagine, de atîtea ori pindită și surprinsă pe peliculă, nimănui nu i-ar fi trecut prin minte să încerce să-l anihileze. Dar nu puține accidente s-au întîmplat, iar statisticile par să-i impute 70% din incendiile de pădure înregistrate pe glob. O echipă de cercetători de la Universitatea Boulder, din Colorado (S.U.A.), studiază actualmente posibilitatea de a însămînța formațiile norilor de furtună, cu o miriadă de filamente de nylon aluminizat. Aerul ambiant se ionizează parțial și devine deci conducător — ceea ce permite descărcărilor electrice să se întîlnească și să se neutralizeze. Procedeul folosit poartă numele de „efectul Corona" care este de asemenea responsabil al acelor fenomene naturale care au alimentat multe legende înspăimîntătoare. Prin metoda ce se experimentează actualmente, echilibrul sarcinilor electrice se restabilește înainte ca să se întrunească condițiile propice pentru formarea trăznetului. Cu o singură excepție, experiențele au fost pînă acum făcute nu în interiorul norilor, ci sub ei, demonstrînd că filamentele își îndeplineau rolul.

Și rechinii au de ce se teme

Rechinii refuză prada dacă ea a fost în contact cu toxina secretată de un pește — Pardachirus marmoratus. Iată o dublă surpriză. Prima, pentru că acest soi de pește era considerat de ihtiologii francezi drept inofensiv. A doua, faptul că oamenii nu trebuiau să-și bată capul în laboratoare ca să găsească o armă eficace împotriva rechinilor ci... să întrebe natura. În laboratorul de biologie marină din Eilat (Israel) se studiază acum obiceiurile unui pește — Escheneis remora — care se plimbă într-un bazin, „fixat" pe spatele unui rechin (Galeolamna albimarginata) prin ventuzele sale dorsale. Rechinul nu are mai mult de un metru lungime dar are reputația, în schimb, de a fi o specie deosebit de periculoasă. În bazinul laboratorului mai era o astfel de pereche. Un rechin din aceeași specie dar mult mai mare și un Pardachirus marmoratus. Acesta din urmă și-a omorît însă „gazda" cu toxina pe care a secretat-o, demonstrînd că rechinul „avea dreptate". Peștele folosește un produs mult prea... toxic !

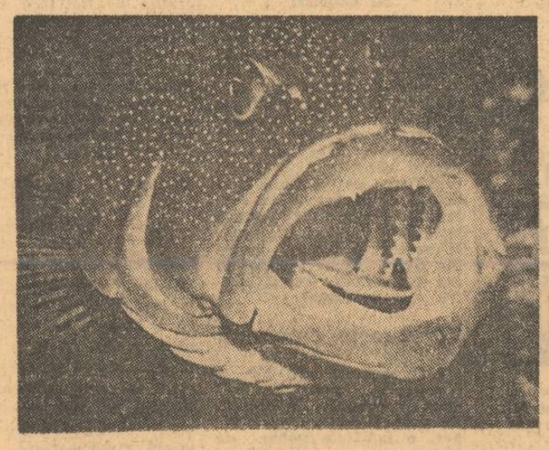

CUM VĂ ÎMPĂRȚIȚI TIMPUL?

INCURSIUNE ÎN ZIUA DE LUCRU A FEMEII

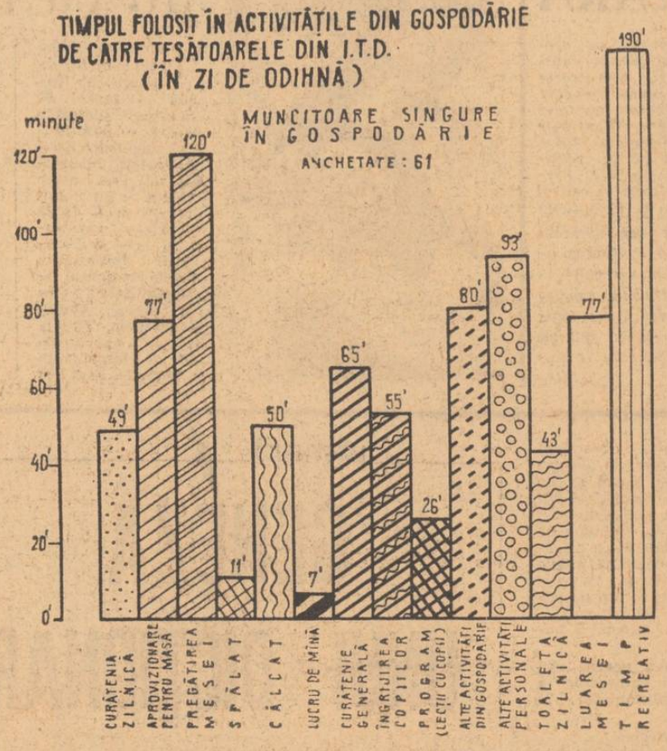

Fără, măsurători exacte și chiar fără cronograme avînd gîrul științific al unei cercetări de specialitate, multe femei știu că programul lor de muncă se prelungește într-o zi din pricina treburilor gospodărești de tot felul... Inevitabile ? Bineînțeles, de vreme ce ele sînt legate de aprovizionare, de pregătirea mesei, de curățenie, spălat, îngrijirea și supravegherea copiilor și de multe altele. Sînt inevitabile doar pentru o femeie ? Răspunsul este ușor și a fost rostit nu o dată. S-a spus pe un ton grav, pe un ton zeflemisitor, s-au rostit vorbe tăioase sau ușor ironice, s-a apelat la răspundere socială și la cele mai alese sentimente pentru a demonstra necesitatea împărțirii treburilor gospodărești între membrii unei familii, a ajutorului de care are nevoie o femeie în rezolvarea îndeletnicirilor de acest fel. Rezultatul ? Încă nemulțumitor, încă insuficient.

Lăsăm la o parte însă aprecierile noastre, poate „subiective" și apelăm la argumente de ordin științific pe care ni le oferă studii făcute de-a lungul anilor de cercetători de la Institutul de igienă și sănătate publică din București. Pornim de pildă, de la constatările făcute cu prilejul unui studiu întocmit de cercetătorii Laboratorului de ergonomie, al cărui șef, dr. **ROSIN ELIAS** ni-l pune la dispoziție cu explicațiile de rigoare. La cererea Întreprinderii optice române, institutul a realizat cercetări asupra condițiilor de muncă ale femeilor care lucrează acolo.

De pildă, **s-a constatat că fenomenul de oboseală** — mai accentuat în unele locuri de muncă — **se datorește pe de o parte caracterului de monotonie și activitate parcelară a sarcinilor de muncă, iar pe de altă parte, activității extraprofesionale care are o influrire negativă asupra capacității de muncă.** Sigur că din punct de vedere ergonomic, s-au făcut recomandările de rigoare privind de pildă, necesitatea generalizării alternării proceselor de muncă și introducerea mai multor pauze scurte cu odihnă activă (gimnastică la locul de producție), ajustarea mobilierului de lucru, îmbunătățirea unor condiții de iluminat, aerisire etc.

Dar în ceea ce privește activitatea extraprofesională ? Aici, argumentele pe care roadele unor cercetări realizate cu pasiune și continuitate de un colectiv condus de dr. **ANA KÖPPICH** ni le pune la dispoziție sînt de o mare diversitate și privesc atît familia cît și unele inburilor ce o solicită din momentul în care a ieșit din fabrica sau din instituția unde lucrează.

Dacă vom spune că în general s-a constatat că solicitarea femeii în gospodărie este destul de ridicată — între 4 ore și 5 minute și 7 ore și 24 minute — vom fi acuzați probabil de repetare a unor realități cunoscute. Pentru a ajunge însă la concluzii și măsuri ce se impun, avem nevoie, repetăm, de argumente științifice. Iar, înainte de a le prezenta, vom face o precizare. **Timpul pe care o femeie îl folosește în gospodărie depinde în mod esențial de faptul dacă ea se ocupă singură de aceste îndeletniciri sau este ajutată de familie (soț, copii etc.). Activitățile gospodărești cu încărcătura cea mai mare de timp sînt pregătirea mesei, aprovizionarea în acest sens, curățenie, spălat, călcat.** Se ivesc însă multe alte obligații care grevează bugetul de timp al unei zile. Pentru femeile neajutate în gospodărie, plata luminii, chiriei, diverse cumpărături (altele decît cele alimentare), vizite medicale, ședințe cu părinții însumează cam o oră jumătate dintr-o zi de lucru. Deplasarea de acasă la locul de muncă și invers durează între 62 și 85 de minute.

Uite așa, minut lîngă minut, se adună ore. **Se constată că 76 la sută dintre femeile care au fost chestionate în cadrul studiilor consumă cam 14 ore pe zi, 14,5 la sută cam 13—14 ore, iar 7,95 la sută între 17—20 ore. O activitate destul de îndelungată în care intră, firește, și cele opt ore de muncă.**

Întrucît publicăm, alăturat, două grafice, ne simțim obligați să dăm și cîteva explicații. Ambele vizează activitatea extraprofesională a unor muncitoare de la Întreprinderea textilă „Dacia" din București. Unul se referă la concluziile studiului zilei de lucru în gospodărie a 27 muncitoare care primesc ajutor din partea familiei, iar celălalt, la ziua de odihnă a 61 muncitoare ce nu sînt ajutate în treburile casnice. **Ziua de odihnă solicită, după cum s-a constatat cu același prilej, și mai mult femeia, care se grăbește să facă atunci curățenie generală, să spele mai multe rufe etc. Valorile în minute cresc, în acele zile, considerabil.** După cum se poate constata, atît în ziua de lucru cît și în cea de odihnă, aprovizionarea, pregătirea mesei, curățenia, spălatul și călcatul (263 și respectiv 372 minute) răpesc cel mai mult timp. Din cele 509 minute folosite într-o zi de odihnă, timpul recreativ însumează 45 și respectiv 190 minute. Fără comentarii...

Vă oferim astăzi cîteva argumente care demonstrează că femeia — și mai ales cea neajutată — pierde foarte mult timp în gospodărie. Că obosește, din această pricină, mai repede decît bărbatul, nu mai e nevoie să demonstrăm. Vom reveni la argumente și mai ales la soluțiile pe care studiile și experiența noastră ni le indică necesare și posibile. Iar pe dumneavoastră, stimați cititori, care ați avut răbdare să parcurgeți aceste rînduri, vă rugăm să ne scrieți părerile, sugestiile dv., încercînd, pe cît vă e posibil, să ne trimiteți și cîte o cronogramă a timpului pe care-l afectați gospodăriei. Și nu uitați să ne scrieți citeț numele, adresa și profesia.

L. MARINA

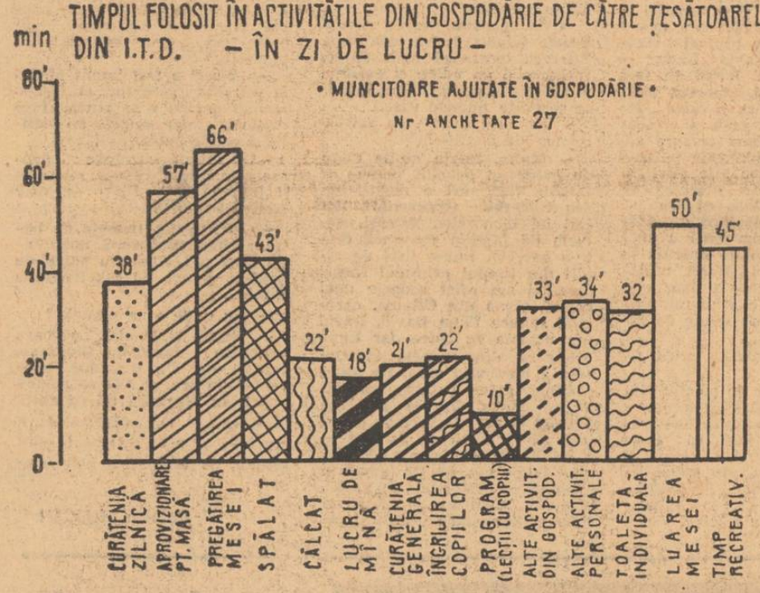

Desene de Tanți PFENNINGS

— **ION I. POPESCU** — Tg. Jiu. — *Pentru semianchilozele de care suferiți continuați exercițiile fizice prescrise (zilnic, mișcări active și pasive, asociate cu masaje). Perseverați și veți avea rezultate și mai bune. O cură de băi calde la Techirghiol nu este contraindicată.*

I. GH. — Alexandria — Jud. Teleorman. — *Pentru afecțiunile pe care le aveți, vă adresați la „Centrul metodologic de Reumatologie" — str. Iulius Fucik 5, București — sau la Policlinica specială nr. 2, str. Negustori 1 București.*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

IOAN I. ADRIAN — București. — *Pentru lămuriri, adresați-vă Spitalului de traumatologie și chirurgie plastică din str. Arhitect Mincu nr. 7. Consultații : luni și miercuri, de la orele 7,30 la clinica de chirurgie plastică.*

Pentru păr, utilizați „Pilofort" — respectînd instrucțiunile.

ADRIANA P. — București. — *Obezitatea se combate și prin regim alimentar sever — fără grăsimi, carne grasă, dulciuri, creme, făinoase. Alimentele permise sînt : carnea slabă (vită, pasăre) fiartă sau la grătar, fructele, legumele, pîinea 3 felii pe zi. Mesele — 4—5 pe zi — vor fi reduse, cantitativ.*

Căderea părului — seboreea — o veți trata mai departe cu Seborol, aplicîndu-l strict, după instrucțiuni. Încercați Folcisteina în injecții — la 2 zile o fiolă. Se fac 3 serii de cîte 15 injecții, cu pauză de 5 zile între fiecare serie.

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

TABURETUL DECORATIV

Într-un colț al camerei de zi, este întotdeauna binevenit un taburet pentru un loc în plus la televizor, în jurul unei cafele etc. Cîteva petice divers colorate din fetru, din piele, din pînză tare, pot fi croite egal pentru a deveni husa acestui taburet umplut cu cîlți, burete, resturi de cîrpe. Partea de deasupra, avînd, motivul unei margarete va fi asamblată cu cusăturile în interior. **(ELENA PARASCHIV, București)**

DINTR'UN VECHI PROSOP

Îmbunătățiți echipamentul sălii dv. de baie și faceți-o mai frumoasă prin cîteva lucruri simple care nu cer furnituri speciale și sînt foarte ușor de cusut.

Dintr-o fișie neuzată de prosop vechi, faceți o bandă de spălat spatele, umerii etc. Aveți nevoie de 60 cm lungime și 20 cm lățime. Ca să fie mai rezistentă, dar în același timp și mai plăcută ochiului, decorați marginile cu un șiret colorat. Asigurați-vă că nu iese la spălat. În același fel, puteți confecționa și decora o mănușă de baie. Ea trebuie să măsoare circa 13 cm lățime și 20 cm lungime. **(PIA STĂNESCU, București).**

SFATURI PRACTICE

• **NU ARUNCAȚI** laptele stricat. Din el puteți prepara un iaurt foarte gustos. Sau, amestecîndu-l cu făină, ouă, fructe și zahăr, veți obține un desert foarte bun.

• **ÎNNEGRIREA CIUPERCILOR,** se evită înmuindu-le cîtva timp, în apa în care ați pus o lingură de făină.

• **PETELE** de ciocolată de pe țesăturile sintetice, se scot cu zeamă de lămîie.

• **STRĂNUTUL** nu este prea elegant în societate. Cînd simțiți că se anunță, treceți limba de cîteva ori pe cerul gurii ca și cum ați vrea să detașați o bomboană lipită, și veți evita să fie auzit acel „hapciu", atît de dezagreabil. **(GRIGORE IONAS)**

COCOȘUL SUPORT

Un vechi picior de lemn rămas de la un fotoliu sau un bufet, așezat invers, devine corpul acestui suport original. Lateral, puteți da cîteva găuri în care se așază creioanele, pixurile, stilourile. Ele vor face un panaș colorat. Capul de cocoș, realizat dintr-o sferă de lemn, din plastic, sau din cîrpe, va fi decorat cu creastă și cioc din material plastic lucios. **(AUREL COMAN, București).**

MODA ÎN CASĂ

1. CAPOT DIN MATERIAL SUBȚIRE. *Talia acestui halat, petrecut parte peste parte, e strînsă cu un cordon. Marginile sînt tivite cu dantele*

2. Atît TUNICA *cît și* PANTALONUL LARG *sînt despicate în părți avînd drept garnituri fundițe.*

3. CAPOT CLASIC, DIN MATERIAL MAI GROS, *călduros, imprimat ecosez sau înflorit, cu guler șal și cordon prins în fundă.*

4. BLUZĂ DIN MATERIAL SINTETIC *cu o fentă bordată cu dantelă, care se poartă deasupra unui pantalon de aceeași culoare cu fenta.*

5. CĂMAȘĂ DE NOAPTE „MINI", *cu un imprimeu discret, cu guler și fundă, cu volănașe la tiv și la mînecă.*

6. CĂMAȘĂ DE NOAPTE SCURTĂ, LARGĂ, *strînsă sub piept, ce se poate purta cu pantalon scurt sau lung și larg. Gîtul și tivul cămășii pot fi bordate cu dantele sau tigheluri. O fundă mare, pe corsaj subliniază talia.*

Hei Doctor

VIAȚĂ MAI LUNGĂ

S-a constatat că fericiții posesori ai grupei sangvine 0 sînt mai rezistenți la anumite boli și la vicisitudinile bătrîneții. Argumente în favoarea acestei teorii ? Profesorul vest-german Gerhard Jörgensen a prezentat, la un recent congres, cîteva date revelatoare. Prin cercetările făcute, a ajuns la următoarele concluzii : grupa sangvină 0 are o apariție mult mai rară în boli cum ar fi diabetul, cancerul, anemia, reumatismul, infractul cardiac ; posesorii acestei grupe au o bună condiție fizică pe care și-o păstrează pînă la o vîrstă înaintată. De altfel, conchide profesorul Jorgensen, aceștia au față de cei ce aparțin grupei A, grupă mult mai des întîlnită în rîndul populației, o șansă de 60 la sută de a depăși vîrsta de 75 de ani.

LUNA DE MIERE

„Mireasa aduce ginerele. Noi ne ocupăm de restul." Așa sună sloganul publicitar al unei noi instituții pariziene creată pentru a se ocupa de ceremoniile de căsătorie și de luna de miere a proaspeților soți.

Reclama place, dar se pare că tinerele pariziene preferă să-și aranjeze singure și nunta și luna de miere...

GHIDUL BĂUTURILOR ALCOLICE

De data aceasta, nu e vorba de un ghid antialcool ci de unul care își propune să-i învețe pe amatori cum să aleagă și să consume băuturile fără să suporte consecințele lor nefaste.

Se spune că autorul, Raymond Dumay și-a prezentat lucrarea într-un cunoscut restaurant parizian unde admiratorii scriitorului au primit o lecție pe viu !

TÎRGUL DE IARNĂ

14. IANUARIE – 24 FEBRUARIE 1974.

30% 25% 20%

REDUCEREA prețului de vînzare cu amănuntul

NU VREAU SA SCAP TRENUL ACESTA !

Pentru adulți, adolescenți și copii, magazinele sînt bine aprovizionate cu o mare diversitate de confecții, tricotaje, încălțăminte, marochinărie și stofe, dintre care vă recomandăm : paltoane, demiuri, scurte, jachete, compleuri cu pantaloni, rochii și fuste din stofă, taioare și sacouri cașerate, impermeabile, canadiene, pantaloni supraelastici ; jersee, ciorapi și șosete, căciuliță, fulare, eșarfe, basmale și colțare țesute și tricotate din p.n.a. ; cizme și ghete ; mănuși din piele căptușite cu tricot ; stofe pentru paltoane și stofe groase fantezi. (5685)

SUGESTII PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Tartine cu brînză și chimen

250 g brînză de vaci, un vîrf de cuțit de sare, o linguriță de chimen, 50—100 g unt.

Sfărîmați bine brînza cu o furculiță. Frecați untul spumă și amestecați-l cu brînza. Sărați după gust. La dorință piperați. Ungeți cu acest amestec felii de pîine proaspătă. Presărați-le cu chimen. Serviți-le cu un pahar de țuică.

Cartofi cu cașcaval la cuptor

Curățați și spălați 6 cartofi mari, nesfărîmicioși. Tăiați-i în rondele. Așezați-i în straturi succesive, alternînd un strat de cartofi cu unul de cașcaval ras 250—300 g. Piperați bine și dacă vi se pare cașcavalul nu tocmai sărat mai presărați cartofii cu puțină sare. Terminați cu un strat de cașcaval. Presărați deasupra bucățile de unt. Dați forma la cuptor fierbinte, încins din timp. Coaceți circa o oră și jumătate. (rețetă pentru șase persoane).

Varză roșie cu cîrnați

1 varză roșie, 100—150 g cîrnați de persoană, 2—3 cepe, o lingură de untură, un praf de cimbru, sare, piper, o jumătate pahar de bere.

Tăiați varza fideluță. Topiți untura, adăugați varza. Căliți-o. Sărați, piperați, presărați cimbru, adăugați berea, acoperiți și lăsați cratița pe foc încă 15 minute. Tăiați ceapa în rotițe, rumeniți-o în untură încinsă. Prăjiți cîrnații. Puneți pe un platou varza, presărați deasupra rotițele de ceapă, așezați cîrnații în stea. Serviți mîncarea fierbinte, însoțind-o de bere foarte rece.

Salată de sfeclă roșie

Coaceți sau fierbeți 4 sfecle de mărime mijlocie 200—250 g. Curățați-le și tăiați-le în cuburi mici. Amestecați 100 g de smîntînă cu o lingură de muștar picant, zeama de la o lămîie și dacă nu vi se pare suficient de acru, adăugați o lingură de oțet. Sărați, piperați. Amestecați sosul cu sfecla. Dacă smîntîna nu vă pare destul de grasă puteți pune în sos și puțin untdelemn. Presărați salata cu pătrunjel verde mărunt tocat și decorați-o cu rondele de ouă. Socotiți un ou de persoană. (Pentru 4 persoane).

Cotlete cu sos de vin

Rumeniți ușor în puțin unt, pe foc mic, 4 cotlete de porc. Sărați, piperați, adăugați un cățel de usturoi bine zdrobit. Puneți cotletele pe un platou și păstrați-le la cald. Turnați un pahar de vin alb în tigaia în care s-au rumenit cotletele. Amestecați. Luați de pe foc și adăugați un gălbenuș și 100 g de smîntînă ; repuneți pe foc ; amestecați pînă se înfierbîntă bine. Sosul nu trebuie să fiarbă. Puneți în sos și cîțiva castraveți acri, tăiați în cuburi sau în felii lungi, bine scurși de zeamă. Turnați sosul peste cotlete. Drept garnitură puteți servi paste mărunte fierte și opărite cu unt sau cartofi natur. (Pentru 4 persoane).

Diplomat

Pentru 10 persoane : 36 de biscuiți de șampanie, 50 g de stafide, 150 g de fructe zaharisite (sau numai stafide — 200 g), un pahar mic de rom bun, 4 gălbenușuri, o lingură de zahăr tos, 1/2 baton vanilie, 1/2 l lapte, 200 g frișcă.

Puneți stafidele la macerat în rom. Dacă folosiți și fructe zaharisite, puneți-le și pe ele în rom. Tapetați cu biscuiți fundul și pereții unei forme mari, rotunde. Presărați o parte din fructele macerate în rom. Acoperiți cu biscuiți rupți în bucățele. Alternați aceste două straturi. Bateți gălbenușurile de ouă cu zahăr pînă ce obțineți un amestec spumos. Adăugați laptele călduț și parfumat cu vanilie (Batonul se despică și se fierbe în lapte). Turnați amestecul în formă încet, cu atenție, ca să nu deranjați biscuiții. Lăsați să se odihnească 30 de minute. Acoperiți cu o hîrtie de pergament unsă cu unt și dați la cuptor fierbinte, așezînd forma în bain-marie, timp de o oră. Lăsați să se răcească în formă. Răsturnați prăjitura pe un platou. Decorați cu frișcă pusă cu cornetul. La dorință presărați puțină ciocolată dată pe răzătoarea cu ochiuri mari.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG

MAI MULTE SCRISORI ŞI UN RĂSPUNS CARE ÎNTÎRZIE

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTAMÎNAL

Încep printr-o scurtă introducere, pentru a-mi mărturisi — public — dezamăgirea : eram profund convins că, punînd problema mijloacelor de transport ale infirmilor (în nr. 839 din 3 noiembrie 1973), forurile interesate (şi direct vizate), ca şi constructorii „Daciei 1300" sau ai „ARO"-ului, vor resimţi o *datorie interioară*, omenească, nu impusă, de a pune mîna pe condei, trimiţînd curierului propuneri, soluţii, păreri în legătură cu rezolvarea dificilei teme puse în discuţie. NIMIC ! De ce nici un cuvînt de la domniile lor ? Doar cei în cauză (aşadar obligaţi prin forta împrejurărilor să se preocupe de propriul lor destin tragic) mi-au trimis scrisori. Printre aceştia, iată ce-mi scrie ION IOSIF *din Craiova (Brazda lui Novac, bloc G 8, etaj 4, ap. 65)* :

„Suferind de sechele postpoliomielită, mă deplasez şi eu anevoie : pe distanţe mici cu „mijloace proprii", pe distanţe mari cu mototriciclul. Ce te faci însă cînd se instăpîneşte timpul rece ? De la serviciu nu vrei să lipseşti, fie şi dacă afară-s minus 10 sau 30 de grade, viscol sau ninsoare, urci în mototriciclu şi porneşti ! Consecinţele : cu timpul te alegi ori cu un reumatism generalizat (aşa cum arăta Mircea Pobîjan în scrisoarea lui), ori cu degerături cronice, ori cu amîndouă — ca mine. Şi-au pus oare anumiţi tovarăşi întrebarea cam ce trebuie să se petreacă în sufletul şi mintea unui invalid rămas cu mototriciclul în pană, în toiul iernii, în... aer liber ?

Ideea de a adapta maşinile din comerţ („Dacia 1300" de pildă) la necesităţile noastre, nu-i nouă : personal posed două scheme de adaptare a comenzilor la mînă : prima — patent străin, a doua — foarte simplă — imaginată de un mecanic craioveaţ şi verificată în practică (amîndouă cu rezultate excelente)".

ANATOLIE VODIANIUC din Iaşi (str. Macazului nr. 5) se află într-o situaţie similară :

„De mic, în urma unei căzături, sufăr cu picioarele, la început o luxaţie, o deniv elare a picioarelor, ca totul să se încheie cu o fractură, astfel încît astăzi mă deplasez numai în ghete ortopedice şi cîrje. Am căutat să depăşesc neajunsurile ivite, cu ajutorul medicilor, dar şi al mamei mele, să mă pregătesc totuşi pentru viaţă. Am terminat şcoala, astfel încît acum sînt profesor de Biologie-Geografie în satul Cozia, com. Costuleni, jud. Iaşi. Locuiesc în Iaşi, cu părinţii, care mă ajută foarte mult, iar la serviciu fac naveta cu triciclul, pe o distanţă de 38 km, cît timpul este frumos — primăvara, vara şi toamna — iarna stau la o gazdă în sat, deşi mă descurc oarecum greu. Dar, în perioadele de frig şi ploi, cu triciclul nu se poate umbla. *Toamna care a trecut, secetoasă, ne-a lăsat să călătorim, alteori însă este imposibil să baţi 38 km. fără acoperitoare deasupra bietului cap...*

Aş mai adăuga un „detaliu" : triciclul pentru „noi" valorează 18 000 lei (aproximativ), el are anumiţi parametri de exploatare (obligatorii), totuşi, la 6—8 ani ajungi cu maşinăria la reparaţii capitale (cam la 30 000 km. parcurşi). Noi primim triciclul gratuit (ceea ce nu-i puţin lucru, s-o recunoaştem), însă la fiecare 10 000 km (uneori şi mai curînd) cauciucurile se cuvin a fi schimbate, lanţurile de asemenea, segmenţii etc. (evident pe cheltuiala noastră). Cu timpul, dacă socotim gospodăreşte, un astfel de mototriciclu ajunge să înghită... 30 000 lei (echivalînd aproape cu costul iniţial al unui „Trabant"), doar că pentru a acoperi 100 000 km (cît poţi realiza relativ lesne cu „Trabantul"), ai nevoie de două... mototricicluri. De ce ? Aceste tricicluri sînt rezultate din „prelucrarea" (transformarea) unor motociclete din import. Şi dacă o transformare tot are loc, de ce nu s-ar căuta şi găsi soluţia visată de noi toţi : un mijloc de a acoperi, cît de cît, triciclul ? Ca să nu mai spun că, din calculul arătat de mine mai sus, se deduce că, în perspectivă, ar fi mult mai economică găsirea unei rezolvări de fond a întregii probleme, adică punerea la punct a unui procedeu capabil să adapteze „manual" autoturisme produse la noi (economisind, astfel, şi valută !)"

IOAN BĂLAN din Dorohoi, str. Republicii nr. 79 (jud. Botoşani) arată că *„fiind pensionar, nu sînt obligat să merg zilnic la serviciu, totuşi, datorită scurtelor mele deplasări pe timp de iarnă (la care n-am putut renunţa), am contractat un reumatism care nu-mi dă pace, nu mă lasă, nopţile, să dorm, de durere. Cît priveşte propunerea de a acoperi triciclul aflat acum în dotarea noastră, mă indoiesc c-ar fi posibil, căci motorul de 175 este şi aşa destul de slab, cînd şi aerul va opune rezistenţă (întîlnind prelate), nu văd cum va înainta... Iar dacă-i vorba să ai un motor de 350, gata, investiţia e prea mare, faţă de rezultat, aşa că tot soluţia cu adaptarea unei maşini din producţia indigenă rămîne în picioare".*

Aceleaşi dificultăţi serioase le întîmpină şi MIHAI MIHAILESCU din Huşi (str. A. I. Cuza nr. 3) :

„Şi eu sînt un infirm, un mare mutilat al soartei, căci ambele picioare îmi sînt ca şi inexistente. Totuşi, şi eu, ca imensa majoritate a noastră, nu dorim să fim excepţii în sînul societăţii, vrem să fim oameni care se comportă (dincolo de infirmitatea fizică) normal, care muncesc, produc, sînt stimaţi şi aşa mai departe. N-are rost să ne împiedicăm acum, cu toţii, de problema mijlocului de deplasare, cînd atîtea şi atîtea alte probleme, unele mai dificil de rezolvat, şi-au găsit soluţia umanitară. Pe scurt : înfrîngîndu-ne handicapul, vrem să fim oameni în rîndul oamenilor !"

Mult stimaţi corespondenţi, să nădăjduim — de astă dată împreună — că sensibilele dv. rînduri, argumentele temeinice pe care le furnizaţi (bazate pe eroica dv. experienţă umană) vor găsi — în sfîrşit — ecou şi în rîndul celor de specialitate. Oricum, *Curierul* aşteaptă în continuare sugestii şi păreri cu privire la problema pusă în discuţie (totodată, *Ion Iosif-Craiova* este rugat să trimită cele două scheme de adaptare a comenzilor la mînă, spre consultare tehnică, încercînd şi astfel să-i ajutăm pe cei aflaţi în impas). Rămînem pe poziţia — de neclintit — că prin soluţionarea problemei transportului infirmilor de toate categoriile, nu rezolvăm doar un aspect „exterior", venind în întîmpinarea cine ştie căror „comodităţi", ci — fundamental — rezolvăm „drama de fond" a oricărui infirm, sufocat de totala sa *dependenţă* faţă de alţii. Acordîndu-i *libertatea de mişcare* exterioară, descătuşăm — psihic — personalitatea, înlănţuită de complexe, a fiecăruia dintre ei. Puţin lucru ? Căci, să nu uităm, *independenţa* infirmului este hotărîtoare pentru echilibrul său psihic (atît de greu încercat). Aşteptăm... aşteptăm...

POST-SCRIPTUM. Un ANONIM din Bucureşti, legîndu-se de tema mai sus dezvoltată, îşi îngăduie să spună, negru pe alb, printre altele : *„Ştim* (observaţi plurarul Majestăţii Sale Anonimul) *că toate cazurile care nu vă convin le treceţi sub tăcere şi probabil nu veţi aminti nimic despre scrisoarea mea".* Ba da, amintesc, iată, şi daţi-mi voie ca, după cinci ani de „curierat", să fie prima dată cînd calific o scrisoare, fără eufemisme — aşa cum de altfel pledaţi — drept *o neobrăzare* (e adevărat că aveţi, în schimb... caligrafie).

UMOR

Viorel SANDU

— Fireşte că-l înlocuim, dar mai întîi trebuie să formăm o comisie la administrativ pentru întocmirea procesului verbal de constatare şi a unui deviz spre aprobare, apoi procurăm materialele şi comandăm montarea la o cooperativă serioasă care să ne execute şi nouă o lucrare, aşa ca lumea !!!

Sorin POSTOLACHE

— Dacă citeşti ziarul în tramvai, la serviciu ce mai faci...?

Adrian ANDRONIC

— Artă neinteresantă, pictoraşului ăsta de la Altamira nu-i prezic un viitor mai mare de cîteva generaţii !!!

M. OPROIU

— Mai am puţin lapte şi gata !

REBUS ● REBUS ● REBUS ● REBUS ● REBUS

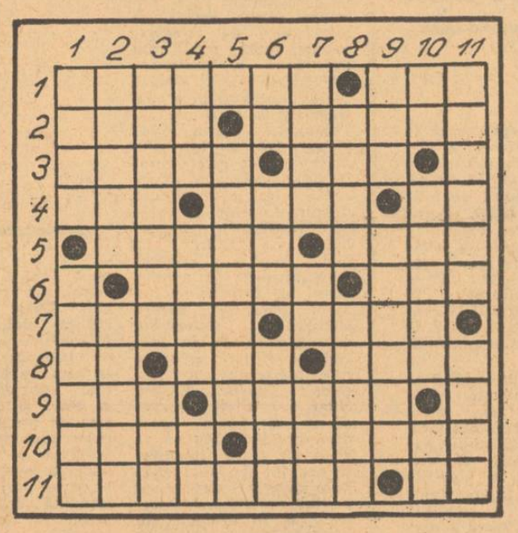

PEISAJ MONTAN

ORIZONTAL : 1) Munţii noştrii... — ...şi un vîrf din ei cîntat în versuri de Panait Cerna ; 2) Munţi în U.R.S.S., ce despart Europa de Asia — Captează unde din eter ; 3) Hidrocentrala de la poalele Ceahlăului — Aşa s-a încurcat —! 4) Lac de origine vulcanică în Munţii Harghita — Fluviu în Extremul Orient Sovietic — O bucată de stinci ! 5) Tărani de la munte — Persia de azi, 6) Greşeli — Vîrf... în Himalaia !; 7) Te face să respiri greu — O masă răvăşită !; 8) Partea din faţă a bobului ! — La ieşire din Telega ! — A trăsni; 9) Curge repede şi cristalină sus la munte — Arbust de cîmpie ; 10) Perdele albplumburii deasupra munţilor — Perla munţilor noştrii ; 11) Comună lîngă Petroşeni, situată între Retezat, Şurianu, Paring şi Vîlcan — Mioriţe de la munte.

VERTICAL : 1) Stat în America Latină, străjuit de masivul muntos Sierra Maestra — Loc de odihnă în munţi ; 2) Arbuşti pe malurile riurilor de munte — Interpret al melodiei populare „Mi-s fecior de bihorean"; 3) Broatec (reg.) — Măsuri agricole ; 4) Ploi fără sfîrşit ! — Vînători de munte de exemplu (pl.)... Plantă textilă ; 5) Lac glacial în Retezat ; 6) O parte din ţanc ! — Emir ! — Piatră în Carpaţi ; 7) Vîrf în Munţii Rodnei — Serveşte — Matisat, pe mijloc !; 8) State — Stîncă ; 9) Dens — Creangă ; 10) Ozon în esenţă ! — Oraş siderurgic la poalele munţilor Poiana Ruscăi — Nota maximă ; 11) Produs lipicios al coniferelor — O mulţime de oameni.

Constantin STOICIU

Cuvinte rare : AAS, IŢANI, ARI.

SĂ-I ZICEM

ORIZONTAL : 1) Copii mari... — Faţa pămîntului ! 2) Fac haz în orice caz — E ocupată cu cursurile (pl.) ; 3) Îţi dau cuvîntul (sing.) — Un şir răsucit —! 4) Ce întrebare !!! —Primit cum se cuvine ; 5) Expune o lucrare-n scris (pl.) ; 6) Unu la sută !!! — Stringe mîna ! 7) Iar s-a întors ! — Atenţie discretă — Carte ! 8) S-a întors... cuta !!! — Una... şi... una ! 9) Glasul roţilor de tren — Antena ! 10) Schimbă părul... dar năravul ba — Legătură de singe ; 11) Ţine de masă.

VERTICAL : 1) A uzat de pile — Declaraţie de despărţire ; 2) Frumosul bădiţei — Casa copilului... 3) Moş Gerilă la casa lui — Parcă-s legaţi de picioare ; 4) Unul care —... — ... e neîntrecut de nimeni — Se acordă cu prezentul ; 5) Se-ngroapă de vie — Se odihneşte pe pernă (pl.); 6) Produse de piele (sing.) — Schimb de iarnă ; 7) Scoasă din fire ; 8) La intrare-n bloc — Un dar aparte ; 9) A face un legămînt de fier — Se manifestă cu prea multă căldură ; 10) Sălbăticiunea pădurii — A fost... ca-n poveşti.

Victor GEORGESCU

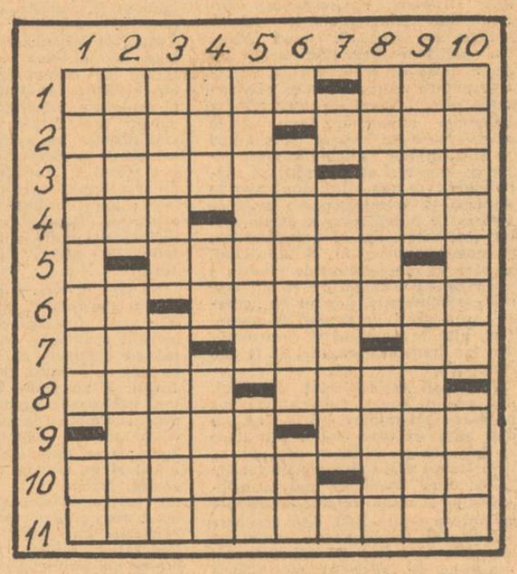

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

DANSUL POPULAR

CU APA

ORIZONTAL : Perinita — Joc — Călugări — LA — Bolero — Desen — RS — Realeşi — C — Aezi — N — Larma — Izi — Cete — Ban — Lăuta — Samar — E — Aars — NR — UG — AV — MI — Tanana — Nai — OAO — Utti — Clinchete — ED — AS — Tarantela.

ORIZONTAL : Bidon — Pahar — Animale — Ipa — Regata — Edec — Acută — Aor — I —Jar — Turnat — Tiriit — Tev — Cl — AE — Epava — O — UM — Uzi — IP — Limpezire — O — Alean — Aisor — Cod — Ginuri.

VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE

Roata numerelor

Astfel se intitulează materialul primit de la cititorul nostru prof. **MIHAI SEITAN,** din satul

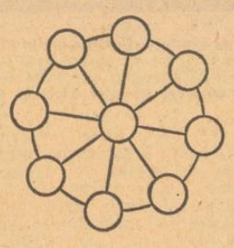

Cărpeniş, comuna Găiseni, jud. Ilfov. Dar, despre ce fel de roată este vorba ? Să presupunem că avem o roată de felul celei din schiţa alăturată cu 8 spiţe, şi care, de fapt, nu-i nevoie să se învîrtească. Atît la centru, cît şi la periferie, roata este prevăzută cu mai multe cerculeţe, în total, 9.

Utilizînd cifrele de la 1 la 9, inclusiv se cere ca, înscriind în fiecare cerculeţ cîte o cifră, fără a se repeta vreuna, să se obţină prin adunare, după oricare diametru, un număr constant.

Ca un amănunt, se menţionează că problema admite mai multe soluţii cu numere constante diferite.

Drogurile în antichitate

După cum se ştie, în zilele noastre stupefiantele au ajuns să constituie o plagă, pentru multe ţări şi, numeroase poliţii din lume, printre care şi „Interpolul", duc o luptă susţinută împotriva traficanţilor de droguri. Din păcate însă, utilizarea drogurilor are o practică veche pe planeta noastră. După unele descoperiri mai recente, s-ar părea că pînă şi unul din personajele considerate multă vreme legendare, din Grecia antică, folosea marijuana.

Ştiţi cine a fost acest personaj şi ce a păţit de pe urma drogării ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Denumiri...

Corespondenţa diverselor denumiri geografice publicate în rubrica noastră anterioară este următoarea : 1. Agadir = Cetăţuie ; 2. Arequipa = Aşează-te ; 3. Aruvimi = Ce spune el ; 4. Copenhaga = Portul negustorilor ; 5. Curoçao = Care însănătoşeşte ; 6. Costa Rica = Coasta bogată ; 7. Egee = Valuri agitate ; 8. Frankfurt pe Main = Vadul francilor ; 9. Geneva = Delta (cuvîntul respectiv, în limba celţilor, era „Geno") ; 10. Honduras = Valuri groaznice ; 11. Irak = Şes, depresiune ; 12. Irrawaddy = Fluviul elefanţilor ; 13. Islanda = Ţară gheţurilor ; 14. Martinica = Insula florilor ; 15. Nairobi = Apă rece ; 16. Napoli = Oraş nou ; 17. Norvegia = Calea nordului (în limba vikingilor) ; 18. Rodos = Trandafir ; 19. Rio de Janeiro = Riul lui Ianuarie ; 20. Sierra Leone = Culmea leilor.

Cine ştie răspunde

1. Un creion obişnuit, din lemn, şi care nu este ascuţit, poate avea fie trei feţe, fie opt. Într-adevăr, dacă ne referim la creioanele de formă cilindrică, acestea au doar trei feţe : două la extremităţi şi o a treia, constituită de suprafaţa laterală a cilindrului. Creioanele poliedrice sînt de obicei de forma unor prisme hexagonale, la care, există şase feţe laterale, şi încă două la capete.

2. Dacă ne referim la cifrele 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 şi 9, este mai mare suma lor şi nu produsul, întrucît, rezultatul înmulţirii cu zero este tot zero. Evident că dacă din această înşiruire lipsea zero, atunci produsul era mai mare decît suma.

3. În decurs de 24 ore, acul minutar al unui ceasornic trece peste acul orar numai de 22 ori, întrucît la începutul şi la sfîrşitul intervalului de 24 ore, acul minutar nu trece peste cel orar.

Rofotipia

Rofotipia constituie o nouă tehnică artistică ce permite multiplicarea imaginilor realizate cu culori de apă, în condiţii simple şi la un cost redus. Este, de fapt, vorba despre o invenţie românească, brevetată sub numărul 49.335 şi publicată la 5 ianuarie 1968 de către Oficiul de Stat pentru Invenţii şi Mărci (O.S.I.M.). Autorii invenţiei sînt Adrian Corbu şi Natalia Rusu-Ciobanu, graficiană. Autorii au cedat brevetul Uniunii Artiştilor Plastici.

Denumirea de „rofotipie" provine de la cuvîntul grecesc „rofeion", adică „absorbţie", şi cuvîntul „tipie", adică „imprimare". De altfel, la origine şi cuvîntul „tipie" este preluat tot din vechea limbă greacă.

Tehnica de lucru constă în utilizarea unor matriţe, confecţionate din materiale absorbante, cum este de exemplu hîrtia sugativă, pe suprafaţa cărora pot fi absorbite culorile de apă (acuarele, tempera, guaş etc.). Pe matriţe se execută imaginile cu culori de apă, aceste imagini putînd apoi să fie transpuse pe diverse hîrtii, copiindu-se prin presare. Pentru lucrările cu o varietate mare de culori se folosesc mai multe asemenea matriţe, ce se copiază apoi succesiv.

Cum invenţia este relativ recentă iar între timp nu au apărut ediţii noi de dicţionare sau enciclopedii, e normal ca termenul de „rofotipie" să nu figureze în publicaţiile de această natură, existente pînă în prezent.

Poşta cititorilor

Nişcoveanu Ion, pensionar, Buzău. Dacă numele dv. a figurat printre cele ale cititorilor cărora li s-a menţionat că li s-au reţinut materialele pentru publicare, înseamnă că şi ceea ce aţi trimis dv. urmează a se publica, fără a vă putea însă preciza cînd, pentru că avem multe alte materiale primite anterior de la cititori. Referitor la „Almanahul Magazin", vi l-am trimite cu plăcere, însă nu redacţia este aceea care dispune de această publicaţie, ci „Difuzarea presei".

Vulpescu Iosif, Cooperativa „Muncă şi artă", Bucureşti. Răspunsurile dv. la întrebările din nr. 844 al revistei, au fost bune.

Rătescu Gheorghe, Bucureşti. Nu cunoaştem detalii cu privire la cele menţionate de dv. Eventual cititi şi răspunsul recent dat cititorului nostru Pavelescu Emil din Brăila.

Ileana Romana, jud. Ialomiţa. Ne-aţi trimis cîteva răspunsuri bune însă din păcate, nu la toate întrebările, fapt ce a făcut să nu figuraţi printre „cei şapte". Nu este însă timpul trecut...

Maşca Ioan-Giuluş, profesor de matematică, Şcoala generală Giuluş, Tîrnăveni, jud. Mureş. Materialele primite ar putea fi interesante, însă, din păcate, versificaţia cam şchioapătă. Avem impresia că ceea ce ne-aţi trimis este de factură originală. Dacă astfel stau lucrurile, poate mai umblaţi „pe ici, pe colo" pe la versuri, astfel încît să fie împăcate atît zeiţa poeziei, cît şi aceea a matematicii (dacă s-a descoperit vreuna, pînă acum...)

Am reţinut, în vederea publicării, materialele primite de la cititorii : **Nişcoveanu Ion, Buzău ; Camelia Predonescu,** Anina II ; **Luminiţa-Roxana Ciumber,** Piteşti ; **Maria Tutuluş,** Slobozia ; **Ghiţescu Vasile,** Constanţa, **Dodoţ Grigore-Emilian,** Comarnic ; **Liviu Rouă,** Lugoj ; **Albu Florin,** Oradea ; **Prof. Cernăuţeanu Beniamin,** Buzău ; **Octavian Bojaru,** com. Fărcaşele ; **Hîrcă Gheorghe,** Iaşi ; **Ing. Gh. Gheorghiu,** Bucureşti, **Hubert Vasile,** Timişoara ; **Suvaina Adrian,** Cîmpia Turzii ; **Daiciu Aurel,** Roman.

Ing. Liviu MACOVEANU

JOCURI DISTRACTIVE

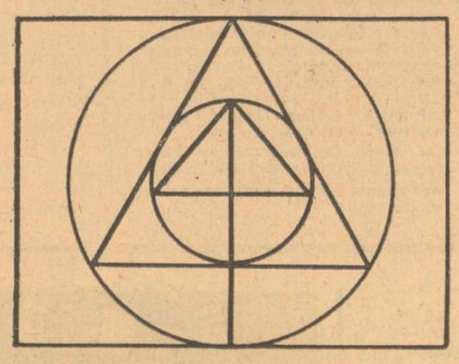

CÎTEVA FIGURI GEOMETRICE

Încercaţi să reproduceţi desenul alăturat dintr-un condei, adică fără să ridicaţi creionul de pe hîrtie.

(Soluţia în numărul viitor)

DIN MARILE CARTIERE DIRECT LA MUNTE !

Pentru amatorii de schi şi cei ce apreciază farmecul montan în haină albă, Întreprinderea de turism, hoteluri şi restaurante — Bucureşti, organizează excursii cu autocarele pe itinerariile :

1. BUCUREŞTI — SINAIA — PREDEAL

cu plecare din cartierele :
TITAN — Complexul A. 9 — restaurantul Miniş
BERCENI — B-dul Metalurgiei — centrala telefonică
GIULEŞTI — B-dul Constructorilor — intersecţia cu şos. Giuleşti — complex comercial
FLOREASCA — str. Glinka — Oficiul P.T.T.R. nr. 30
DRUMUL TABEREI — Cinematograful Favorit
GRIVIŢA — Calea Griviţei — intersecţia cu B-dul 1 Mai — rest. Griviţa
PIAŢA PALATULUI R.S.R. — restaurantul Cina.
COSTUL EXCURSIEI = 67 LEI

2. BUCUREŞTI — SINAIA — PREDEAL — POIANA BRAŞOV

cu plecare din cartierele :
DRUMUL TABEREI — Cinematograful Favorit
PIAŢA PALATULUI R.S.R. — restaurantul Cina.
COSTUL EXCURSIEI = 77 LEI

3. BUCUREŞTI — PITEŞTI — CÎMPULUNG-MUSCEL — CABANA VOINA

cu plecare din :
PIAŢA PALATULUI R.S.R. — restaurantul Cina.
COSTUL EXCURSIEI = 77 LEI

4. BUCUREŞTI — VĂLENI — CHEIA

cu plecare din :
PIAŢA PALATULUI R.S.R. — restaurantul Cina.
COSTUL EXCURSIEI = 65 LEI

IMPORTANT : Plecările au loc în fiecare duminică la ora 7.00, iar în costul biletului, care se achită DIRECT LA AUTOCAR, este inclus şi dejunul

EXCURSII CU TRENUL PE ITINERARIILE :

— BUCUREŞTI — SINAIA — BUŞTENI — PREDEAL

— de 1 zi cu plecări în fiecare duminică din :
— Gara de Nord la ora 5,12
— Gara Basarab la ora 8.00
COSTUL EXCURSIEI = 38 LEI

— BUCUREŞTI — SINAIA — BUŞTENI — PREDEAL

— de 1½ zi cu plecare în fiecare simbătă din Gara de Nord, la orele 14,58.
COSTUL EXCURSIEI = 87 LEI

INFORMAŢII SUPLIMENTARE
— la Filialele de turism din cal. Victoriei nr. 100 şi B-dul Republicii nr. 68
— telefon 15.74.11 şi 14.08.00

(5676)

Suporter între fotbal și box

de Valeriu MIRONESCU

V-ați gîndit la faptul că harta actuală a fotbalului diviziei A e oarecum înșelătoare, nu corespunde întocmai reliefului adevărat? Iau, aproape la întîmplare, doi factori care influențează atît de puternic părerea despre diferitele cluburi încît nu-ți mai dai seama dacă o unitate sau alta e viabilă. Primul factor e măsura subvențiilor, persistent aplicată ca și cînd ar fi unica variantă posibilă. Ea a devenit un fel de a doua natură a cluburilor, numeroși conducători de la grupări nici nu concep că s-ar putea lucra altfel, se împotrivesc unei eventuale autofinanțări, fiindcă aceasta, probabil, ar cere alți oameni care s-o pună în practică. Printre neajunsurile cauzate de subvenționările sistematice se numără, după părerea mea, lenevia în gîndire și în acțiune, lipsa de preocupări și inițiative pentru descoperirea și valorificarea altor izvoare de constituire a bugetelor cluburilor. Cum aceste alte izvoare de încasări și venituri se află aproape exclusiv în sfera celor ce iubesc și sînt dispuși să susțină un club sau altul, am ajuns la părerea că subvenționarea produce indirect o îndepărtare a conducerilor cluburilor, dar și a jucătorilor, de masa suporterilor. Simplificînd, aș zice că mecanismul de gîndire e aproximativ următorul: eu primesc oricum subvenția, depind de aceasta: în schimb, nu depind de suporteri, nici de numărul și contribuția lor, iar drept urmare, nici nu le dau socoteală!

Revenind la subiectul discuției, iată că din cauza subvenționărilor pe parcursul multor ani la rînd, nu mai știm azi care club ar fi în stare să trăiască pe picioare proprii și care stă pe niște picioare de lut. De pildă, după media de meci a spectatorilor și după totalul încasărilor pe întreg anul 1973, Universitatea Craiova ar trebui să fie clubul cel mai bogat, și, deci, cel mai puternic din punct de vedere al înzestrării și al condițiilor de pregătire a performanței fotbalistice. Mă întreb, oare astfel vor fi stînd lucrurile și în realitate? La polul opus, găsim alte cîteva cluburi care, dacă ne-am lua după media spectatorilor la meciurile oficiale sau după numărul suporterilor cotizanți, ar trebui să ne mirăm că mai subzistă. Însă, ele trăiesc, și își văd de treabă, laptele subvențiilor le alimentează satisfăcător.

Al doilea factor, peste care trec repede, e regulamentul de transferări în vigoare. Înghețind transferările, menținînd o „carantină" de un an la trecerea, fără „dezlegare", între cluburile diviziei A, regulamentul actual nu ne permite să constatăm care sînt grupările capabile să-și mențină și să-și întărească realmente efectivele. Adică, să-și facă echipele mai puternice an de an, fără ajutorul artificiilor. Urmările acestei stări în domeniul transferărilor sînt încurajarea celor cu picioare de lut și, concomitent, descurajarea centrelor mai în măsură să ajute astăzi dezvoltarea performanței fotbalistice. Și, trebuie să recunoaștem, asemenea cluburi mai noi sau mai vechi renăscute, foarte ambițioase, se remarcă în cîteva centre urbane mari.

Mai mult ca un element de discuție cu cititorii, cărora le solicit opiniile, decît ca ipoteză de lucru, aș propune să fie scoase la concurs cele 18 sau 16 posturi ale diviziei A. Dacă tot vine vorba să renovăm fotbalul — cum se intenționează la C.N.E.F.S. și F.R.F. — ce-ar fi să-l renovăm de la baza de participare la eșalonul de performanță? Adică, să stabilim cîteva condiții de participare la divizia A, cîțiva „parametri" obligatorii? De exemplu: 10 000 de spectatori-medie la meci oficial; să zicem 100 000 lei — medie încasări la meci oficial: „X" — număr de membri cotizanți; „Y" lei — rezultați din cotizații și contribuții; dar și anumite condiții de înzestrare a stadionului, a centrului de juniori etc.

Odată stabilite aceste condiții — evident, numai în regim de autofinanțare a fiecăruia — s-ar putea lansa invitații unor centre din țară, unde ar fi, teoretic, realizabili „parametrii" amintiți mai înainte. Viitoarele divizionare A s-ar alege în ordinea angajamentelor ferme de îndeplinire a condițiilor stabilite. Desigur, stabilă această orientare prioritară spre centre urbane care dispun de mijloace și sînt dispuse să susțină condițional echipe de performanță, nu și-ar avea rostul și efectele dacă regulile de transferare n-ar permite constituirea unor formații pe măsura eforturilor. Repet, propunerea am scris-o mai mult în intenția schimbului de păreri cu amatorii de fotbal...

Să trec la box, o lume aparte în rîndul sporturilor. Unii îi zic „nobila artă". Nu știu cît e de nobilă, nici cît e de artă, sigur nu-i „scrimă cu mănuși", pe ring nimic nu se face cu mănuși, poate doar arbitrajul. E un sport foarte dur, cel mai bărbătesc, probabil de aceea după schimburi de pumni vreme de nouă minute combatanții găsesc forța să se îmbrățișeze, cinstit, amical și de fiecare dată, fără excepție. Merită mai multă căldură din partea noastră acești băieți cu ochii mari și limpezi sub arcade cicatrizate. La galele pentru „Cupa Federației" ne-am întîlnit cîțiva dintre obișnuiții spectatori din jurul ringului. A fost o idee, s-a transformat în fapt, ne-am înțeles, antrenori, medici, ziariști, să ne întîlnim o dată pe lună ca să discutăm pur și simplu despre box, fără ordinea de zi, fără decizii sau impunerea părerii unii altora. Un fel de five-o'clock lunar al cîtorva vechi amatori de box, schimbînd opinii, încercînd să punem în evidență idei valoroase pentru dezvoltarea și creșterea popularității acestui sport al nostru. Probabil, vom face comentarii pe marginea filmului vreunui meci, mai mult decît probabil, ne vom așeza în jurul ringului la vreo partidă în sălile de antrenament ale marilor cluburi. Sperăm ca prin cele cîteva posibilități ale noastre să dăm un sprijin dezinteresat boxului, boxerilor, cluburilor, federației. Maeștrii Nour, Lucian Popescu, antrenorul federal Vladar, doctorii Sihota și Iamandi, Radovici și Ion Drăgan, farmacistul Ion Ionescu, ziariștii Victor Bănciulescu și Paul Ochialbi, M. Trancă, punct de legătură între antrenori și ziariști, sîntem invitații maestrului Ion Popa la un antrenament al lotului reprezentativ. Data: 11 februarie, luni, ora 5 după amiază. Va fi o primă întîlnire în acest an cu dragii noștri campioni: Gabriel Pometcu, frații Cuțov, Gruiescu, Al. Năstac, Alexe, Dobrescu, Mircea Țone, Sandu Tirilă și colegii lor, o întîlnire despre care vă vom face cuvenita relatare.

VIAȚA STADIONULUI

COCTEIL CAMPIONAT MONDIAL

de Eftimie IONESCU

• **Rămînînd pe teritoriul** așa de mare al subiectului „proba mondială a fotbalului", din limitele căruia nu am ieșit în ultimele numere, vă propunem, ca o excepție, pentru astăzi, un mic tur de orizont. Ecouri, fapte, opinii din țara-gazdă a Weltmeisterschaft-ului... despre Weltmeisterschaft. • **La tragerea la sorți**, de la 5 ianuarie, Zairul, echipa-surpriză a turneului final, a fost reprezentată de o delegație impozantă în care statura fostului portar al echipei Iugoslaviei, specialistul în calificări, Vidinici, domina. Întrebat dacă intrarea în aceeași serie cu Brazilia e un mare handicap pentru echipa lui, antrenorul care a calificat în precedenta ediție selecționata Marocului a răspuns: „De fel... Sîntem chiar avantajați. Nimeni nu ne poate acuza dacă pierdem. Pot să vă spun că stilul brazilian ne convine de minune. În Zair decizia sortilor a produs multă satisfacție..." • **În cabinele comentatorilor** de televiziune de pe stadioanele C.M. 1974 vor intra multe personaje celebre. În fruntea lor, Pele, care va comenta pentru televiziunea din Sao Paulo; apoi Bobby Charlton, unul dintre cei șapte comentatori ai televiziunii engleze; sau Max Merkel, fost antrenor al lui Nürenberg, care va prezenta turneul final al campionatului lumii telespectatorilor austrieci... • **Joe Mercer, managerul echipei engleze Coventry**, lansează un apel către colegii lui din insulă: „Chiar dacă echipa noastră nu e la turneul final, noi, tehnicienii, nu trebuie să lipsim! Dacă pierdem pasul cu evoluția tacticii fotbalistice, iar ne trezim cu înfrîngeri catastrofale cum au fost cele din fața echipei Ungariei!" • **Mari și timpurii măsuri** de pregătire a echipelor naționale, în Iugoslavia și Spania, în vederea acelui joc de baraj — veritabilă și pasionantă deschidere de sezon — de la 13 februarie, pe „Waldstadion" din Frankfurt. Deciziile forului din Belgrad: la 25—27 ianuarie se va desfășura la Split un turneu în patru (Steaua roșie, Partizan, Hajduk, Dinamo Zagreb), în formațiile numitelor cluburi intrînd și jucătorii vizați pentru lotul reprezentativ dar nefăcînd parte din loturile lor; după terminarea turneului se vor alege cei 22 de jucători care vor continua pregătirile pe malurile Adriaticei: Geaici, Santraci, Paunovici și Musemici, vor efectua antrenamente în cadrul unităților militare, unde își satisfac stagiul, sub îndrumarea antrenorilor cluburilor din care fac parte, de la 25 ianuarie avînd permisiunea excepțională să participe la turneul de la Split și, mai departe, la pregătirile lotului (dacă vor fi selecționați): pentru înlocuirea lui Bajevici, suspendat pentru partida de la Frankfurt, se duc tratative pentru utilizarea lui Bukal (Standard Liege) ca și pentru repetarea adeziunii clubului francez Troyes de a-l folosi pe Petkovici. Federația din Madrid: suspendarea etapelor de campionat din 3 și 10 februarie ,pentru realizarea antrenamentelor comune ale lotului, sub conducerea lui Kubala. Locul retragerii lotului reprezentativ: San Sebastian. • **Președintele Stanley Rous**, care a declarat la Frankfurt că se simte foarte bine și nu are de gînd să renunțe la candidatură pentru fotoliul cel mare de la F.I.F.A., la alegerile din iulie, a adăugat că cei 30 de arbitri desemnați să conducă partidele din turneul final (și care vor fi selecționați în cursul unei reuniuni speciale din luna februarie) vor fi convocați — împreună cu antrenorii principali ai celor 16 selecționate — pentru o reuniune de punere la punct sau de aducere la același numitor a opiniilor privind principalele probleme de arbitraj. Așa cum s-a procedat și în Mexic... • **Suedezii se îngrijesc** de găsirea unui loc cu soare și cu terenuri excelente, unde să înceapă antrenamentele. După multe căutări, după cîteva vizite de documentare, Tore Bordd, secretarul general al forului din Stockholm a declarat că s-a luat hotărîrea stabilirii „cartierului general" al pregătirilor în Sicilia. Pentru toată luna februarie și pentru mai bine de jumătate din martie. Mai departe... cum o fi soarele în Suedia! • **Înainte de tragerea la sorți**, președintele federației bulgare, Danil Nikolov, și antrenorul reprezentativei, Hristo Mladenov, declarau: „Noi ne-am obișnuit să cădem în grupele cele mai puternice. Din 1962 tot acolo ne-au trimis sorții." După stabilirea grupelor: „Ați văzut? Dar acum sîntem specialiștii unor asemenea grupe!" Internaționalii bulgari s-au întîlnit pentru un prim stagiu de pregătire, marți, și vor rămîne împreună 14 zile. Ei se vor revedea în februarie pentru un turneu de antrenamente și jocuri în Cipru. • **Brazilia va anunța la 18 februarie**, deci cu patru luni înainte, lotul de 22 pentru marea dispută din Europa. La 16 mai, campionii lumii se vor afla deja în R.F.G. Pînă atunci sînt prevăzute nouă meciuri amicale: cu U.R.S.S., România, R.D. Germană, Austria, Peru, Paraguay, Mexic și Portugalia. Ultimul din această impozantă companie și serie, cu Paraguay, pe Maracana, la 12 mai. În Europa vor avea loc întîlniri numai cu mici echipe de club. • **Încă înainte de tragerea la sorți**, Cruyff, cel mai bun jucător european în 1973, a declarat în repetate rînduri și cu toată convingerea: „Echipa de mare forță a Campionatului mondial va fi cea a Poloniei. O consider cea mai redutabilă din întregul grup de 16". Despre marea favorită a lui Cruyff, dar nu numai a lui, la viitoarea noastră întîlnire, dedicată selecționerului Kazimier Gorski și excelenților săi elevi.

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• C. Cionoiu, antrenor emerit • Întîlnire cu D. Ciobotaru • Din nou despre Clay • Cohen în disgrație

• **PARCĂ-L** văd pe C. Cionoiu, luptînd acum 35 de ani din răsputeri în meciuri rămase memorabile. Cionoiu — Petre Pop, Cionoiu — Ion Popa, Cionoiu — Grigore Jelezneac, Cionoiu — Ettore Mortale și cîte altele. Cu ani în urmă, muncitorul feroviar a fost una din „vedetele" de la arenele Venus, Palladium sau grădina de vară Moiceanu. Cionoiu a fost campion național „pro" la trei categorii: semijlocie, mijlocie și semigrea. Ambițiosul Cionoiu a avut curajul de mai multe ori să-i înfrunte și pe grei oferindu-le o ripostă curajoasă, cu toate că urca în ring cu un minus de 25 kg. Maestrul C. Cionoiu în vîrstă de 63 ani a fost fidel clubului său Grivița încă din anul 1927. De atunci și pînă astăzi n-a părăsit sala feroviarilor bucureșteni. Ca antrenor C. Cionoiu a scos o pleiadă de elemente de prima mînă: A. Mocănuș, campion european feroviar, I. Bocianu, I. Ailenii, P. Zaharia, T. Cringași, frații Trandafir și alții. L-am reîntîlnit pe C. Cionoiu cu ocazia sărbătoririi clubului „Rapid-50". Noi cei care am petrecut mai bine de 35 de ani în jurul ringului și am cunoscut atît de bine necazurile și bucuriile lui C. Cionoiu, am fost impresionați de hotărîrea federației de specialitate de a-i acorda lui „nea" Costică titlul de „Antrenor emerit".

• **ÎNTÎLNIRE** cu excampionul național al greilor Dumitru Ciobotaru, care ne declară: **„Federația a luat o excelentă măsură de a organiza cursuri de antrenori pentru foștii boxeri. După părerea mea ar trebui însă serios selecționați de la început cei care doresc să devină antrenori. Nu poate fi un antrenor bun un exboxer care la vremea lui n-a fost un adept al stilului tehnic, înlocuindu-l cu boxul în forță. El nu poate învăța așa cum trebuie un tînăr începător. Ultimele două gale pe care le-am urmărit n-au fost în măsură să-mi demonstreze că avem tineri boxeri stiliști. Se pune prea mult accentul pe „bătaie" pentru obținerea unor rezultate imediate. Dintre antrenorii care posedă o bună școală, și care lucrează cu multă răbdare cu tinerii elevi se relevă Eugen Fuhresz".**

• **CASSIUS CLAY** și-a intensificat antrenamentele. În ultima parte a pregătirii sale pentru „revanșa, revanșelor" care va avea loc la 28 ianuarie la „Madison Square Garden" împotriva lui Frazier, Clay a lucrat la mănuși cu trei boxeri de categorii mici. Întrebat de ce a apelat la „mini-boxeri" Clay a spus: „Trebuie să cîștig în viteza de execuție, în mobilitate, să-mi verific sistemul defensiv și mai ales să-mi reglez tirul direct-elor".

• **ÎNVINS** de compatriotul său — Bettini, francezul Max Cohen i-a întors după pronunțarea deciziei spatele învingătorului său, insultînd și pe directorul de ring. Federația franceză i-a aplicat lui Cohen o suspendare de 2 ani și o amendă de 2 000 de franci. Cohen a anunțat că se retrage. Forul francez a specificat că îi va opri suma din bursă, anunțîndu-l pe nesportivul boxer că și managerul său a fost amendat cu 500 franci. Fără comentarii.

• **LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI.** Clay a scăpat ca prin urechile acului de a fi rănit într-un accident de automobil. În Pennsylvania (Deer Lake) unde se antrenează Clay, minibuzul care-l transporta la sală a derapat pe șoseaua înghețată, suferind serioase avarii. În cîteva minute Clay și-a regăsit verva spunînd: „Încă un motiv în plus să-l învinge pe Frazier".

George Foreman pe gînduri. Campionul lumii are o misiune dificilă în 1974. Își va păstra oare centura? Foreman va avea de înfruntat adversari de prima mînă ca Jerry Quarry, Cassius Clay și Oscar Bonavena.

Bobul românesc de-a lungul timpului

• **La prima apariție** pe scena campionatelor mondiale de bob de la Schreiberhan (Germania — 18 februarie 1933) bobul românesc cunoaște satisfacția supremă. Cupiul Alexandru Papană — Dumitru Hubert cucerește titlul de campion mondial, avînd 11 secunde avans față de următorii clasați, stabilind și un record al pîrtiei.

• **În ianuarie 1934**, România participă la C.M. de la Garmisch Partenkirchen cu două echipaje, dintre care cel format de Th. Popescu — I. Gribincea — E. Anghelescu — D. Gheorghiu se plasează pe locul al II-lea, devenind deci vicecampioni mondiali.

• **Tot în acest an**, la Engelberg (Elveția), echipajul de 2 persoane (Al. Frim — V. Dumitrescu) trece în fruntea ierarhiei, iar echipa Papană — Hubert se claseză pe locul IV Hubert, a concurat, însă, bolnav.

• **În anul 1966** echipajul de bob-2 (Panțuru-Neagoe) vine pe poziția a cincea, în 1969 urcă pe cea de-a doua treaptă a podiumului de premiere, iar la Lake Placid (1973) Panțuru și Focșeneanu primesc medaliile de bronz.

★

• **Și la C.E. boberii noștri** s-au prezentat onorabil. După ce în 1966 bobul de 2 persoane se situează, finalmente, pe locul VI, în ediția imediat următoare (Igls 1967) echipajul Panțuru-Neagoe-Hristovici-Maftei cîștigă mult invidiatul titlu european. Echipa de bob-2 (Panțuru-Neagoe) s-a clasat pe locul secund, performanță repetată în 1968 (Panțuru-Maftei-Hristache-Neagoe) și în 1969 (Panțuru-Focșeneanu - Tancov-Neagoe și Panțuru-Focșeneanu)

• **1971. Igls găzduiește** din nou Campionatele europene de bob și din nou echipajul condus de Ion Panțuru cîștigă premiul întîi.

★

• **În februarie 1928** la Saint-Moritz, România debutează la Jocurile Olimpice de iarnă cu bobul de 4 persoane, ocupînd locul 7 din 23 de echipaje, ceea ce pentru prima noastră confruntare internațională constituie un rezultat promițător.

• **La a doua prezență** la „Olimpiada Albă" de la Lake Placid (S.U.A. 1932) boberii noștri obțin succese remarcabile: locul IV la bob-2 (Papană-Hubert) și locul VI la bob-4 (Papană-Ionescu-Petrașcu-Hubert)

• **1936. La Garmisch-Partenkirchen** cele 4 echipaje românești sînt urmărite de ghinion. Astfel, echipajele conduse de Papană, Anghelescu și Frim se accidentează în timpul antrenamentelor, iar cel condus de Budisteanu se răstoarnă în ultima coborîre a întrecerii.

• **Urmează o pauză de 20 de ani**, de absență a boberilor români de la Olimpiadă. Apoi în 1956 (Cortina D'Ampezzo) și 1964 (Innsbruck) ei obțin rezultate modeste, pentru ca la Grenoble (1968) să cucerească prima medalie olimpică. Pe pista din Alpe d' Huez înfruntînd întreaga pleiadă a bolizilor pirtiilor de gheață și zăpadă, echipajul Panțuru... Neagoe, ocupă un valoros loc 3.

Petre FALCOS

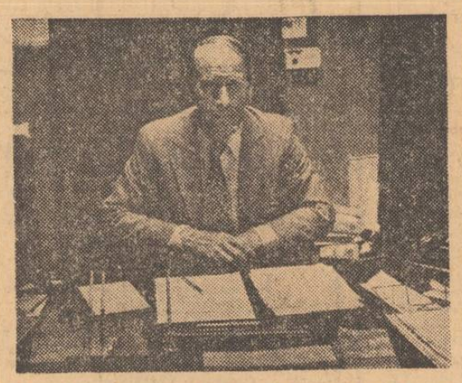

Iată-l pe cunoscutul Bobby Charlton într-o poziție mai puțin obișnuită: așezat la un birou al clubului Preston North End, unde se află în calitate de antrenor. Bobby Charlton a obținut titlul de antrenor după absolvirea unei școli speciale.

MOZAIC

• REVISTA „Nouvelles de Moscou" a publicat o declarație a campionului olimpic de atletism Valeri Borzov, în care, printre altele, declară că în urma tratamentului pe care îl urmează în prezent (în urma unei accidentări) el își va putea apăra titlul de campion cu prilejul campionatelor europene programate anul acesta la Roma.

• *IN URMA repetatelor accidente semnalate în diferite curse automobilistice, comitetul executiv al asociației U.S.A.C. care angajează asemenea competiții în S.U.A., a luat măsura elaborării unui nou program tehnic de securitate, care să reducă la minimum posibilitățile de accidente.*

• LA LONDRA activează o echipă feminină de fotbal, F.C. Riddle. Iată în ordine cronologică ultimele sale rezultate înregistrate în compania altor echipe feminine: 2—10, 11—3, 1—8, 10—0, 0—9. Și nimeni nu este în stare să explice această extraordinară fluctuație de rezultate...

• *ATLETA americană Fran Sichting are motive să fie nemulțumită de lipsa de atenție a oficialilor. Cu prilejul unei întreceri atletice ea a alergat 220 yards în 23"2, timp care constituie un nou record național. Nefuncționînd nici un aparat care măsoară viteza vîntului, omologarea i-a fost refuzată. Cu cîteva zile mai tîrziu, cu prilejul campionatelor naționale ale S.U.A., Fran Sichting a repetat isprava. Și de data aceasta recordul n-a fost omologat întrucît ea a alergat cursa pe culoarul... 9, ceea ce ar fi contrar regulamentului. Totuși a fost stabilit un record: al birocrației oficialilor!*

• ÎN FINLANDA a fost emis un timbru poștal cu efigia cunoscutului atlet Paavo Nurmi, care a decedat nu de mult.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 20 IANUARIE 1974

1. BOLOGNA—MILAN. Meci echilibrat, în care echipa vizitatoare, deține șansa unui rezultat de egalitate. Depinde însă de felul cum se vor simți jucătorii după meciul de miercuri, cu Ajax.

2. FIORENTINA—JUVENTUS. Și acest meci se anunță echilibrat, mai ales dacă ținem seama de faptul că ambele echipe sînt dominate de ambiția unui loc cît mai bun în plutonul fruntaș. Este posibil orice rezultat.

3. FOGGIA—LAZIO. Învinsă duminica trecută acasă, Lazio va încerca mîine să recupereze punctele pierdute în mod neașteptat. O vedem capabilă de un rezultat egal.

4. GENOA—VERONA. Sînt 16 ani de cînd aceste două echipe nu s-au mai întîlnit în campionatul primei divizii. Meciul lor este, deci, așteptat cu mult interes. Revederea le găsește în partea periferică a clasamentului, dornice de puncte prin urmare. Prima șansă este de partea echipei Verona.

5. INTER—CAGLIARI. Echipa lui H.H., cu toate oscilațiile de formă, pornește mare favorită.

6. LANEROSSI—SAMPDORIA. Derbiul codaselor avantajează echipa locală, dar nu excludem posibilitatea unei egalități.

7. ROMA—CESENA. Este primul lor meci în campionat. Cesena dispune de o apărare bună; a obținut 9 rezultate de egalitate. Roma este favorită dar oaspeții speră să cucerească un punct.

8. TORINO—NAPOLI. Victoria obținută duminică în fața lui Lazio, în deplasare, recomandă drept mare favorită echipa Torino. Dar, să nu uităm că torinezii au pierdut destul de multe puncte acasă.

9. BARI—BRESCIA. Ne este foarte greu să acordăm șanse de victorie unei echipe, Bari, care în 16 etape a marcat... un singur gol, obținînd o singură victorie și 4 egalități. Nici Brescia nu reprezintă o forță dar ea poate cîștiga la codașa clasamentului.

10. BRINDISI—TERNANA. Acasă, Brindisi pierde foarte greu puncte, în timp ce Ternana se descurcă greu în deplasare. Favorite, deci, gazdele.

11. CATANIA—TARANTO. Situate la jumătatea clasamentului, cu un număr egal de puncte, cele două echipe pot termina la egalitate. Dar, în primul rînd, trebuie să ne gîndim la o victorie a gazdelor, neînvinse pe teren propriu.

12. CATANZARO—PALERMO. Aflată în zona retrogradării Catanzaro face mari eforturi pentru a se salva Este de așteptat, deci, că va lupta din răsputeri pentru victorie. De reținut, însă, faptul că echipa din Palermo are la activ 9 egalități.

13. PARMA—ATALANTA. Situată pe locul patru, neînvinsă acasă, dornică de promovare în A, Parma este mare favorită.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

COMAN N., Retezatului 3, Tg. Mureș: „Lotul stabilit și anunțat de către F.R.F. pentru sezonul internațional 1974 este bine gîndit în ce privește alegerea jucătorilor, dar ar trebui mărit cu încă opt jucători și anume: un portar, doi fundași, doi mijlocași și trei înaintași. În acest caz, pentru fiecare post ar fi antrenați cîte doi jucători, iar pentru postul cheie de portar, coordonator de joc și centru înaintaș cîte trei jucători și astfel s-ar putea forma o echipă în bune condițiuni, chiar și în cazuri speciale de jucători sancționați, accidentați, ieșiți temporar din formă etc. Pentru întărirea disciplinei ar trebui respectat principiul că odată lotul stabilit să nu se mai modifice în sezonul respectiv. Scoaterea unui jucător din lot și înlocuirea lui cu un alt jucător să se facă cu totul excepțional, în cazuri de abateri grave și nu se va mai reveni în sezonul respectiv. În toate celelalte cazuri sancțiunile vor fi: neintroducerea în echipă pentru unul sau mai multe jocuri, sau lăsarea acasă în caz de deplasări.

Consider că declarația conform căreia „porțile lotului reprezentativ sînt oricînd deschise" creează nesiguranță, afectează responsabilitatea jucătorilor din lot și este un motiv de justificare pentru antrenor de veșnică experiență în caz de eșec".

Cred că vă pripiți atunci cînd apreciați, cu siguranță și calm, că F.R.F. a ales cel mai bun lot de fotbal reprezentativ. În primul rînd pentru că despre unii dintre componenți, marele public nu cunoaște aproape nimic. Ce știm la ora actuală despre Balaci sau Nistor, de pildă? Că sînt niște speranțe, niște talente. Dar de aici pînă la a deveni titulari și buni jucători ai națională mai e un drum de bătut și o pline de mincat. Pozitiv mi se pare mie faptul că s-au ales mulți tineri și că, în general, vîrsta medie a lotului este foarte tînără. M-a surprins că selecționerii au renunțat la Dumitrache, care, printre altele, are avantajul că e, totuși, tînăr și că nu arată o formă rea. Dar probabil că aceștia au vrut doar să-l pună în stare de panică și să-l stimuleze. Altfel, nu mi se pare rea ideea dv. ca selecționerii să nu mai schimbe acest lot în decursul acestui sezon, adică să meargă pe mîna acestor jucători pînă la terminarea calificărilor pentru campionatul european. Ca să știm și noi pe cine contăm, pe cine lăudăm sau nu — după caz.

ECATERINA RUSU, București, strada Someșul Rece nr. 1: „Iată pe scurt rezultatul observațiilor făcute cu ocazia celor 190 de goluri prezentate de Cristian Topescu în ultimele zile ale anului 1973 la televiziune. Caracteristică dominantă (vorbind în termenii statisticii matematice) a golurilor marcate este șutul „dintr-o bucată". În proporție de 64 la sută ele au fost rezultatul unor șuturi directe din pasă, fără dribling, fente sau alte „potriviri" ale balonului. Din aceste goluri, 19 la sută sînt lovituri de cap, 4 la sută autogoluri și restul lovituri de picior. De aici rezultă imediat că mai important este ca portarul să fie surprins nepregătit, decît ca cel care șutează să-și asigure neapărat o poziție bună de șut. Numai 28 la sută au fost goluri la care s-au văzut două sau mai multe lovituri ale mingii înainte de a fi introdusă în plasă. În sfîrșit, 8 la sută au fost goluri marcate din poziție fixă.

Interesant este de arătat că băieții noștri, în ultimul meci cu Finlanda, au marcat de trei ori cu capul, o dată „dintr-o bucată", o dată din poziție fixă și de patru ori după ce au jucat balonul de cîteva ori.

În altă ordine de idei, li rog pe cititori să observe la meciurile noastre cum rămîn trei jucători lîngă balon pentru a executa o banală lovitură de pedeapsă. Unul este probabil cel numit de antrenor (de obicei fundaș sau mijlocaș), al doilea este cel faultat și al treilea cel care are un ascendent asupra celorlalți jucători (de pildă Dumitru, în meciurile Stelei). În acest fel, se calcă o lege pe care o știe orice om care a făcut militărie: „puterea de foc". Doi din cei trei jucători pasivi ar putea mări șansa de finalizare dacă s-ar precipita spre poarta adversă, în loc „să ce certe pe balon". La fel se pierd șanse la loviturile de colț „scurte".

În încheiere, găsesc interesant și util să faceți cunoscut în cadrul acestei rubrici observațiile ce le vor culege unii spectatori asupra tehnicii sau slabei tehnici a jucătorilor noștri. Din ele poate învăța jucătorul în cauză, alți jucători sau chiar adversarul direct".

Atîta pregătire tehnică fotbalistică din partea unei femei, atîta competență și precizie sînt de natură să mă uimească. Primiți felicitările și mulțumirile mele pentru aceste observații excelente. Mai scrieți-mi.

V. SOBARU, Drumul Taberei Bloc. A 4, București: „Anul cel nou a adus în fotbalul bucureștean cîteva noutăți și surprize. La Rapid, la Steaua și Dinamo antrenorii au fost înlocuiți. Despre această ultimă măsură vreau să vă vorbesc și în legătură cu ea vreau să-mi exprim nemulțumirea și stupefacția. Tot timpul se vorbește și se cere ca în fotbal să fie promovat un spirit nou, modern, să fie promovați tinerii, talentele adevărate. Cele două cluburi Steaua și Dinamo abia promovaseră și ele doi antrenori tineri, Constantin și Nunweiller, foste glorii ale fotbalului nostru. Rezultatele obținute de aceștia au fost realmente bune. Echipa Dinamo a cîștigat sub conducerea lui Nunweiller campionatul (un campionat nu prea glorios, dar nu lipsit de merite), iar Steaua s-a menținut la un nivel onorabil, realizînd meciuri frumoase, unele foarte bune. De ce au fost schimbați acești doi tineri antrenori? De ce nu s-au explicat conducerile cluburilor respective în fața spectatorilor și a suporterilor lor? Să fiu bine înțeles: consider că aducerea lui Teașcă la conducerea unei echipe fruntașe este un gest absolut necesar. De asemeni, subliniez noblețea și delicatețea cu care acesta a vorbit despre Constantin într-un interviu din „Informația Bucureștiului". Consider, de asemeni, că Nicușor este un antrenor serios și harnic, deși el nu a obținut niciodată cu echipa Dinamo rezultate spectaculoase. Deci nu mă ridic în nici un caz împotriva antrenorilor Teașcă și Nicușor, pe care îi stimez și-i apreciez. Dar vreau să întreb cum stăm cu politica de promovare a antrenorilor tineri, cum îi creștem, cum îi încurajăm, dacă după numai cîteva luni îi schimbăm din post? Nu ar fi avut și ei nevoie de doi ani pentru a dovedi ce știu și ce pot?"

Principial, întrebările dumneavoastră sînt îndreptățite, dar conducerile cluburilor respective sînt suverane și nu consideră, probabil, necesar să ne explice și nouă aceste măsuri surprinzătoare. Ce le putem face?

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108 Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVIII Nr. 851 — Sîmbătă 26 ianuarie 1974 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

MEREU MAI BINE

În săptămîna care se încheie, la loc de cinste în conștiința întregii țări a stat o sărbătoare scumpă inimilor noastre : 24 Ianuarie, Ziua Unirii Principatelor. Presa, radioul, televiziunea, căminele culturale, casele de cultură, cluburile muncitorești au marcat aniversarea celor 115 ani de la Unire, omagiind lupta înaintașilor de la 1859, a patrioților care au militat cu dîrzenie pentru împlinirea înaltelor năzuințe ale poporului de libertate și unitate națională.

A studia, a cunoaște și cinsti gloria celor care-au contribuit la făurirea națiunii noastre, a celor care și-au dat viața pentru cauza scumpă poporului este o datorie de onoare, o legătură trainică peste timp, este o aducere aminte care îmbărbătează, generînd noi forțe, noi energii în marea luptă pentru împlinirea marilor idealuri ale societății noastre contemporane.

O privire asupra faptelor mai însemnate petrecute în această săptămînă, confirmă acest adevăr : 24 Ianuarie a fost sărbătorit pe fundalul unei activități intense, în toate domeniile vieții sociale, al unei activități profund pătrunse de dorința de-a face totul, pretutindeni, pentru ca planul pe acest an, sarcinile mai mari și mai importante ce ne revin pentru realizarea cincinalului înainte de termen să fie îndeplinite și depășite.

Efervescența politică a acestor zile este dominată de ampleie dezbateri care au început în întreprinderi în cadrul adunărilor generale, acest mare și puternic forum muncitoresc. De asemenea, la sate continuă adunările generale ale cooperativelor agricole. Mii și mii de glasuri se rostesc pentru a propune mai bune soluții de înaintare, cu pași repezi, spre progres, pentru a critica rămîneri în urmă ; mii de minți gîndesc cum și ce să facă pentru a dobîndi rezultate mai bune, mii de oameni își unesc voința, convingerile, în decizii menite a da, mai repede și mai bine, viață sarcinilor îndrăznețe ale planului. Marea întrecere care a pornit grandios în toată țara, angajamentele ei mobilizatoare sînt un excepțional ferment al luptei pentru nou, în gîndire și în practică, un îndemn la examinarea critică a neajunsurilor, la inițierea unor măsuri novatoare menite să asigure biruința ideilor creatoare, constructive, mersul nostru mereu înainte.

Deosebit de pregnant e subliniată această activitate intensă

CONTINUARE ÎN PAG. 2

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

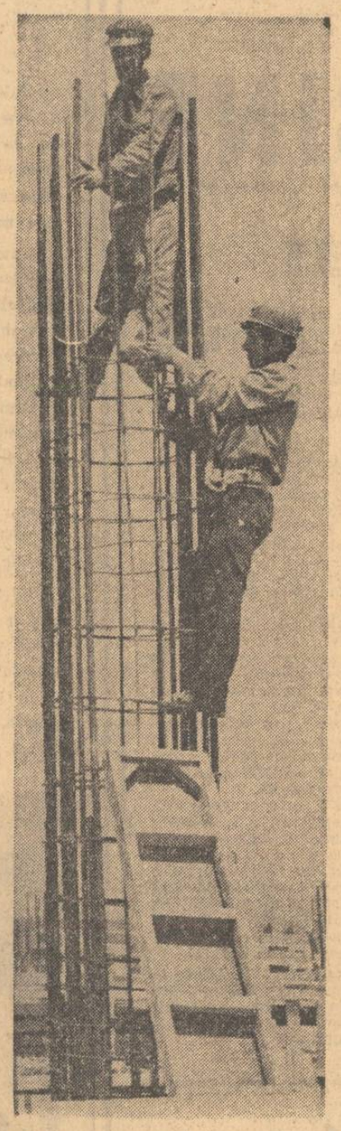

Piscuri
C-tin STOICESCU — Buzău

CASEOLACTUL ȘI COPIII

100 de grame de pulbere de caseolact are valoarea proteică dată de 1,700 kg lapte și 300 g mușchi de vacă. Un produs dietetic — medicament pus la punct de un colectiv de medici români cu rezultate remarcabile în clinică

Natura concurează industria aromelor

La ce servește aroma unui fruct ? Cum se formează ? Secretul de „fabricație" al naturii încă nu este pe deplin elucidat. Totuși, elementele esențiale se cunosc. Cîte ?

(Relatările în pagina a 5-a)

OȚEL DE TÎRGOVIȘTE

• Oțeluri superioare—rapide, inoxidabile, refractare, înalt aliate—între care circa 60 mărci vor fi produse pentru prima oară în țara noastră.

LA TÎRGOVIȘTE, veche cetate de scaun, a curs oțel pentru prima dată la 14 decembrie 1973. Gheorghe Sanda, cel mai tînăr oțelar, participa pentru întîia oară la producerea oțelului. Istoria profesiei sale începea în aceeași zi cu istoria celui de-al patrulea centru metalurgic al țării. Urmărirea celor două istorii — de fapt una singură — poate că va da, peste cîțiva ani, prin pana unui scriitor, o operă literară despre această epocă de înnoiri.

BĂIATUL, care nici nu știu dacă a împlinit 18 ani, a plecat din părțile Fienilor, cu doi ani în urmă, să învețe meseria de oțelar la Hunedoara. După doi ani de școală profesională iată-l oțelar aici la Tîrgoviște. Este cel mai tînăr oțelar din subordinea maistrului principal Vasile Solcan.

— Emoție mare, Sanda ?

— Dublă ! După momentul inaugural, eu am fost delegat de către colectiv să înmînez buchetul de flori tovarășului Nicolae Ceaușescu. Mă înțelegeți... Apoi turnarea șarjei ! Prima mea șarjă !

CETATEA METALURGICĂ A TÎRGOVIȘTEI și-a chemat acasă, din timp și cu delicatețe, mulți fii ai săi. Nouă dintre oțelarii schimbului în care s-a turnat prima șarjă, erau localnici. În schimbul A, condus de maistrul Const. Mariș, șase sînt dîmboviteni. Celălaltul, B. al maistrului Miron Ignat are șapte. Între ei, Ilie Popa de 33 ani a făcut „dus", „întors" la și de la Hunedoara cu familia, în timp ce Lucian Nedelcu, numai de 25 ani, și-a întemeiat familia aici, după reîntoarcere. A așteptat, zice el mîndru, să se facă noua cetate a oțelului. Însuși șeful oțelăriei nr. 2, inginerul Emil Ionescu, e dîmbovițean revenit „acasă" după parcurgerea treptelor de oțelar, maistru, inginer, la Hunedoara. Împreună cu localnicii au venit și prieteni de-ai lor, cum e inginerul Ion Argint care vrea să se stabilească aici la Tîrgoviște.

CELE DOUĂ CUPTOARE — de 50 tone, la OE 2 și de 10 tone, la OE 1 — au intrat „în plan" de la 1 ianuarie 1974. Cifrele arată că au intrat cu dreptul. În prima decadă, la un plan de 922 tone oțel, au dat 950 tone — cu 28 tone mai mult.

— De la 17 ianuarie, spunea directorul Combinatului metalurgic, ing. Nicolae Ojovan, primele lingouri de oțel au plecat la Galați pentru tablă, iar zilele acestea începem trimiterea și la Reșița pentru profile. Asta pînă la intrarea în funcțiune a propriilor noastre laminoare. Forja de blocuri și bare trimite și ea încă din această lună oțel rapid fabricilor de scule din cadrul întreprinderilor constructoare de mașini.

LA SFÎRȘITUL LUNII FEBRUARIE constructorul și-a propus să încheie lucrările la alte două cuptoare : de 10 tone, la OE 1 și al doilea de 50 tone la OE 2, cu cîteva luni bune înainte de termen. Deci seria punerilor în funcțiune continuă și, lucru merituos, înaintea termenelor planificate. Discutînd însă de prima etapă, merită să fie amintite cîteva eforturi, pe care interlocutorii și le amintesc cu mîndrie :

— Ce a fost cel mai greu ?

— Aducerea lucrărilor la momentul final, momentul cînd

Al. MIHAI

CONTINUARE ÎN PAG. 2

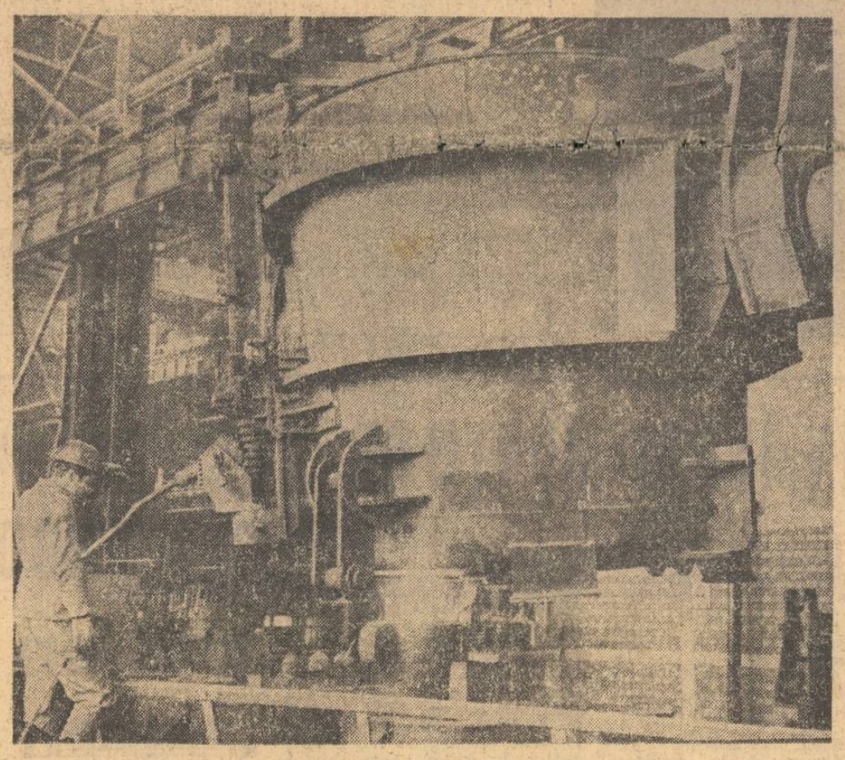

Cuptorul electric de 50 tone de la oțelăria nr.2.

1974: ANUL MONDIAL AL POPULAȚIEI

CEI 3 800 000 000 LOCUITORI AI TERREI

• Acțiuni internaționale de mare amploare • Populația și dezvoltarea social-economică • Cercetări și studii privind participarea țării noastre la dezbaterile Conferinței mondiale a populației • Dialog sincer și eficient în problemele fundamentale cu care se confruntă astăzi demografia

Interesul tot mai mare pe care-l stîrnește în întreaga lume evoluția populației se reflectă în manifestări de mare amploare prilejuite de proclamarea anului 1974 drept „Anul mondial al populației". În cadrul acestor manifestări de rezonanță internațională, Conferința mondială a populației, pe care țara noastră o găzduiește între 19—30 august, este evenimentul cu semnificațiile cele mai pregnante.

Iată motivele care ne-au îndemnat să abordăm cîteva aspecte privitoare la obiectivele care vor marca aceste evenimente precum și la modalitățile practice de realizare, cu ing. Iosef Ionescu, secretarul Comisiei naționale de demografie, organ al Consiliului de Stat.

— Fără a vă cere referințe menite a elucida istoricul acestei acțiuni de largă rezonanță, de deosebită însemnătate, vă rugăm tovarășe secretar, să ne sintetizați obiectivele pe care și le propune Anul mondial al populației.

— Desemnat drept an mondial al populației printr-o rezoluție a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, din decembrie 1970, anul 1974 va rămîne un eveniment memorabil în patrimoniul preocupărilor omului pentru problemele populației. Obiectivele sale sînt generoase, cer statelor, organismelor internaționale declanșarea unor acțiuni de mare anvergură, participarea lor sistematică la dezbaterea și rezolvarea unor probleme vitale dezvăluite de studiile științifice asupra populației. Deja, o seamă de astfel de organisme și-au făcut simțită prezența în acest sens (Uniunea internațională pentru studiul științific al populației, Comitetul internațional pentru coordonarea cercetării naționale în domeniul demografiei, UNESCO, F.A.O. și altele).

— Fiindcă ați pomenit de organisme internaționale, credem că e bine să reamintim și că țara noastră a fost aleasă anul trecut, membră a Comisiei populației a O.N.U.

— Da, e bine să punctăm acest fapt care s-a petrecut în martie 1973, la cea de-a doua sesiune extraordinară a Comisiei populației a O.N.U.

— Revenind însă la obiectivele Anului mondial al populației...

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

MECIURILE CANDIDAȚILOR

• Spasski se distanțează... • Pronosticurile lui Botvinnik • „Arma secretă" a lui Korcinoi nu l-a doborît pe „Pele"-ul șahului brazilian • Laureatul anului 1973 va fi și primul jucător al anului 1974 ?

CLAY SAU FRAZIER ?

• Interes uriaș față de această întîlnire • Clay pornește favorit la cota pariurilor • Se va prelungi meciul în caz de egalitate la sfîrșitul celor 12 reprize ?

(În pagina a 8-a)

CASTELUL DIN INIMA MUNȚILOR

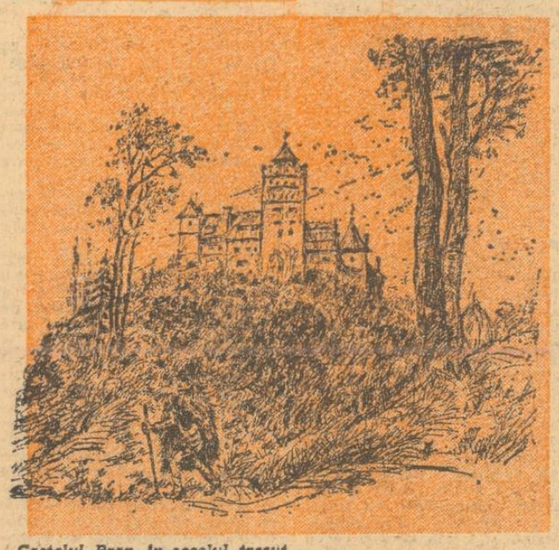

Castelul Bran, în secolul trecut
(Desen de prof. univ. Constantin Motaș).

• Cum a fost descoperită scara secretă din castelul Bran • O vizită în subteranele monumentului medieval, pe urmele traseului unui lift introdus în gura unei fîntîni seculare • Podul mobil care înlesnea odinioară intrarea în cetate • Sculpturi în lemn din secolul al XV-lea și mobilier în stil baroc, rococo și în cel al Renașterii.

(Relatarea în pagina a 2-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

„Repaus" Ing. Gh. RIZEANU — București

ÎN PAGINA A 6-A

• Caleidoscop • Sfaturi pentru horticultorii amatori • Moda • Sugestii pentru meniurile săptămînii • Îngrijiți-vă sănătatea • Cosmetică.

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

MEREU MAI BINE

URMARE DIN PAG. 1

și la sate, unde ianuarie a acestui an a devenit o lună de activitate febrilă. Oamenii gîndesc la anul agricol viitor, chibzuiesc gospodărește la cîte au de făcut ; și fiindcă de făcut sînt multe, pregătirile au început de pe acum : se repară utilajele, se fac planurile, se stabilesc măsurile. Și se învață. Se învață temeinic pentru a putea însoți munca cu mai multă știință, pentru a însoți hărnicia cu înaintatele practici folosite, cu bune rezultate, de fruntași.

Efortul general, de gîndire și muncă, pe care-l înregistrăm cu bucurie și interes, are la bază înțelegerea cît se poate de clară a faptului că tot ceea ce facem, tot ceea ce izbîndim, slujește poporului și țării, slujește marii cauze care reprezintă destinul însuși al societății noastre, destin stăpînit pe deplin de cei ce muncesc. Efortul general, de gîndire și muncă este astfel o îndrăzneață și lucidă privire spre viitorul pe care-l făurim cu propriile noastre mîini. Iată, de pildă, în această săptămînă au fost comunicate rezultatele întrecerii gospodărești între orașele țării. Cei mai buni dintre cei mai buni au primit premii. Dar din această întrecere, care a mobilizat atîtea forțe, atîta pricepere și chibzuință edilitară, au cîștigat numai fruntașii ? Nu, desigur. Au cîștigat toate localitățile țării, mari și mici, a cîștigat populația, a cîștigat urcușul nostru pe noi trepte de civilizație. Rezultatele comunicate public, la loc de cinste, festivitățile de premiere nu circumscriu, nu pot circumscrie acest mare rezultat. Îl cunosc însă, îl simt însă, în propria lor viață, toți cetățenii. De aceea și-n acest domeniu întrecerea va continua, parte din marea întrecere a țării : întrecere cu sine, întrecere cu timpul, întrecere pentru a dobîndi mai repede ce ne-am propus, pentru a înfăptui mai repede societatea socialistă multilateral dezvoltată.

Trăinicia morală a marii competiții la care luăm parte evidențiază valoarea de școală a caracterelor tari a întrecerii ; fruntașii poartă pe fruntea lor, îmbrobonată de sudoare, laurii luptătorilor pentru o lume nouă, așa cum și-a dorit de veacuri poporul nostru în zbuciumata sa istorie. În zilele noastre o făurim sub conducerea partidului pregătind viitorul pe care am învățat să-l privim bărbătește în față și să cutezăm. La această cutezanță ne îndreptățesc izbînzile de pînă azi, forțele cu care știm că vom putea înfăptui programul stabilit de Congresul al X-lea și Conferința Națională ale Partidului.

Anul jubiliar pe care l-am început — anul al XXX-lea de la Eliberare — anul Congresului al XI-lea a demarat, în toate sectoarele, cu bine. Știrile ce ne vin, din toată țara, confirmă acest lucru. A început cu bine și cu voința fermă, exprimată în fapte, de-a face și mai bine. Mereu mai bine !

OȚEL DE TÎRGOVIȘTE

URMARE DIN P... 1

...mbele cuptoare au ... arc și au început probe... ld, răspunde directorul C... atului.

— Care erau riscu...

— Să apară defecțiuni la partea electrică sau la podul de turnare.

— Și n-au apărut ?

— Nu !

— Explicația ?

— Supravegherea atentă la probele reci. Între 25 noiembrie și 14 decembrie nu s-a dormit decît 2-3 ore pe noapte și asta cu schimbul. De la muncitori și pînă la director și alte cadre.

Debutul oțelului la Tîrgoviște se sprijină și pe alte recorduri.

— Șamotarea cuptorului de 50 tone s-a făcut în numai 11 zile în loc de 32 ! Record pe țară, precizează ing. Ion Argint, șeful șamotorilor. **Altădată, cînd temperatura scădea sub zero grade afară, trebuia să oprim zidirea cuptorului. Dar acum n-am oprit-o. Am încins cuptorul cu un inel de țeavă perforată prin care am adus căldura și am continuat zidirea.**

Echipa de electricieni a lui Constantin Asavinii a fost pusă în situația de a lucra cîte 36 de ore fără întrerupere de două ori și nimeni nu s-a codit, n-a ezitat.

Mai trebuie adăugat că la chemarea Consiliului municipal al Frontului Unității Socialiste cetățenii Tîrgoviștei au participat zilnic, vreme de trei luni de zile, în număr de cîte 300—500 la nașterea noii cetăți metalurgice.

ÎN 1970, ÎN SUDUL TÎRGOVIȘTEI, se bătea țărușul unei noi construcții. După 1060 de zile, la 14 decembrie 1973, construcția a dat primul oțel din cele două cuptoare puse în funcțiune. Lîngă acestea se vor mai așeza : încă unul de 10 tone la OE 1, alte două de cîte 50 tone la OE 2 și tot aici, încă trei cuptoare de cîte 100 tone, unicate în țara noastră. Se va atinge atunci 700 000 tone oțeluri anual, urmînd ca în 1980 Tîrgoviștea să dea 1 000 000 tone oțeluri anual.

Al. MIHAI

De la caz la caz

CĂLĂTORII

de Al. CORNESCU

Este cu neputință să nu ajungi la destinație : transportul în comun bucureștean are niște trasee foarte precise de tramvaie, troleibuze și autobuze, care străbat orașul de la o margine la alta și de jur-împrejur. Totul este condiționat, însă, mai întîi de răbdarea de a aștepta în stații un timp variabil, care poate ajunge și chiar trece de jumătate de oră, și apoi de posibilitatea de a pătrunde pe ușa vehiculului asaltat, la fiecare oprire, de zeci și zeci de aspiranți la titlul de călător. Odată urcat pe platforma mult rîvnită, nu mai contează nici înghesuiala, nici ghionturile, nici vorbele mai mult sau mai puțin distinse pe care le rostește unul sau altul la enervare : vei ajunge la locul dorit și asta este important. Încolo, te mai cuprinde, din cînd în cînd, mirarea cînd vezi cum, în stațiile următoare, alte zeci de călători încearcă imposibilul, adică să se cațere în vehiculul și așa supraîncărcat, în timp ce taxatoarea strigă disperată și inutil „Poftiți mai în față", deși mai în față ar însemna ca măcar o parte din pasageri să iasă afară prin parbriz, ceea ce nu este recomandabil cu toate că parbrizul este din securit...

Deși toată lumea vede și știe cum stau lucrurile, conducerea întreprinderii de transporturi face, permanent, declarații optimiste, în timpul verii pentru iarnă, iarna pentru transportul în zonele de agrement vara și așa mai departe, punînd deficiențele pe seama fie a unor cauze obiective, fie pe indisciplina unor salariați etc.

Desigur, sînt mai puțini cei care călătoresc pînă la capetele de linie, așa că n-au cum vedea ciudatul fenomen al staționării în grup a cîte patru-cinci mașini, în timp ce, pe traseu, cele care circulă trec la intervalele amintite. La întreprinderea de transporturi afli că asta înseamnă o abatere de la regulă, o indisciplină etc., împotriva căreia se vor lua măsuri și iarăși etc. Dar măsurile nu se iau, dovadă că la capetele de linii peisajul continuă să fie același. Dacă te adresezi șoferilor sau vatmanilor, aceștia, dacă sînt binevoitori (fiind interzis să-i știi de vorbă) îți arată grafical și-ți dovedesc că-l respectă. Dacă nu sînt binevoitori, îți spun plictisiți că „vorbești în plus" și te lasă să te descurci cum poți. Or, după o socoteală bărbească, dacă fiecare vehicul ar pleca de la capul său de linie îndată după sosire sau cel mult după cinci minute, dacă graficul ar suna așa și nu altfel, parcă ne-am împăca și cu cazurile de indisciplină. Pentru că e greu de crezut că pe toți șoferii și la toate capetele de linie îi apucă indisciplina, decît doar dacă respectarea graficului înseamnă lipsă de disciplină. Pînă una alta, constatăm, însă că vehiculele stau în ciurdă în vreme ce călătorii își consumă timpul și răbdarea în așteptări prelungite în stații.

Dar să nu lungim vorba, explicațiile. Pentru că de explicații nu ducem lipsă în materie de transport în comun. Și ce bine ar fi dacă, în loc de autobuz, călătorul ar putea ajunge la destinație călare pe o explicație : atunci I.T.B. ar fi fără reproș.

1859 24 IANUARIE 1974

La 24 ianuarie 1859, Camera electivă a Munteniei îl alegea ca domn al Țării Românești tot pe Alexandru Ioan Cuza, alesul Moldovei. Unirea era, prin aceasta, înfăptuită. Acest act memorabil — apreciază tovarășu Nicolae Ceaușescu — era o **„victorie remarcabilă a maselor de țărani, meșteșugari, lucrători și tîrgoveți, a cărturarilor progresiști și patrioți, Unirea Principatelor a reprezentat actul care a pus bazele statului național român modern".**

Memoria Unirii Principatelor este, la 115 ani de la înfăptuirea ei, încă vie, în sensul că există, în multe colțuri ale țării, oameni pentru care amintirile acelor zile sînt amintirile părinților lor. Există apoi orașele Unirii — București, Iași, Alba Iulia — cu ziduri lîngă care au roit mulțimile acelor ani și s-au auzit strigătele : „Să trăiască domnul Cuza !" și „Vrem să ne unim cu țara !" Există marile cîmpuri istorice pe care oamenii au ascultat pe înflăcărații tribuni ai acelor timpuri. Și există încă, păstrate cu pioșenie, o mulțime de documente privitoare la Unire, pe care le putem privi în mai toate muzeele țării. Căci Unirea — scria Kogălniceanu — „a fost actul energic al întregei națiuni române".

Dintre nenumăratele mărturii am ales aceste trei imagini ce se păstrează în Muzeul de istorie. Cea mai emoționantă este, desigur, fotografia aceasta cu deputați țărani în Divanul ad-hoc al Moldovei, pe care Kogălniceanu — trimițîndu-i-o lui Rosetti — voia să-i spună că aceștia, **și numai aceștia, sînt adevărata temelie a Țării pe care o aveau de ridicat.**

Deschiderea Camerei din București de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza

Fotografie reprezentînd un grup de deputați țărani, trimisă de Kogălniceanu lui Rosetti și purtînd inscripția : „Temelia casei"

Unități de greutate etalon din timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza — „Okaua lui Cuza"

CUZA VODĂ

Cînd s-a dus, cică, la împăratul turcesc, Cuza a făcut lucruri așa de minunate, că a pus pe gînduri pe turci. Știți de ce ? Era obiceiul ca domnii cînd intrau la împărat se tîrau de la poarta curții palatului pînă la picioarele împăratului în genunchi. Cuza nu era însă omul să sufere rușinea asta. A mers la palat drept, cu fruntea în sus și cu sabia zornăind ca un Făt-Frumos.

— Îngenunche și mergi tîrîndu-te, băiete, dacă vrei să fii primit — i-au strigat paznicii de la poartă.

— Asta n-oi face-o eu niciodată — le-a strigat Cuza supărat. Și dacă e vorba pe-așe, mă duc de unde am venit.

Dacă l-au văzut plecînd, turcii au spus împăratului și ăsta a dat poruncă să-l primească și așa. A intrat Cuza Vodă.

— Bună ziua, înălțate împărate.

I-a mulțumit în limba lui și apoi mirat că-l vede intrînd drept, soldățește și fără sfială, l-a întrebat :

— De ce ai venit așa ?

— Așa m-a trimis pe mine țara — a răspuns Cuza cu așa mîndrie și așa curaj că s-a mirat împăratul.

Și, el știe cum o mai fi vorbit și ce-o mai fi vorbit, că a ascultat împăratul dorința lui Cuza.

L-a pus pe urmă împăratul pe Cuza la masă cu el, au mai vorbit ei de una, de alta, și cînd să plece, l-au adus turcii pe Cuza-Vodă cu o cinste nemaipomenită pînă la Constanța.

Se mirau turcii, se mirau cadînele, se mirau pașii și boierii lor cînd îl vedeau și îl priveau ca pe un viteaz din povești :

— Bre, bre, bre ! la noi n-am mai văzut așa om.

SCOATEREA LUI CUZA DIN DOMNIE

Cînd l-au scos din domnie pe Cuza eram de santinelă drept la ușa odăii lui. Și aveam poruncă să nu las pe nimeni să intre înăuntru. Ofițerul de serviciu a venit mai tîrziu la mine și mi-a zis că tocmai în schimbul meu, după miezul nopții, o să vie el și cu mai mulți boieri și ofițeri și să le dau drumul. C-așa a poruncit Măria Sa Domnitorul.

Pe la unu după miezul nopții au și venit și au intrat înăuntru, descuind cu o cheie pe care eu, atuncea, am crezut c-o au de la domnitor. Au intrat fără zgomot și după o jumătate de ceas au ieșit cu toții. Cuza era îmbrăcat în straie nemțești. După poruncă trebuia să întorc spatele și așa am și făcut.

După ce au ieșit am priceput eu vicleșia și răutatea lor și mult m-am căit că nu i-am oprit. Nimeni n-a venit să mă mai schimbe. Pînă în ziuă am plîns pe scările odăii lui. Se dusese bietul Cuza. El, care ne-a dat pămînt și ne-a făcut atîta bine. Și azi îmi pare rău.

Bucăți alese din lucrarea „Cuza-Vodă în tradiția populară" — antologie de literatură folclorică alcătuită de V. Adăscăliței.

CASTELUL DIN INIMA MUNȚILOR

La 28 de km de Brașov, suspendat pe un colț de stîncă din inima munților, străjuiește de aproape șase veacuri unul dintre cele mai frumoase monumente medievale din țara noastră, castelul Bran Acolo am asistat, în toamna anului trecut, la un fenomen cultural ce mi s-a părut neobișnuit. Era coadă la bilete pentru vizitarea complexului muzeal ! Puțin mai tîrziu, Iov Gheorghe, directorul muzeului Bran, mi-a explicat că numărul vizitatorilor atinge cifra de aproximativ 200 000 pe an...

Cînd aurul se... pescuia

Splendoarea peisajului, împletită cu apariția bruscă din desișul vegetației abundente a inexpugnabilei fortărețe ce făcea corp comun cu muntele, i-a impresionat puternic pe călătorii străini, multe din însemnările lor ajungînd pînă la noi. Iată ce nota, în 1564, Giovan Andreia Gromo, căpitan din Bergamo : **„...un castel foarte puternic așezat pe o înălțime în întregime stîncoasă, în mijlocul unei văi înguste. Pe sub castel curge un riu de munte limpede, care dă nu numai cel mai gustoși păstrăvi, lipani și alți pești buni ci și pietriș de aur curat în mare belșug, care se pescuiește cu ajutorul unei site zăbrelite din nuiele."**

Despre vama situată la Bran, ale cărei urme se mai văd și azi, unde se încasau taxe pentru mărfuri, călăreți și călători pedeștri, Jacques Bongars a scris în anul 1585 : **„O parte din garnizoana castelului pornește dimineața și alta seara pentru a străbate pădurile și munții și dacă întîlnesc pe cineva care nu este din împrejurimi îl iau prizonier. Și ei fac astfel pentru ca toată lumea să fie silită să treacă prin trecătoarea castelului, care este singura trecere pentru trăsuri sau cai."**

Ascensorul... din fîntînă

Despre fîntîna din incinta castelului geograful I. Simionescu scria în 1934 că este **„adîncă..."** iar edificiul are **„bolnițe tăinuite".** Cercetînd o monografie de Titus Hașdeu am aflat că turnul porții, care are șase nivele, posedă două dintre ele sub incintă, latura sudică a monumentului conținînd deci subsoluri supraetajate, folosite pe vremuri drept temniță. Dorind să știu dacă se cunosc unele ieșiri secrete din castel pentru cazurile de primejdie, muzeografa principală Jenica Noaghia mi-a declarat că nu s-ar fi făcut cercetări în acest sens...

Pe parcursul vizitării complexului muzeal, directorul așezămîntului mi-a atras însă atenția asupra unei veritabile curiozități, petrecute imediat după terminarea primului război mondial. Cu prilejul unor reparații se introdusese un ascensor chiar în gura fîntînii din curtea castelului, ascensor care făcea legătura cu parcul printr-un tunel !...

Prezența unei asemenea instalații moderne în secularul bastion m-a făcut să-l rog pe tînărul ghid Emil Stoian să mi-l arate. Fîntîna coboară în adîncurile muntelui 57 de metri pînă la nivelul rîului din apropiere, servind la aprovizionarea cu apă a garnizoanei, iar ascensorul străbătea puțul pe o distanță de numai 33 de metri. Din acest punct, care atingea nivelul

parcului, drumul continua printr-un tunel existent odinioară și lărgit în urmă cu aproape cinci decenii. Imediat după ce am văzut ascensorul, am coborît împreună cu ghidul în parc, spre a cerceta și gura subteranei. În spatele clădirii unde se află acum secția istorică a muzeului, Emil Stoian a deschis o ușă masivă și în fața noastră s-a profilat, în acea după-amiază, bezna subteranei. Neavînd nici măcar o lanternă, am înaintat cîțiva pași la lumina chibriturilor, dar n-am putut observa prea multe amănunte. Galeria se continua aproape 20 de metri, mi-a comunicat ghidul. Cum ascensorul stă de mult timp nefolosit, mă gîndesc că punerea lui în funcțiune ar deveni încă unul dintre punctele de atracție pentru turiștii ce ar putea intra în castel direct din parc, străbătînd tunelul secular.

Comori de artă medievală

Încă înainte de a intra în castel vizitatorii pot lua cunoștință despre trecutul acestei fortărețe, în expoziția istorică figurînd copiile unor importante documente referitoare la întemeierea cetății (13 noiembrie 1377), la stăpînirea ei de către Mircea cel Bătrîn și Mihai Viteazul, precum și la răscoalele iobagilor împotriva feudalilor. De asemenea, muzeul în aer liber cuprinde diverse gospodării de oieri și instalații industriale țărănești din regiune.

Dintre cele patru turnuri ale castelului, cel mai vechi este turnul de observație, în foișorul lui stînd altădată de veghe un străjer. În partea de vest, un donjon impunător a servit, începînd din secolul al XV-lea, drept pulberărie, iar turnul negru a fost denumit așa deoarece zidurile lui s-au colorat datorită smoalei, rășinei sau cerii fierbinți aruncate de apărători asupra inamicilor. Intrarea se făcea odinioară pe un pod mobil, un document din 1810 amintind despre vechea poartă cu scripeți.

În 1936 cu ocazia reparațiilor efectuate edificiului, la un cămin de la nivelul trei, spărgîndu-se zidul, s-a descoperit o scară secretă de piatră ce făcea legătura între etajele I și III, scară aparținînd primei faze de construcție a castelului.

Referitor la vizita soției lui Mihai Viteazul, Doamna Stanca, condicele de cheltuieli ale castelului semnalează că pîrcălabul Hannea Conrad a pus doi pescari să prindă pește din iazul aflat în parc. Evenimentul s-a petrecut la 9 iulie 1600 și documentul arată că atunci au fost prinși din vivarium 207 pești...

Trecînd în revistă interiorul castelului semnalez sala armelor, cea tiroleză, sala de judecată, de oaspeți etc. În sala gotică s-au găsit porțiuni de pictură murală efectuate de pictorul Gregorius în 1535, la fel ca și în sala de oaspeți. O broderie cu fir de argint aurit datînd de la sfîrșitul secolului al XVI-lea, sculpturi în lemn din secolul al XV-lea, patul cu baldachin sculptat în lemn de trandafir de la sfîrșitul Renașterii italiene, secolul al XVI-lea, mobilierul în stil baroc, rococo și cel al Renașterii, precum și porțelanurile franceze și olandeze atrag atenția vizitatorilor.

O problemă încă neelucidată este aceea dacă Vlad Țepeș, legendarul voievod român, a locuit la Bran. Istoricii consideră că ar fi fost posibilă vizitarea castelului de temerarul domnitor, mai ales în perioada cînd el a stat în Transilvania, înainte de urcarea sa pe tronul Țării Românești.

Simion SĂVEANU

1974: Anul mondial al populației

Cei 3 800 000 000 locuitori ai Terrei

URMARE DIN PAG. 1

— Voi încerca o sintetizare a țelurilor pe care și le propune. Toate aceste obiective despre care discutăm tind să stimuleze răspîndirea informațiilor despre populația lumii, să înlesnească cunoașterea preocupărilor fiecărui stat și a influenței demografiei asupra dezvoltării economice și sociale, să invite la un dialog sincer și eficient asupra celor mai bune metode de rezolvare folosite, asupra experienței cu care s-a îmbogățit fiecare țară participantă, pe această linie.

— Practic, despre ce este vorba ?

— Despre conferințe, seminarii, reuniuni la nivel național despre programe de comunicare reflectate în cărți, în broșuri, în materiale audio-vizuale, despre emisiuni de timbre comemorative, monede și afișe, expoziții, organizarea unor zile sau a unor săptămîni ale populației. Menționez unele activități speciale destinate asociațiilor de tineret și celor de femei.

— S-a apreciat și cu alt prilej că cea mai însemnată acțiune a acestui an, am zice, prin excelență demografic, rămîne Conferința mondială a populației, pe care țara noastră o va găzdui în luna august. Ce subiecte va pune în discuția participanților ?

— Prin numărul mare al participanților, prin subiectele tratate, conferința urmărește să fundamenteze concluzii în următoarele direcții : tendințe demografice actuale și de perspectivă, raportul dintre schimbările demografice și dezvoltarea social-economică, dintre populație, resurse și mediu, rolul familiei în contextul general al populației, planul de acțiune privind populația lumii. Acesta din urmă este alcătuit de un grup consultativ de experți și va constitui o sinteză cu o deschidere foarte largă asupra situației demografice din lume, cu caracteristici diferențiate, regionale și locale, sinteză ce va fi o bază documentată a recomandărilor O.N.U. pentru elaborarea politicii naționale de demografie pentru toate țările membre ale O.N.U.

— De mare interes pentru noi este, desigur, să știm în ce fel, cu ce anume ia parte țara noastră la această conferință...

— În afara rolului de gazdă, ea are o prezență marcantă atît în manifestările științifice internaționale organizate în întîmpinarea conferinței cît și în cadrul ei.

Studii și cercetări privind situația demografică a țării, factorii calitativi ai mediului care influențează morbiditatea, mortalitatea, fertilitatea, consecințele industrializării rurale asupra mișcării și structurii populației, factorii socio-economici ce contribuie la constituirea și consolidarea familiei etc. sînt în curs de elaborare, sub îndrumarea Comisiei naționale de demografie. Alte studii și cercetări sînt prevăzute în planurile de activitate ale unor organe centrale de stat și obștești, ale unor institutii de cercetări.

O seamă de simpozioane ce vor avea loc la București, Cluj, Craiova vor aduce în dezbatere probleme referitoare la factorii ce influențează diverse aspecte și tendințe ale fenomenelor demografice, la raportul populație-dezvoltare social-economică, la raportul populație-resurse-mediu la raportul populație-familie-drepturile omului, la probleme ale forței de muncă.

Despre conferință vom mai avea prilejul să discutăm. Nu vreau să închei însă, fără a sublinia că, spre deosebire de manifestările anterioare care au avut loc la Roma (1954) și Belgrad (1965) și care au oferit de fapt unor organisme științifice, unor specialiști în demografie, prilejul de a face schimburi de idei, Conferința mondială a populației de la București are loc la nivel guvernamental și este menită a favoriza examinarea, dezbaterea problemelor politice fundamentale cu care se confruntă astăzi lumea contemporană în domeniul populației.

Lucia MANOLESCU

Colțul auto

Mini-prognoză meteo-rutieră

● **Se prevede un februarie dificil** pentru automobilism. O lună de iarnă... „neagră", cu cețuri dese și multe zile și nopți geroase. Căderile de zăpadă, poleiul, gheața, întregesc... peisajul rutier. Cele mai afectate zone vor fi, la început, Maramureșul, estul Transilvaniei și nordul Moldovei, iar la sfîrșit — Dobrogea, Cîmpia Dunării și sudul Moldovei.

Sfaturi în... doi timpi

● **Nu acoperiți etanș orificiile de intrare a aerului la motor, în timpul mersului.** Justificată, parțial, ca măsură de protecție împotriva răcirii excesive a motorului în timpul staționării, este profund dăunătoare în timpul mersului, cînd motorul are nevoie de aer, de mult aer, pentru realizarea proporției corecte a amestecului de ardere. Așadar, scoateți cartoanele, ziarele, mușamalele și celelalte improvizații inestetice și... sufocante.

● **Cînd vă opriți cu mașina pe stradă, iarna, aruncați și o privire spre... streșinile din preajmă.** Zăpada sau gheața căzute pe capotă pot produce deteriorări serioase. Cu puțină prevedere... și vedere, putem evita ceea ce numim, de regulă ghinion.

O normă de circulație ilustrată

● **În timpul mersului :** Art. 25 și 26 din Decretul privind circulația pe drumurile publice, prevăd obligația circulației pe partea dreaptă, în direcția de mers, fără a încălca liniile continue de marcaj sau pe cele discontinue, fără motiv temeinic

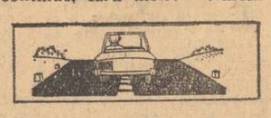

(depășire, evitarea unui obstacol etc.) Nerespectarea acestor prevederi constituie contravenție, atunci cînd nu are o consecință mai gravă. **Consecințe posibile :** coliziuni, lipsă de vizibilitate, formarea coloanelor lungi și apoi a depășirilor periculoase. **Sancțiune :** amendă de la 100 la 300 și respectiv 400 lei, conf. art. 127, lit. e și f.

Ce nu prevăd normele legale

● **„Tăcerea e de aur" și la volan.** Evitați, așadar, discuțiile în timpul mersului. Ele diminuează concentrarea asupra conducerii autovehiculului, iar uneori reacțiile întîrziate pot fi fatale. „Alungarea somnului" prin conversație este o sabie cu două tăișuri. Mai bine alegeți... puțină gimnastică la un repaus de 5 minute, pe dreapta.

Cum economisim benzină

● Reglajele optime sînt foarte eficiente, dar... nu rezolvă totul. Un filtru de aer îmbîcsit, face ravagii în... rezervorul de benzină **Să nu uităm că motorul funcționează cu amestec de aer și benzină !** Aer mai puțin, înseamnă benzină în exces, aruncată, în bună parte, afară, nearsă. Deci, filtrul curățat (vara mai ales) prin suflare și înlocuit la timp.

● **Toba de eșapament înfundată provoacă pierderile cele mai mari de combustibil,** prin contrapresiunea puternică provocată de gaze între tobă și cilindri. Acest „dop" poate irosi toată energia motorului ! Deci, nici o piedică pentru eșapare și veți cîștiga benzină pentru mulți kilometri !

Auto-haz

Mini-automobil și maxi-dichis.

Curiozități auto

● **Un studiu** al efectelor frămîntărilor sufletești (emoțional-stress), efectuat la New York asupra unui număr de 410 conducători auto, în perioada întentării acțiunii de divorț și imediat după aceasta, a demonstrat că timp de circa 6 luni înainte și 6 luni după divorț acești conducători săvîrșesc mai multe încălcări ale legii circulației ca în oricare altă perioadă a vieții lor. Cea mai frecventă abatere o constituie neacordarea priorității.

● Heinrich Schmedtmann din Dortmund (R.F.G.) a împlinit 90 de ani, dar mai conduce mașina. Deținător al unui permis de circulație de peste 70 de ani, fără nici un accident de circulație (!), speră să mai rămînă „activ" la volanul mașinii sale, în pofida faptului că numărul morților în accidentele de circulație din țara sa depășește 20.000 de victime, iar cel al răniților trece de 170.000

Aflăm că...

● **În unele zone din Capitală** s-au introdus indicatoare de „staționare cu durată limitată", deocamdată la 2 ore și numai pe timpul zilei Iată cîteva zone cu această limitare : Bd.N. Bălcescu (în fața magazinului „Unic" și în dreptul magazinului „Eva") ; Piața Palatului (în fața restaurantului „Cina") ; Bd. Magheru (în fața magazinului „Polar") ; str. Biserica Enei ; str. Ion Ghica.

I. BUTNARU

Pe firul evenimentelor

UNDE E SUFLETUL?

de Nicolae LUPU

Se obișnuiește încă să se spună că reclama este sufletul comerțului. Mai ales acolo unde ea trebuie să vindă cu orice preț chiar și ceea ce în mod obișnuit nu corespunde unor nevoi reale.

Ce se întîmplă în aceste zile de penurie energetică cu sufletul comerțului vesteuropean, debordanta, copleșitoare reclamă? Se zbate în conformitate cu situația pieței. S-a schimbat muzica. S-a redus consumul de energie electrică, s-au diminuat cheltuielile de publicitate. Se face acum apel la un client silit la cumpătare. Dispar din imagine automobilele strălucitoare mari. O reclamă Fiat afirmă „Criza petrolului, care criză?" Pentru micile mașini Fiat, se spune mai departe nu există criză pentru că consumă puțin. O societate japoneză care vinde televizoare Național atrage atenția că produsele sale „în întregime tranzistorizate consumă puțin curent electric". Mercedes-ul se ocupă în publicitatea sa în primul rînd de automobilele cu motoare Diesel care „consumă cu 30 la sută mai puțin carburant decît automobilele cu benzină", că 78 la sută din aceste tipuri vîndute din 1946 „sînt în circulație", că se pot deplasa fără zgomot și alte consecințe cu... numai 50 km la oră. Nici măcar nu se amintește de viteza maximă, de rapiditate la depășire, de celelalte avantaje care au făcut gloria publicității automobilistice. Ba se mai adaugă că „menajează mediul înconjurător" pentru că îl poluează mai puțin.

Alte societăți, se pare, vor să lucreze mai subtil. În ultimul număr al revistei „Paris Match" a apărut pe două pagini un anunț publicitar, cu titlul mare: „Trebuie apărat consumatorul. Toată lumea o spune. Cine o face?" Credeți că sub acest titlu se dă răspunsul? N-ar mai fi subtil.

Se spune că în acest domeniu între vorbe și fapte este încă o mare distanță și că problema nu a fost încă soluționată. Și totuși, se arată mai departe, „apărarea consumatorilor este o chestiune concretă, actuală. Dacă s-ar vorbi mai puțin și s-ar face mai mult? Consumatori, ce părere aveți? Pe curînd". Asta a fost tot. Cu alte cuvinte e cu suspans; urmarea în numărul viitor, sau în numerele viitoare. Așadar, autorul reclamei are senzația că singur produsul și calitățile sale nu vor incita consumatorul. E nevoie de puțină foiletonizare ca în cele mai bune tradiții ale episoadelor de senzație. Nu ne rămîne decît să așteptăm. Pînă atunci semnalăm că galeriile de artă pariziene sînt luate cu asalt. Cumpărătorii își bagă banii în tablouri deși nu se face nici o publicitate. „De fapt — transmite agenția „France Presse" — de la începutul anului 1974, vînzările de tablouri se desfășoară de o manieră neobișnuită și cei care utilizează pictura ca valoare-refugiu în moment de criză nu par să fi așteptat flotarea francului pentru a recurge la această convertire a banilor". Le-a fost suficientă penuria energetică.

Sufletul comerțului rătăcește zbuciumat prin labirintul economiei mondiale în căutarea unor noi modalități de afirmare. Și probabil că nu se va regăsi decît atunci cînd consumatorul va fi cu adevărat rege.

Într-o școală din împrejurimile orașului Liverpool (Anglia) în aceeași clasă învață patru perechi de gemeni, care seamănă între ei ca două picături de apă. Învățătoarea Edith Weil nu poate distinge copiii, deoarece ei sînt îmbrăcați la fel. Nu mică i-a fost bucuria atunci, cînd unuia din gemeni i-a căzut un dinte. Dar și aceasta a durat puțin. Fratele geamăn a făcut (o posibilul să-și scoată și el același dinte. (În fotografie: gemenii din Liverpool).

■ **DIN SUMELE** economisite prin utilizarea controlorului ultrasonor, realizat de specialiștii din Lituania, se poate construi un bloc cu 60 de apartamente. Un panou prefabricat din beton este „ascultat" cu ajutorul a 18 sensori ultrasonori, semnalele fiind transmise spre un pupitru de dispecerat. Verificarea rezistenței, calității și preciziei amplasării armăturii metalice este verificată în numai zece minute — de cinci ori mai puțin decît în prezent. Noul controlor se verifică cu succes în cadrul Combinatului de elemente prefabricate pentru construcții de la Vilnius.

De pretutindeni

■ **LA O ȘEDINȚĂ** a Asociației americane pentru boli cardiace, dr. David Spain din Brooklyn a făcut o comunicare prin care a demonstrat, pe baza unor cercetări pe care le-a întreprins, că femeile fumătoare mor de un atac de cord în medie cu 19 ani mai devreme decît cele nefumătoare.

■ **UN GRUP** de oameni de artă, restauratori și chimiști a început lupta cu puterea distructivă a timpului în muzeul Marciani din Veneția (Italia). Sarcina lor este de a restaura renumitul grup statuar — 4 cai de bronz — ce se află în fața catedralei Sf. Marcus. Virsta „pacienților" — aproape 2 300 de ani. Creatorul cailor de bronz venețieni este necunoscut, dar se presupune că ei ar fi fost turnați în sec. IV î.e.n. pe timpul lui Alexandru Macedon. În secolul V, statuia a fost transportată de pe hipodromul insulei Chios la Constantinopole. La începutul secolului XIII, în focul luptelor, au fost nimicite multe monumente valoroase ale culturii clasice. Grupul statuar de cai a fost adus de venețieni în patria lor.

■ **ȚINUTUL SMOLIANSK**, situat în munții Rhodope, este cunoscut prin longevivii săi. Aerul proaspăt de munte, clima dulce, soarele darnic creează condiții favorabile pentru prelungirea duratei medii a vieții. Azi, în acest ținut trăiesc peste 100 de centenari și 800 de longevivi de diferite vîrste. Au loc dese întîlniri și adunări, seri destinate dezbaterilor privind protecția sănătății, expoziții închinate realizărilor în ramura dezvoltării asistenței medicale a populației.

■ **NU DEPARTE** de München, a avut loc congresul celor mici de statură. În R.F.G. trăiesc astăzi aproape 100 000 oameni a căror înălțime este de 1.20—1,40 m. Congresul s-a adresat guvernului federal cerîndu-i să reducă impozitele celor mici de statură, să producă și să pună în comerț o cantitate suficientă de încălțăminte și îmbrăcăminte de asemenea dimensiuni mici...

Rezervația în terase din bazinul riului Oka (afluent al Volgii) a fost amenajată la cca. 100 km sud de Moscova pe o suprafață de 5 000 ha de păduri de esențe diferite. Regnul animal este reprezentat de zimbri, bizoni, elani, mistreți, capre negre, veverițe etc. În rezervație s-au aclimatizat și multe păsări cîntătoare. În ceeea ce privește vegetația, reține atenția lotul florei din bazinul riului Oka, unde cresc cca 250 specii de plante, dintre care unele foarte rare în această zonă, cum sînt cireșul pitic, colilia, laleaua rusească ș.a.m.d. În imagine zimbrii caucazieni.

■ *MAI MULȚI statisticieni englezi au ajuns la concluzia că locuitorii de la orașe vorbesc mult mai mult decît cei de la sate. Astfel, orășenii folosesc zilnic 80 000 de cuvinte, ceea ce ar putea alcătui o lucrare de 54 de pagini...*

■ **UN RADIOTELESCOP** gigant a fost inaugurat de curînd la Cambridge, în Anglia. El dispune de opt antene, cu o suprafață de 5 km². Cercetările cu acest aparat uriaș urmăresc cunoașterea originii și evoluției universului, structura galaxiilor.

Cu prilejul celei de-a 60-a aniversări a căsătoriei lor, Rene și Germaine Daubigean din Peintures (Franța), în vîrstă de 84 și respectiv 76 ani, în jurul lor s-au adunat o parte din cei... 58 de copii! Această cifră desigur necesită explicații. Soții Daubigean s-au căsătorit de tineri. Germaine a născut un copil cînd avea numai 16 ani după care n-a mai putut să aibă copii.

În dorința lor de a avea cît mai mulți copii, ei au început să adopte copii. Și de-a lungul anilor au adoptat nu mai puțin de 57 copii cărora le-au dat o îngrijire și educație corespunzătoare.

remember • remember • remember

HAMBURG (V)

O zi întreagă petrecută în port. Aici nu mai e Hamburgul elegant și fastuos al Alsterului. Aici e alt oraș, e orașul Sankt Pauli. Lipsit de mare, portul ți se arată abia cînd pătrunzi în rețeaua canalelor lui nenumărate, cu zeci de kilometri de cheiuri unde stau vapoare ale tuturor continentelor, cu forfota acelei lumi interlope care amestecă și macerează vocabulele feluritelor graiuri ale pămîntului aducîndu-le la numitorul unui idiom funcțional și neutru, amestecă și dizolvă destine, moravuri, fizionomii, sentimente, himere... un transatlantic, insulă plutitoare cu terenuri de sport, bazine de inot, baruri de zi și de noapte... burghezul bogat pleacă în călătorie de nuntă la Rio de Janeiro, tînărul inginer austriac pornește spre Țara de foc unde se plătesc salarii speciale, prostituata excedată de tribulații, blondă și nu foarte tînără, halucinează bordelurile luxuriante din Montevideo, Buenos Aires, Mar del Plata unde într-o montură de criollas morenas pielea ei albă ar străluci ca o nestemată exotică... optativ precar și schematic... viața adună pe cheiuri habituali care cultivă vagabondajul prin port între rutină și viciu..., pînă și visele cu ochii deschiși capătă adesea un sens de practică viciează care chinuiește pasager conștiința mizeriei, a ratării și a nimicului... cîtă dezolare e ascunsă în această exuberantă agitație... dar e și o energie enormă în mișcarea neîncetată a vaselor, în pădurea de catarge, coșuri, pavilioane desfășurate în vîntul ce coboară pe estuar aducînd în aier o ușoară aromă de mare... energie ce fascinează pînă și victimele ei... urc și cobor trepte de piatră între cheiuri și străzi cu taverne eteroclite, cafenele cu denumiri fanteziste unde jocurile de noroc atrag o clientelă pestriță, prăvălii cu produse venite pe mare cine știe de unde ori false prăvălii unde nimicurile expuse nu sînt decît paravanul mărfurilor de contrabandă vîndute de sub tejghea, sau al unor afaceri dubioase încheiate rapid între inițiați... întîlnesc un grup de călugări pregătiți de plecare și-mi vin în auz cuvintele alcătuirilor din milenii „Cînd a început să sufle un vînt de miază-zi au crezut că sînt stăpînii pe punerea lor la cale, au ridicat ancora și au vîslit..." (Faptele, 27, 13.)... lîngă un zid ca de fortăreață o familie de tineri cerșetori de tip hippy: tatăl și mama în jurul a 25 de ani cu un băiat de 7—8 care cîntă dintr-o armonică... adună bani ca să se poată întoarce acasă în Kansas City... aier de cistercieni penitenți din veacul al XII-lea. Give me penny please, mister. / Don't give them anything. (The Desert Music) cîntă William Carlos Williams, unul dintre poeții lor preferați din vechea generație... și domnul nu dă pfenigul solicitat dar marinarul beat le aruncă o marcă... marinarul beat se trezește peste trei zile în larg și nu mai știe numele iubitei sale... marinarul beat e sarea mărilor și aurul are pentru el un singur ochi verde și otrăvit,... și cu ochiul acesta privește uscatul căci în palatele din adîncul mărilor nu va avea nevoie de aur... într-acolo privește celălalt ochi, nevăzutul, cel cu pleoapele de mărgean care stă pururi deschis într-o iluminată trezie... umbra imensă a marinarului beat se proiectează dealungul întregului port, luminînd ca un fascicol de raze negre viermuiala celor care trăiesc din beția lui: armatorul, fabricantul de vase, barmanul, tîlharul, crupierul, demagogul, contrabandistul, proxenetul și tîrfa și... sirenele vaselor capătă, dupăamiaza glasuri de trompetă, clarinet, saxofon și mi se pare că ascult în concertul lor un blues tărăgănat și trist în cinstea mării și-a marinarului beat... și o clipă am sentimentul că fac parte și eu din mărita lui tagmă, nu pentru că beau paharul acesta de Porto la Hamburg într-o inocentă și anodină tavernă portuară ci pentru că orizontul în care plutim ne inculcă aceeași lingoare... și poate pentru multe altele... cred că dacă ființa mea ar deveni perfect translucidă, oricare trecător m-ar putea întreba: de ce sînteți atît de ars pe dinlăuntru, stimate domnule?... și nu știu ce-aș putea să-i răspund...

* * *

Portul nu e decît o răspîntie de drumuri virtuale. Drumuri posibile, imposibile, drumuri rivnite ori altele pe care nu le-ai urma niciodată. Stau în cumpăna unor drumuri abstracte și-mi spun în această dupăamiază că poate călătoriile vor fi făcînd parte dintre puținele bucurii supreme ce mi s-au dat. Călătoria e o plăcere în sine. Cei ce văd în ea un ideal mijloc de instruire, se înșeală. Instrucția se face acasă sau nu se face nicăieri. Dacă nu e un «vice impuni» — ca să utilizez o celebră expresie — călătoria rămîne un act monden, social, economic etc. sau chiar un simplu act de transport fără alte implicații în afara deplasării mecanice. Nicăieri nu-ți dai seama de acest adevăr, cu mai multă pregnanță decît în atmosfera încărcată a marilor porturi. La Hamburg în port am petrecut, în această contingență, o zi atît de plină, încît ori de cîte ori voi fi copleșit de stagnare, de singurătate claustrată, de sărăcie și de pămînt, voi revedea de departe cupola verde a turnului de la St. Pauli — Landungsbrücken ca pe o emisferă fabuloasă și salvatoare...

a. e. baconsky

PUNCT FINAL ÎN CAZUL GETTY?

Au fost prinși, în Italia, patru bărbați implicați în răpire și au fost recuperate 20 milioane lire din cele 1 700 000 000 plătite pentru eliberarea lui Paul, nepotul magnatului american al petrolului Paul Getty I!

10 IULIE 1973. Consfătuire la San Vitale, la „Questura di Roma". Fernandino Nasone, șeful brigăzii mondiale, expune colaboratorilor săi ultimul caz ce li s-a repartizat. D-na Gail Harris, fostă noră a lui Paul Getty I, cu reședința de mai mulți ani la Roma, a anunțat poliției dispariția fiului ei Paul. Acesta își abandonase de mai mult timp studiile școlare pentru a se consacra picturii și filmului, în realitate — așa cum se știa și la poliție — pentru a duce o viață de hippy. Influența familiei — destrămate — fusese pentru el nefericită. Tatăl, parcă erou al filmului „Dolce Vita", se căsătorise a doua oară cu o femeie care a decedat după consumarea unei supra-doze de stupefiante. Mama lui Paul s-a recăsătorit și ea, o căsnicie din nou ratată; pasiunea ei pentru jocuri de noroc este de notorietate publică. Părăsea adesea Roma pentru a petrece vacanțe sau weekenduri la un cazinou sau altul. Dispariția lui Paul a constatat-o după revenirea dintr-o asemenea călătorie. După ce aflase că Paul nu mai fusese văzut de două zile, s-a alarmat. Nu trecea niciodată atîta timp fără ca Paul să dea un semn de viață...

LA ÎNCEPUT, poliția a fost sceptică. Înclina mai degrabă să creadă că este vorba de o escapadă prelungită a tînărului fecior de bani gata. Cu atît mai mult cu cît existau zvonuri că ar fi fost văzut în unele stațiuni balneare. Dar, cînd a sosit prima cerere de răscumpărare, lucrurile s-au schimbat. Era vorba de o răpire. Suma pretinsă era enormă și Gail Harris s-a adresat socrului ei. Dar acesta a refuzat să dea vreun ban. Un purtător al său de cuvînt a explicat motivul. Getty I are și alți nepoți — a plăti răscumpărare pentru unul, ar însemna să-i pună în primejdie pe ceilalți...

ÎNCERCĂRILE POLIȚIEI de a da de vreo urmă a răpitorilor au dat greș. În cîteva rînduri, aceștia au amenințat că vor ucide ostaticul. La 9 octombrie 1973, au dat un ultimatum: dacă nu primesc în două săptămîni suma cerută, atunci vor tăia o ureche a lui Paul. Macabra amenințare nu a fost luată în serios. La 10 noiembrie, la redacția ziarului „Messagero" a sosit un pachețel învelit cu material plastic. Cînd l-a deschis, secretara redacției a leșinat: înăuntru era o ureche. Vestea readuce pe prim plan răpirea. Medicii sînt categorici — urechea a fost prelevată unui om viu. Gail Harris o recunoaște, da, este a fiului ei. Și un aspect tragicomic: critici violente la adresa poștei, pentru că „coletului macabru" i-au trebuit 19 zile ca să parcurgă distanța de la Napoli, de unde a fost expediat, la Roma!

GANGSTERII DAU UN ULTIMATUM: plătiți sau trimitem și a doua ureche. Sosește și o scrisoare a lui Paul către bunicul său. Un apel disperat ca să fie salvat, promite să renunțe la viața pe care a dus-o pînă acum, să se apuce de învățătură. Și magnatul s-a hotărît. Va plăti. Dar se hotărăște să și lupte împotriva gangsterilor...

PENTRU NEGOCIERILE CU RĂPITORII și aranjamentele privind plata banilor îl trimite la Roma pe Flechter Chase, un detectiv care a lucrat ani de zile în cadrele poliției. Un bărbat înalt, slab, cu ochi albaștri tăioși, un om taciturn, care nu bea și nu fumează, cu o mare capacitate de concentrare. Una din primele măsuri pe care le ia, după ce răpitorii îl anunță în ce fel de bani trebuie să li se dea răscumpărarea, este să-și procure discret din Anglia o cerneală specială, invizibilă și fără miros, cu care sînt notate toate bancnotele. La 12 decembrie, bandiții îl anunță telefonic să se urce în mașină și să plece spre sud. Ceea ce și face. Urmează o călătorie de circa 600 kilometri, pînă spre munții înzăpeziți ai Calabriei. Chase știe că poliția — care a interceptat convorbirile — îl urmărește foarte discret, dar, la un moment dat, are senzația că pe urmele sale se află și o mașină „Citroën" care apare cînd și cînd undeva departe în oglinda retrovizoare. Găsește un pretext oarecare pentru a opri și a observa mașina. Trei bărbați în ea. Le reține figurile. Notează și numărul automobilului. Predă în cele din urmă banii și revine la Roma. La sediul poliției comunică matricola mașinii și, surprinzător, se constată că ea aparține unui individ certat cu legea, condamnat, între altele, și pentru o încercare de răpire. Cînd i se prezintă fișierul fotografic al poliției, Chase recunoaște și pe un alt individ din mașina care-l urmărise. Se așteaptă însă eliberarea lui Paul înainte de urmărirea bandiților. Nepotul magnatului este găsit la 15 decembrie într-o stare deplorabilă, rătăcind pe o șosea de lîngă Lagonegro. Fără o ureche și înspăimîntat...

PE BAZA DATELOR OBȚINUTE cu ajutorul lui Chase, poliția inițiază o adevărată vînătoare împotriva răpitorilor. Discret și în cele din urmă eficace. Sînt arestați Vincenzo Mammoliti de 32 de ani, Antonio Mancuso 34 ani, Domenico Bardino 27 de ani, Santa Bardino 27 de ani. Un al cincilea a fost dat în urmărire. Cu prilejul arestărilor au fost găsite arme și 20 milioane de lire. Verificate cu razele infraroșii, s-a constatat că banii fac parte din cei plătiți răpitorilor. La o veche locuință a familiei Mammoliti sînt găsite multe cutii goale de conserve, fulare negre — pe care le folosiseră gangsterii — un tranzistor al cărui număr corespundea cu cel pe care-l utilizase Paul în timpul detențiunii sale.

DAR AFACEREA este departe de a fi încheiată. Poliția este convinsă că cei arestați sînt doar niște executanți destul de stîngaci și nu inițiatorii răpirii. Experții sînt convinși că acțiunea a fost organizată de o mafie calabreză bine pusă la punct și care avea nevoie de o sumă atît de mare pentru a face investiții în comerțul clandestin cu droguri. Inspectorii de la „Questura di Roma" sînt extrem de discreți cu privire la urmele pe care se află în prezent poliția...

U. VĂLUREANU

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

„Nu știu cum îi cheamă. Important este că i-am salvat"

Cum au fost salvați un tată și cei doi copii ai săi dintr-o prăpastie de aproape 30 metri adîncime unde se prăbușiseră cu mașina

O dimineață rece de toamnă ce semăna mai degrabă a iarnă. Se crăpa de ziuă. Pe drumul alunecos din preajma localității Trești nivici, un soldat iugoslav, Pane Vukovici, se afla cu mașina, cînd a observat urme de automobil ce duceau spre prăpastie. Iată ce povestește el:

„La marginea drumului am observat urmele unui automobil. Ele duceau spre o prăpastie adîncă de aproximativ 30 de metri".

Pane s-a strecurat în prăpastie. A zărit trei oameni. O privelițe care se uită cu greu; conducătorul era strivit de volan. Șingele țîșnea dintr-o rană adîncă la cap provocată probabil de schimbătorul de viteză. Pe locul din spate se aflau doi copii.

„Mi-am zis, oare mai trăiesc? Gîndul acesta mi-a dat putere și m-am dus să deschid ușa. O încercare, încă una... Nu trebuie să pierd timp. Am găsit în sfîrșit o bucată de fier cu care am reușit s-o deschid".

Adunîndu-și toate puterile, ostașul i-a scos pe cei trei din mașină. Se luminase. Cei trei zăceau pe zăpadă în timp ce Pane le dădea primul ajutor. Cel mai mic de 13 ani a strigat de cîteva ori: „Of, soldatule, scapă-ne..."

„Tremuram. De frică oare? Eram oare destul de puternic pentru a-i salva? Tatăl era fără cunoștință. I-am făcut respirație artificială. În cele din urmă s-a mișcat. Am alergat apoi în drum. Strigătele mele nu puteau fi auzite. Cea mai apropiată casă era destul de departe. Eram singur."

Salvatorul

Tînărul soldat a luat rănitul, reușind cu greu să urce cei treizeci de metri ai prăpastiei. Primul succes i-a dat puteri noi. Pane Vucikovici care nu avea decît douăzeci de ani a „zburat" din nou acolo, jos, la cei doi copii care așteptau salvarea. În cele din urmă, i-a urcat în mașină și a plecat cu mare grijă. Din cînd în cînd se auzea plînsul celui mai mic.

Tatăl și cei doi copii, care au suferit accidentul la 16 noiembrie, se mai află încă în spital. Din dimineața aceea Pane a fost zilnic la instrucție. El nu știe cine sînt. „Important este că i-am salvat. Știu numai că tatăl se numește Micia".

Fapta lui Pane Vucikovici a fost răsplătită cu tradiționala placheță militară iugoslavă „Faptă eroică".

CÎINELE ERA O... LUPOAICĂ

...și două luni a cutreierat în libertate străzile și parcurile Parisului

Parizienii care se încumetau să se plimbe în zilele reci ale acestei ierni în Parcul Monceau, priveau intrigați un uriaș cîine lup singuratic, care rătăcea pe acolo, de două luni. Desigur că-și pierduse stăpînul — gîndeau ei. Cînd îi ofereau ceva hrană, animalul fugea. Nimeni nu știa că patrupedul făcuse din parc teritoriul său de vînat și că pisicile din cartier erau deosebit de apreciate.

Într-o zi, proprietăreasa unui imobil din strada Amsterdam — a descoperit animalul, zăcînd în holul casei. Fără să ezite a pus mîna pe o măturâ și a căutat să gonească vizitatorul nedorit. Zadarnic. În cîteva clipe, coltii animalului au rupt în două coada măturii. Femeia și-a dat seama că situația este primejdioasă și că nu o va putea rezolva singură. A făcut apel la dresorii de cîini polițiști. Lupta îndîrjită a durat patru ceasuri. Animalul se lupta din răsputeri. Se opunea capturării sale cu îndîrjire. În acest răstimp, a „devorat" opt bice. Pînă la urmă a cedat. Dus la centrul de protecție a animalelor, cîinele a fost examinat de către un medic veterinar. Acesta a descoperit cu uimire că este vorba de o... lupoaică. Pe placa de metal a zgardei se afla un nume, o adresă și un număr de telefon. Stăpînul patrupedului a fost înștiințat. A venit să-și ia lupoaica, denumită „Ida" — pentru a o conduce la „Țipia", cafeneaua pe care o deținea în apropiere de Saint-Lazare.

Nici unul din clienții acestei cafenele nu au bănuit vreodată prezența... Idei. Lupoaica, prinsă într-un lanț, în spatele tejghelei, dormea cuminte toată ziua.

Barul fusese vizitat în două rînduri de hoți. „Luaseră" toți banii găsiți în casă. Chiar și țigările. Atunci Alex și Margaret, patronii cafenelei au cumpărat-o pe Ida care avea în acea perioadă numai două luni. Încet, încet, lupoaica a început să se obișnuiască cu noii stăpîni. S-a lăsat chiar mîngîiată.

Vecinii admirau cîinele lup plin de vlagă. Taina era păstrată. Către sfîrșitul lui octombrie, 1973, Alex vine într-o dimineață la bar și constată că hoții îi vizitaseră. De astă dată, Ida își jucase bine rolul de... paznic. Nimic nu dispăruse. Barul era plin de pete de sînge. Lupoaica fugise. Un lucru era cert: Sîngele nu era al lupoaicei. E ușor de închipuit ce luptă înverșunată s-a desfășurat între om și fiară, în barul pustiu.

Acum, Ida și-a reluat locul obișnuit, în spatele tejghelei. Începe să se înzdrăvenească după rănile pricinuite de lesa purtată (care — bineînțeles — nu a crescut odată cu ea). Pătrunsese pînă la os. Singura schimbare după cele două luni de libertate, lupoaica devenise mai puțin sălbatică decît înainte.

EROUL UNUI FILM POLIȚIST...

Dragostea poate face multe minuni... Poate să te înalțe în al șaptelea cer și poate să te trimită... direct la spital, cum s-a întîmplat cu Laurence Olivier, celebrul actor englez. De dragul soției sale actrița Joan Plowright, 48 de ani, Laurence a făcut-o pe eroul, ca într-un film polițist, alegîndu-se cu răni serioase.

Faptele s-au petrecut într-una din seri cînd cuplul Olivier se înapoia la apartamentul lor din Brighton. Deschizînd ușa au constatat cu surprindere prezența unui hoț în apartament, ocupat să adune obiecte de valoare. Văzîndu-se surprins, hoțul a încercat să fugă, trîntind-o la pămînt pe Joan. Furios, Laurence s-a aruncat asupra răufăcătorului. A urmat o luptă crîncenă corp la corp din care actorul a ieșit cu nasul zdrobit și cu arcada spartă. Din cauza rănilor Laurence a trebuit să fie internat la spital.

„Este prima oară că l-am văzut că-și pierdea calmul, a mărturisit Joan. Totodată este cea mai frumoasă probă de dragoste pe care mi-a dat-o!"

DE PRETUTINDENI

■ **ÎN PENINSULA** Taimîr, din Nordul îndepărtat sovietic, au fost descoperite mari zăcăminte de cupru cu un conținut de 99,65% metal pur, adică aproape în stare de produs finit. Datorită faptului că minereul se află la mică adîncime el va putea fi exploatat în cariere, ceea ce reduce considerabil prețul de cost al producției.

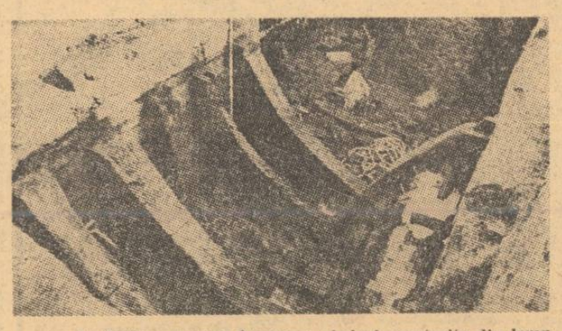

Unul dintre cele mai frumoase cheiuri construite din lemn de către romani a fost conservat mai bine de 1 700 de ani. Enorme grinzi susțineau anticele bolți pe unde galerele puteau să treacă spre a ameriza în aval de portul Londrei. Amplasamentele acestor uriașe arcuri din lemn, lungi de 12 metri și largi de 3,5 m, ne dau un magnific exemplu de modul de asamblare a lemnului în epoca romană. Vasele din ceramică descoperite în apropierea cheiului roman le-au permis specialiștilor să dateze construcția la sfîrșitul secolului II al erei noastre.

SPIRALE

„POET AL URIAȘILOR"

de Eugen BARBU

Ioanid Romanescu în ultimul său volum : *„Poet al uriașilor"* îmi apare răstignit între Marin Sorescu și Adrian Păunescu ; vreau să zic că el se află într-o dilemă, nu tragică, dar plină de răspunderi. Mai direct, se constată și la el ca și la cei citați o încăpățînare împotriva metaforei agasante, o încercare de denudare a scriiturii poetice și optarea pentru discurs, un discurs uneori plat, alteori înnobilat de mari efuziuni, în care un oarecare arbitrariu dă acel spasm liric pe care-l visează toți poeții. Ca tentă filozofică, poezia lui Ioanid Romanescu trădează tendințe eudemonistice, poetul visîndu-se exponentul unei ambianțe fericite. Cînd, saturat de o textură antilirică, autorul volumului *„Poet al uriașilor"* tinjește către metafora abandonată, el o înlocuiește cu leit-motivuri incantatorii, cel mai ades reușite. Ca o constantă ușor de observat la Ioanid Romanescu ar fi tentația către paradox și anecdotică. Ici colo, teribilisme de genul: *„Adormi / pe salteaua de sîrmă ghimpată / a unui poem ce va urma"*, sau *„poetul poate vorbi frunze / poetul poate vorbi flori / Dar mai ales arbori de timp / Ah, dacă arborii de timp ar vorbi deseori"*. Cînd mărturisirea este directă, ecourile sincerității găsesc asemenea versuri frumoase : *„sînt un poet fără cuvinte / sînt un poet fără masă de scris / eu sînt poet cu inima / spre voi mă apropiu de mine însumi / ...* Il prefer pe Ioanid Romanescu cel care își pierde axul liric și poate să exclame în același poem (Cu inima) : *„spre voi / nu vin precum o hîrtie mototolită adusă de vînt /spre voi / vin să beau roua de pe aripile privighetorii"*. O ușoară ironie bine realizată găsim în poemul *„Domnule nu mă mai bate pe umăr"* : *„Domnule nu mă mai bate pe umăr / pentru că nu am spus tot / fii atent la cuvintele / pe care le am în minte / gîndesc frumos / urc o turmă de melci / sînt / în transhumanță / fii atent la expresia feței / vecinului meu / se observă : / gîndesc frumos."*

În alte locuri, accente din Geo Dumitrescu sau din *„Izobarele"* lui Mircea Popovici : *„Mă tot uitam în urma poemului scăpat / din rezervația cuvintelor / Mă tot uitam în urma lui — nimic / nu mă îmbătrînise mai mult / mă tot uitam după animalul fugind / în păduri izbindu-se de arbori / devenisem cel mai sensibil pentru / destinul animalelor / mă tot uitam — pentru că rareori străbătea / pînă la mine / sunetul / nu mai știam ce i se întîmplă / mă tot uitam în urma poemului / pe care abia dacă-l lovisem cu ochiul / astfel dintr-o primăvară-ntr-alta / ajunsesem ca dintr-o viață într-alta"*.

Iată și teribilisme aruncate cu nonșalanță, lucru care nu-i stă rău poetului *(Nici nu știți)* : *„Nici nu știți cît sînt de îngropat / În credința în a crede / încît umbra mea e urmărită continuu / pe sub pămînt / de mormîntul meu / care sapă galerii să aibă și morții / puțin aer / nici nu știți că de fapt / eu sap galerii / mormîntul meu mă urmărește / pe sub pămînt / în toate sensurile / nici nu știți că odată morți / veți ajunge la mine / și toți veți întreba : / încotro ?"* Curat Marin Sorescu ! Dar contemporani ai poetului pot fi regăsiți și în alte locuri, într-o dulce familiaritate și în alte poeme. Iată-l pe Dan Mutașcu în : *„Celui neașteptat"* : *„Și urmărindu-și visul / în timp ce-n curtea liceului / colegii săi vor juca baschet / acesta mai tîrziu — neașteptat de nimeni — / va înnegri peretele în jurul șalterului / de atîta bîjbîit pe-ntuneric / acesta va privi totul / ca de la o fereastră deschisă prin care ninge / mai înainte cu numai cîteva clipe / cu flori în brațe dădusem un telefon poeziei"*.

Foarte frumos mi se pare un poem fără titlu din care transpiră o nobilă melancolie : *„Zilele trec repede și eu traversînd / o mică piață-n inserare / de fiecare dată-mi-nchipui cum / la marginea orașului într-o groapă cu var / voi descoperi manuscrisul unui roman / pe care l-am trăit, mă și gîndesc / la un editor, la viitoare briliante / pentru steaua mea palidă ca o iubită bolnavă / — toate fluviile vînturilor cară nisip într-acolo / Dar mă trezește vederea acestor / țărani dormind cu capetele pe coșurile lor cu struguri vărăticí / și îmi închipui cum cu greutatea / visului lor / strugurii vor fi striviți pînă mline / și mă îmbăt, căci beau cu pumnii : / mai încolo o tînără femeie potrivindu-și ciorapii / cîntă fără cuvinte / glasul ei freamătă — și acesta e un semn că pe mine mă așteaptă"*.

Dacă n-ar exista în poezia lui Ioanid Romanescu și unele truisme ușor discernabile, un previzibil evident, dacă el ar ține înălțimea din poemele : *„Cu zeii nu păstrez vreo legătură"*, *„Sfatul geometrului"*, și din *„A doua jumătate a nopții"*, volumul ar fi cu totul remarcabil. Citățm din ultimul : *„În a doua jumătate a nopții / cel treaz se trezește și din viață / capul sprijinit în mîini lunecă în voie / prin sufletul său își urmărește / cuvintele ce duc între oglinzi paralele / proiectul unui monument al tăcerii / O, desigur, mai putem auzi / despre cei ce nu au urit niciodată / că nu au iubit cu adevărat"*. Cum foarte frumoase sînt versurile din : *„Cu zeii nu păstrez vreo legătură"* : *„Vine Mama — îmi aduce trandafiri / din fața casei noastre și întreabă / dacă mai trimit scrisori în cer / ea crede că poeziile mele / sînt niște răspunsuri din cer / de cîte ori mă vede așteptînd / cu capul sprijinit în mîini / oprindu-și respirația traversează camera / ca nu cumva să nu primesc răspunsul / pînă la capăt / cu zeii nu păstrez vreo legătură / nu trebuie să mă critice nimeni / pentru ideile mamei / dar vreau să spun că uneori / nici cărturarii de elită / nu pun atîta preț pe visători"*.

În sfîrșit, pentru a da o imagine completă a formei în care se găsește poetul la ora actuală, vă propun în final : *Sfatul geometrului* : *„soră, nu ești / o primăvară de profesie / dar cu atît mai mult / zăpada iernii mele se topește / soră, sufletul meu / statuie răsturnată crește în pămînt / ceea ce se vede scris / pe această piatră / e numele sculptorului / rana unei dorințe care nu-i a mea / a fost proiectată pentru un corp enorm / însă eu m-am născut ultimul / sînt moștenitorul / pe o cărare ce se îngustează / cîntecul ofilește iarba / cu zgomotul lacrimii căzînd / l-ai auzit cît un tunet / în urmă : sfatul geometrului / (în urmă : o pasăre desenată învață să zboare) / nu-mi sta-n calea singelui, Soră ! / aud șoapte mirifice / (aud : foșnește fila acum întoarsă a vieții mele)"*. (Care aduce oarecum cu Blaga : *„dați-mi un trup, voi munților, mărilor !"*).

SCENARISTUL ȘI REGIZORUL DESPRE FILMUL

„PROPRIETARII"

— Frații Mihai Creangă, scenarist și Șerban Creangă, regizor, pentru prima oară împreună pe un generic...

M. C. — **Dar nu pentru prima oară cînd lucrăm împreună... Am mai scris, în aceeași formație.**

Ș. C. — **Deci, eram o „echipă" rodată. Aveam o metodă de lucru comună...**

— Care fiind aceasta ?

Ș. C. — **Am putea răspunde, în glumă, așa cum au răspuns Ilf și Petrov : unul păzea mașina, celălalt umbla prin redacții. Și, fără nici o glumă, am umblat amîndoi prin redacții...**

— Dar cu „Proprietarii" ?

M. C. — **Cu „Proprietarii" am avut șansa unei colaborări ideale : cu Casa de filme trei, cu directorul ei Eugen Mandric și cu producătorul delegat Anca Georgescu. Mai exact : am avut șansa de a colabora cu oameni care nu erau numai dornici de a face filme de actualitate, ci aveau și răbdarea de a duce aceste intenții pînă la capăt. Cu acești oameni noi am căzut de acord asupra temei, după care am plecat prin țară, am intrat în mai multe uzine, am discutat cu o mulțime de oameni despre viața lor și, astfel, datele esențiale, pe care am construit apoi filmul, au început să se contureze.**

Ș. C. — **Practic, prospecțiile au precedat nu numai decupajul, ci și scenariul propriu-zis. De regulă, nu se întîmplă așa. Mai se caută sau „se construiește" o realitate conformă cu o structură imaginată...**

M. C. — **Să depășim faza pregătirilor și să ne referim la filmul propriu-zis.**

Ș. C. — **Inițial, am gîndit filmul ca un studiu de caractere, și de atmosferă — aceea a vieții dintr-un oraș de provincie, dominată de existența unei mari uzine; conflictul urma să se desfășoare „în surdină" prin implicațiile lui în viața personală a oamenilor. Apoi, în cursul acelor prospecții, ne-am dat seama că, deși mai ușor de realizat pentru noi, n-ar fi fost cinstit să ascundem tocmai teatrul înfruntărilor — care era uzina. Conflictul a trecut în prim plan și am reușit astfel să implicăm caracterele pe care le inventasem într-o narațiune care a izvorît din chiar realitatea investigată.**

— Totuși, despre ce este vorba și cine sînt „proprietarii" ?

Ș. C. — **Proprietarii sînt toți acei oameni (din filmul nostru sau din viața înconjurătoare) care gîndesc cinstit și care au demnitatea de a păstra între faptele și vorbele lor o perfectă concordanță. Ei nu sînt numai proprietarii marilor bunuri materiale, cîștigate în revoluție, ci și a unor bunuri morale care, cum se știe, se cîștigă ceva mai greu...**

M. C. — **Sînt, de fapt, cei care refuză minciuna, știind că orice bun cîștigat cu prețul falsului, al compromisului, falsifică și compromite la rîndul lui pe posesor.**

— La ce sau la cine se referă, de fapt, conflictul filmului ?

M. C. — **Sînt două moduri diferite, opuse de a gîndi : unul îl reprezintă cei care „înfrumusețează" realitatea, care o „fardează", sperînd că, în acest fel, ea va ajunge să semene cu masca ce i-au pus-o ; celălalt este propriu oamenilor care știu că realitatea nu are nevoie de fotografii retușate, de soluții prefabricate, ci de încurajarea activă a semnelor noului, care există în adevărata ei fizionomie. Primii ajung să creadă doar în propria lor imagine despre realitate și în frazele în care „au îmbrăcat-o", pe cînd ceilalți reușesc să depășească un moment oricît de greu, tocmai pentru că au avut curajul să privească realitatea în față.**

S. C. — **Se spune adesea „să privim realitatea în față", dar unii înțeleg să o privească din fotoliul de spectator. După opinia mea, a privi înseamnă a plonja în realitate, a-i căuta semnele de întrebare și a-i găsi răspunsurile. Ceea ce nu înseamnă că „Proprietarii" oferă un răspuns definitiv, urmînd ca acesta să-l dea oamenii, cei foarte mulți, care prin munca și gîndirea lor ajung să definească realitatea de astăzi a țării.**

— Cine s-a alăturat echipei pentru realizarea acestui film ?

S. C. — **Am avut o echipă tînără — formată din oameni pe care i-am simțit totdeauna alături, trăind intens realizarea acestui film — de la operatorul filmului Ion Marinescu, la scenografii Adriana Păun și Nicolae Edulescu, pînă la monteurul Dan Naum și inginerul de sunet Andrei Papp. Am avut, de asemenea, o echipă de regie formidabilă : secunzii Edith Mendel, Iorgu Ghinghidis și Sofia Lunu. A fost un film greu de realizat, cu foarte multe locuri de filmare, cu foarte multe filmări pe viu, în uzine și pe marele șantier de la Rogojelu, care, deși sînt „pe viu", cer de fapt o organizare riguroasă ; ne-am bucurat însă de sprijinul unei excelente echipe de producție, directorul filmului Georgeta Vilcu și șefii de producție asigurînd fără reproș condițiile necesare fiecărei filmări. Acestei perfecte colaborări din cadrul echipei i s-au adăugat toți actorii din distribuție ; îi amintesc aici pe cei din rolurile principale : Ștefan Iordache, George Constantin, Amza Pellea, Octavian Cotescu, Ștefan Mihăilescu-Brăila, Toma Caragiu, Mihai Mereuță și mai tinerii Carmen Galin, Nicolae Ivănescu și Constantin Cojocaru.**

Florica ICHIM

Secvență din timpul filmării

ECOURI

• Cunoscutul compozitor George Grigoriu (în foto), după ce a terminat muzica la filmul „Capcana', a definitivat partiturile la operetele „Cristina" și „Valurile Dunării", ce vor fi puse în scenă la teatrele de operetă din București și, respectiv, Galați. În curînd, vom putea asculta oratoriul „Orașul de piatră', în interpretarea soliștilor Marina Voica, Mihaela Mihai și Margareta Pîslaru și a Corului de cameră al studenților, oratoriu ce va sta, ulterior, la baza unei noi operete.

• Stela Enache (în foto) cîntă în aceste zile, alături de formația vocal-instrumentală „Romanticii', într-un club de dans pentru tineret, din Austria. În continuare, ei vor pleca în Italia.

MICA ENCICLOPEDIE

MILENARA GLORIE A COLOANEI

de L. SĂRĂȚEANU

Cine ar putea spune cînd s-a oprit pentru prima dată privirea omului primitiv, asupra unui copac pentru a vedea în el și altceva decît o sursă de hrană sau de umbră binevenită pe arșiță ? Și totuși, acea privire generatoare a gîndului că un copac — desprins din rădăcinile lui — ar putea sluji drept element susținător al unei construcții, a constituit actul de naștere al celui mai generos element funcțional și decorativ în același timp al arhitecturii tuturor popoarelor : coloana.

Ideea suportului rotunjit sau fasonat în forme diferite este atît de simplă încît, din cele mai vechi timpuri, coloana apare în construcțiile tuturor popoarelor. Egiptenii, asirienii și perșii au fost printre primii în antichitate care au adăugat factorului constructiv-funcțional al coloanei elementul decorativ artistic. Cînd, la sfîrșitul secolului al 17-lea, arheologii descopereau, aproape de Valea Eufratului, ruinele vechii cetăți a Palmirei (cetatea palmierilor) a cărei strălucire s-a stins după cucerirea ei de către romani la 272, sub ochii uluiți ai cercetătorilor, apăreau 130 de coloane de impozantă frumusețe — tot ce mai rămăsese în picioare din colonada de 1 500 de superbi cilindri de marmoră ce ornau cîndva legendarul Templu al Soarelui.

Și egiptenii vechi au utilizat cu succes piatra pentru construirea de coloane. Acestea erau monolitice și dimensiunile lor din ce în ce mai mari îi determinau pe constructori să le taie și să le sculpteze chiar în carieră. Grecii alcătuiau la început trunchiul coloanei din tamburi de piatră uniți între ei prin elemente de legătură din bronz. Tehnica, preluată de romani a fost inlocuită de aceștia, în epoca imperiului, prin coloana dintr-o singură piesă de marmură, granit sau porfir.

În ce privește însă forma și stilul, nimeni n-a întrecut în antichitate pe greci care, de altfel, odată cu revenirea la arta lor înregistrată în Renaștere, și-au impus „coloanele" lumii întregi. Cel dintîi tip de coloană greacă a fost cel „doric". Bătrînul Marcus Vitruvius Pollio, (primul secol înainte de era noastră) socoate, în tratatul său „De arhitectura", că numele ordinului doric s-ar datora lui Doros, fiul Elenei, care l-ar fi creat. Coloana dorică — este cea mai „bărbătească" dintre coloanele grecești, dînd o impresie de energie și soliditate. Tot Vitruviu ne spune că arhitecții antichității au dorit să dea coloanei proporțiile corpului uman. Or, observînd că piciorul reprezintă cam a șasea parte din înălțimea trupului, ei au dat coloanelor o înălțime calculată a fi — inclusiv capitelul — de șase ori diametrul bazei. Iată de ce coloana dorică a fost apreciată ca reprezentînd proporțiile, forța și frumusețea unui trup de atlet.

Mai tîrziu, dorind să construiască un templu închinat Dianei, zeița vînătorii, arhitecții greci au conceput o coloană care să redea grația și suplețea unui trup de femeie. În acest sens au sporit înălțimea la opt diametre. Și pentru că cei ce au conceput această coloană erau ionieni, ordinul ei — al eleganței și supleței — s-a numit „ionic". Templul Dianei din Efes, ca și cel al Minervei din Atena, rămîn exemple printre cele mai strălucite ale coloanei ionice, în timp ce Partenonul din Atena nu poate fi exclus de cei ce vor să studieze bărbăția coloanei dorice.

Un al treilea ordin, cel „corintic", destinat să redea gingășia feciorelnică, s-a născut din coloana ionică. Turnul vînturilor și monumentul lui Lisicrate — ambele din Atena — prezintă splendide exemplare, alături de templul Vestei din Tivoli și de cel al Minervei din Assisi. De altfel, pentru că am vorbit și de exemplare din peninsula italică, trebuie adăugat că romanii au rezervat coloanei și rolul însemnat de monument triumfal. Columna lui Traian din forul Romei imperiale este unul dintre exemplele cele mai strălucite.

Arta coloanelor a continuat a se îmbogăți de-a lungul secolelor.

Aproape fiecare așezare a lumii prezintă construcții în care coloanele asigură elemente atractive de frunte.

Și nu trebuie uitat că grație unui nemuritor român s-a putut demonstra — în epoca noastră — cît de bine se adaptează coloana — cu toate semnificațiile ei de monument al gloriei — formelor celor mai moderne și îndrăznețe-constructive.

„Coloana recunoștinței fără sfîrșit", măiastra plăsmuire de la Tg. Jiu a lui Constantin Brâncuși, concentrînd în metalul turnat în linii de aleasă suplețe, dar și de impozantă măreție — motive întîlnite la stîlpii susținători din pridvoarele Hobiței și altor sate învecinate, înnobilează arta lumii, exprimînd omagiul adus de artist eroilor gorjeni, și oglindind deopotrivă măreția-ți de neîntrecutul făurar pornit spre culmile celebrității mondiale din anonimatul unui cătun pierdut între încercatul Jiu și poetica apă a Tismanei.

Constanța BUZEA

MĂR

Cînd tai în două părți egale mărul
Umbrind cum ceara, luminînd cum luna,
Între tăcut și spus îmi e tot una,
Pentru că nu-mi mai place adevărul.

Această jumătate se mănîncă ;
Pentru cealaltă n-am să jur, căci pale
Sunt cearcănele degetelor tale,
Și nu întreb despre otravă încă.

Și n-am să-mi amintesc despre niciuna,
Cît a hrănit, cît a ucis pe față.
Nimic nu naștem pentru totdeauna,

Nimic nu e netulburat în viață.
Meri înfloriți, și viermii stînd în ouă,
Apoi în fruct, spălați de-aceeași rouă.

TISMANA

Am fost în munte, am avut răbdare,
În goluri era frig, și frig în stîncă,
Păreau pierdute apele pe lîngă
Drumul țintat al caprelor ușoare.

Rar izbucnind, sunau a toamnă încă,
Mesteceni mulți, de lapte și de sare,
Atît de albi, ca-n zilele cu soare,
Cînd trec tălăngi, unindu-se să plîngă.

Nici un pămînt nu spune cît îl doare
Singurătatea mea de soră stîngă,
Oricît ar fi puterea lui de mare,

Dar muntele, tăcînd el se mănîncă,
Arucă-n vale pietre, să măsoare
Zărobind a lumii liniște adîncă.

Un nou rol pentru talentul neobosit al lui Marcello Mastroiani : un actor de mîna a doua căutîndu-se pe sine în tumultul unei existențe precare. În imagine: Mastroiani și Françoise Fabian în „Salutare, artistule".

Francesco Rosi a realizat un nou film despre Mafia, de această dată ocupîndu-se de istoria adevărată a unuia dintre cei mai mari șefi ai organizației — Lucky Luciano. În rolul principal : Gian Maria Volonte (în centrul imaginii), prezent acum pe ecranele noastre în „Fapt divers pe prima pagină".

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

LA CAPĂT DE LUME. Gen pe cît de popular, pe atît de dificil, literatura călătoriilor a sporit, recent, cu o carte despre insulele Ceylonului. Carte ? I-aș spune mai degrabă cărticică, dacă produsul acesta de suflet, hîrtie și cerneală s-ar cîntări cumva cu numărul celor nici o sută de pagini cît are **O lume la capăt de lume**, scrisă de Smaranda Oțeanu cu spirit de nuanță. Și nu e numai acest spirit de nuanță, atît de captivant, ci este înainte de toate ochiul alert cu care autoarea descoperă tot ce e original, straniu, frumos și delicat pe meleagurile oceanice colindate de ea. A zugrăvit, așadar, totul cu un condei subțire și zburător, cît se poate de adecvat pentru evocarea unui tărîm cu magnolii, bălți de lotus, orhidee printre spini, cete de maimuțe poznașe sub soarele toropitor, șiruri de ființe „sfinte" pe treptele templelor bizare și maiestoase.

Cum să redai culorile violente și, cu toate acestea, atît de armonizate în peisajul exotic al unei insule cu mii de mile de coastă acoperite de palmieri zvelți ? Cum să descrii jungla sălbatică, cu vegetația ei feroce, munții giganți și văzduhul de sineală încinsă cînd în literatura carpato-dunăreană n-a fost prea uzitată coregrafia savantă a volutelor de condei în stare să portretizeze ținuturile ce-ți ard singele cu sineala cerului și cu muzica vîntului de sud prin cocotieri ?

Smaranda Oțeanu a găsit cu toate acestea în vocabularul românesc fluturii și perlele cu care să picteze, ca un penel, verdele ierbii, roșul coralului, cafeniul pămîntului, al argilei, pietrii și noroiului.

E bine că scriitorii, artiștii, muzicienii, ziariștii noștri pătrund cît mai departe și mai des pe rotocolul pămîntului, cu intenția de a descoperi pentru cititorul român colțuri de lume încă nebătute de noi. Fiindcă singură retina noastră și cuvîntul nostru sînt în stare să învie subtil în imaginația de la noi ceea ce nu ne-a fost dat să vedem cu propriii ochi, să ne sugereze așadar o culoare, o mireasmă, un ecou de pe tărîmuri îndepărtate, în care nu încolțește porumbul, nici nu răsare tufănica. Simțim în felul acesta, mai mult ca oricînd, că nu sîntem străini pe mapamondul acesta turtit, că, ne completăm și ne întregim tot mai mult unii prin alții. Și cît este de plăcut cînd un jurnal de voiaj, cum este acela al Smarandei Oțeanu — care, asemenea multor alți călători români cu condeiul în mînă, și-l revendică precursor ilustru pe Spătarul Milescu —, devine o suită de zmalțuri. Zmalțuri pe care lucește argintiu aburul poeziei.

Lectura devine în acest fel un schimb permanent de emoții de la autoare la cititori și de la cititori la autoare, cărora îi nutrim gratitudine pentru sinceritatea, simplicitatea, sobrietatea și discreția ce ne leagănă în plimbarea de cîteva ore la un îndepărtat capăt de lume !

Clepsidra

SALA POLIVALENTĂ

de Constantin VIȘAN

Primele semne despre noul șantier ne întîmpină în fața liceului Gheorghe Șincai. Se nivelează traseul viitoarei magistrale, care, prin fosta Vale a Plîngerii, va duce spre intrarea principală a Sălii Polivalente. Acum este imposibil de circulat pe aici. Au acces doar screperele cu lame uriașe. În Piața Pisciului niște basculante încărcate cu pămînt ne vestesc că șantierul e pe aproape. Ca să fie mai sigur, nea Giusepe oprește mașina în dreptul unui copil care se luptă cu o butelie de aragaz pusă pe un cărucior.

— Sala Polivalentă ? — Da, drept înainte, acolo unde se vede observatoru-ăla rotund ca un dovleac.

Ajungem pe platforma șantierului. Se află în punctul cel mai înalt al faliei din partea de Sud-Est a Văii Plîngerii. La poalele dealului, lacul Cocioc, înghețat bocnă. Cîțiva copii cu patine alergînd pe luciul lui mă duc cu gîndul la tablourile lui Peter Breughel. Vreo 20 de bărbați, îmbrăcați care cu pufoaice groase, matlasate, care cu flanele de lînă peste care și-au pus pieptare de miel, lovesc cu tîrnăcoapele în pămîntul roșietic, argilos. Pe latura de lîngă dovleacul observatorului de care ne vorbise băiatul cu butelia, o grupă de fierari betoniști minuiesc cu mare dexteritate vergelele de fier crescute din cofrajele de brad. Tovarășul Dragomir, șef de lot, ne dă primele amănunte despre șantier.

— Înainte, pe locul ăsta erau grădini de zarzavat. În noiembrie, cînd am venit noi, mai puteai găsi p-aici gogoșari și varză. Terenul e bun, sănătos. Pentru consolidare au fost plantați la mare adîncime, cu sonetele, piloni de beton.

— Dacă se pornește viscolul, ce faceți ?

— Lucrul nu se-ntrerupe. Așteptăm chiar să ne mai sosească oameni de la Tîrgoviște. Pînă în iunie trebuie să fim gata. Mai rău e că noi constructorii nici nu cunoaștem întregul proiect. Încă nu e gata...

Cu toate acestea, interlocutorul nostru, cu practică în construcții dificile, este sigur că gigantul din Dealul Piscului se va inaugura la data amintită. Și că va fi o lucrare deosebită. Mai ales din punct de vedere tehnic.

Cîteva zile mai tîrziu, în cabinetul său, rectorul Institutului de arhitectură, ne cenzurează cu blîndețe alunecarea spre caracterizări metaforice.

— Sala Polivalentă nu va fi un palat, cum poate există înclinarea să se creadă, ci, așa cum spune exact numele ei, o sală de sport, de gimnastică, de mari spectacole publice, populare, o sală cu multiple întrebuințări. Imaginînd-o, calculîndu-i dimensiunile, silueta, m-am gîndit întîi la funcțiile ei utilitare și abia în al doilea rînd, la estetică...

Sînt sigur că acolo, pe Dealul Piscului, în iunie, ochii noștri vor privi un adevărat Templu al tinereții. Un templu modern, fără fresce, coloane și stucaturi, dar nu și fără monumentalitate, fără poezie. Căci anticalofilia arhitectului Cezar Lăzărescu nu ne împiedică să vedem în macheta pe care ne-o descrie cu sgîrcenie, un superb poem de piatră, capabil să demonstreze originalitatea arhitecturii românești, să adauge dimensiuni noi peisajului urbanistic al Capitalei patriei noastre.

ECOURI

O secvență din filmul „Fantoma din sud", în curs de turnare în care rolul principal este deținut de Peter Sellers. El interpretează rolul unui bucătar de pe un vas de pirați, care urmărește să rămînă singurul supraviețuitor pentru a intra în posesia unei comori.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 27 IANUARIE

PROGRAMUL I. 8.40 Cravatele roșii. 9.35 Daktari. 10.00 Viața satului. 11.15 Drumuri în istorie. 11.40 Bucuriile muzicii. 12.30 De strajă patriei. 13.00 Album duminical. 15.30 Magazin sportiv. • „Stadion" — rubrică de reportaje din sportul de masă. • Box — selecțiuni înregistrate din întîlnirea R.D.G.—Polonia și avancronică la meciul Cassius Clay—Joe Frazier. 17.00 Film serial pentru tineret. Pistruiatul. 17.40 Cel mai bun continuă. 18.40 Muzică populară. 19.00 Lumea copiilor. 19.30 Telejurnal. 20.10 Reportajul săptămînii. 20.30 Filmul îndrăgostiții. În distribuție: Antonella Lualdi, Gino Cervi, 21.55 Autograful serii. Ann Margret. 22.15 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.10 Film serial pentru copii. George. Episodul II 20.35 Mai aveți o întrebare ? 21.10 Orchestra simfonică a Filarmonicii din Oradea. 21.35 Brett și Danny.

LUNI 28 IANUARIE

PROGRAMUL I : 16.30 Emisiune în limba maghiară. 19.00 Interpretul preferat. Ana Ispas. 19.30 Telejurnal. 20.00 Prim plan — Ion Macrea. 20.25 Povestea unui cîntec. Balada lui Iancu Jianu. 20.35 Revista literar-artistică TV. Să nu uităm rădăcinile. 21.20 Roman foileton. Pot Bouille. 22.20 24 de ore.

PROGRAMUL II : 17.30 Telex. 17.35 Album coral. 17.50 Filmul „12 scaune". 19.30 Telejurnal. 20.00 Daktari. 20.25 Viața economică a Capitalei. 20.45 Muzica românească în contemporaneitate. 21.20 Baladă pentru acest pămînt. 21.35 Gala maeștrilor. 22.05 Cărți și idei.

MARȚI 29 IANUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telescoală. 11.00 Istoria filmului sonor. 16.00—17.00 Lecții TV. pentru lucrătorii din agricultură. 17.30 Telex. 18.35 Vetre folclorice. 19.00 Biruit-a gîndul. 19.30 1001 de seri. Calimero. 19.30 Telejurnal. 20.00 Teatru TV Istoria comediei Comedia antică greacă și latină. 21.45 24 de ore 22.00 Box : Cassius Clay—Joe Frazier, înregistrare de la arena „Madison Square Garden" din New York.

PROGRAMUL II : 20.00 Film serial. Flăcările. 20.40 Soliști și formații bucureștene. 20.55 Prim plan. Ion Macrea. 21.20 Telex. 21.25 Pot Bouille.

MIERCURI 30 IANUARIE

PROGRAMUL I : 9.00—10.00 Telescoală. 11.00 Film pentru tineret. Doar un telefon. 16.00—17.00 Lecții TV. pentru lucrătorii din agricultură. 17.30 Telex. 18.05 Micii meșteri mari. 18.45 Atenție la... neatenție ! 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Teleobiectiv. 20.20 Telecinemateca. Egor Bulicîov și alții. 21.50 24 de ore. 22.00 Campionatele europene de patinaj artistic. Proba de perechi Transmisiune de la Zagreb.

PROGRAMUL II : 20.00 „Aventuri în epoca de piatră". 20.20 Dans și muzică de pretutindeni. 20.45 Telex. 20.50 Universitatea TV. 21.25 Muzică ușoară. 21.45 Meridiane literare

JOI 31 IANUARIE

PROGRAMUL I : 16.00—17.00 Telescoală. 17.30 Telex. 17.35 Curs de limbă germană 18.05 Teleglob. Podurile Budapestei. 18.25 Cîntece populare. 18.40 Întrebări și răspunsuri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Bach Beethoven, Brahms. Ciclul B (II). 20.30 Seară pentru tineret. 22.05 24 de ore. 22.20 Campionatele europene de patinaj artistic. Proba individuală masculină.

PROGRAMUL II : 20.00 Bach, Beethoven, Brahms. Ciclul B (II). 22.05 Dialog. Impactul demografic.

VINERI 1 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 16.00—17.00 Telescoală. 17.30 Emisiune în limba germană. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Revista economică TV. 20.20 Filmul Trecere de noapte. 21.45 24 de ore. 22.00 Campionatele europene de patinaj artistic. Proba de dans.

PROGRAMUL II : 17.30 Telex. 17.35 Film pentru copii. Băiatul și puiul. 18.25 Desene animate. 18.40 Muzică distractivă. 18.55 Film documentar. În căutarea animalelor sălbatice. 19.30 Telejurnal. 20.00 O viață pentru o idee. C. Sandu-Aldea. 20.35 Pagini din muzica românească de cameră. 21.00 Bucureștiul azi. 21.15 Biblioteca pentru toți. Calistrat Hogaș. 22.00 Tineri interpreți.

SÎMBĂTĂ 2 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 De la alfa la omega. 9.30 Film serial. Pistruiatul. 10.05 Gala maeștrilor. 10.35 Telecinemateca (reluare). 12.05 Bucureștiul necunoscut. 17.30 Telex. 17.35 Caleidoscop cultural-artistic. 17.55 Din țările socialiste. 18.05 Familia. 18.35 Ansambluri folclorice. 19.00 Cum vorbim. 19.30 Telejurnal. 20.05 Teleenciclopedia. 21.00 Film serial. Columbo. „Explozia". 22.10 Telejurnal. 22.20 Campionatele europene de patinaj artistic (Proba individuală feminină).

PROGRAMUL II : 17.30—19.20 Matineu simfonic.

PEDIATRIE

CASEOLACTUL ŞI COPIII!

Creşterea, în primele săptămîni ale vieţii, are o importanţă covîrşitoare pentru întreaga dezvoltare fizică şi psihică a copilului. Dar cînd această creştere e deficitară ? Un colectiv de medici români a pus la punct şi a aplicat un produs dietetic, un lapte-praf hiperproteic, cu rezultate remarcabile.

Ar putea părea exagerată grija pentru cantitatea şi calitatea laptelui pentru sugari. Acesta este cîntărit înainte şi după supt... sau după biberon. Este urmărită creşterea copilului cu o atenţie şi ades cu o îngrijorare care unora le provoacă ironii. „Doar înainte vreme — nu-i aşa ? — mamele nu-şi mai creşteau copiii cu cîntarul, nici nu aveau timp şi uite... slavă domnului...". Şi aşa era, trebuia adusă slavă unui hazard, pentru că selecţia naturală a fost lăsată — de-a lungul veacurilor — să decidă singură de soarta nou-născuţilor. Cine ştia „înainte vreme" că în primele patru luni un copil trebuie să crească cu 750 de grame — cea mai rapidă creştere din toată perioada vieţii ! Că în următoarele 4 luni, cu 500 de grame. Şi în următoarele patru luni, cu 250 de grame. E important să ştii ? E important să crească ?

La Spitalul de copii „Grigore Alexandrescu" este adus un copil. Are 8 luni. Trebuia să cîntărească 8 kilograme. Nu are decît 4. E grav ? „E stare de urgenţă !" îmi spune medicul. „Azi noapte a fost adus un altul de un an şi două luni. În ultimele 5 luni nu a crescut deloc...". Cauzele ? Pot fi multe. Sînt trecute pe fişele micuţilor pacienţi. Afecţiuni pulmonare, tulburări acute şi cronice de digestie şi de nutriţie...

E clinica de pediatrie, secţia gastroenterologie. În pătuţurile lor, unii somnolează... un copil scîncneşte... un băieţel s-a ridicat, se face că se joacă şi ne priveşte pe furiş, cu mirare. O fetiţă îi zîmbeşte doctoriţei. Zîmbeşte... Iată semnul de sănătate. Şi pe fişa ei... urmăresc „curba ponderală cătărătoare". A crescut cu 1 000 de gr. în trei săptămîni. Aproape incredibil. Mai mult decît un nou născut ! E importantă creşterea ?

Creşterea, în primele săptămîni ale vieţii, are o importanţă covîrşitoare pentru tot viitorul copilului, conchid azi specialiştii din întreaga lume. Părerea e unanimă. Iată de ce e considerată „urgenţă" scăderea în greutate, curba plată de creştere ! Se ştie, de pildă, că flora intestinală este parţial formată de la cea mai fragedă vîrstă. Şi... şi mai important..., după unele păreri, dezvoltarea însăşi a creierului este şi ea legată de hrană, de hrana dată în timpul primelor săptămîni de viaţă.

Dr. **Sonia Sanielevici-Marinov**, şef de lucrări la clinica de pediatrie a Spitalului „Grigore Alexandrescu", îmi explică cu grafice, cu radiografii şi cu rezultatele unor numeroase probe de laborator, ce se întîmplă. Corelînd observaţiile clinice şi cercetările ştiinţifice întreprinse, colectivul secţiei de gastroenterologie a căutat, încă din 1966, să descifreze aceste complexe mecanisme. Să înţeleagă de ce organismul unor copii refuză hrana... de ce nu absorb elementele esenţiale... Privesc imaginea realizată sub microscop a mucoasei intestinale. Comparativ. Cînd această mucoasă intestinală „lipseşte", alimentul trece ca printr-un tub rigid, „insensibil, indiferent", şi nu are cum să fie absorbit. Începi să înţelegi că prin aceşti 7 metri de intestin se face absorbţia tuturor elementelor necesare. Pe aici se face creşterea. Şi în acelaşi timp aici e şi bariera imunologică. 7 metri ! Cea mai lungă barieră internă de apărare...

Frămîntările, eforturile colectivului de medici erau prin urmare îndreptate spre găsirea unei soluţii. Cum pot fi salvaţi aceşti copii distrofici ? Şi urgent, dat fiind că nu e în discuţie doar salvarea vieţii lor acum, e tot viitorul lor în joc. În toate marile laboratoare din lume, unde se pune problema alimentaţiei sugarilor, se caută o formulă optimă a lăpturilor artificiale. Într-un articol relativ recent apărut în ziarul „Le Monde", se afirmă că în acest domeniu sînt încă posibile mari progrese, cu atît mai necesare cu cît se cunoaşte astăzi importanţa covîrşitoare a creşterii în primele săptămîni de viaţă. Şi sînt speranţe să se fabrice acel lapte mai propice creşterii şi echilibrului necesar...

„A fost o întîmplare fericită că ne-am întîlnit în preocupările noastre" — avea să-mi spună acum şi dr. **Dumitru Boerescu** de la Centrala industrializării laptelui. Şi împreună cu dr. **Sonia Sanielevici-Marinov**, cu dr. **Arina Minei** şi dr. **Theodora Buzatu** de la secţia de gastroenterologie aveau să cunoască bucuria rezultatelor obţinute prin aplicarea unui tratament cu caseolact. E numele produsului dietetic, un lapte praf hiperproteic pe care mucoasa micilor pacienţi să-l poată absorbi, fără vreun efort digestiv, (pentru că nici nu-l puteau face). **Prin consultări reciproce, dr. Dumitru Boerescu a reuşit să găsească formula care să îmbine proteina din lapte — cazeina — cu proteinele vegetale din hidrolizatul de soia, astfel ca alimentul să poată fi bine absorbit.**

„La produsul caseolact am lucrat din noiembrie '71, îmi mărturisea dr. Boerescu. **Experienţe de laborator. Experienţe pe cobai... Produsul conţine toţi acizii aminaţi esenţiali necesari creşterii şi dezvoltării organismului. Toate oligoelementele, substanţe minerale, stimulatori ai creşterii şi vitaminele existente în lapte. În plus, faţă de lapte, are acizii aminaţi din proteina vegetală plus fier (care nu există în lapte). Economiştii fără îndoială, s-ar referi aici la importanţa produsului prin prisma eliminării importului. Pînă acum se importau o serie de lăpturi artificiale care să răspundă cerinţelor clinicii. E interesant că produsul românesc a dat cu evidenţă rezultate mai bune, fără nici o falsă modestie, a înscris un progres în acest domeniu".**

Fişele micilor pacienţi stau mărturie succesului înregistrat de clinica condusă de prof. dr. **Pătru Meilă**. În cele peste 150 de cazuri, nici un eşec. Şi caseolactul a fost folosit şi în clinica de chirurgie infantilă, condusă de prof. dr. **Dumitru Vereanu** cu aceleaşi rezultate remarcabile. Da, s-au obţinut curbele ponderale cătărătoare, chiar şi în cazurile în care celelalte modalităţi s-au dovedit neputincioase. **Calităţile produsului românesc au început să fie apreciate nu numai în clinica de pediatrie a Spitalului „Grigore Alexandrescu" ci şi în unele spitale de adulţi, anume acolo unde acest lapte praf hiperproteic s-a dat cu titlul de test.** După operaţii sau, în prealabil, în tratamentul de pregătire, ca şi în anumite cazuri de anemii grave, caseolactul a surprins am spune plăcut. **100 de grame de pulbere de caseolact are 60 de gr. proteine, adică are valoarea proteică dată de 1,700 kg lapte de vacă + 300 gr. muşchi de vacă, permiţînd proteinizarea rapidă printr-o absorbţie foarte bună, o reparare tisulară rapidă**, ş.a.m.d. Iar economiştii vor interveni din nou, apreciind de astă dată şi faptul că este pentru prima oară cînd se valorifică în ţara noastră proteina vegetală din soia, ca produs dietetic pentru sugar.

Catinca MUSCAN

Diamantul la... cald

Diamantul folosit în industrie nu este bineînţeles acelaşi cu cel al bijuteriilor. Are mici defecte şi nu e transparent. Foarte utile, foarte răspîndite, instrumentele cu diamant industrial au însă un inconvenient. Fiind foarte dur, diamantul se lucrează greu şi nu i se poate da orice formă. De aceea se preferă în nenumărate cazuri să se utilizeze alte materiale în loc, de pildă carburile care au avantajul de a putea fi încălzite, adică supuse unei operaţii care permite, prin căldură, să se lipească cristale mici, astfel ca să se formeze în final un ansamblu cu proprietăţile cerute unei singure piese. E vorba de un solid policristalin format dintr-o multitudine de mici cristale foarte bine sudate unele de altele. Această operaţie de încălzire, sau cum i se spune cu un termen împrumutat din franceză — de fritaj — era pînă acum imposibil de realizat pe diamant. Ceea ce îi limita posibilităţile de utilizare. Astăzi acest obstacol a fost învins. Megadiamond anunţă că fizicianul care a reuşit primul să facă sinteza diamantului în laborator — numele lui e Tracy Hall, a pus la punct o metodă de fritaj. Metoda folosită, care este sub sigiliul secretului, nu e deloc simplă. Sînt necesare presiuni ce depăşesc 70 000 de kilograme pe centimetru pătrat şi temperaturi de peste 2 000 de grade !

AMENINŢAREA STELELOR DE MARE

Par mici bijuterii marine, cu simetria lor radială cînd de fapt sînt ucigaşi redutabili, a căror rază de acţiune se întinde pe întreaga „podea" a mărilor şi oceanelor lumii. Oamenii de ştiinţă pretind că în urmă cu 600 de milioane de ani erau adevăraţi monştri, balauri uriaşi avînd de la cinci braţe „în sus". Poate din acea epocă vor fi răspîndit spaima în jurul lor, încît nici pînă azi nu au a se teme de prea multe ameninţări. Există actualmente 200 de specii vii, 300 de genuri, 29 de familii, 6 ordine care devastează lumea vie imobilă sau puţin mobilă marină. Asteridele ocupă din punct de vedere cantitativ 90% din biomasa marilor adîncimi oceanice. Aceşti invadatori sînt astăzi pe cale să asasineze coralii din Marea Barieră (de la nordul Australiei) şi să tulbure ecologia Pacificului şi a Oceanului Indian. De aici şi întrebarea : ce poate face omul ca să împiedice proliferarea lor sau să protejeze victimele lor ? Şi aceasta cu atît mai mult cu cît stelele de mare sînt în competiţie alimentară cu omul — ameninţă unele dintre sursele noastre alimentare —, dar ele nu sînt comestibile. Sînt cunoscute ca animale carnivore, dar se pare că există şi unele stele de mare ierbivore. Majoritatea asteridelor îşi variază meniul după mediu şi... anotimp. Şi e interesant de urmărit cum pot aceste fiinţe, în aparenţă inerte şi inofensive, să fie atît de devastatoare...

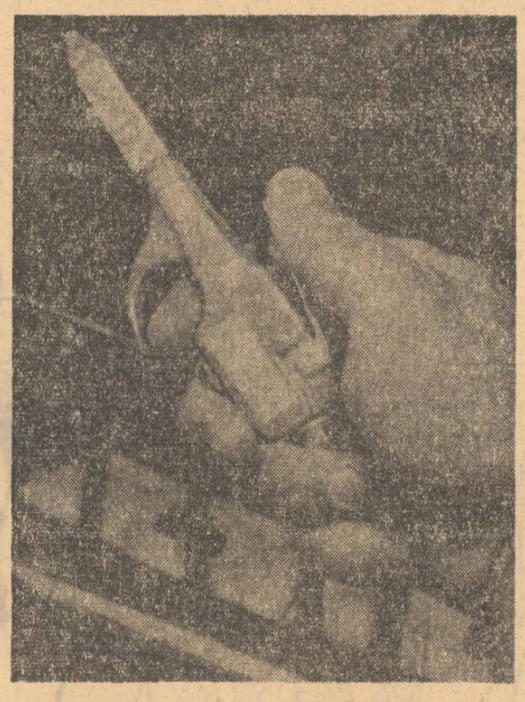

UN PISTOL IONIZANT

Electricitatea statică se află nu pentru prima oară pe banca acuzării. Poate provoca incendii într-o hală industrială unde, prin natura lucrului, se pot ivi scîntei. Pentru a-l preveni „acţiunile" s-au creat aparate. Şi ne-am referit cu alt prilej la cele de creaţie românească. De astă dată, o altă acuzaţie adusă electricităţii statice. E la originea unor vicii de fabricaţie şi ca urmare, calitatea produsului scade. S-a constatat aceasta în numeroase industrii — fotografice, optice, electronice, de montaj. Cum poate fi eliminată ? Cu un pistol — „902-3 M" — care acţionează ionizînd aerul ambiant. Sursa de ionizare constă în radioelemente alfa pur microîncapsulate. În acelaşi timp, pistolul emite un jet de aer comprimat cu scopul de a „mătura" toate particulele de praf, fără a se freca suprafaţa pieselor (e doar vorba de industria fotografică, optică, electronică...) şi nu numai atît. Orice frecare dă naştere la electricitate statică suplimentară. Or, acest jet de aer comprimat creează un efect de „umbrelă" de protecţie, care acoperă o suprafaţă importantă, protejîndu-l pe operator de căderea particulelor de praf. Pistolul, prezentat în imagine, nu cîntăreşte mai mult de 180 g.

ENIGMISTICĂ

VOM ÎNVĂŢA ORDINATORUL SĂ DESENEZE VERSURI ?

De la „jocuri", la interesante aplicaţii în diferite domenii ştiinţifice. De pildă, în medicină. Două boli care diferă între ele printr-un singur simptom

Cu aproximativ un an în urmă, în această revistă apărea un articol prin care prof. dr. docent Solomon Marcus făcea cunoscut faptul că printre preocupările Cercului de lingvistică matematică pe care dînsul îl conduce se numără şi studiul problemelor enigmistice.

Acum sîntem în măsură să dăm unele explicaţii şi rezultate în plus care, sperăm că vă vor interesa. Pornind de la formalizarea jocurilor enigmistice (scartul, zeppa, metagrama, reboul, logogriful etc), s-a reuşit să se stabilească, în mod ştiinţific, că singurul joc care nu constituie o combinare a celorlalte este reboul, adică jocul care face ca, pornind de la mai multe cuvinte să obţinem un altul, printr-un procedeu oarecare. În mod firesc, restul jocurilor sînt cazuri particulare sau combinaţii de acestea ale reboului, însă formele de prezentare care pot fi de diverse moduri, fac ca unii să privească acest rezultat cu neîncredere. Chiar şi ultimele jocuri descoperite pe care le lansăm în revista „Tehnicum", în ultimă instanţă, nu sînt altceva decît rebouri. Dar să le prezentăm mai pe larg, deoarece sînt relativ noi.

Sugestia ne-a fost dată de articolul lui Adrian Rogoz „Vom învăţa ordinatorul să deseneze versuri ?", publicat în almanahul „Ştiinţă şi tehnică" din anul 1971 la pagina 100.

Adrian Rogoz a observat că unele cuvinte prezintă o anumită simetrie faţă de o literă sau faţă de un grup de litere, care permit reprezentarea lor sub o formă grafică deosebit de ingenioasă şi interesantă. Astfel, cunoscutele cuvinte palindromice precum cosoc, rotitor, aerisire etc au o simetrie faţă de litera centrală, pe cînd anumite cuvinte ca roditor, fericire, ramură etc au o simetrie faţă de grupurile de litere DIT ; F, C şi respectiv MU.

O clasificare riguroasă a acestor cuvinte precum şi amănunte în legătură cu acest limbaj se pot găsi în articolul citat mai sus.

Noi nu am speculat reprezentarea lor grafică, ci faptul că unele litere din cuvintele respective se repetă. În esenţă, pornind de la această idee, cu ajutorul unui cuvînt din care eliminăm, introducem sau înlocuim o literă putem găsi, prin anagramare sau nu, un alt cuvînt care are aproximativ un număr dublu de litere faţă de cuvîntul-bază. E suficient să dăm doar un singur exemplu pentru a înţelege mecanismul acestor jocuri : plecînd de la cuvîntul CARTE, eliminînd litera T şi unind cele două cuvinte, deci CARTECARE, prin anagramare se obţine cuvîntul CARACTERE.

Dar cineva, mai puţin cunoscător al puterii unui formalism matematic poate ridica următoarea întrebare : nu cumva se face mult zgomot pentru nimic ?

Răspunsul la această întrebare lăsăm să fie dat de cititor, după lectura rîndurilor care urmează.

Pe lîngă faptul că cu ajutorul unui astfel de formalism s-a reuşit o sistematizare a unor jocuri, s-au putut introduce noi tipuri, acest model îşi poate găsi aplicaţii interesante şi în alte domenii ştiinţifice. Dacă ne gîndim numai la faptul că lingvistica matematică lucrează cu o colecţie de obiecte care pot fi dintre cele mai diverse şi cu anumite şiruri finite de elemente din mulţimea de mai sus, dintre care unele se pot repeta, atunci puterea generativă a unui model lingvistic este considerabilă. Astfel, dacă în locul colecţiei de obiecte considerăm alfabetul limbii române, iar şirurile de litere vor fi cuvintele, atunci vom da peste jocurile enigmistice. Dacă considerăm mulţimea tuturor simptomelor cu ajutorul cărora formăm anumite şiruri, corespunzătoare bolilor, atunci o metagramă, de pildă, ar însemna existenţa a două boli care diferă între ele printr-un singur simptom. Un logogrif poate fi interpretat ca fiind fazele prin care trece un bolnav, deci care are un şir de simptome, pînă cînd devine sănătos, adică pînă cînd prezintă simptomul „normal". Bineînţeles că astfel de interpretări medicale se pot da şi pentru celelalte „jocuri". În fapt, despre aceste reprezentări se preocupă medicul Eugen Celan, coordonat de prof. Solomon Marcus.

Sperăm că se va limpezi — într-o oarecare măsură — fie şi măcar prin acest exemplu — răspunsul la întrebarea de mai sus.

Dar preocupările Cercului de lingvistică de la Facultatea de matematică nu se rezumă numai la atît. Ne vom mulţumi doar să enumerăm o mică parte dintre ele : analiza comparativă a textelor prin metode probabilistice, studii asupra limbajului genetic, aplicaţii ale spaţiilor Hilbert în lingvistică, studiul unor gramatici şi limbaje formale, preocupări din domeniul semiologiei etc.

Sorin CIOBOTARU

SUBMARINUL FĂRĂ OAMENI

În imagine nu este decît un desen ce reprezintă un submarin condus prin cablu — fără oameni — şi care urmează să fie proiectat şi executat de către British Aircraft Corporation Limited. Nava va fi destinată supravegherii platoului continental al Mării Britanii şi cercetării, (pentru colectarea rocilor şi mostrelor din zona de control). La bord sînt amplasate camere de televiziune şi camere stereofonice ce vor filma şi înregistra ce se întîmplă în zonele cercetate şi cînd „burghiul" navei va extrage mostrele din adîncuri.

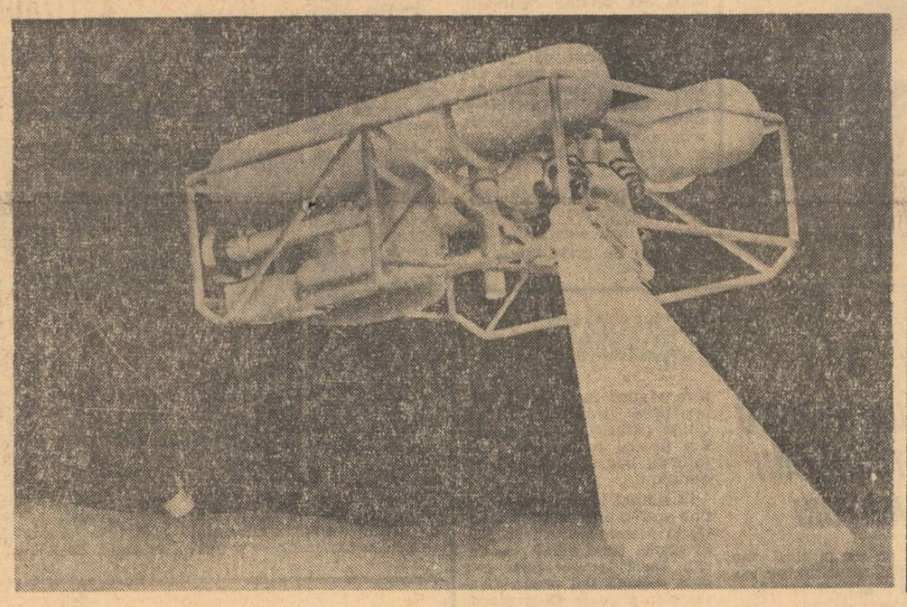

Firul de mătase s-a lungit cu... 150 metri

Un grup de elevi — tineri naturalişti de la staţiunea sericicolă din Taşkent (R.S.S. Uzbecă) — au folosit pentru prima oară în practica sericiculturii alga Chlorella pentru hrănirea viermilor de mătase. S-au obţinut rezultate surprinzătoare. Firul de mătase al fiecărei gogoşi s-a lungit cu peste 150 metri, iar greutatea gogoaşei a sporit cu 0,5 grame. Tinerii naturalişti se îndeletnicesc, de asemenea, cu creşterea puieţilor de dud în pepinieră, expediindu-i la loturile de pe lîngă şcolile de la oraşe şi la diferite gospodării suburbane.

CHIMIE

NATURA CONCUREAZĂ INDUSTRIA AROMELOR

Ştiţi cîte „elemente" intervin pentru a vă oferi parfumul unei flori sau aroma unui fruct ? Se face şi azi apel la calculatorul electronic ca să stocheze numărul mereu mai mare al informaţiilor. La ce serveşte un parfum ?

Poate chimia să creeze arome aidoma şi într-o gamă tot atît de variată ca cele oferite de natură ? E marele orgoliu al omului. Şi marea dificultate. Secretul de „fabricaţie" al naturii încă nu este perfect descifrat. Pentru a identifica toţi constituenţii unui parfum sau ai unei arome se face astăzi apel la tehnici de vîrf : cromatografia în fază gazoasă, completată adesea de spectrografia în infraroşu, spectrografia masei şi uneori, reacţii magnetice nucleare. Calculatorul electronic este de asemenea chemat să stocheze şi să trateze numărul mereu mai mare al informaţiilor ce se obţin.... E interesant că identificîndu-se principalii constituenţi ai unui parfum, s-a constatat că numărul acestora depăşeşte o sută sau mai multe sute chiar. Ca un exemplu, pentru căpşună, s-au identificat în jur de 300 de constituenţi principali ; mai mult de o sută pentru smeură ş.a.m.d. Bineînţeles, industria aromelor nici nu-şi propune să folosească toţi constituenţii unei arome sau ai unui parfum, pentru a-l crea industrial. Ar fi prea scump. De pildă, pentru a reda aroma smeurei, industrial, se folosesc cam între 15 şi 20 de componente... În loc de peste o sută... Ca şi în cazul parfumurilor şi aromele pot fi extrase din produse naturale sau create prin sinteză. Interesată este nu numai industria alimentară ci şi cea farmaceutică — pentru o serie de medicamente sau o ramură nouă în plină dezvoltare : fitocosmetica. Dar în afară de acestea... a apărut un nou client. Animalele crescute în condiţii moderne... „pretind" mirosul naturii. Şi au fost create o serie de arome... „naturale" pentru laptele care se dă purceilor din creşcătorii, şi chiar şi pentru finul şi lucerna cailor ! Iar, ca o curiozitate, s-a creat şi un „parfum" destinat creşcătoriilor moderne de porci, pentru ca aceştia să poată trăi — se pare că se dezvoltă mai bine astfel — într-o ambianţă naturală.

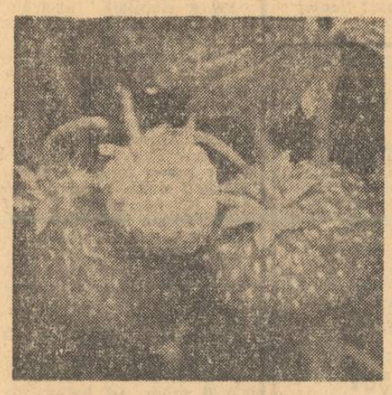

Depozitul de alimente al Mării Nordului

În căutare de alimente bogate în proteine, Imperial Chemical Industries (Anglia) a hotărît să construiască o uzină capabilă să producă 100 000 de tone pe an de asemenea alimente ce au ca materie primă... derivaţi din petrolul Mării Nordului ! Şi aceasta, punîndu-se la punct un procedeu de fermentare folosind aerul comprimat. Alimentele vor fi destinate crescătoriilor de porci şi de păsări, cu unele aplicaţii limitate şi la îngrăşarea viţeilor.

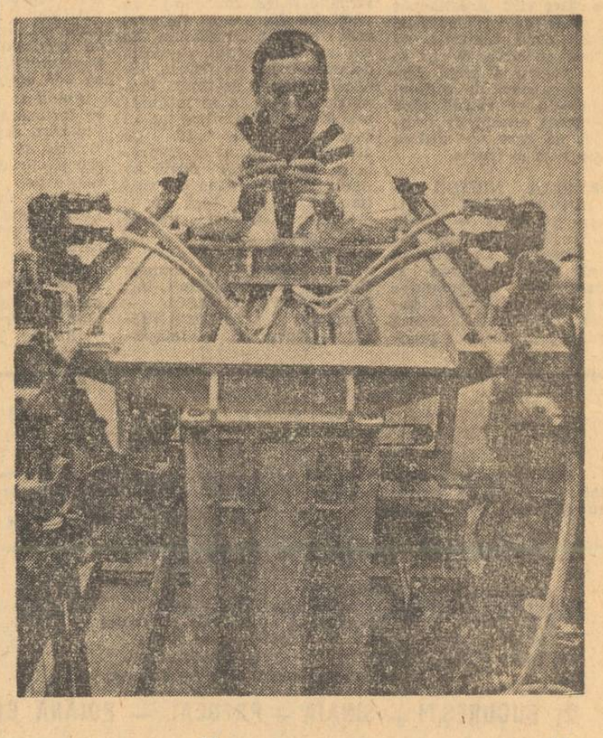

MAŞINĂ AUTOMATĂ DE INFORMARE CINEMATOGRAFICĂ

La Institutul de cercetări pentru maşini şi sisteme de comandă din Perm (Uralul apusean) a fost realizată o maşină informaţională pe bază de circuite integrate, capabilă să găsească şi să elibereze în decurs de 10 secunde unul din cele un milion de microfilme aflate în depozitul său. Cliseul găsit poate fi vizionat pe ecran sau copiat. Inovaţia oamenilor de ştiinţă sovietici din Ural va cunoaşte largi aplicaţii la institutele de cercetări şi proiectări, la serviciile de asigurare informaţională ale diferitelor ramuri ale economiei naţionale.

În foto : unul din blocurile principale ale maşinii informaţionale specializate — blocul de căutare a microdiapozitivelor.

PERICOLUL DE A FI PREA „MODERNI"

• Supertălpile și fracturile • Corsetele au fost abolite dar hainele strimte sînt foarte moderne • Preludiul varicelor • Mania siluetelor manechin

Multe glasuri cu autoritate condamnă capriciile modei. Nu mai departe decît niște foarte recente excentricități moderne care, exagerate, devin adevărate pericole publice, sînt ostracizate, dacă nu cu vehemență, cel puțin cu competență.

Medicii sînt de-a dreptul îngrijorați de pildă de „nebunia" pantofilor cu tălpi groase, adevărate șocluri pe care echilibrul femeii devine foate puțin stabil. Într-un recent articol publicat, dr. André Soubiran, colaboratorul permanent al săptămînalului „Jours de France" amintește cîteva astfel de nebunii, generatoare de accidente și, în orice caz, cu urmări de loc fericite asupra sănătății.

Cea mai gravă din toate pare să fie moda pantofilor cu tălpi a căror înălțime e foarte generoasă în centimetri. Cocotate pe adevărate platforme ce transformă pantofii în coturnii vechilor greci, mai înțelepți de altfel, deoarece îi foloseau numai pe scenă și doar pentru ca actorii să poată fi văzuți mai bine de public, femeile riscă la tot pasul accidente, dintre care cele mai simple pot fi entorsele și fracturile. De fapt, de ani de zile, în locul pantofilor care să nu fie nici prea largi, nici prea înguști, tocurile nu prea înalte, care să fie moi și etanși pentru a proteja de umiditate, și a preveni reumatismele, bătăturile sau monturile, asistăm la diverse mode lansînd, cînd pantoful balerin — nerecomandabil din pricina lipsei tocului — cînd pantoful cu vîrf ascuțit și toc cui, foarte înalt — penibil pentru coloana vertebrală și acum, pantoful cu supertalpă, un mijloc sigur, pentru pierderea echilibrului.

Dar nu numai pantofii suferă din pricina schimbărilor și excentricităților modei. Ea cere acum și haine foarte strimte, atît de strimte încît mișcarea devine o problemă dacă nu vrei să riști în public, o spectaculoasă ruptură pe la încheieturi. Nu se mai pune în discuție aspectul estetic și el, destul de deplorabil într-o astfel de îmbrăcăminte. Din punct de vedere medical însă, hainele prea strînse pe corp nu protejează nici de frig — iarna, nici de căldură — vara, întrucît nu lasă loc unei pături de aer între corp și îmbrăcăminte. De asemenea, purtarea lor duce la o proastă circulație a sîngelui și la apariția varicelor.

Femeia modernă, lansată de stiliștii de modă, apare slabă, chiar foarte slabă. Se țin diete de slăbire cu orice preț, pentru a ajunge la imaginea manechinelor cu siluete băiețești. Această cursă pentru slăbire se termină de multe ori cu o anemie sau cu alte boli grave! Se pare că e nevoie — cum spunea un specialist francez — ca un stilist de modă să lanseze o siluetă de femeie mai plinuță...

Se practică și o altă „modă". Femeile, mai ales cele tinere renunță să poarte sutien. Pe moment și aparent, nici un pericol. Dar mai tîrziu, mușchiul, nesusținut riscă să obosească, să se lase mai mult decît trebuie.

În ultima instanță, cîteva cuvinte pentru bărbații adepți ai părului lung, în ciuda faptului că această modă își cam pierde actualitatea. Părul lung cere o îngrijire mai atentă. Altfel, se deteriorează de timpuriu. Neglijată, această pieptănătură este preludiul calviției.

Complicată, neîndurătoare e moda cînd nu știm să-i temperăm exagerările, nu?

Desene de Tanți PFENNINGS

AM SCĂPAT ȘI DE GRIJA ASTA...

Unii specialiști spun că fructele trebuie mîncate cu coajă, deoarece aceasta are cea mai puternică concentrație de vitamine. Alții — din ce în ce mai mulți în ultimii ani — atrag serios atenția asupra pericolului de a consuma coaja din pricina poluării. Controversa aceasta a luat sfîrșit.

S-a descoperit că totuși coaja fructelor nu are o valoare nutritivă mai mare decît conținutul lor. În schimb, numeroase produse chimice, printre care și pesticidele se concentrează în deosebi, în coajă.

Este bine sau nu să mîncăm și coaja fructelor? Problema a fost elucidată. Am scăpat și de grija asta...

Aflați de la noi

MUZEUL APELOR MINERALE

Fotografia de jos — reprodusă din revista „Prisma" — a fost făcută la muzeul apelor minerale din Bad Vilbel, în apropiere de orașul vest-german Frankfurt. După cum ne informează aceeași revistă, originalul muzeu cuprinde istoria apelor tămăduitoare de-a lungul ultimelor cinci secole. O istorie pornind de la sticlele de metal înfundate cu maiul — priviți fotografia — și pînă la sticlele de apă minerală de azi, umplute și îmbuteliate mecanizat, asigurînd o producție zilnică de aproape 12 milioane sticle.

ARTIZANAT BRAȘOVEAN

Ne-am reamintit de bunul gust ce predomină în produsele de artizanat brașovene, observînd originalele poșete din piele cu aplicații din metal, ingenios lucrat, în tonul variatelor obiecte tradiționale decorative, făurite de meșterii din aceste locuri. Prețul unei astfel de poșete, puse în vînzare în magazine de artizanat: 172 lei.

CULOAREA OCHILOR E PLINĂ DE PROMISIUNI

Dintotdeauna, ochii ființei iubite sînt, orice culoare ar avea, cei mai frumoși din lume! Cît de mult dezvăluie însă, culoarea lor, caracterul, temperamentul sau comportamentul în viață, nu a constituit obiect de cercetare științifică. Pînă acum cîtva timp, cînd după cum relatează publicația „Newsweek", psihologul american dr. Morgan Worthy de la universitatea din statul Georgia a făcut uimitoare descoperiri, studiind statisticile de baseball. Jucătorii care au ochi de culoare închisă reușesc mai bine în locuri ce pretind reflexe rapide, în timp ce alții cu ochi de culoare deschisă sînt mai pricepuți în acțiunile care cer mai mult calcul. O constatare asemănătoare s-a făcut și la animale. Ciinii de pază, selecționați pentru reacțiile lor rapide au ochii mai închiși, iar ciinii de vînătoare, crescuți pentru rezistența lor au ochii mai deschiși.

Revelatoare, această asociație genetică.

MODA

Sfîrșit de săptămînă la munte

1) Peste o jachetă de lînă, veți purta o haină trei sferturi cu gulerul tricotat. *Bereta și mănușile asortate cu gulerul vor îmbogăți acest ansamblu.*

2) Pardesiul trei sferturi *se completează la guler și fentă cu piele sintetică (scai) la care asortați bascul și mănușile.*

3) O jachetă scurtă, de culoare vie, *cu mînecă raglan și multe tigheluri* se poartă cu un pantalon gros, avînd o croială largă.

4) Scurtă din material flaușat, *călduros, care va fi mai modernă combinînd-o cu scai, la umeri, la manșete, la guler și la cordon. Se închide cu fermoar.*

5) Cardigan din material uni, *garnisit cu tigheluri. Un șal lung, tricotat în mai multe culori va completa această ținută.*

6) Costum sport — jachetă petrecută la două rînduri cu guler și revere late și pantalon larg evazat — *din catifea reiată.*

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

N. POPOVICI — Iași. Lămîiul obținut prin altoire începe să fructifice la 4—5 ani. În general, mugurii de rod se formează pe ramuri de ordinul IV, deci cu ocazia tăierilor de formare la lămîi trebuie grăbită apariția acestor ramuri. În acest scop, în primii ani se procedează în felul următor: altoiul se ciupește (se rupe vîrful) cînd atinge înălțimea de 40 cm., formîndu-se astfel trunchiul lămîiului. Se aleg trei sau patru dintre lăstarii care vor crește către vîrf. Aceștia vor fi ramurile de ordinul I al coroanei. Cînd ramurile au lungimea de circa 30 cm se ciupesc pentru a grăbi formarea ramurilor de ordinul II. Operația se repetă pînă se formează ramuri de ordinul IV, pe care vor apărea primele flori și fructe.

CORNELIA NISTOR — Iași, LUCIAN RUSS — Timișoara. Șt. DAN — Timișoara. Îngălbenirea și căderea frunzelor de ficus se întîmplă mai ales iarna și se datorează următoarelor cauze: lipsa de lumină suficientă; alternarea bruscă a luminii prin mutarea plantei de la un loc la altul, sau chiar numai răsucirea pe loc, a vasului; expunerea plantei la curenți de aer și valuri de aer rece; excesul de umiditate. În perioada de iarnă este recomandabil ca pămîntul din vas să fie udat rar, eventual, umiditatea din sol să fie parțial suplinită de udatul des pe frunze. Uneori, frunzele se usucă fără să cadă. Aceasta se întîmplă mai ales cînd frunzele nu au fost curățate de praf. De aceea, este indicat ca frunzele să fie curățate odată pe lună, cu un tampon de vată îmbibat cu apă. Încă un amănunt: ficusul trebuie transplantat odată la 2-3 ani (primăvara).

Gavril PAȘCA — comuna Butoești, jud. Mehedinți, ing. B. CONSTANTINESCU — București și L. ȘTEFĂNESCU — București. — Iată cîteva sfaturi în legătură cu îngrijirea trandafirului de China (Hibiscus rosa sinensis) pentru realizarea unei înfloriri bogate și de lungă durată.

În timpul iernii, planta se ține într-o încăpere luminată, la o temperatură de 10—14 grade, fiind udată moderat. Dacă temperatura este prea scăzută sau prea ridicată, planta poate să-și piardă frunzele. Primăvara, se schimbă pămîntul din vas, folosindu-se un amestec format din 3 părți mraniță, o parte pămînt de țelină (sau de grădină) și puțin nisip. Săptămînal, odată cu udarea se vor aplica îngrășăminte.

Avînd în vedere că florile se formează pe lujeri noi și viguroși, după trecerea înfloririi, se aplică o tăiere scurtă. Procedînd astfel, vor crește noi lăstari, în vîrful cărora se formează boboci și flori. Trebuie știut că lăstarii slabi și scurți nu înfloresc.

Ing. Ștefan BALANESCU
profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad", Roman, județul Neamț

SFATURI PENTRU HORTICULTORII AMATORI

SUGESTII PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Grișul fiert în lapte este un desert excelent pentru copii, dar grișul poate constitui baza unei game întregi de dulciuri, economice și hrănitoare, pe care cei mici, și nu numai ei, le vor găsi pe placul lor.

Budincă cu zahăr ars

100 g ciocolată amăruie, 3/4 l lapte, 150 g zahăr, 100 g griș.

Topiți ciocolata și 80 g de zahăr în lapte. Puneți laptele pe foc. Cînd începe să clocotească, turnați în ploaie grișul. Lăsați să fiarbă 15 minute. Amestecați din timp în timp. Puneți restul de zahăr într-o formă rotundă, adăugați două linguri de apă. Caramelizați zahărul rotind forma în toate sensurile ca să se îmbrace bine pereții. Turnați grișul fierbinte în forma răcită. Lăsați cîteva ore. Răsturnați pe un platou.

Budincă cu sos de vin

100 g stafide, un pahar mic de lichior, 1 l de lapte, 125 g zahăr, 1/2 baton de vanilie, 150 g griș, 50 g unt, un praf de sare, 4 ouă. Pentru sos: 3 gălbenușuri, 125 g zahăr, un pahar de vin alb sec, 1 pahar mic de lichior.

Puneți stafidele la macerat în lichior. (De preferat cu cîteva ore înainte). Fierbeți laptele cu zahărul și batonul de vanilie despicat de-a lungul și turnați grișul în ploaie amestecînd cu o lingură de lemn nouă. Lăsați să fiarbă 15 minute. Luați de pe foc. Scoateți vanilia. Adăugați untul, sarea și pe rînd cîte un gălbenuș. La urmă, încorporați albușurile bătute spumă tare și turnați compoziția într-o formă rotundă, suficient de adîncă și bogat unsă cu unt. Coaceți-o în cuptor și în bain-marie timp de 30 de minute. Lăsați-o să se răcească apoi răsturnați-o pe un platou.

Separat preparați sosul: frecați gălbenușurile cu zahăr pînă ce devin spumoase și albicioase. Puneți amestecul în bain-marie pe foc mic și turnați încet, încet vinul și lichiorul fără a înceta să amestecați. Sosul trebuie să crească și să se îngroașe. Serviți-l rece cu budinca de griș.

Crochete de griș

6 dl de lapte, 60 g zahăr, 125 g griș, 100 g ciocolată, 3 ouă, 60 g stafide, 30 g unt.

Fierbeți laptele împreună cu zahărul. Turnați grișul în ploaie și lăsați-l să fiarbă pe foc mic, amestecînd din timp în timp. Dați-l deoparte și adăugați untul, stafidele și ouăle bătute ca pentru omletă. Faceți din această pastă crochete lungi de 4-5 cm și groase cît degetul mare. Așezați-le pe o tavă unsă și coaceți-le 20 de minute la cuptor cu foc potrivit. În momentul cînd doriți să le serviți, îmbrăcați-le cu ciocolată topită la cald cu puțină apă.

Rotițe cu gem

1/2 l de lapte, 100 g zahăr, 1/2 baton vanilie, 120 g griș, 50 g unt, un praf de sare, 6 gălbenușuri, gem de vișine sau coacăze, unt sau untdelemn pentru prăjit

Fierbeți laptele cu zahăr și vanilie. Turnați grișul în ploaie. Amestecați să nu se facă cocoloașe. Lăsați-l să fiarbă 15 minute continuînd să amestecați. Luați de pe foc, lăsați să se răcorească. Întindeți această pastă pe o placă. Grișul nu trebuie să aibă mai mult de 2 cm grosime. După ce s-a răcit, cu două pahare cu diametrul diferit tăiați inele de griș. Rumeniți-le în unt. Așezați-le pe un platou, umplînd mijlocul inelelor cu gem.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

COSMETICĂ

ARMONII COLORISTICE

La fel ca și în pictură, în machiaj, trebuie să ținem seama de tendințele modei culorilor, care accentuează sau lasă în umbră anumite trăsături ale obrazului, suprimă sau adaugă în cantitate sau intensitate.

Ca noutăți de prim ordin, mai ales în machiajul de seară sau festiv, se situează, printre altele, **colorarea pleoapelor și a arcadei ochiului, în înălțime**, pornind de la capătul ochiului în adîncitura peretului nazal pînă sub marginea sprincenei. De asemenea, sub pleoapa inferioară o ușoară umbră, cît ține linia ochiului, fie din aceeași culoare a tonului general de fard al arcadei, fie o umbră maronie, foarte fin difuzată.

O altă noutate este **fardul cu efecte sclipitoare** — diamant — plasat pe mijlocul pleoapei superioare și pe jumătatea arcadei superioare, peste fardul de bază al arcadei ochiului. În lipsa unui astfel de fard, se poate amesteca fardul colorat gras, pe care îl aveți, cu puțină pulbere argintie sau aurie sau cu fard argintiu sau auriu, gras.

Fardul ochiului (pleoapă și arcadă) are trei nuanțe: o nuanță generală (ca bază) pînă la sprîncene, o nuanță mai închisă, pe pliul ochiului, acolo unde se întîlnește marginea ochiului cu arcada lui și acest fard-diamant de nuanță mai deschisă, cu efecte luminoase. Culorile sînt diverse: de la ocrul maroniu pînă la tonuri mai deschise, terminînd cu bej-gălbui, apoi bleu, roz, verde crud, verde jad, mov, movlavand etc., etc.

Ochii nu mai sînt la modă prelungiți și subliniați cu linii vizibile. Se va păstra o ușoară subliniere a pleoapei superioare, numai cît ține ochiul, dar genele vor fi foarte bine și intens colorate cu rimel negru, maroniu închis, ori bleumarin, cu vîrfurile întoarse în sus, fir cu fir. Pleoapa inferioară rămîne nesubliniată cu o linie. Ea este numai umbrită de culoare și genele foarte bine colorate și ele, fir cu fir, în toată lungimea lor.

Sprîncenele, frumos arcuite, rămîn tot de culoare deschisă (maron deschis), bine pieptănate sau desenate, nu prea groase, cu tendința spre subțiri.

Obrazul este plăcut și vizibil colorat, ca un măr, vădind o tendință de sublinieron deschis. Buzele sînt fardate cu un ruj de culoare frez, strălucitor.

Pentru brunele cu ochii negri sau căprui, recomandăm machiajul turcoaz. Fondul de ten este bej-auriu, sprîncenele maron, iar pleoapele și arcada au trei tonuri de bleu-vert sau turcoaz, cu retușurile necesare ale pleoapei superioare și arcadei, cu fard bleu-verde sau turcoaz lucitor. Pe linia pleoapei superioare, o ușoară urmă de turcoaz mai aprins, cît ține lungimea ochiului. Genele se dau cu rimel negru. Pentru a scoate mai bine în relief ochii, buzele au o culoare mai ternă (cărămiziu-inchis).

Constanța POPOVICI
pictor machior

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

I. DĂNILĂ — comuna Vulturești — jud. Suceava. — *Paraplegia, pe care o aveți, poate avea cauze diferite: boli ale măduvei spinării, leziuni ale coloanei vertebrale, afecțiuni ale nervilor membrelor inferioare și altele. Pentru stabilirea unui diagnostic și a unui tratament corespunzător, adresați-vă medicului neurolog din orașul Suceava.*

D. ALEXE — Constanța. — *Scleroza în plăci este o maladie a măduvei spinării cu evoluție lungă. Urmați mai departe tratamentul prescris la clinica de neurologie. Mydocalm — sau Cloroxazon dă totuși rezultate bune, respectiv dozele indicate. Hidroxizin, comprimate — 3 pe zi — precum și vitaminele B 1 și B 6 vă vor folosi. Nu neglijați să vă arătați periodic medicului neurolog din localitate.*

STELIANA DUMITRU — Cimpina. — *Durerile precordiale pe care le acuzați pot fi datorate unei afecțiuni cardiace, unei afecțiuni pleurale, unei nevralgii etc. Pentru stabilirea unui diagnostic, consultați un medic cardiolog. Veți arăta medicului dacă durerea apare la efort fizic sau nu, dacă aveți greutate în respirație (gîfîială) la urcatul scărilor, precum și alte simptome pe care le aveți.*

Copilul are o mărire a amigdalelor (hipertrofie) cu amigdalite repetate la intervale relativ scurte și a suferit și de o complicație (otită). În cazurile acestea, tratamentul chirurgical (amigdalectomia) este cel mai indicat, punîndu-l la adăpost de alte complicații: reumatism infecțios, boli de inimă etc.

ELENA STOIAN — Cimpina. — *„Învățul are și dezvăț". Depinde numai de dv. ca să fie definitiv. În problema cealaltă, nu cred să fie cazul de intervenție chirurgicală. Adresați-vă medicului specialist. Un regim alimentar fără excitante (piperături, acrituri, băuturi alcoolice, abuz de cafea, cacao) vă va folosi.*

ELENA CASANDRA — Comuna Iancu Jianu, jud. Olt. — *Pentru a se stabili forma de reumatism a copilului dv., adresați-vă neîntîrziat medicului reumatolog din Policlinica teritorială de care aparțineți.*

DOINA MAUDESCU — Craiova. — *Pentru stabilirea unui diagnostic este necesar să vă vadă neapărat un medic ginecolog. Secrețiile de care îmi vorbiți, unele sînt fiziologice, altele patologice. Examenul bacteriologic de laborator vă va lămuri.*

PETRU ROTH — Constanța. — *Sînteți prea tînăr ca să fie vorba de afecțiunea de care spuneți. După semnele descrise, este vorba de o nevrozâ. Vă recomandăm injecții cu Folcisteină, Vitamina B6 — 2 comprimate pe zi, Pasinal — 3 linguriță pe zi. Vă sfătuim să nu vă mai gîndiți la simptomele respective. Uitați-le și vă veți simți mai bine.*

DIN MARILE CARTIERE DIRECT LA MUNTE!

Pentru amatorii de schi și cei ce apreciază farmecul montan în haină albă, Întreprinderea de turism, hoteluri și restaurante — București, organizează excursii cu autocarele pe itinerariile:

1. BUCUREȘTI — SINAIA — PREDEAL

cu plecare din cartierele:
DRUMUL TABEREI — Cinematograful Favorit
BERCENI — B-dul Metalurgiei — centrala telefonică
TITAN — Complexul A. 9 — restaurantul Miniș
PIAȚA PALATULUI R.S.R. — restaurantul Cina.
— Costul excursiei = 67 lei de pers. —

2. BUCUREȘTI — SINAIA — PREDEAL — POIANA BRAȘOV

cu plecare din:
PIAȚA PALATULUI — restaurantul Cina.
— Costul excursiei = 77 lei de pers. —

IMPORTANT: Plecările au loc în fiecare duminică la ora 7.00, iar în costul biletului, care se achită DIRECT LA AUTOCAR, este inclus și dejunul

EXCURSII CU TRENUL PE ITINERARIILE:

1. — BUCUREȘTI — SINAIA — BUȘTENI - PREDEAL

1 zi — cu plecări în fiecare duminică din:
— Gara de Nord la ora 5.12
— Gara Basarab la ora 8.00
— Costul excursiei = 38 lei de pers. —

2. — BUCUREȘTI — SINAIA — BUȘTENI - PREDEAL

1½ zi cu plecare în fiecare simbătă din Gara de Nord, la orele 14.58.
— Costul excursiei = 87 lei de pers. —

INFORMAȚII SUPLIMENTARE
— la Filialele de turism din cal. Victoriei nr. 100 și B-dul Republicii nr. 68
— telefon 15.74.11 și 14.08.00

(5675)

VIZITAȚI

Unitățile cooperației de consum:
— Motelul Ilișești — la 23 km de Suceava spre Gura Humorului
— Hanul Drăgușeni — la 52 km de Suceava spre Roman
— camere confortabile și restaurant, condiții excelente pentru petrecerea unui concediu plăcut și în sezonul de iarnă.

(5696)

COOP

RECOOP

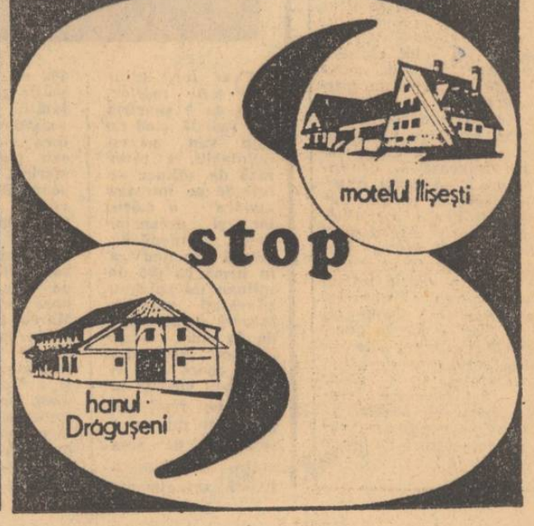

ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG

MAMA ŞI... FIUL

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„Mult stimate tovarăşe Stoian,

Încă de mai mulţi ani am fost îndureraţi de soarta unei colege de-a noastre, profesoară pensionară (de limbă franceză), orbită de „iubire maternă", ceea ce, în fond, i-a şi dăunat imens unicului ei fiu, inginer, în vîrstă de peste 45 ani, decăzut în ultimul grad de beţie. Aşadar, prima vinovată e tocmai maică-sa care a fost şi este, permanent, de o indulgenţă care depăşeşte orice crezare. El, fiul, o bate ca să-i ia pensia, mîntind-o veşnic cu angajări în serviciu (pe care niciodată nu le caută sau, probabil, nu prea le găseşte, fiindcă e cunoscut peste tot, în Brăila şi în Galaţi, cu viciul pe care-l are).

Ne-am gîndit să intervenim trimiţîndu-vă prezenta scrisoare, numai pentru ca s-o salvăm la timp pe mama-martiră din ghearele fiului care a abdicat de la orice moralitate... Dacă aţi vedea numai camera în care locuieşte acest fost intelectual, v-aţi lămuri: îşi vinde hainele, şi-a vîndut plapuma, salteaua, lenjeria — toate pentru băutură (fiind sigur că maică-sa, din pensie, le va repune la loc în oarecare măsură). E ceva de nedescris ! Fosta profesoară se refugiază pe unde poate, el o descoperă şi n-o slăbeşte. Toţi profesorii şi foştii elevi ai profesoarei F. I. sînt consternaţi, însă cum ea nu se plînge public, nimeni nu s-a hotărît să ia taurul de coarne, să intervină pentru urgenta trimitere la dezalcoolizare a alcoolicului. Precizez că mama va vorbi cu greu, căci este extrem de timorată, speriată de „ieşirile" propriului fiu. Eu am locuit şi funcţionat, pînă acum cîţiva ani, în Brăila, dar ceea ce v-am descris este de dată recentă.

VICTOR C. POPESCU-SCĂUŞANU
str. 1 Mai nr. 18 Bl. 6 et. 1 ap. 8 Sinaia".

Mult stimate tov. Victor Popescu, indiscutabil, intervenţia dv. este firească şi, sperăm, salvatoare. Cazul din Brăila, deosebit de trist în primul şi în primul rînd pentru că-i vorba de o mamă şi de fiul ei, arată ce poate „culege" o femeie, după o viaţă de muncă, din partea propriei progenituri. Pe de altă parte, lărgind sfera discuţiei, încerc să atac împrejurările nefericite care au drept protagonişti asemenea oameni căzuţi în patima beţiei. Fără doar şi poate, pentru cei — imensa majoritate — nedecăţi paharului „ieşirile" alcoolicilor, se cuvin a fi puse, prompt, la punct. Printre măsur', (şi nu dau deloc argumentul ca pe un fel de „circumstanţă atenuantă") *cura de dezintoxicare*, căci aceştia sînt BOLNAVI (într-un sens), de unde şi excelenta dv. propunere de a fi — cel în cauză — de urgenţă internat. Mai greu va fi, evident, ca nefericita mamă să găsească mijlocul de a şterge (cu ce „burete" fermecat) amintirea tuturor necazurilor trecute, a tuturor insultelor şi brutalităţilor... Cu toate că, ştim prea bine, o *inimă de mamă* găseşte întotdeauna extraordinare resurse, în orice împrejurare, „chimismul" ei inefabil vindecă răni de nevindecat, scoate la liman — în împrejurări oricît de dramatice — pe cel căruia i-a dat viaţă...

Totodată, zic eu, cînd avem de-a face cu un individ care a apucat-o pe panta primejdioasă (pentru sine, pentru ai săi, pentru ceilalţi) a beţiei, neapărat trebuie să avem în vedere (măcar pentru liniştea noastră sufletească) dacă el este pur şi simplu un beţiv, un *om de nimic* care în viaţă n-a izbutit să clădească vreun lucru cît de mărunt, dar *să clădească*, ori avem de-a face cu un om care şi-a pierdut — din cine ştie ce motive, fie şi inacceptabile pentru noi — busola, un individ slab care n-a găsit altă „soluţie" decît... alcoolul. Dacă pentru primul tip repulsia noastră nu poate fi decît totală, ca faţă de un beţivan şi atît, pentru al doilea tip se cuvine (repet: măcar în forul nostru interior) să chibzuim „detaliile" cazului, tocmai în perspectiva încercării de salvare a acestuia (simpla dezalcoolizare, presupun, nefiind suficientă), ci cerîndu-se şi intervenţia psihologului, a celui care „dezintoxică" nu numai trupul, dar şi sufletul, dacă-i nevoie ! Precizez, stimate corespondent, că partea finală a comentariului meu nu are strictă legătură cu cazul descris de dv., însă am ţinut să o adaug, anume pentru alte cazuri în care (şi s-a întîmplat nu o dată) *oameni de valoare* au căzut, grav, în patima beţiei. Ceea ce, s-o recunoaştem împreună, este o dublă tragedie, a celor din jur, care-i întîlnesc, dar şi a lor înşile...

POST — SCRIPTUM. Ana Duţă — Ploieşti: Rog să-mi comunicaţi de urgenţă în ce fază se află cazul despre care mi-aţi scris mai de mult.

ECOURI BINEVENITE. Ministerul Muncii (sub semnătura Directorului general adjunct, dr. Gh. Popescu) ne comunică ; a) *Arion V. Gheorghe* din com. Nalbant, satul Trestenic, jud. Tulcea, va căpăta un mijloc special de transport pentru invalizi (în mod gratuit), obţinînd totodată un ajutor băneşc ocazional de 500 lei ; b) *Popa C. Constantin* din Bacău, str. Gh. Asachi nr. 20, va obţine aparatele ortopedice solicitate ; făcîndu-i-se propunerea de a fi repartizat, pentru studii, la un liceu economic special (cu întreţinere completă), sus-numitul a refuzat.

De la *Întreprinderea de săpun „Stela"* primim: „În numărul 844 din decembrie 1973 a apărut sesizarea tov. *Gheorghe B. Cotorogea* din com. Balta, jud. Mehedinţi, referitoare la fiul său *Constantin Gh. Cotorogea* despre care nu ştie nimic în prezent. Vă facem cunoscut că tov. Constantin Gh. Cotorogea este salariatul Întreprinderii de săpun „Stela" (Bucureşti, şos. Colentina nr. 54, sector 2), în calitate de topitor grăsimi, cu un salariu tarifar lunar brut de lei 1346".

Consiliul popular al sectorului 4, Bucureşti (Biroul Autoritatea Tutelară) ne anunţă repartizarea minorei *Duca Doichiţa* (despre care am scris în „Cazul Doichiţa şi teritoriul responsabilităţii") la Casa de copii nr. 8 din Bucureşti, iar în ceea ce o priveşte pe sora acesteia, Mihaela, la data respectivă (a comunicării) se intervenise la Inspectoratul şcolar municipal pentru *urgentarea* repartizării ei la o unitate de preşcolari... Întrebăm: la ora actuală (şase luni de la publicarea articolului) a fost sau n-a fost repartizată *Mihaela Duca* ? (întrebare adresată atît Consiliului popular al sect. 4, cît şi Inspectoratului şcolar municipal).

Învăţătorul *Petre Nicolaescu* de la Şcoala generală nr. 14, Ploieşti, referindu-se la fetiţa *Maria Dragomir* din com. Fulga, jud. Prahova, (despre care am scris în „Pentru cine sună trist clopoţelul ?"), arată că pionierii detaşamentului clasei a IV-a B (în număr de 32) au cerut amănunte în com. Fulga, apoi i-au scris direct, i-au expediat ilustrate, declarînd-o „Prietena detaşamentului". De asemenea, „aflînd de la învăţătoarea fetiţei, tovarăşa Vasilica Ilie, că Maria a fost internată la Spitalul clinic Fundeni, în vederea unei operaţii la inimă, am continuat a-i scrie cuvinte de îmbărbătare, am apelat şi la conducerea spitalului şi la medicii care o îngrijeau, rugîndu-i să-i dea cît mai multă atenţie acestei fetiţe, „prietena detaşamentului nostru". De la spital am primit vestea că Maria s-a reîntors în comună. Continuăm să-i scriem, să-i trimitem ilustrate (săptămînal)". Scrisoarea din Ploieşti, primită înaintea vacanţei de iarnă, menţionează că o delegaţie a detaşamentului îi va face chiar o vizită — cu daruri — de Mariei. Am dori să aflăm dacă aţi făcut vizita proiectată şi cum a decurs aceasta ? Oricum vă felicităm pentru bunătatea voastră.

De la Iaşi primim: în legătură cu corespondenta noastră *Luca M. Viorica* din satul Bădeni, com. Scorbinţi, jud. Iaşi, care a solicitat mai de mult Comisiei judeţene pentru ocrotirea minorilor ca fata ei *Luca Lăcrămioara* să fie înscrisă la Şcoala specială de la Miclăuşeni, se va interveni pe lîngă Ministerul Muncii (singurul în măsură să decidă şi care — pare-se a aminat, cîndva, soluţionarea cazului). Revenim astăzi — s-au scurs peste şase luni de la primirea răspunsului — rugînd Comisia judeţeană pentru ocrotirea minorilor a jud. Iaşi să ne răspundă dacă a fost rezolvat, conform promisiunilor, cazul susamintit.

NOUTĂŢI FILATELICE

„EUROMAX"

La sfîrşitul anului trecut anunţam, la această rubrică, o amplă expoziţie maximafilă: „Ex-Eu-Max". Preşedintele secţiei de maximafilie din cadrul A.F.R., dr. Valeriu Neaga, ne-a informat că s-a stabilit o denumire mult mai potrivită manifestării ce va fi găzduită de Ateneul Român: „EUROMAX". Totodată, în cadrul unei prime conferinţe de presă, ziariştii prezenţi au aflat că la Expoziţia europeană de maximafilie şi-au anunţat participarea expozanţi din peste 20 de ţări. Ei vor prezenta colecţii de ilustrate maximafile ce vor ocupa peste 800 de panouri. Va fi o adevărată sărbătoare a maximafiliei europene, asupra căreia vom mai reveni.

ŞCOLI FILATELICE

Profesorul Vasile Arnăutu, harnicul preşedinte al Filialei judeţene Botoşani a A.F.R. ne-a comunicat preluarea unei relevabile iniţiative băimărene: înfiinţarea unor cursuri de filatelie, pe care organizatorii le-au numit „şcoli filatelice". În cadrul acestora, foarte tinerii filatelişti din Botoşani şi Dorohoi deprind tainele colecţionării de mărci poştale, fiind îndrumaţi cu dragoste şi competenţă de prof. Angela Bordeianu şi Tomiţă Marinescu. Iată în fotografie, un grup de elevi care compun grupa A a şcolii filatelice din Botoşani.

UMOR STRĂIN

— Fii atent, să nu mergi spre mijloc...

— Maria mi-a spus că naşterea ei este legată de o taină.
— Evident, data...

— Dacă mai spui un cuvînt mă laşi văduvă...

— Şi chiar pretinzi că ai greutăţi la mers de cînd te-am operat la picior ?

Din lumea eşichierului

Pe măsura trecerii timpului, jocul de şah a căpătat din ce în ce mai mulţi adepţi, pe arena acestei activităţi remarcîndu-se maeştri de mare clasă.

Întrucît şi în ţara noastră există nu numai mari maeştri, ci şi numeroşi iubitori ai şahului, ne adresăm acum acestora din urmă cu cîteva întrebări, presupunînd că pasiunea lor nu se manifestă doar faţă de tabla cu 64 de pătrăţele, ci şi faţă de istoria şahului.

Întrebările noastre sînt următoarele:

1. Cînd şi unde a luat fiinţă Federaţia internaţională de şah (F.I.D.E.)? Ce legătură a avut ţara noastră cu acest eveniment ?

2. Cînd şi unde s-a desfăşurat prima olimpiadă de şah, campionat mondial pe echipe ? Ce cupă a luat fiinţă cu această ocazie şi care au fost primele echipe clasificate ?

3. Cînd şi unde au avut loc următoarele două olimpiade de şah pe echipe şi pe ce locuri s-au clasat atunci echipele României ?

Le dorim iubitorilor eşichierului răspunsuri cît mai corecte şi complete !

Ghicitori

Ghicitorile ce vor urma ne-au fost puse la dispoziţie de cititorul **OVIDIU ARDELEANU**, din comuna Supuru-de-Sus, jud. Satu-Mare.

1 — Ce'a fost mîine şi va fi ieri ?

2 — Cine vorbeşte în orice limbă ?

3 — Drept, oricine mă citeşte / Vede-ndată că sînt peşte / Dar pe dos de m-ar citi / O grădină ar găsi.

4 — Cînd poţi duce apă cu ciurul ?

5 — Eu cînd trăiesc, mereu strălucesc. / Dar, cu strălucirea, mă şi prăpădesc.

VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE

6 — Cînd iei, creşte ; / Cînd pui, scade.

7 — Cînd e ziua mai lungă ?

8 — O fată tînără trecu în zori / Şi-şi vărsă lacrimile peste flori: / Luna le-a văzut şi nu le-a ridicat / Soarele însă, îndată le-a uscat.

Aşteptăm răspunsurile dumneavoastră.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Roata numerelor

Problema se poate rezolva în mai multe moduri, distribuind diferit cifrele în cerculeţe. Iată aici trei soluţii posibile, în care, la prima, numărul constant este 12, la a doua este 15, iar la ultima 18 ;

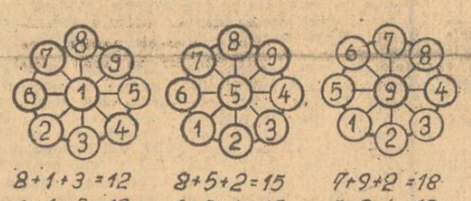

8+1+3 = 12 | 8+5+2 = 15 | 7+9+2 = 18
6+1+5 = 12 | 6+5+4 = 15 | 5+9+4 = 18
7+1+4 = 12 etc. | 7+5+3 = 15 etc. | 6+9+3 = 18 etc.

Menţionăm însă că acestea nu sînt singurele rezolvări, altele, de pildă, rezultînd prin inversarea cifrelor de pe diametre, în exemplele date. Astfel, în cazul primei distribuţii, în locul însuşirii 8, 9, 5, 4, 3, 2, 6 şi 7, avînd pe 1 la centru se poate alege o altă ordine : 3, 2, 6, 7, 8, 9, 5 şi 4, păstrînd pe 1 la centru etc.

Drogurile în antichitate

S-ar părea că frumoasa Helena, soţia regelui spartan Menelaus, cînd a fost răpită de Paris, fiul regelui Troiei, era drogată cu marijuana. După cum se ştie, răpirea aceasta a dus la războiul troian, care a durat 10 ani. Multă vreme, s-a crezut că Troia, ca şi personajele legate de ea, sînt de domeniul legendei. Faptul că în realitate nu era aşa, s-a dovedit de-abia odată cu descoperirea Troiei, de către arheologul german H. Schliemann, în 1872.

Mai recent însă, arheologul grec Spiros Marinatos, a descoperit, în urma unor săpături efectuate în insula Sanatorin, o amforă plină cu seminţe asemănătoare celor de marijuana, bine conservate. Ţinînd seama şi de alte considerente, specialistul grec a ajuns la concluzia că în antichitate, se foloseau drogurile de către cei bogaţi, sau familiile regale, printre acestea aflîndu-se şi frumoasa Helena care, drogată fiind, a putut fi răpită astfel mai uşor.

Poşta cititorilor

Deşi am primit numeroase răspunsuri la întrebările publicate în rubrica noastră apărută în revista nr. 846—847 din 22.12. 1973, sorţii au căzut numai asupra următorilor cititori: **Ioan Pop-Coman**, Oradea, Prof. **Octav Dumitriu**, Vălenii de Vaslui; **Pologea Virgil**, elev, clasa a VIII-a, Bucureşti, **Scubli Horia**, elev, Sighetul Marmaţiei; **Roxana Danielescu**, Ploieşti; Prof. **Cernăţeanu Beniamin**, Buzău; **Vlăduţ Marian**, Sibiu.

Prof. **Cernăuţeanu Beniamin**, Buzău. Problema pe care o propuneţi, reprezintă unul din tipurile clasice de perpetuum mobile, din mecanică, de care s-a ocupat cîndva, într-un trecut îndepărtat chiar şi fizicianul şi matematicianul Stevin. Nu am abordat pînă în prezent tematici legate de perpetuum mobile, pentru că... neţiind posibil. Poate că, dacă s-ar descoperi acel formidabil material denumit de H. G. Wells, „Cavorit", care să realizeze o ecranizare faţă de cîmpul gravitaţional, ar fi posibil un anumit gen de perpetuum mobile, alimentat însă de atracţia gravitaţională. Dar, pînă atunci...

Liliana Nancoff, Liceul „Zinca Golescu", Piteşti. Într-adevăr, pentru mai multă claritate, poate că întrebarea respectivă ar fi trebuit formulată puţin altfel. Dar, odată ce s-au dat precizări pe parcurs, cu mult înainte de sesizarea dv., considerăm că problema este lămurită, şi, deci, închisă. Probabil că nu aţi citit numărul respectiv care s-a referit la această chestiune.

AM REŢINUT în vederea publicării materialele trimise de cititorii **Gămălie D.**, Constanţa, **Scubli Horia**, Sighetul Marmaţiei şi **Nişcoveanu Ionel**, Buzău.

Ing. Liviu MACOVEANU

JOCURI DISTRACTIVE

Un pod din două scînduri

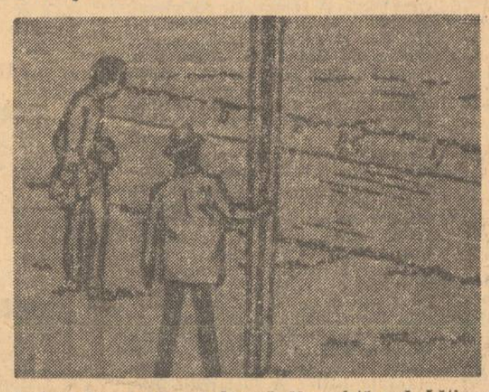

Trebuie trecut un curs de apă. Nu există pod. Lăţimea apei este de 3,5 m ; cum trebuie procedat dacă la dispoziţie nu se află decît două scînduri lungi de 3 m fiecare.

(Dezlegarea în numărul următor)

CÎTEVA FIGURI GEOMETRICE

(Soluţia jocului apărut în numărul trecut)

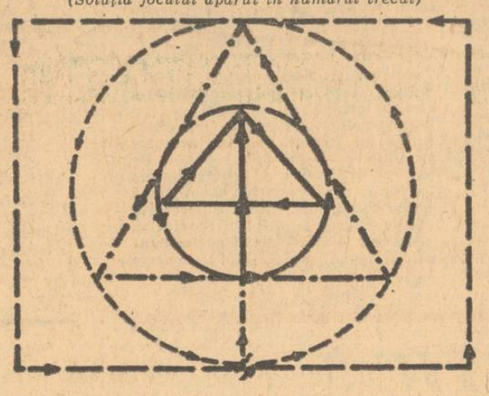

EXPOZIŢIE MONDIALĂ

Prima mare expoziţie filatelică, din acest an, va avea loc la Ierusalim. Ea poartă chiar denumirea oraşului respectiv şi va reuni exponate din zeci de ţări, în perioada 25 martie — 2 aprilie. La această „paradă" a celor mai cunoscute exponate filatelice vor fi prezente şi colecţiile unor filatelişti din ţara noastră: Gh. Negulescu, P. Iosifescu, Alfred Nicolau, Titus Crişan, Constantin Smirnov, Ignat Saphir, Teodor Feldman, Gh. Mircea, Tiberiu L. Vlad, Oana Grosu şi Janie Esra. Dorindu-le succes deplin, aşteptăm „verdictul" palmaresului !

NOUA EMBLEMĂ A POŞTEI ROMÂNE

De la M. T. Tc. am primit înştiinţarea că Poşta română va avea în viitor o altă emblemă. Aceasta va înlocui obişnuitele însemne ale poştaşilor noştri şi va fi folosită oriunde va fi cazul. O reproducem în dorinţa de a o face cît mai curînd... cunoscută.

Aurel CRIŞAN

TÎRGUL DE IARNĂ

Mănuşi din piele căptuşite cu tricot, căciuliţe, fulare, eşarfe, basmale ş.a.

Impermeabile, scurte, jachete, canadiene, bluze de vînt

Paltoane, demiuri, jachete, compleuri cu pantaloni, rochii, fuste

Toate aceste articole le puteţi cumpăra, cu reduceri de preţuri de pînă la 30%, numai în perioada 14 ianuarie — 24 februarie !

Recom

(5691)

REBUS ● REBUS ● REBUS ● REBUS ● REBUS

HIBERNALA

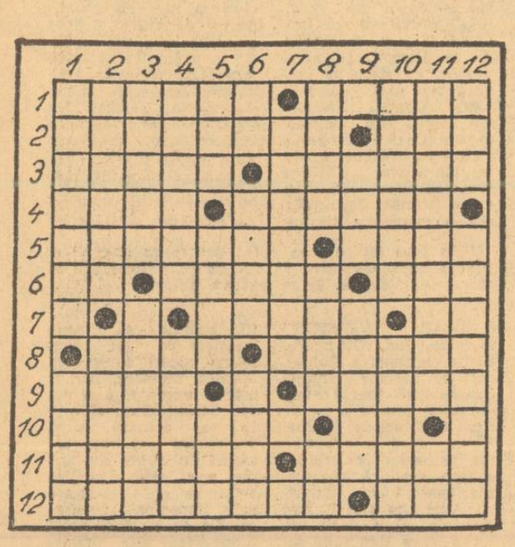

ORIZONTAL: 1) Uriaşul zăpezilor — Un fel de guturai ; 2) Şi ninge, şi plouă, şi plouă, şi ninge... — Vin şi pleacă-n toiul iernii ; 3) A sta într-un loc — Au friguri... cu călduri (fem.) ; 4) Interjecţie — Un vas cu lapte cald ; 5) Artiştii amatori ai sărbătorilor de iarnă — E de neclintit ; 6) Cuprinse de frig ! — Rămăşag popular — Nu mai departe ; 7) Construcţii ale înţeleptului încă din vremea verii — Ten ! 8) Alte construcţii, de zăpadă la laponi — Un bloc de gheaţă rătăcitor ; 9) Nuduri de sezon — Adepţi ai frumuseţii clasice ; 10) Asta nu se mai dezgheaţă niciodată ! — Fără permisiune ; 11) Piruete — Rar ; 12) Tremură din te miri ce — Un tip nu prea nins !

VERTICAL: 1) Gheţari autohtoni — Perfectul redus ! 2) Patinoare naturale ad-hoc — Stratul de zăpadă într-o imagine poetică ; 3) A îngheţat definitiv (fig.) — Munţii de zăpadă din ţara celor mici ; 4) Aruncă cu zăpadă (pl.) — O serie de valoare ! 5) Ornament în arhitectură — Puncte limită pentru pătrunderea gerului — Localitate în India ; 6) Nu-s la minus ! — Cunoscut scriitor cehoslovac — Asirian ; 7) Mari baloturi de omăt ; 8) Comună în R. F. Germania — Tragere de inimă — Cules ! 9) Abreviaţie medicală — Vremea zăpezilor ; 10) Paste făinoase — Litere... înlemnite ; 11) Ţinut la o temperatură foarte scăzută — Gene ! 12) Carie ! — Îngheaţă apele.

Toma MICHINICI

Cuvinte rare: IUSE, OVA, ERU, CAAN, CIF.

AŞA ŞI-AŞA

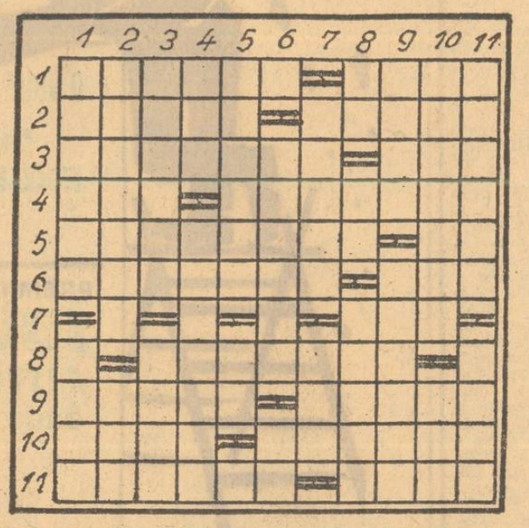

ORIZONTAL: 1) Se-nţelege... clar (fem.) — Cunoscut îndeaproape ; 2) Servită cu bere — Chemarea mării ; 3) Trecătoare în munţi — Un nas în pămînt ; 4) Imediat, înainte ! — Sînt plecaţi ; 5) E lipită la sobă — Ne-a... întors ! ; 6) Pusă-n mişcare — Crăpat pe jumătate ! 7) În teren ! 8) Sînt foarte dotaţi în meseria lor ; 9) Supus unor încercări — Sus... în cameră ; 10) Nume masculin — Schimburi la unele locuri de muncă ; 11) „Ciorchini" care se „coc" primăvara — Loveşte în faţă.

VERTICAL: 1) A făcut priză cu pămîntul (fem.) — El de colo ; 2) Un titan al chimiei — Centru în Tomis ! 3) Boboci pe lac — Nu se-ncurcă ; 4) Linie de centru ! — Neptun al zilelor noastre (pl.) ; 5) Prezenţă de spirit... — Cutie ! 6) Te-ncearcă la examen. (pl.) — Capete de hamac ! 7) E la-nălţime — Miez de castane ! 8) Prinsă la roată !!! — Lună ! — A ieşi la joc ; 9) Asaltată-n sezonul cald (pl.) — Bate drumurile iarna... ; 10) Provoacă neplăceri — Ataşat în faţă ! 11) Un brad de casă (Juniperus sabina) — Dus... de ape (substantivat).

Cornel M. DUMITRESCU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

SĂ-I ZICEM

ORIZONTAL: Pitici — Pam — Ilari — Sali — Litera — Ris — Ici — Tratat — T — Caiete — R — UC — Stoarce — Răi — Alo — RT — Asta — Asia — Taca — Ante — Peruca — Ser — Alimentară.

PEISAJ MONTAN

ORIZONTAL: Carpaţi — Dor — Ural — Antena — Bicaz — AAS — S — Ana — Amur — CI — Itant — Astma — Asma — BO — Ega Iran — C — Erori — Ala — — Tuna — Apa — Arţar — L — Nori — Sinaia — Antinoasa — OI.

Jucăm cu brazilienii și cu argentinienii

de Valeriu MIRONESCU

Tragerea la sorți pentru preliminariile campionatului european înterțări a relansat considerabil interesul public în direcția echipei reprezentative și a problemelor acesteia. Federația se vede în fața obligației urgente de a stabili calendarul meciurilor internaționale pentru doi ani la rînd, 1974 și 1975, sarcină deloc ușoară. Iată, trebuie să tratezi datele a șase meciuri oficiale cu cei trei parteneri din grupă, tu cu interesele tale competiționale, ei, fiecare, cu ale lor. În al doilea rînd, trebuie să ai în vedere cealaltă latură a întrecerilor oficiale internaționale — cupele europene intercluburi, în toamna lui 1974, dar și aceea din 1975 — astfel ca să nu se mai repete greșeli grave de felul celor întîmplate în luna septembrie a anului trecut. În al treilea rînd, trebuie să pui la punct programul pregătitor al echipei naționale — antrenamente, verificări, meciuri amicale, turneul din iarna 1974—75, acesta cu totul altfel conceput decît pînă acum. Apoi, în raport de noile elemente, se cuvine a fi aranjată partea superioară a sistemului competițional intern — campionatul diviziei A și faza finală a Cupei României. În sfîrșit, să nu te pripești cu așezarea întregului program pentru doi ani de zile, fiindcă deocamdată lipsește una dintre coordonatele acestui program și anume distribuția și compoziția grupelor din preliminariile olimpice!

Ținînd seama de toate dificultățile actuale ale echipei reprezentative, ca și de obiectivele fotbalului nostru, să zicem : întărirea veritabilă a cluburilor, a echipelor lor, pentru campionat și pentru prezența efectivă, nu nominală, în cupele europene intercluburi ; pregătirea și participarea onorabilă la campionatul european internațional ; pregătirea și participarea, cu țel de performanță, la preliminariile și turneul final olimpic — întreb :

— Îi va fi posibil unui singur lot de 18—20 de jucători selecționați să facă față tuturor exigențelor : la cluburi, interne și internaționale ; la echipa reprezentativă, în competiția europeană ca și în aceea olimpică ? Răspunsul nu-l poate da o singură persoană, fie ea cît de competentă, cu atît mai puțin decizia nu poate fi luată decît de un for — biroul F.R.F. — și acesta numai pe baza consultării minuțioase a cluburilor furnizoare de jucători și a tuturor specialiștilor care, într-un fel sau altul, au lucrat cu echipele reprezentative în ultimii opt ani. Prin urmare, propun să începem cu ceea ce este logic : cu definirea „politicii" echipelor reprezentative pentru o primă perioadă, 1974—1976, și cu jalonarea drumului pentru o etapă mai îndepărtată, 1976—1978. Plenara comitetului F.R.F., dacă nu va întîrzia să aibă loc, ar ajuta mult la rezolvarea chestiunii de mai sus printr-o părere de ordin general și orientativ despre ceea ce se dorește de la echipa națională, apoi, prin alegerea unui nou birou federal, reprezentativ, deci autoritar, în stare să pună la punct programul de lungă durată.

Deși timpul nu vrea deloc să aștepte, presupun că abia după ce noul birou se va așeza la masa de lucru va veni și soluția la problema conducerii tehnice și a selecției jucătorilor. Am separat intenționat cele două laturi din motive pe care voi încerca să le explic mai departe. Deocamdată, zic, în lipsă de altceva consistent, că n-ar trebui scăpată din vedere nici eventualitatea unei comisii de selecție, separată de antrenor, care să-i dea acestuia pentru antrenare, atît lotul cît și o formație de plecare. Să trec la explicații. Fără nici o reținere, reafirm o părere, astăzi deloc singulară : noi am pierdut un an, întregul an 1973. Nu că timpul înseamnă bani, nici că am ratat o calificare, sînt atît de importante, cît faptul că ne-am trezit fără echipă reprezentativă și că sîntem astăzi nevoiți să vorbim despre închegarea uneia noi. Selecția, nu numai din vina antrenorului, a fost complet deficitară, fricoasă, inconsecventă. Cauzele, haideți să le ocolim. Dar selecția viitoare s-o trecem pe seama unor oameni cu vederi largi, competenți și foarte hotărîți ! Asta, fiindcă despre jucătorul care va prinde în primăvară vreun post la noua echipă națională se va putea zice fără exagerare că l-a apucat pe dumnezeul fotbalului de picior. Gîndiți-vă bine ce investiție se va face cu cineva care va juca la rînd contra Braziliei (17 aprilie), Argentinei (21 aprilie), poate și a Italiei (2 iunie) ! Fără să mai socotim celelalte două meciuri internaționale !

A plecat în turneu și juniorul Balaci. Ar fi cu putință ca această experiență să reușească. Au plecat, de asemenea, Anghelini, Marin Florin, dar și jucători mai demult consacrați, Kuhn și Brosovschi. Poate va reuși Kuhn, poate Dudu Georgescu, poate va avea noroc Sandu Mircea. Sînt și vreo doi-trei la care de la bun început nu există vreun „poate". Lăsăm prea mult loc întîmplării. De ce nu s-au urmărit sistematic, în scopul elucidării și al promovării, formațiile reprezentative de tineret ale anului trecut ? De ce nu se programează intens, odată cu prima reprezentativă, și o formație reprezentativă de tineri, în această primăvară ? De ce e bun Balaci și nu-i bun Rădulescu, sau de ce nu sînt buni amîndoi ? Sau Bölöni ? De ce e bun astăzi Sandu Mircea și nu mai e bun Mulțescu ? Dacă Mulțescu ar fi „prins" el echipa, nu altul, cine ar putea jura că n-ar fi devenit titular sau măcar membru al lotului național ? Șirul întrebărilor despre criterii, sau lipsa de criterii, despre căutări sau despre absența probelor, poate continua după voia fiecăruia. Oricum, întrebările numeroase se vor constitui drept dovezi că în „politica" echipei reprezentative se include obligator și factorul echipei secunde, de tineret, iar selecția ar trebui să acționeze concomitent, pe ansamblul celor două loturi !

Pun punct aici scurtei discuții despre echipele reprezentative. Despre echipa de juniori — sau despre mai multe echipe reprezentative de juniori cum aș propune să ființeze — nu discut acum. De spațiu nu dispun, legătură directă cu prima reprezentativă n-are tema juniorilor, pe deasupra, e sectorul tehnic rămas la coada federației, ceea ce-i cu adevărat o performanță. Egală cu aceea din turneele U.E.F.A....

MECIURILE CANDIDAȚILOR

• Spasski se distanțează... • Pronosticurile lui Botvinnik • „Arma secretă" a lui Korcinoi nu l-a doborît pe Pelé-ul șahului brazilian • Laureatul anului 1973 va fi și primul jucător al anului 1974 ?

• RUGAT SĂ-ȘI SPUNĂ PĂREREA CU PRIVIRE LA MECIURILE CANDIDAȚILOR, fostul campion mondial Mihail Botvinnik s-a referit în primul rînd la întîlnirea dintre Boris Spasski și Robert Byrne. Este foarte important a spus Botvinnik, ca un jucător să cunoască bine jocul adversarului. Din acest punct de vedere, Byrne este avantajat. El a putut studia mult mai amănunțit jocul lui Spasski, a avut la dispoziție un material documentar mult mai bogat. Dar, ca marea majoritate a specialiștilor, și Botvinnik a apreciat că Byrne nu are nici o șansă de cîștig în fața fostului campion mondial. Începutul meciului de la San Juan a fost totuși surprinzător. Byrne a fost cel ce a avut inițiativa, fără să se lase copleșit de faima partenerului său și partidele au fost spectaculoase, de mare luptă. Dar el nu a putut rezista mai mult de două manșe. În a treia a capotat. Într-o luptă grea, poziționată, Spasski a văzut mai departe și a cîștigat. Pentru ca în a patra partidă, învinsul de la Reykjavik, revenit la o formă excepțională, să puncteze din nou.

Corespondenții de presă aflați în Porto Rico au semnalat sportivitatea cu care-și susțin sansele cei doi jucători. Nici un protest împotriva condițiilor de iluminat, a așezării scaunelor, a mesei și a pieselor de joc, a fotografilor și a camerelor de luat vederi. De fapt, și condițiile de joc sînt admirabile, „meciul secolului" oferind învățăminte utile pentru organizatori. Iată și prima partidă a meciului :

ALB-BYRNE,

NEGRU-SPASSKI

1. e4, c5
2. Cf3, d6
3. d4, c:d4
4. C:d4, Cf6
5. Cc3, e6
6. g4, a6
7. g5, Cfd7
8. a4, Cbc6
9. Ne3, Cde5
10. Ne2, C:d4
11. D:d4, Cc6
12. Db6, D:b6
13. N:b6, h6
14. g:h6, T:h6
15. 0—0—0, Nd7
16. Nc7, Tc8
17. N:d6, N:d6
18. T:d6, Re7
19. Td3, Tch8
20. h3, g5
21. Thd1, Ce5
22. Tg3, f6
23. Nf1, Th4
24. Rd2, Tc8
25. Re3, T:c3
26. b:c3, N:a4
27. Tb1, Nc6
28. f3, Th8
29. Tg1, Rd6
30. Tb4, Cg6
31. Tg2, a5
32. Td2+, Rc7
33. Tb2, a4
34. e4, Ce5
35. Tf2, Rd6
36. f4, g:f4
37. T:f4, Re5
38. T:f6, C:c4+
39. N:c4, T:h3+
40. Rf4, R:c4
41. T:c6, Rc3
42. Tb8, R:c2
43. T:c6, b:c6

Mulțumiți de calitatea partidelor jucate de Spasski și Byrne, spectatorii de la San Juan au fost totuși dezamăgiți. Se zvonise că va veni să asiste la una din partide și Bobby Fischer. Dar campionul mondial nu a mai făcut deplasarea proiectată în Porto Rico...

• CONFRUNTARE DRAMATICĂ ÎN PRIMA PARTIDĂ A MECIULUI KORCINOI - MECKING. Jucînd cu albele, Korcinoi, într-o deschidere engleză s-a folosit de o „armă secretă". Efectul surprizei s-a văzut curînd pe ceasul de control. În timp ce marele maestru sovietic a gîndit doar două minute pentru primele nouă mutări, „Pele"-ul șahului brazilian a utilizat pentru analizarea acelorași mutări 87 de minute ! Devenea evidentă o acută criză de timp a negrului. Pentru ultimele 20 de mutări de dinaintea controlului de timp, Mecking a avut la dispoziție doar 21 de minute ! Nu numai că el a reușit să joace în timp util, pentru a evita căderea stegulețului roșu de control înainte de a face mutarea a 40-a — ceea ce ar fi echivalat cu pierderea prin depășirea timpului — dar a întrerupt avînd și un pion în plus (în primele informații despre partidă s-a anunțat greșit că pionul în plus ar fi fost al lui Korcinoi). La reluare, lupta a fost în continuare foarte dîrză și albul a găsit mereu cele mai bune apărări. Remiză la mutarea a 80-a.

• ALĂTURI DE SPASSKI, marea figură a sferturilor de finală ale campionatului mondial rămîne totuși tînărul mare maestru sovietic Anatoli Karpov. Botvinnik, în interviul amintit, la început, și-a exprimat părerea că viitorul adversar al lui Fischer va fi ori Spasski ori Karpov. După cum se știe, Asociația internațională a presei șahiste, cu sediul la Madrid, i-a decernat lui Anatoli titlul de cel mai bun șahist al anului 1973 (predecesorii laureați : Larsen în 1967, Spasski în 1968 și 1969, Fischer în 1970, 1971 și 1972). Interesant este însă și punctajul obținut de Karpov, în comparație cu ceilalți jucători de după el. Iată clasamentul : **Karpov** 197 puncte, **Spasski** 249 p., **Portish** 417 p., **Korcinoi** 430 p., **Tal** 478 p., **Petrosian** 524 p., **Mecking** 555 p., **Larsen** 662 p., **Robert Byrne** 686 p. și **Polugaevschi** 765 p. ! Încercînd să explice succesele lui Karpov, Byrne — care a participat alături de Anatoli la interzonalul de la Moscova — scria : Datorită capacității sale de a cîștiga consecvent cu o strategie solidă, impecabilă, Karpov nu simte nevoia de a se lansa în „aventuri sălbatice", riscante și atît de productive în pierderi. Jocul său, e sobru, realist, propulsat de o extraordinară acuratețe și virtuozitate. Cu toate preferințele sale pentru lupta pozițională, el nu se dă în lături atunci cînd i se oferă posibilitatea unui joc ofensiv, și obține rezultate strălucite...

FIȘA TEHNICĂ A MECIURILOR CANDIDAȚILOR

1. BORIS SPASSKI (U.R.S.S.), 36 de ani, mare maestru din anul 1955. Campion mondial între anii 1969—1972.

2. ROBERT BYRNE (S.U.A.), 45 de ani, mare maestru din 1964.

3. TIGRAN PETROSIAN (U.R.S.S.), 44 de ani, mare maestru din 1952, campion mondial între 1963—1969.

4. LAJOS PORTISH (Ungaria) 36 ani, mare maestru din 1961.

5. ANATOLI KARPOV (U.R.S.S.) 22 ani, mare maestru din 1970.

6. LEV POLUGAEVSCHI (U.R.S.S.) 39 de ani, mare maestru din 1962.

7. ENRICKO da COSTA MECKING (Brazilia) 21 de ani, mare maestru din 1972.

8. VIKTOR KORCINOI (U.R.S.S.) 42 de ani, mare maestru din 1956.

Pentru prima dată participă la meciurile candidaților Byrne, Karpov, Polugaevschi și Mecking. Învingătorul meciului Spasski-Byrne joacă în semifinală cu cîștigătorul întîlnirii Petrosian-Portish.

8, 9, 10... OUT! CLAY SAU FRAZIER?

de Paul OCHIALBI

• Interes uriaș față de această întîlnire • Clay pornește favorit la cota pariurilor • Se va prelungi meciul în caz de egalitate la sfîrșitul celor 12 reprize ?

În sfîrșit, după o lungă și emoționantă așteptare, multi comentatul Cassius Clay alias „Mohamad Ali" se va vedea luni noaptea, pus față în față cu norocosul său învingător, fostul campion al lumii Joe Frazier. Revanșa așa-zisului „meci al secolului" va începe la orele 4,30, marți dimineața — ora Bucureștiului — și se va desfășura pe ringul celebrei arene „Madison Square Garden" din New York. Prima ediție a „meciului secolului" a avut loc la 8 martie 1971 cînd Frazier, surprinzîndu-l pe Clay în ultimele reprize, a reușit să-l expedieze la podea. Numărat, Clay a reluat lupta, însă juriul i-a acordat verdictul la puncte lui Frazier. Mulți tehnicieni ai boxului mondial au arătat atunci în comentariile lor că adevăratul învingător al acelei întîlniri a fost de fapt Clay, care cîștigase mult mai multe reprize (8 contra 4 și trei la egalitate). După lungi tratative, iată că acum lui Clay i se oferă din nou prilejul ca la 32 de ani să reintre în lupta directă pentru titlu. Organizatorii faimoasei arene newyorkeze au arătat că toate biletele, în număr de 20 000, au fost vîndute. La rîndul lor „bookmaker"-ii au comunicat că celebrul Clay pornește favorit cu o cotă de 7—5. Meciul nr. 1 Clay—Frazier se înscrie cu litere majuscule în istoria boxului mondial profesionist, fiind așteptat cu o legitimă curiozitate în lumea sportivă. Este interesant de arătat că marele Clay a spus printre altele că de data aceasta nu va rata ocazia de a-l surclasa pe Frazier, de a-l trimite din nou la spital, pentru a obține dreptul să încruciseze mănușile cu G. Foreman, deținătorul centurii. **„Frazier trebuie să înțeleagă o dată pentru totdeauna că a avut de partea sa norocul și juriul cînd m-a învins,** a declarat Clay. **De data aceasta s-a terminat cu el. Voi învinge și în acest an îl voi provoca și pe Foreman pentru a mă încorona nou campion al lumii"** a încheiat declarația sa palavragiul Clay. Frazier s-a antrenat tot timpul la Philadelphia. El a împlinit recent vîrsta de 30 ani. Fostul campion olimpic de la Tokio a făcut o semnificativă declarație : **„Chiar dacă nu sînt în formă, numai cînd aud sau îl văd pe Cassius Clay mă înfierbînt atît de repede încît devin foarte rapid în execuții".** La ora cînd redactăm aceste rînduri Joe Frazier are o greutate de 94,340 kg, iar Cassius Clay 95,250 kg. Desigur mai este timp suficient să se ajungă la forma ideală, ambii boxeri urmînd să mai slăbească cam cu 1,500 kg pentru a face „greutatea" mult dorită. Nu putem trece cu vederea nici declarațiile celor doi antrenori. De pildă, Angelo Dundee, „omul de colț" al lui Clay a spus : **„Clay s-a antrenat cu o seriozitate exemplară. Elevul meu nu va avea probleme de data aceasta. Nu văd cum ar putea pierde partida".** Antrenorul lui Joe Frazier, **Eddie Futch,** a declarat printre altele : **„Clay se înșeală amarnic dacă va crede că Frazier va aplica aceeași tactică ca în primul meci. Joe cunoaște o formă de virf, este mai în formă ca niciodată".** Desigur clasicele declarații înaintea unui meci de box profesionist de o asemenea anvergură.

*

La încheierea ediției : În cadrul unei recepții care a avut loc într-un restaurant, cei doi corifei care vor lupta marți dimineața pe distanța de 12 reprize a cîte trei minute au ascultat cu atenție propunerea făcută de John Condon, unul din promotorii galei. Acesta a propus ca în cazul unui meci nul la sfîrșitul celor 12 reprize, întîlnirea să continue cu o nouă repriză. Cine va cîștiga repriza va fi desemnat învingătorul meciului. Dacă și această repriză se va încheia la egalitate atunci întîlnirea va continua pînă ce unul din boxeri va cîștiga un rund. Cu o astfel de propunere boxul va reveni la timpurile marinarului de pe Tamisa, Jack Broughton, care se bătea cîte 40 de reprize. Un verdict hotărîtor pe marginea acestei ingenioase idei se va lua în ziua meciului.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

Dr. ANTON VRAȘTI, str. Caișilor 6, Bacău : „De peste cinci decenii, de cînd urmăresc activitatea sportivă din țara noastră, evoluția sportului românesc, succesele și insuccesele sale, am constatat cu satisfacție că ceea ce a prevalat au fost multe rezultate de valoare obținute printr-o înțeleaptă politică de stimulare a talentelor și performanțelor, prin crearea unor mari baze sportive și prin muncă neobosită.

În rîndurile de față, nu mă voi referi, însă, la rezultate și succese, ci la un aspect care, oricît s-ar spune, nu este lipsit de semnificații și implicații. E vorba de titulatura unor grupări și asociații sportive.

Dacă au existat și încă mai ființează la noi cluburi sau echipe care își schimbă numele la fiecare 4—5 ani, uneori și mai des, manifestînd în această direcție o ciudată instabilitate ciclică, trebuie să recunoaștem că, în același timp, există și asociații care de la începuturile lor și-au păstrat titulatura, însemnele și culorile, ca pe un patrimoniu sacru, cinstind prin aceasta eforturile înaintașilor și tradițiile de afirmare și luptă sportivă ale echipei, clubului, asociației.

De peste 50 ani sînt suporterul înflăcărat și credincios al asociației sportive „Universitatea" Cluj. „U" a însemnat pentru mine, ca și pentru mii și mii de foști studenți un simbol.

De la înființare, adică din 1919, și pînă în prezent, echipa studenților din Cluj s-a numit invariabil „Universitatea" sau mai simplu „U", culorile clubului au fost întotdeauna alb-negru, iar pe tricouri ecusonul indica aceeași unică și neschimbată majusculă „U" cu semnificație de simbol. În confruntările sportive studenții și publicul spectator al Clujului, ca și nenumărații susținători și suporteri de pe alte meleaguri, scandează de jumătate de veac încurajarea „Haide U !"

Este surprinzător că o altă echipă de fotbal, față de care am o deosebită admirație și căreia îi doresc multe succese în continuare, a adoptat pe tricouri același însemn, ceea ce într-un anumit fel socotesc că jenează tradițiile vechi de aproape 60 de ani ale mai virstnicei ei colege de pe meleagurile Someșului.

După cîte am putut constata, nici măcar publicul craiovean nu acceptă acest „U" de împrumut, căci încurajările suporterilor pe stadion clamează mereu și insistent, cu entuziasm și convingere, „Hai, Știința !" titulatură cu care s-a obișnuit de la înființarea echipei.

Oare nu este cazul ca „U" să rămînă ceea ce a fost și este, un simbol cîștigat și perpetuat de „Universitatea" Cluj ?..."

Problema ridicată de dv. este, într-adevăr, veche și cam obositoare. Totuși, mulți cititori insistă cu fanatism asupra ideii de a se face ordine în chestiunea numelor cu care unele echipe se autoboteează. Problema se pune în felul acesta, cred eu : poate o echipă să-și aleagă în mod liber numele sau trebuie să aibă pentru aceasta acordul federației ? Are federația în această privință vreun criteriu sau regulament ?

IOAN LEUȘTEAN, com. Zăpodeni, jud. Vaslui : „Eu n-aș vrea să vă reținem mult, ci doar să-mi răspundeți la o întrebare. Pe scurt: Guadalajara 1970. Meciul România — Brazilia. Brazilienii obțin o lovitură indirectă. Românii fac zid. Pele trage. Mingea nu intră în gol. Arbitrul cere repetarea loviturii deoarece s-a mișcat zidul (eu nu am văzut așa ceva). Se face din nou zid, în care intră și brazilianul Jair. Pele se pregătește, își ia avînt, dar cînd să lovească mingea, Jair fuge, lasă breșă în zid și mingea intră în gol. Întrebarea : de ce românii i-au dat voie lui Jair să intre în zid ? Există așa ceva în regulament ? Dacă Jair mișcă și lasă breșă în zid, nu se consideră zidul a mișcat ? De ce arbitrul a admis acest lucru ? Pentru că era Pele ?".

Întîmplător am fost martor ocular la meciul respectiv. Nu aveți dreptate atunci cînd îl acuzați pe arbitru de rea credință. După meci am stat de vorbă cu el. Omul iubea echipa noastră (era născut în Banat, vorbea și românește !), a vrut să ne ajute. „Cînd a tras Pele prima oară — ne-a explicat el — am crezut că va fi gol și am fluierat cu o fracțiune de secundă înainte ca mingea să intre în plasă. N-a fost așa. Mingea a trecut la un centimetru de bară. A doua oară băieții dumneavoastră au greșit, ferindu-se din calea mingii, iar eu nu mai aveam ce face". Un lucru este cert : Jair avea dreptul să se infiltreze în zidul nostru. Mai ales după cîte cumplite trînteli mincase din partea lui Mocanu și Dumitru...

Numele arbitrului nu-l mai reținem dar știu că el a meritat un gînd frumos din partea noastră.

Un al doilea detaliu : publicul mexican ținea cu echipa română tot timpul, ceea ce a stupefiat pe toți ziariștii prezenți la meci.

IOAN PURZA, str. Odobescu nr. 11, Arad : „Nu știu cum au fost alții (și cei ce n-au văzut acel meci au pierdut o coroană de rege), dar eu am închinat un pahar de vin în noaptea triumfului lui NĂSTASE, și aveam senzația că pe sub mine călătorea un riu cu brazi de Anul nou și fluturii roz din părul fetelor frumoase de la Boston. În acea noapte, ce risca să devină cea mai mirositoare floare, Năstase s-a iscălit în istoria tenisului cu zîmbetul fericitului războinic de la Marathon. Năstase era Strauss. Năstase valsa frumos. Jocul său era o convulsie simfonică, ne trimitea la „Eroica" lui Beethoven și nu știu prin ce farmec credeam că meciul se disputa în Capela Sixtină. Cînd dionisiac, ca un marș nupțial de Wagner, cînd „mult vechi de romantic" (cum ar spune genialul poet Nichita Stănescu), jocul său (delicios ca un sărut în postul de dulce), braek-urile sale mă îmbiau în grădinile cu stinjenei ale bucuriei. În acea noapte fermecătoare de decembrie, Năstase l-a coborît pe Strauss printre noi. Năstase ne-a prins tuturor la pălărie o magnolie albă ca sufletul cerbilor. *La mulți ani, Năstase!...*"

Vom face tot ce vom putea pentru ca poemul și urarea dumneavoastră să ajungă în mîinile și la inima lui Năstase. Se va bucura, desigur.

ISAAC NEWTON, Corabia, jud. Olt : „Echipa de tenis a României se găsește într-o conjunctură foarte favorabilă pentru a cîștiga anul acesta Cupa Davis. Fără a subestima valoarea celorlalte echipe, cred că ajungerea noastră în finală cu Australia sau Cehoslovacia nu e decît un lucru care depinde de timp. În aceste condiții, trebuie să recunoaștem că nu vom putea cuceri cupa fără tehnica remarcabilă și marea experiență a lui Ion Țiriac. Cum el este la ora actuală unul dintre cei mai buni jucători de dublu din lume, cred că o conciliere între el și Năstase este imperios necesară. De ce nu face acest lucru federația noastră ?"

Dar de unde știți dv. că nu o face ? După informațiile mele, Năstase este cel care a întins primul mîna. Să vedem ce va urma...

PRONOSTIC „MAGAZIN"

CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 27 IANUARIE 1974

1. **CAGLIARI-ROMA.** De cele mai multe ori aceste două echipe au terminat la egalitate în meciurile din campionat. Acum, însă, noi credem că echipa gazdă va cîștiga.

2. **CESENA-INTER.** Aproape de neexplicat evoluția slabă a echipei Inter. Noul ei antrenor, Helenio Herrera, are neapărată nevoie de o victorie pentru a redresa cît de cît formația milaneză. Are posibilități de a o obține.

3. **JUVENTUS-LANEROSSI.** Meciul ni se pare ușor pentru Juventus, favorită clară în fața unei formații care în 14 etape nu a cîștigat decît un singur meci.

4. **LAZIO-BOLOGNA.** Și în acest meci echipa gazdă are mari șanse de victorie, dar trebuie ținut, totuși, seama de faptul că Bologna este o specialistă a meciurilor nule.

5. **MILAN-FOGGIA.** Vizibil afectată de eșecul de mari proporții suferit la Amsterdam, cît și de poziția slabă deținută în clasament, Milan dorește o reabilitare în fața suporterilor săi. Ăn prim pas îl poate face mîine, printr-o victorie în fața echipei Foggia.

6. **NAPOLI-GENOA.** Poziția în clasament și valoarea demonstrată, detașează în învingătoare sigură echipa Napoli.

7. **SAMPDORIA-FIORENTINA.** Greu meciul pentru echipa locală care în ultimele trei ediții de campionat nu a reușit nici o victorie în fața Fiorentinei. Vedem un rezultat egal.

8. **VERONA-TORINO.** Joc echilibrat cu perspectiva de a se termina la egalitate.

9. **CATANIA-VARESE.** Echipa locală nu a pierdut nici un meci acasă. Are o predilecție aparte pentru rezultatele de egalitate. Deci, indicăm semnul X.

10. **NOVARA-BRINDISI.** Situate la mijlocul clasamentului ambele echipe s-au făcut remarcate prin bune performanțe pe propriul lor teren. Favorită-Novara.

11. **PARMA-ASCOLI.** Oaspeții, liderii seriei secunde, au un meci dificil la Parma dar, credem noi, se pot întoarce acasă cu un punct.

12. **REGGINA-PERUGIA.** Derbiul codașelor avantajează echipa locală care are de făcut față unui adversar care în cele opt meciuri jucate în deplasare nu a cucerit decît un singur punct.

13. **TARANTO-TERNANA.** Avantajul terenului indică favorită echipa locală dar nu trebuie exclusă posibilitatea unui rezultat egal.

VIAȚA STADIONULUI

SURPRIZE...

de Eftimie IONESCU

Fiecare dintre actele probei supreme a fotbalului a avut surprizele ei. Mai mici sau mai mari. În 1930, în Uruguay, ea s-a numit Iugoslavia, care elimina, pe teren sudamerican, selecționata Braziliei și ajungea în semifinale. Patru ani mai tîrziu, în Italia, selecționata Spaniei obliga formația-gazdă la rejucarea întîlnirii și nici astăzi nu se știe ce fel de gol a fost acela marcat de Italia, golul victoriei. În 1938, pe stadioanele franceze, modesta formație a Norvegiei obliga echipa Italiei, ce avea să cîștige al doilea titlu suprem, la prelungiri, cînd, cu chiu, cu vai, Piola marca punctul calificării. A patra ediție, din 1950, a avut în chiar campioana lumii pe marea performeră. Acea victorie uruguayană, sub privirile a două sute de mii de brazilieni îngroziți, rămîne și astăzi cea mai intensă dramă a unei finale. Ediția elvețiană a venit cu altă lovitură de trăznet, tot în finală, înfringerea celebrei echipe a Ungariei de către oamenii lui Herberger și de meșteșugul experimentatului selecționer vestgerman. Suedia a văzut, în afara acelor demonstrații ale artei fotbalistice prezentate de echipa Braziliei, o selecționată franceză — de nimic anunțată cu asemenea pretenții — venind pe locul trei. Ediția chiliană a oferit selecționatei Cehoslovaciei un mare traseu de afirmare care s-a sfîrșit prin calificarea în finală. În Anglia, surpriza s-a numit echipa R.P.D. Coreene, autoarea eliminării Italiei și a unui meci fantastic în fața portughezilor. Mexicul a reprezentat, poate, cea mai cuminte ediție. Dar, spre a compensa absența marilor surprize, ediția a zecea, ne dăruiește — încă din preliminarii — asemenea momente. În fruntea K.O.-urilor de răsunet e așezată această eliminare a echipei Angliei, a patra favorită la titlul suprem (după Brazilia, R. F. Germania și Italia) de către selecționata Poloniei.

Echipa Poloniei, despre care s-a vorbit și s-a scris cel mai mult după seara sa de triumf de pe Wembley, seara de 17 octombrie 1973, a dat o probă a ascensiunii sale prin cîștigarea turneului olimpic unde a avut, ca partenere de cursă, primele echipe ale R. D. Germane, Ungariei, o veritabilă echipă de tineret a R. F. Germania. Ea și-a argumentat succesul prin suita de rezultate din jocurile amicale — cu Iugoslavia, Bulgaria, etc — înainte de a se lansa în preliminariile ce i-au adus marea satisfacție.

După victoria reprezentativei, fotbalul cunoaște în Polonia o creștere uimitoare ca număr de echipe nou înființate și, mai cu seamă, prin ofensiva sa generală din școli. E cu siguranță, acesta, cel mai important cîștig al unei performanțe care, aparent, ar avea influențe doar pe planul aprecierii internaționale a succesului polonez.

Selecționata Poloniei e condusă de Kazimir Gorski, fost internațional care a stăruit în ideile lui, a luptat cu încăpățînare pentru convingerile lui. Faptul cel mai remarcabil din suita de reușite ale lui Gorski rămîne acela că a obținut marea calificare, acel 1—1 de pe Wembley care a făcut în cîteva zeci de minute ocolul globului, cu numai patru dintre titularii cu care cîștigase turneul olimpic ! Și, înainte de orice, fără jucătorul nr. 1 al Poloniei, fără Lubanski.

Pentru că sînt încă puțin cunoscuți, iată-i pe cei 11 realizatori ai calificării în seara de pe Wembley : Tomaszewski (L.K.S. Lodz, 25 de ani, 15 meciuri în echipa A) Szymanowski (Wisla Cracovia, 22—28 A), Gorgon (Gornik Zabrze — 24—31 A), Musial (Wisla Cracovia — 24—23 A), Bulzacki (L.K.S. Lodz — 22—13 A), Kasperczak (Stal Mielec — 22—13 A), Lato (Stal Mielec — 23—9 A), Cmikiewicz (Legia Varșovia — 25—30 A), Deyna (Legia Varșovia — 26—49 A), Domarski (Stal Mielec — 27—9 A), Gadocha (Legia Varșovia — 27—46 A). Pentru marea probă din iunie—iulie, se conteză pe reapariția lui Lubanski, grav rănit în jocul-tur cu Anglia. Între timp, selecționerul Gorski a comunicat lotul de 36 de jucători care va urma o pregătire specială pentru Campionatul mondial. Media de virstă a acestui lot, 23 de ani. Decanul său de virstă rămîne Gadocha. Optimismul internaționalilor polonezi e robust. „Seria marilor surprize nu s-a încheiat prin eliminarea Angliei. Vom mai... confecționa și altele" — declara uriașul portar Tomaszewski, „eroul de pe Wembley".

Amănunte în prospectele tragerii existente în toate agențiile Loto-Pronosport. Luni 28 ianuarie 1974, ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor !

(5705)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400). Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatului Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamente la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

SENSUL PATRIOTIC AL UNOR ANGAJAMENTE

Chemările la întrecere socialistă publicate în cursul lunii ianuarie au avut un larg ecou. Analizîndu-şi posibilităţile materiale şi umane, evaluînd rezervele de care dispun şi urmează a fi valorificate integral, întreprinderile industriale, institutele de cercetări, unităţile din agricultură sau mari colectivităţi, cum sînt judeţele sau oraşele, răspund încadrîndu-se cu importante angajamente în puternica emulaţie care a cuprins întreaga ţară. Bucureştiul, bunăoară, a cărui pondere deosebită în ansamblul economic al ţării este bine cunoscută, prin glasul organizaţiei sale de partid care cuprinde aproape un sfert de milion de comunişti, s-a obligat să vină în întîmpinarea celor două mari evenimente ale acestui an cu importante realizări peste prevederile planului : 700 milioane producţie globală suplimentară ; 500 milioane producţie marfă suplimentară ; produse în plus livrate la export ; reduceri ale cheltuielilor de producţie ; însemnate economii de energie şi combustibil ; beneficii suplimentare ; un volum mai mare de mărfuri pentru fondul pieţei ; un plus de apartamente construite, de cămine muncitoreşti şi studenţeşti şi alte amenajări sociale. Aceste angajamente, sintetizate într-o entuziastă telegramă adresată Comitetului Central al Partidului, tovarăşului Nicolae Ceauşescu, reflectă decizia oamenilor muncii din Capitală de a îndeplini în mod exemplar planul pe anul 1974, an cu implicaţii hotărîtoare în realizarea cincinalului cu şase luni mai devreme.

Angajamentul bucureştenilor nu este izolat. Ideea de întrecere, dorinţa de a face totul pentru a da viaţă obiectivelor trasate de partid au cuprins literalmente întreaga ţară. Puternica emulaţie pornită odată cu începutul acestui an se bazează pe marile realizări ale anilor anteriori, pe acţiunile de perfecţionare continuă a vieţii economice şi sociale, pe hărnicia şi înalta vocaţie de constructor al noii societăţi, caracteristică poporului nostru.

Faptul că dezvoltarea economiei noastre cunoaşte unul dintre cele mai înalte ritmuri din lume este binecunoscut şi recunoscut pretutindeni. Acest dinamism, pe drept

CONTINUARE ÎN PAG. ②

ROBOT TELEFONIC... DE AUR!

De ce aparatul automat realizat de ing. Radu Stan a fost atît de apreciat la noi şi pe plan internaţional ?

Călători în timp, acum 9 miliarde de ani!

Cu un quasar... la capătul universului. O imagine din timpul cînd soarele nu exista —

(Relatările în pagina a 5-a)

Anul XVIII Nr. 852 — Sîmbătă 2 februarie 1974 — 8 PAGINI 1,50 LEI

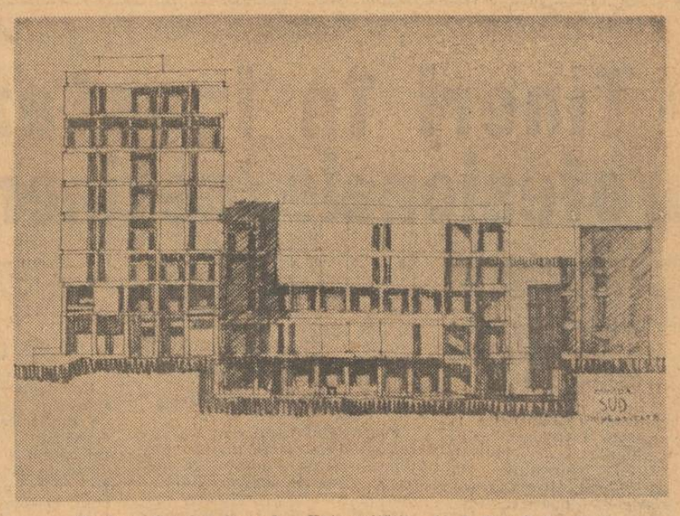

Macheta faţadei de sud a Universităţii „Al. I. Cuza" din Iaşi
Şef proiect : arhitect Nicolae MUNTEANU

Macheta spitalului de la Nicolina
Şef proiect : arhitect Cezar DĂRIESCU

● O experienţă inedită care oferă posibilitatea împărţirii locuinţei după nevoile sau dorinţele fiecărei familii ● Extinderea Universităţii „Al. I. Cuza" şi restaurarea Teatrului Naţional din Iaşi ● Sanatoriul de pe terasele „piramidei" de la Nicolina

APARTAMENTELE FLEXIBILE

VESTIMENTAŢIA „CHIMICĂ"

● Metamorfoza ţiţeiului ● Fibre şi fire chimice ca materie primă ● Relonul, melana, teromul, celolana în competiţie cu fibrele naturale ● Melana IV şi Relon IV de Săvineşti ● Apariţii inedite în colecţiile de ţesături ale industriei uşoare.

Aspect din secţia ringuri a modernei întreprinderi de fabricare a fibrelor artificiale de la Brăila.

O STATISTICĂ ESTE REVELATOARE pentru a demonstra eficienţa ridicată pe care o are fabricarea firelor chimice în ţara noastră. După o primă treaptă de prelucrare — piroliza — ţiţeiul brut îşi sporeşte valoarea de 4—5 ori. O a doua treaptă, cea a obţinerii monomerilor, permite o creştere a valorii de încă trei ori. În sfîrşit, cea de-a treia treaptă de prelucrare (a polimerilor, fibrelor şi firelor chimice) permite ridicarea valorii produselor obţinute de încă 3—4 ori. În condiţiile cînd sursele de energie primară şi în special hidrocarburile au devenit tot mai limitate şi mai solicitate, cifrele menţionate demonstrează cît de eficientă este valorificarea lor în retortele chimiei. Eficienţă care sporeşte dacă ţinem seama de caracteristicile superioare, de marea căutare pe care au dobîndit-o fibrele sintetice în toate subramurile industriei textile. Creşterea simţitoare a producţiei de ţesături şi de tricotaje (pe care o prezentăm cifric în grupajul din pag. a II-a) se bazează în special tocmai pe folosirea materiei prime chimice. Iar la acest spor cantitativ se adaugă o creştere calitativă, prin folosirea în amestec cu fibrele naturale a celor chimice, prin realizarea unor ţesături cu însuşiri noi, cum sînt cele rezistente la şifonare, la mucegăire, la acţiunea moliilor, cu proprietăţi antistatice, ignifuge, cu efecte de culoare deosebite, ţesături care nu necesită călcare, spălare, curăţire chimică, ţesături cu însuşiri de confort fiziologic superioare.

M. PAULIAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

TINERI ÎN IPOSTAZE PROFESIONALE NETINEREŞTI

Anchetă „Magazin"

Se spune, şi pe drept cuvînt, că orice profesiune utilă societăţii este onorabilă. Subscriind la aceasta, n-am putut să nu ne manifestăm nedumerirea că oameni aflaţi la vîrsta tuturor posibilităţilor şi ambiţiilor se mulţumesc uneori cu îndeletniciri improprii tinereţii lor. Nu rareori ne este dat să vedem în spatele unui chioşc de răcoritoare sau de difuzare a presei, în postul de încasator la un tramvai, într-o agenţie „Loto-pronosport" figuri de bărbaţi tineri, voinici, cărora le-ar sta mult mai bine lîngă un strung. Repetăm, nu dorim ca prin cele ce urmează să aruncăm cumva anatema asupra acestei categorii de salariaţi sau remizieri, dar curiozitatea civică şi profesională ne-a îndemnat să aflăm mobilul unei opţiuni ce nu concordă nici cu vîrsta, nici cu capacitatea de muncă a persoanelor în cauză. Iată motivul pentru care am adresat unui număr de 50 de tineri între 21 şi 32 de ani, aflaţi în situaţia menţionată, următoarele întrebări :

● De ce v-aţi ales această profesie ?

● Aţi dori să o schimbaţi cu o meserie productivă ?

● Dacă da, ce vă împiedică ? Dacă nu, de ce ?

Pentru a favoriza sinceritatea răspunsurilor şi a preveni rezervele şi suspiciunile, ne-am ferit să solicităm numele celor investigaţi, rezumîndu-ne a le consemna doar profesia şi locul de muncă. Menţionăm deci că din cei 50 de interlocutori 29 sînt încasatori pe tramvaie, autobuze şi troleibuze, iar restul de 21, vînzători şi remizieri în chioşcuri cu diferite profiluri. Mai adăugăm că, doar cu două excepţii, cei intervievaţi sînt absolvenţi ai şcolii generale. Cele două excepţii se referă la absolvirea de către tineri a două şi, respectiv trei clase de liceu.

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Constantin MIHĂILESCU

directorul Institutului de proiectare Iaşi

Unul dintre dezideratele majore ale cetăţenilor ce se vor muta în case noi, o dată mai mare adaptabilitate a spaţiilor din locuinţe, începe să prindă contur la Iaşi. Este vorba despre construirea, în acest an, a unui ansamblu de blocuri cu 5—10 nivele, unde se va experimenta, pentru prima oară în ţară, apartamentul flexibil. Noutatea am aflat-o cu prilejul convorbirii avute cu **prof. dr. ing. CONSTANTIN MIHĂILESCU, directorul Institutului de proiectare.**

— Păstrînd tot ce a fost autentic şi valoros în trecut, constructorii încearcă să dezvolte stilurile arhitectonice ale oraşului, să creeze locatarilor condiţii cît mai apropiate de necesităţile lor. „Ulîţele verticale" vor încerca să suplinească ambianţele de odinioară ale celor ce au trăit înconjuraţi de vecini pe care-i cunoşteau şi cu care stăteau în fiecare zi de vorbă, amenajîndu-se vestibule care să devină locuri de întîlnire a locatarilor, împodobindu-se cu flori casele scărilor şi creîndu-se între blocuri, punctele necesare pentru joaca copiilor sau pentru odihnă.

— Vă rog să vă referiţi la noile ansambluri de locuinţe ce se vor construi în acest

Simion SĂVEANU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

LUNA FEBRUARIE VA FI MAI CALDĂ CA DE OBICEI?

Prognoză meteorologică prezentată de Dumitru BACINSCHI

director adjunct ştiinţific al Institutului de meteorologie şi hidrologie

(În pagina a 6-a)

Figura umană (avers) şi calul (revers) de pe această monedă celtică sînt mult stilizate. Stilul ei prezintă unele asemănări cu cel al monedelor dacice din secolul I i.e.n.

PREZENŢA CELŢILOR ÎN CARPAŢI ŞI VALEA DUNĂRII

de profesor dr. docent Dumitru BERCIU

membru al Academiei de ştiinţe sociale şi politice

Mai există enigme?

(Amănunte în pagina a 2-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOŞTRI

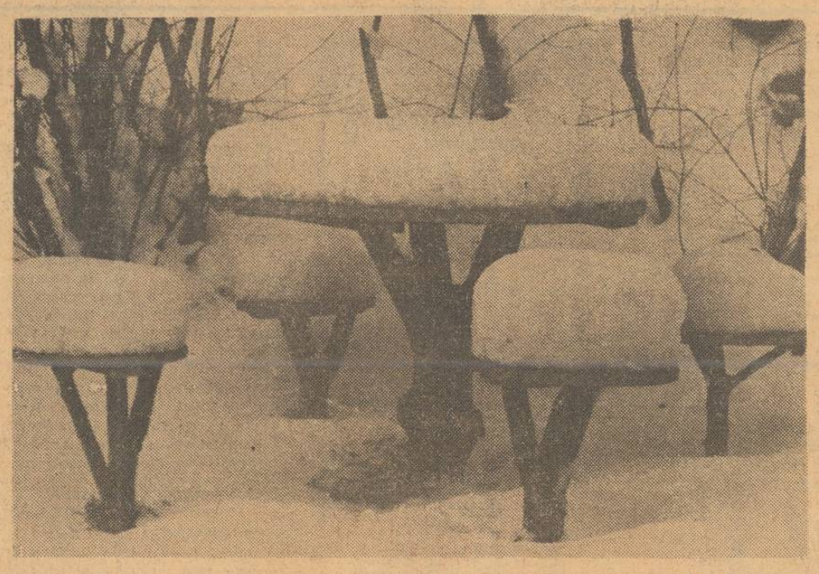

„Brâncuşiană" — G. IURA — Cluj

LUMEA CA LUME

Eseurile pe care le-a semnat săptămînal timp de mai bine de un an poetul Adrian Păunescu în acest colţ al „Magazin"-ului au fost reunite acum într-o carte ce poartă chiar titlul rubricii găzduite de revista noastră : **„Lumea ca lume"**. Aflăm cu satisfacţie această veste de la editura „Scrisul Românesc" din Craiova (unde a apărut cartea) şi o aducem la cunoştinţa cititorilor „Magazin"-ului care vor putea să regăsească astfel concentrată într-un volum de sute de pagini o parte importantă din publicistica pasionată a poetului. Cartea se va afla peste cîteva zile în librării.

Tineri în ipostaze profesionale netinerești

URMARE DIN PAG. 1

La întrebarea de ce: cele mai controversate răspunsuri

Sistematizăm răspunsurile la prima noastră întrebare. Cele mai multe s-au referit, într-un fel sau altul, la faptul că după afirmația subiecților anchetei noastre, acestora le-a fost mai lesne să găsească de lucru în locurile unde muncesc în momentul de față.

— La I.T.B. se primesc fără greutăți salariați care nu au buletin de București, pe cînd la alte întreprinderi e mult mai greu, ne-a spus unul dintre interlocutori și părerea lui a fost confirmată de alți șase.

— Aici am fost repartizat de la „brațele de muncă" — ne-a spus altul.

— Nu am reușit la admitere, deși am încercat la mai multe școli profesionale și atunci am fost nevoit să caut altceva, ne-a declarat un tînăr care lucra la un centru de lapte.

— Am aflat de la un consătean că la I.T.B. se angajează oameni și ne-am prezentat, a fost răspunsul unui tînăr originar din județul Teleorman.

— Aici am găsit și eu să cîștig un ban. Ce, nu e bine?

Deci o categorie de tineri care au nimerit la actualul loc de muncă fie întîmplător, fie datorită faptului că accesul le-a fost mai lesnicios, nu le-a cerut eforturi de informare și încadrare.

O altă categorie de răspunsuri, care denotă o mentalitate foarte precisă, se referă la dorința de a evita efortul. Redăm ad-literram cîteva:

— Nu-mi place să lucrez în fabrică. E zgomot mult și e greu.

— Am preferat o meserie curată (!?)

— Sînt cam bolnăvicios și trebuie să mă păzesc.

— Nu m-a atras niciodată tehnica.

— Am o meserie ca oricare alta.

Trei interlocutori au prezentat argumente de ordin medical: boli cronice care recomandă o muncă ușoară. În sfîrșit, în ciuda măsurilor de prevedere pe care le-am luat, doi tineri au refuzat să ne răspundă fiindcă „asta e treaba mea" și fiindcă „ce-ți pasă dumitale?"

Ce-și doresc cei dornici de-o schimbare

Foarte semnificativ ni s-a părut faptul că marea majoritate a tinerilor cu care am stat de vorbă, 38 la număr, s-au dovedit nemulțumiți de profesiunea pe care o exercită și s-au arătat dispuși și dornici de a se califica în meserii „adevărate", cum s-a exprimat unul din ei, sau pur și simplu să-și schimbe locul de muncă.

Cînd a fost vorba însă despre ce îi împiedică să-și realizeze această dorință, ne-am lovit din nou de păreri dintre cele mai diverse:

— Nu găsesc nimic care să-mi convină (7 răspunsuri).

— Nu știu cum să procedez și unde să mă adresez (3 răspunsuri).

— Trebuie să-mi cîștig imediat existența și perioada de calificare mi-ar aduce dificultăți din punct de vedere material (9 răspunsuri).

— Ni s-a refuzat angajarea în industrie deoarece nu avem domiciliul stabil în București (12 răspunsuri).

— N-am nimerit încă nicăieri unde specificul muncii să mă atragă (??) (un răspuns).

— Aștept să se ivească un post în vreun birou. Mi-a promis un prieten (un răspuns).

— Dacă aș putea intra undeva ca normator... (un răspuns).

— Mi-ar place să lucrez în comerț, ca vînzător sau gestionar. Aștept să găsesc un loc (3 răspunsuri).

— De la 1 martie mă angajez pe un șantier. Aud că se cîștigă bine (un răspuns).

Cele 12 răspunsuri aparținînd categoriei „mulțumiților" au fost întovărășite de următoarele justificări, unele identice cu cele ce s-au referit la alegerea profesiei.

— N-am aptitudini (pricepere) **să fac altceva** (3 răspunsuri)

— Nu-mi place munca fizică (3 răspunsuri).

— Sînt bolnav (sau bolnăvicios (4 răspunsuri).

— M-am obișnuit aici. Ce să mă tot mut? (un răspuns).

— Am locuința în apropiere (!!) (un răspuns).

O sugestie

Concluzia care ni s-a părut evidentă este că în destul de multe cazuri nu tinerii în cauză sînt cei vinovați de faptul că nu au reușit să se încadreze în rîndul producătorilor de bunuri materiale. În primul rînd, credem noi, a contribuit la aceasta faptul că organele însărcinate cu recrutarea și repartizarea forței de muncă nu au reușit încă să-și organizeze în asemenea mod activitatea încît să asigure o bună informare a tineretului asupra locurilor de muncă disponibile și a modalităților de încadrare. Publicitatea care se face de către întreprinderi, prin presă și prin alte mijloace de informare, asupra posturilor disponibile, îndeosebi pe baza calificării la locul de muncă, nu poate suplini o activitate sistematică de recrutare a tinerelor cadre.

Este știut faptul că în cursul anului trecut în București s-a organizat o foarte valoroasă acțiune privind depistarea rezervelor de forță de muncă. Cu acel prilej mii de tineri au fost îndrumați spre meserii productive. Oare, gîndim noi, nu s-ar putea face un nou pas în această acțiune, îndrumîndu-se spre meserii mai utile societății și o seamă de tineri care lucrează în profesiuni nepotrivite cu posibilitățile lor? Se cunoaște doar că industria bucureșteană are nevoie de forță de muncă calificată. Mulți dintre interlocutorii noștri s-au arătat interesați să lucreze în fabrici și uzine (și avem motive să credem că numărul acestora e cu mult mai mare decît cei cu care am putut sta noi de vorbă). Pe de altă parte, o bună muncă de informare asupra avantajelor sociale și materiale ale unei profesiuni calificate ar spulbera cu certitudine și scepticismul celor ce s-au resemnat să presteze o activitate oarecare sau care se arată satisfăcuți de ceea ce fac în momentul de față.

Paul MARIAN

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

La schi pe pîrtia de la Clăbucet-Predeal. **Victor SECAREANU — Săcele**

PREZENȚA CELȚILOR ÎN CARPAȚI ȘI VALEA DUNĂRII

de prof. univ. dr. docent Dumitru BERCIU

membru al Academiei de științe sociale și politice

Datorită progreselor realizate în domeniul cercetării arheologice sîntem în măsură să cunoaștem în prezent mult mai bine atît civilizația geto-dacilor cît și pe cea a celților, precum și consecințele contactelor ce au avut loc între cele două populații în urmă cu mai bine de două milenii. Între geto-daci și celți — sau galli, cum i-a denumit Caesar, cuceritorul Galliei, — au existat nu numai legături foarte strînse, ei reprezentînd focarul de bază, autohton, pe care avea să se formeze cele două popoare — român și francez —, după procesul romanizării, pe parcurs adăugîndu-se și alte elemente etnice. Vitalitatea și continuitatea pînă în zilele noastre a fondului geto-dac și celtic constituiesc similitudini, ca de altfel și la celelalte popoare romanice.

Prin răspîndirea de pe vatra lor de baștină, teritoriile actuale ale Franței de răsărit, Elveției și R.F. Germania de sud-vest, celții, prin dese deplasări și incursiuni, au venit în contact cu numeroase popoare ale antichității care locuiau pe un teritoriu vast, din Peninsula Iberică și Irlanda, pînă la gurile Rinului și Vistulei, din valea Padului (nordul Italiei), pînă departe în Ucraina și Asia Mică. Așa au ajuns ei în Carpați și în valea Dunării.

Pe teritoriul de azi al României, celții au pătruns în a doua jumătate a secolului al IV-lea î.e.n. și nu cum se crezuse pînă acum cîtiva ani că pe la 280 sau în secolul al V-lea î.e.n. Cercetările și descoperirile arheologice din ultimii zece ani au lămurit astfel, cu mai mare precizie, momentul cînd a avut loc primul contact dintre celți și daci, precum și spațiul geografic unde s-a petrecut și s-a extins acest important eveniment de istorie culturală, economică și politică. La Fîntînele, județul Bistrița-Năsăud, la Aradul Nou, la Ostrovul-Corbului, județul Mehedinți, au fost descoperite cele mai vechi urme ale prezenței cetelor de războinici celți pe teritoriul țării noastre. La început, ei au pătruns pe valea Mureșului și prin Crișana, pe văile Tîrnavelor, pînă în Țara Bîrsei. În Transilvania, se cunosc numeroase necropole ale celților, în multe practicîndu-se atît ritul înhumației cît și acela al incinerației. **Concluziile mai recente privind durata locuirii celților pe teritoriile dacilor arată că spre sfîrșitul primei jumătăți a secolului al II-lea î.e.n. se răresc dovezile asupra prezenței acestora.**

Care a fost consecința acestor raporturi? Iată o întrebare la care însuși întemeietorul arheologiei românești moderne, Vasile Pîrvan, a dat răspunsul spriinit pe documentarea existentă acum o jumătate de veac. Vasile Pîrvan credea că celții ar fi avut un rol hotărîtor în geneza civilizației și dezvoltării social-economice a geto-dacilor, ei pregătind oarecum procesul romanizării ce avea să vină. **Dacă cercetările din ultimii 25 de ani nu au confirmat întrutotul concepția marelui nostru învățat, ele subliniază totuși rolul activ pe care l-au avut celții în anumite ținuturi geto-dace și în domenii de activitate felurite.** În ce a constat acest rol activ al contactului cu celții? Problema se cere a fi abordată diferențiat, în sensul că celții nu au jucat un rol activ pe întregul teritoriu locuit de geto-daci. Au fost zone unde ei nici nu au pus piciorul, nepătrunzînd elemente ale culturii acestora sau influența ei. Așa s-a petrecut la Dunărea de Jos. În al doilea rînd, trebuie ținut seama că la venirea celților în Carpați, care aduceau o civilizație înaintată, caracteristică celei de-a doua epoci a fierului,

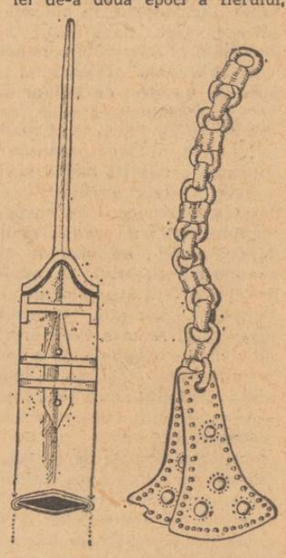

Partea superioară a unei spade celtice de fier și lanțul ei, descoperite la Corlate — jud. Dolj.

numită convențional și Latène (după numele localității La Tène, în Elveția), ei au găsit în zonele de vest ale locuirii dacilor o cultură cu o structură tradițională, de caracter tracic. În zona getică istro-pontică, băștinașii creaseră o civilizație originală, născută printr-un proces similar genezei civilizației celților, dar pe un fond tracic.

În Transilvania însă contactul cu celții a dus la o simbioză daco-celtică, simbioză surprinsă de descoperirile arheologice din ultimii ani. În așezări și necropole apar în asociere elemente de cultură dacică și celtică, uneori chiar în același mormînt. Se pare că localnicii au împrumutat de la celți și redutabila lor spadă de fier, așa cum făcuseră și predecesorii lor traci, care au folosit pumnalul scitic akinakes. Printr-o asemenea preluare a unor arme celtice, ne putem explica în prezent existența unor morminte de luptători daci, într-o epocă în care celții fuseseră asimilați de localnici.

Celții au contribuit, în zona intracarpatică, la răspîndirea roții olarului, făcînd din olărit un meșteșug propriu-zis. Ei au adus unele unelte noi, dintre care amintesc foarfeca de fier, contribuind, în general, la îmbogățirea conținutului civilizației dacilor. În monetăria dacilor se resimte, astfel, o influrire celtică, în special pe teritoriul din vestul țării noastre.

În stilul artei dacilor se poate sesiza o influență celtică. În acest sens, aș aminti bustul de bronz descoperit la Sarmizegetusa, care reprezintă un personaj cu mîinile ridicate, în poziția unui om care se roagă unei divinități solare, precum și masca din placă de bronz, găsită de mine în august 1973 la Ocnița-Vîlcea, mască la care am sesizat unele trăsături celtice.

Istoria acestui străvechi popor al celților s-a împletit, după cum am arătat, destul de puternic cu istoria geto-dacilor și pe un răstimp destul de lung, încît au rămas încă numeroase probleme neclare, veritabile enigme, ce urmează a fi descoperite în urma viitoarelor cercetări și descoperiri arheologice.

VESTIMENTAȚIA „CHIMICĂ"

URMARE DIN PAG. 1

tiv se adaugă noi însușiri de calitate, — superioare celor ale firelor naturale — rezistența, nesifonabilitatea, întreținerea ș. spălarea lesnicioasă. Aceasta explică rapida ascensiune a utilizării materiilor prime sintetice și artificiale. Dacă în 1965 ele dețineau un procent de 22 la sută din totalul fibrelor tip bumbac prelucrate, ele au ajuns acum la aproape 40 la sută, urmînd ca pînă la finele cincinalului jumătate din consumul de materie primă din industria bumbacului să fie deținută de firele obținute pe cale chimică. Asemănător — sau chiar și mai accelerat — se prezintă situația și în industria mătăsii și a lînii. Ca urmare, ca să ne referim din nou la sectorul bumbacului dacă catalogul de produse pe care industria noastră textilă îl oferea pieței interne și externe cuprindea în 1965, 486 articole, în prezent numărul acestora se ridică la circa 1 200.

FIREȘTE CĂ MAREA AMPLOARE pe care o capătă folosirea firelor chimice în industria ușoară nu implică în nici un fel renunțarea la utilizarea în continuare a firelor naturale. S-a dovedit că folosirea în diverse amestecuri a celor două categorii de fire sporește calitatea produselor astfel obținute. Într-adevăr, defectele unui tip de fire sînt compensate de caracteristicile celuilalt, ele completîndu-se armonios. De exemplu, rezistența mai mică la uzură prin frecare și rupere a lînii este compensată de rezistența superioară a teromului, în timp ce încărcarea electrostatică ridicată a fibrei poliesterice este atenuată prin amestecul de lînă.

ACTUALUL CINCINAL determină un spectaculos salt și în acest domeniu important care este fabricarea fibrelor și firelor chimice. Producția acestora se dublează practic și în această perioadă de cinci ani chimia românească face în acest sector al producției sale mai mult decît s-a realizat în cele două cincinale precedente. Ca urmare, se află în curs realizarea întregii game de fire și fibre sintetice cunoscute în momentul de față pe plan mondial. În acest scop s-au creat sau sînt pe cale de a se crea noi capacități capabile să realizeze sortimente dintre cele mai variate. În domeniul firelor texturate, de exemplu, s-a trecut masiv la crearea celor mai valoroase și mai solicitate sortimente în vederea fabricării stofelor și lenjeriei de calități superioare. Prin eforturile constructorilor și chimiștilor, noua fabrică „Melana IV" de la Săvinești a început să producă la parametrii proiectați încă din toamna anului trecut, cu mult înainte de termenul prevăzut, iar la sfîrșitul lunii decembrie a intrat în producție la același combinat cea de a doua instalație de polimerizare a mătăsii din cadrul noii fabrici Relon IV. Și la moderna uzină chimică din Iași se execută importante lucrări în vederea dezvoltării și diversificării producției de fibre poliesterice. Dezvoltarea capacităților chimice dobîndește imediat ecou în industria ușoară. Iată de la fabrica „Victoria" din Iași aflăm de apariția unor noi articole din fire poliesterice texturate și simple al căror nume este la fel de atrăgător ca și aspectul: Svetlana, Frezia, Naiada, etc. La fabrica „Proletarul" din Bacău s-a realizat printre altele, un nou model de stofă pentru pardesiu, dintr-un amestec de lînă fină și fire sintetice, care-i conferă un tușeu plăcut și îi sporește rezistența. Și astfel de vești sosesc mereu din toate întreprinderile de profil.

Producția de fibre și fire artificiale românești

- Iată cum a crescut această producție (în tone):
  1938 — 850;
  1950 — 2 282;
  1960 — 3 176;
  1970 — 47 132;
  1971 — 58 887;
  1972 — 61 688.
- Creată mai recent, industria de fibre și fire sintetice apare pentru prima oară la noi în 1960. Iată evoluția producției sale (în tone):
  1960 — 889;
  1970 — 29 481;
  1971 — 36 514;
  1972 — 38 011.
- Ca urmare a folosirii tot mai largi a materiilor prime chimice, producția de țesături și mai ales cea de tricotaje au evoluat în țara noastră în mod spectaculos. Iată cîteva cifre.

Țesături (în milioane metri pătrați):
1938 — 127;
1950 — 193;
1960 — 329;
1970 — 437;
1971 — 482;
1972 — 531.

Tricotaje (în mii bucăți):
1950 — 13 202;
1960 — 40 998;
1970 — 139 687;
1971 — 168 765;
1972 — 188 769.

- Trei cetăți ale chimiei au ajuns renumite în țară pentru buna calitate a firelor și firelor pe care le fabrică: Săvinești, Chiscani (Brăila) și Iași.
- Cele mai cunoscute fibre și fire chimice românești: relonul, melana, teromul, celolana.

ANUL CARE A ÎNCEPUT, anul 30 al erei noastre socialiste, anul Congresului al XI-lea al partidului va marca noi pași înainte și în dezvoltarea industriei de fire și fibre chimice românești. Chemarea la întrecere lansată de curînd de Institutul de cercetări chimice din București, de Combinatul Petrochimic Borzești, de Întreprinderea de stofe „Dorobanțul"-Ploiești, angajamentele luate cu acest prilej creează premise pentru o perfecționare a activității specifice acestor instituții și întreprinderi, pentru obținerea unor progrese și în domeniul creșterii cantitative și calitative a producției de fibre și fire sintetice și artificiale. La „Dorobanțul", de pildă, așa cum reiese din angajamentul publicat în presă, va fi generalizată folosirea procedeului de tratare nesifonabilă la articolele destinate costumelor bărbătești din poliester și celolană.

COLECȚIILE DE PRODUSE ce vor fi prezentate în acest an de industria noastră ușoară reflectă eforturile pentru valorificarea largă în folosul populației a resurselor puse la dispoziție de industria chimică. Ele cuprind peste 1 500 sortimente noi de țesături tip lînă și bumbac și peste 2 500 sortimente de țesături tip mătase, precum și din in și cînepă. Printre ele se remarcă țesăturile din fire chimice pentru rochii, bluze, costume, tricoturile din fire de poliester texturat etc. Noi unități industriale vor contribui la sporirea și diversificarea producției: fabrica de perdele din fire sintetice de la Pașcani, fabrica de tricotaje de la Toplița, țesătoria de mătase de la Deva și altele.

PRIN EFORTURILE CREATOARE ale cercetătorilor chimiști, prin munca sporită a colectivelor marilor noastre uzine și combinate și ale celor din industria ușoară, firele și fibrele chimice au pătruns tot mai puternic în viața noastră cotidiană, înfrumusețind-o, printr-un plus de eleganță și de varietate adus garderobei fiecărui cetățean, ușurînd-o, printr-o întreținere mai simplă a articolelor noastre vestimentare.

M. PAULIAN

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

SENSUL PATRIOTIC AL UNOR ANGAJAMENTE

URMARE DIN PAG. 1

cuvînt considerat ca excepțional de către numeroși economiști de peste hotare, include în sine o serie de cerințe, cărora organismul sănătos al societății noastre le face față cu succes. În rîndul acestor cerințe, un loc însemnat îl deține conceptul de eficiență. Ritmurile înalte atinse de economia noastră nu sînt un scop în sine; ele trebuie să se conjuge cu cerințele de calitate și cu realizarea unei rentabilități sporite, să aibă ca urmare creșterea venitului național și, deci, ridicarea nivelului de trai al oamenilor. De aceea, atingerea ritmurilor de care vorbim implică și scăderea cheltuielilor materiale de producție, și creșterea productivității muncii, și mai buna valorificare și gospodărire a materiilor prime, energiei și combustibililor, și mai atenta folosire a spațiilor industriale, a utilajelor și forței de muncă, și realizarea la timp și în bune condițiuni a investițiilor. Ea mai implică și sporirea contribuției cercetării științifice la dezvoltarea economică și socială, și ridicarea continuă a calificării oamenilor, și folosirea integrală a suprafețelor agricole și a bazei materiale de care dispune agricultura.

Am dat cîteva exemple pentru a ilustra că dezvoltarea pe care a cunoscut-o și o cunoaște economia noastră, ritmul său înalt, nu constituie niște noțiuni abstracte ci niște elemente la realizarea cărora contribuim cu toții la locul nostru de muncă, fiecare cu forța sa creatoare, cu calificarea și inteligența sa. Acesta este, de altfel, și sensul întrecerii socialiste aflată în plină desfășurare: mobilizarea tuturor și a fiecăruia în parte pentru îndeplinirea obiectivelor conturate cu atîta clarviziune de partid.

Cele două mari evenimente ale acestui an — a XXX-a aniversare a Eliberării și al XI-lea Congres al partidului — au darul de a crea un puternic impuls suplimentar, de mare anvergură, avîntului patriotic cu care poporul nostru își construiește propriul său viitor.

APARTAMENTELE FLEXIBILE

URMARE DIN PAG. 1

an la Iași subliniind și cîteva amănunte despre noile tipuri de apartamente pe care le preconizați.

— Zonele unde vor fi ridicate noi construcții destinate locuințelor sînt cele din centrul orașului, în Piața Unirii, sub Dealul Gălății, în cartierul Păcurari, la Copou, la Socola etc. De asemenea, în curs de sistematizare, este așa numita zonă B2 Iași-Bahlui unde se vor construi între anii 1975—78 circa 6 000 de apartamente cu toate dotările necesare. În ceea ce privește noile tipuri de apartamente pe care le vom experimenta, menționez că flexibilitatea va da posibilitatea împărțirii spațiilor cu ajutorul unor pereți ușori, glasvanduri, sau mobilier, după nevoile fiecărei familii. Lucrările vor fi executate, fie de la început de constructor, fie, pe parcurs de către locatar, apartamentele avînd definitivate numai pereții exteriori și grupurile sanitare. După părerea noastră, această formă nouă de construcții va duce la o creștere a suprafeței de locuit cu 6—9 la sută, reducînd în același timp greutatea edificiului cu 9—12 la sută și sporind gradul de confort. Vom încerca să experimentăm, de asemenea, o altă soluție tehnică și anume utilizarea blocurilor ceramice la planșee, soluție ce urmărește o mai bună izolare fonică, reducînd substanțial consumurile de metal și ciment.

Extinderea Universității „Al. I. Cuza"

— În domeniul obiectivelor social-culturale, ce edificii noi vor îmbogăți Iașii?

— Semnalez că în curînd vor începe lucrările de extindere a Universității „Al. I. Cuza", în continuarea actualului edificiu urmînd a se construi trei noi corpuri de clădiri cu 4 și 8 nivele. Șeful proiectului, arhitectul Nicolae Munteanu, va încerca să folosească panta terenului la amenajarea unui mare amfiteatru în aer liber.

A început, de asemenea, consolidarea clădirii Teatrului Național, unde din cauza infiltrării apelor subterane monumentul a suferit o seamă de degradări. Inaugurat în anul 1896, frumosul edificiu a fost proiectat și executat de arhitecții vienezi Hellner și Fellner. Cu prilejul cercetărilor întreprinse de comisia republicană formată din specialiști din București și Iași s-a constatat că pereții prezentau crăpături și s-a hotărît consolidarea terenului prin injectarea unei soluții de silicat de sodiu. După rezultatele bune obținute cu metoda electrosilicatizării terenului din fața teatrului se va trece la consolidarea șarpantei metalice a construcției, reamenajarea ei și refacerea instalațiilor de canalizare. Remarc, de asemenea, că au fost descoperite o serie de beciuri și de hrube necunoscute, pline cu apă.

Complexul balnear de la Nicolina

În zona Nicolina s-au întreprins studii tehnico-economice realizîndu-se proiectul construirii unui spital cu 500 de paturi, prevăzut cu cele mai moderne metode de tratament pentru bolile aparatului locomotor. Conform proiectului realizat de arhitectul CEZAR DĂRIESCU, spitalul va fi prevăzut cu un corp principal în formă piramidală, unde se preconizează folosirea tratamentelor helioterapeutice pe terasele expuse la soare. Acest important obiectiv social a fost amplasat pe fondul balnear existent, urmînd a fi aprovizionat direct de la sursele de ape minerale puternic sulfuroase din regiune. Specificul noului spital, a cărui construcție va începe anul viitor urmînd a fi dat în folosință în 1977, este legat de profilul recuperator atît pe linie reumatologică, respiratorie cît și pe linie de neurologie și ortopedie.

Unitatea sanitară va dispune de policlinică de specialitate unde se vor preciza diagnosticurile și se vor fixa tratamentele. Se vor aplica tratamente medico-chirurgicale corective, tratamente ortopedice, fizioterapeutice, de cultură fizică-medicală și ergo-terapie. Secția de balneologie va dispune de piscine la nivelul parterului, întreaga construcție desfășurîndu-se pe o suprafață de 16 800 metri pătrați. Aici se va încerca vindecarea unor boli ale aparatului respirator, astm, bronșită precum și ale aparatului digestiv, ulcer, dischinezii biliare, sechele post-operatorii în cavitățile abdominale. Planul prevede ca întreaga zonă unde va fi situat acest mare spital, zonă care cuprinde circa 30 de hectare să fie dată în funcțiune pînă în anul 1980. În ceea ce privește apele minerale, la un singur foraj, izvorul a dat 64800 litri în 24 de ore, iar în prezent s-au realizat 6 pînă la 7 foraje. Analizele chimice ale apelor extrase din stratul cristalin dovedesc că ele sînt radioactive și conțin sulf, natriu, clor, iar temperatura este de 18 grade Celsius.

Simion SĂVEANU

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 3 FEBRUARIE

PROGRAMUL I: 8.30 Gimnastică pentru toți; 8.40 Cravatele roșii; 9.35 Filmul serial pentru copii „Comoara din 13 case"; 10.00 Viața satului; 11.15 Inteligențe artificiale; 11.45 Bucuriile muzicii; 12.30 De strajă patriei; 13.00 Album duminical; 15.25 „Pistruiatul"; 16.00 Campionatele europene de patinaj artistic — demonstrațiile laureaților; 18.00 Cîntare patriei; 19.20 1001 de seri...; 19.30 Telejurnal; 20.10 Iarna femeilor; 20.30 Filmul „Cromwell"; 22.40 Telejurnal. **PROGRAMUL II:** 20.10 Serialul „George"; 20.35 De pe scenele lirice ale țării; 21.30 Serialul „Columbo".

LUNI — 4 FEBRUARIE

PROGRAMUL I: 16.30 Din 7 în 7 zile; 19.00 Georgeta Anghel; 19.20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal; 20.00 Ce doriți dumneavoastră?; 20.30 Revista literar-artistică TV.; 21.15 „Pot Bouille"; 22.15 24 de ore. **PROGRAMUL II:** 17.30 Telex; 17.35 Avanpremiera; 17.40 Virstele peliculei 19.20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal; 20.00 Serialul „Comoara din 13 case"; 20.25 Muzică populară; 20.35 Viața economică a Capitalei; 20.55 Muzica românească în contemporaneitate; 21.30 Cunoașteți legile; 21.50 Lole Bobescu, (Belgia); 22.10 Cărți și idei.

MARȚI 5 FEBRUARIE

9.00 Teleșcoală; 10.00 Curs de limbă germană; 10.30 Curs de limbă franceză; 11.00 Calistrat Hogaș; 11.45 Pagini din Albumul duminical; 16.00 Lecții pentru lucrătorii din agricultură; 17.30 Telex; 17.35 Curs de limbă rusă; 18.05 Curs de limbă engleză; 18.35 Muzică; 19.00 Cîmpulung — cetate de scaun a Țării Românești; 19.20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal; 20.00 Revista economică; 20.35 Seară de teatru „Constantin Brîncoveanu" de Nicolae Iorga; 22.15 24 de ore; **PROGRAMUL II:** 20.00 Serialul „Schulmeister"; 20.55 Telex; 21.00 Ce doriți dumneavoastră?; 21.30 „Pot Bouille".

MIERCURI 6 FEBRUARIE

PROGRAMUL I: 9.00 Teleșcoală; 10.00 Curs de limbă engleză; 10.30 Curs de limbă rusă; 11.00 Filmul „Băiatul și puiul"; 11.50 Cîntece și dansuri populare; 12.05 Documentarul „În căutarea animalelor sălbatice"; 16.00 Lecții TV. pentru lucrătorii din agricultură; 17.30 Telex; 17.35 Curs de limbă franceză; 18.05 Steaua polară; 18.30 Festivalul dansului bătrînesc mureșan; 18.45 Marile familii; 19.20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal; 20.00 Reflector; 20.20 Filmul „Unora le place jazz-ul"; 22.20 24 de ore; **PROGRAMUL II:** 20.00 Pagini de umor; 20.25 Armonii intime; 20.45 Telex; 20.50 Întrebări și răspunsuri; 21.20 Selecțiuni din emisiunile de divertisment; 22.00 Biruit-au gîndul.

JOI 7 FEBRUARIE

PROGRAMUL I: 16.00 Teleșcoală; 17.30 Telex; 17.35 Curs de limbă germană; 18.05 În Laponia finlandeză; 18.25 Tineri soliști de muzică populară; 18.45 Universitatea TV.; 19.20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal; 20.00 Seară pentru tineret; 21.00 Teletop; 21.40 Mai aveți o întrebare?; 22.15 24 de ore; **PROGRAMUL II:** 20.00 Concert susținut de Orchestra simfonică a Radioteleviziunii; 22.05 Amintiri din copilăria micului ecran.

VINERI 8 FEBRUARIE

PROGRAMUL I: 16.00 Teleșcoală; 17.30 Emisiune în limba germană; 19.20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal; 20.00 România — anul XXX; 20.45 Filmul „Balada pastorală"; 22.15 24 de ore; **PROGRAMUL II:** 17.30 Telex; 17.35 Filmul „Căldura"; 18.55 Desene animate; 19.05 Muzică distractivă; 19.20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal; 20.00 Daniel Danielopolu; 20.30 Pagini de mare popularitate din muzica de cameră; 21.00 Bucureștiul azi; 21.15 Portativ '74; 21.40 Teatru scurt: Ciclul Micile tragedii de A. S. Pușkin: • Mozart și Salieri.

SÎMBĂTĂ 9 FEBRUARIE

PROGRAMUL I: 9.00 C. Sandu Aldea; 9.30 Filmul serial „Pistruiatul"; 10.00 Mihai Arnăutu; 10.35 Telecinemateca; 17.30 Telex; 17.35 Caleidoscop cultural-artistic; 17.55 Din țările socialiste; 18.05 Omul de 6 ani la școală!; 18.35 Călătorie în lumea operei italiene; 19.20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal; 20.00 Teleenciclopedia; 20.30 Filmul „Columbo"; 22.10 Telejurnal 22.30 Julie Andrews și personajele lui Walt Disney; **PROGRAMUL II:** 17.30 Concertul Orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat „George Enescu".

FOTOGRAFIILE CITITORILOR

Anotimpuri în soare
Marin NĂSTASE — Galați

GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB

JURNAL HELLENIC (XXX)

O academie a vinului

de Pop SIMION

Alți zei contemporani ai vinului se îmbie — în ordinea dionyssiadei noastre — să își etaleze ofrandele, strălucirea, puterea. Ei sînt, de astădată, Clauss și Metaxa. Ambele dinastii sînt puternice, au ceea ce se cheamă „un trecut", o istorie proprie, un destin orgolios, arogant (uneori) și, nu încape îndoială, întregul evantai de mijloace prin care își întrețin bossa neistovitei lor prezențe în actualitate, în gustul public, în manevrele care fac să nu adoarmă — o singură secundă măcar — interesul pentru licorile ce le poartă marca. E o situație care dăinuie de circa o sută de ani (cu ceva peste în cazul firmei Clauss și cu ceva sub în cazul Metaxa) ceea ce, veți recunoaște, nu-i de ici de colea : grijă, necazuri, alergătură pe continent, jocul de-a producătorul, acapararea de mijloace, acapararea de specialiști, acapararea de soare grec, fluviul de agenți, fluviul de publicitate, lupta pentru piețe, lupta pentru marcă, lupta pentru renume, lupta pentru ban. O istorie zbuciumată. Amețesc doar la ideea că cineva suie benevol într-un asemenea carusel infernal. Dionyssos însuși ar rîde mortal de întîrzierile lui nepoți, care și-au pierdut umorul ; au făcut din vesela și plăcuta îndeletnicire a vițeiși vinului o trudă searbădă, care adoarme spiritul, îți strepezește mintea, abandonîndu-te pustiului și lehamitei. Ceva nu-i în regulă cu moștenirea asta. Licoarea divină, sacrală cere negoțuri și ceremonialuri pe măsură. Nu eu o zic, Dionyssos a poruncit-o. Cum de ne-am îndepărtat atît de grozav de izvoare, de testament ? ! Dar să lăsăm preopinenții să se prezinte singuri, așa cum i-am cunoscut, plini de emfază, dominatori și demult excomunicați (veți vedea de ce) din religia lui Dionyssos.

În clanul Achata-Clauss din Patras mai supraviețuiește, îmi place să cred, un vizionar, un întîrziat poet al vinului : distileriile sînt adăpostite într-un veritabil castel, cu bolte și creneluri în care dorm apuse veacuri, totul respiră a tihnă, a horbotă verde și a vechi, butoiale vorbesc din doagă autentică, heraldica firmei este încă la mare preț, emblema se dedică — firesc ! — cultului pentru client, deviza casei sună magnific : FORTITUDO NOSTRA CLIENTIUM FIDES, un aer de „altădată" populează cetatea vinului, boema de podgoreni de viță e instalată în toate ungherele, în gesturi, în amănunte, în priviri, în slugărime, în seniorii „împovărați" (teatral) cu morga nobiliară venind din strămoși și așa mai departe. Asta-i locul, asta-i piesa. Am nimerit acolo într-o după amiază ce murea violet, în peisajul devastat de vecinătatea oglinzilor marine. Știam : lîngă țărmuri de mare, în golfuri, așezările sînt despersonalizate de misterul și fascinația apelor. Tot astfel Patras, orașul pe golf, unde șade stabilimentul Clauss, o „academie" a vinului, în care am intrat giftind, mînați de foamea de a pătrunde adînc în Peloponesul care ne așteptă. A apărut un domn înalt, blond-șaten, distins, cu mîinile în buzunare (ținută de acționar, stăpîn pe situație) care catadicsi să ne spună — din vîrful limbii — cu o dicție impecabilă, de actor răsfățat, și un umor englezesc, îndelung exersat, cîteva informații despre domeniile pe care ne aflam : ne menținem cu religiozitate în nobila moștenire, ceea ce înseamnă 15 milioane de sticle și 2 milioane de galoni de vin, care se distribuie anual în 20 de țări străine, precum S.U.A., Panama, Austria, Olanda, Italia, Norvegia, Elveția, Suedia, un șir de țări africane, Australia. Aceste vinuri sînt truda și mîndria noastră. Sînt ambasadori ai Greciei, atît de viu elogiați — în timp — de ilustre figuri, regi, prinți și principese (urmează o lungă galerie). O podgorie de 150 de acri și-a cîștigat această notorietate ; numărul vizitatorilor atinge azi 40 000 anual. Printre oaspeții de marcă : Fleming, Ehrenburg, Leonov, Werner von Braun, Gary Cooper, doctorul Barnard. Medalii și diplome la toate marile expoziții și concursuri care au avut loc pe parcursul ultimului secol (în 1897, aur la București !). O pagină glorioasă din istoria vinului.

A urmat degustarea, pelerinajul prin cetate, labirinturi (scaune-butoi, mozaicuri, inscripții de epocă, cămînuri documente de proprietate, atmosferă rustică) și vinul spumegînd în pocale de cristal, cu clinchet reverberat frumos sub bolțile reci. Divina muzică de pocal s-a insinuat pînă în fibră, încît pe loc îmi fu dor de vasele de vin de odinioară. Discuția alunecă spre timpii lui Dionyssos, încît — din aproape în aproape — mă trezesc (mental) în subsplurile unei vînării hellenice, așa cum arăta aceasta în urmă cu mii de ani, pe măsura pungii unui orășan înstărit. În mijlocul pivniței tronează un pithos, un ciup mare, pîntecos, cu fund ascuțit, să se înfigă bine în postament ; în el se păstrează vinul, e butoiul de bază (ori butie pentru untdelemn smochinărie, alimente puse la saramură). Din pithos vinul ajunge în amphore, vase svelte, cu două minere, gît lung-prelung, guri de mărimea unei monede, care se astupau cu smoală, pentru îndelungă păstrare. Vine la rînd krater-ul, vas de forma unui clopot întors, cu minere solide și soclu ; e vasul de ceremonial, în care vinul e îndoit cu apă, după plăcul lui Dionyssos. Serviciul se completează cu oenochoi, căni cu un singur miner și buza răsfrîntă (identice cu canceele țărănești din Ardeal) și, în sfîrșit, skyphos-ul, cupa de dus la gură, cu miner înalt, ca de linguroi. Astea sînt vasele principale, cele mai uzitate în casa și la masa unui hellen care se respectă...

Timpul e bolnav, istovit și noi avem dor de ducă, pentru că altminteri aș fi exercitat (aevea, nu mental) frumoasele vase din vremuri vechi. Dar nu era timpul și locul. Și păcătuiam rău față de Dionyssos în nesfîșita noastră, de-a dreptul dezolantă : n-aveam habar de jocul kottabos *și, mai ales, nu știam legea primelor opt pahare ale petrecăreților, despre care vom relata — în ambianța distileriilor Metaxa — data viitoare.*

Minerii britanici vor îngădui fiilor lor să coboare în mină ?

● Doi reporteri coboară în subteran ● Vîrsta medie la Tilmanstone — 40 de ani ● Minerii chemați la vot : va avea loc o grevă generală ?

O reporteră franceză — Nicole Bernheim — a vizitat la sfîrșitul săptămînii trecute mina Tilmanstone, una din cele trei exploatări carbonifere din Kent, Anglia. A cobrit împreună cu o echipă de mineri și, ceea ce a surprins-o în primul rînd, a fost numărul mare de vîrstnici pe care i-a întîlnit în galerii. Mulți aveau părul complet alb, păreau de 60—65 de ani. Tineri — foarte puțini. Cînd a revenit la suprafață, s-a interesat de media vîrstei celor ce lucrează în subteran. I s-a confirmat : o medie ridicată. 40 de ani...

Constatările reporterei sînt strîns legate de greva minerilor — principalul conflict social cu care Anglia este confruntată în aceste zile — și care explică și interesul manifestat față de ea de presa internațională. Greva a început parțial încă din luna noiembrie 1973. Reducerea producției de cărbune, care a urmat, s-a combinat cu penuria generală de petrol și, la 2 ianuarie 1974, guvernul britanic a introdus săptămîna de lucru de trei zile, cu scăderea corespunzătoare a salariului. Cu toate acestea măsurile de economisire, rezervele de cărbune de la centralele electrice au continuat să scadă, ajungînd la 13,6 milioane tone (de la 14,5 milioane tone). Unele cercuri patronale au încercat să canalizeze nemulțumirile opiniei publice — afectate de micșorarea săptămînii de lucru și de reducerea cîștigurilor — împotriva minerilor. Dar tentativa s-a soldat cu un eșec. Sindicatul minerilor a obținut sprijinul Congresului sindicatelor britanice, care a susținut revendicările cărbunarilor în decursul negocierilor purtate cu guvernul englez. Cînd aceste negocieri au eșuat, sindicatul minerilor a hotărît să ceară aprobarea membrilor săi (260 000 persoane) pentru declararea unei greve generale. Votul, în acest sens, al minerilor, urma să fie dat pînă joi seară, rezultatul putînd fi cunoscut la 5 sau 6 februarie.

...Reportera care a vizitat Tilmanstone a relatat ulterior despre condițiile de muncă din mină. În unele galerii, o ventilație destul de bună. Dar în altele, minerii nu pot lucra decît alungiți, în condiții foarte grele. La unele fronturi de lucru nu se poate munci decît dezbrăcat pînă la briu și consumînd la intervale pastile sărate, pentru a se preveni dezhidratarea. Parcurgînd galeriile, pînă acolo unde mașinile se înfruptă din zăcămîntul negru și sclipitor, reportera a sesizat frecvența cutiilor farmaceutice fixate pe pereții minei. Cutii conținînd fiecare vată, dezinfectante, siringi, morfină și avînd alături de ele și cîte o brancardă.

Însoțitorul a observat privirea mirată a reporterei și i-a povestit că aproape săptămînal se înregistrează cîte un accident. Nu cazuri mortale. Totuși, stări de șoc, tăieturi și, nu rareori, cîte o amputare a membrelor superioare sau inferioare...

Este adevărat, i s-a arătat apoi reporterei, minerii care lucrează în aceste condiții au salarii mai bune. Dar aici nu se poate rezista mult timp. Și cînd oamenii cer să fie transferați la alte locuri de muncă, în abataj sau la suprafață, cîștigurile se diminuează considerabil. În acțiunea lor revendicativă, minerii acuză tocmai acest proces, ca și faptul că pensionarea este fixată abia la 65 de ani. Și periculozitatea muncii în abataje, care este subliniată în mod sugestiv de cifrele privind ravagiile pe care le face silicoza : mai mult de 600 de cazuri noi au fost înregistrate în cursul anului trecut. Sindicatul minerilor își bazează revendicările pe raportul unei comisii de anchetă, instituită în 1972, după o grevă care a durat 17 săptămîni (din care șapte cu oprirea completă a lucrului). Raportul ajungea la concluzia că salariile minerilor trebuie îmbunătățite, profesiunea lor trebuind să fie considerată printre cele mai calificate din industrie. Dar actualele revendicări ale minerilor nu au fost acceptate, întrucît ele nu se încadrează cu prevederile celei de-a treia faze a programului anti-inflaționist al guvernului.

Congresul sindicatelor britanice (T.U.C.) a încercat să propună o soluție de compromis. Ținînd seama de justețea revendicărilor lor de sprijinul pe care-l au în rîndurile opiniei publice, de faptul că în actualele condiții de criză a combustibilului ei sînt indispensabili Angliei — au argumentat conducătorii T.U.C. — ar trebui ca minerii să fie considerați „un caz special" și, în felul acesta, să poată fi încadrați în paragrafele de excepție ale planului antiinflaționist. În primul moment, propunerea a surîs cabinetului. Dar, acesta a rămas reticent. Oare decretînd revendicările minerilor drept un „caz special" nu se lansează un bulgăre de zăpadă care riscă să atragă după sine o avalanșă de revendicări din alte sectoare de activitate ? Și răspunsul a fost negativ.

Corespondentul din Londra al ziarului Washington Post este de părere că refuzul de a accepta propunerea T.U.C. a avut în vedere următorul raționament : stocurile de cărbune sînt suficiente pentru a nu fi nevoie să se reducă din nou producția de energie electrică, vremea tinde să se îmbunătățească, se contează pe importuri sporite de cărbuni și petrol. Dar, scrie corespondentul, și minerii sînt pregătiți pentru o lungă bătălie.

Miercuri seara, cu puține ore înainte de începerea consultării membrilor sindicatului minerilor în vederea grevei, a apărut un element nou. Șeful guvernului britanic a adresat o scrisoare liderilor T.U.C. și organizației patronale, invitîndu-i la reședința sa din Downing Street 10 pentru a discuta de urgență o nouă modalitate de a rezolva conflictul din sectorul carbonifer. În scrisoare se arată că guvernul este gata să constituie imediat organismul care să stabilească acele „cazuri speciale" care pot fi exceptate de la cifrele de control ale planului de combatere a inflației, cu condiția ca minerii să reia lucrul fără întîrziere și să declare că acceptă majorarea de salarii oferită.

John Barnes, reporterul revistei americane „Newsweek", a vizitat și el mina Coedely din Welsh. În reportajul său povestește cum „a înotat" două mile prin galerii prin noroi și apă, printre pietre, cum a trecut prin locuri unde înălțimea tunelului era mai mică de un metru și cum aerul pompat fără încetare de pompe îi aducea praf negru în ochi, în gît și în plămîni. El a descris emoția pe care a resimțit-o văzînd conveierul care smulsese mina unui miner întîlnit cu numai puțin timp înainte, aflînd că 20 la sută din forța de muncă a minei suferă de boli profesionale de diferite grade... În aceste condiții, arată el, nu-i de mirare că cei mai mulți mineri spun că nu vor permite niciodată fiilor lor să coboare și ei în mină...

U. VĂLUREANU

La rezolvareaa misterului monstrului din Loock Ness au participat și specialiști niponi, înarmați cu cele mai moderne aparate electronice. Dar, pînă în prezent, fără rezultate...

De pretutindeni

Iată un aspect inedit în peisajul citadin al Londrei : reparația trăsurilor cu cai. Străvechiul mijloc de locomoție este folosit de tot mai mulți cetățeni, dar mai ales de turiștii, care vin să viziteze capitala Angliei.

■ *ÎN PORTUL Hamburg se finisează un nou pod ce va avea 52 de metri deasupra nivelului Elbei. Lungimea lui va fi de 3 600 de metri, urmînd să lege autostrada care coboară departe pe țărmul fluviului.*

■ **CHARLES OSBORN din S.U.A. a fost părăsit de soție și de prieteni, pentru că... sughite neîncetat. Nu de o zi, de o săptămînă, ci de 51 de ani ! Medicii nu au putut să-l ajute cu nimic, nici prin hipnoză.**

■ *FRANCEZUL Roger Pillonel afirmă că a obținut un nou „record mondial". El a înghițit în fața a zeci de spectatori, în 15 minute, un cîrnat cu o lungime de 323 cm...*

■ LÎNGĂ VORAU, Austria, un vînător nepriceput a avut fericita surpriză să ucidă în sfîrșit un cerb. Dar, cînd se apropie de vînat, surpriza i se dublă : animalul era... congelat. Tovarășii lui de vînătoare care au vrut să-și rîdă de el au cumpărat acest vînat și l-au plasat în cîmpul de tir al vînătorului ghinionist !

■ **SCAFANDRII polonezi au descoperit, pe fundul golfului Gdansk, o galeră suedeză, scufundată de propriul ei echipaj în timpul luptei de la Oliwa, în anul 1655 și epava unui alt vas, încă neidentificat, datînd, potrivit primelor investigații, din secolul XV sau XVI. Ambele urmează să fie scoase la suprafață în cursul acestui an. Numărul navelor datînd din secolele XV — XIX descoperite pînă în prezent pe fundul golfului Gdansk se ridică la 21.**

■ CINEASTUL francez Jean-Claude Dague a fost condamnat, de Curtea de juri din Paris, la 8 ani închisoare. Odată cu el, și complicii săi, doi cascadori — la 7 și respectiv 5 ani. Motivul : pentru a procura fondurile necesare ecranizării unui roman polițist de succes, al lui August le Breton, cei trei au comis — în numai trei luni — spargeri în șapte bănci din regiunea pariziană. Ultima a fost cu ghinion. Indiciile materiale lăsate la fața locului, au pus poliția pe urmele făptașilor.

■ **VORBIND în cadrul unei emisiuni „Sfatul medicului", la postul de radio Stockholm, despre nocivitatea obezității pentru sănătatea și viața omului, medicul suedez dr. Sven Holmgaard a făcut următoarea afirmație sugestivă : „Cu cît e mai mare greutatea corporală pe care trebuie s-o ducă un om, cu atît mai scurt e timpul în care o poartă cu sine"...**

■ O PASARE necunoscută pînă în prezent a fost identificată într-o pădure neumblată din Hawai, Pasărea, care n-a primit încă nume, a fost descoperită de un grup de studenți care întocmeau un studiu ecologic în pădurea din Haleakela Vulcano, situată în insula Maui, a doua insulă ca mărime din arhipelagul Hawai. Ea are mărimea unei vrăbii, este de culoare maron-verzui pe spate și galben-deschis pe burtă. Cu totul caracteristică este ceea ce descoperitorii au numit „masca neagră' care începe de deasupra ciocului și se continuă pînă dincolo de ochi. Ciocul este, de asemenea, negru. Specialiștii consideră că aceasta este prima specie nouă de pasăre descoperită în ultimii zece ani.

■ **SUEDEZA** Svea Eklund, în vîrstă de 86 de ani, pensionară, doarme numai 10 minute din 24 de ore. Somnul normal i-a fost perturbat în anul 1918 de un șoc nervos. Strădaniile medicilor de a o ajuta au rămas zădarnice. Cu toate că suferă de insomnie cronică, după propriile declarații, ea se simte satisfăcător.

Tatiana Sulițova lucrează la stațiunea meteorologică alpină, situată pe țărmurile lacului Karakul. Tatiana trimite cu regularitate — din trei în trei ore — buletinele meteo „culese" de ea.

■ UN GRUP de arhitecți americani a elaborat un proiect de zgîrie-nori care va atinge înălțimea de jumătate de kilometru. Dacă proiectul va fi realizat, într-o asemenea clădire va putea locui populația unui oraș cu cîțiva zeci de mii de locuitori. Problema este dacă locuitorii se vor simți bine deasupra norilor.

■ **ELMAR HULO, geograf-amator din Estonia Sovietică, a descoperit o corabie într-un lac aproape secat — Kiseiarv. Cercetările au dus la concluzia că această navă a fost construită în urmă cu 900 de ani de către vikingi. Corabia are o lungime de 3,5 metri, lățime de 64 cm. și adîncimea 40 cm.**

■ ÎN ORAȘUL englez Folkstone s-au întrunit 150 perechi de căsătoriți ca să-și serbeze „nunta de aur". Jubiliarii au sosit cu trăsuri de pe timpul cînd au fost miri. Orchestrele cîntau melodii populare. A fost proiectat un film mut cu Charlie Chaplin, care a rulat pe ecrane în anul 1923. Cu un cuvînt, toate erau ca acum 50 de ani.

■ **MEDICII de la spitalul raional Lukow (R.P. Polonă) au reușit să extragă cu succes, în urma unei operații extrem de dificile și complexe, un ac care pătrunsese în mușchiul cardiac. La două zile după operație, pacientul este în afara oricărui pericol.**

■ *UN INVENTATOR din Los Angeles a avut năstrușnica idee de a monta la un ceas deșteptător o placă pe care poate fi imprimată vocea soacrei celui ce urmează a fi trezit. Inventatorul este de părere că în majoritatea cazurilor, cei ce dorm, se vor trezi imediat !...*

■ **PESCARUL Wolfgang Harder din localitatea Bansin (R. D. Germană) a prins cu năvodul, în apele Mării Baltice, un cod lung de 1,26 m și în greutate de 22 kg. (Numai ficatul peștelui cîntărește 1,5 kg.). Este cel mai mare cod pescuit în respectiva zonă, în ultimii 50 de ani.**

■ **LA ASSAMI** (nord-estul Indiei) în jungla virgină se construiește o cale ferată, principalele munci fizice fiind executate de... elefanți.

Corespondență specială pentru „Magazin"

EXPLORATORI ROMÂNI ÎN LUMEA CORALILOR

de dr. docent Mihai BĂCESCU

membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

Însemnări din jurnalul de bord al expediției în Oceanul Indian

Întîmplarea a făcut să luăm avionul către Sud — spre locul unde migrează și cocostîrcii toamna — chiar în ziua cînd apăruse în ziar (20 noiembrie 1973) nota cu planul expediției organizată de de Muzeul Antipa în apele Tanzaniei. După oarecare emoții — pleacă sau nu avionul spre Cairo — am pornit spre Atena, unde am făcut prima escală. La ora 2 zburăm peste dezolantul pustiu al Libiei, parte nordică a Saharei, chiar deasupra locului unde a aterizat Saint Exupery forțat și era să moară de sete („Terre des hommes") și, la 3, am trecut peste cel mai mare oraș al Africii — 7 milioane locuitori — spre a ateriza dincolo de Cairo. Avionul următor l-am luat a 3-a zi în zori, oprind la Karthum ; ecuatorul l-am călcat la Entebbe în Uganda, l-am călcat „concret", deoarece linia lui imaginară, trece peste aeroportul Ugandei. Am zburat apoi peste prima deltă a Nilului, (delta de vărsare a lui în lacul Albert), pe care am zărît-o perfect, ca și „izvorul" lui din lacul Albert spre Nord. De altfel, cursul Nilului, peste care am trecut de mai multe ori, se vedea bine din avion fiind singura bandă verde în galbenul saharian — pustiul Saharei de est. Am trecut apoi peste lacul Victoria și pe lîngă vîrful Kenya, înzăpezit, la Nairobi.

După ce am stat trei zile la hotel, am fost instalați cu casa în localul pescăriilor de la Konduchi (24 km Nord de Dar es Salaam) și cu lucrul în stațiunea marină a Universității din Dar es Salaam. Prof. Msangi, directorul, ne-a primit foarte prietenos în acest laborator bine utilat, situat doar la 60 m de malul obișnuit al oceanului. Așa se face că n-am avut pentru moment nevoie de corturi ; de altfel nici nu le aveam, cum n-aveam nici aparatură — căci coletele noastre nu sosiseră încă pînă la 5 decembrie 1973 (trebuiau să fie aici la sfîrșitul lui noiembrie ; le așteptăm pe ziua de 7 decembrie).

Am început imediat lucrul cu ajutorul stațiunii, ce ne-a pus la dispoziție șalupa, lichidele de conservare ș.a. Am făcut cunoștință cu recifii de corali : risipă de forme și culori cum numai această parte a oceanului tropical a reușit s-o creeze. Am adunat zeci de specii de pești și crabi de toate culorile și alte animale marine. Numai noutăți peste tot ; am explorat și un riuleț cu mangreve.

Peisajul este deosebit la această latitudine, la 900 km sud de ecuator ; e vara în toi, totul este înflorit, de la baobabii ce se trezesc acum la viață, după ce au stat fără frunze din octombrie — la acaciile ce par cuprinse de flăcări și pînă la lilieci sau oleandrii cu flori roze ce-s aici cît prunii noștri de mari.

Oceanul este cald, mai cald decît Marea Neagră în toiul verii, temperatura lui nescăzînd sub 28°. Musonul suflă dinspre sud peste Oceanul Indian, răcorindu-ne frunțile asudate cu briza lui. Apa este limpede ca cristalul, nepoluată încă în această zonă, putindu-se vedea animalele mari pînă la 25 m.

Cine cunoaște numai Marea Neagră sau chiar numai Mediterana, mări fără maree, are de ce se minuna văzînd cum se plimbă aici limita oceanului ; la 6 dimineața, să zicem, este lîngă stațiune, iar simfonia valurilor ce se sparg în țărm s-aude din laborator ; la ora 12, marginea lui s-a retras în reflux la 600—700 m spre larg unde zărești doar spuma albă a valurilor ce se rostogolesc pe noul și efemerul țărm ; între el și adevăratul țărm se văd acum, după caz, stinci ce nu se vedeau mai înainte sau albesc întinse bancuri de nisip ; între acestea, ochiuri de apă ce se încălzesc pînă la 35° ; ici-colo, șalupe și bărci rămase pe uscat pînă ce revin să le salte valurile zglobii ale fluxului. Fluxul și refluxul se repetă de două ori în 24 ore, nivelul oceanului scăzînd între timp în două rînduri cu cîte 3 metri față de linia țărmului.

Pe urma apei în retragere și în ochiurile rămase, numeroși localnicii adună melcii, caracatițele sau peștii. Culicii, ploierii și codobaturile — parte chiar din cei plecați de la noi în căutarea verii veșnice — apoi pescărușii și chirighițele, aleargă în linie de bătaie pe întinsele zone descoperite, vinind cu ușurință tot soiul de crustacei ; sînt cu sutele în urma valului ce se retrage sau în fruntea apelor ce revin, pîndind fauna zonei respective ce se agită și ea atunci. Glasul plîngător al ploierilor sau culicilor îl ascultăm cu plăcere, zi și noapte ; ei sînt mai blînzi decît cei ce revin la noi vara. Se aude ades și glas de cioară ca a noastră, dar cînd te uiți la ea, vezi că are un lat briu alb peste negrul spatelui. Se văd pe sîrmele de telefon și dar „cîntată" de un vînt cald ; trăiesc aceste clipe regulat, dar parcă nu mă pot obișnui cu ele.

Tot acum la începutul anotimpului cald, este aici în toi sezonul fructelor de mango, al ananasului, al nucilor de cocos — atît al acelora cu apă bună de băut cît și al acelora ce produc uleiul de cocos și copra ; ne hrănim din plin cu ele, fiind mai ieftine decît ceapa și cartofii ; bananele le ocolim, căci sînt mai scumpe.

Dr. Geza Müller, participant al Institutului român de cercetări marine de la Constanța, și-a început prospectările submarine și instalarea unor plăci vopsite cu substanțe antifulning, spre a nota cum se comportă aceste vopsele în condițiile apelor calde tropicale. El ne gătește și excelente mîncăruri. Reprezentantul Institutului Biologic București, Dragoș Neculce, adună cu sîrguință fauna terestră și crustacei marini. Colecția de pești tropicali a tov. T. Nalbant crește văzînd cu ochii ; crește în general colecția pentru Muzeul Antipa.

Ziua noastră nu are ore de lucru, ci profităm cît putem de terenul și condițiile de muncă pe care le avem aici. Tragem nădejde să ne întoarcem cu un material chiar mai bogat decît cel planificat, colecția științific realizată pînă acum fiind deosebit de prețioasă. De unele atribute ale omului civilizat ca : radio, televizor și chiar ziare am uitat aici — și nu-i o pagubă prea mare. Că mai fierbem apa că ne mai cosesc țînțarii sau că ne mai vin în pat gîndaci, sînt lucruri pe care nu le mai băgăm în seamă.

M-ar bucura gîndul ca aceste rînduri vor face și pe alții să vadă, prin ochii noștri, ceva din particularitățile îndepărtatei țări în care lucrează echipa de oceanografi români.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

1, X, 2 ?

Cum a contribuit buletinul sportiv la descoperirea unui răufăcător din nordul Italiei

În cîteva orașe din nordul Italiei, magazinele de bijuterii erau devalizate în timpul nopții, subtilizîndu-se numai obiectele mai prețioase. Deși poliția genoveză făcuse nenumărate anchete și cercetări nu izbutise să pună mîna pe răufăcători. Se ajunsese la concluzia că aceste furturi nu pot fi comise decît de o bandă bine organizată. Se punea totuși problema unde se ascund mărfurile furate. Fuseseră urmăriți tot soiul de suspecți, însă în final rezultatul anchetei ajungea la un punct mort.

Celestino Savoldini, un bărbat în vîrstă de 41 de ani, era considerat de toți cunoscuții un om demn de încredere, un reprezentant serios al unei firme de mochete. Nimeni n-ar fi bănuit că acesta are de-a face cu un anumit... mediu. Recent însă, unele zvonuri ciudate ajunseseră la poliție, care începuse să-l bănuiască și să-l supravegheze îndeaproape. Identificat și condus la chestură „bănuitul" s-a apărat cu convingere, a declarat că nu are nici o legătură cu faptele infamante ce i se imputau, concluzînd :

— De fapt, domiciliul meu stabil este în orașul Brescia. La Genova, nu mă aflu decît în trecere, pentru a-mi vizita clienții. Aici locuiesc la hotel.

Percheziția corporală a adus însă... surprize. Din buzunarele sale, au ieșit ca prin minune polițe în alb, un milion și jumătate de lire în bancnote, plus bijuterii de mare preț. Un fapt însă, neînsemnat, a fost hotărîtor. Polițiștii terminaseră percheziția, cînd, conducătorul anchetei a remarcat că se omisese buzunarul de la piept. Suspectul a biiguit că avînd în vedere micul spațiu al acestuia, acolo nu are decît niște hîrtiuțe fără importanță. Totuși, între ele s-a găsit un buletin de pariuri sportive încă „nejucat", dar completat total. Conținea în afară de pronosticurile meciurilor, și, numele, prenumele și adresa lui Savoldini : Via Fontanarossa 27/2, din Genova. Controlul efectuat a dovedit că adresa este reală. În casa din strada Fontanarossa polițiștii au găsit o ușă secretă, a cărei comandă era conectată la o sirenă de alarmă, ascunsă în spatele unui autoportret.

În spațioasa încăpere secretă ce servea drept „casă de bani" se afla un „bazar", alcătuit dintr-o adevărată diversitate de obiecte. Argintării, ceasuri, radiouri, materiale optice, echipamente sportive, instrumente muzicale, colecții valoroase de timbre filatelice, monede de aur etc. Totalul celor găsite a fost evaluat la 100 milioane de lire.

S-a stabilit că sub inocenta „figură" de reprezentant comercial, Savoldini era acela care „achiziționa" mărfurile furate de către patru bande, plătindu-le cu bani gheață. Apoi le revindea în orașele în care mergea ca reprezentant al întreprinderii de mochete. Răufăcătorii acționaseră mai ales în Piemont și Lombardia, tocmai în regiunile unde Savoldini își avea... intensa sa activitate. Descoperirea s-a făcut numai datorită marii pasiuni pe care Savoldini o nutrea pentru fotbal și pentru buletinele de pronosticuri. El completa toate coloanele cu scrupulozitate, punînd x sau zero, și adăuga clar numele, prenumele și adresa.

De acum înainte însă, pe viitoarele buletine Savoldini va trebui să scrie o nouă... adresă. Cel puțin timp de 13 ani, eventualele cîștiguri le va primi la... pușcărie.

(S-a întîmplat la sfîrșitul lui 1973, la Genova).

ÎNTRE DOUĂ CURSE CU TAXIUL

Într-o oră și jumătate un șofer descoperă autorii a două infracțiuni

Doamna tînără și elegantă coboară din taxi, spunînd șoferului : „Așteaptă-mă. Nu știu cît voi zăbovi". Apoi intră în imobilul, în fața căruia se oprise. Șoferul, Mike Bronnestamp, deschise radioul, pregătindu-se să aștepte. După cîteva minute, observă însă o mașină albastră pe care o recunoscu imediat : fusese furată cu o zi înainte.

Mike dădu drumul motorului și porni după mașină, luînd totodată legătura telefonică cu stația sa de taxiuri și rugînd-o pe secretară să-l pună în legătură cu centrala operativă a poliției căreia îi comunică : „Am găsit mașina furată, o urmăresc, înăuntru se află un tînăr și două tinere". Un ofițer de poliție îi răspunse : „Trimitem îndată un auto-radio".

Mike continuă urmărirea, semnalînd toate locurile spre care se îndrepta mașina. La un moment dat o văzu oprindu-se în fața unei vile. Cele două fete coborîră, tînărul rămînînd la volan. Mike văzu sosind două mașini ale poliției. „E ceva suspect, spuse agenților. Am impresia că se pregătesc să facă ceva. Să așteptăm puțin !"

Într-adevăr, după cîteva minute, cele două fete au ieșit din vilă. Una avea un copil mic în brațe. Era vorba de o răpire ! Agenții le imobilizară silidu-i să se predea. Fetele intraseră în casa lui Clift Morgan, un cunoscut multimilionar american, o loviseră în cap pe guvernantă și apoi luaseră copilul, care dormea în pătuțul lui. Aveau de gînd să ceară o sumă importantă drept răscumpărare a micuțului. Toate acestea se petrecură în decursul unei ore și jumătate. Întorcîndu-se la clienta sa, Mike se gîndi că, probabil, n-avea s-o mai găsească ; dar se înșela. Doamna ieși aproape imediat din imobil și, urcînd în taxi, îi spuse : „Îmi pare rău, că a trebuit să mă aștepți atîta ; te vei fi plictisit !"

(S-a întîmplat în Atlanta — S.U.A.).

SPIRALE

DIAPAZON

de Eugen BARBU

O poezie eclectică, neamalgamată, din rudimente, practică Florica Mitroi, poetă obsedată de originalitate cu orice preț. Ici-colo, pot fi semnalate însă scîntei lirice de o valoare pe care timpul o va stabili. Amestec de spontaneitate și caznă, de poezie gîndită, *făcută*, lucrată, și un aproape delir, *Diapazonul* său convinge numai pe jumătate. Iată o mostră : „Poesis" : *„Tu ai venit spre mine mereu / Mi-ai mîngîiat fruntea udă / Ca o răsuflare de polen, ca o aripă de flutur / Inimile noastre atingîndu-se adusă / Tu ai venit spre mine mereu / Și prin această seară grotescă de lapte / O lunecare greoaie de zeu / În sus, pe sub hainele mele sparte / M-ai trecut, omăt, în sud / Marea în urma noastră e prăvălită / Nu te mai văd și nu te aud / Parcă aș fi un foișor de răchită"*. Un arbitrariu general domină această poezie. Se pare că tirania rimei o silește pe poetă la invențiuni bizare. Frumoasă ar fi aici numai strofa penultimă. Din poemul „Aud cum antilopa" pot fi citate lucruri contradictorii : *„Începe toamna, dantură de cal crizantemă cețoasă / Un cort de duh torid alienat"*. Că toamna poate să aibă dantură de cal, dacă ne gîndim la porumb, e propriu, dar frumos mi se pare atunci cînd este asociată cu o crizantemă cețoasă. Dacă e să ne gîndim la o toamnă toridă, lucru mai rar, atunci din al doilea vers citat ar trebui să lipsească măcar două cuvinte, pentru că ce-i acela : *„un cort de duh torid, alienat"*? În mod surprinzător sînt frumoase ultimele două strofe : *„Este devreme, îngerul nu este metamorfozat / E plîns discret, un cer de fier strălucitor / Vreau să rămîn, îmi place zăpada uriașe / Îmi place patul pustii și pasul suav de vînător* (vers citat de un răuvoitor, trunchiat, în rubrica *Gigă* de la *Săptămîna*). *Aud cum antilopa fuge într-un ținut exotic / Pe spumele de fugă, vristate roșu rinchezînd / Festin grotesc încearcă grația divină / Ca un ospăț de animale fără trup"*, unde ultimul vers este foarte fericit. Iată acum un carnaval rural în viziunea Floricăi Mitroi (Priculiciul) : *„Să fiu un priculici angelic ce-mpinge lucrurile într-o parte / O poală de materie violetă tîrînd / Cu mîinile lipite una de alta și arse / Să fiu o figurină de argint / Și să vreau un caval fosnitor de must / Cîntînd fals și puțin îmbătat / Din care să se smulgă un sfînt subțire / Neliniștit și cocoșat / Or un coșciug de legume din care să ies / În piele de drac, cu ochii pe dos / Cu ardei la git și cu felinare de dovleac peste pulpele goale"*. Aici poetice ni se par numai grotescul viziunii și ultima strofă, de o tenebroasă ironie (și aceste versuri au fost citate trunchiat de același răuvoitor).

Arbitrariul dominator din poezia Floricăi Mitroi, produce versuri de genul : *„În violul mitic și în gust, se string distanțele icoane / Raiul sterp, înflăcărat crispează lut / Primăveri spectrale, nefirești de carne / Ca un loc spălat și mort, în care armăsari pur-sînge s-au născut / Rugăciuni reverberează spiritul de moarte / Strigăt de ispită și de plîns / Peste viile trandafirii și parfumate / Ca un loc spălat și mort / reverberînd un strigăt de ispită și de plîns"*. Este limpede pentru noi că poeta lucrează mecanic, în impulsuri, necontrolîndu-se, aș zice, o poezie făcută după dicteul automat. Dar să mai vedem. Iată „Melopeea de stepă" : *Soarele e un bidiviu cu coama roșie / Călcînd în iarba stepei, sar scîntei / Un drum roșu, un ciclop de nisip / Intră livid în ochii mei / Galop de raze, răcnet de fetișuri* (sic !) *Crește un prunc gigantic în leagănul solar / Un prunc imun la flăcări, un prunc mistuitor / Cu ochii diabolici, cu pletele de var / Crestat în glumă cu cuțitul / Îi sar în sînge capete fantastice, frumoase / În miezul zilei se arată spiritul purtînd, surisul de delfin pe șapte coaste"*, unde ultimele opt versuri, mai puțin răcnetul de fetișuri, mi se par remarcabile. Aș mai cita și un catren din „Prizonierul" : *„Sfera de aur se despoaie de pieile de basm* (sic !) */ Sfera de aur îmbrățișează straniu marmuri moarte / În aerul orfic, tremurat / Plutesc comorile pe spate."* Aceleași invențiuni baroce, aceleași necontrol care îi joacă feste Floricăi Mitroi. „Prostul satului" ne întoarce la grotescul rural bine stăpînit de poetă : *„Uchi Dalap merge pe cîmp / Pulpe de aur desvelind, călcîi de crin / Bogat în șerpi neveninoși îi este mijlocul și pielea / Lui este de boască pe care înflorește / Liliacul violet / Are capul de ied, limba de cîine / Are mîinile îndepărtate de corp și străine / Cînd rîde în dinți se arată o pasăre împușcată / Uchi Dalap merge pe cîmp / Înțepenite vulpi familiare îl privesc / El trece riul dulce, iese la mal în chip de pește / Ca un searbăd, plin de pofte dumicat prostesc"*. Ca și-n alte locuri aici versurile foarte fericite alternează cu misterioase invențiuni, iscate din tendințele necenzurate ale poetei. Poemul „Coroiul " pare ceva mai ordonat : *„Coroiul cu voce de aur / Coroiul trandafir subțire / Iese din pielea balaurului beat și crestat / Și intră în casa mea de iubire / Și casa de iubire mi-e în cap / În ochi am două lămpi de gaz, de țară / Pe care plîng în somn, strig dureros și lămpile se sparg / Între sprîncene mi se sparge sticla lor fecioară /* (din păcate aceeași trunchiere lașă a dus la citarea unui vers din această frumoasă strofă într-un loc nemeritat) */ Lîngă fereastra teiului stă soarele cu un cuțit / Lovește în coroiul trandafir subțire, vegheтor / Un cal fudul, o haină de mărgele / El plînge, îl aud cum plînge / Cînd steaua luminoasă ca tîlvu-i trage-n sînge / Prin foile salcîmului lunecător"* Dacă mă gîndesc bine, poezia e foarte frumoasă ! Un alt poem : „Lumină infantilă" pare o pînză de Manet : *„Toamnă pe Rînul negru, pirogi infantile / Sclipesc în goticul divin / Ard grele festile, sînt prunci în fețile / Și rozele moarte se-neacă în vin / Lumină străină compactă de val / Lumina-păianjen pe chipul frumos / Sub ape un chip triumfal / Sub ape un nerv fioros / Și rozele moarte se rup și e cald / Închisa vedere sub apă ia foc / Ard pletele blonde, luminile ard / Și rozele moarte se rup și e cald."* „Foca Verde", suferind de inegalitate conține și lucruri frumoase : *„Trocile necoapte sînt prea verzi / Vițele se bat și se rănesc / În răni se-nșurubează viermi / Soarele e dud, e nefiresc / Se cutremură un pește în pămînt / Icoanele vor să moară / Mere albe, șarpe de grădină ! Viu copilăros înșală / Foca verde adoarme pe ape / Cînd se trezește e om / Pielea verde a oglinzii verde / Placente angelice de somn"*. Aici, ultimul vers salvează aglomerarea de platitudini. Poemul „Oedip", trădează aceeași inegalitate anarhică, iscată de lenea poetei care se lasă dusă de cuvinte : *„Leii îmbătriniți pe un pavaj de geniu* (sic!) */ Îi lovesc cu păsări oarbe și primare / Leii sacri fără spectatori / Pe care mărețul lor oracol să îi înfioare / Într-o moarte scurtă mă azvîrle / Îmi pun tălpi de parameci în ochi /* (sic !) *Din desfrînare / Îmi las să atîrne peste coaste / Corzi de animal de soare / Impietresc în moarte, nu pot s-o refuz / Ea îmi pune chingi nepricepute / Vine un oracol, vine un hulub / Care are mîini de om, urite"*. Trebuie spus că ultima strofă e remarcabilă. Aș mai cita patru versuri din „Cina cea de taină" : *„Armele din verbe / le voi descărca / punțile le-oi rupe / cu cenușa mea"*, sau finalul dintr-un poem fără titlu : *„Ace prea putrezite mătăsoase / cusînd o rană putredă, mătăsoasă / Zborul, tunel în piatră zilei / Iubesc un mort în dimineața lucie / Inima i-ompung cu un ac de aur / Inima lui rotundă ca un templu / Străvechi, cu tainice firide / prin care umblă gol și mort / și adorat de pașii mei îndepărtați și zgomotoși"*. Fără prozaicul ultim vers, finalul citat ar fi fost excepțional ! Și ca să nu rămînă nimic în afara selecției noastre, v-aș mai propune un fragment inegal din „Veghetor" : *„Mi-e frică, prietenii mei, în seara asta / sînt un porumbel din care ies grifoni / un lepros care plînge încet / trufia lui ce zace în pivniți de răceală / Deșarte îmi sînt armele, pe care gura mea dansează / O corcitură de junglă concentrată în surisul leneș al tăcerii / Deodată aerul se face singeros / Un umăr fraged de copil se joacă printre ierburi / Înalte, care par otrăvuri și par trestii / Bat în pămînt ușor și mîndru / Brusc mi se rupe inima de o ciudată violență / Și gura mea devine o potcoavă arzătoare"*. Sau : *„Pling, Doamne, nu mă recunosc / Pling, Doamne și îmi cresc în sîni /centauri care poartă silnic / capete roșii de bătrîni"*, sau primul vers din „Intimitatea efemerei" : *„astfel cade rugăciunea, ca un animal lovit"*.

Florica Mitroi, cu toate inegalitățile, mi se pare un poet promițător.

MUZICA POPULARĂ ROMÂNEASCĂ ÎN JAPONIA

După succesul obținut în turneul din Franța, orchestra de muzică populară condusă de naistul **Radu Simion**, se află de două luni în Japonia, unde va rămîne pînă în luna mai. Contractul încheiat prevede că trei ani consecutivi, timp de șase luni, această orchestră din componența căreia mai fac parte Toni Iordache (țambal), Ion Lăceanu (fluier), Ion Drăgoi (vioară), Costel Stanciu (clarinet), Ion Dură (acordeon), Dumitru Jan (contrabas) și solistul vocal Marian Spinoche, va concerta la Tokio și în alte orașe.

Veștile primite din Japonia confirmă buna impresie ce o lasă ascultătorilor această formație muzicală. Presa elogiază muzica populară românească și pe interpreți, apreciindu-l în mod deosebit pe Radu Simion.

La Osaka, orchestra condusă de Radu Simion a dat trei concerte, în afara programelor prezentate pe scena unor mari restaurante. Reîntoarsă la Tokio, în seara zilei de 14 ianuarie ea a concertat în cadrul unei emisiuni la Televiziune.

Țambalistul Toni Iordache a luat parte la susținerea unui concert simfonic dat de orchestra Televiziunii, executînd partea pentru țambal dintr-o lucrare de Zoltan Kodaly.

BĂTRÎNA CASĂ ALECSANDRI DE LA MIRCEȘTI

de Aurel LEON

„Spre Mircești — 4 km." indică troița de lemn așezată la podul Siretului, pe șoseaua Roman-Iași. O goană de cal pe asfalt și te afli la *„stejarii-înfrățiți"*, aleși de Alecsandri spre a simboliza unirea ; alt galop de cal și ajungi acasă la bard, în liniștea parcului de stejari și brazi în care își doarme somnul de veci. Casa cu geamlic e atît de cunoscută și de vizitată (peste 20 000 turiști anual) încît nu de ea ne vom ocupa. E o casă memorială model din cadrul Complexului muzeistic Iași.

Dar se știe prea puțin și e pe nedrept dată uitării casa copilăriei lui Alecsandri, situată la capătul uliței, în mijlocul unei livezi de meri și pruni. E locuința vornicului Vasile Alecsandri, tatăl poetului, așezare mult citată în amintiri și în pasteluri. De la ea începe vestita lungă a Siretului. Mai dăinuie încă aici șipotelul din budăi, cîntînd în pleoapa unei văiugi, beciul străvechi din burta dealului și cite altele, pomenite de bard. Din pridvorul acestei case a rostit el slobozenia robilor de pe moșie, spre a da exemplu boierimii moldovene.

După moartea tatălui său, Alecsandri a locuit aici multă vreme, pînă ce Paulina l-a convins să construiască noua casă, așezată mai în centrul satului, nu în pustietate. Pe parcursul anilor, casa veche a cunoscut diferite întrebuințări pînă ce să ajungă azi un fel de magazie a tuturor celor netrebuincioase, amenințînd deci a se degrada. Melancolia ei ne amintește paragina în care fusese lăsată acum vreo cîteva zeci de ani actuala casă memorială. Spre exemplificare vom cita dintr-un reportaj apărut în „Lumea-Bazar" din Iași nr. 19 din 1925 : „Întîmplarea ne-a dus la Mircești într-o zi de august 1924. Grădina lui Alecsandri s-a sălbăticit, ierburi mari cresc în voie, iar ceva mai la o parte se găsește o magazie cu pereții acoperiți de coroane prăfuite. Aici e mormîntul lui. În întuneric, la lumina unui chibrit, poți deosebi cu greu sicriul de metal și o cutie mică de metal cu osemintele lui Iancu Alecsandri, fratele poetului. Magherița de scînduri ce alcătuiește cavoul lui Alecsandri nu are însă viață lungă, într-o bună zi va înceta să închidă un mormînt. Aceeași soartă o așteaptă și pe casă. Acoperișul e vechi, pereții stau gata să se năruie. Natura face aceeași operă ca și la Ipotești".

Din fericire, n-a fost așa. Casa a fost refăcută iar bardul transferat într-un mausoleu demn de gloria sa literară. De ce să fie însă vitregită în continuare casa cea veche, adevăratul cuib al familiei Alecsandri ? Primarul comunei Mircești, Grigore Călin, și secretarul de partid, Gh. Maxim, au făcut diferite demersuri, solicitînd o întrebuințare corespunzătoare, fie tabără de pionieri, fie casă-muzeu, ceva care să o salveze de la dispariție.

Prin includerea ei în circuitul interesului public, Mirceștii — acest sat în curs de urbanizare — ar avea de cîștigat din punct de vedere turistic, iar amintirea bardului ar fi și mai pregnantă pe ulița copilăriei lui din marginea luncii.

Clepsidra

MIRACULOASA LINIȘTE

de Constantin VIȘAN

Siluetele aproape fantastice care evoluează în arena rotundă a circului pictat de Margareta Sterian te proiectează cu o irezistibilă forță în lumea plină de miraje a visului, a copilăriei. Tablourile ți se par decupate dintr-un film trăit aievea și de tine. Numai că uitasești de existența lui și acum nu-ți vine a crede că fiecare fotogramă e atît de vie, de fascinantă... Cai albi și albaștri dansînd ireal de elegant în manejul luminat de reflectoare, clovni ascunzînd tristeți nebănuite în veselia lor intens colorată, lei deloc fioroși, urși greoi, acrobați zburînd în abisul pur al trapezului. Zgomotul orașului s-a retras parcă la margine de Bărăgan. În jur e o neverosibilă liniște. Îți auzi doar inima svîcnind în urechi. Expoziția din Magheru e ca o zi de sărbătoare, ca un carusel cu cai înaripați, ca o dumbravă cu zîne și fluturi. Margareta Sterian e preocupată de spectacolele însemnate cu simboluri. Așa se face că din arena circului, picturile sale te călăuzesc pe scena serbărilor folclorice. Dar nu în zone cu faimă ci, în mod neașteptat, foarte aproape de Capitală, în comuna Brănești unde artista a descoperit ritualuri ancestrale, de o stranie originalitate. Lume de basm, de mit, expresionism ? Înainte de toate o ipostază modernă a candorii, un elogiu adus setei de libertate, de zbor. Din această mistuitoare sete s-au întrupat nălucile albe și albastre care galopează prin tablourile sale. Cai și flori, acrobați și clovni răsărind și din amintirile fiecărui privitor. Contururile nu sînt ferme ci vor parcă să sugereze îndemnul de a participa la jocul propus de artistă. Un joc ca-n Micul Prinț. Candid și încărcat de grele sensuri totodată. Căci nu se-aud doar iambi mărunți în metaforele colorate ale acestei poete ce-și disimulează în discreție o imaginație și o sensibilitate capabile de mari amplitudini. Cu o mereu proaspătă tinerețe, Margareta Sterian cîntă bucuria, întruchipările armonioase ale cosmosului și ale artei, liniștea. „Miraculoasa liniște din inima unei cetăți de milioane". Liniștea din petalele florilor și din ochii cailor.

„Altundeva nici n-am știut să zidesc decît în țarina arsă a liniștii pe care am înălțat-o, pavăză, în dreptul inimii...".

ACTORII SE MĂRTURISESC

„Am vrut să dăruiesc tot ceea ce am avut mai de preț"

–ne declară Dinu Ianculescu–

— Dinu Ianculescu, vreți să vă mărturisiți ?

— Da. Dar puțin. Deși aș avea foarte multe de spus. Pentru început poți să notezi că vocația pentru teatru mi-am manifestat-o paralel cu poezia. Am debutat la 14 ani. În 1944 am publicat poezie într-un volum în care mai semnau, printre alții, Vasile Voiculescu, Emil Botta, Ion Th. Ilea, Emil Giurgiuca...

— Debutul în teatru ?

— În 1945, la studioul Institutului de teatru, sub direcția Dinei Cocea.

— Primul rol ?

— În piesa „Pensiunea Watson" de Terence Ratigan.

— Primul profesor ?

— Primul meu mare profesor a fost Ion Manolescu. În afară de faptul că era un mare actor de dramă, un mare om, era și un mare actor de comedie, ceea ce foarte puțini știu. Și asta pentru că această calitate ne-o „mărturisea" numai nouă, studenților, la cursuri, cînd trebuia să ne exemplifice..

— Ce alte cursuri v-au plăcut foarte mult atunci cînd urmați institutul ?

— Cursurile de Istoria literaturii dramatice ținute de Alice Voinescu. Pentru că rubrica îmi permite, voi mărturisi că sînt mîndru de a fi fost contemporan cu un asemenea om, despre care voi aminti, pentru cei care nu știu, că a purtat o bogată corespondență cu scriitorul francez André Gide, pe care l-a și cunoscut și cu Bernard Shaw, că a fost autoarea unor volume despre Montaigne și Eschil și a ținut cronica dramatică a Revistei Fundațiilor, în care am publicat și eu versuri, apreciate și propuse de Petru Comarnescu. Îmi amintesc că Miron Radu Paraschivescu a făcut și el unele aprecieri, dar despre asta voi povesti altă dată, poate într-o carte.

— Ce rol v-a apropiat cel mai mult de starea de poezie, firește, pe scenă ?

— Întrebarea mi se pare foarte frumoasă. De aceea ar trebui să mă gîndesc mai mult. Totuși am să încerc. Nu prea am avut roluri ...fericite. Eu am slujit scena, dar nu prea am fost slujit. Totuși, de starea de poezie m-a apropiat cel mai mult rolul pictorului Barbu din piesa lui Mircea Ștefănescu : „Acolo, departe".

— Aminteați că scena nu v-a slujit. V-aș ruga să mă faceți să înțeleg mai bine această afirmație.

— Păi, asta vine cam așa : dacă un regizor te distribuie într-un rol „negativ" și mergi, atunci ai toate „șansele" să fii căutat mai mult numai pentru asemenea roluri. În tinerețe eram întrebuințat numai în roluri de bătrîn. Așa de pildă în piesa lui Mircea Ștefănescu : „Rețeta fericirii", deși aveam numa 19 ani a trebuit să joc rolul unui țăran bătrîn, frate de lapte, să nu vă mirați, cu personajul interpretat de Storin.

— Să fie o prejudecată ?

— Bineînțeles. A unor regizori. Același lucru se întîmplă și la radio. Eu nu „pot" fi într-o piesă decît crainic. Nu de multă vreme, unul regizor de film l s-a sugerat să joc rolul unui doctor. Regizorul a refuzat pe motiv că am nasul strîmb. Prejudecată. Din cîte îmi amintesc, Charles Laugton și Michel Simon nu aveau nasuri mai drepte ca mine. Norocul lor că nu a trebuit să fie distribuiți de regizorul care m-a refuzat pe mine.

— Să mai umblăm puțin printre roluri...

— Unul din rolurile „negative" pe care le-am jucat a fost cel din piesa „Hotel Astoria" de Stein. Toată presa de specialitate mi-a negat interpretarea. Dar, după cîteva spectacole, dramaturgul sovietic a venit la București să-și vadă piesa și a publicat, pe prima pagină a „Contemporanului" un articol un articol intitulat „Ce mi-a plăcut mai mult".

— Și ce-i plăcuse ?

— Dinu Ianculescu.

— Despre actori ?

— Dacă vrem să ne respecte, să ne respectăm mai întîi noi.

— Vă satisfac aplauzele care vin pe adresa dv. ?

— Da. Dar nu fac concesii de dragul mai multor aplauze, din păcate atît de rîvnite de unii actori. Prefer să rămîn în conștiința a numai cîțiva spectatori. Pe această idee mi-am clădit — dacă mi-e permis să spun — cariera, mai ales atunci cînd am înțeles să fac un act de cultură propagînd poezia românească la Studioul de poezie al Radiodifuziunii, în Casele de cultură, de fapt pretutindeni. Merită să spui poezii chiar dacă într-o sală sînt numai zece spectatori.

— Acum propun actorului Dinu Ianculescu să se așeze de-o parte, ca să pot schimba cîteva gînduri și cu poetul Dinu Ianculescu, autorul, deocamdată a unui singur volum : „Argintatul pește și alte poezii". Ce este pentru dumneavoastră poezia ?

— Un alt mod de a vorbi eamenilor despre mine, despre cum gîndesc, despre cum simt, despre cum și la ce visez...

— ...la ce visați ?

— La al doilea volum, predat unei edituri bucureștene. Este vorba de sonete adunate sub titlul „Maturitatea verii". Am dorit să dăruiesc versurilor căldura pe care sonetul, îndeobște, nu o are.

— Și cînd volumul va fi mîngîiat de ochiul din sufletul cititorului, ce vă mai doriți ?

— Non multa sed multum.

Vasile POPESCU

DINU IANCULESCU

ECOURI

● **Ultimele luni, popularul interpret-autor Mihai Constantinescu (în foto) a întreprins o serie de turnee sub egida A.T.M.-ului (alături de Olimpia Panciu și formația Horia Moculescu). Între noile sale compoziții se numără melodia „O cutie de carton", pe care o va înregistra în duet cu Olimpia Panciu.**

Faye Dunaway o întruchipează pe Milady în noua ecranizare a muschetarilor lui Dumas în care joacă alături de Geraldine Chaplin, Oliver Reed, în regia lui Richard Lester.

Constanța BUZEA

Cărțile

Astfel mergeam eu zi de zi la școală,
Ținîndu-mă atentă și distantă,
Pe străzi pavate strîmb cu piatră goală
Într-o pustietate gri, gigantă.

Fugeam spre un tramvai de răgușeală,
Și lumea lui se apleca în pantă,
Zorii de zi plîngeau ca o greșeală
Pe capetele de elevi cu geantă.

Cum cartea faptei reci era nedreaptă,
Îmi ostenea prea firavele oase,
Parcă duceam cimentul dintr-o treaptă,

Scria-ntr-un fel, ce altfel se-ntîmplase.
De-atunci simțeam că-n sînge-o să-mi rămînă
Învingătoare, cartea de română.

Deal rotund

Răsare ca o lună, și apune
Sufletul meu nici tînăr, nici cărunt.
Atît de rar mă-ndur să cred că sunt,
Ceva mă-ngîndură, ca o genune.

În ceasuri rele și în ceasuri bune,
Aș întreba, mi-ar place să răspund,
Dar mă petrec senin, în amănunt,
Lăsînd mișcarea lumii să-și răsune.

Abia pricep, în urmă, ce se spune
Despre luminile care ascund
Fîntîni prea-pline și fîntîni-lacune.

Dar peste capul meu e-un deal rotund,
Și-i paște turma pacea din pășune
Cu-al ei sărat murmur de dinți mărunt.

● **Orchestra casei de discuri Electrecord, dirijată de Alexandru Imre, a plecat pentru cîteva luni în R.F. Germania, unde va concerta la Hamburg. Soliste vocale : Anda Călugăreanu (în foto) și Anca Agemolu.**

FILMELE LUNII FEBRUARIE

● **„INTOARCEREA LUI MAGELLAN" — Producție a Casei de filme 3 ;** scenariul și regia : **Cristiana Nicolae ;** imaginea : **Dinu Tănase ;** muzica : **Adrian Enescu ;** decoruri : **Marcel Bogos ;** costume : **Nelli Grigoriu-Marola ;** montaj : **Adina Codrescu ;** cu : **Radu Beligan, Vladimir Găitan, Mihaela Marinescu, Cornelia Gheorghiu, George Motoi.** Film realizat în studiourile Centrului de Producție Cinematografică „București".

● **„PROPRIETARII" — Producție a Casei de Filme Trei ;** film realizat în studiourile Centrului de producție cinematografică „București" ; scenariul : **Mihai Creangă, Șerban Creangă ;** regia : **Șerban Creangă ;** imaginea : **Ion Marinescu ;** muzica : **Richard Oschanitzky ;** decoruri și costume : **Adrian Păun, Nicolae Edulescu ;** sunetul : ing. **Andrei Papp ;** montaj : **Dan Naum ;** cu : **George Constantin, Ștefan Iordache, Amza Pellea, Octavian Cotescu, Toma Caragiu, Ștefan Mihăilescu-Brăila, Carmen Galin, Constantin Cojocaru, Nicolae Ivănescu, Ștefan Bănică, Mihai Mereuță, Zephi Alșec, Ernest Maftei.**

● **„Nu TRIȘA, DRAGA" — Producție a studiourilor „Defa" : cinemascop, color ;** scenariul : **Joachim Hasler, Heinz Kahlow ;** regia : **Joachim Hasler ;** imaginea : **Joachim Hasler, Peter Suring ;** muzica : **Gerdt Natsohinski,** cu : **Dorit Gäbler, Karel Fiala, Chris Doerk, Frank Schöbel, Rolf Herricht, Christel Bodenstein.** Comedie muzical-coregrafică.

● **„TRIMESTRUL V" — Producție a studiourilor „Lenfilm ;** scenariul : **Mihail Kuraev ;** regia : **Grigori Aronov ;** imaginea : **Eduard Rozovski ;** muzica : **Nadejda Simonian ;** cu : **Serioja Gorbovski, Igor Urumbekov, I. Tolubeev, I. Dobriskov, T. Piskunova, O. Belov, Sveta Ageeva.** Filmul de aventuni pentru tineret.

● **„E DEPARTE PÎNĂ LA CER" — Producție a studiourilor din Bratislava ;** scenariul : **Ian Ionaș, Ștefan Sokol ;** regia : **Ion Lațco ;** imaginea : **Tibor Viat ;** muzica : **Josef Malovec ;** cu **Ivan Painiak, Iulis Pantik, Kveta Lukosikova-Mihailțova, Viera Strinskova, Vlado Durdik, Marta Rașlova, Emilia Galianova, Ian Mildner, Adam Mateika, Liudovit Raiter.** Imediat după primul război mondial, într-un sat din Slovacia.

● **CERCUL" — Producție a studiourilor sovietice ;** scenariul : **E. Dubrovski, G. Rappaport ;** regia : **G. Rappaport ;** imaginea : **A. Cirov ;** muzica : **A. Mnațakanian ;** cu : **A. Zbruev, I. Gorbacev, P. Gorin, A. Kojevnikov, A. Djigarbanian.** Continuare a altei pelicule realizată de același regizor. „Două bilete la matineu", ale cărei personaje principale, începînd cu tînărul căpitan de miliție Alioșin, le reîntîlnim și în acest nou „polițist".

● **„OMUL CU CREIERUL TRANSPLANTAT" — Coproducție franco-italo-vestgermană :** scenariul și regia : **Jacques Doniol-Valcroze** — după romanul lui Vicas și Alain Franck ; imaginea : **Etienne Becker ;** muzica : **Johannes Brahms ;** adaptarea **și** muzica adițională : **André Girard ;** cu : **Mathieu Carriére, Nicoletta Machiavelli, Michel Duchaussoy, Jean Pierre Aumont, Mariana Egerikx, Martine Sarcey.** O comedie dramatică mai aproape de basm decît de science-fiction.

● **„SEMURG" — Producție a studiourilor sovietice ;** scenariul : **Inna Filimonova ;** regia : **Habibulla Faiziev ;** imaginea : **Alecksandr Pann ;** cu : **Habibulla Karimov, Tamara Sakirova, Sukrat Ergașev, G. Hamraeva, Tamara Kokova, A. Adjallrev.** Inspirat de motivele poemului cu același nume, filmul respectă elementele tradiționale ale basmului.

● **„AURUL NEGRU DIN OKLAHOMA" — Producție a studiourilor americane ;** scenariul : **Mark Norman,** după romanul său ; regia : **Stanley Kramer ;** imaginea : **Robert Surtees ;** cu **George C. Scott, Faye Dunaway, John Mills, Jack Palance.** Medalia de aur — Moscova 1973. Oklahoma, începutul secolului. Febra petrolului.

● **„AVENTURA LUI DARWIN" — Producție a studiourilor engleze ;** scenariul : **William Fairchild ;** regia : **Jack Couffer ;** imaginea : **Denys Coop ;** cu : **Nicholas Clay, Susan Macready, Ian Richardson, Cristopher Martin, Robert Flemyng, Philip Brack, Michael Malnick, Aubrey Woods, Hugh Morton.**

● **„OAMENII DE PE „FLAMINGO" — Producție a studiourilor bulgare ;** scenariul : **Atanas Țenev ;** regia : **Borislav Sarliev ;** imaginea : **Veneț Dimitrov ;** muzica : **Gheorghi Genkov ;** cu : **Gheorghi Cerkelov, Ivan Andonov, Gheorghi Djubrilov, Albana Kazakova, Marin Ianev, Ivan Djambazov.** O echipă t.v. vine în portul Burgas pentru a face un reportaj despre sosirea pescadorului „Flamingo".

● **„MISTERIOASA PRĂBUȘIRE" — Producție a studiourilor americane ; cinemascop, alb-negru ;** scenariul : **Harold Medford** — după romanul lui Ernest K. Gann ; regia : **Ralph Belson ;** imaginea : **Milton Krasner ;** muzica : **Jerry Goldsmith ;** cu : **Glenn Ford, Nancy Kwan, Rod Taylor, Suzanne Fleshette, Jane Russel, Wally Cox, Nehemish Persoff, Dorothy Malone, Max Showalter, Constance Tower.** O anchetă în jurul unui tragic accident aviatic.

● **„VANDANA" — Producție a studiourilor indiene ; color ;** scenariul : **Saschin Hhowmick ;** regia : **Shakti Samanta ;** imaginea : **Aloke Das Cupta ;** muzica : **S.D. Burman ;** cu : **Sharmila Tagore, Rajesh Khanna, Sujit Kumar, Pahari Sanyal, Anita Dutt, Abhi Bhattacharya, Madan Puri, Asit Sen, Manmohan, Subbash Ghai.** Recurgînd la procedeele obișnuite ale melodramei cinematografice, filmul este povestea unei tinere femei care-și dedică viața educării fiului ei.

● **„CHEMAREA STRĂBUNILOR" — Producție a studiourilor engleze ;** scenariul : **Peter Welbeck, Wyn Wells, Peter Yeldham** — după Jack London ; regia : **Ken Annakin ;** imaginea : **Hans Nord ;** muzica : **Carlo Rustichelli ;** cu : **Charlton Heston, Raimund Harmstorf, Michèle Mercier, Juan Luis Galiardo, Horst Heuck, Friedheim Lehmann, Maria Rohm, Rick Bettaglia, George Eastman, Alf Malland, Saucho Garcia.** Film de aventuri — un episod al goanei după aur de la sfîrșitul secolului trecut.

● **„COJOCELUL FERMECAT" — Producție a studiourilor ungare ;** scenariul : **Marianne Szemes** — după un roman de Ferenc Mora ; Regia : **Mihaly Szemes ;** imaginea : **Ferenc Szécsényi ;** muzica : **Zoltan Jeney ;** cu : **Gabor Szücs, Mária Medgyesi, Adám Szirtes, István Gruber, István Szili, Jozsef Bihari.** Film pentru copii.

Casa memorială Vasile Alecsandri

TEHNICĂ

ROBOT TELEFONIC... DE AUR

Un creier electronic controlează calitatea funcționării centralei telefonice și poate oferi decizia obiectivă în conflictul dintre abonații cuplați, de pildă. O rezolvare ingenioasă, originală a unui inginer român medaliată cu aur într-o competiție internațională a tehnicii.

Se poate face un control — cu perfectă obiectivitate, cu mare precizie deci, și în orice moment — al calității funcționării unei centrale telefonice ? Se poate ști, de pildă, ce și unde sînt scurgerile pe trafic, ce pierderi sînt pe direcții și dacă numărul de legături telefonice este sau nu suficient ? Cum s-ar putea decide, fără umbră de dubiu, dacă abonatul telefonic care reclamă că i s-au înregistrat la plată mai multe convorbiri decît a făcut, are sau nu dreptate ?

Ca de fiecare dată cînd transcriem în presă întrebările care au devenit pentru un timp — cît oare ? — obsesive pentru cineva, știm că răspunsul e afirmativ. Din șirul de „bătălii" duse de inteligența tehnică, noi nu cunoaștem — și curiozitatea noastră nici nu caută altceva — decît victoria. Istoria invențiilor ne satisface. Nu le consemnează decît pe acestea. Așadar, răspunsul la toate întrebările puse mai sus ? Un „aparat automat de observare și înregistrare a activității într-o centrală telefonică". Mai pe scurt — automat de observații telefonice în varianta 10 L. Motivul pe care l-am „ales" dintre cele trei variante realizate — 1 L, 10 L și 100 L — simbolizează capacitatea de observare în linii ce pot fi linii telefonice de abonați sau organe din centrală, sau și una și alta. Acest prototip prezentat la Tîrgul internațional de la Plovdiv, în septembrie 1973, a fost distins cu **medalia de aur**, și solicitat de țări cu îndelungată tradiție în domeniu. Autorul e ing. **RADU STAN**, un nume ce poate fi găsit de multe ori în registrele de brevete ale Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, cu cele încă trei invenții și aproximativ 20 de inovații. „Procedeu de contorizare a abonaților cuplați în CTA7A2", „Procedeu de contorizare a abonaților cuplați în CTA7D", „Dispozitiv de verificare automată a centralelor de bloc cu comandă de la distanță în dublu sens". Le-am numit pentru că ele se înscriu în aceleași domenii ale tehnicii de vîrf — electronică, electromagnetică. **Aparatul recent medaliat este în esență un robot. Nu poate vorbi dar își poate exprima cunoștințele și informațiile pe care le culege și prelucrează fie în scris direct pe coala de hîrtie, fie perforînd o bandă sau o cartelă, într-un cod oarecare și care poate fi transmis unui calculator electronic central. De ce un robot ? Și ce poate el ?**

„Reclamațiile cu privire la convorbirile adiționale, ne spunea ing. Radu Stan, șef de secție la Direcția de telecomunicații a Municipiului București, **constituie una din problemele care se examinează cu cea mai mare atenție. Aceasta și pentru că intră în obligația de serviciu dar e mai mult decît atît...**" Explicația pe care ing. Radu Stan mi-o dă aș spune că se desfășoară pe două planuri : tehnic și psihologic. Aveam să aflu, de pildă, cum se înregistrează convorbirile interurbane cu prefix, fără operatoare. Pe aceiași contori cu un multiplu de convorbiri urbane. De exemplu, o convorbire interurbană cu o durată de un minut cu orașul Constanța va înregistra la contor 15 impulsuri, adică echivalent cu 15 convorbiri efectuate local. O convorbire cu Timișoara, tot cu durata de 1 minut, este egală cu 25 de convorbiri locale (la convorbiri efectuate între orele 18 și 6 dimineața și sărbătorile legale se aplică o reducere de 40% și revine la 9 și respectiv 15 convorbiri locale). Necunoscînd aceste lucruri și de aici apar unele nedumeriri. **S-a** constatat de altfel că din numărul de reclamații primite peste 99% sînt neîntemeiate. Fenomenul apare în toate țările din lume și sînt foarte frecvente reclamațiile care se referă la perioada de concedii sau în general în timpul plecării de la domiciliu. Apoi sînt reclamațiile făcute de abonații cuplați, urmărite cu atenție ca nu cumva dintr-o defecțiune tehnică convorbirile unuia să fie trecute în contul celuilalt. „Rezolvarea acestor reclamații putea fi făcută — obiectiv — de un creier electronic, chemat să judece conflictul dintre „telefoane" și abonat, dînd verdictul care să fie înscris într-un document, ce nu mai poate fi contestat de nici o parte. E ceea ce ing. Radu Stan a realizat.

Pe acest document datele corecte sînt trecute cu culoare neagră, defecțiunile, cu roșie, pentru a apare în evidență și repede. Cu roșu apar de pildă „afișat", „impulsii false", sau „taxare de la abonatul A aplicate eronat la abonatul B"... Modul cum folosesc abonații cuplați linia telefonică în comun este de asemenea înscris pe bandă și cel care lasă telefonul deschis pentru ca celălalt să nu poată beneficia de serviciul telefonic este înscris cu roșu. În afară de aceste aspecte, aparatul mai oferă și posibilitatea de control în orice moment a calității funcționării centralei. Este de la sine înțeles că un aparat care are o asemenea „funcție de control" de calitate este mult mai bun, mai precis, decît aparatele pe care le controlează.

Dar nevoia unei continue perfecționări, atît de specifică universului tehnic contemporan, l-a obsedat pe ing. Radu Stan care în prezent experimentează cea mai economică soluție prin care acest aparat să-și transmită informațiile. Direct la o mașină de scris, obișnuită. Așa cum i-ar dicta unei dactilografe. „Soluția a fost însușită și de Ministerul nostru, ne spune domnia sa și anul acesta vom fi dotați cu asemenea aparate". Perfecționarea mai departe ? Se studiază miniaturizarea ei și realizarea în întregime electronic, cu circuite integrate.

Catinca MUSCAN

Aripile noului Icar

Imaginea e surprinzătoare : corpul avionului ce pare un cocon de mătase, e o cabină în greutate doar de 65 kg putînd să poarte un pilot de 66 kg. Adăugați-i însă aripi uriașe. Un record în materie, avînd în vedere că deschiderea măsoară 40 metri ! Noul prototip francez poate efectua viraje cu o rază de 200 pînă la 500 m. Doar o singură condiție, dar importantă : vîntul să nu fie mai puternic de 2 m/sec. Încă o caracteristică : diametrul elicei — 3,20 m, cu o rotire de 90 rotații pe minut.

„FERMA SOLARĂ"

Cum s-ar putea folosi direct radiația solară ? Întrebarea a devenit obsedantă pentru oamenii de știință. Și una dintre metode, pentru moment experimentată pe modele mici, este să cultivi... soare. O fermă solară ! Razele sînt colectate și reflectate de instalații cu oglinzi curbe și apoi această „recoltă" de căldură convertită de un generator convențional în electricitate. Iată în fotografie poate una dintre imaginile viitorului.

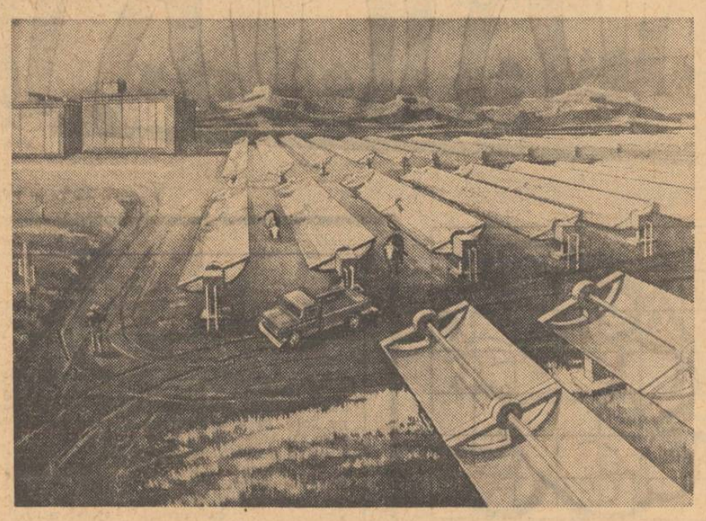

Gimnastică, de cînd?

Chiar după primele săptămîni de la naștere pot începe „lecțiile" : întîi exerciții de prindere, apoi jocuri cu o minge ușoară, iar de la opt luni, cățăratul pe o scară... Psihologul ceh dr. Jaroslav Koch afirmă că, printr-o serie de exerciții bine conduse, stimulîndu-se motricitatea copilului încă înainte de a împlini un an, copilul se dezvoltă mai bine nu numai fizic dar și intelectual. Care mamă ar rezista dorinței de a oferi copilului ei cel mai prețios între toate darurile : inteligența ? observă Pierre Accoce într-un articol din săptămînalul „L'express" prezentînd metoda. Și într-adevăr, mii de mame pragheze aruncă acum la gunoi scutecele sugarilor. Cartea dr. Koch „Educația copiilor prin mișcare" a avut un ecou fantastic. De altfel, autorul a testat metoda sa între 1969 și 1972. Copiii mici, supuși timp de 15 minute pe zi la asemenea eforturi fizice, bine conduse și controlate, s-au dezvoltat incomparabil mai bine și mintal. Observațiile psihologului din Praga confirmă lucrările devenite clasice ale psihologului american prof. Mark Rozenzweig, experimentînd pe animale.

NOUTĂȚI

INSTITUTUL DE GENETICĂ al Academiei de științe din U.R.S.S., condus de Nicolai Bubinin, anunță că s-a obținut sintetizarea pe cale biologică a unei gene de celulă analog celor a celulelor de sînge de iepure.

COMISIA OCEANOGRAFICĂ INTERNAȚIONALĂ a decis lansarea unui vast program de studii privind curentul submarin „El Nino" considerat „responsabil" în ce privește marile fluctuații ale bancurilor de anchois din largul coastelor Perului.

O ECHIPĂ DE CERCETĂTORI de la Institutul național de sănătate american a anunțat identificarea virusului hepatitei infecțioase.

UN COMBUSTIBIL NEPOLUANT: CĂRBUNELE LICHEFIAT

Marina americană experimentează un nou combustibil nepoluant și economic, se afirmă în „International Herald Tribune". Navele americane vor trebui să înceapă să folosească noul combustibil peste trei ani.

CE EFECT AU SĂPĂTURILE DE MINĂ

Pentru a se putea într-adevăr prevedea efectele operațiilor de minerit asupra straturilor pămîntului din acea regiune, oamenii de știință de la Universitatea din Salford, Anglia, folosesc un model așa numit „fotoelastic", care le permite o serioasă economie de bani și timp. Utilizînd un ecran polaroid, zonele de tensiune și direcțiile de alunecare pot fi examinate și măsurate.

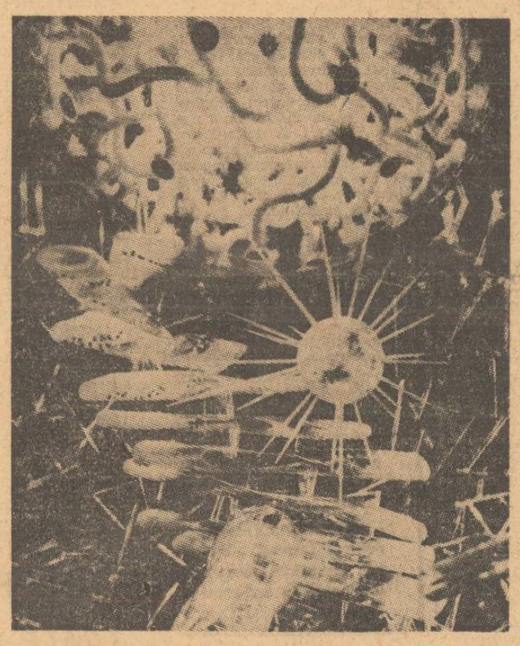

UN PAS SPRE NECUNOSCUT

Puternicul accelerator de la Serpuhov le-a permis savanților sovietici o serie de observații și experiențe de mare interes științific. S-a constatat că la energii înalte (obținute atunci pentru prima dată) pînă la 70 miliarde electron-volți, comportamentul particulelor elementare este altul decît pînă atunci, adesea contrar. O enigmă care i-a uimit într-o asemenea măsură pe fizicieni, încît timp de trei ani s-a discutat despre „efectul Serpuhov" ca rezultatul numărul unu ! Denumirea a devenit oficială de la 13 noiembrie 1973 cînd a fost astfel înscrisă în registrul descoperirilor științei sovietice.

MACHETA UNEI... CELULE!

Imagine dintr-o expoziție de artă modernă ? Nu. E doar macheta unei celule, relizată de laboratoarele Upjohn și care prezintă în „ gros plan" unele structuri intracelulare ! Fotografia ilustrează un articol apărut în revista „Science et Vie", semnat de prof. C. Burg, director general al Institutului național de sănătate și cercetare medicală, Franța, și în care se spune între altele : „Dialogul între societate și cercetarea biomedicală asupra problemei rentabilității cercetării este de dorit. Ar demonstra că ceea ce se cheltuiește în acest sector este util. Ar arăta că omenirea are nevoie urgentă de cercetarea bio-medicală pentru a-și rezolva citeva dintre problemele majore care i se pun". Și pentru că costul cercetării este astăzi foarte mare, un exemplu oferit în cartea semnată de H. H. Furdenberg, privind relația cost-beneficiu : Prețul cercetării în domeniul poliomielitei este calculat a fi fost de 11 milioane de dolari. Imens, nu ? Dar, costul bolii pentru perioada 1955-1961, doar în Statele Unite, ar fi fost de 7 miliarde de dolari dacă vaccinul Sabin nu ar fi fost disponibil. Și studii asemănătoare au fost făcute și privind alte boli, cu rezultate analoge.

PE FAȚA NEVĂZUTĂ A HÎRTIEI

Cine, privind această imagine, ar putea declara că are în față suprafața ideală, hîrtia velină de scris ? ! Și totuși iat-o, surprinsă de „ochiul" microscopului electronic și mărită de 1 500 de ori. Specialiștii afirmă că în funcție de natura fibrelor dar și de orientarea lor se poate aprecia calitatea hîrtiei.

Omul își schimbă pielea

E poate cel mai surprinzător calcul care s-a făcut. Un om de talie mijlocie își lasă în aer în jur de șapte milioane de particule din pielea sa pe minut ! Și aceasta, doar din cauză că suprafața corpului este în permanență reînnoită. Zilnic sau, cel mult, la două zile. De aici și proporția apreciabilă — e logic, nu ? — de pelicule de piele, de praf de piele ce se găsește în suspensie în aer. Se știe că praful provoacă numeroase fenomene de alergie, ori, cînd acesta provine din pielea oamenilor, nu ar fi de mirare să fie și purtător de germeni. Dar pînă acum, identificarea cu certitudine a unor astfel de particule s-a dovedit extrem de dificilă, dat fiind că au un diametru, în medie, de cinci microni, și că la microscop oferă aceeași imagine cu aceea a particulelor ce provin de la suprafața plantelor. Doi cercetători britanici, dr. Clark și Shirley de la Medical Research Council (National Institute for Medical Research, Hamstead), au pus la punct o metodă chimică de identificare, bazată pe prezența unei substanțe particulare, squalena, specifică pielei. Au putut astfel măsura procentajul de particule aflat în ansamblul celor existente în aer : 0,4 la sută într-o casă particulară, 1 la sută în culoarul unui laborator, 10 la sută în metrou !

COMPUTER DE BUZUNAR

În buzunarul de sus al hainei nu se mai poartă batista ci... calculatorul electronic. Bineînțeles, de dimensiunile batistei. Cel din imagine, are 139,7 mm lungime, 57,2 mm lățime și 6,4 mm grosime, și e creat de firma engleză Sinclair Radionics. Capacitatea lui — 8 unități și poate aduna, scădea, împărți, înmulți aproape instantaneu. Puterea calculatorului este asigurată de patru minuscule baterii care sînt ușor de înlocuit. În total greutatea, inclusiv cu a bateriilor este de aproximativ 70 de grame.

„VOLUNTARII POLUĂRII"

Patru oameni s-au oferit voluntari la Institutul de Medicină Navală din Alvstoke, în Hampshire, Anglia, scrie „The Times", pentru a se experimenta pe ei efectele poluării. Ei au acceptat să fie izolați timp de 30 de zile într-o cameră închisă ermetic și supuși unei serii de experiențe : diferite condiții atmosferice artificiale — de la temperaturi glaciale la călduri tropicale. Ei vor servi de asemenea drept „cobai" medicilor care vor analiza efectele pe termen lung ale poluării atmosferice. Anul viitor experiențele vor fi repetate pe o perioadă de 75 de zile.

DE 100 DE ORI MAI ACTIV DECÎT D.D.T.-UL

Laboratorul din Rothamsted, în apropiere de Londra, a pus la punct un nou insecticid care, după relatările făcute în „The Financial Times", este de o sută de ori mai activ decît D.D.T.-ul și de treizeci de ori decît dieldrina. Este un produs din familia pyrethrinei și pare să nu prezinte inconvenientele de persistență excesivă de care este acuzat D.D.T.-ul. Ar fi, de asemenea și mai puțin toxic pentru animale și om decît celelalte derivate ale pyrethrinei, în schimb mai stabil în aer și la lumină.

ASTRONOMIE

CĂLĂTORI ÎN TIMP, ACUM 9 MILIARDE DE ANI!

Știți ce sînt quasarii ? Recent a fost identificat cel mai îndepărtat dintre obiectele „quasi-stelare", descoperite pînă acum. Dar ceea ce observăm la ora actuală e imaginea lui dintr-un timp cînd soarele nu exista !

Totul a început de fapt acum 11 ani, în 1963 mai precis, cînd a fost identificată o puternică radio-sursă, înscrisă în registrele observatoare: 3C 273. La prima vedere părea o stea de un tip neobișnuit. Astronomii credeau că e vorba de o stea-radio, dar aveau să descopere curînd că liniile spectrului optic în cel privea pe 3C 273 erau decalate spre roșu, indicînd că acest obiect se depărta de galaxia noastră — Calea Laptelui — cu mare viteză. Devenea evident că nu e o stea, ci un „quasar" — o quasi-stea. Ce înseamnă de fapt această fugă spre roșu a spectrului quasarilor ? John Gribbin ne amintește într-un articol. În urmă cu aproximativ vreo cincizeci de ani, cam după ce astronomii au înțeles că galaxia noastră nu este decît o insulă printre atîtea alte stele din spațiu, s-a observat, că spectrul altor galaxii prezenta această tendință, mai mult sau mai puțin pronunțată. Explicația cea mai evidentă este că era vorba de un efect Doppler. La fel cum șuierul unei locomotive devine mai gros cînd se îndepărtează de noi, lumina care ne parvine dintr-o sursă care se îndepărtează repede devine mai roșie, adică lungimea sa de undă crește. Or, quasarii care au aspectul stelelor prezintă aceste „decalaje" spre roșu, comparabile sau superioare celor observate la galaxii. Și așa cum se poate ști viteza la o galaxie — identificînd liniile corpurilor care emit lumină la anumite frecvențe și măsurînd amploarea decalajului lor spre roșu, e ușor de calculat viteza cu care se îndepărtează și care se numește viteză de recesiune — tot așa se poate cunoaște viteza unui quasar. Concluzia observațiilor ? Aceste obiecte quasi-stelare sînt la distanțe tot atît de mari ca și galaxiile, uneori mai mari.

Recent, și astfel încheind primul deceniu de studii asupra quasarilor, un astronom englez și un neozeelandez, lucrînd împreună la Observatorul Steward din Arizona, Statele Unite, au identificat un quasar, omologat sub numărul OH 471, ca fiind cel mai îndepărtat dintre obiectele quasi-stelare descoperite pînă aci. E chiar la „granițele" universului — la mai bine de 9 miliarde de ani lumină și se îndepărtează de noi cu o viteză de peste 270 000 de kilometri pe secundă. Cîteva săptămîni mai tîrziu de la această veste, s-a anunțat că au fost descoperite și altele de același fel !

Interesul acestor descoperiri este imens pentru astronomie. Și nu numai pentru acest domeniu. Iată, de pildă, unul dintre motive. Quasarul OH 471 se află la o distanță atît de fantastică, încît lumina pe care o emite trebuie să călătorească pînă la noi... timp de 9 miliarde de ani ! Așadar, ceea ce observă astronomii astăzi este obiectul așa cum era el acum 9 miliarde de ani. Adică... imediat după explozia cosmică a universului care a generat expansiunea sa. Acum 9 miliarde ani, galaxiile așa cum le cunoaștem și, cu atît mai mult stelele — cum este soarele — nu existau ! Quasarul OH 471 pe care-l observăm astăzi prin lumina pe care a emis-o **atunci** reprezintă de fapt prima generație de „obiecte" cosmice formate după explozia inițială ! Ceilalți doi quasari descoperiți apoi au decalajul unul de 3,5 și se aseamănă cu OH 471, celălalt, decalajul 3.1. Aceste descoperiri arată că astronomii au învățat să identifice aceste corpuri cosmice extrem de îndepărtate, ceea ce pregătește drumul spre o nouă înțelegere a universului.

RULMENȚI GIGANȚI

Uzina de rulmenți din Kuibișev livrează rulmenți cu role de mare gabarit avînd un diametru de pînă la 2—3 metri, a căror greutate atinge 6 tone. Rulmenții giganți se utilizează la laminoare, excavatoare pășitoare, în producția de automobile și tractoare. Peste 75% din rulmenți sînt supuși operației suplimentare de finisare „suprafinisare", adică o prelucrare hiperfină a inelelor, în urma căreia durata lor de serviciu se prelungește cu 50%. Aici s-a asimilat, de asemenea fabricația de rulmenți cu role convexe. Ei sînt mai fiabili și au o durată de funcționare superioară celor obișnuiți.

În foto : un rulment de mare gabarit, fabricat la uzina de rulmenți din Kuibișev

Desene de Tanți PFENNINGS

ROCHII PENTRU FETIȚELE NOASTRE

Vă prezentăm cîteva sugestii pentru diverse accesorii : cordoane, buzunare, plătci, imprimeuri, funde, bieuri care pot modifica talia și măsura unor modele de rochii mai vechi ale copiilor.

1. Rochiță cu două buzunare rotunde, aplicate peste cute. *Buzunarele pot fi decorate cu animalele ale căror tipare le publicăm.*

2. Rochiță simplă cu guler, *fentă și cordon de o culoare contrastantă.*

3. Rochiță cu mînecă fluture *și pense care formează niște cute largi. Pe talie, o eșarfă strînsă.*

4. Un imprimeu tineresc combinat cu o platcă colorată într-una din nuanțe *dau o notă veselă acestei rochii cu talia încrețită cu un elastic lat.*

5. Un sarafan sau o fustă pantalon, *care se poartă peste un tricou în dungi în aceeași culoare.*

6. Talia, partea de jos a fustei și gulerul rochiei sînt accentuate de dungile late ale imprimeului.

7. O combinație gen șorț *ce se aplică la o rochie simplă cu ajutorul unor țesături și tigheluri decorative.*

8. Rochiță tirolez, cu șorț încrețit, *avînd două buzunare pe care se desenează sau se aplică animalele din motivele alăturate.*

9. Un model modern cu fundă sau cravată, *avînd gulerul, talia și buzunarele accentuate cu o culoare contrastantă.*

Îngrijiți-vă sănătatea

ION MARTINESCU, satul Gladna — Jud. Timiș. — *După simptomele pe care ni le descrieți, fiica dv. suferă de o întîrziere în dezvoltarea fizică și intelectuală, ce par a fi datorate unui dezechilibru endocrin (al secreției glandelor endocrine). Consultați medicul neuropsihiatru și endocrinolog care va stabili diagnosticul și tratamentul respectiv.*

ELENA GHEORGHIU — Suceava. — *Petele albe pe care le are fiul dv. par a fi cicatrici rămase în urma bolii de piele de care a suferit. Petele de culoare roșie care apar și în prezent, arată că afecțiunea pe care o are nu s-a terminat. Adresați-vă din nou medicului dermatolog pentru a stabili diagnosticul și tratamentul adecvat.*

NICULINA MARINESCU — Giurgiu. — *Enuresis nocturn de care suferă copilul a fost judicios tratat și cu rezultate bune. Trebuie continuat. Evitați să dați copilului alimente iritante : cafea, cacao, băuturi alcoolizate, condimente. Jocul să nu fie obositor, traumatizant. Control medical la 4—5 luni.*

SI. AN. — Drobeta T. Severin. — *Sterilitatea poate avea multe cauze. În cazul dv. vă recomand să consultați medicul specialist ginecolog, în vederea unei internări în serviciul de ginecologie, pentru analize și examen local. Depistîndu-se cauzele sterilității se va putea aplica un tratament adecvat, care să dea rezultate pozitive.*

MARIUS POPESCU — Dej. — *Tratamentul aplicat în turburările nervoase a fost judicios. Încercați și Hidroxizin, comprimate — 2—3 pe zi. Evitați în alimentație excitantele (cafeaua, cacao, băuturile alcoolice). Masa de seară — frugală. Faceți sport, excursii. Control medical la medicul specialist.*

ALEXANDRU PURICE — Focșani. — *Bolnavii T.B.C. sînt de regulă dispensarizați la disepnsarul T.B.C. Vă veți prezenta de urgență, pentru control clinic radiologic și tratament în continuare. Pentru ficat, vă recomandăm Mecopar forte, drageuri, 3 pe zi — cîte unul în timpul meselor principale. Evitați alcoolul și reduceți din alimentație, grăsimile animale.*

MIRELA KOVACI — Turda. — *Fiica dv. suferă de otită supurată bilaterală (la ambele urechi) și, după cum spuneți, tratamentul ambulatoriu este fără rezultat. Nu întîrziați să luați legătura cu medicul specialist ORL-ist în vederea internării în spital, unde i se va aplica un tratament adecvat și unde va avea o supraveghere deosebită. Nu neglijați internarea, ca nu cumva boala să aibă urmări asupra auzului.*

IDEI ALE CITITORILOR PENTRU... CITITORI

MICRO-SERĂ

De obicei, în timpul iernii, plantele decorative de pe balcon sau din grădiniță sînt aduse în casă, într-un loc mai răcoros. Cîteva cuburi din scîndură pot fi stivuite după exemplul ilustrat, creînd o micro-seră foarte frumoasă. **(FLORIN NICOLAU, București).**

PERDEA DIN PLASTIC LA BAIE

Este deseori neplăcut ca, după ce am făcut un duș copios, să trebuiască să ștergem apa care s-a împrăștiat din belșug pe mozaicul băii și pe lucrurile din jur. Pentru a evita aceasta, avem nevoie de cîteva materiale ușor de procurat și de pușină îndeminare pentru a confecționa o perdea din plastic.

Se taie o bucată de tub PVC (1) cu grosimea de 18 mm, la lungimea corespunzătoare distanței dintre pereții dispuși la capetele vanei de baie. Pentru rigidizarea tubului, se introduce în interior o tijă din lemn (2) lăsîndu-se libere capetele tubului pe o lungime de circa 30 mm Pentru fixarea tubului se taie din aceeași tijă din lemn două bucăți, fiecare de cca. 15 mm. lungime (3) și se bat

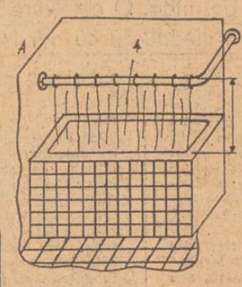

Detaliu A

pe perete la locurile de fixare a tubului, cu cîte un cui.

Ne procurăm o folie de plastic (4) cu lungimea ceva mai mare decît cea a cadei de baie și lățimea egală cu înălțimea la care s-a montat tubul suport, plus minimum 10 cm, care vor cădea în interiorul vanei de baie astfel ca apa prinsă de folia de plastic, să se scurgă tot în vană. De folia de plastic se prind cîteva inele din metal sau plastic, se introduc pe tubul suport, iar acesta pentru a putea fi montat pe cele două suporturi din lemn fixate pe perete, se flexează pînă cînd lungimea arcului format permite introducerea capetelor tubului pe suporturi. Lăsat liber, tubul revine la lungime inițială.

Pentru mărirea rezistenței foliei de plastic la partea superioară unde se fixează inelele, se coase la mașina de cusut un tiv ceva mai lat, în care se introduce o bucată de șnur de jaluzele, de care se vor lega inelele. **(Ing. OVIDIU CIONTEA, Cluj)**

PORT-ȚIGARETE

O cutie de ceai, îmbrăcată în etichete cu mărci de țigări va fi suportul — scrumieră al unui pahar de metal încrustat în care veți avea, la alegere, țigările preferate. **IOANA PARAIPAN — București)**

SFATURI PRACTICE

O CAFEA NEAGRĂ TARE, se prepară după rețeta : la 100 g apă se adaugă 10 g cafea naturală, și 20 g zahăr, se fierbe în mod obișnuit, se ia de la foc, se lasă 5 minute, după care se adaugă o nouă porție de cafea (10 g) se dă din nou în clocot și se servește în ceașcă numai după ce am lăsat să treacă alte 5 minute. Încercați și vă veți convinge.

VIN TONIC realizat în gospodărie : în 200 g vin roșu se introduc cîteva cuișoare și se fierbe în clocot. Infuzia obținută se lasă 15 minute, după care se strecoară și se introduce în 4 l vin roșu, adăugîndu-se 800 g zahăr și 20 g scorțișoară mărunțită fin (pudră). Se amestecă bine pînă se dizolvă zahărul. După 10 zile se poate servi, însă numai ca vin tonic.

ȘI VESELA DE PĂMÎNT SPARTĂ se poate repara în gospodărie prin lipire. Dintr-un albuș de ou amestecat cu pușină brînză proaspătă și cu var nestins pisat mărunt, se obține o pastă de lipit, cu care se „cimentează" bucățile din vesela de pămînt spartă. **(ILIE SĂLĂTRUC, București)**

VĂ REAMINTIM

- Ca să fiți siguri că un plic nu se va dezlipi din cauza lipiciului defectuos, ungeți-l cu lac de unghii înainte de a-l închide.
- Ca să întăriți fixarea unui cui căzut din zid, înfășurați-l în pușină vată, mulați-l în lac de unghii și puneți-l imediat la loc.
- Ca să ameliorați ceara întărită, subțiați-o cu cîteva picături de glicerină.
- O portocală în care veți înfige cîteva cuișoare și pe care o veți suspenda în dulapul dv. de haine, nu numai că vă va parfuma îmbrăcămintea, dar o va feri și de molii.
- Ca să găsiți mai ușor capătul ruloului dv. din hîrtie de lipit după ce l-ați folosit, fixați la capătul lui o agrafă.
- Ca să lustruiți nasturii de metal care și-au pierdut luciul, fără să murdăriți țesătura îmbrăcămintii, izolați-i printr-o crestătură, pe care ați făcut-o într-un carton.

Țesătura va fi astfel, ferită de produsul de lustruit nasturii, iar ei vor deveni ca noi fără să vă dea nici o problemă. **(SIMONA ORJA, București).**

Prognoză meteorologică pentru luna februarie 1974

prezentată de Dumitru BACINSCHI

director adjunct științific al Institutului de meteorologie și hidrologie

Anul 1974 a debutat cu o lună ianuarie în care perioadele mai calde au alternat cu altele mai reci, chiar geroase mai ales noaptea și dimineața. Precipitațiile, sub formele posibile, nu au reușit să asigure rezerva de apă de care este nevoie. Ceața și chiciura s-au impus ca fenomene meteorologice, ele fiind de altfel caracteristice lunii ianuarie.

Din punctul de vedere al prognozei noastre meteorologice, putem aprecia că am reușit destul de bine să surprindem etapele caracteristice, atît sub aspect termic cît și pluviometric, chiar dacă cantitativ era loc de mai bine. A fost corect prognozată răcirea din a doua decadă a lunii și satisfăcător cea din ultima săptămînă. Avem deci, suficiente motive să fim mulțumiți de prognoza noastră și cred că avem și asentimentul dv. Vă mulțumim.

Pentru cea de a doua lună a anului, s-a apreciat că din punct de vedere termic se prevede o vreme ceva mai caldă decît obișnuit. Intervalul cel mai rece se va situa, probabil, între 14 și 22 februarie. Precipitațiile ce vor cădea nu vor depăși cantitativ valorile normale, frecvența lor fiind mai mare între 6 și 18 februarie.

Cîteva intervale caracteristice :

2—5 februarie : Vreme în general închisă, cu ceață frecvente seara și dimineața în sud-estul țării. Precipitații în jumătatea de nord-vest. Temperaturi minime între minus 10 și zero grade și valori maxime între zero și plus 10 grade. Chiciură și polei.

6—11 februarie : Vreme umedă. Precipitații în toată țara. Intensificări de vînt în sud-estul țării. Temperatura aerului, fără modificări importante.

12—18 februarie : Vremea se va răci mai ales în a doua parte a intervalului. Precipitații, mai ales sub formă de ninsoare, **preconizîndu-se condiții favorabile pentru vînt tare și pe alocuri, viscol.** Temperaturile minime vor cobori pînă la minus 20 grade iar cele maxime nu vor depăși plus două grade.

19—23 februarie : Vreme rece la început, apoi în încălzire. Ninsori locale. Temperatura aerului în creștere ușoară. Seara și dimineața, multă ceață.

24—28 februarie : Vreme relativ caldă la început, apoi în răcire. Precipitații frecvente în nordul țării și cu caracter local în sud. Temperaturi minime între minus 8 grade și plus 2 grade și maxime între minus 2 grade și plus 8 grade. În primele zile, polei.

Un A.B.C. al gospodinei începătoare

Să spargi cîteva ouă să le bați cu furculița, să le prăjești în tigaie amestecîndu-le, e simplu și rapid ; o rețetă cunoscută de toate gospodinele noastre. Moldovencele îi zic scrob, muntencele jumări, ardelencele papară.

S-ar părea că despre scrob n-ar mai fi nimic de spus. Totuși, gastronomii susțin că nu e tocmai așa.

- Ouăle prăjite în grăsime încinsă nu sînt tolerate de oricine. Există un mod de preparare care le face mult mai ușor digerabile.
- Se pot enumera mici secrete, care îți permit să oferi un scrob cu consistență unei creme omogene și bine legate și nu unul grunjos, uscat, aspru.
- Un scrob e un scrob și nimic mai mult, dar poate avea fel de fel de gusturi, te poate îmbia mereu cu altă aromă ; trebuie să știi cum și ce trebuie să adaugi în el.
- Un scrob e numai un scrob, dar dacă de fiecare dată el va fi prezentat în alt chip, ochiul îl va descoperi întotdeauna cu plăcere, ceea ce nu trebuie neglijat, căci după cum bine știți „pofta vine numai mîncînd".

O tînără gospodină nu va uita că...

Se socotesc 2 pînă la 3 ouă de persoană. Pentru 6 ouă are nevoie de 60 g de unt sau margarină, de 2 linguri de smîntînă, un vîrf de cuțit de sare, puțin piper.

Va folosi : un vas cu gură largă de preferat un vas de Yena ; un altul ușor mai mare în diametru, în care primul să fie cufundat în bain-marie ; un tel sau o furculiță.

- Se pune untul în vasul de Yena. El trebuie să fie moale (moale nu topit).
- Ouăle se sparg într-un castron, se sărează, se piperează, se bat puțin cu furculița.
- Se cufundă vasul de Yena în recipientul cu apă fierbinte, pus pe foc mic, se toarnă înăuntru ouăle bătute.
- Se bat într-una cu telul, sau cu furculița, răzuind marginile vasului, acolo unde ouăle se prind mai repede, pentru a le aduce spre mijloc. Amestecul trebuie să se îngroașe rămînînd în același timp alifios.
- Se adaugă smîntîna care se încorporează amestecînd în continuare.
- Scrobul trebuie să fie consistent dar nu uscat. Dacă totuși a fost ținut prea mult pe foc, se scoate vasul de Yena din apa fierbinte, se adaugă un ou crud și se amestecă bine și repede. Se servește imediat.

Prepararea scrobului în bain-marie durează cam 15 minute.

Scrobul poate fi preparat cu...

- ...ciuperci tăiate în lamele, înăbușite în unt și adăugate în ouă înainte de a fi luate de pe foc.
- ...cu brînză rasă, de preferat cașcaval, care se pune în vas odată cu ouăle.
- ...cu șuncă mărunt tăiată care se presară pe ouă după ce scrobul e gata.
- ...cu roșii cojite, curățate de semințe, tăiate în lamele, bine scurse de zeamă și adăugate în ouă spre sfîrșitul gătitului, așa încît carnea roșiilor să rămînă întreagă și tare.
- ...cu rondele sau cuburi de cartofi fierți care se pun spre sfîrșit. Se presară totul cu pătrunjel bine tocat.
- ...cu ridichi, care în prealabil se taie în lamele, se opăresc, se zvîntă, se frig și se adaugă în scrob spre sfîrșitul gătitului.

Scrobul poate fi servit cu...

- cu crutoane care se așează în coroană în jurul fiecărei porții ;
- cu mămăliguță așezată în chip de cuib înăuntrul fiecăruia se pune scrobul.

Olimpia ȘTEFANESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

PE TEME DE ÎNVĂȚĂMÎNT

VENERA POPESCU — București. La facultatea la care doriți să vă înscrieți nu este nevoie să aveți efectuată practică productivă. De altfel, v-am sfătui să condițiile de admitere broșura pentru concursanul acesta.

AUREL FERLAI — Cimpina. Școli de scafandri n-am auzit să existe. Ca orice meserie însă și aceasta trebuie, bineînțeles, învățată. Dacă vreți cu tot dinadinsul să urmați această cale, scrieți unei direcții navale (Constanța, Galați sau Drobeta-Turnu Severin) pentru a vă da lămuririle necesare.

IOAN SCURTU — Craiova. În adevăr, în unele cămine studențești au existat spații cărora nu li s-a dat utilizarea necesară, adică de a servi cazării. Organele de control ale Ministerului Educației și Învățămîntului au constatat abateri de la aceste norme. Ca atare, s-au luat măsuri urgente pentru eliberarea unor spații care serveau ca birouri sau ca locuință pentru unele persoane și folosirea lor pentru cazarea studenților. Vor fi menținute în cămine spațiile utilizate pentru cabinete medicale, numai în situația în care sînt dotate cu aparatură. De asemenea, vor fi menținute spațiile utilizate pentru stationare, cresе și camere de izolare, amenajate în acest scop pentru a servi studenților și copiilor acestora. Menținute vor fi, de asemenea, spațiile utilizate ca ateliere de servire a studenților sau de învățare a unor îndeletniciri practice de către aceștia, precum și ca săli de lectură, dacă în centrul universitar nu există o stare de aglomerare a căminelor. Pentru studenții aflați în tranzit se vor opri un minim de 2—3 camere pe centru universitar.

ION DANIEL — București. La admiterea în facultățile din învățămîntul tehnic va fi acordată prioritate absolvenților liceelor industriale. Aceasta nu înseamnă că absolvenții liceelor umaniste sînt excluși. Ei trebuie însă să efectueze un stagiu de producție de un an, înaintea prezentării la concursul de admitere, stagiu, probat, bineînțeles cu acte.

ILIE GRINEA — Iași. Prima treaptă a învățămîntului liceal face parte din structura învățămîntului obligatoriu de 10 ani. Ea cuprinde ultimii doi ani. Această treaptă va funcționa în cadrul liceelor existente și al celor care se vor crea (reale, umaniste, industriale, agricole, economice) precum și în filialele lor, organizate în localuri ale școlilor generale urbane sau rurale sau ale școlilor profesionale. Tinerii care au promovat prima treaptă a învățămîntului liceal vor primi o diplomă de absolvire a învățămîntului obligatoriu de 10 ani, avînd posibilitatea fie de a continua cursurile la zi sau a se încadra în producție, cu posibilitatea de a-și completa studiile liceale prin învățămîntul seral sau fără frecvență.

E. NICUȚA — Iași. În adevăr, în anul viitor se va experimenta un nou mod de organizare a bacalaureatului, bazat, în special, pe susținerea unei lucrări. Nu sîntem în măsură să vă spunem mai multe lucruri deoarece ministerul de resort n-a luat măsurile adecvate.

NICOLAE GIURGIU — Focșani. Întregul efectiv al promovaților clasei a VIII-a va fi cuprins în anul I de liceu începînd cu anul școlar 1974/1975. Încheierea generalizării învățămîntului obligatoriu de 10 ani se va realiza pînă în 1976/1977.

Aleidoscop

DACĂ VĂ SURÎDE...

...ideea de a vă confecționa singure o față de masă de fiece zi, vă sugerăm să nu treceți nepăsătoare pe lîngă calendarele imprimate pe pînză pe care le găsiți, la diverse prețuri, în unele magazine de pînzeturi (Piața Romană), de artizanat (Artarom, în clădirea Casei de modă din Calea Victoriei), sau chiar în magazinele Fondului plastic. Se pot decupa desenele de pe ele (mari și intens colorate) și aplica pe fețe de masă uni din in sau altă țesătură, avînd grijă de armonizarea culorilor.

CIUGULIND SEMINȚE

Printre cele mai ingenioase și mai simpatice inovații prezentate în ultima ediție a Tîrgului inventatorilor de la Nürnberg este și aparatul (din fotografia reprodusă de revista Prisma), inventat pentru a învăța păsările să... vorbească. Canarul începe să ciugulească semințe, și, deodată, se aud rostite cu o dicție impecabilă : „Bună dimineața", „Deșteptule !", „Dă-mi o guriță" etc.

Ciugulitul declanșează de fapt, un dispozitiv fixat de colivie, care pune, la rîndul lui, în mișcare discul cu textul special de memorizat pentru canari și alte păsărele.

DEGUSTĂTORII DE CEAI

Este o profesie de loc ușoară. Poate, mai puțin plăcută decît aceea de degustător de vin. În orice caz, degustătorul de ceai trebuie să încerce zeci de varietăți și numeroase amestecuri. Pentru un amestec de soiuri valoroase trebuie să fii mare specialist în gust și culoare, să determini nu numai țara de origină dar și regiunea anume de unde provine un ceai. Cel mai căutat ceai din Anglia, de pildă țară vestită pentru deosebita ei înclinație către această băutură (în medie, cinci cești pe zi, pentru fiecare locuitor), este un amestec din nu mai puțin de 30 de varietăți.

ÎN PERIOADA 14. I — 24. II 1974

TOATE DRUMURILE DUC LA MAGAZINELE COMERȚULUI DE STAT, UNDE, ÎN CADRUL

TÎRGULUI DE IARNĂ

vă puteți procura, cu o reducere de prețuri de pînă la 30%, paltoane, demiuri, jachete, rochii și fuste din stofă, impermeabile, scurte, canadiene, tricotaje, ciorapi și șosete pentru adulți, căciulițe, fulare, eșarfe, basmale, cizme și ghete cu fețe din p.v.c., mănuși din piele, căptușite cu tricot, stofe pentru palton și stofe groase fantezi.

14 IANUARIE — 24 FEBRUARIE 1974 !

„TÎRGUL DE IARNĂ" !

(5708)

ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG

CURIER SĂPTĂMÎNAL

UN PUMN DE CENUŞĂ

de Mihai STOIAN

Ministerul Justiției (Direcția instanțelor civile, notariatelor, avocații și jurisconsulților) ne-a mis o informare a bunalului județean Olt mnată de președinte tribunalului, tov. Gh. enciu), referitoare la cacititoarei Radu Dan Floa-, de 68 de ani, din com. enești : „Din lectura articului rezultă că... Judecăa Caracal nu a sprijinit-o soluționarea litigiului. Vecând această sesizare adrea prin presă, am constatat la termenul din 8 iarie 1973, reclamanta a derat personal, în ședință blică, că renunță la acți, situație față de care ința a fost obligată de a act de această declarație. vând posibilitatea legală a continua procesul. reciem că sesizarea este ntemeiată, instanța nead posibilitatea de a conua procesul în raport de larația expresă a reclantei"...

in — în primul rînd — mulțumesc sincer pentru mptitudinea răspunsului. al doilea rînd însă mă neneresțe faptul că respectitribunal n-a dedus, din e publicate, că nu exista — ra aceea — nici o referire în comentariul subsemnaui — la modul în care fi desfășurat judecata, însăși corespondenta pre- (evident, cu minimele cunoștințe juridice) : „Așa m spus simplu, că m-am dăcat cu copiii și gata". adevărat că, în finalul sorii, R.D.F. adăuga : „Și odată, să întrebați de ce arășii de la Judecătoria acal, la o cumpănă atît mare, m-au lăsat în voia rtei ?" Eu, personal, n-am luat întrebarea și n-am -o, dar dacă tot am intrat „dialog", mă văd nevoit mai citez din informarea mită : „Din dosar rezultă reclamanta... a chemat în ecată pe fiii săi — piriții lui Victor și Radu Ion din roșani, Marin Eugenia din diaș și Sava Virginia din Jiu. La termenul din 28 embrie 1972 a lipsit pîrîta *Marin Eugenia — motivat celelalte părți fiind prezente. Reclamanta* a cerut (subl.ns) *termen pentru a dovedi cu acte medicale incapacitatea sa de muncă* (la 68 de ani ce alte... dovezi că nu mai poți munci ca altădată sînt necesare în plus ? ! — n.n.) *și pentru a aduce acte din care să rezulte veniturile sale obținute de la cooperativa agricolă* (idem ca mai sus, referitor la veniturile... obținute prin muncă fizică la... 68 de ani — n.n.). *Din oficiu, instanța a solicitat veniturile piriților la unitățile unde*

Privitor la cazul respectiv, am mai primit un răspuns, de astă dată semnat „Frații Ion și Victor" (bătut elegant la mașină) :

„Stimate curier,

După decedarea tatălui nostru, mama rămînînd singură, ne-am hotărît toți frații pentru a-i acorda un ajutor bănesc de 50 lei lunar fiecare copil (probabil mai puțin decît „cota de întreținere" la bloc vara, nu iarna, acolo unde stau frații Ion și Vasile, dar separat, fiecare cu familia lui, în Petroșani — n.n.), *după care dînsa nu a mai vrut să stea singură la Stoenești și nici nu binevoind a veni la nici un copil, invomarea familiei* (subl. ns.) *și anumite discuții de prisos. Stimate curier, de nenumărate ori am rugat-o să mă urmeze, mergînd chiar personal s-o iau, dar a refuzat să vină la mine, spunînd că „trebuie neapărat să dau casa la una din fete", că pe mine nu mă mai vrea. Pe motiv că nu voi face acte la una din surori — Sava Virginia sau Nicolae Eugenia — m-au amenințat că voi fi dat la ziar că nu am grijă de mama, fapt pentru care acum și-au realizat scopul. Eu le-am spus la surori și la mama că le dau casa, cu condiția să locuiască împreună cu mama acolo, ele nefiind de acord cu această propunere. În legătură cu telegramele mie* (subl. ns.) *ajutor. Dînsa fiind influențată numai de Sava V. și soțul ei, care țin cu orice preț să le dau lor casa...*

În concluzie, noi considerăm că, în mare (subl. ns.), *ne-am făcut datoria, atît moral, cît și material, bineînțeles în limita posibilităților noastre, dar mama, nu în suficientă măsură a fost mulțumită, deoarece din ceea ce primea de la noi, se reținea de la o alimentație mai bună și căuta să „impace" fetele, prin trimiterea diferitelor pachete și altele".*

Cer scuze cititorilor acestor rubrici (poate c-am abuzat, oarecum, de răbdarea lor, reproducînd scrisoarea din Petroșani în întregime), însă *semnificația* textului mi s-a părut mie că merită sacrificiul de spațiu și timp. N-aș fi intervenit, încă o dată, într-un aparent banal „conflict familial", dacă resorturile intime ale raporturilor dintre mamă și o parte din copiii ei n-ar fi fost atît de „stricate". Să afirmi, cu candoare, că mama — primind cîte 50 de lei lunar de la 5 copii, deci, în cel mai bun caz 250 lei pe lună — „se reținea de la o alimentație mai bună... prin trimiterea diferitelor pachete ((fetelor)" e abject ! Și dac-ar fi fost așa, încă o dată mama probează calitățile ei sufletești, spiritul ei de sacrificiu...

Știu, bătrînii pot fi și incomozi uneori, mai susceptibili, capricioși, uneori soacrele nu se împacă deloc cu nurorile (o prejudecată ! dar și excepția confirmă regula), mă rog, însă după ce te-ai... urbanizat (fie și barem din punctul de vedere al buletinului de identitate), să uiți c-ai ajuns unde-ai ajuns datorită și mîinilor sfinte ale mamei, asta-i sub orice critică.

Și pentru că informarea Tribunalului județean Olt pretindea, în final, o rezolvare publică, deoarece „sesizarea a apărut într-un ziar central", aș adăuga că, după opinia subsemnatului, există un singur lucru CENTRAL : *adevărul, dreptatea intrinsecă.* Restul — nădăjduiesc să fiu perfect înțeles — este periferic.

acești sînt angajați, aminîndu-se cauza la data de 19 decembrie 1972, cînd s-a aminat din nou la 8 ianuarie 1973, întrucît nu au sosit toate relațiile solicitate (să ne fie cu iertare, dar aici precizia textului se diluează : care „toate relațiile solicitate" n-au sosit în termenul util — cele cerute de tribunal, cele ale reclamantei ? ! — n.n.) . Și-apoi de ce nici o referire la fondul problemei și nu, exclusiv, la procedură ? : „*Din 1966* — scria R.D.F. — *pînă în 1969 m-au ajutat toți copiii, dar pe urmă s-au hotărît să cedeze toți partea de moștenire, de-acasă unuia din frați, și acesta să vină să stăm împreună, numai că el, după ce s-a văzut cu acte, a uitat că mai are mamă, lăsîndu-mă la voia întîmplării (m-au ajutat totuși fetele)"... Așadar, *fondul problemei* depășea — dacă mi-e îngăduit să atrag atenția — simpla mișcare de hîrtii-adeverințe de salariu, de boală, etc, motiv pentru care am și lăsat (măcar în scrisoarea corespondentei) să apară nedumerirea ei, atît de pregnant exprimată de bătrîna colectivistă de 68 de ani : de ce a fost lăsată, la o cumpănă atît de mare, în voia soartei ? !*

cînd diferite motive de sănătate. În acest sens, din nou ne-am întrunit cu toții pentru a stabili situația ei, toți frații renunțînd la partea lor frățească, mi-au făcut mie acte pentru a sta cu dînsa la Stoenești (acest „eu" este Ion Radu, str. Păcii, bloc 10, apart. 16, sc. II, Petroșani, jud. Hunedoara). *În octombrie 1969, împreună cu soția, copiii și mobilierul ne-am mutat la Stoenești. Am încercat să pun ordine, cele strict necesare (sobe, tencuieli interioare, iluminat electric, tîmplărie etc.), dar nu a fost posibil deoarece mama a început a ridica tot felul de pretenții pentru surori, spunîndu-mi „să-i dai bani la sora ta cea mare, Nicolae Eugenia din Mediaș", iar în caz contrar să plec de-acolo, că nu mă mai vrea pe mine. Acesta este numai un mic exemplu, printre altele care s-au petrecut timp de 2 ani de zile, cît am locuit împreună cu mama și familia mea la Stoenești. Nemaiputînd trăi în aceste condiții, nu am avut altă posibilitate decît a mă muta din nou la bloc, pentru a evita destrămarea familiei. Mai trimise așa-zise „fulger", nu a primit doar fratele meu Victor, după care imediat soția sa a făcut cerere pentru învoire fără plată, a doua zi a mers la Stoenești și au luat-o la ei. A stat doar o lună de zile la dînșii, mai mult obligată, spunînd că nu-i place la oraș. Zile întregi insistam să rămînă ori la ei, ori la mine, dar a renunțat categoric, spunînd că a venit cu un scop : să-i facă acte pe casă la una din fiice, în caz contrar pe ea să n-o mai considerăm de mamă. În toamna anului 1972 am fost chemați toți frații la Tribunalul Caracal, în vederea stabilirii unui ajutor bănesc,* noi, amîndoi frații, am mers personal și cu adeverințele de salarizare cerute de tribunal, iar Sava Virginia, din Tg. Jiu, Nicolae Eugenia din Mediaș și sora cea mică din Stoenești n-au binevoit să prezinte aceste documente la dosar. *Mama, discutînd cu fetele că acest ajutor se va calcula, în raport cu cîștigul realizat lunar,* pentru a nu le crea greutăți în familiile lor, *în special pentru Sava Virginia, și-a retras plîngerea, dar rău a făcut, că noi am fost de acord să i se stabilească un*

UMOR

Adrian ANDRONIC

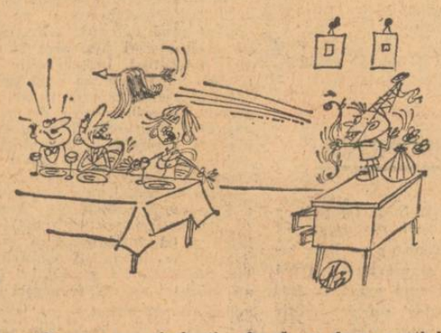

— De ce nu zîmbești, dragă, e doar copilul gazdei ! ! !

Marian OPROIU

— Cafea nu știi să faci, la cumpărături nu te pricepi și mai vrei să te angajăm secretară !

Viorel SANDU

— Pune-o bine și ai grijă de ea ca de ochii din cap ! ! ! E o invenție deosebit de prețioasă ! ! !

ANDO

Fără cuvinte

Cornel TABACU

— Aveți tot vinul acela roșu ?
— Desigur !
— Atunci dă-mi o bere !

JOCURI DISTRACTIVE

Vînătorii și umbrele...

Care umbră (numerotată) corespunde siluetei vînătorului ? Care dintre siluete nu are umbra sa, care umbră se potrivește nici unei siluete ?

DOUĂ DIN DOUĂSPREZECE

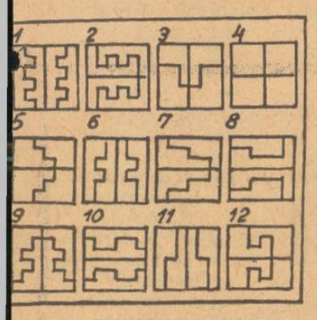

Desenul reprezintă douăsprezece figuri din care două sînt diferite față de celelalte. Se cere să găsiți aceste două figuri și să stabiliți criteriile care le deosebesc de celelalte zece

CARE E FRAGMENTUL ?

u care din cele fragmente (1— poate fi completat spațiul alb dreptunghiul

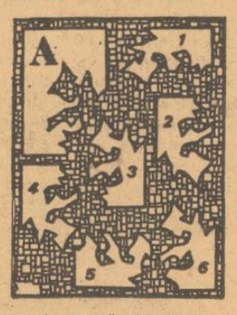

(Soluțiile jocurilor în numărul viitor)

UN POD DIN DOUĂ SCÎNDURI

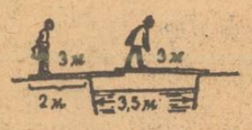

Soluția jocului apărut în numărul trecut)

REBUS ● REBUS ● REBUS ● REBUS ● REBUS

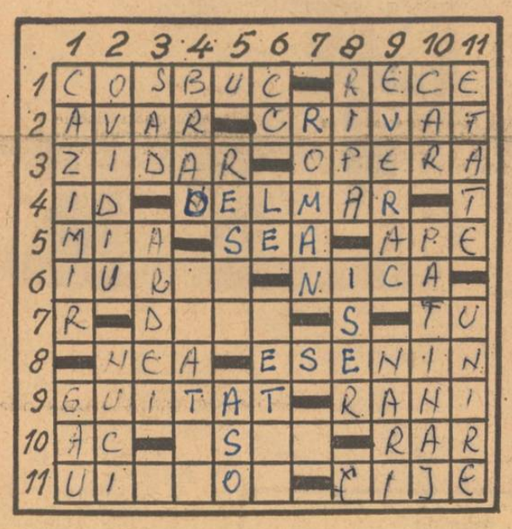

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	C	O	S	B	U	C	■	R	E	C	E
2	A	V	A	R	■	C	R	I	V	A	T
3	Z	I	D	A	R	■	O	P	E	R	A
4	I	D	■	D	E	L	M	A	R	■	T
5	M	I	A	■	S	E	A	■	A	R	E
6	I	U	R			■	N	I	C	A	■
7	R	■	D				■	S	■	T	U
8	■	U	E	A	■	E	S	E	N	I	N
9	G	U	I	T	A	T	■	R	A	H	I
10	A	C	■		S			■	R	A	R
11	U	I			O		■	F	I	J	E

Iarna pe uliță

ORIOZNTAL : 1) Autorul binecunoscutei poezii „Iarna pe uliță" — Timp de iarnă ; 2) Taie coada pisicii pentru ca să nu-i intre frigul în casă — Troienește zăpada ; 3) Construiește adăposturi și pentru iarnă — „Fata de zăpadă", de Ceaikovski ; 4) Primele idei ! — Autorul melodiei de muzică ușoară „Pastel de iarnă" ; 5) O fată bogată ! — Pe cal — Le îngheață gerul ; 6) Poet contemporan, autorul poeziei „Ninge" — Eroul fără frică al Elisabetei Bostan ; 7) „...de iarnă", o poezie de T. Arghezi — Apar țurțurii ! 8) Zăpada lui Nea Mărin ! — Poet sovietic, autorul poeziei „Pe-ntîia zăpadă pășesc în neștire' ; 9) Ultima „suflare" a porcului — Leziuni ; 10) Inimă de vacă ! — Poet ardelean, autorul poeziei „Ninge" — Din loc în loc ; 11) Vînt puternic cu ninsoare — Bare.

VERTICAL : 1) A scris pentru copii poezia „Baba iarna intră-n sat" — Chior (reg.) ; 2) Autorul poemului „Iarna la Tomis" — Fructele pomului de iarnă ; 3) Răsad — Nasul omului de zăpadă ; 4) Poet contemporan, autorul volumului de versuri „Zăpezile de acasă" — Bloc de piatră adus de ghețari ; 5) Pictor român autorul unui tablou intitulat „Iarna" — Riu în Italia ; 6) Corneliu Constantinescu ! — În plen ! — „Aroma" din care era construită casa încinsă de foc a împăratului Roșu, în care Harap Alb și iovarășii săi care ar fi ars de nu s-ar fi aflat cu ei și Gerilă ; 7) Autorul melodiei de muzică ușoară Valsul iernii ; 8) Coastă abruptă — Alt pictor și grafician român, autorul tabloului „Iarna" ; 9) Dramaturg contemporan, autorul piesei într-un act „Urme pe zăpadă" — Orificii nazale ; 10) Înțeleptul îl face iarna — Sport de iarnă ; 11) Virstă — Evenimentul care a dominat iarna anului 1859.

Nicolae CONSTANTINESCU

Cuvinte rare : GAU, SAD, ASO.

LA CIRC

ORIZONTAL : 1) Numere unice, în felul lor (sing.) — A evoluat la zidul morții ; 2) Circul București — Cu numere pe sîrmă, la-nălțime ; 3) Evoluează într-un picior — Merge pe bile și învîrte două inele ; 4) Numerele 1, 4 și 10 sînt numere de echilibristică ! — Așa se încurcă

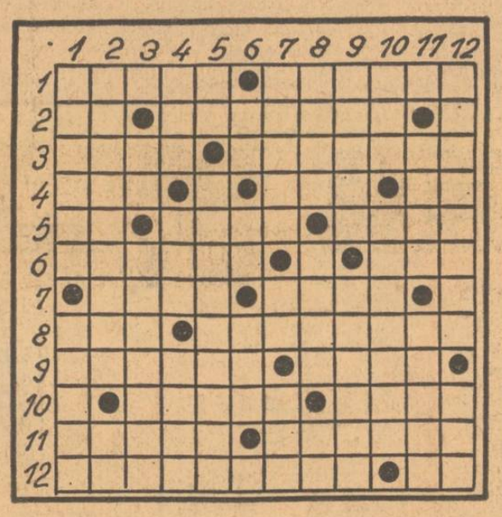

— Bisa ! 5) La hale, fără ha se termină ! — Irlanda — Deget (moldov.) ; 6) Face cuplu într-o evoluție cu cai — Putere... la circ ! 7) Localitate în R. P. Ungară — Susține îmblînzirea fiarelor ; 8) Legătură între actorii „văzuți și nevăzuți" (pl.) — Fac echilibristică cu farfurii ; 9) Vedeta numărul unu, într-o evoluție cu cai — E precisă și sigură ; 10) E grozavă ! — Stea în „premieră", în evoluție la-nălțime ; 11) O altă evoluție a unui cal bălan ! ! ! — Realizează focul în spectacol ; 12) Plină de curaj — Luminile rampei !

VERTICAL : 1) Indispensabilă evoluțiilor la-nălțime — Veche populație în Africa ; 2) Creează echilibriști de ocazie — Durată la o pantonimă ! 3) Elemente de echilibristică ! — Fără reproș pentru aspectul vestimentar ; 4) Abreviar bucureștean pentru „mersul pe sîrmă" — Fata elastică ! — Element de siguranță ; 5) Dublate ! — Ținută pe umăr, dar legată totuși cu centura (pl.) 6) Numerele 3 și 5 sînt numere de călărie !... — iar 2 și 6 de dresaj ! — Proteză, dar nu cea de ținut în dinți ! 7) Riu în Belgia — Numărul cu cercul, inversat ! — O altă evoluție de cai ! 8) La cunoștință. — Apanajul celor curajoși — În cădere ! 9) Cu cortul mereu la drum — Întinsă pentru reușită (fig.) ; 10) Numerele 3, 5 și 9 sînt numere de clovnerie ! — Cerc cu foc ; 11) Șarpele cu ochelari — Baghetă de amestec ; 12) Lăsați cu gura căscată — Nume feminin.

Nicolae BANU

Cuvinte rare : EIRE, DEJT, ALAG ; ILĂU ; MEUSE.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

trecut

AȘA Ș-AȘA

ORIZONTAL : Senină — Amic — Aluna — Soare — Defileu — Rit — Ime — Umiliți — Teracotă — An — Animată — Cra — T — I — I — Ere — A — Artiști — I — Cobai — Tavan — Emil — Halate — Liliac — Atac.

HIBERNALĂ

ORIZONTAL : Slalom — Catar — Lapoviță — Ani — Ocupă — Răcite — Iuse — Donița — Urători — Ferm — RI — Iadeș — Ici — I — N — Sanii — TN — Case — Eratic — Pomi — A — Greci — Everest — NU — N — Rotari — Largo — Friguros — Ins.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Simbolul olimpiadelor

Se știe încă de mult, că drapelul olimpic poartă pe el cinci cercuri înmănunchеate, simbolizînd înfrățirea dintre oamenii de pe cele cinci continente ale planetei pe care locuim. Este un profund simbol al păcii, prin mijlocirea sportului.

Imaginea celor cinci cercuri vă este familiară.

După cum se constată în desen, de fapt fiecare intersectează un altul, cel puțin în două puncte, cercurile suprapunîndu-se.

V-ați întrebat vreodată însă, dacă se pot desena cele cinci cercuri dintr-o singură trăsătură de creion, deci fără a ridica de pe hîrtie creionul, de la început pînă la sfîrșit, și mai ales, fără ca să aibă loc vreo intersectare ?

S-ar părea că este paradoxal, nu ? Și totuși, vă asigurăm că este posibil. Rămîne să vă convingeți singuri sau, să aflați din numărul următor al revistei...

Între perspicacitate și glumă

Vă propunem să reflectați asupra acestor întrebări trimise de cititorul IONEL NISTOREANU din Buzău, să încercați a le da cîte un răspuns. Rămîne de văzut cît vor fi de apropiate celor pe care le vom publica în numărul următor al revistei...

1. De ce duc ciinii oasele în gură ?
2. Cînd stă într-un picior un copil de 5 ani ?
3. Cîte bomboane de șocolată poate mînca pe stomacul gol un om sănătos ?
4. Cînd fac mai puține acrobații maimuțele ?
5. Ce face iepurele cînd împlinește un an ?
6. De care cățel nu-i este frică pisicii ?
7. Cînd va spune „Bună ziua" un copil oarecare din Africa ?
8. Care sticle pot fi umplute cu oțet și care cu vin ?
9. Unde nu au apă fluviile ?
10. Cine te poate bate, chiar fără să-i faci ceva?

Și acum... la lucru ! Să vedem rezultatele.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Din lumea eșichierului

1) Federația internațională de șah (F.I.D.E.) a luat ființă la Paris, în anul 1924. Printre membrii fondatori s-a numărat și Ion Gudju, actualul președinte de onoare al Federației române de șah.

2). Prima olimpiadă de șah, campionat mondial pe echipe, bărbați, s-a desfășurat în anul 1927, la Londra. Cu această ocazie a luat ființă Cupa „Hamilton Russel", ce s-a atribuit primei echipe clasate, care a fost aceea a Ungariei. Pe locul al doilea s-a clasat echipa Danemarcei, iar pe locul al treilea, echipa Angliei.

3). A doua olimpiadă de șah pe echipe s-a desfășurat în anul 1928, la Haga. Atunci echipa României s-a clasat pe locul al XVI-lea. Cea de-a treia olimpiadă pe echipe a avut loc la Hamburg, în 1930, prilej cu care echipa țării noastre s-a clasat pe locul al XIII-lea, din totalul de 18 echipe naționale prezente.

Ghicitori

1. — Azi. 2. — Ecoul. 3. — Crap — parc. 4. — Cînd apa este înghețată. 5. — Luminarea. 6. — Groapa. 7. — Cînd aștepți. 8. — Roua.

Poșta cititorilor

G. Doru, Jibou, jud. Sălaj. Ne-a bucurat foarte mult sesizarea dv., cu privire la răspunsul din rubrică, intitulat „Atitudini", publicat în numărul 849 al revistei, din 12.01.74. Firește că Napoleon Bonaparte nu a avut vreun mareșal cu numele de „Hey". În răspunsul dat, am publicat intenționat acest nume puțin deformat, pentru a ne da seama dacă cititorii o vor sesiza, cunoscînd în realitate adevărurile istorice. În consecință, bineînțeles că nu este vorba de vreun mareșal „Hey", ci de adevăratul mareșal Michel Ney (1769—1815), unul dintre cei mai apropiați oameni ai lui Napoleon I, ce s-a remarcat în campaniile împotriva Prusiei (1806 — 1807), ca și mai tîrziu, cu ocazia altor lupte, în 1812. El a fost executat în timpul celei de-a doua restaurări a Bourbonilor. Felicitări pentru cunoștințele dv. !

Ing. Liviu MACOVEANU

SECVENȚE

GRAVURI ORIGINALE ITALIENE LA BIBLIOTECA ACADEMIEI

Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, (Cabinetul de Stampe) a primit recent șase gravuri originale dăruite de asociația „INCISORI D'ITALIA", al cărei președinte este cunoscutul istoric al artei, Carlo Carrà.

Gravurile intitulate „Pescarul" și „Isus pe cruce" sînt din creațiile lui Carlo Servolini (n. la Livorno, 5 aprilie 1876 și m. la Collesalvetti, 1948), unul dintre premergătorii artei toscane de astăzi.

Luigi Servolini, fiul lui Carlo Servolini, (n. la Livorno, 1 martie 1906), semnează gravurile : „Farmecul pădurii" (pe care o re-

„Farmecul pădurii" de Luigi Servolini

producem), „Natură moartă" (gravură în lemn lucrată cu zece plăci), „Vrăjitoarea Circe" și „Cîinele pekinez" care împreună cu celelalte două, menționate, formează frumoasa donație făcută Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România.

Luigi Servolini, un virtuos al tehnicei gravurii în lemn se alătură prin forma sa clară, decorativă, marii tradiții italiene a acestui gen. În lumea istoricilor de artă, el ocupă un loc însemnat. În prezent lucrează la redactarea celei de a patra ediții a monumentalului dicționar „A. M. COMANDUCCI" Dizionario illustrato dei pittori, disegnatori e incisori italieni moderni e contemporanei (dicționarul ilustrat, al pictorilor, desenatorilor și gravorilor italieni moderni și contemporani), în cinci volume, dintre care au apărut patru, iar trei se află la Cabinetul de stampe al Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România.

Ilie CIUTESCU

COMBINATUL DE PRELUCRARE A LEMNULUI CARANSEBEȘ

LIVREAZĂ PROMPT, FĂRĂ REPARTIȚIE, PAL INNOBILAT, ÎN CULORI UNI SAU TEXTURAT (MAHON, NUC, TEAK, STEJAR etc.) PENTRU FABRICAREA MOBILIERULUI MODERN, MOBILIERULUI COMERCIAL, AMENAJĂRI INTERIOARE ÎN LOCUINȚE, EDIFICII, MIJLOACE DE TRANSPORT.

COMENZI : C.P.L. Caransebeș — Str. Balta Sărată nr. 1

(5718)

CINE VA ARBITRA?

de Valeriu MIRONESCU

Am mai făcut un pas spre fotbalul viitorului ? Fotbal de studio ? Cu regie și regizori ? Un corespondent îmi scrie pe larg despre campionatul în regia cîtorva inși de la un organ local pentru educație fizică și sport. Formularea mi se pare inspirată. Dar față de fotbalul regizat să punem piciorul în prag ! Corespondentul îmi propune să sugerez în mod public ca delegările de arbitri la campionatele orășenești să se facă în plenul reprezentanților echipelor participante, în fiecare vineri seara, prin tragere la sorți. În disperare de cauză, e bună și formula corespondentului, ar fi chiar foarte bună dacă ea s-ar aplica după o curățenie generală, așa cum procedează orice gospodar la început de primăvară, prin colegiile de arbitri, prin loturile locale de arbitri. Altfel — îi răspund tov. C.B. (cu inițiale, după cererea sa) — respectivele trageri la sorți s-ar transforma în tot atîtea păcălieli. O știu din boxul internațional. Acolo s-a reglementat tragerea la sorți a arbitrilor. Însă pe arbitri îi aleg doar cîțiva. Urmează tragerea la sorți ca să afli, pe nume, cine te va fura, mai elegant sau mai grosolan, cu ceva pretexte sau, pur și simplu, pe față.

Mi-am spus părerea și altă dată, arbitrii și arbitrajul au un mare rol în privința insuflării spiritului de sportivitate la public, tineri și virstnici, la echipe, fotbaliști, antrenori, conducători. Un singur arbitru, un singur arbitraj exemplar are înrîurire educativă directă mai puternică decît cîteva articole sau ședințe. La urma urmei, degeaba scrii și vorbești, dacă pe teren se naște scandalul din pricina vreunui arbitraj necompetent sau incorect.

Arbitrajul și celelalte probleme ale fotbalului sînt treburi concrete, precise, relativ simplu de rezolvat cînd nu le complici artificial, cînd nu te lași copleșit de influențe și interese mărunte. Mi-e groază de vorbărie și de cantitatea de hîrtie gata mizgălită pe care le produc unii. Parcă mișcarea, sportul, ar însemna mișcarea hîrtiilor ! Cu privire la arbitraj, treaba concretă aș vedea-o astfel, să iei bob cu bob colegiul local de care răspunzi, să iei apoi nume după nume de pe lista lotului local de arbitri și s-arunci afară neghina. Dacă nu știi cum arată la față neghina din arbitraj (deși un președinte sau, în special, un prim-vicepreședinte — salariat — la un organ sportiv local ar trebui s-o știe) încă se poate afla, aș zice, pe dată. Se convoacă împuterniciții echipelor din campionatul orășenesc la o discuție deschisă și descoperi în două ore cîte n-ai aflat de la ungerea în funcție. Dacă aș fi într-o asemenea situație, pentru mai multă sinceritate în contactul direct cu reprezentanții echipelor, i-aș lăsa dincolo de ușă pe „metodiști" și pe acei amici ai lor care s-au obișnuit să trateze sportul respectiv ca pe o feudă.

Așa că, în locul propunerii dumisale cu privire la tragerea la sorți, să-mi permită corespondentul C.B. să le propun celor aleși în fruntea organelor sportive locale să rupă două, trei zile din timpul lor, destinîndu-le rezolvării problemelor arbitrajului. Prin contribuție directă și personală. În felul acesta, obținîndu-se soluțiile, campionatele locale se vor elibera de suspiciuni și acte nesportive, în teren și în afara lui, influența educativă a arbitrajului se va face mereu simțită, va crește firesc și calitatea jocului. În așteptare, string filă după filă și scrisoare după scrisoare, fiindcă o dată și o dată va trebui să ajutăm fotbalul ca să scape de uscături. Pînă atunci, și într-o asemenea idee, invit pe cititori să ne comunice observații precise.

De multă vreme aștept ca și federația de fotbal, conducerea ei, să abordeze direct și pînă la capăt situația arbitrajului în ansamblu și mai ales la nivelul diviziei A. Totuși, intervențiile s-au făcut simțite numai atunci cînd un arbitru sau altul și-a dat flagrant în petic. Cunosc obiecția de principiu — despre autoritatea absolută a arbitrului și necesitatea respectării acesteia — mai mult, sînt chiar susținătorul ei deplin, însă remarc că s-a ajuns la punctul în care regulamentul jocului de fotbal nu e singur suficient spre a face reală autoritatea. Acum e nevoie ca membrii colegiului central și însiși arbitrii să-și fundamenteze autoritatea pe încrederea cluburilor, echipelor, antrenorilor, jucătorilor, a publicului larg. Arbitrii au obiceiul — iar federația e mereu de acord cu procedeul — ca la sfîrșit de sezon „să se analizeze" oamenii între ei. Unii primesc laude, alții mai sînt și criticați, așa ca între colegii de breaslă. Breaslă, cam aproape de înțelesul cuvîntului, adică o asociație închisă altora. Or, nici cluburile, nici competițiile acestora n-au fost create pentru ca să existe arbitri și să li se dea de lucru. Situația adevărată este exact pe dos. De aceea, cred că împuterniciții cluburilor, trebuiau să fie acela care să analizeze cum s-au comportat arbitrii într-un anume sezon...

Promisesem cititorilor că le voi relata despre discuțiile în comisia care, printre altele, trebuia să elaboreze un proiect de regulament pentru transferări. Comisia n-am văzut-o la față, am primit în schimb un proiect. Ca să fiu foarte sincer cu cititorii, acest proiect n-are rost să-l discutăm. El trebuia intitulat mai degrabă proiectul excepțiilor de la regulamentul pentru transferări. Or, nu de excepții ducem lipsă.

La conferința de presă, Clay și Frazier schimbînd mănușile cu care au boxat.

8, 9, 10... OUT!

ADEVĂRATUL CLAY

• Muhamad Ali n-a pierdut ultimul tren • Frazier declară că a fost meci nul • Pe cînd o întîlnire Clay-Foreman ?

de Paul OCHIALBI

Istoria boxului mondial și mai ales luptele coloșilor ringului ne-au arătat, în general, că după „revanșa revanșelor", învinsul a cam ieșit definitiv din lupta directă pentru centura de diamante. Așa s-au petrecut lucrurile și în alte meciuri tari ale secolului. Să ne fie cu iertare, dar și cu ani în urmă, au fost mult mai multe întîlniri de box, care prin valoarea lor au depășit pe plan spectacular partide ca de pildă Clay-Frazier, Foreman-Frazier, Clay-Sonny Liston sau Pattersen-Johansson. Nu putem uita chiar atît de ușor cel de al doilea meci dintre Tunney și Dempsey (a fost prezentat cu ani în urmă pe micul ecran), cînd Tunney cu toate că a fost la podea a știut să refacă și să-l elimine definitiv pe Dempsey de pe ringul unde se luptă pentru centura mondială. Joe Louis l-a ridiculizat pe Max Schmeling în cel de al doilea meci, boxerul vest-german intrînd după acea înfrîngere într-un deplin anonimat. La 8 martie 1971, Clay a pierdut la puncte în fața bătăiosului Frazier, înscriindu-și prima înfrîngere în bogatul său palmares. Mulți tehnicieni arătau înaintea celui de al doilea meci al secolului dintre Frazier și Clay că, la 32 de ani, fostul campion olimpic de la Roma nu mai posedă rezistența necesară și lovește ca o... muscă.

Luni noaptea pe ringul faimoasei arene newyorkeze Madison Square Garden, Cassius Clay, boxînd la adevărata valoare, și-a fructificat lungimea brațelor (9 cm mai mult decît a brațelor lui Frazier), stopînd sistematic vijelioasele atacuri ale „locomotivei" din Philadelphia. Clay a boxat sobru, renunțînd la numerele sale de clovnerie care i-au adus porecla de „circar". Spre deosebire de alte întîlniri, Clay n-a mai un bun simț deosebit, a declarat ziariștilor că Joe a făcut un meci mare și că în rundurile 7 și 10 Frazier l-a pus chiar în dificultate. Clay a revenit la o atitudine sportivă care desigur îi va consolida în viitor prestigiul față de colegii lui de sport și mai ales față de numeroșii săi admiratori.

După meci, Clay împreună cu 1 000 de persoane a participat la un dineu oferit în onoarea sa. La restaurantul de vizavi de Madison Square Garden, unde a avut loc dineul, fidelul său amic, actorul Sammy Davies jr acompaniat de orchestra Lionel Hampton a oferit cîteva scheciuri. Clay a mîncat un biftec uriaș și o înghețată, în timp ce ceilalți invitați au consumat o uriașă cantitate de bere.

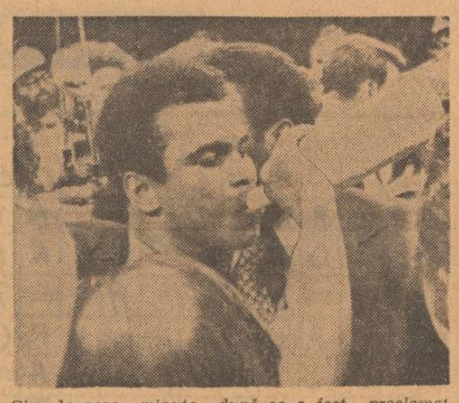

Clay la zece minute după ce a fost proclamat învingător.

Dacă Clay și-a asigurat în continuare cariera sportivă primind dreptul de a deveni în mod oficial unul din șalangerii lui Foreman, în schimb Frazier a pierdut „contactul" cu plutonul boxerilor fruntași de „supergrea" (zău, ne pare rău ; a luptat eroic). În declarațiile sale, Frazier nu s-a arătat a fi deloc pesimist, spunînd că înfrîngerea nu-l afectează, că merita meci nul și că-și va relua antrenamentele pentru a intra din nou în „hora" boxerilor grei. Acum, apele sînt liniștite în boxul mondial. După 25 martie se va ști dacă Foreman și-a apărat sau nu centura în fața lui Norton. Dacă va reuși, pe cînd un meci Clay-Foreman, că de fapt asta se urmărește ?

La încheiere ediției Clay a declarat : „M-am pregătit în munți într-o atmosferă de liniște. Dacă mă antrenam la Miami Beach, sigur pierdeam meciul cu Frazier".

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

IANCU CEAUREANU, str. Finta nr. 4, sect. 7, București : „În revista „Magazin" din 12 ianuarie 1974 la rubrica „Poșta rotundă" s-au publicat scrisorile corespondenților N. Alexandru din Timișoara și V. Julea din Craiova, ambele avînd ca subiect arbitrii, arbitraje și propuneri pentru o mai bună delegare a acestora la jocurile de Divizia A.

În primul rînd, nu pot fi de acord cu anatema aruncată de tov. N. Alexandru asupra tuturor arbitrilor ca : incorectitudine, incompetență, rea credință, influență. În loturile divizionare, și în special în A, activează o serie de arbitri pe care-i cunosc personal și pe care i-am avut ca elevi, cu o bună pregătire și experiență în această disciplină, un fond moral care nu comportă discuții nici în arbitraj și nici în societate, iar în profesional cu deosebite munci de răspundere. Citez dintre aceștia numai o parte ca : Gh. Limona, Cursaru, Dr. Vlaicuescu, Ghemigean, Anderco, Cîmpeanu (Cluj), Rotaru, Manușaride, Petriceanu, dr. Birsan ș.a.

Se poate vorbi de greșeli, dar nu de incorectitudine, deoarece, ca în majoritatea ramurilor de activitate, și în arbitraj nu s-a putut încă ajunge la perfecțiune, cu toate instructajele și analizele ce se fac.

Pentru cei care urmăresc nu numai articolele din presa zilnică, dar și revistele de specialitate sau buletinele F.I.F.A. și U.E.F.A., vor vedea că problema mult discutată a arbitrilor și arbitrajelor, a perfecționării, uniformizării, exigenței, este mult dezbătută în toate țările, de la cele mai slab dezvoltate pînă la cele cu fotbalul cel mai avansat. Trecînd la modul de desemnare a unui conducător de joc, personal apreciez că cei care au această sarcină în colegiul central nu cunosc suficient competența și posibilitățile celor delegați astfel că, în raport cu importanța unei întîlniri, să fie desemnat și arbitrul corespunzător. Formarea de brigăzi din care la teren să fie trași la sorți conducătorul principal nu cred că poate fi realizabilă la toate jocurile întrucît nu se poate grupa trei arbitri de aceeași valoare, unii fiind mai buni la linie decît la centru.

Este justă propunerea tov. V. Julea de a nu se mai delega arbitrii la jocuri cu echipe în care ar fi acționat ca jucători sau conducători. În fapt, această indicație s-a respectat și se respectă și acum, exceptînd bineînțeles unele scăpări cu sau fără intenție.

Nu găsesc bine cindită propunerea ca la jocurile echipelor fruntașe (Craiova, Constanța, Reșița) sau la cele din zona retrogradării (Rapid și Sp. Studențesc din București) să nu mai fie delegați arbitri din București. Dacă prin ea însăși această propunere aruncă o umbră de blam asupra onestității arbitrilor bucureșteni, dar în mod practic îi exclude de a mai arbitra în divizia A. Din cele 9 jocuri din etapă, ei nu vor putea conduce, pe lîngă cele 3 jocuri ale echipelor provinciale fruntașe, nici pe cele ale celor 4 echipe bucureștene, în întîlniri cu alte echipe provinciale. Astfel, deși în București avem arbitri cu multă experiență și competență, nu i-am putea folosi decît la 1-2 jocuri pe etapă.

Nu găsesc necesar, de asemeni, pentru prestigiul corpului nostru de arbitri, să se apeleze la arbitri străini, în jocurile de campionat intern.

În 1969/70, fiind președinte al colegiului central, mi s-a impus această variantă, deși nu am fost de acord cu ea. Cei care au urmărit cronicile de atunci își reamintesc că unele arbitraje prestate de străini au fost de calitate sub cele ale arbitrilor noștri fruntași. Și dacă este vorba de influență, oare acestia n-ar putea fi influențați ?

Rămîne cea mai bine gîndită propunerea de a se face delegări prin „comun acord". În intervalul 1932-1940 și 1945-1950, personal am condus zeci de întîlniri pe bază de comun acord, deși atunci aveam un climat de profesionism, totuși corectitudinea și competența arbitrilor erau mai bine apreciate. Astăzi, acest „comun acord" cred că este greu de realizat și o spun din experiență pentru că l-am încercat în 1969/70 și n-am reușit.

Cauza constă în fuga de răspundere pe care unul din factorii de conducere din cadrul clubului sau asociației nu dorește să și-o asume prin semnarea comunului acord. În caz de pierderea jocului sau al unor greșeli de arbitraj, ar putea fi asaltat de oroare criticat.

Nu pot contesta că nu există încă destule lipsuri în pregătirea și organizarea corpului de arbitri, însă nu acestia pot fi făcuți răspunzători în totalitate de carențele fotbalului nostru pe plan intern și internațional.

Mai multă constiinciozitate în pregătire, exigență și climat moral sportiv din partea tuturor factorilor : jucători, conducători, arbitri, iar la conducerea fotbalului mai puțin amestec al celor care n-au sau n-au avut nici o contingență cu această disciplină sportivă".

Nu am înțeles exact pentru ce pledați dv. Dacă nici principiul acordului comun nu e bun și nu poate fi pus în practică, atunci ce ne rămîne ? Liberul arbitru al comisiei de delegări a arbitrilor ?! Dar eu aș pune, cu această ocazie, cîteva întrebări : 1. Pe respectiva comisie ce organism o controlează și cum ? 2. Această comisie din cîți oameni e formată ? 3. Nu cumva e formată, de fapt dintr-un singur om, care om, om fiind, are și el părțile lui slabe și sensibile ? 4. Cum sînt urmărite arbitrajele din B. și C. unde se petrec intîmplări care țin de legea junglei ? 5. După ce criterii apreciază colegiul și comisia activitatea unui arbitru ? După aprecierile observatorului federal sau după notele acordate de gazetari ?

Așteptăm.

FLEȘERIU NICOLAE, str. Odobescu nr. 10, Timișoara : „Am o slăbiciune deosebită pentru echipele de fotbal studențești, indiferent că sînt din Timișoara sau din alte localități. Rîndurile de mai jos se referă la aceste echipe și anume la denumirea lor. După cum s-a mai scris în rubrica dv., e bine ca „Poli" să fie prima născută cu acest nume, adică Politehnica Timișoara, iar „U" să rămînă Universitatea Cluj. Celelalte echipe studențești din categoriile inferioare ar trebui să urmeze aceeași cale. Ce ziceți ?".

Sugestiile dv. nu sînt lipsite de interes. Mie mi-ar place, de pildă, ca o echipă să se numească „Luceafărul", deși acest cuvînt mă trimite, în același timp, la marele Eminescu și la cooperativa cu un falnic renume. Oricum, discutăm pe această temă va continua pînă la epuizare.

PE MARGINEA ADUNĂRII GENERALE EXTRAORDINARE A F.I.L.T.

CUI ÎNCLINI SĂ-I DAI DREPTATE?...

O caricatură, publicată de revista de specialitate olandeză „Tennis" în ianuarie 1968 înfățișa niște oițe într-un țarc. Unele aveau privirile atrase de o surată neagră, care o luase razna, etichetată „federația engleză de tenis", altele stăteau cu ochii ațintiți către două vulpi, aproape pui. Una ținea la vedere un prospect-program al promotorilor, cealaltă un săculeț cu bani. În mijlocul oițelor (federațiile afiliate la F.I.L.T.) — păstorul, președintele F.I.L.T. de atunci, Georgio de Stefani, care amenința cu un gest energic, de alungare, oaia cea neagră.

Deoarece cele spuse mai sus se leagă de subiectul nostru — recenta adunare generală extraordinară a F.I.L.T. de la Londra, — să-mi fie permis a veni cu o scurtă explicație.

După patru decenii de conviețuire pașnică cu cele două categorii care divizau lumea tenisului încă din 1925 — jucătorii amatori și profesioniști — pe primii avîndu-i sub control prin federațiile naționale, pe ceilalți evaziv-dominîndu-i prin prestigiu, spre finele lui 1967 federația internațională își vede liniștea grav tulburată. Pe de o parte ia ființă gruparea profesionistă W.C.T. a lui Lamar Hunt (o veche cunoștință), care începe să sărăcească de jucători federațiile naționale prin contracte din ce în ce mai atrăgătoare ; pe de altă parte, federația engleză comite un act de răzvrătire. Pusă pe roate de „All England Club" (cîteste Wimbledon), ea se pronunță pentru abolirea diferențelor dintre amatori și profesioniști. În această situație, Giorgio de Stefani, vechi militant al tenisului amator, condamnă cu vehemență, la 4 ianuarie 1968, în cadrul întrunirii extraordinare a „Comitetului director", atitudinea federației engleze amenințînd-o cu excluderea. Dar, la 30 martie, la adunarea generală extraordinară ținută tot la Paris, vajnicul apărător al amatorismului a trebuit să cedeze : primul turneu „open" a avut loc, așa cum se știe, în luna aprilie la Bournemouth.

Un an mai tîrziu Giorgio de Ștefani, retras în fotoliul de președinte al Comitetului Olimpic italian, avea să spună semnatarului acestor rînduri : „Lumea m-a judecat prea aspru. Unii mi-au reproșat că «am scăpat hățurile F.I.L.T.», alții, dimpotrivă. Este trist, dar adevărat... La Paris, mi-am dat seama, de poziția lui de Ștefani «cu idei învechite», că am intrat într-o epocă cînd președintele F.I.L.T. trebuie să fie adeptul negocierilor. Caricatura cu pricina, într-adevăr, stîrnește rîsul. Par teribil de naiv așa, cu degetul îndreptat amenințător spre oaia care a luat-o razna..."

Și acum să înșiruim cele petrecute la adunarea generală extraordinară — nici dramatică, nici extraordinară, așa cum s-ar putea crede —, care a avut loc acum o săptămînă la Londra. Intrarea în atmosferă se făcuse la sesiunea extraordinară, desfășurată la Roma în zilele de 18 și 19 ianuarie. Acolo au survenit, dacă vreți, niște „lovituri de teatru" : 1) acordul dintre grupările profesioniste americane W.C.T. (World Championship Tennis") și W.T.T. (World Team Tennis), așa-zisă interorase, după sistemul de desfășurare ; 2) trădarea „marelui Jack". Este vorba de Jack Kramer, liderul asociației internaționale a jucătorilor (A.T.P.), care pînă în ajun făcuse declarații sforăitoare, în serie, împotriva grupării W.T.T. (parte din ele menționate și în această rubrică, iar aici, la Roma, provoacă stupoare, declarînd că va furniza jucători grupării W.T.T. „interorase"...

Ce a urmat la Londra, în prezența a peste 50 de participanți ? Rezumînd, s-a căzut de acord (au fost doar doi opozanți), ca să se adopte **poziția tratativelor** cu blocul promotorilor, care au următoarea configurație : gruparea W.C.T. (turnee între 14 ianuarie—12 mai), gruparea W.T.T. (turnee între 21 mai—14 septembrie) și organizația jucătorilor, A.T.P., avînd rolul de organizator. S-a hotărît ca negocierile să se poarte prin „comitetul director". Prin același vot — despre care se poate spune că a întrunit o adeziune în unanimitate — s-a stabilit ca pe masa tratativelor (ele au și început prin intermediul... telefonului) să se depună o convenție care să cuprindă două clauze :

I. Promotorii ar urma să permită jucătorilor angajați în turneele lor, în spetă W.T.T., să participe:

a) la cele patru mari turnee ale tenisului controlate de F.I.L.T. — internaționalele de la Foro Italico (Roma), Roland Garros, Wimbledon și Forest Hills ;

b) la toate etapele „Cupei Davis" în cazul cînd sînt selecționați de federația națională de care aparțin ;

c) la toate competițiile organizate de federațiile naționale, la cererea acestora.

II. Desfășurarea circuitului W.T.T. interorase ar urma să se desfășoare după regulile de joc în vigoare recunoscute de F.I.L.T., aci fiind vizată în special acea inovație, mult comentată, de a se înlocui jucătorii în timpul unui meci.

Nevoiți din lipsa spațiului să trecem peste opiniile specialiștilor stîrnite de adunarea de la Londra — unele ostile negocierilor cu promotorii —, să încercăm să ne-o formulăm pe a noastră. Aci însă gîndul îți zboară, parcă fără să vrei, la septegenarul de Ștefani. Și mai cu seamă acum, cînd vulpile au crescut punguța a devenit sac, iar oița neagră — tertet, înclini a-i da dreptate...

Paul CERNESCU

M. OPROIU

FOTBAL FEMININ

— Are coafura deranjată și nu mai poate continua jocul.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 3 FEBRUARIE 1974

1. **BOLOGNA—ROMA.** Cu toate că de obicei întîlnirile dintre aceste două echipe sînt foarte echilibrate credem că de astă dată va ieși învingătoare formația locală.

2. **FOGGIA—JUVENTUS.** Jocul este deschis oricărui rezultat așa că, pentru a evita surprizele, este bine să indicăm toate cele trei semne.

3. **GENOA—INTER.** Nu credem că echipa locală este capabilă de o victorie. În cel mai fericit caz ea poate obține o egalitate.

4. **LAZIO—LANEROSSI.** Lidera clasamentului, Lazio, are o misiune ușoară în fața unei echipe care în 15 etape a reușit doar o singură victorie.

5. **MILAN—SAMPDORIA.** Încă o partidă în care gazdele sînt favorite clare.

6. **NAPOLI—CAGLIARI.** Și în această partidă echipa locală deține mari posibilități de victorie.

7. **TORINO—CESENA.** Oaspeții s-au comportat bine în turul campionatului, reușind performanțe nesperate chiar și în compania celor mai bune formații. Totuși, la Torino, nu poate spera la nimic.

8. **VERONA—FIORENTINA.** Foarte greu meciul pentru echipa locală. Un rezultat de egalitate ar satisface-o, dar, este greu de realizat. Favorită echipa din Florența.

9. **AVELLINO—PALERMO.** De regulă echipa locală știe să valorifice avantajul terenului, posibilitate ce-i stă la îndemînă și în acest joc mai ales că oaspeții joacă slab în deplasare.

10. **BARI—ATALANTA.** Aflată pe ultimul loc, cu două goluri marcate în 18 etape, „performanță" putin obișnuită, Bari speră să obțină un punct în fața lui Atalanta.

11. **BRINDISI—REGGINA.** Pînă acum Brindisi a valorificat bine avantajul terenului. O vedem învingătoare și în acest meci.

12. **CATANZARO—BRESCIA.** Un meci între două echipe ce se luptă pentru a părăsi zona retrogradării. Gazdele sînt favorite, dar Brescia este capabilă de un rezultat egal.

13. **TERNANA—CATANIA.** În mod normal Ternana ar trebui să cîștige însă nu trebuie uitat un amănunt, și anume că echipa vizitatoare deține recordul meciurilor nule în divizia B

Sfaturi în... doi timpi

● **Priviți, din cînd în cînd, sub automobilul dv.** Petele pe care le lasă la locul de staționare indică scurgeri provocate de defecțiuni altfel mai greu depistabile. Determinînd exact locul petei, putem constata că pierdem : A) ulei — de motor sau din cutia de viteză (pe la planetare, bușonul băii de ulei etc.), B) benzină — (din rezervor, conducte, pompă), C) lichid de frînă, D) apă (antigel) din sistemul de răcire (radiator, conductele caloriferului) sau din instalația de spălare a parbrizului.

● **Spălarea mașinii pe timpul iernii** protejează caroseria împotriva coroziunii produse de sarea aruncată pe șosele. Unul din micile dar frecventele neajunsuri ale spălării îl constituie înghețarea încuietorilor, în care a intrat apa (ușă, port-bagaj, bușonul rezervorului de benzină). Putem preveni aceasta lipind, înainte de spălare, leucoplast, bandă izolatoare, scotch etc. Dar dacă totuși au înghețat, vom încălzi cheia la flacăra brichetei sau chibritului și, eventual, vom sufla aer în încuietoare. Neplăcutul incident poate fi evitat și prin... cîteva picături de lichid antigel, glicerină sau lichid de frînă, introduse în broască, cu o pipetă sau chiar cu cheia.

Din „secretele" așilor volanului

Jackie Stewart (campion mondial în 1969, 1971, 1973) : „Mersul bun este condiționat de... șederea bună. Poziția la volan este foarte importantă și foarte... ignorată. Poziția ideală, într-un autoturism, este cea care vă permite să ajungeți ușor la toate comenzile și totodată să rămîneți cu spatele bine lipit de spătar. Și sfatul meu de conducere : intrați în curbă cît mai încet și mai „dulce" ; astfel vă permite să ieșiți rapid și... sigur".

Colțul auto

O normă de circulație ilustrată

● **Desfășurarea traficului : Art. 17** („Oprirea sau staționarea pe drumul public este permisă numai în condiții în care nu prezintă pericol sau stînjenire pentru circulație"). Se combină cu **art. 40**, care prevede cazurile în care este interzisă staționarea. **Sancțiuni :**

potrivit **art. 127 lit. b.** — amendă de la 60 la 300 lei.

Ce nu prevăd normele legale

● **Asigurați-vă vizibilitate optimă.** Pentru aceasta evitați perdelușele, maimuțoii, de tot felul, atîrnați în față sau în spate, florile, abțibildurile și alte zorzoane asemenea lor. Amintiți-vă că uneori viața celor din mașină depinde de fracțiunea de secundă în care ați văzut (sau nu !) un obstacol sau un alt pericol.

Cum economisim benzină

● **La pornire și înainte de plecare :** pedala de accelerație o vom folosi cît mai puțin, sau deloc, iar „șocul" se va utiliza (cînd este manual) cît mai scurt și numai pe timp rece. Funcționarea prelungită cu șocul trasă determină, pe lîngă amestecul prea bogat în benzină, depuneri de calamină, îmbîcsirea bujiilor, ceea ce atrage consumuri și mai sporite de combustibil.

● **Umflarea corectă a pneurilor** influențează substanțial consumul de combustibil, datorită aderenței mai mari sau mai mici, și rezistenței la înaintare. Regula generală : respectarea prescripțiilor cărții tehnice a mașinii. În particular — presiune normală pe drumuri tari, presiune ușor scăzută pe drumuri moi (ex. zăpadă).

Auto-haz

Au găsit petrol exact sub igloo-ul lui !...

Curiozități auto

● **Pe lîngă tribunalul din Milwaukee** (S.U.A.), funcționează un juriu alcătuit din 6 tineri între 17 și 18 ani, care participă la judecarea proceselor privind accidentele de circulație în care au fost implicați tineri. Propunerile acestui juriu au caracter consultativ, dar un excelent efect educativ în rîndul tinerilor, confirmat de autoritatea cîștigată pe cale... statistică. Întrucît în 14 din 16 cazuri judecate, propunerile acestui juriu au coincis cu hotărîrile pronunțate de tribunal !

I. BUTNARU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33 căsuța poștală 4108 Tiparul : Combinatului Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVIII Nr. 853—Sîmbătă 9 februarie 1974—8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ÎNDEMN LA MUNCĂ AVÎNTATĂ

Opinia publică a luat cunoștință, cu deosebită satisfacție, de bilanțul bogat, mobilizator al anului 1973. Realizările obținute, cărora Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., în ședința din 5 februarie, le-a acordat o înaltă apreciere, au vădit rodnicia activității desfășurate, abnegația și elanul patriotic ale oamenilor muncii, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, au pus în evidență succesele dobîndite în înfăptuirea programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Astfel, sarcinile fundamentale ale planului pe 1973, ca și pe primii trei ani ai cincinalului, au fost îndeplinite în bune condițiuni.

Pe fondul unor ritmuri înalte de dezvoltare a producției materiale — precizează Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în anul 1973 — au fost mai bine valorificate resursele materiale și de muncă ale țării, a sporit continuu eficiența economică, a crescut venitul național, asigurîndu-se astfel o bază trainică pentru ridicarea nivelului de trai material și cultural al populației. Totodată, a sporit participarea României la schimburile economice internaționale, s-au intensificat colaborarea și cooperarea economică și tehnico-științifică cu alte state. Dinamica economică a asigurat stabilitatea prețurilor de producție și cu amănuntul, ceea ce a contribuit la realizarea unei circulații bănești sănătoase și a întărit moneda națională. Progresele importante obținute în anul 1973 în dezvoltarea și modernizarea industriei și agriculturii, a celorlalte ramuri, în creșterea economică și ridicarea nivelului de trai al populației — oglindite în dinamica produsului social, a venitului național, volumului de investiții, veniturilor reale ale populației, vînzările de mărfuri, cheltuielile pentru acțiuni social-culturale — indică niveluri superioare față de anul trecut, ritmuri de creștere apreciabile, în ansamblu, pe primii trei ani ai cincinalului.

Așa cum se poate vedea din Comunicatul citat, industria, ca ramură

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Ancheta „Magazin"

ÎN REPLICĂ LA „FETELOR, DE CE NU VĂ MĂRITAȚI?"

DAR DUMNEAVOASTRĂ, DE CE NU VĂ ÎNSURAȚI?

G. S., inginer, 35 de ani
M. P., cascador, 31 de ani
M. D., ziarist, 34 de ani
Nicolae A., șofer, 26 de ani
Toma D. avocat, 37 de ani
Alexandru A., electronist, 25 de ani

ȘASE INTERLOCUTORI DESPRE...

...TENTATIVE

Reporterul : Ați fost vreodată în pragul căsătoriei ? De ce v-ați răzgîndit ?

G.S. : Am fost șapte ani împreună, eu student, ea studentă... de ce n-am mers mai departe ? Atunci, nu mi-am dat seama, acum știu : ea a terminat facultatea cu un an înaintea mea și noua formă de viață — nu mai depindea de nimeni, avea un statut în societate — a găsit-o nepregătită : s-a născut sentimentul gratuit că i se cuvine un alt mod de viață decît cel pe care-l consumase alături de mine.

M.P. : Am avut ocazii, ce să zic — ocazii mari de tot ! M-am gîndit că e mai bine să fiu mai liber, așa...

M.D. : Acum 15 ani, am fost căsătorit episodic : 11 luni. După cununia civilă, și-a schimbat complet comportarea. Esențiala „modificare" : o supunere oarbă la sugestiile mamei sale. S-a încercat „transplantarea" unui anumit sistem de relații de familie și în viața cuplului nostru.

Nicolae A. : Era cît pe ce să mă căsătoresc dar am plecat în armată. N-a fost rău că s-a întîmplat așa, fiindcă m-aș fi pripit : logodnica mea s-a „consolat" foarte repede cu un alt partener.

Toma D. : Au fost perioade în care m-am simțit foarte bine în compania unei partenere, apoi — o ruptură totală : între ceea ce crezusem că este și ceea ce era de fapt.

Alexandru A. : Mă aflu în pragul căsătoriei. De comun acord, strîngem bani pentru casă și pentru mobilă. Nu vrem să pășim oricum pe acest drum, în general sînt împotriva ideii de a face orbește un astfel de pas.

...ALTERNATIVE

Reporterul : Sînteți adeptul căsătoriei sentimentale sau raționale ?

G.S. : Pasul trebuie făcut atunci cînd ți-ai conturat și materializat un scop, cînd ai ajuns să te definești ca persoană : pe plan profesional, social, pe planul formulei proprii de viață.

M.P. : N-am fost niciodată îndrăgostit (parcă prin liceu... ?) N-am suspinat, n-am plîns, n-am scris scrisori... Sînt convins că o căsătorie rațională e mult mai de durată.

M.D. : Unirea a doi oameni, după mine, presupune o sumă de condiții. Foarte multe. E suficient ca una sau două să nu fie îndeplinite pentru ca acest întreg necesar să nu se poată realiza.

Cornelia SIMIONESCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

URIAȘII „SENSIBILI"

● Premiere la Electroputere: prima locomotivă diesel-electrică de 1250 cai putere ● Transformatorul pentru Rogojel ● Jubileul unei mari uzine ● „Dinamismul gîndirii economice" — o inițiativă a inteligenței.

Cunoscuta uzină „Electroputere" din Craiova este vestită mai ales ca producătoare a locomotivelor electrice și diesel-electrice, pentru că aici se produc, după concepții originale, cele mai mari transformatoare din țară. Mai puțin se știe că de aici pleacă anual, spre cele mai îndepărtate colțuri de țară și de lume, sute și sute de motoare electrice, aparate de înaltă tensiune și multe altele. Din cele vreo 1 200 de produse cîte se află în nomenclatorul uzinei se produc în fiecare an vreo 600 sortimente.

„În 1974, electrotehnicienii craioveni vor avea cîteva premiere tehnice, ne informează ing. **SERGIU STAMATE**, directorul centrului de cercetări. Se află de pe acum, în lucru, prima locomotivă diesel-electrică de 1 250 cai-putere. Primul motor vertical de 500 kW pentru irigații a fost omologat. De asemenea, o gamă de separatoare de înaltă tensiune construite pentru a fi exploatate în condițiile dificile ale unor zone poluate, au trecut cu succes examenele exigenței tuturor probelor. În fabrica de transformatoare mari, se află în faza finală construcția bobinelor și a început împachetarea miezului pentru uriașul nostru: transformatorul-bloc de 400 megavați-amperi care va fi instalat la Rogojel, în zona Rovinarilor. Cînd spunem „bobine" sîntem tentați să

Ion BECHERU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

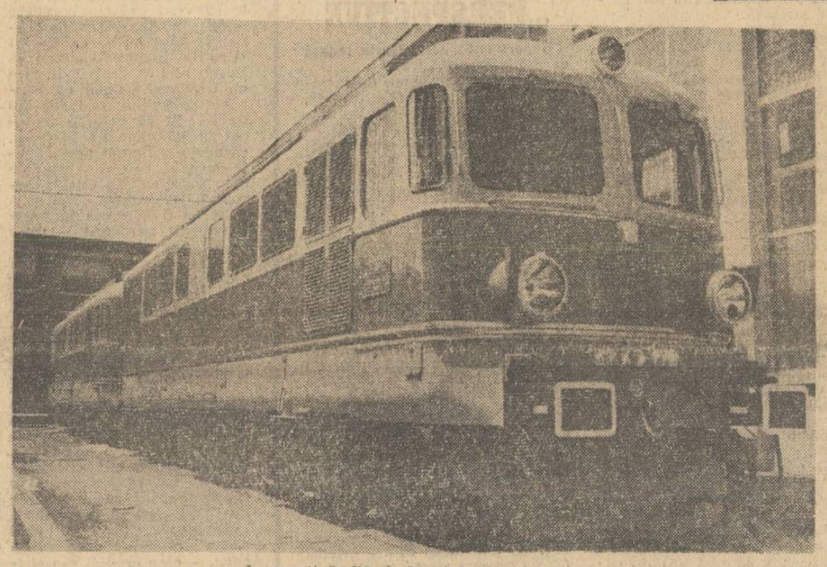

Locomotivă diesel-electrică gata de start

INIMA FĂRĂ... MISTERE

Fișa de educație

Labirintul lecturii

(Pagina a 6-a)

VALIZA NEAGRĂ

de C. VRÂNCEANU

Ora 13,20. Sînt pe peronul Gării de Nord, în fața caselor de bilete. Obișnuitul furnicar de călători. Înghesuială. Nervos, privesc mereu ceasul. Pînă la plecarea accceleratului 231 de Sibiu mai sînt exact 21 de minute. În fața mea, la coadă, cam tot atîtea persoane așteaptă să cumpere bilet. Asta înseamnă cam 10—12 minute. Mai am, însă, de luat geamantanul și sacoșa pe care le-am adus de dimineață la biroul de bagaje de mînă.

13,24. Am înaintat vreo doi pași. Dar mai e mult pînă la casă. Deodată aud în spate o voce : „Dorește cineva un bilet de clasa a II-a pînă la Sibiu ?" Mă întorc rapid. O blondă, platinată, înaltă, bine făcută, în pantaloni mulați pe corp, întinde un bilet. Odată cu mine se reped alte 3—4 persoane. M-agit, încerc să-mi fac loc, o privesc drept în

CONTINUARE ÎN PAG. 2

AVENTURI ÎN MUNȚI

Coborîre în rapel de pe o stîncă abruptă, cu accidentatul în spate

Toată lumea știe că cele mai frumoase fotografii sînt executate pe soare. Așa este prezentat și muntele, în toate fotografiile care se reproduc în reviste și pe afișe : însorit și frumos. Mai sînt destui turiști care nu știu că la munte sînt mai multe zilele cu vînt și vreme rea decît cele însorite. Așadar, muntele nu-i cel din fotografii...

Simbăta trecută, pe la orele 21, Estera B. abia a putut să ajungă la cabana Padina din Bucegi. Era în pantofi de stradă (fără șnaif) și ciorapi subțiri. Sînt multe femei care nici în oraș nu circulă în zilele de iarnă cu pantofi. Esterei, dacă nu i-ar fi apărut cabana în cale, îi înghețau, cu siguranță, picioarele. Și să nu se creadă că din grupul de așa-ziși turiști care au sosit simbătă la Padina, erau prea mulți echipați pentru munte. Ghidul 112, Adrian Rusciov, dădea din umeri.

— Eu n-am posibilitatea să fac nimic. Oamenii au plătit biletul, n-am cum să-i întorc de la gară.

Iar organizatorul excursiei, Constantin Stelea, de la „Electroaparataj" nici măcar el nu era echipat cum trebuie pentru munte.

Și zăpada era, pe alocuri, pînă la brîu. Ce-ar fi făcut acești turiști dacă în Bucegi ar fi nins. S-ar fi întîmplat ca și anul trecut, în același loc, unde 11 studenți bucureșteni au fost salvați cu greu, fiind necesară intervenția Salvamontului și a unui elicopter.

Iată cîteva secvențe din activitatea salvatorilor din munte, acești oameni care fac o muncă voluntară, din marea lor dăruire umană.

URLĂTOAREA MICĂ : Doi tineri se aventurează pe acest traseu dificil al abruptului prahovean. Neînvățată cu potecile înguste și abrupte, turista I.C. alunecă și cade 20 de metri. În acest loc sînt patru așa-zise „săritori", un fel de trambuline. I. C. s-a oprit pe ultima. Tovarășul ei alertează Salvamontul. Echipa lui Ion Bratu de la Bușteni ajunge la accidentată într-o oră și jumătate. Accident grav : fractură de bază. Este transportată mai mult pe brațe pînă la spitalul din Azuga.

CABANA „PIATRA ARSĂ", Ghidul C. Andreescu din București îl anunță pe salvamontistul A. Brumărescu din Sinaia că în grupul de la „Piatra Arsă" există o

Petre Mihai BĂCANU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Echipa de salvamontiști din Bușteni folosește pentru transportul rănitului o targă alcătuită din schiuri

Salonul „Junimii" din casa V. Pogor din Iași

„JUNIMEA" ÎȘI REÎNCEPE ASTĂZI ACTIVITATEA

(Pagina a 4-a)

- Sînt virusurile organisme vii sau nevii ?
- Ce este de fapt ereditatea ?
- Uneori se face o copiere greșită a mesajului genetic. Ce se întîmplă atunci ?
- Care este contribuția cercetătorilor români ?

Sînt cîteva întrebări la care ne răspunde dr. docent E. NASTAC *de la Institutul de virusologie „Ștefan S. Nicolau"*

Strict autentic!

După cum anunță și titlul ei, noua noastră rubrică își propune să înfățișeze cititorilor diverse întîmplări cu o frecvență, poate mai redusă în cotidian, dar... strict autentice.

(Pagina a 2-a)

CUM REACȚIONEAZĂ... OCHII LA ALTITUDINI MARI ?

O contribuție originală românească în cadrul cercetărilor Institutului de fiziologie în fiziologia și fiziopatologia suprasolicitărilor oculare ale proceselor de muncă.

(Relatările în pagina a 5-a)

Îndemn la muncă avîntată

URMARE DIN PAG 1

fundamentală a economiei naționale, ca factor esențial al progresului economic, a înregistrat un ritm înalt de dezvoltare : 14,7 la sută față de 1972. În anii 1971—1973, atingînd un ritm mediu de creștere cu 12,7 la sută, producția industrială s-a situat peste prevederile cincinalului pentru această perioadă. Totodată, a sporit capacitatea industriei de a dota economia cu mijloace de producție la nivelul cerințelor tehnicii contemporane, de a satisface în condiții tot mai bune, necesitățile de consum ale populației, de a contribui la lărgirea și diversificarea exportului. Ceea ce caracterizează însă dezvoltarea industriei în 1973 este faptul că, odată cu creșterea cantitativă, s-au produs noi mutații calitative: s-a modernizat, în continuare, structura producției industriale, a sporit gradul de prelucrare a materiilor prime, s-a accentuat procesul de înnoire și modernizare a producției. Concomitent, au sporit preocupările pentru introducerea și extinderea tehnologiilor moderne, creșterea nivelului de mecanizare și automatizare, folosirea mai judicioasă a capacităților de producție.

Dînd o înaltă apreciere acestor realizări, Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. — se arată în Comunicatul asupra ședinței din 5 februarie — „felicită călduros clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, pe toți oamenii muncii din patria noastră, fără deosebire de naționalitate, și își exprimă convingerea că ei vor face totul pentru a dezvolta, în continuare, succesele obținute și a realiza în cele mai bune condițiuni prevederile planului pe anul 1974, asigurînd îndeplinirea înainte de termen a sarcinilor pe întregul cincinal și ridicarea, pe această bază, a gradului de bunăstare și civilizație a întregului popor".

Înfăptuirile anului 1973, ca și cele din primii trei ani ai cincinalului, demonstrează cu o puternică forță de convingere că sarcinile propuse sînt realiste. Îndeplinirea lor a creat premisele realizării planului cincinal 1971—1975 înainte de termen, așa cum a stabilit Conferința Națională a partidului. Pentru înfăptuirea acestui obiectiv măreț sînt necesare, în continuare, noi eforturi, o temeinică organizare a întregii activități economico-sociale.

Eforturile ce se fac în această direcție, strădaniile ce se depun pentru a dezvolta succesele dobîndite se vădesc în marea întrecere, în angajamentele luate în fiecare unitate, la fiecare loc de muncă. Prin amploarea pe care a căpătat-o, prin obiectivele ce și le-a propus întrecerea din acest an se situează pe o treaptă mai înaltă decît în trecut, corespunzător exigențelor sporite ale anului 1974. Este aceasta o ilustrare elocventă a posibilităților de care dispunem pentru a grăbi dezvoltarea țării dar în același timp și a convingerii ferme a celor ce muncesc că prosperitatea fiecăruia și a tuturor depinde de valorificarea maximă a acestor posibilități, de obținerea unor rezultate cantitative și calitative mereu mai bune în toate domeniile.

Cu forța de argumentare a cifrelor, Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului pe 1973 arată cu o deosebită pregnanță că progresul economic se reflectă nemijlocit în ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor — țelul suprem al întregii politici a partidului. Astfel, s-au creat noi locuri de muncă, numărul salariaților sporind cu 200 000; s-au aplicat măsurile de majorare a salariilor tuturor categoriilor de salariați, veniturile din salarii crescînd cu 8,1 la sută față de 1972; veniturile bănești ale țărănimii au sporit cu 11,2 la sută; s-a îmbunătățit consumul de bunuri și servicii, s-au asigurat condiții mai bune de muncă și odihnă, de ocrotire a sănătății, de instruire a populației, de locuit, fiind date în folosință 97 000 de apartamente.

Aceste înfăptuiri — cîteva numai dintre cele atît de numeroase pe care fiecare le cunoaștem din propria noastră viață și muncă — sînt tot atîtea argumente care explică creșterea continuă a interesului, a energiei și hotăririi cu care se muncește pretutindeni. Viața fiecăruia e mai bogată, mai frumoasă; copiii noștri cresc frumos într-o țară în stare să le asigure, prin muncă, împlinirea năzuințelor, orașele și satele se dezvoltă, țara întreagă e tot mai cunoscută, tot mai prețuită în lume. Aceasta este imaginea progresului, privit ca bilanț, dar și ca punct de plecare spre noi și noi realizări. Aceasta este concluzia mobilizatoare a îndeplinirii planului pe 1973: un îndemn la muncă avîntată pentru realizarea planului pe acest an, pentru creșterea economico-socială a patriei, pentru creșterea bunăstării întregului popor.

URIAȘII „SENSIBILI"

URMARE DIN PAG 1

ne imaginăm niște lucrușoare de mare finețe pe care le cîntărim în palmă. Pentru a cîntări bobinele acestui transformator, care, singur, ocupă aproximativ — jumătate din spațiul unei camere de locuit, ne-ar trebui o palmă de uriaș cît o basculă. Tot la fabrica de transformatoare s-au încheiat cu succes probele de sarcină la primul transformator de 190 Megavolți-Amperi cu răcire cu apă".

La rîndul său, inginerul **MIHAI TRAIAN**, directorul centrului de calcul electronic al uzinei ne-a înfățișat primele direcții de acțiune. Colectivul de electroniști, matematicieni și economiști din cadrul acestui centru, dotat cu un calculator din generația a 3-a, de fabricație românească face primii pași în domeniile tehnic și economic solicitate cu prioritate de activitatea întreprinderii : stocuri, gestiune, lansarea și controlul fabricației, necesar de materiale pe o variantă dată, calculul capacităților de producție, urmărirea contractelor cu beneficiarii și în alte probleme vitale pentru buna mers al producției.

Bijutieri la cele mai diverse raporturi de mărime — de la aparatele minuscule din blocurile locomotivelor pînă la bobinele și miezurile marilor transformatoare, oamenii pasionați de la „Electroputere" își perfecționează an de an măiestria, își ridică cunoștințele profesionale. Bobinatori ca Gh. Iacob, Grigore Săvulescu, Ion Luță sau Anastasia Fițoiu, lăcătuși ca Florea Langa sau Gheorghe Bircu, montorii de instalații pneumatice din echipa lui Dionisie Sichitaru ori cei din echipa lui Ion Tacă de la atelierul de montaj mecanic pentru locomotive diesel-electrice, sînt cîțiva din pleiada celor mai harnici din cei 25 de ani care au trecut de la înființarea uzinei, în 1949. **FLOREA LANGA**, lăcătușul care a împlinit sfertul de veac de lucru în uzină a construit și el roabele și cazmalele începutului. Azi construiește locomotive. Rodul muncii sale se află materializat în multe din cele peste 1 400 locomotive diesel-electrice care străbat nu numai rețelele noastre feroviare.

Străbat halele fabricii de locomotive alături de șeful secției de montaj, **CONSTANTIN MERTESCU**. Îmi prezintă din mers cîțiva dintre numeroșii oameni de ispravă, fruntași ai întrecerii cu timpul, cu tehnica, cu organizarea muncii, a producției, cu ei înșiși. La atelierul de redresori pentru locomotiva electrică lucrează echipa lui **MARIN AVRAM**, un organizator bun și activist obștesc foarte solicitat. De curînd, șeful echipei a pus în funcțiune o „grindă pivotantă" care a ușurat munca la ridicarea și introducerea în cuptor a redresorilor, pentru uscare și polimerizare, mecanism de concepție proprie. Atît Marin Avram cît și **NĂSTASE PUFAN**, șeful atelierului de montaj locomotive electrice, nu se dau bătuți, cînd fluxul tehnologic suferă de lipsa unei piese, a unui material nesosit în uzină, la vremea potrivită.

Sinteză care a cristalizat pe plan superior eforturile de inteligență și creație a muncitorilor și specialiștilor uzinei, inițiativa lansată anul trecut la „Electroputere" : „Dinamism gîndirii economice" s-a concretizat — după cum ne relata **CONSTANTIN BARBU**, secretarul comitetului de partid, în obținerea unor realizări remarcabile. Le cităm aici în încheiere ca preludiu la succesele ce vor fi repurtate în 1974 — anul XXX al eliberării patriei și al sfertului de veac. Economiile de metal, energie electrică, combustibil și carburanți se ridică la 15 730 750 lei. Problemele tehnice rezolvate de muncitori și ingineri însumează pe planul eficienței și al economiilor valori de peste 50 000 000 lei.

Ion BECHERU

AVENTURI ÎN MUNȚI

URMARE DIN PAG 1

tînără cu dublă fractură. Este alertat și cabanierul de la „Caraiman", alpinistul Nicolae Zbîrcea. Mihai Sîrbu, cu restul echipei urcă de la Sinaia. Vînt puternic. Salvamontiștii ajung cu greu. Turista ? Poate umbla !

— **De ce ați alertat Salvamontul ?** — este întrebat ghidul.

— Voiam să prindem trenul de ora 12.

CHEILE BICAZULUI. Antrenamente de alpinism. Într-o regrupare, o fată, R.M. leșină. Se dă alarma. Sosește salvamontistul Mircea Noaghiu, cu oamenii săi. Într-o oră, alpinista este scoasă din peretele muntelui.

Tot aici, o echipă de alpiniști timișoreni rămîn blocați în perete, la ultima lungime de coardă. O noapte dorm legați în corzi. O parte dintre ei nu contenesc să lanseze semnale luminoase. Sînt recepționate pînă la urmă de salvamontiștii brașoveni care escaladează în viteză cheile, apoi coboară în rapel peretele Bardosului. Ei le oferă timișorenilor băuturi calde, ceaiuri, mîncare. Trei ore a durat scoaterea alpiniștilor epuizați. Coborîrea în rapel cu accidentații în spate s-a făcut pe înălțimea de 80 m și încă 40 m de traversare

MUNTELE MIC este masivul în care te poți rătăci foarte repede. Salvamontiștii din Caransebeș, conduși de electromecanicul Gh Munteanu se aflau în actiune de patrulare pe creastă. Sînt anunțați că un medic din Petroșani s-a rătăcit deși era cunoscut ca om de munte. Ștefan Culea, Octavian Boican, Zoltan Kele, Horațiu Adam, Mircea Drăghici, Gh. Munteanu, nu contenesc să caute de trei zile. Cînd ceața se mai ridică, se întețește viscolul. Speranțele de regăsire a mediculUi erau minime. Salvamontiștii n-au dat înapoi pînă nu l-au descoperit pe cel rătăcit. Iar acesta a supraviețuit datorită faptului că n-a stat nici o clipă.

ALARMĂ FALSĂ ÎN FĂGĂRAȘ. Un grup de trei turiști hotărăsc să traverseze Moldoveanul. Doi pleacă înainte, al treilea — un inginer orădean — urmînd să plece mai tîrziu și să se întîlnească la Șaua Simbetei. Întîlnirea nu se mai produce. cei doi ajung în Sibiu, constată că orădeanul n-a ajuns la mașina parcată aici și după două zile, anunță Salvamontul. Pornesc mai întîi brașovenii Nicolae Jitaru, Mircea Opriș, Gerald Lexen, Octavian Dumbrăveanu, Heinz Flegner. Între timp, pleacă în căutarea dispărutului și echipele din Sibiu și Victoria. Răscolesc tot Făgărașul, de la Urlea la Moldoveanu. După două zile renunță Turistul se afla de patru zile la Oradea.

CĂLDAREA OMULUI. Trei turiști se cunosc la cabana Piatra Arsă și hotărăsc să escaladeze virful Omul. Unul dintre ei, cunoscător — zice-se — al locurilor, a propus să coboare pe Valea Cerbului. Turiștii pătrund, însă între stînci, unul alunecă și-și fracturează piciorul. Este lăsat aici, iar ceilalți ajung la cabana Babele și anunță Salvamontul. Era ora 19 cînd echipa din Bușteni a pornit spre accidentat. Zăpada mare, înaintare greoaie. Au ajuns însă la timp. Accidentatul începuse să înghețe. Ion Bratu, Constantin Tunaru, Nicolae Valentin, Vasile Stoica și ceilalți fac cu schimbul la transportarea rănitului pe targă. Accidentatul este gata să adoarmă.

Dimineața se află pe masa de operație a spitalului. Medicul constată o gravă afecțiune la rinichi :

— L-ați adus la timp. Fractura nu-i nimic față de afecțiunea rinichiului...

VÎLCELUL SUSPENDAT : un accident tragic. Doi elevi, aflați în tabără la Bușteni, fug de aici și o pornesc spre cabana Caraiman. Au pornit-o însă de la Căminul Alpin, să ajungă la Crucea Caraimanului. În pantofi de stradă. În golul alpin, la Picătura cei doi „viteji" și-au dat seama că nu mai pot să urce. Încearcă să se întoarcă pe Vîlcelul Suspendat. Unul dintre ei, I.C. cade-n gol, aproape un kilometru, accidentîndu-se mortal. Celălalt reușește să se reîntoarcă și să anunțe Salvamontul.

VALEA JEPILOR MICI dă multe accidente montane. 28 de elevi de la Școala profesională „Automatica" din București încearcă să coboare seara, de la „Caraiman", pe Valea Jepilor Mici, fără lanternă. Strigătele de ajutor se aud pînă în Bușteni. Norocul lor a fost că au așteptat aici sosirea Salvamontului. Dacă încercau să coboare se accidentau, poate și mortal. Membrii Salvamontului îi scot de aici. Pe unii, cei cu degerături, îi transportă în spinare. Tot pe această vale, s-a aventurat o tînără pereche de tineri recent căsătoriți. Veniți în „luna de miere" la Sinaia, s-au hotărît să escaladeze abruptul prahovean, încercînd să urce la „Caraiman" pe un drum interzis. Ger mare, îmbrăcăminte subțire. Tînăra cade pe „Scărița" Văii Jepilor. Echipa lui Ion Bratu ajunsă la accidentată constată că are mijlocul rupt. Improvizează o targă din scînduri și o transportă cu grijă pînă la spital.

Am redat cîteva aspecte din activitatea salvatorilor din munți. Din activitatea acestor oameni care au prevenit multe accidente grave, datorate imprudenței și ignorării regulilor nescrise ale muntelui. Muntele trebuie privit și el cu respectul ce i se cuvine.

Petre Mihai BĂCANU

De la caz la caz

CONSECVENȚĂ

Conversație în autobuz :

— Și cînd te gîndești, ce buni prieteni erați...

— Nedespărțiți... Dar acum nu ne mai vedem...

— Se-nțelege, după cîte a făcut...

— Da, cînd un om o ia pe panta asta, e greu să mai îi legătura. Eu am familie, în timp ce el și-a stricat-o. E o chestiune de caracter și el a dovedit că n-are.

— Și ea, săraca, a suferit mult din cauza asta...

— Cu ea n-am fost prieten, dar, în asemenea împrejurări, e o chestie de umanitate să te solidarizezi cu cel care suferă...

— Îmi închipui, biata de ea... Ce să mai vorbim, un ticălos !

— Așa e. Și-atunci, spune și mata, poți să-i mai fii prieten ?

— Eu unul, cu siguranță, nu....

— Deși, mie-mi pare rău. Era un om vesel...

— Și-acum e mereu bine dispus.

— Mai mult chiar, pare fericit. L-am întîlnit și parcă înflorise tot...

— Așa e. Înainte slăbise, era palid. Acum mi se pare întinerit...

— Cred și eu. Prin cîte a trecut !

— Cu o femeie ca aia, nici nu se putea altfel....

— O cață ; îl chinuia fără încetare. El a răbdat cît a răbdat, pînă n-a mai putut !

— Mi-a și spus : în sfîrșit, simt și eu că trăiesc...

— A redevenit un om de viață. E o plăcere să te-ntîlnești cu el...

— Vă vedeți des ?

— De cîteva ori pe săptămînă. Mai un remi, mai un pahar de vorbă. Ce mai, ne simțim admirabil împreună...

— Și soția dumitale ce spune ?

— Ce să spună ? Stă și ea la o parolă cu soția lui. Se înțeleg perfect : amîndouă sînt niște femei foarte delicate...

— Pe a dumitale, n-am avut cinstea s-o cunosc, dar pe a lui o știu bine, e o persoană cu totul deosebită...

— Deh, cine se aseamănă se adună...

— Sînt un menaj ideal. Mai rar atîta înțelegere între doi oameni...

— Eu, unul, îi invidiez...

— Ce bine că mai există și astfel de oameni. Model, nu alta...

— Model e puțin spus...

— Eu cobor la prima. Mata mai mergi ?

— Mai am două stații...

— Atunci, la revedere. Și dacă-l vezi, transmite-i gîndurile mele cele mai bune.

— La revedere. Dar parcă-ți spusesem că nu ne mai vedem...

— Ce importanță mai are ? Eu tot cobor... Cu bine !...

Autentic.

P. conf. Al. CORNESCU

DAR DUMNEAVOASTRĂ, DE CE NU VĂ ÎNSURAȚI?

Nicolae A. : Într-un fel vii acasă cînd te așteaptă o **fată bună** și altfel cînd te așteaptă un **suflet drag.**

Toma D. : Există o perioadă de început în care dai foarte mult și nu ceri nimic, dar vine și acel moment al adevărului în care ceri și tu ceva, un corespondent... Dacă primești ce aștepți, mergi mai departe, dacă nu...

Alexandru A. : O apropiere între caractere, în felul de a privi viața, de a te bucura de viață, se realizează prin trăire, adică prin sentiment. N-aș face o delimitare între sentiment și rațiune.

...LIMITE

Reporterul : Există o virstă optimă pentru căsătorie ? Care sa fie ?

G.S. : Cînd doi oameni au atins împreună treapta unei solidarități în atitudine, în idei, în respect — față de ei înșiși, față de semeni — cînd au ajuns să înjghebe acest comun, se numește că sînt împreună ; actul căsătoriei vine să întregească, să certifice că acești oameni pot merge împreună...

M.P.: Eu, contrar aparențelor și vîrstei, încă nu m-am format. Sper să mă maturizez pe la 35... Vîrsta ideală pentru femeie : 25—30 de ani. Unora mai tinere le poți lua, eventual, mințile. Ce să mai vorbesc ? Le iei mințile o zi, două, pe urmă ? Pentru căsătorie, nu prea merge...

M.D. : Cred că bărbatul e bine să se însoare în jurul vîrstei de 30 de ani ; femeia — la 25 de ani. Dacă depășește acest prag, intri într-un cerc vicios, așa cum se întîmplă cu mine : o parteneră de „20" e prea tînără, ne desparte o generație, și nu cred că aș avea răbdare să o formez ; o parteneră în jur de „30" este gata formată, ceea ce exclude existența unor puncte de vedere comune.

Nicolae A. : Dacă nu te însori cînd ești tînăr și le gîndești mai puțin, greu s-o faci mai tîrziu ! Mai tîrziu, te uiți cu lupa și vezi tot felul de cusururi.

Toma D. : Trebuie să cauți ceva mai aproape de tine, atît sub aspectul vîrstei cît și al preocupărilor.

Alexandru A. : Doi oameni care sînt prea în vîrstă, și și-au format anumite obiceiuri e greu să se mai schimbe la un moment dat. Tinerii simt și dragostea altfel...

...OFERTE

Reporterul : V-a cerut cineva în căsătorie ?

G.S. : Da, și mi-a lăsat o impresie destul de neplăcută. Nu pentru că o femeie avea inițiativa, ci pentru valoarea relativă a argumentelor : „Ești drăguț, amabil, am fi o pereche minunată".

M.P. : Au vrut cîteva, parcă, să se mărite cu mine. De vreme ce sînt încă neinsurat, înseamnă că nici o propunere n-a fost destul de serioasă.

M.D. : Din partea ei, care mă iubea, cererea m căsătorie a sunat firesc. Ar fi sunat straniu dacă eu aș fi formulat-o : eu n-o iubeam.

Nicolae A. : De cerut m-au cerut, dar n-am fost eu de acord.

Toma D.: Sînt împotriva cererii în căsătorie. Aș vrea să fie un act firesc, continuarea unor clipe autentice de înțelegere.

Alexandru A. : N-am acreditat niciodată ideea că aș putea fi un virtual soț ; n-am vîndut și n-am încurajat iluzii.

...PRIORITĂȚI

Reporterul : Credeți în ascendentul unuia dintre parteneri ?

G.S. : Căsătoria nu e un lanț, pe care îl pui sau îți se pune. În relațiile cu semenii, evit să pronunț „vreau". „Eu vreau" înseamnă o impunere și nu este corect...

M.D. : Singura relație corectă între doi soți este jocul deschis. Nu hegemonia, ci o perfectă înțelegere. Imixtiunile duc la obstrucție și strică jocul.

Nicolae A. : E normal că bărbatul trebuie să aibă ultimul cuvînt. Bineînțeles că și femeia trebuie ascultată ; să-i ceri și ea părerea.

Toma D. : Nu-i necesar să fiu mult mai deștept sau mai avut, dar ceea ce spun trebuie să aibă logica argumentului și forța bunei credințe. Eu cred că femeia are nevoia unui om în care să aibă totală încredere și de care să fie ocrotită.

Alexandru A. : Dacă unul din cei doi o ia înainte, celălalt nu poate decît să se bucure. Bineînțeles, trebuie să știi pasul : și în acest caz, riști... să pierzi trenul, să fii debarcat la mal.

...INTOLERANȚE

Reporterul : Ce ați putea ierta și ce n-ați putea ierta unei soții ?

G.S. : O să vă relatez un episod : a absentat de la întîlnire, motivînd că a fost reținută la o ședință. Întîmplarea a făcut s-o văd într-o mașină. Ea a recunoscut, eu am promis că voi trece peste această „imprejurare" și m-am ținut de cuvînt. Ceea ce a condus la disensiuni, la suspiciune, și, pînă la urmă, — la ruptura prieteniei noastre a fost propriul ei complex de culpabilitate : era chinuită de gîndul că o să mă răzbun.

M.P. : Nu mi-au plăcut orele fixe niciodată ; nu mi-a plăcut să depind de ceva sau de cineva. Avînd în vedere obligațiile căsniciei, va trebui să mă conformez. Ce să faci ? Îți iei un angajament...

M.D. : Am observat multe cupluri : există situații pe care le invidiez ; alții realizează o anume înțelegere, de suprafață, pe seama multor compromisuri. N-aș vrea să se creadă că sînt un puritan, dar depinde cît de mari sînt compromisurile : ce pui într-o balanță, ce pui într-alta..

Nicolae A. : Sînt unele fete prea materialiste : doar luxul și prea puțin munca... Dacă mă însor, am și eu pretenția să mă țină curat, așa cum mă ține mama, să știe să facă o mîncare, să calce un pantalon... Și eu o să pun mîna să bat un covor, să curăț un cartof, dar gospodină este, în primul rînd, femeia...

Toma D. : Cînd cineva greșește, nu trebuie să-l certi. Cîștigi mult mai mult explicîndu-i : nu-l irîți și nu-l jignești. Suport discuțiile în contradictoriu, accept argumentele celorlalți ; n-am idei preconcepute în legătură cu comportarea viitoarei soții.

Alexandru A. : Eu sînt gelos, i-am mărturisit-o și logodnicei mele. Sigur, numai dacă mi se dă ocazia.

...PERSPECTIVE

Reporterul : Nu vă este teamă că rămîneți neinsurat ?

G.S. : Singurul semn de întrebare e legat de acea „intîlnire", de acea „recunoaștere" a persoanei care îmi poate fi foarte apropiată. Trebuie să am cît mai multe argumente că vom rămîne așa în continuare, că nu vom face țăndări din ceea ce urmează.

M.P. : Pînă la 35 de ani, cred că va trebui s-o fac și pe-asta. Nu resimt nici un fel de presiune... Uneori, în preajma sărbătorilor, mă încearcă, totuși, senzația singurătății.

M.D. : Cinstit vorbind, mi-am format o viață de om liber și nu mă întreabă nimeni cînd vin, ce fac... În meseria mea nu există o certitudine a timpului liber ; o soție are nevoie să fie și ea distrată, să te ocupi de ea. Ce m-ar putea scoate din această stare de celibat ? O femeie foarte inteligentă cu un grad ridicat de înțelegere a vieții și lucrurilor.

Nicolae A. : Mie mi-a cam zburat gîndul de la căsnicie. De fapt, sînt și prea tînăr. Într-adevăr, cei mai mulți dintre prietenii de aceeași vîrstă au și copii ; unii dintre ei însă, mă invidiază...

Toma D. : Pentru că sînt un idealist al vieții în doi, nu m-am împăcat niciodată cu gîndul singurătății. A intervenit mereu ruptura de care vă vorbeam la început.

Alexandru A : În curînd, mă voi căsători.

...REPREZENTĂRI

Reporterul : Aveți un prototip ideal de soție ?

G.S. : N-am nici un etalon : adică să fie blondă sau brună, docilă sau imperativă... Mi se pare stupid !

M.P. : Să nu fie prea frumoasă. Să aibă cîte ceva din toate. Nu-l cunosc pe cel care s-ar mulțumi cu puțin.

M.D. : Așa cum spuneam și mai înainte : să fie inteligentă. Apoi, foarte bine făcută fizic, blondă, capabilă de afecțiune. Sînt unele femei care n-ar trebui să se numească femei și nu mă refer, în primul rînd, la frumusețe, ci la sensibilitate, la înțelegere...

Nicolae A.: Să fie acceptabilă ca fizic, să știe să se poarte în orice anturaj, să aibă o meserie serioasă, să vrea și ea copii și, mai presus de orice : să fie gospodină !

Toma D. : Singurul meu prototip e toleranța. Aș vrea să existe și de cealaltă parte aceeași înțelegere pe care o acord și eu... Pot tolera orice fel de greșeală pînă la limita obtuzității.

Alexandru A : Drăguță, simpatică, de viață, așa cum e logodnica mea. O cunosc de un an și jumătate și m-am simțit totdeauna bine în preajma ei.

Cornelia SIMIONESCU

VALIZA NEAGRĂ

URMARE DIN PAG 1

ochi și pun în voce toată puterea de convingere : „Eu, v-aș ruga foarte mult". Se pare că am succes pentru că îmi face semn : „Dumneavoastră, poftiți cu mine". Ura ! Am reușit. Ceilalți se împrăștie iar eu fac cîțiva pași în urma ei pînă lîngă perete. Îmi întinde biletul, scot o sută, n-are rest. „Nu-i nimic, schimbăm în tren".

13,26. Să ne grăbim, deci. Galant, mă aplec să iau bagajul de lîngă picioarele ei. O valiză mică neagră și o sacoșă în care, alături de un pachet, se răsfață o păpușă mare de copil. Gonim pe peron pînă la biroul de informații și acolo pun jos valiza și sacoșa. O rog să mă aștepte pînă îmi scot bagajele mele de la magazie. Fug apoi repede, am noroc, nu e lume și într-un minut sînt înapoi. Luăm toate bagajele, fiecare ce poate, și ne îndreptăm spre tren.

Găsim compartimentul și pun bagajele în plasă. Ne așezăm, apoi, obosiți de efort. Blonda se uită în sus, și îmi spune apoi, pe un ton gingaș :

— Aveți copil, văd...

— Eu ? Nu...

— Dar păpușa ?

— Care păpușă ?

— Din sacoșa dv.

— Dar sacoșa nu-i a mea.

— **Nu-i a dv. ?**

— Nu. Credeam că-i a dv.

Stupoare ! Încerc să găsesc o explicație. „Probabil că cineva a rezemat sacoșa de bagajele noastre. Am luat-o din greșeală". Acum ce-i de făcut ? Mă uit la ceas : 13,35. Mai sînt șase minute. Mă decid repede, iau sacoșa, cobor și încep să alerg pe peron. Încerc să intru la șeful gării, ușa încuiată. Intru atunci pe ușa din spatele biroului de informații. O domnișoară autoritară, cu voce repezită, ce vreți, deformație profesională, mă ia în primire :

— Ce căutați aici ? N-ați văzut ce scrie pe ușă ?

— Ba da, dar e o situație specială. Un caz urgent.

— Ce anume ?

— Am luat din greșeală de pe peron o sacoșă care nu-mi aparține. Vreau s-o las aici la dv. ca s-o găsească păgubașul.

— Predați-o la „obiecte găsite".

— Nu mai am timp. Peste 2 minute îmi pleacă trenul la Sibiu. N-am altă soluție.

— N-avem voie să primim aici obiecte. Tonul sec nu admite replică.

— Bine, dar ce să fac ?

— Nu știu, treaba dv. Altădată să deschideți bine ochii cînd luați ceva de pe peron.

— Bine, altădată, dar acum ?

— Știu eu ce-ați făcut dv. ? Dacă ați umblat în pachetele din sacoșă, dacă ați luat ceva ?

— Domnișoară, sînt om serios, se poate ? Uitați aici buletinul, legitimația de serviciu...

— Mda... lăsați aici sacoșa. Dacă nu se prezintă păgubașul, o predau la „obiecte găsite".

Las sacoșa, arunc un „sărumîna" din fugă și mă reped pe peron. Trenul se pune în mișcare în clipa cînd urc pe scara ultimului vagon. Îmi fac loc pe culoar, trec prin patru vagoane și ajung, în fine, în compartiment. Comentariile pe marginea întîmplării n-au încetat, mă așez, transpirat și frînt de oboseală, să-mi trag sufletul. Povestesc apoi ce-am făcut cu sacoșa. Și uite-așa, trenul merge, trec 15—20 minute, abia am început să mă liniștesc cînd, deodată, blonda privește iar în sus spre bagaje și spune :

— Probabil că a lipit sacoșa de aia mică neagră a dv...

Mi se pare că n-am auzit bine. Apoi, brusc, simt că mă trec iar toate nădușelile. Reușesc, totuși, să îngaim, pe un ton sacadat, probabil din cauza emoției :

— Care aia mică neagră a mea ?

— Aceea de sus, din plasă...

Stau o clipă fără să scot un cuvînt. Apoi fac blondei un semn discret din ochi să mă urmeze. Ieșim amîndoi pe culoar și o întreb cu voce stinsă :

— Valiza mică, neagră, nu-i a dv. ?

— Nu, îmi răspunde ea cu indiferență.

Simt că-mi plesnește capul. Mai luasem una, deci. Nu numai sacoșa. Iar asta e în tren, cu mine. Merge la Sibiu. Și păgubașul ? Ce-o fi zicînd ?

— Eu am văzut cînd le-ați luat de jos, îmi spune doamna. La casa de bilete. Am crezut că vă aparțin.

— Nu doamnă, eu credeam că sunt ale dv...

În fine, discuția nu mai are acum nici un rost. Sînt de-a dreptul disperat. Iată-mă hoț fără voie. Să fi vrut să fur cele două bagaje nu cred că reușeam așa de bine. Probabil, m-ar fi prins după cîțiva metri. Așa, însă, acționînd cu toată dezinvoltura...

Văzîndu-mi mutra plouată, blonda izbucnește într-un rîs cu hohote. „Dar, știți c-aveți talente serioase, domnule! «Lucrați», de mult în branșă ? Numai pe calea ferată sau și prin alimentarele cu autoservire ?" Se amuză copios pe socoteala mea.

Timpul trece, de cîte ori mă privește doamna pufnește în rîs ; în fine trenul ajunge la Sibiu și cobor. Intru repede la biroul de mișcare și cer permisiunea să chem prin fir C.F.R. „Informațiile" Gara de Nord. Primesc legătura și aud vocea repezită a domnișoarei de la ghișeu :

— Aici „Informațiile".

— Domnișoară, azi pe la unu și jumătate v-a predat cineva o sacoșă luată din greșeală ?

— Da. E pe birou aici.

— Eu v-am adus-o.

— Și ce doriți acum ?

— Voiam să vă spun că vă mai trimit una.

— Cum !? Simt din voce că am reușit s-o scot din automatismul ei de toate zilele.

— Să vedeți, am mai luat și o valiză din greșeală.

— Dar ce faceți dv. domnule pe peroanele noastre ?

— !?! Na, că mi-a zis-o. N-am vrut tovarășă dragă, crede-mă.

— Și ce mai vreți ?

— Vreau să v-o trimit cu alt tren înapoi. Și predați-le pe amîndouă la „Obiecte găsite".

— Mă rog, am s-o fac și p-asta. Dar, sînteți sigur că asta e ultima ?

— !?! Iar m-a pocnit. Ce să fac, trebuie să rabd. Sper, domnișoară.

— Vă mai arde și de glumă? Și, trosc, telefonul.

Aștept trenul spre București și încredințez unui controlor valiza cu rugămintea de a o preda la „Informații". În fine, respir ușurat. Am scăpat de obsesie. Nu mai sînt hoț... fără voie !

C. VRĂNCEANU

P.S. După cîteva zile am aflat că bagajele au fost recuperate de păgubaș de la biroul de „Obiecte găsite".

Strict autentic!

● UN SIMPLU FAPT DE MUNCĂ

Faptul în sine e exemplar : un singur om a putut să oblige furia năpraznică a unui uragan subteran de petrol să se reverse calm în cisterne. Îl cheamă Ioan Tihan, e sondor de peste 20 de ani la schela 3 extracție I Cîmpina, tată a trei copii. Ce s-a petrecut ?

Erupția, poate neașteptată pentru un om neavizat, a fost simțită de I. T., aflat în timpul programului, prin acele zvicnituri imperceptibile și țiuituri de ceainic clocotind, prin care își anunță ea sosirea.

Ioan Tihan știa ce înseamnă erupția. Avea două alternative : să fugă după ajutor și, în acest caz, erupția să nimicească totul în jurul ei, sau să încerce s-o capteze singur. A ales-o pe a doua. A alergat spre puțul sondei și, epuizînd toate mijloacele de oprire a erupției, fără să reușească însă, a căzut acolo istovit, în noroiul tectonic, în petrol. A căzut ostenit dar nu alături și nici altunde, nu ferindu-și trupul, ci exact peste putul extracției, încleștat cu mîinile de cablurile de coborîre a țevilor de sondat. Așa a oprit el năvala neagră. Și a stat 45 de minute, pînă cînd o echipă de sondori a sosit, intervenind. A doua zi, întîmplarea avea caracterul unui simplu act de muncă.

(C. ZLIBUȚ).

● EA, EL ȘI SANDALELE

Declarație de martoră la judecătoria sectorului 1 din Capitală. Să fi fost — relatează ea instanței, — ora 22,30 cînd, abia descinsă în Capitală de la Buzău, solicită la „Hotel Nord" o cameră. Recepționerul o refuză. Iese în stradă. Face cîțiva pași, dar se aude strigată : e un bărbat care, ieșind din holul hotelului, îi propune : să-i dea — zice — lui buletinul și 200 de lei că îi face el rost de cameră, chiar unde a fost ea refuzată — la „Nord". Ea acceptă. El — ce să vezi ? — șușotește ceva cu recepționerul și camera i-e pusă la dispoziție.

Atîta solicitudine din partea unui necunoscut o face praf. Drept care, la restaurantul unde o invită el — pe banii ei, ea îi mărturisește că vrea să-și cumpere niște sandale. Sandale ? — păi vă ajut eu să cumpărați ceva la București cum la Buzău nici că s-a văzut, zice el. Grozave. Numai că pentru asta trebuie să-i dea 600 de lei. Și să meargă amîndoi la aeroportul Băneasa, că acolo și numai acolo poate face el rost de sandale cum vrea ea. Se duc la aeroport. El dispare după sandale, ea îl așteaptă la restaurantul aerogării — unde luaseră masa, tot pe banii ei — el reapare și-i spune că chiar acum pe loc nu poate face rost de sandale. Dar că i le va trimite în două zile la Buzău. Și-o conduce, galant, la gară.

Trece săptămîna, sandalele cele grozave nu mai sosesc, deci vine ea în Capitală după ele. Și după cel care i le promisese, firește — că numele i-l știa, de pe o chitanță pe care i-o sustrăsese, discret, într-o clipă de neatenție. Galantul de acum o săptămînă, însă, ia-l de unde nu-i ! Și cînd să plece dezizionată la Buzău, și cînd să ia biletele de la casa gării — cine credeți c-o strigă pe peron ? El ! Că de ce ția să nimicească totul în n-a avut încredere, că în clipa asta chiar după sandalele ei se ducea, că dacă a venit, hai să meargă împreună după ele. Și-o conduce undeva, la un bloc din Piața Palatului. Și o lasă să aștepte. Și revine spunîndu-i că-i mai trebuie vreo 300 de lei, că sandalele astea așa grozave sînt, că se vînd numai în set cu cizmulițe. Ea zice că n-are bani. Drept care trage la alt hotel, la „Cerna". Iar a doua zi, ea pleacă la Buzău. După banii de sandale — dé ! !

Și peste cîteva zile, iar vine în Capitală. Și se reîntîlnește cu persoana, îi dă 300 de lei, iar se duc amîndoi la aeroportul de la Băneasa — că între timp cred că ați băgat de seamă, sandalele ce le voia ea numai la restaurantul aerogării, acolo se puteau găsi. Și iar nu sînt sandale, și iar se întorc amîndoi în oraș și el zice că de data asta trebuie să facă ceva concret : va da, deci, un telefon cuiva ca să rezolve o dată problema asta ! Dar la telefon se face numai că vorbește — asta observă ea bine. Și — ce să vezi ? — intră la bănuieli. Iar după ce el, arătîndu-i o clădire pe Calea Victoriei zice : aici am o ședință, așteaptă-mă — întrînd pe o ușă și ieșind pe cealaltă — ea drept la miliție se duce.

Potrivit Codului penal, instanța condamnă, acum, pe Ludovic Condurache, născut 1931, domiciliat în Bacău, str. Mărășești 34, cunoscut cu antecedente penale, la 2 ani închisoare pentru înșelăciune. Și, tot după Codul penal, îi interzice înculpatului de a se mai afla în municipiul București timp de 5

PE FIRUL EVENIMENTELOR

DE DOUĂ SAU TREI ORI ÎN 50 DE ANI

de N. LUPU

Atmosfera, deși agitată, a reuniunii Consiliului ministerial al „celor nouă" de la Bruxelles din această săptămînă, nu avea nici un efect asupra citorva din miniștrii prezenți. Remarca aparține unui ziarist englez care atrăgea atenția colegilor săi că gîndul unor participanți era în altă parte. Într-adevăr, în trei dintre țările membre sînt în desfășurare ample mișcări sociale care pot duce, cel puțin în una dintre ele, Anglia, la noi alegeri. În a patra, Belgia, criza de guvern se încheiase cu alegeri premature al căror rezultat va fi cunoscut peste cîteva zile. Simultaneitatea și amploarea acțiunilor sociale din Anglia, Italia, R.F.G., urmate într-un pluton secund de Franța și Belgia semnalează un fenomen de semnificații mai largi — al cărui vîrf pare să-și găsească relief în Anglia unde sindicatul minerilor a anunțat pentru sîmbătă noaptea începerea grevei generale. Ținînd seamă de poziția cheie a energiei carbonifere în Anglia, această grevă, combinată cu alte acțiuni în curs poate duce la o astfel de paralizare a activității economice încît săptămîna de lucru de trei zile inaugurată la începutul anului ar putea să apară prin comparație drept activitate debordantă. De fapt, în aproape 50 de ani s-au înregistrat pe insulă doar două astfel de greve ale minerilor și de fiecare dată în momente cruciale. Ceea ce indică seriozitatea situației dar și consecințele multiple ce decurg din ea. De fapt, minerii spun : dacă economia trebuie să suporte cheltuieli suplimentare pentru energie, factura nu trebuie acoperită exclusiv de cei ce muncesc. Că problema nu se reduce la Anglia, ne-o confirmă nu numai mișcările sociale pe aceiași temă din multe țări vesteuropene, ci o serie de dezbateri în diferite organisme internaționale, documente și luări de poziție ale unor economiști și oameni politici care cu greu ar putea fi bănuiți de receptivitate la revendicările stîngii. După cum sublinia comentatorul agenției France Presse, la recenta conferință europeană a muncii de la Geneva, mulți din cei prezenți „și-au exprimat temeri că, creșterile costului materiilor prime și energiei vor provoca șomaj, iar inflația va agrava inegalitățile în domeniul veniturilor și nivelului de viață". Concluzie care l-a determinat și pe fostul președinte al Comisiei Pieței Comune, Sieco Mansholt, să afirme : „Trebuie ca sacrificiile cele mai grele să fie suportate de cei mai bogați". La Paris, laboratorul de studii aplicate de perspectivă a dat publicității un amplu document care semnalează „condițiile unui univers economic nesigur, amenințat de penurie și de măsurile ce riscă să o însoțească — reducerea orelor de muncă cu micșorarea salariilor, raționalizarea unor produse etc.". Documentul apreciază că însuși procesul trecerii la o tehnologie care să înlocuiască actualele surse de energie „va fi lung, dificil și deci precar. De aci, urgența va reveni consecințelor sociale ale crizei". Element subliniat de însăși evoluția evenimentelor. Nu este deci vorba de revendicări economice limitate. Asistăm la declanșarea unor greve și a altor forme de acțiune socială, parte integrantă a unei confruntări politice de anvergură, determinată de cerințele obiective ale transformărilor structurale necesare pentru a asigura mai multă echitate și o mai rațională folosire a resurselor societății.

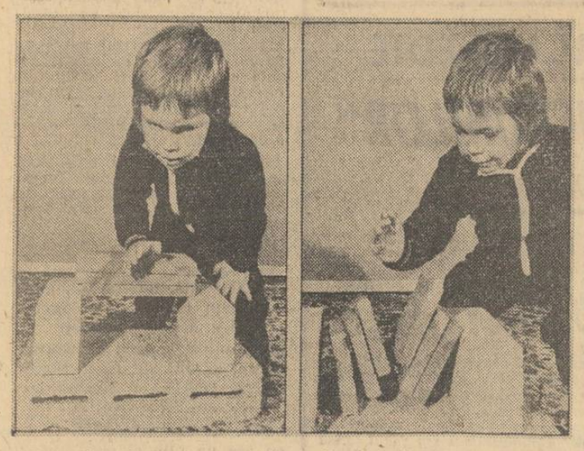

La prima impresie s-ar părea că micuțul Preston Mahon (2 ani și jumătate) din Londra se joacă cu niște casete. În realitate el execută niște exerciții caracteristice de karate, cunoscutul sport japonez. Antrenîndu-se metodic cu ajutorul tatălui său, micul Preston este în stare acum să spargă cu o singură lovitură de mină trei cărămizi — fiecare avînd 2,5 cm grosime. Tatăl său, Maurice Mahon (28 de ani) este un cunoscut campion de karate.

ȘASE CHIRURGI de la un spital din München au recusut unui băiat de 14 ani, brațul și piciorul drept. Pacientul a fost adus de urgență la spital, cu ajutorul unui elicopter, avînd cele două membre sectionate de un cablu de remorcare, folosit în exploatările forestiere.

LA SFÎRȘITUL anului trecut populația zonei pariziene, a depășit 10 milioane de locuitori, anunță Institutul național de statistică francez. Numai într-un singur an s-au născut la Paris 170 de mii de copii și s-au oficiat 69.500 de căsătorii.

CEL MAI VÎRSTNIC și mai inalt elefant din Kenia care trăia în parcul național Marsabit, a încetat de curînd din viață, căzînd victimă secetei îndelungate. El avea 65 de ani și acum urmează a fi îmbălsămat spre a fi expus la Muzeul național din Nairobi.

ÎNTORCÎNDU-SE acasă după o absență de trei zile, Dorothy Plumer, din Ipswick, Statele-Unite, și-a găsit apartamentul ocupat de... cinci cimpanzei mici scăpați dintr-o menajerie în trecere prin oraș. Nimic n-a fost spart, nici chiar deplasat din loc, dar toate tablourile și fotografiile de pe pereți erau acoperite cu diverse rufe și pături găsite prin locuință.

De pretutindeni

În aceste ultime luni — de vară, în emisfera sudică a globului pămîntesc — numeroase regiuni ale Australiei au avut și continuă să aibă de suferit de pe urma inundațiilor care au provocat numeroase victime omenești. În Queensland, de pildă, acestea sînt cele mai grave inundații din istoria țării, pagubele depășind aici, potrivit declarației ministrului australian al finanțelor, o valoare de 50 milioane dolari. Apele revărsate ale riurilor au invadat, pînă la nivelul de peste un metru, străzile unor orașe între care și Brisbane (în fotografie). Pe lîngă pagubele provocate de apele deslănțuite, se semnalează și numeroase jafuri comise de bande de răufăcători, în casele evacuate din cauza primejdiei.

LORENZA COSSU, hoață de buzunare din Bologna, prinsă în flagrant delict și arestată le-a oferit polițiștilor o certă demonstrație a... îndemînării cu care își exercită „meseria". Chiar în timpul anchetei, ea a reușit să-i fure comisarului anchetator, portofelul, secretarei sale, rujul de buze, iar unui polițist — țigările din buzunar...

PALEONTOLOGII estonieni au găsit pe fundul Mării Baltice fosilele unei specii de pești care au trăit cu 350 milioane de ani în urmă.

SUEDEZUL Gunar Hallberg, în vîrstă de 57 de ani, împreună cu soția și fiul său de 21 de ani, a pornit într-o călătorie în jurul lumii... pe jos ! El speră să se înapoieze în patrie în anul 1981.

ABRAHAM Wolson, fost medic, în vîrstă de 92 de ani, speră să atingă cel puțin 100 de ani, folosind o metodă proprie : patru zile pe săptămînă el nu scoate nici un cuvînt ! După părerea lui, „omul pierde o mare parte a energiei sale vorbind !"...

ESTE al treilea an de cînd compania „Nypon car Pharry" organizează în mod regulat o cursă originală între orașele Kavasaki (insula Hnoshu) și Miadzaki (insula Kiushu), cursă care durează 25 de ore, timp suficient pentru oficierea căsătoriilor care se încheie la bordul vasului Căpitanul vasului este împuternicit să oficieze căsătorii și să elibereze actele cuvenite.

ÎN URMA interdicției importului de ciini, la Singapore s-au înmulțit contrabandele cu aceste patrupede. Recent, a fost demascat un grup de comercianți care aduceau în mod ilegal ciini din Malaezia. Aceștia erau adormiți, introduși în containere speciale și apoi transportați cu automobilele sau bărcile cu motor.

EPILOG ÎN „CAZUL RONALD BIGGS"

• 2,5 milioane lire sterline dispărute în 28 minute • Unul din cei 15 autori ai „furtului secolului" • Evadare în plină zi • Urmăritorul moare, urmăritul își vinde „memoriile" • Identificat cu ajutorul unei cărți de vizită • „Decoratorul" Haynes s-a dovedit a fi, în fapt, Ronald Biggs.

În dimineața primei zile a acestei luni, pe o stradă din orașul brazilian Rio de Janeiro, Prado junior, în dreptul numărului 330, se opreau cîteva mașini. Imediat, au coborît în grabă mai mulți polițiști, care au sunat la ușa unuia din apartamente, pe care scria „Michael John Haynes — decorator". Cînd ușa s-a deschis și locatarul a apărut, polițiștii nu mai aveau nici o îndoială că se aflau în fața lui Ronald Biggs, urmărit de circa nouă ani de poliția engleză și de Interpol.

În vîrstă, acum, de 44 de ani, Biggs este unul din membrii bandei ce jefuise, cu circa 10 ani și jumătate în urmă, trenul poștal englez de pe ruta Glasgow-Londra. Fost modest dulgher, a devenit una din „figurile" lumii interlope, odată cu participarea sa la ceea ce presa britanică a numit „furtul secolului" sau „un caz unic în rîndul marilor «lovituri»"... Era ora trei, în dimineața zilei de 8 august 1963. Spre surprinderea mecanicului, într-un loc aflat în nord-estul capitalei britanice, trenul poștal Glasgow-Londra a fost nevoit să efectueze o oprire neprevăzută, datorită luminii roșii a semaforului. Imediat, 12 persoane mascate și cu arme în mîini, au constrîns conducătorii să „scindeze" convoiul și să conducă trei vagoane pe o linie de garare, paralelă cu un drum pe care staționau două camioane. În numai 13 minute, au fost „transferați" în mașini 120 saci poștali, plini cu bilete de cinci lire sterline (care, astăzi, nu mai sînt în circulație).

La numai 28 minute de la oprirea convoiului, cele două camioane în care s-au urcat și cei ce atacaseră trenul, se îndreptau spre o direcție necunoscută Pînă ce paznicii însărcinați cu supravegherea trenului, care fuseseră imobilizați în timpul executării „operațiunii", au putut alerta autoritățile au mai trecut două ore. Cînd agenții Scotland Yard-ului soseau la fața locului, nu mai aveau decît să consemneze dispariția a 2,5 milioane lire sterline...

Au urmat intense cercetări întreprinse de Scotland Yard, reușindu-se arestarea a 15 persoane, dovedite a fi participat la furt. Un rol important în această acțiune l-a avut Thomas Butler, în acea vreme inspector principal. El reușește să-l aresteze, în 1968, pe Bruce Reynolds, șeful prezumtiv al bandei. Din bani, însă, se recuperează numai o infimă parte — 350 000 lire sterline... Este reținut și Ronald Biggs, care, în aprilie 1964, este condamnat la 30 ani închisoare. Nu stă după gratii, însă, decît pînă în iulie, anul următor, cînd, în plină zi, reușește o evadare spectaculoasă, în ciuda măsurilor de siguranță luate la închisoarea londoneză Wandsworth. L-au „ajutat" o scară de frînghie, un harpon și... larga complicitate de după zidurile locului de deținere.

Cu toate eforturile depuse, inspectorul Thomas Butler și colaboratorii săi nu reușesc să dea de urma lui Ronald Biggs. Prezența sa este semnalată, pe rînd, în Spania, Australia, apoi în unele țări din America de Sud. Dar, arestarea întîrzie. Din dorința de a duce misiunea pînă la capăt, dar și din orgoliu profesional, Butler își prelungește activitatea peste vîrsta de retragere. Moare, însă, subit, în 1970, fără a reuși să-l arunce pe Biggs, din nou, în spatele gratiilor. Ca o ironie a soartei, tot în 1970, Biggs își vinde memoriile unor publicații britanice în schimbul unei importante sume, adăugîndu-și o nouă „celebritate". Au surprins cîteva mărturisiri făcute de el potrivit cărora, deși autoritățile îl considerau a fi singurul membru al bandei aflat în libertate, au mai rămas de descoperit „creierul" grupului și trei „adjuncți" ai acestuia care „nu au fost nici bănuiți, nici cercetați vreodată de poliție"...

Cu prilejul depozițiilor făcute recent în fața poliției braziliene, Biggs a deschis „turneul" pe care l-a efectuat în timp ce poliția îl căuta fără rezultate. Potrivit celor spuse de el, imediat după evadare a locuit în „casa unui prieten" dintr-un cartier londonez. Apoi, în noiembrie 1965, a reușit să ajungă în Belgia, sub numele fals de Ronald King. De aici, a sosit la Paris unde un medic i-a efectuat o operație de chirurgie plastică, schimbîndu-i înfățișarea. În ultima zi a acelui an, cu un pașaport pe numele Ronald Furminger, a plecat, pe calea aerului, în Australia, unde a rămas timp de patru ani. În acest răstimp, l-a întîlnit pe adevăratul Michael John Haynes care s-a oferit să-i împrumute numele. Au urmat escale în Panama și Venezuela și, în sfîrșit, s-a stabilit la Rio de Janeiro.

Cîțiva ani, nu s-a mai știut, deci nimic precis despre Ronald Biggs. Și, deodată, intervine arestarea sa la Rio de Janeiro. Cum s-a ajuns la aceasta ? Deși poliția braziliană, cît și Scotland Yardul dau dovadă de suficientă discreție, s-au profilat două variante. Potrivit primei, mai puțin credibilă, însuși Biggs a trimis o scrisoare cotidianului „Daily Express", procedeu prin care ar fi urmărit punerea poliției britanice pe urmele sale. Ceea ce s-ar fi și întîmplat, fapt dovedit de prezența, în momentul arestării, alături de polițiștii brazilieni, a doi membri ai Scottland Yardului.

Mult mai verosimilă este cea de a doua versiune. La Londra s-a anunțat că Biggs a fost identificat grație amprentelor digitale relevate în laborator pe unele obiecte atinse de el. Deși nu s-a precizat despre ce obiecte este vorba, reprezentanții poliției braziliene au lăsat să se înțeleagă că elementul principal a fost o carte de vizită. Iată cum a ajuns aceasta în laboratorul Scotland Yardului. Pentru a intra în Brazilia, în februarie 1970, Biggs a folosit un pașaport pe numele Michael John Haynes. Profesiunea declarată, pe care a și exercitat-o, din cînd în cînd, era cea de decorator. După cum au declarat portarul imobilului unde domiciliază Biggs, ca și vecinii și, mai ales, o tînără localnică de 26 de ani, ce locuia împreună cu el de mai mult timp, falsul Haynes nu atrăgea, prin felul său de viață, atenția. În ce-l privește pe proprietar, acesta a declarat că nu l-a cunoscut personal pe locatar și că închirierea a fost perfectată prin intermediul unui britanic, pe nume Scott.

Haynes a devenit suspect cînd, verificîndu-se actele, s-a descoperit că nici autoritățile consulare braziliene, nici consulatul britanic nu au vizat vreun document pe acest nume. „Decoratorul" a început, astfel, să constituie obiectul unei anchete cît se poate de discretă. Momentul-cheie l-a constituit înmînarea de către Haynes, alias Biggs, a cărții de vizită, unui membru al poliției. Apoi, de la identificarea amprentelor și comunicarea acestora Interpolului, pînă la arestarea lui Biggs n-a fost decît un pas... Dar, persistă o întrebare : semnifică acest pas, oare, adevăratul epilog la „furtul secolului" sau, dînd crezare memoriilor" lui Biggs, se pune, deocamdată, punct numai „cazului Ronald Biggs"?

Ion STOICA

SPOREȘTE NUMĂRUL AMATORILOR UNEI CĂLĂTORII SPRE LUNĂ !

În fața creșterii substanțiale a numărului amatorilor pentru o călătorie pe Lună, care solicită informații în acest sens sau chiar rezervări de locuri pentru viitoarele curse, direcția Companiei aeriene britanice B.O.A.C. a întocmit un răspuns tip pe care îl expediază prin poștă, fiecărui solicitant. În textul circularei, redactat în termenii proverbialei politeți britanice, se spune : „Vă mulțumim pentru interesul manifestat de dv., față de cursele B.O.A.C. spre Lună. Spre regretul nostru trebuie să vă informăm că, pentru moment, nu avem în vedere înființarea unei linii cu această destinație. Abstracție făcînd de problemele tehnice, n-au fost rezolvate nici cele ale costului unui bilet. Acesta din urmă ar putea atinge, ca de altfel, însăși călătoria, proporții astronomice. În tot cazul, noi vă înscriem cu plăcere pe lista solicitanților unei călătorii pe Lună și vom lua legătura cu dv. de îndată ce vă vom putea oferi informații mai concrete"...

remember • remember • remember

HAMBURG (VI)

Încep să am destule cunoștințe în lumea presei literare hamburgheze în ale cărei pagini am publicat eseuri, poeme... au apărut și cronici elogioase la una din cărțile mele tradusă în nemțește... am întîlniri și discuții felurite... unele cordiale și agreabile, altele protocolare și fade ca niște formalități vamale... S-au abilitat anumite slogane care se fac uneori simțite pînă și în relațiile prin excelență particulare și prezumtiv colegiale, dintre scriitorii și oamenii de artă ai diverselor țări... cunoaștere reciprocă, schimb de opinii, colaborare etc... *îndărătul acestor truisme se obstinează frecvent aceleași prejudecăți, aceleași fenomene de impermeabilitate, aceeași indiferență... ești invitat la practici de* digest *ingenuu... n-ați vrea să ne scrieți ceva despre viața culturală din România sau despre literatura română de azi... patruzeci pagini dactilografiate... dacă se poate, fără prea multe nume căci fiind necunoscute la noi, știți... personajul ce formulează asemenea invitație e destul de tînăr încă,* passablement nouvelle vague, *poartă cu eleganță o infatuare democratică și plină de solicitudine și un anume* embonpoint *spiritual hrănit de prestigiile axiomatice ale publicației între ale cărei pagini rivna lui și-a agonisit un confort... întrebat ce anume i-ar plăcea să i se admire mai mult, cred că ar răspunde fără ezitare :* dezinvoltura... *adică tocmai ceea ce îi lipsește cu desăvîrșire, căci transparența involuntară a comportamentului foarte studiat, denunță fondul anxios al provincialului obsedat de modă, terorizat de exigențele sofisticate ale unui conformism de sectă, și de labilitatea circumstanțelor care-i extenuează deopotrivă truculența și zelul... dintre interlocutorii ocazionali, proveniți de prin țările pentru el plonjate într-o geografie echivocă, preferă tipul admiratorului sfios și gata oricînd să învețe, ori dimpotrivă, farseurul insolent care i-ar vorbi cam așa : domnule, eu sînt unul dintre animatorii și, în orice caz principalul teoretician al celei mai noi grupări literare din România, intitulată «Tinerii canibali»... mișcare fundamentală și necontestată care include întreaga generație tînără... sîntem, desigur, tributari anumitor forme de avangardă occidentală, dar nu trebuie ignorat faptul că noi am exclus elementele* Zen, *înlocuindu-le cu principiul esențialităților precreștini, al celebrării timpurilor sacre... noi am vorbit primii în Sud-Estul Europei despre cosmologia numerelor, pornind dela* suprema sacralitate a literei N — *valoare numerică 50 — (vezi Pythagoreicii comentați de Philon din Alexandria) etc. etc.*

Personajul aparține unei tipologii internaționale : l-am întîlnit și la Roma și la Paris și la Stockholm și la München... îl afli și la București, însă în ipostaza exact inversă : nu vei scăpa de el pînă ce nu-i vei încredința spre traducere două duzini de poeme și nu-i vei acorda în exclusivitate cel puțin un interviu... latitudini și vicii deosebite... spații, ceturi, destine, stele deosebite... te simți uneori străin și singur copleșit de umbra unui Sisif nemilos și ironic de care nu te poate salva decît propriul tău humor, sentimentul de lehamite al Eclesiastului și, bunăoară aici, briza reconfortantă a Alsterului și splendoarea brumată a acestui oraș ce poartă oxizii nordului și un suflet abrupt de răpitoare maritimă...

* * *

Altădată într-o redacție animată, beau fără plăcere whisky *ori acel rachiu de mere căruia francuzii îi zic* Calvados — *căci băutura primitivă numită vin vechi, rareori se poate întîlni prin redacțiile apusene — dar mă simt admirabil printre colegi prietenoși, cordiali și lipsiți de masca acelei penibile condescendențe menită să disimuleze indiferența și infatuarea provincială a multor literați occidentali... discutăm despre poezie, despre condiția scriitorului de aici ori de aiurea, despre avangardă, Brâncuși, Tuculescu, Gottfried Benn, Céline, Pound... și despre multe altele... noi românii sîntem oameni subtili — mi se spune... ein* hochkultiviertes Land... *cunoscători deconcertanți ai literaturii universale... harnici traducători ai tuturor autorilor, fie și cei mai noi, îviți undeva în raza celor treisute și șaizeci de grade ale deplinei și generoasei noastre receptivități... un asemenea renume ar trebui poate să mă umple de încîntare... și totuși rămîn cîteva clipe îngîndurat și monosilabic... am același sentiment pe care l-am încercat cînd întîlnisem în paginile de Jurnal ale lui Ernst Junger un fapt menționat sec de către autor, dar nu fără un subtext de discretă stupoare :* „În 1866, *notează Junger,* un anume Pehmeja din București îi adresă o scrisoare lui Baudelaire. El elogiază între altele poemul «Elevation» și spune că dacă literele ce concurează la alcătuirea versurilor de acest gen ar fi traductibile prin nuanțe și forme geometrice, ele ar oferi contextura covoarelor persane ori a șalurilor de India". *Observația e foarte subtilă și e cu totul remarcabil faptul că aparține unui român care anticipase cu cîteva decenii recunoașterea acordată lui Baudelaire de către cititorii din propria-i patrie... dar cine era oare acel Pehmeja despre care azi nu se mai știe nimic — dacă se va fi știut vreodată — și cum se poate explica faptul că un bucureștean capabil de atîta subtilitate la adresa lui Baudelaire în 1866, îi ignora cu desăvîrșire pe marii poeți români ai epocii, dintre care cel mai însemnat și mai contestat se numea Mihail Eminescu... poate de aceea, aici printre colegi și prieteni hamburghezi, confruntarea cu această subtilitate ce ni se atribuie nouă românilor, îmi dă un ciudat și penibil complex și îmi inhibă discursul... am cunoscut asemenea subtilitate și visul meu suprem e azi acela de a merita să devin una dintre victimele ei...*

a. e. baconsky

ETNA ERUPE DIN NOU

De cîteva zile, vulcanul Etna erupe din nou. Craterul, la început doar de 5 m, ce s-a deschis la altitudinea de 1 860 m, între piscurile Monte Rosso și Monte Nuovo, pe versantul nord-vestic al vulcanului, a ajuns la 1 februarie de 15 m, iar cele două rîuri de lavă „izvorîte" din el, au pornit-o la vale, în direcția sătucului Bronte.

În decurs de numai 24 de ore, cele două curente de lavă, reunite sub forma unui zid înalt de trei etaje, măsurînd 120 m în lățime, au înaintat 500 m, arzînd mii de pini și castani din calea lor. În același timp, cantități mari de piatră vulcanică au fost proiectate din adîncurile muntelui, pînă la înălțimea de 400 m.

În ziua de 2 februarie, lava a încetat să se mai reverse din noul crater, dar exploziile și erupțiile de gaze au continuat, semn că vulcanul a intrat într-o perioadă de activitate. Asemenea mici cratere, care se deschid pe flancurile vulcanilor sub formă de „butoniere", a explicat prof. **ALFREDO RITTMAN** de la Institutul internațional de vulcanologie din Catania, au, în general, o existență capricioasă și instabilă : se pot „calma" după cîteva zile sau, dimpotrivă, își pot relua mai intens activitatea. Vulcanologul italian n-a exclus posibilitatea deschiderii altui crater în „butonieră", într-o altă zonă a Etnei, întrucît asemenea cratere secundare servesc de fapt ca un fel de „supape" pentru craterul central, în cazul de față (încă ?) inactiv.

În următoarele 24 de ore, erupția vulcanului a continuat sub formă de jerbe multicolore de piatră și gaze incandescente, proiectate din noul crater, la mari înălțimi, dar tot fără revărsări de lavă. Celebrul vulcanolog, prof. **HAROUN TAZIEFF**, președintele Consiliului de cercetări al Institutului internațional de vulcanologie, sosit simbătă la fața locului, a declarat că el consideră formarea micului crater ca un fenomen anormal. „Se pare, a afirmat el, că în apropierea orificiului s-a format un fel de dop care împiedică ieșirea lavei. În acest caz, a adăugat el, ne putem aștepta la crearea unei noi deschizături prin care să se scurgă magma, pînă acum comprimată".

De altfel, așa cum se anunță din Catania, marele oraș sicilian din regiunea cu același nume în care se află vulcanul, o echipă de specialiști și tehnicieni ai Institutului țin sub observație permanentă erupția, cu o aparatură științifică modernă, între care numeroase seismografe și aparate care măsoară continuu temperatura solului.

Vizibil literalmente din toate colțurile Siciliei și pînă departe în largul Mării Ionice, Etna cu altitudinea sa de 3 295 m, este cel mai mare vulcan activ din Europa. Craterul său principal are un diametru de 400 m iar pe versanții săi slab înclinați se ridică vreo 200 de conuri parazitare. Pînă la altitudinea de 1 000—1 200 m, se află vii și livezi, pînă la 2 000 m păduri de pini, mai sus tufișuri și pășuni, iar în vîrf, numai lavă și cenușă pietrificate. La altitudinea de 2 943 m se află o stațiune de observație vulcanologică unde se studiază continuu fenomenele.

Erupțiile Etnei, cunoscute din antichitate, erau pusă, de mitologia greco-romană, pe seama activității în fierăria zeului Hefaistos (Vulcan) și a ciclopilor, ascunsă în adîncurile muntelui. Cele mai puternice erupții consemnate în istorie au avut loc în anii 475 și 396 î.e.n., în 1669, 1908, 1923, 1950, 1956 și 1964. În ultimele secole, s-a putut înregistra, cu mici excepții, cîte o perioadă de erupție la fiecare trei ani. O asemenea excepție, l-a constituit intervalul dintre 1928 și 1942 cînd Etna a rămas calmă. Dar între 1943 și 1956 și-a dublat activitatea. Erupția din 1950—1951 a durat 372 de zile, craterul atunci deschis măsurînd o lărgime de 800 de m, iar în cursul celei din aprilie 1956, timp de trei zile exploziile s-au succedat într-un ritm de 60 pe minut, flăcările izbucnite din adîncuri ajungînd pînă la 3—400 m. Atunci s-a modificat și craterul, luînd forma unui imens amfiteatru, iar cantitatea de lavă expulzată, apreciată la circa 1 milion m.c. a contribuit la „creșterea" în înălțime a muntelui, cu 32 m.

Erupția, în prezent în curs, urmează — tot la trei ani — celei din aprilie 1971, cînd fluviile de lavă s-au revărsat timp de două luni pe versanții vulcanului, distrugînd pășunile, livezile, pădurile și chiar ogoarele de la poalele Etnei.

De necrezut, dar adevărat ! O vacă de la o fermă austriacă în vîrstă de trei ani a fost antrenată ca un cal de curse spre a sări obstacole. Vaca „Mary", reușește să sară stacheta ridicată la 1,05 m ! Iată-o, în imagine, călărită de „jocheul" ei, Kathi Mösl, în momentul cînd sare obstacolul

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

DIN DRAGOSTE PENTRU DANS

• Boala care nu iartă • Va mai dansa Tony ?
• O încercare disperată : transplantul de rinichi
• Din nou pe scenă.

Cine o vede astăzi pe Tony Kaye în sow-urile televiziunii americane, cine îi admiră talentul și deosebita ei pricepere în coregrafie, nu știe prin ce a trecut această tînără fermecătoare, de 23 de ani, care a biruit o boală ce nu iartă de obicei, și trăiește din dragostea pentru dans...

Boala de care suferă Tony Kaye — lupus erythematosus — are o origine necunoscută. Se manifestă de obicei, prin pete roșii, ca o eczemă, pe corp și pe față. În unele cazuri — puține la număr — boala atacă și un organ vital : rinichi, ficat, plămîni, inimă sau creier. Și, inexplicabil, nouă din zece victime ale acestei maladii în forma ei gravă sînt femei. Se folosesc, desigur, medicamente la care boala reacționează pozitiv. Ba chiar dispare. Afară de cazul cînd atacă rinichii. Este forma cea mai gravă și ameliorarea este doar parțială și temporară.

Tony Kaye e atinsă de o astfel de maladie și în forma ei cea mai gravă, la rinichi. La început, în copilărie simptomele se reduceau la erupțiile pe piele și la dureri în încheieturi, la coate, la degete. Mai tîrziu însă, cînd devenise o cunoscută dansatoare, Tony începe să crească vertiginos în greutate. Corpul ei reține apa și nici o dietă oricît de severă, nu dă rezultate. Se simte din ce în ce mai rău, are dureri, nu mai poate dansa.

Doctorul Edmund Dubois de la Universitatea din California de sud, (Școala de medicină), care îi cunoaște boala, intervine prompt, prescriindu-i un regim sever și medicamente. Doctorul și pacienta încep lupta cu afecțiunea care amenință viața tinerei. Fără dans, Tony nu poate trăi : și doctorul îi promite că va dansa din nou. După un timp. După un tratament greu și îndelungat.

Speranțele sînt slabe. Rinichii nu mai funcționează. O infecție gravă în abdomen obligă medicii să-i facă o incizie în care introduc un tub menit a înlesni curățirea corpului. Odată pe săptămînă, și un rinichi artificial curăță sîngele bolnav. Se putea face un transplant de rinichi. Firește. Dar medicii se întrebau: oare e drept să risipim un rinichi bun pentru un pacient atins de lupus ? Merită încercarea ?

Tony nu e disperată. Este dispusă să facă orice tratament, oricît de dureros, pentru a reveni la pasiunea ei dintotdeauna: dansul. Cu trupul chinuit de aparate, seringi de tot felul, cu dureri puternice și convulsii, Tony trăiește și speră...

După reveniri de scurtă durată, după zile și nopți disperate, doctorii hotărăsc totuși să încerce un transplant de rinichi. Părinții și sora ei se oferă ca donatori. Este aleasă mama și transplantul are loc. Perioada de după operație este grea, transplantul este cît p-aci să fie compromis, dar pînă la sfîrșit, noul rinichi începe să funcționeze normal.

Tony își folosește convalescența pentru a-și regăsi forma. Dorește să se întoarcă la profesia ei și nici o durere n-o poate opri. Voința aceasta de a reuși o ajută să biruie și durerea fizică și depresiunea psihică. Încet, încet, îngrozitor de încet, de-a lungul a multe luni, ea își recapătă agilitatea...

După trei ani, de la primele simptome grave ale bolii, Tony reapare pe scenă. Doctorul care o îngrijește este în sală și aplaudă, emoționat, performanța pacientei sale. Succesele ei o recomandă astăzi nu numai ca o talentată dansatoare a televiziunii dar și ca o specialistă în coregrafia unor spectacole. Trăiește sub control medical. Trăiește, înfruntînd pericolul unei respingeri a rinichiului transplantat de către organism și a revenirii bolii de care suferă. Dar trăiește și muncește datorită dragostei pentru dans ceea ce, în acest caz, înseamnă dragoste pentru viață.

SPIRALE

ADAGIO

de Eugen BARBU

Intr-o discretă stare de grație poetică se află Ioana Diaconescu, autoare a mai multor volume de versuri, dintre care vă propun acum „Adagio", ca ultimă apariție. Cine s-ar aștepta la salturi spectaculoase în lirica poetei ar fi dezamăgit să constate rămînerea la același intimism suav, la aluziile simbolice ale unui univers enfantin, în care apar cu ostentație motivele pasărei, astrologului, cailor în cavalcadă și al pustiului. Discursul liric este egal, fără metafore spectaculoase, starea poetică desfășurîndu-se într-o umoare neturburată. Iată : „Eu am văzut lumina" : *„Eu am văzut lumina crescînd într-o pădure/ De arbori transparenți cu umbra tristă/ Prea orbitor îi era umbletul și prea subțire pasul/ Și fructul toamnei se aurea văzînd cu ochii, grav/Eu am văzut lumina cum se lăsa pe mare/ cum orbitor de albă se răsturna pe pod/ Și am văzut și frații pădurii cum alergau orbește/ Să prindă răsăritul încununat pe mal / Prea repede se-acoperise întinderea de glasuri / Și răsăritul nimeni nu-l mai putea vedea / Îndurerat de albe, fantastice izvoare/ Fratele trece orb încununînd grădina/ Și pot să trec călătorind înspre pădure/ Spre mare ; Eu am văzut lumina".* O transparență delicată străbate tot acest poem constituit cu o prospețime remarcabilă și cu ingenuitatea care este totdeauna necesară poetului la redescoperirea universului. O poezie a candorii, a unei stări liliale, o poezie a spusului cu glas de copil.

Frumos este și poemul : „Întîi Ochii" : *„Întîi ochii, apoi mîinile, pe urmă părul/ În fața lor soarele, pe ape luna/ Cum să-ți spun ? Melancolie sau tristețe sau bucurie mare sau îndepărtare ?/ Nu vine floarea pe apa nopții/ Și tu nu treci umbrind păduri/ Tu nu întuneci riul cu murmurare/ Și nu aștepți izvoare cu stelele la guri/ Eu sînt însingurat și fără tine/ Și urma cerului pe-obrajii tăi/ Te-ndepărtează tocmai către steaua / Albastrelor, mișcătoare căi".* Există o puritate ușor discernabilă la această poetă, un strigăt scos parcă de o coardă de violoncel, un inefabil care împrumută versului un zbor de înger. Frumos este și : „Cum trandafirul" : *„Cum trandafirul plînse pasărea, și iar/ Mersul tiptil al fiarelor se pierde/ Ce e adevărat în acest plîns / Și ce e strimt, și ce nu se mai vede ? / Vocala s-a pierdut încet, pe riu / Și cheamă lumea către gura lunii/ Și pasărea cum tradafirul plînge, la prevestirea aspră a pădurii",* unde versurile : *„vocala s-a pierdut încet pe riu / Și cheamă lumea către gura lunii",* mi se par cu totul remarcabile.

O dulce arlechinadă este : „Pentru apă bună" : *„La fîntînă a venit pentru apă bună/ astrologul cu mîna obosită/ Îi beau căprioarele din palmă și se uită la el/ Cu ochii mari, ca înspre o podoabă/ Caută în cercurile apei o cifră/ Pentru care nu are deslegare/ Trece pe lîngă el fata întunecată/ Ea are ochii triști și pletele cărunte l Rămăsese de pază la un capăt al podului fără să cînte/ Ea se desfigurează și seamănă cu un riu albastru/ Din care răsar stele și zefiri/ Bătrînul astrolog bea din fîntînă apa/ Cu dezlegarea cifrelor subțiri/".* Psihanalitic privind poemul : „Într-o lege rece" trădează regresul spre starea de infantilitate a poetei, acel regres secret către o lume singulară, dacă nu spaima de neevadare a lui Iona : *„Într-o lege rece aș vrea să locuiesc/ Ca-ntr-o gură de animal marin/ Să nu plîng, să nu mă mai trezesc/ De acea lungă boală cu nume divin/ Să-numi bată în poartă nimeni, Și să stau/ Singur, într-o umilă adorare/ Numai gura animalului marin/ să se caște citeodată cu îndurare/ Și atunci să vină marea să respire rar/ Și să mă cufund în ea ca-ntr-un vis regesc/ Cum în gura unui animal marin/ Ca-ntr-o lege rece aș vrea să locuiesc.".* În „Trilul suav al păsării pulsînd", întîlnim tema *păsării* și a *zborului*, mult îndrăgită de poeții noștri. Ce-ar fi acest simbol ?... Pasărea simbolizează eliberarea de greutatea terestră, eliberarea sufletului de trup mai însemnînd zborul extatic al șamanului sau o stare superioară psihică. Pasărea este un mesager celest care se odihnește în arborele lumii. Limba păsărilor este limba zeilor, limba poeziei. Pindar spunea că zeii vorbesc în versuri. În *Povestea păsării* a lui Avicenna se afirmă că pasărea este un suflet angajat în căutarea inițiatică. Există o divinație făcută după zborul și cîntecul păsării ! Pasărea ajută la dezlegarea unui mesaj celest. Saint John Perse scria : *Păsările păstrează între noi ceva din cîntecul creației".* În mitologia asiatică pasărea este simbolul instabilității, al haosului. În China ea este reprezentată printr-o sferă cu șase gheare și patru aripi, se știe că dansează, dar nu mănîncă și nu respiră. Ea dă semne premonitorii, caută ambrozie și e mesager al zeilor. În Coran echivalează cu imortalitatea.

Să vedem ce se reflectă din toate acestea în poemul citat :" *„Atîta umbră împrejur. Că s-au uscat de întuneric/ ochii umezi ai ierbii, și glasul pasării/ Se aude răgușit, îndurerat/ Cine mă strigă, cine m-a chemat ?/ Ecoul pașilor celui plecat. Atît. /Bătaia sufocantă a trilului de pasăre/ O simt pulsînd. Și ieri văzusem dincolo de mare/ Soarele răsărind fragil/ Și se auzeau în valuri/ Glasuri de copil/ Cum să nu simți spre gît/ trilul suav al pasării pulsînd ?".* În cazul Ioanei Diaconescu, simbolul păsării ar servi la confundarea sufletului poetei cu cosmosul. Tema este reluată în trei versuri din „Rar cutremurată-n catedrale". *„Și-fruntea nu mi-e decît urma toamnei / Și timpul meu nu e decît copia fidelă a timpului / Și spațiul meu, copia resemnată a spațiului".* Frumos e și poemul: „Fratele", pe care-l citățm integral : *„Ce albă frică de vis în somnul ochilor / Egală fugă pe turnuri și pe ore / Ce alunecase a apelor aspre către pădure/ Cită ardoare în riul galben răsărit cu luna / Nici o clipire măcar una nu ne e dată înapoi/ „Și fruntea nu mi-e decît urma nu prevestește încoltirea/ O dată cu iarba se șterge și culoarea schimbătoare a pămîntului/ și cu venirea mării se sfîrșește fuga lungă prin pădure/ Fratele toarce fructul de laur și a obosit cu mîna în sus/ Tine o pasăre pe un deget de la mîna stîngă/ Cum să-i mai cînți, frica de vis înmărmurește ochii în somn/ și-l opresc din tors să nu mai plîngă".* Poezia reia, după cum se vede, mitul păsării dacă nu și pe acela al lui Castor și Pollux, cu aceeași gracilitate subtilă și cantabilă. Mai citățm : „Andante", din aceeași familie de poeme ce mi-l amintește pe Montherlant : *„Miracol alb de fantastice animale/ Desprinse dintr-un cerc de foc spre seară/ Și urcă podul nouă călărețl/ Pe cai purtînd căpăstru de lumină clară/ Se-ntunecă. Păzește oare cineva podul ? Și cine mai numără orele zilei ?/ Arde frunza de plop fără dureri și strigă/ Cel de-al nouălea călăreț după ea/ Dacă mă uit mai bine la el este fratele / Care așteaptă din urmă numărătoarea/ Dar cine să-l mai numere cînd în urmă nu-i nimeni/ Și cînd poartă pe umeri floarea pădurii ?".* În totalitate, acest volum de versuri simbolizează aspirația poetei, către azima de aur a poeziei.

Foto : Em. TINJALA

Sărbătoarea lolelor la Agnita

Cea din urmă duminică a lunii ianuarie prilejuiește cetățenilor și oaspeților Agnitei o sărbătoare unică în felul ei: celebrarea lolelor. Începuturile ei se pierd în ceturile istoriei. Unii spun că lolele ar fi un obicei pe care l-ar fi adus vechii coloniști sași, fapt care explică și similitudinea lui cu carnavalurile desfășurate și astăzi de la Veneția pînă la Colonia. Alții cred că originile lolelor datează de prin secolul al XV-lea, de pe vremea unei năvăliri otomane. Atunci o locuitoare a orașului, pe nume Ursula, s-ar fi mascat în negru și roșu, legîndu-și cîțiva clopoței de brîu (așa cum apar și astăzi participanții la lole) și i-ar fi speriat într-o asemenea măsură pe năvălitori încît aceștia ar fi dat bir cu fugiții. Indiferent care ar fi adevărul, cert este că de-a lungul timpului, evenimentul a ocazionat serbarea anuală a meșteșugarilor. Chiar și asăzi, pe deasupra capetelor celor cîteva sute de participanți distingem steagurile originale ale breslei croitorilor (din anul 1635), ale breslei cizmarilor (1767) și ale breslei dogarilor (1822).

Am fost la Agnita. Fapt pentru care vă îndemnăm și pe dv. să mai așteptați un an și cînd o fi ca acum, într-o duminică brăzdată de soare și de zăpadă, vizitați vechiul, de șapte ori secularul oraș. Peisajul vizual și sonor pe care vi-l vor oferi participanții la lole, români și sași deopotrivă, cu costumele lor pitorești și cu măștile lor fabuloase, cu vuietul și pocnetul de bice pe care-l fac, — toate acestea, spuneam, vă vor da un prilej de reală satisfacție.

Corneliu Vadim TUDOR

Constanța BUZEA

Copilul verii

Să fii copil, să nu te ostenească,
Răbdarea, jocul, teama omenească,
Să-ți fi semene lăcusta cu o broască,
Verzi amîndouă, iarbă verde pască.

Crescînd certat de vorbele sărace,
Din risul tău să-ți faci o carapace,
Să stai închis în trup, lăsat în pace
De lumea care spune, care tace.

Vislind în gîndul cald al altor vremuri,
Petreci străin de clipele acestea.
O, cît de-ndepărtată e povestea !
Ca s-o apropii, nești, te chinui, tremuri.

Înmărmurește, fără să te sperii,
Înfiorat, vînăt copil, al verii !

Rarișteade pini

Atît de rar ne este dată starea
De calm curat, cînd ninge și-mprejur e
O rarișteade pini, ori o pădure
Ca fumul ne-nconjoară și ca marea,

Cînd printre trunchiuri țapii trec să-și mute
Puii și mingiatele lor ciute
Incremenind de teamă cînd se-aude
Umbra mișcîndu-și marginile ude,

Cînd mult iubindu-te, aș vrea prostește
Să te îndemn, să-ți poruncesc : Privește,
Acum, nu mai tîrziu, și nu pe fugă !

Cînd mult iubindu-te, răspund în rugă,
Trădez rănită starea noastră rară
De blînd vînat adulmecat de fiară.

Regizoarea Maria Callas Dinescu despre filmul său

„DE BUNĂ VOIE ȘI NESILIT DE NIMENI"

— De bună voie și nesilită de nimeni, debutați ?

— A fost o foarte mare șansă că m-am întîlnit cu un scenariu, în care am găsit ceva din ceea ce doream să comunic, și că acest scenariu mi-a fost acordat de „Casa de filme 5" cu o încredere care mă obligă.

— În afară filmelor de la institut, ați mai turnat ceva ?

— Da. Împreună cu Ion Stanciu am semnat 17 scurt-metraje, numite „utilitare", de fapt foarte utile pentru practica de regizor, deoarece ne-au oferit prilejul de a cunoaște tot felul de medii, de a lucra cu actori și fără actori, de a face față unor probleme de producție și de regie pe care nu le-am întîlnit în Institut și nu le întîlnește nici un creator care începe direct cu filmul artistic. Au fost pelicule de educație sanitară pentru copii, care aveau un farmec al lor, altele de protecție a muncii, apoi documentare propagandistice, — un fel de istorie a petrolului etc., etc.

— Ce v-a spus și prin ce v-a atras scenariul lui Domokos Géza ?

— În primul rînd, m-a cucerit subiectul, o frumoasă poveste de dragoste, cu un conflict autentic, contemporan, cu personaje plauzibile și care, sînt convinsă, vor avea ecou la public.

— Titlul pare a ne spune că povestea se încheie fericit, printr-o căsătorie.

— „Happy-end"-ul dorit, în general, de spectatori va exista, dar în subiectul nostru el va constitui o surpriză : în cazul acesta, el este în același timp un final fericit și un început dureros.

— Eroii sînt, deci, tineri ?

— Eroii tineri, abia au terminat liceul și își caută drumul în viață. Ei trăiesc cu mare sinceritate o dramă care ar pune în cumpănă chiar și oameni formați. Vor trece prin această dramă cu o tărie neobișnuită, prilej pentru cuplul liric al filmului — interpretat de Ana Szeles și Romeo Pop — să devină acei eroi sinceri, plini de candoare, fermi în convingeri și în decizii pe care și-i doresc spectatorii.

— Pe cine vom mai întîlni pe generic ?

— Emanoil Petruț, Elisabeta Jar, Fabian Ferenc, George Mihăiță, Constantin Codrescu, Rodica Mandache, Eugenia Bosinceanu, Gheorghe Nagy, Haralambie Boroș, Ildiko Fülöp, Maria Szabo, Paula Chiuaru. O precizare: regia filmului o semnez împreună cu colegul Ion Stanciu. Imaginea aparține unor foarte talentați debutanți în filmul de lung metraj : Costache Dumitru Foni și Cornel Diaconu. Foni debutează după ce a lucrat la alte 25 de filme artistice de lung metraj ca asistent de imagine sau cameraman, iar Cornel Diaconu este asistent universitar la catedra de operatorie a I.A.T.C.

— Ca debutantă, cum ați colaborat cu echipa de realizatori din care, după cîte știu, fac parte și cineaști cu vechi state ?

— Profit de prilejul pe care mi-l oferiți pentru a mulțumi tuturor celor care m-au ajutat să trec cu ușurință peste condiția mea de debutantă, pentru că în profesia de cineast „a da și a ști să primești" — elemente atît de delicate ale unei colaborări — se realizează de obicei după ani de experiență. Mulțumesc deci inginerului de sunet Oscar Coman, pictoriței de costume Nelly Merola, pictorului Sever Frențiu, monteurei Măriuca Neagu, directorului de film Nicolae Niculescu (un excelent organizator, un om apropiat, gata oricînd să găsească soluții pentru cele mai complicate probleme). Mulțumesc lui „nea Pădu" și echipei lui de electricieni. Este vorba de nea Păduraru, electricianul șef, care a știut să-și țină echipa în priză și la minus 30 grade. Nu uitați că s-a filmat la Miercurea Ciuc, aproape de Joseni, unde este polul frigului din România. Am lăsat la urmă echipa de regie pentru că încă sîntem în căutarea unei definiții exacte a ceea ce înseamnă „umbra regizorului" ; ea trebuie să fie în același timp și lîngă regizor, cum o cer legile fizicii și, totodată, să se întindă dincolo de marginile cadrului cinematografic pentru a observa totul și încă ceva.

— V-am căutat mereu pentru interviu și, de fiecare dată, am aflat că sînteți în Covasna, sau Harghita. De ce tocmai acolo ?

— Aceeași întrebare mi-au pus-o și unii împuterniciți economici de la Buftea, mai puțin familiarizați cu ideea de unicat a filmului. (După acestia, toate filmele s-ar putea realiza la Buftea și în cartierele din vecinătate). De aceea vă răspund cu plăcere la întrebare. Subiectul se petrece nu întîmplător în această zonă a țării. Autorul scenariului, și noi, realizatorii, ca și Casa de filme 5, am înțeles că fondul, subtextul cel mai profund al povestirii noastre nu se poate susține convingător, decît în cadrul care i-a dat naștere și sînt fericită că am putut beneficia de ajutorul cald și înțelegător al tuturor oamenilor din cele două județe, al locuitorilor din comunele Zagon, Plăieșii de Jos și Tușnad sat, pe care nu-i vom putea recompensa decît prin organizarea premierei pe meleagurile lor, care au devenit și ale noastre. Ca dovadă, avem doar lacrimile vărsate de o parte și de alta la încheierea ultimei zile de filmare : Tușnad 29 ianuarie 1974.

— Cînd va avea loc premiera ?

— În anotimpul iubirilor : primăvara.

Florica ICHIM

ECOURI

Ne vizitează țara cîntăreața italiană de muzică ușoară, Ana Pascali, una din solistele concertului „Un zîmbet și-o floare". Zilele acestea, cîntăreața italiană pregătește la Televiziune un microrecital, care va cuprinde și melodii de compozitori români. „Îmi place muzica dv., ne-a mărturisit Ana Pascali, și voi include în repertoriul meu permanent asemenea compoziții care sînt sigură că se vor bucura de succes pe orice scenă, la radio sau la televiziune în Italia".

Cu prilejul împlinirii virstei de 75 de ani și de 50 de ani de la prezența la Hollywood, cunoscuta actriță Gloria Swanson a fost sărbătorită într-un cadru festiv

În casa V. Pogor din Iași

„JUNIMEA" ÎȘI REÎNCEPE ASTĂZI ACTIVITATEA

Vestea ne-a dat-o profesorul **Ion Arhip**, directorul Complexului muzeistic Iași, în momentul cînd ne arăta cum vor fi amenajate viitoarele secții ale Muzeului de istorie din localitate. muzeu ce va fi inaugurat în cinstea celei de a XXX-a aniversări a eliberării patriei.

— Tot anul acesta circuitul muzeal al orașului nostru se va îmbogăți cu o nouă unitate și anume casa memorială Mihail Kogălniceanu — ne-a declarat, în continuare, interlocutorul — **publicul putînd vedea numeroase manuscrise, scrisori, obiecte de artă, mobilier și cărți din biblioteca marelui om politic și de cultură. Amintesc și faptul că s-a terminat restaurarea casei lui Vasile Alecsandri, unde se va amenaja un Muzeu al teatrului din această parte a țării. De pe acum, muzeul posedă peste 8 000 de piese de mare valoare, o bogată arhivă a istoriei teatrelor din Moldova, costume de actori, precum și o colecție de afișe din perioada 1820—1900.**

— Despre reînceperea activității „Junimii" — ce noutăți putem comunica cititorilor ?

— În „Casa cu ferestre luminate" a junimistului V. Pogor, acolo unde începe urcușul spre dealul Copoului, la umbra unor ziduri neguroase din vremea Lăpușneanului, în urmă cu 110 ani, Eminescu, Creangă și Alecsandri au citit fragmente din operele lor. Aici își va reîncepe activitatea „Junimea" într-o nouă „ediție". În ziua de 9 februarie, la orele 17, prestigioase personalități din lumea noastră culturală vor participa la deschiderea manifestării. Pentru început își vor da concursul acad. Cristofor Simionescu, expunînd tema „Oameni de știință ieșeni în a doua jumătate a secolului al XIX-lea", prof. univ. dr. docent Constantin Ciopraga va vorbi despre „Rolul climatului intelectual al Iașului în cultura românească", iar prof. univ. dr. docent G. Ivănescu va conferția despre „Preocupări filologice în epoca «Junimii»".

— Se va păstra tipicul de odinioară semnalat de G. Panu în „Amintirile" sale ?

— Ca și pe vremuri, conferențiarii vor vorbi liber timp de o oră, urmînd a răspunde apoi întrebărilor. La fel ca la vechea „Junimea" se vor putea spune în timpul discuțiilor epigrame sau glume de bun gust și tot ca și atunci, dacă acestea nu-i vor mulțumi pe auditori, cei „vinovați" vor trebui să accepte „sancțiunile" ce li se vor aplica.

După discuții, vor urma recitaluri de poezie, mici concerte sau întîlniri între scriitori, oameni de cultură, elevi și tineri muncitori. Vor fi invitate să conferențieze și personalități din București, Cluj sau alte centre ale țării, iar pentru stimularea tinerelor talente, Muzeul nostru de literatură va organiza un cenaclu literar. Cele mai bune creații ale tinerilor din acest cenaclu vor fi citite de către artiști ai Naționalului ieșean în cadrul unor festivități ce se vor desfășura de două ori pe an.

★

Am vizitat casa V. Pogor — sediul actual al Muzeului de literatură din Iași. În acest sanctuar al scrisului românesc am văzut salonul unde se adunau junimiștii, precum și numeroase piese legate de activitatea acestora Iată, într-o vitrină, paginile din „Convorbiri literare" unde s-au publicat „Amintirile" lui Creangă. Scriitorul notase pe acest text numeroase corecturi, scriind pe margine următoarele: **„De-a fi să se reproducă în „Timpul", rog să se respecte această corectură".** Alături de mobilierul aranjat așa cum fusese el odinioară pe vremea prelecțiunilor „Junimii", în diverse vitrine sînt expuse obiecte ce au aparținut marilor noștri scriitori. Lîngă inelul cu monogramă și ceasul de aur al lui Mihai Eminescu am văzut o broșă, o pudrieră și o fotografie cu semnătura Veronicăi Micle. Pianul lui Duiliu Zamfirescu, un scrin al lui Iacob Negruzzi, masa de lucru a lui I. Nădejde, precum și numeroase picturi ce-i reprezintă pe fruntașii „Junimii" completează ambianța.

Simion SĂVEANU

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

VIOARA. Ion Voicu, care este sărbătorit în această stagiune de Filarmonica „George Enescu", cu prilejul împlinirii a trei decenii și jumătate de activitate neîntreruptă, de studiu și dilatare a înțelegerii, tehnicii, expresiei sale, a crescut în ritmul culturii noastre artistice de după ultimul război. A străbătut un drum lung și dificil, cucerind cu o pasiune crescîndă prețuirea publicului românesc și a ascultătorilor de peste hotare, prin darul său de a tălmăci muzica maeștrilor universali și naționali în cea din urmă taină a ei.

Cînd, acum treizeci și cinci de ani, Ion Voicu și-a început cariera violonistică, vremurile erau tulburi și arta nu ținea pas cu năzuințele oamenilor. Tinerii își tăiau singuri drumul, fiindcă existau încă prea puține săli de concert, orchestre simfonice, tribune de unde să-și poată tălmăci dragostea de frumos. Se înainta pe vremea aceea de obicei fără îndreptar, la voia întîmplării; cînd se ivea un muzician tînăr, era discutat, dacă avea noroc, într-un foileton, al cărui autor doar arareori făcea o temeinică analiză a celor mai proaspete talente. Numai că Ion Voicu a fost dintre cei norocoși, un noroc făurit și prin muncă îndrjită, găsind și îndreptarul cuvenit, și foiletonistul priceput. Ca îndreptar i-au slujit George Enacovici și George Enescu, iar cel ce l-a discutat într-un foileton, prevăzîndu-l fulgerătoarea ascensiune mondială, a fost Emanoil Ciomac.

Nu s-au înșelat, cum se vede, nici îndrumătorii, nici n-a greșit nici criticul de odinioară, odată ce Ion Voicu este azi mai presus de contingențele vrednicilor foiletoniști muzicali, o autoritate internațională în arta violinii, despre care criticii cei mai autorizați din întreaga lume și-au istovit toate adjectivele în legătură cu tonul cald, pătrunzător și vibrant al viorii lui, în legătură cu belșugul de simțire dublată de conștiința de sine a artistului lucid și disciplinat, în legătură cu inspirația continuă a unei minunate imaginații în abundență izbucnire. Frumusețea plastică a frazei sale, dezlegarea tuturor cătărămilor invizibile care constituie greutate tehnică a muzicii, înțelegerea stilistică și psihologică a lucrărilor cîntate, totul se află la nivelul celor mai mari artiști ai arcușului și, cu toate acestea, totul ni se pare doar preludiul unei alte ascensiuni, fiindcă muzicienii de felul lui Ion Voicu nu se opresc niciodată, nu spun niciînd „deajuns !", jubileurile nu li se par nici cel puțin pietre de hotar, ci doar trecătoare momente ale unor urcușuri fără răgaz.

Răgazul ni-l luăm noi, cei ce i-am audiat primul concert, dintr-o serie de șase, în marea sală a Ateneului Român, uimiți de felul cum interpretările lui Ion Voicu sînt pătrunse de vibrația vieții, de vraja caldă și comunicativă a omeniei. Am înțeles o dată mai mult de ce, în colecția „Celebrii artiști interpreți ai prezentului" a casei de discuri Decca, alături de Isaac Stern, Fischer-Diskau, Sviatoslav Richter sau Benedetti-Michelangeli, vioara românului Voicu are un disc al ei, ducînd lumii îndepărtate, într-o țandără de viziune, faima unui artist al nostru, care n-ar fi mare dacă nu și-ar fi dăruit tot sufletul muzicii și culturii muzicale a țării sale.

MICA ENCICLOPEDIE

„SURÎSUL LUCRURILOR"

de L. SĂRĂȚEANU

„Mobila este sufletul lucrurilor", *spunea ilustrul arhitect Le Corbusier. Dacă e așa, atunci lucrurile... surid de mii de ani. Astfel, încă în urmă cu aproape trei milenii înainte de era noastră, egiptenii atinseseră în acest domeniu un rafinament care nu avea să fie egalat decît de Roma imperială.*

Cercetarea istorică scoate la iveală și unele curiozități. Modestul scăunel, bunăoară, are venerabila vîrstă de cinci mii de ani. În schimb, scaunul cu spătar, atît de frecvent și de banal în zilele noastre, nu era cunoscut decît printr-un strămoș august: tronul. (Un astfel de tron a fost găsit, printre alte piese prețioase de mobilier, în mormîntul lui Tutankhamon, faraonul din cea de-a 18-a dinastie domnitoare între 1570 și 1349). În locul scaunului cu spătar, anticii utilizau în viața de fiecare zi taburetul, bancheta de două locuri și — odată cu civilizația helenică — chiar patul. Într-adevăr grecii și — după ei — romanii obișnuiau să ia masa stînd întinși pe pat și tot în această poziție se... așterneau" la discuție, atunci cînd se vizitau. Aceste paturi erau, dealtfel, confecționate cu mult har. Tăbliile lor aveau, încă din vremea faraonilor, picturi sau încrustații fabuloase, iar picioarele erau adevărate colonete sculptate, înfățișînd capete de animale.

Fiind artă, înainte de orice, construcția mobilierului a urmat, de-a lungul timpului, stilurile artelor adiacente: sculptura, pictura, arhitectura. Renașterea a constituit, de pildă, unul din momentele de mare înflorire a fanteziei ebeniștilor. Un interior mobilat cu gust era cartea de vizită nu numai a bogăției, dar și a nivelului intelectual al posesorului. Mobila cu încrustații de fildeș sau sidef, bătută în pietre prețioase, fin sculptată sau pictată, se încadra organic în ansamblul alcătuit de colecțiile de tablouri și sculpturi, de bibelouri, de cărți și manuscrise rare, de panoplii de arme, ca în celebra bibliotecă din palatul lui Frederic, duce de Urbino, cultivatul protector al artelor de la sfîrșitul celui de al 15-lea veac. Ambiția de a-și afirma „personalitatea" și prin mobilă l-a făcut mai tîrziu pe Ludovic al 14-lea să-și comande piese de mobilier din metal prețios de dimensiuni uriașe, pentru care a plătit sume exorbitante. În Anglia, Carol a II-lea a pus să i se confecționeze un pat de argint greu de 85 de kilograme. În timp ce în veacul a 18-lea doamna Du Barry a scos fără să clipească o sumă echivalentă cu 500 000 de franci francezi din zilele noastre, pentru a-și adjudeca o comodă ornată cu plăci din porțelan de Sèvres.

Doar începînd din secolul trecut mobila a cunoscut concepții bazate și pe funcțional nu numai pe estetic. Ieșită din domeniul lucrului manual și fiind tot mai mult preluată de industrie, mobila a trebuit să se plieze (cuvîntul e indicat în această epocă a „mobilei pliante") necesității de a se organiza cît mai bine în spațiile reduse ale apartamentelor moderne ; ea trebuie să fie practică, folositoare, de dimensiuni echilibrate, transferabilă în cadre diferite, confecționată din materiale ușor de întreținut și la prețuri accesibile.

Acest proces de „democratizare" a mobilei nu s-a făcut însă în defavoarea frumosului. Dimpotrivă. Pus la îndemîna unui număr mereu sporit de oameni, „surîsul lucrurilor" își păstrează farmecul și stimulează constant căutările pentru a putea reconforta nu numai trupul, dar și ochiul.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 10 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 8.40 Cravatele roșii. 9.35 „Comoara din 13 case". 10.00 Viața satului. 11.15 Necunoscuții munți ai Buzăului. 11.40 Bucuriile muzicii. 12.30 De strajă patriei 13.00 Album duminical. 16.00 Magazin sportiv. 17.00 „Pistruiatul". 17.40 Cîntare patriei. 19.00 Lumea copiilor. 20.00 Operetă sau... revistă. 22.10 Duminica sportivă. **PROGRAMUL II :** 10.00 Matineu simfonic. 20.05 Serialul „George" 20.30 Mai aveți o întrebare ? 21.05 Filmul „Columbo".

LUNI 11 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 16.30 Emisiune în limba maghiară. 19.20 1001 de seri 20.00 Panoramic științific. 20.30 Povestea unui cîntec. 20.40 Revista literar-artistică TV. 21.30 Filmul „Germinal". **PROGRAMUL II :** 17.40 Album coral. 17.50 Din lirica universală. 18.10 Jazz 18.25 „Schulmeister". 19.20 1001 de seri. 20.00 Magda Ianculescu 20.30 „Comoara din 13 case". 20.55 Viața economică a Capitalei. 21.15 Muzică ușoară. 21.50 Drumuri în istorie. 22.10 Cartea științifică.

MARȚI 12 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 11.00 Virstele peliculei. 18.35 Nuntă la Dăeni. 19.05 Baladă pentru acest pămînt. 19.20 1001 de seri. 20.00 Revista economică TV. 20.30 Teatrul liric TV. 21.30 „Faust și Margareta". 22.00 Întîlnire cu aventura și cu știința. **PROGRAMUL II :** 20.00 Dans și muzică de pretutindeni. 20.25 Walt Disney... în premieră. 21.15 Turnul din Nădlac. 21.30 „Pot Bouille".

MIERCURI 13 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 11.00 Filmul „Căldura". 18.05 Micii meșteri mari. 18.30 „Batista de dantelă" de Johann Strauss. 19.20 1001 de seri. 20.00 Semnături în cartea satului 20.15 Filmul „Cerul galben". 21.55 Mina și cei... 40 de balerini de la „Sabato serra". Spectacol de varietăți. **PROGRAMUL II :** 20.05 Melodii populare. 20.25 S-a găsit o pălărie ! Emisiune de varietăți. 20.55 Universitatea TV. 21.30 Se întorc fiii Vrîncioaiei. 21.50 Pagini de umor.

JOI 14 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 18.10 Teleglob. 18.30 Interpreți îndrăgiți. 18.45 Întrebări și răspunsuri. 19.20 1001 de seri. 20.00 Seară pentru tineret. 21.25 Floarea din grădină. **PROGRAMUL II :** 20.00 Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii 22.05 Marile familii.

VINERI 15 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 17.30 Emisiune în limba germană. 19.20 1001 de seri. 20.00 Eroina din Tîrgoviște. 20.20 Filmul „Mi se spune Cîntărețul adevărului". 21.55 Fred și Barney. **PROGRAMUL II :** 17.35 Filmul „Pășesc prin Moscova". 18.55 Connie Francis, Marie Laforêt, Ewa Demarczyk. 19.20 1001 de seri. 20.05 Marie Curie 20.35 Ansamblul Ciuleandra. 20.50 Bucureștiul, azi. 21.05 Tineri interpreți. 21.35 Biblioteca pentru toți.

SÎMBĂTĂ 16 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 De la Alfa la Omega 9.30 Pistruiatul". 10.05 Bucureștiul necunoscut. 10.20 Istoria operetei. 10.35 Telecinemateca. 12.10 Jazz. 17.35 Caleidoscop cultural-artistic 17.55 Din țările socialiste. 18.05 Din tată în fiu.. 18.35 Poveste de iarnă 19.10 Un nod de cale ferată. 19.20 1001 de seri. 20.00 Cîntecul sănătății : „România mea". 20.05 Tele-enciclopedia 20.45 „Columbo". 22.25 Top '74 la O.R.T.F. 22.40 Cîntece de petrecere și romanțe

Clepsidra

Alt loc de veghe și de vise

de Constantin VIȘAN

Perspectiva întîlnirii cu palatul brîncovenesc mă emoționa. Jinduiam de mult să-l văd, dar se întîmplase să nu-mi pot completa impresiile despre Hurez și Mogoșoaia cu imaginea acestei nestemate din colanul de pietre scumpe cu care domnul muntean a împodobit trupul acestui pămînt.

Trecem prin Pitaru, paleta dintîi a chipurilor zugrăvite de Nicolae Grigorescu. În locul casei natale a pictorului, un pîlc de salcîmi. Promoroaca zilei de ianuarie le împrumută culoarea pură a mestecenilor de la Brebu, a pereților de la Agapia.

— Intrăm în Potlogi ! spune ghidul nostru. Chiar în centrul comunei, în dreapta șoselei se află Palatul brîncovenesc...

L-am descoperit, alb cuib de veghe și de vise, semănînd cu Mogoșoaia și Hurezul, dar avînd parcă o notă mai familiară. Cetate de apărare și reședință, Potlogii refuză parcă monumentalitatea, fastul, nu însă și eleganța. Rafinamentul logiilor și eleganța decorațiilor cu care sînt împodobite interioarele dau întreaga măsură a priceperii și gustului ales al meșterilor zidari din epoca brîncovenească, aduc mărturie despre strălucirea materială și culturală a evului mediu românesc. Potlogii sînt deocamdată șantier.

— Nu mai erau aici decît niște ruine în care cîntau cucuvelele. Se păstraseră doar pivnițele domnești, cuptorul de sub pardoseală, care încălzea palatul și o parte din zidurile curții. De balcoane și acoperiș nici pomeneală. Nu, noi nu l-am apucat în picioare, nici bunicii nostri nu-și amintesc să-l fi văzut locuit.

Cel care ne vorbește e un bătrîn din sat. Are în pază palatul și uneltele cu care este restaurat. Ne conduce prin fiecare încăpere, ne relevă amănunte de arhitectură, ne explică plin de bunăvoință și pricepere cum va arăta totul atunci cînd și lacul care exista cîndva în perimetrul curții brîncovenești va fi amenajat.

— Are să fie exact ca în 1698, cînd a fost el înălțat după pofta domnului. Nu știu precis, dar se vede treaba că s-ar fi păstrat planurile de-atunci. Și pe urmă să știți dumneavoastră că doar o singură piatră dacă a mai rămas din vechiul zid, avem arhitecți care pot să-și închipuie trupul întreg al casei.

Deși aflate între schele, zidurile de la Potlogi dau senzația că poartă în ele amprenta timpului, reverberațiile istoriei.

Cînd eram copil am învățat că a existat în istoria zbuciumată a acestui neam bătut de toate furtunile un domn care a preferat să-și piardă tronul, capul feciorilor și propriul cap decît să-și schimbe credința... Brîncoveanu. Mai tîrziu am înțeles că între începuturile poporului nostru și ziua lui de azi este o legătură neîntreruptă. am înțeles că orice înfățișare ar fi luat jertfa înaintașilor, întotdeauna a fost vorba de o singură, statornică și cutremurătoare credință. Credința în pămîntul țării și în viitorul acestui popor.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

FIZIOLOGIE

CUM „VEZI" LA 18000 m ALTITUDINE

Cercetătorii români descifrează mecanismul unei anume stări de miopie... la marile altitudini

Înălțimile mari au constituit, pînă nu de mult, o zonă necunoscută organismului uman, iar în epoca recentă asistăm la cele mai variate investigații în acest domeniu, în care mai toate țările își aduc contribuția lor variată.

Printre cercetările originale întreprinse în cadrul Institutului de fiziologie normală și patologică „D. Danielopolu", cu o deosebită importanță teoretică și practică, în medicină, se înscriu studiile privind **comportamentul uman la altitudinile între 1 800 și 2 000 m — zona alpină a țării noastre. „E altitudinea unde organismul se simte bine. Se lucrează mai bine, mult mai bine decît la nivelul mării"**, îmi mărturisea prof. univ. dr. docent **PETRU P. GROZA**, directorul Institutului. **Dar mai sus? Mai sus, devine nociv pentru organismul pus în condiții funcționale altele decît cele obișnuite, la sol.** Cum reacționează... ochii?

Un aviator hipermetrop, care zboară — nu într-o cabină presurizată — la 2 000 sau 1 800 m altitudine, cum se obișnuiește, ci de la 5 000 pînă la 18 000 m, devine miop, arată cercetătorii oftalmologi: dr. **MIHAI TITUS CARAPANCEA** și dr. **MIHAI ȘTEFAN**, în colaborare cu dr. **EMIL UDRESCU**. Urmărind sistematic, mai întîi la altitudine normală, la sol, apoi imediat după reîntoarcerea de la marile altitudini fictive — realizate într-o barocameră de la Centrul medical aeronautic — ei constată o stare specială de miopie. Devenit miop, aviatorul hipermetrop n-ar mai fi capabil să acționeze normal în timpul unui aterisaj imediat, cînd trebuie să perceapă cu precizie și imaginea solului ce se apropie rapid (deci în mișcare) și, în același timp, imaginea cadranelor de la bord ce se găsesc la o distanță apropiată de ochi și constant fixă. **Cercetările științifice pe care le întreprind cercetătorii români privesc modificările ce se produc în starea de refracție a cristalinului, consecutivă creșterii tensiunii intraoculare la marile altitudini, determinată la rîndul ei de transferul ionilor hidrofili din sînge în umoarea apoasă. Prin aceasta, se descifrează însuși mecanismul acestei miopii de hipobarism, adică de hipopresiune la mari altitudini.** Dincolo de considerații teoretice, soluția practică se întrevede? Da, răspund cercetătorii. E suficient ca aviatorul să se coboare la o altitudine de 1 800 m și să se mențină aici timp de 15 minute, înainte de aterizare. În acest timp se va realiza revenirea la acomodarea promptă a vederii atît pentru aproape cît și pentru „departe".

Această miopie de hipobarism, care se instalează la aviatorii hipermetropi și descoperită de cercetătorii români este cu totul deosebită de celelalte două miopii de altitudine cunoscute și anume: 1) prin „lipsă de oxigen" (combătută aci prin masca de oxigen) și 2) prin „cîmpul vizual gol", lipsit de orice reper vizual, ca ecranul alb-mat perfect al cerului fără nori la mare altitudine (situație combătută de imaginile variate ale barocamerei în care se efectua ascensiunea fictivă).

Acest gen de cercetări constituie însă numai o parte dintr-un ansamblu de cercetări ale Institutului privind aspectul practic al criteriilor funcționale ale capacității de acomodare vizuală la hipermetrop, în fiziologia și fiziopatologia suprasolicitărilor oculare ale proceselor de muncă

Realizărilor Institutului în domeniul handicapului vizual legat de procesul de producție li s-au acordat de mai multe ori înalte aprecieri pe plan internațional. Menționăm pe cea mai recentă: dr. Mihai Titus Carapancea, vicepreședinte și delegat pentru România al Institutului internațional pentru problemele umane ale muncii — Centrul mondial de promovare a muncii, a fost numit președintele secției naționale române, instituită în cadrul acestui institut internațional — Centru mondial, cu începere din 1974, odată cu următoarele alte patru secții naționale: belgiană, franceză, italiană și luxemburgheză.

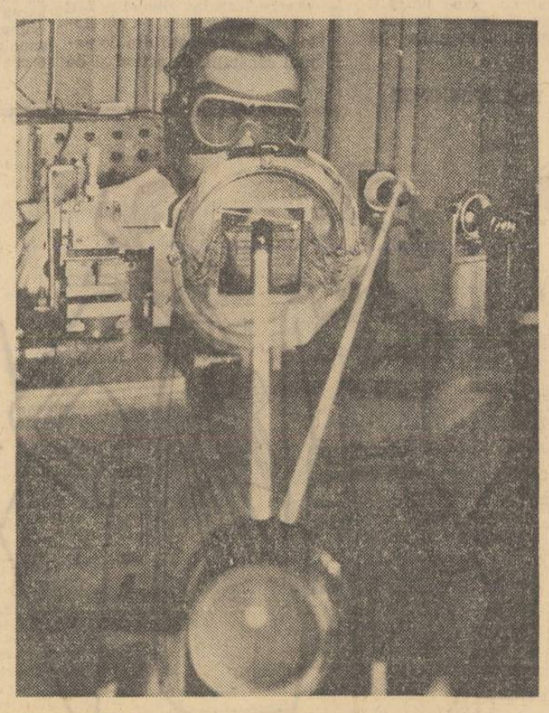

VOM AVEA PREVIZIUNI METEO EXACTE?

Pentru a putea prevedea cu precizie cum va fi vremea, mîine și peste zece zile, e absolut necesar să se obțină cît mai multe informații, acoperindu-se toate zonele — și cele de deasupra mărilor și cele de peste vîrfurile munților. Aceasta va constitui de altfel și ținta nr. 1 a noului centru meteorologic european, pentru prognoze de pînă la 10 zile. Centrul meteorologic al Marii Britanii de la Bracknell, cu ale sale clădiri de mari proporții, va fi nucleul noii organizații internaționale de meteorologie. Satelitul ESSA 8 este „interogat" de la centrul meteorologic și fotografia zonei Europei pe care o transmite constituie o informație importantă ce va fi confruntată cu datele culese din diferite alte surse. Se speră să se obțină zilnic informații de la 8 000 de stații meteo, terestre, de la 5 000 de posturi de pe vapoarele comerciale și de la 800 puncte de observații de la mari altitudini. Vor colabora meteorologi și savanți din Anglia și din alte 17 țări europene, la început la Bracknell, apoi la un centru special proiectat în Shinfield Park, adică la vreo 8 mile distanță. Bineînțeles, se vor folosi aici informațiile puse la dispoziție nu numai de oficiul meteo britanic, dar și de rețeaua meteo mondială a stațiilor de observare și prin legăturile directe cu centrele meteo mondiale din Washington, Moscova și Melbourne. Circulația informațiilor va fi în dublu sens, și spre și de la acest centru spre serviciile meteorologice naționale ale țărilor participante, zilnic. Acestea vor folosi informațiile ca o bază de previziuni, interpretîndu-le și adaptîndu-le în funcție de factorii geografici locali și de alți diferiți factori ce influențează condițiile climatice locale.

100 000 ROTAȚII PE MINUT!

La întreprinderea Z.V.L. din Bytca de la Kysucké Nové Mesto (un mic oraș așezat în nord-vestul Slovaciei) se pun la punct așa numitele „broșe" ce vor lucra la viteza de peste 100.000 de rotații pe minut. Dar nu numai rulmenții produși aici sînt cunoscuți în întreaga lume, ci și instrumentele pentru desen industrial. Un asemenea aparat de desen a primit medalia de aur la tîrgul de la Liberec.

Cînd o platformă petrolieră se mută...

Am văzut de multe ori în filme și în fotografii acele insule de beton și oțel, construite parcă în mijlocul mării. Cum oare? O insulă nu se construiește ca o casă! Și cum să faci din mare... un șantier? Și presupunînd că o platformă petrolieră ai vrea s-o așezi în altă parte, se poate muta? Cum? Cu ingeniozitate, îți vor răspunde zîmbind constructorii. Iată, de pildă, această gigantică platformă ce se transportă pe apă, pare-se de la Luisiana. A împrumutat un „drum" lateral, un rîu, și se îndreaptă spre golful Mexic. Va fi montată la aproximativ 120 de kilometri sud de New Orleans, în mijlocul valurilor. Șlepul care o transportă se scufundă ca să permită acestei „construcții" de 1 520 tone să alunece singură în apă. Nu prea departe. Trebuie să se fixeze. Din picioarele de oțel vor fi împinse în jos alte picioare care vor ancora platforma și cele 600 de tone de „podea" și armături. Compania americană de petrol — Amoco — intenționează să exploateze o nouă sursă de petrol și gaze din această zonă marină.

FLORI ÎN DEȘERT

„Recent, din cultura tisulară a unei plante s-a reușit să se separe o celulă și să se obțină ca ea să se aclimatizeze într-un mediu nutritiv artificial — a spus, în cadrul unui interviu, acad. Andrei Kursanov, directorul Institutului de fiziologie a plantelor „K. A. Timireazev" al Academiei de Științe a U.R.S.S. Acest fapt, a arătat el, este deosebit de important, mai ales că, izolată, celula își pierde stabilitatea genetică și manifestă acele însușiri valoroase care sînt latente atunci cînd ea este înconjurată de alte celule. În Uniunea Sovietică există de pe acum cîteva laboratoare unde se efectuează cercetări în domeniul culturii celulelor și țesuturilor izolate.

Importanța cunoașterii proceselor celulei pentru agricultură? Ca un exemplu, acad. Kursanov arăta necesitatea vitală a combaterii secetei. „Omul a inventat o seamă de mijloace pentru a se adapta plantele și, implicit, a se salva recolta. Dar îmbunătățirile funciare necesită un volum mare de muncă și implică mari cheltuieli. Nu ar fi mai simplu să se adapteze planta la secetă? Efectuînd experimente cu celula, oamenii de știință au ajuns la concluzia că în condițiile penuriei de apă, în țesuturile vegetale se înhibează formarea acizilor organici și, prin urmare, sinteza aminoacizilor și proteinelor. Pentru a se restabili viteza normală a proceselor celulare este nevoie de un stimulent. Zincul s-a dovedit a fi un bun stimulent. La plantele pulverizate cu o soluție de sulfat de zinc, crește considerabil rezistența termică. Noi am abordat doar unele probleme particulare de care se ocupă fiziologia modernă a plantelor. Ea poate fi comparată cu acea punte prin care cunoștințele fundamentale în domeniul organizării primare a vieții pătrund în agronomie și asigură creșterea nivelului tehnic al agriculturii pe baza științei biologice moderne".

Atenție! Frumoasele fotografii

Vă pasionează revistele frumos ilustrate, tipărite pe hîrtie fină, satinată...? Este foarte bine, mai ales dacă sînt ilustrate lucruri realmente interesante, utile. Doar că... imediat după ce le-ați răsfoit sau citit, să vă spălați pe mîini. Bine. Cu săpun. Oamenii de știință au descoperit că paginile color ale revistelor ilustrate sînt poluante, prin plumb.

În mijlocul naturii

Tot în legătură cu poluarea. O expediție poloneză a adus la cunoștință un fapt îngrijorător, detectînd pe vîrfurile înalte ale Himalaiei nenumărate urme de poluare chimică.

„Pudră pentru copii"

Feriți-vă să folosiți pudre sau alifii conținînd antibiotice, mai ales pentru sugari. Evident, o singură excepție de la această regulă: recomandarea expresă a medicului curant. Un exemplu între altele: neomycina poate provoca accidente alergice și chiar surditatea la copii.

Farsele pot fi periculoase

Și ne referim aici în special la emoțiile provocate de... vreo „glumă". Poate declanșa o fibrilație fatală inimii, chiar la persoane sănătoase.

„Implantînd" viață pe Jupiter!

Un centru de cercetări de la N.A.S.A. a descoperit recent o bacterie surprinzătoare. Ea e capabilă să supraviețuiască într-un mediu de zece ori mai alcalin decît poate suporta oricare altă bacterie. Și s-a emis ipoteza că asemenea bacterii ar putea trăi perfect pe Jupiter...

DECEPȚIA SECOLULUI

Fusese denumită „cometa secolului". Și au fost făcute pregătirile de rigoare pentru marele spectacol ce trebuia să aibă loc. Dar mult așteptata vedetă strălucitoare și emoționantă s-a dovedit a fi doar o simplă „figurantă", pe care ca s-o poți vedea trebuia să recurgi la un binoclu bun. Se anunțase că va avea o „trenă" de 140 de milioane de kilometri. Nu are decît o „coadă" de 14 milioane de kilometri! De zece ori mai mică. Strălucirea „capului", prevăzută a fi comparabilă cu a lui Jupiter, abia atinge magnitudinea 5. O explicație dată: nucleul comportă mai mult praf decît materie volatilă. Dar, mai ales, așa cum se afirmă în informațiile recente, periheliul nu a fost destul de redus: 21 milioane de kilometri, ceea ce înseamnă că era insuficient pentru a-i da „flacără". Aceasta, deși se afirmase că tocmai faptul de a fi de cinci ori mai mic decît al cometei Halley, ar fi putut oferi un spectacol și mai frumos. Dar... Oricum, cometa Kohoutek, dată fiind concentrarea de forțe științifice, de observații făcute, de imagini și analize spectrografice realizate pînă acum, a oferit date interesante, utile.

Unul dintre inginerii de la Institutul unional de cercetări pentru măsurători optico-fizice în fața instalației holografice „UIG-IM", destinată cercetării proceselor cu desfășurare rapidă.

APARATE HOLOGRAFICE

Oamenii de știință sovietici au realizat o serie de dispozitive și aparate pe baza celor mai noi cuceriri ale holografiei integrale. Holografia este o metodă principală nouă de fotografiere fără lentile cu ajutorul laserului. Spre deosebire de fotografia obișnuită, imaginea holografică este tridimensională. Aceasta permite să se efectueze mult mai simplu și mai repede diferite cercetări. Aparatul holografic microminiatural de luat vederi, pus la punct în Uniunea Sovietică, permite să se cerceteze în mod amănunțit și tridimensional pereții stomacului la diagnosticarea bolilor. Diametrul său redus (14 milimetri) înlesnește introducerea aparatului în stomacul pacientului. Se pot conecta aparate fotografice și înregistratoare. Instalația holografică de măsurat produsă în serie este destinată studierii unor procese cu desfășurare rapidă: explozii, curenți bifazați de lichide și gaze, ruperi de conductori etc. Holografia se folosește în construcția de mașini la defectoscopia articolelor, în radiotehnică și în alte domenii.

MEMORIA LASERULUI

E poate spectacolul cel mai tulburător al tehnicii moderne. Are două mari vedete ale secolului: computerul și laserul! Gîndiți-vă! O rază de laser e folosită să scrie, să înmagazineze, să citească și, la cerere, să șteargă o informație. Acest computer optic holografic, a fost realizat de către Laboratoarele Radio Corporation of America (R.C.A.), din Princeton, în New Jersey. El este desemnat a fi „părintele" viitoarei generații de computere — sistemul are aceeași capacitate, dar viteza lui e de 1 000 de ori mai mare decît a celor mai puternice sisteme folosite azi. Hologramele înmagazinează cantități mari de date într-un spațiu mic. Retransmiterea datelor se face la viteze electronice prin raza laser.

ANTARCTICA... SUB MICROSCOP

Polul Sud pare să mai păstreze încă multe enigme. Unele dintre întrebările obsedante ale științei: cum era viața în epocile geologice trecute? Dar de aceasta se leagă o multitudine de probleme: Ce s-a întîmplat? Ce schimbări s-au produs în organismele vii? De ce? Cum? Ce factori au intervenit? Continuînd studiile celor două expediții anterioare, patru specialiști polonezi (în biologie experimentală, în paleozoologie, în zoologie experimentală și în probleme de chimie organică) în cadrul unei noi expediții biologice în Antarctica își coroborează lucrările cu colegii sovietici atît la stația „Moldodiojnaia", cît și la stația „Dobrowolski" (transmisă de U.R.S.S. Poloniei în timpul anului internațional geologic din 1958).

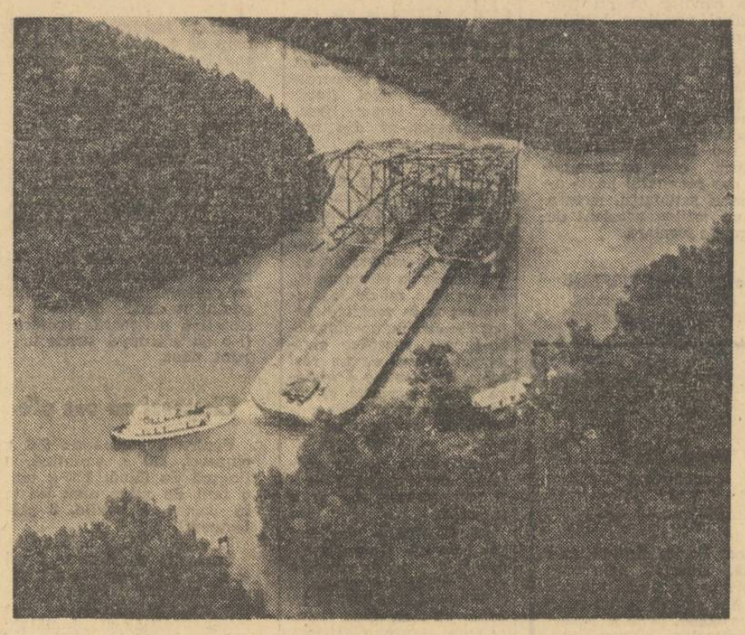

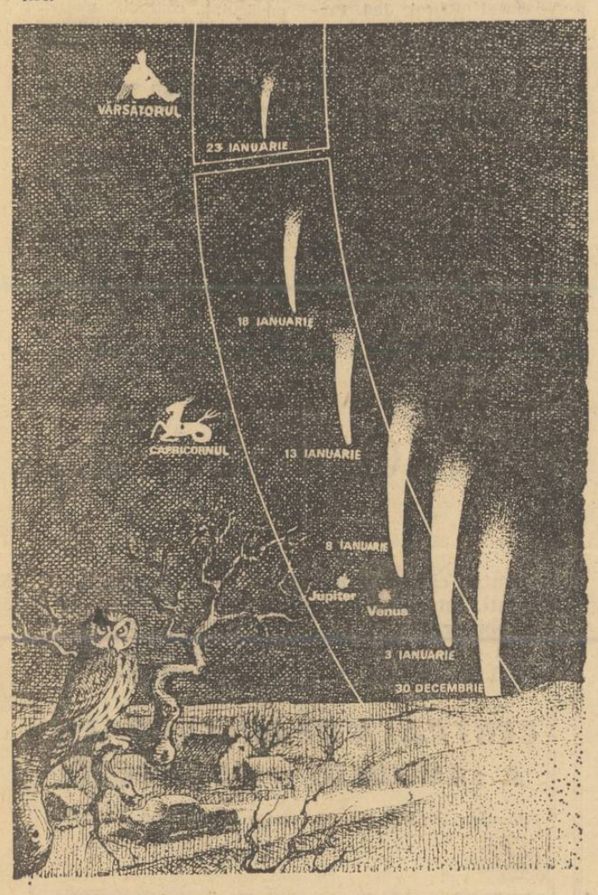

GENETICA — MOLECULARĂ

ÎNTREBĂRI PUSE SPECIALIȘTILOR

Ce înseamnă și la ce servește „Genetica virusurilor"?

Răspunde dr. docent Elisabeta NASTAC

de la Institutul de virusologie „Ștefan S. Nicolau"

— O primă întrebare: Ce sînt virusurile? Organisme vii sau nevii?

— Sînt considerate vii de către unii cercetători și nevii, de către alții. În orice caz, sînt situate la granița dintre viu și neviu. Realizările moderne din domeniul biofizicii și biochimiei, în această arie de lucru, au permis studierea la nivel molecular a fenomenelor genetice și au dat naștere unei noi științe de graniță: genetica moleculară.

— Dacă se află la această graniță — între viu și neviu, — cum se înmulțesc?

— Virusurile sînt niște formațiuni a căror compoziție chimică este formată aproape numai din acid nucleic (acid ribonucleic — A.R.N. sau acid dezoxiribonucleic — A.D.N. —) și proteină, manifestîndu-și însușirile de autoreproducere numai în interiorul unei celule vii. În ultimii ani, o serie de rezultate experimentale obținute în unele mari laboratoare din lume — au dovedit infectivitatea A.R.N.-ului dintr-un virus simplu. Apoi dr. Radu Portocală și colaboratorii, din Institutul nostru au extins datele și asupra unor virusuri mai complexe, ca de exemplu, virusul gripal. Ulterior și alți cercetători care au dovedit infectivitatea A.D.N.-ului din diferite virusuri au completat, extins și dezvoltat noțiunea de suport material al fenomenului eredității, reducînd-o la acid nucleic. În adevăr, s-a putut dovedi pentru foarte multe din virusurile cunoscute că numai acidul nucleic extras dintr-un virus prin diferite metode și introdus într-o celulă vie poate determina acea celulă să sintetizeze virusul întreg, cu toate particularitățile sale de comportament, cu structura sa chimică și cu întreaga sa capacitate genetică.

— Care a fost utilitatea acestei cunoașteri?

— Aceste descoperiri au adus importante contribuții teoretice la studiul geneticei și au deschis largi perspective de aplicare practică în sensul dirijării variabilității virusurilor și al obținerii unor tulpini mai puțin patogene care să servească pentru vaccinarea populației împotriva bolilor provocate de virusul respectiv.

Cercetările de genetică moleculară aplicate la acizii nucleici virali, au arătat că ei au un anumit grad de ordonare foarte exact al elementelor lor structurale care sînt în număr de patru și poartă numele de nucleotizi. De structura și ordonarea acestor nucleotizi depinde întreaga informație genetică care determină ordonarea spațială strictă a aminoacizilor din molecula de proteină virală specifică, conform unui cod foarte exact, denumit codul genetic și care a fost una din marile descoperiri ale ultimelor decenii, cu atît mai mult cu cît s-a demonstrat universalitatea lui în toată biologia. Fiecărui mod de structurare îi corespunde o funcție și un tip de metabolism care se păstrează în decursul generațiilor, cînd transmiterea informației prin copiere se face exact. Atunci cînd însă, din diferite motive, se face o copiere greșită a mesajului genetic, iau naștere noi forme, cu proprietăți schimbate. Cercetările de variabilitate dirijată în cadrul virusologiei, au pus la dispoziția omului mijloace de luptă (vaccinuri), de altfel singurele eficiente, contra unor viroze foarte răspîndite și grave ca poliomielita, rujeola, turbarea, gripa, febra galbenă, variola și multe altele.

Genetica virusurilor aduce o importantă contribuție la fundamentarea bazelor teoretice și practice ale geneticei în general, elucidîndu-se numeroase aspecte atît științifice cît și filozofice. Se clarifică astfel faptul că ereditatea nu este o substanță imuabilă dată odată de Dumnezeu, ci că are la bază suporturi materiale specializate adaptativ, că este o calitate, o trăsătură esențială a materiei vii, o latură a unității dialectice dintre organismul adaptat și mediul extern.

Astfel de cercetări au fost întreprinse și la Institutul de virusologie „Ștefan S. Nicolau", de către prof. dr. docent N. Cajal, dr. C. Baba și colaboratorii, iar rezultatele obținute au fundamentat utilizarea unor tulpini de virusuri cu anumite proprietăți selectate experimental, în prepararea unor vaccinuri (rujeolos, herpatic etc.)

TITAN-CENTAUR

VA PURTA LA BORD PRIMUL „CĂLĂTOR-ROBOT" CARE VA DESCINDE PE PLANETA MARTE ÎN ANUL 1976

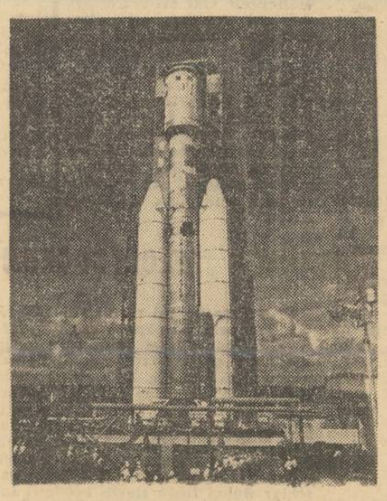

Tipul de încercare al noii rachete cosmice, inclusiv primul robot american ce va „păși" pe planeta Marte în anul 1976, este pregătit de lansare la Centrul spațial Kennedy, în Florida. Titan-Centaur e socotit ultimul tip de vehicul de lansare realizat în Statele Unite pînă cînd vehiculul care va putea efectua „naveta spațială" — deci reutilizabil — va deveni operațional. Prin 1978, se crede.

Alte lansări prevăzute: în septembrie următor și în anul 1976. Sînt două colaborări: Statele Unite și R.F. Germania (cu Helios). Apoi, în 1977, două zboruri Mariner, cu misiunea de a atinge Jupiter și Saturn. Capacitatea de încărcare e de 17 tone în cadrul orbitei terestre sau patru tone pe traiectoria interplanetară. Zborurile orbitale se prevăd a se începe încă din acest an.

Pagină realizată de Catinca MUSCAN

FIȘE DE EDUCAȚIE

LABIRINTUL LECTURII

De multe ori ne plîngem că elevii nu știu să se exprime, nu au un vocabular ales, nu pot să lege o frază cu un conținut bogat în idei.

Care să fie cauza ? Știut fiind că astăzi toți copiii din țara noastră se bucură de posibilitatea de a-și procura o carte din librării sau din biblioteci și de a o citi, cauza s-o căutăm în familie. Nimic nu poate fi mai fermecător pentru un copil decît să adoarmă legănat de brațul bunicii, al mamei, al tatălui sau al bunicului, ascultînd o poveste. Iar în poveștile și basmele auzite copilul începe să-și caute modul de viață, să trăiască într-o lume care este numai a lui, să se înalțe odată cu ea și să i se supună.

Cînd copiii află că toată această lume a visurilor, a vieții lor se află în cărți, încep să le răsfoiască, iar cînd au ajuns să înțeleagă „slova" le citesc. Și citind, lumea lor începe să fie împlinită, să devină o realitate.

Astfel crescuți și educați de mici, ajung să înțeleagă că a citi înseamnă o revelație, o înțelegere a adevărului artistic, o întîlnire cu eroii preferați. Plăcerea de a citi o carte se formează la o vîrstă fragedă. Elevii ajutați să pătrundă în frumusețile lecturii își aleg cărțile, nu accidental, fără discernămînt, ci în funcție de un anume scop urmărit, în raport cu nivelul de pregătire, cu vîrsta și cu cerințele concrete impuse de programele școlare.

Pentru alții însă, pasiunea cititului se exercită fără discernămînt. De aici se naște neînțelegerea necesității cultivării persoanei prin implicată și în studierea în condiții optime a literaturii impuse de școală. Acești elevi preferă mai mult literatura facilă, de aventuri, de violență și teroare, cu valențe formative și educaționale scăzute. Astfel ajung să se izoleze de literatura bună din care să-și mărească și înfrumusețeze bogăția de idei și expresii.

Unele familii consideră că este deajuns a-i pune preadolescentului la dispoziție vasta bibliotecă de care dispun, fără să-i mai intereseze ce anume trebuie selectat pentru vîrsta și interesele lor. Și cum, de multe ori copiii rămîn acasă singuri încep să citească și ceea ce nu ar trebui.

Se întîmplă și invers: unii părinți interzic categoric accesul copiilor la biblioteca familiei. În acest caz, curiozitatea lor devine și mai mare.

În toate cazurile, reușita lecturii la elevi ridică probleme deosebite. Ei trebuie să știe ce, cum și cînd să citească. Iar dezvoltarea dragostei pentru citit sau orientarea spre o literatură preferată presupune cunoașterea prealabilă a cărților și de către părinți, a preferințelor copilului lor, a felului în care acesta își manifestă preferințele pentru o carte sau alta, a nivelului și a posibilităților de percepere și recepționare, a intereselor și înclinațiilor aptitudinilor sale.

În raport cu sistemul de cerințe al școlii, părinții își pot ajuta copiii în procurarea cărții recomandate, le pot trezi interesul de a o citi, le pot explica anumite fragmente din ea. Eficace, interesante, sînt comentariile despre eroii ei, despre personajul preferat. Provocind întrebări de genul: Cu cine ar dori să se asemene în fapte, în gînduri și idealuri? De ce?, părinții au prilejul să constate, în felul acesta, cum i-a influențat cartea și cum trebuie să procedeze în continuare.

Să spui unui copil „nu citi" (o anume carte) înseamnă de fapt a-l tenta să acționeze invers. Mai de grabă, să-i explici de ce trebuie amînată lectura. Copiii să fie tentați să caute singuri ce a mai apărut nou prin librării și să fie orientați spre toate genurile literare ale culturii noastre naționale cît și universale. Să deosebească basmul de povești și povestiri. Să înțeleagă poezia, fabula, pastelurile, baladele, legendele și romanele. Să-și dea seama de simbolizarea faptelor reale, să discearnă iubirea de dreptate, cinstea, adevărul, curajul și vitejia eroilor care devin pentru ei modele de urmat. Îi ajută în formarea unui caracter puternic, le dezvoltă gustul estetic și imaginația creatoare pregătindu-i pentru aspirațiile lor de mai tîrziu.

Sînt părinți care procedează foarte bine atunci cînd creează chiar climatul favorabil necesar desfășurării unei lecturi plăcute în familie. Oferă copiilor decorul favorabil înțelegerii vieții și activității unui scriitor, imagini din viața scriitorului, ediții rare și diferite, fotografii, imagini ale caracterelor interpretate de pictori ori graficieni, realizate prin dramatizarea operei. Mai mult, astăzi elevii au la dispoziție și mijloacele tehnice pentru reproiectarea vieții și activității scriitorului pentru audierea unor fragmente din operele citite chiar în lectura autorului sau a unor actori de prestigiu.

Intervenția părinților este necesară însă și pentru a explica elevilor că nu trebuie să-și neglijeze lecțiile, să piardă nopțile sau să lipsească de la școală din pricina lecturii. De asemenea, nu e nevoie de maximum de efort pentru a citi într-un timp record și nici nu e recomandabil să începi o carte și s-o lași neterminată. Lectura cere un anumit efort, dar rezultatul poate aduce mari satisfacții, lectura fiind un mijloc excelent de educare, de formare.

Prof. Victoria PIEPTAN
de la liceul de muzică „G. Enescu", București

DINU VASILE — Tîrgoviște. — *Părul se dezvoltă în mod neobișnuit și în locuri neobișnuite din cauze endocrine sau atît endocrine cît și din alte cauze. Apariția pilozității patologice cere un examen de specialitate, dermatologic. Adresați-vă medicilor respectivi din orașele dv. și renunțați la depilatoarele care nu au dat nici un rezultat.*

VIRGINIA CHEZAS — Tîrgoviște — *Creșterea întîrziată în înălțime are cauze multiple. Medicamentele care au fost prescrise nu au dat rezultate. La dv. s-ar putea ca întîrzierea în creștere să fie datorată unei insuficențe a glandei hipofize. Adresați-vă Institutului de endocrinologie C.I. Parhon din București.*

ERMEIU LEITHAN — V.V. — Rîmnicu-Vîlcea — *Tratamentul antiluetic este obligatoriu și executat în mod regulat la Dispensarul antivenerian pînă la negativarea seroreacției B.W. și refăcut în continuare pentru consolidare. Avînd serologia pozitivă, căsătoria este oprită prin lege.*

Îngrijiți-vă sănătatea

Tratamentul antiluetic nu poate avea „urmări nefaste" cum spuneți dv., numai neglijarea acestui tratament duce cu adevărat la astfel de urmări — la Luesul terțiar, la Luesul nervos (la nebunie).

NICOLOVICI GH. — Drobeta-Tr. Severin.— *În Litiaza renală, în afara medicației prescrise — pentru prevenirea recidivelor — vă recomand „Renogol" în soluție — 4-5 picături de 4-5 ori pe zi, în apă îndulcită. În criză se iau deodată 25—30 picături. Încercați și Uralyt — granule sau drageuri — medicul urolog precizînd schema de tratament. Se impune un regim alimentar fără supe de carne, carne în cantități reduse, mai mult legume, fructe și făinoase.*

C. E. — Satu Mare. — *Insomnia la copilul dv. în vîrstă de un an și jumătate, poate avea mai multe cauze : turburări digestive, dureri de dinți, constipație, alimentație prea bogată cantitativ, nervozisme, lipsă de aer curat în camera în care locuiește. Vă recomandăm scoaterea la aer curat, zilnic, de 2—3 ori, aerisirea camerei în care locuiește de cîte 2—3 ori pe zi, alimentația corespunzătoare vîrstei (lapte — făinoase, legume, fructe). Adresați-vă din nou medicului pediatru.*

S. O. — Cluj. — *În herpesul localizat la nivelul anumitor organe se mai recomandă băi călduțe locale cu infuzie de mușețel, pudrări cu „Saprosan", autohemoterapie, vitaminizare cu vitamina B$_1$. În cazurile rebele la tratament și în recidive, injecțiile cu Imuno-globuline-umane specifice antiherpetice sînt de un real folos. Se impune o higienă locală perfectă și un regim alimentar fără condimente și grăsimi în exces.*

Întăriturile de pe pielea respectivă pot fi cicatricele rămase în urma infecției.

N. VIOREL — Titu, jud. Dîmbovița.— *Gastrita hiperacidă o puteți remedia cu „Gastrosedol" granulat, o linguriță dizolvată în 1/4 pahar cu apă, după fiecare masă, sau cu Gastrisan și cu un regim alimentar fără sare, fără carne conservată — mezeluri — condimente, acriturі. Pe buze, aplicați un unguent (alifie de buze) de 2—3 ori pe zi. Nu le mai umeziți cu salivă, nu vi le mai mușcați.*

Pregătiți-vă serios, zi de zi, lecțiile. Emoția și transpirația vor dispare cînd veți fi scos la tablă pentru verificarea cunoștințelor și veți fi bine notat.

M. PRODAN — Brădeni, Gorj. — *Tratamentul chirurgical în ectopia testiculară este salutar. Vă puteți căsători fără nici o grijă, dorindu-vă cît mai mulți copii.*

Pentru erupția care v-a apărut, medicul dermatolog pe care îl veți consulta, vă va preciza diagnosticul și tratamentul de care aveți nevoie.

ÎN AVANPREMIERĂ

PARDESIUL 1974

1. Mantou dintr-un material ecosez, cu o croială largă și guler mare, gen pelerină. De sub cot, mîneca se lărgește accentuînd efectul cu materialul pus în bié.

2. Un model „sport" la două rînduri cu toate garniturile rotunjite la colțuri. Cordonul trecut prin patru găici original croite.

3. Pardesiu petrecut, cu croială chimono. Cusăturile sînt marcate și dublate la 2—3 cm. de margine. Se confecționează dintr-o stofă moale pentru a cădea bine strîns pe talia marcată de un cordon.

4. Pardesiu dublat cu material de altă culoare, ce apare pe guler și revere. Buzunarele sînt executate pe pensă cu tigheluri late. Se poate purta pe ambele fețe.

5. Pardesiu petrecut, închis cu doi nasturi. Gulerul este mic, ofițeresc, iar platca se prelungește și pe mînecă. Apar tigheluri la guler și platcă.

Desene de Tanți PFENNINGS

Inima fără... mistere

Cunoașteți simptomele premergătoare unei boli cardiace?

Frecvența bolilor de inimă e cunoscută. Pericolul cel mai grav pentru sănătatea omului modern face nu numai obiectul cercetării asupra unor mijloace de vindecare, de ameliorare sau de recuperare a bolnavilor. Astăzi, medicina încearcă, prin diverse mijloace, să prevină. Să pregătească un eventual bolnav, oferindu-i cunoștințele necesare recunoașterii, de pildă, a unei crize de inimă, a unei boli latente. Cu alte cuvinte, îi oferă mijloacele de a se apăra cît mai bine într-o împrejurare gravă. De a ști cînd trebuie să se adreseze doctorului.

O boală de inimă se instalează cu ore, cu zile înainte de declanșarea propriu-zisă a unei crize, scria revista Reader's Digest. Multe cazuri de boli cardiace grave ar putea fi salvate dacă bolnavii s-ar adresa din timp unui specialist, unui spital. Iată de ce un vast program pentru cunoașterea din vreme a semnelor premergătoare unei crize de inimă, așa-numitul EWS (Early Warning Signs) a fost inițiat în America de cardiologi, de organizații din domeniul sănătății, de artiști și de ziariști. De fapt, un program de educație sanitară ale cărui rezultate sînt promițătoare. Numărul celor care s-au adresat cardiologilor a crescut cu 20 la sută. Înainte de lansarea acestui program, un bolnav de inimă se adresa medicului cu aproximativ 4-6 ore de la primele simptome în medie. Astăzi, acest răstimp a scăzut la 2-8 ore.

Cum trebuie recunoscute bolile de inimă ? Contrar credinței obișnuite, durerile premergătoare sau chiar persistente situate în partea stîngă a pieptului nu sînt dureri de inimă. Atunci ? Sînt zece variante pe care revista Reader's Diegest le oferă în acest sens. Simptome ce trebuie să ne pună pe gînduri.

● De pildă pornind de la faptul că locul inimii este centrul pieptului și nu partea lui stîngă, cel mai obișnuit semn premergător unui atac de cord este o jenă în centrul pieptului, o senzație de presiune, de durere, foarte scurtă sau de o durată mai mare. Ea afectează numai centrul pieptului sau radiază în tot pieptul, este o durere surdă sau foarte puternică. De la piept, durerea se poate extinde în amîndouă brațele. Pentru a nu fi confundată cu dureri reumatice sau musculare, este de ajuns să ridicăm brațele deasupra capului. O durere de artrită se agravează, cea de inimă, nu.

● Jena, durerea se plasează uneori în gît și în maxilare, cuprinzînd și partea din spate a gîtului. Un test ne poate lămuri. Întoarcem capul sau aplecăm gîtul. O durere datorată inimii nu se agravează prin aceste mișcări. Cauza trebuie căutată în altă parte : nevralgii, artrită, dureri de dinți.

● Durerea poate apărea sub piept, în partea de sus a abdomenului și poate fi ușor confundată cu o indigestie, mai ales că este însoțită de greață și vomă.

● Uneori, o durere în spate, sus între omoplați, este singurul semn al unei inimi bolnave. Seamănă cu simptomele unei inimi obosite pe care le simțim după o muncă mai intensă. Durerea se resimte în brațe și mîini.

● Durerile de inimă apar și în mai multe locuri deodată. Cele mai obișnuite combinații sînt cele între durerile de piept și brațe sau piept, gît și maxilare sau toate la un loc, extinzîndu-se și la abdomen. Respirația scurtă, greața, voma, întovărășesc aceste dureri.

● Firește, doctorul va hotărî dacă este vorba de inimă sau de un alt organ bolnav. Nu ne vom pune singuri diagnosticul. Dar știind că inima poate fi deposedată de mistere, ne vom adresa cu un ceas mai devreme unui doctor. Și pentru inimă, ceasul acesta poate însemna viață.

Sugestii pentru meniurile săptămînii

LEGUME DE IARNĂ

Minestrone

100 g boabe roșii de fasole, 200 g slănină sărată sau afumată, două linguri rase de orez, 4 morcovi potriviți, 2 fire de praz, 2 cartofi, o ceapă, 250 g mazăre verde conservată, 250 g fasole verde conservată, pătrunjel verde.

Puneți fasolea la înmuiat timp de 3 ore. Fierbeți-o în apa în care s-a înmuiat (2 l), adăugînd și slănina tăiată în felii. După o oră, puneți în oală morcovul și prazul tăiate fideluță, cartofii în cuiburi și ceapa întreagă. Lăsați să fiarbă pînă ce fasolea e moale. Adăugați mazărea și fasolea scurse de zeamă. Lăsați să dea un clocot și dați oala deoparte. Scoateți ceapa.

Serviți supa, fie după obiceiul italienesc, presărată cu cașcaval ras, fie după gustul nostru, dreasă cu smîntînă acrișoară. Presărați-o cu pătrunjel verde mărunt tăiat.

Ciuperci cu sos alb

Pentru 6 persoane : 500 g ciuperci, 125 g smîntînă, o lingură de făină, 100 g unt, 6 felii de pîine albă tăiate în cuburi, o lămîie, 2 gălbenușuri.

Curățați ciupercile. Dacă sînt mici, lăsați-le întregi, dacă nu, tăiați-le în jumătăți sau sferturi. Înăbușiți-le într-o cratiță cu jumătate din cantitatea de unt. Pudrați-le cu făină și, continuînd să amestecați cu o lingură de lemn, adăugați puțină apă caldă. Sărați, piperați. Lăsați să fiarbă pe foc mic cam 20 de minute. Înainte de a servi, bateți gălbenușurile cu smîntînă, care trebuie să fie groasă ; adăugați zeama de lămîie. Turnați totul peste ciuperci, lăsați pe foc pînă se înfierbîntă, dar aveți grijă să nu dea în clocot. Cît fierb ciupercile, nu uitați să rumeniți în restul de unt cuburile de pîine. Serviți-le înconjurate de o coroană de cuburi de pîine rumenite.

Ouă în cuiburi din cartofi

Un cartof mare și două ouă de persoană. Pentru 5 persoane : 5 cartofi frumoși, rotunzi, 10 ouă, 4 linguri de cașcaval ras, puțin unt, sare, piper.

Spălați bine cartofii, dar nu-i curățați de coajă. Coaceți-i la cuptor, înfierbîntat din timp, cu foc potrivit, circa 25—30 de minute. Cînd sînt copți, tăiați-i în două, goliți-i de miez cu o linguriță, dar aveți grijă să lăsați o parte din pulpa legumei, circa 5 mm, lipită de coajă. Turtiți puțin baza, așa încît jumătățile de cartof să aibă stabilitate, sfărîmați miezul cu o furculiță, amestecați-l cu puțin unt (23—30 g), cu cașcavalul ras, un praf de sare și piper. Trebuie să obțineți un pireu destul de moale. În fiecare jumătate de cartof spargeți cîte un ou. Înconjurați-l cu un cordon de piure pus cu cornetul. Sărați, piperați ouăle, dați-le la cuptor cu foc slab, numai atît cît să se închege albușul. Gălbenușul trebuie să rămînă moale. Serviți imediat.

Perișoare cu legume

300—400 g de carne fiartă sau friptă (un rest din ajun) o felie de pîine muiată în lapte sau supă și bine stoarsă, un ou, sare, piper, puțină zeamă de lămîie, 2 fire de praz (numai partea albă), 150 g de pireu de spanac (proaspăt sau conservat), pesmet, ulei, puțin unt (25 g).

Tocați carnea, amestecați-o cu miezul de pîine, ou, zeama de lămîie. Sărați, piperați. Împărțiți această compoziție în două părți egale. Într-una din jumătăți adăugați prazul înăbușit în unt și tocat. În cealaltă, pireul de spanac. Formați între palme perișoare cît mai egale între ele. Treceți-le prin pesmet și rumeniți-le în ulei încins.

Serviți-le cu murături sau salată și dacă doriți ca felul să fie mai consistent, cu cartofi piure sau prăjiți, la alegere.

Cartofi țărănești

1,500 kg cartofi, 200 g brînză de burduf, 150 g slănină împănată, puțin unt sau ulei, sare, piper (pentru 5—6 persoane).

Curățați cartofii, spălați-i și ștergeți-i într-o cîrpă curată. Tăiați-i în rondele subțiri. Scoateți șoricul de pe slănină, tocați-l mare și topiți-l într-o tigaie pe foc foarte slab. Ungeți o formă de Jena sau o cratiță cu puțin din șoriculi topit și de cartofi, punînd rondelele ușor una peste alta ca țiglele unui acoperiș. Presărați puțin din șoricul topit și puțină brînză. Continuați astfel alternînd straturile. Terminați printr-un strat de cartofi. Stropiți deasupra cu slănină topită și presărați cu jumări. Sărați și piperați între straturi. Nu uitați că brînza e sărată. Dați la cuptor cu foc potrivit și coaceți circa o oră.

Olimpia ȘTEFANESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

PE TEME JURIDICE

ANA ALEXANDRU din București. Dispozițiile legale, referitoare la acordarea pensiilor de asigurări sociale de stat și pensia suplimentară, prevăd că plata pensiei de urmaș cuvenită soțului supraviețuitor se suspendă, dacă acesta s-a recăsătorit, în afară de cazul în care persoana cu care s-a recăsătorit este, la rîndul său, pensionar urmaș sau pensionar de invaliditate, ori nu este încadrată în muncă, nu exercită o profesie sau o meserie pe cont propriu. Căsătoria — așa cum este reglementată de Codul familiei — nu poate fi dovedită decît prin certificatul de căsătorie, eliberat pe baza actului întocmit în registrul actelor de stare civilă.

SABIN GROZAVU — Pitești. Răspunsul care vi s-a dat este legal. În caz de divorț, dacă soții n-au convenit altfel, beneficiarul contractului referitor la locuință folosește soțului căruia i-au fost dați în îngrijire copiii, iar în cazul în care din căsătorie nu au rezultat copii, soțului care a obținut divorțul.

FLORENTINA POPESCU — orașul Băicoi, jud. Prahova. Dv. aveți dreptul să vă stabiliți în orașul în care domiciliază soțul dv. chiar dacă este vorba de un oraș mare. Legea prevede că soțul sau soția are dreptul să se stabilească într-o asemenea localitate, dacă soțul sau soția la care se mută are domiciliul într-un astfel de oraș (art. 2 decret. 307/1971).

MIRCEA ALEXANDRU — Tg. Jiu. Dv. aveți vechime în muncă și pe timpul cît v-ați aflat în incapacitate temporară de muncă, dacă în perioada respectivă ați primit ajutoare materiale prin Asigurările Sociale de Stat. Timpul în care v-ați aflat în concedii fără plată, mai mari de 30 zile anual, nu poate fi socotit însă vechime în muncă (art. 29 legea 27/1966).

C. E. — comuna Cotnari, jud. Iași. Legea organizării contribuției bănești și în muncă pentru efectuarea unor lucrări de interes obștesc stabilește că sumele reprezentînd contribuția bănească, se fixează pe fiecare familie. În aplicarea acestei legi, prin familii se înțelege soțul, soția, copiii necăsătoriți, părinții soțului sau ai soției și alte persoane, dacă gospodăresc împreună.

Cuantumul contribuției bănești pe familii se hotărăște de adunarea delegaților împuterniciți de reprezentanții familiilor.

Locuitorii nemulțumiți de felul în care le-a fost stabilită contribuția în bani pot face sesizare la Comitetul executiv al consiliului popular comunal, orășenesc, municipal sau al sectoarelor municipiului București.

GEORGETA COSTIN — București — Îndrumarea care v-a fost dată este în spiritul prevederilor Codului muncii. Pentru copiii mai mici de 3 ani, în caz de boală, femeilor li se acordă, cu avizul medicului, concedii plătite. Durata acestor concedii nu se include în concediul de odihnă.

ALEXANDRU STOIAN — Comuna Drăcșeni, Jud. Teleorman. Puteți cere pensionarea pentru limită de vîrstă, la împlinirea vîrstei de 60 de ani, dacă aveți o vechime în muncă de cel puțin 25 de ani.

I. IONESCU — București. Dacă proprietarul refuză să vă restituie cheltuielile de investiții, puteți solicita plata cheltuielilor pe care le-ați suportat pentru schimbarea sistemului de încălzire, adresîndu-vă judecătoriei.

Caleidoscop

ÎN LOCUL INIMIOARELOR COLORATE

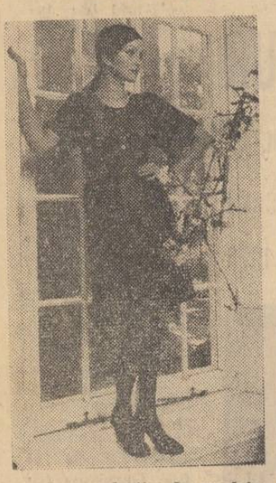

În colecția de modele pentru primăvară, a creatoarei engleze **Jean Muir,** care preferă jerseul, stofa de lînă, mohairul și voile georgette-ul, se află și rochia de zi din fotografie. Confecționată din stofă, rochia uni are aplicații în nuanță, la git, mineci, talie și două frunze pe piept.

Să înlocuiască oare frunza, inimioarele de tot felul care au bîntuit prin moda anului 1973 ?

„QUIFF"

Quiff e denumirea dată unei noi pieptănături lansate de coaforul englez Vidal Sassoon. O pieptănătură geometrică, cu părul scurt și lucitor, îndulcită doar de un cîrlionț, ca o virgulă, aranjat pe frunte. Tunsori patrate, dezordonate, părul lins sau în șuvițe rebele, cu voalete, pene și peruci, pieptănăturile extravagante ale anului 1974 preferă drept culori, castaniul, roșcatul, auriul, cenușiul și negrul.

O ANCHETĂ PUR FEMININĂ

O firmă cosmetică din Elveția și ziarul englez Daily Mail au avut curiozitatea să facă o anchetă pe temă bineînțeles... cosmetică. În concluzie, se pare că femeia din Republica Federală Germania preferă machiajul cel mai extravagant. Italiencele sînt ori refractare oricărui machiaj, ori ultra cochete, subliniindu-și copios ochii. Englezoaica iubește îndrăzneala și nu ezită nici măcar în fața celor mai sofisticate forme și culori de farduri. În ceea ce o privește, franțuzoaica, femeia din țara celor mai fine produse cosmetice, consumă farduri cu tona, dar reușește să pară totdeauna naturală. Artă ?

FLORI ȘI GEOMETRIE

Dacă se poartă rochii stil 1930 și machiaj multicolor, cu ochi de păpușă mirată, dacă se poartă pălăriile cu bor mic și pantofi cu tocuri inalte, înseamnă că moda are grijă să creeze, să împrumute, să reînvie, să renunțe și să șocheze. Dar e mai pretențioasă, mai acaparatoare. Vrea să ne subjuge gustul și în alte domenii.

De cîțiva ani, se vorbește din ce în ce mai mult despre modă și cînd e vorba despre garnituri de pat sau de baie. În această privință, 1974 glorifică albul strălucitor, singur dar mai ales în combinații florale, geometrice, promovează coordonarea unor desene diferite dar în aceleași nuanțe (chiar dungi lîngă flori), broderii încrustate și readuse în modă — plapuma cu față îmbrăcată într-o husă din același material cu garnitura de pat. Pentru prosoape și covorașe de baie, se preferă drept motive pomii, fructele, rățuștele (pentru cei mici) și desene închinate artei automobilistice și veșnic grațioasei margarete. Halatele de baie au, toate, numere. Ca să nu fie nici o confuzie în familie...

PREȚIOASELE MUȘCATE

S-a dovedit negru pe alb, că un braț de mușcate conțin mai mulți tanani (folosiți pentru tăbăcirea pieilor) decît scoarța unui stejar de 100 de ani. Cu o tehnologie simplă, necostisitoare se pot obține pe cale industrială, tananți din această neașteptată materie primă. Descoperirea aparține specialiștilor din Uzbekistan și salvează de la distrugere un material atît de prețios al pădurilor, lemnul de stejar.

ROCHII TINEREȘTI PENTRU VARĂ DIN ȚESĂTURI „LORETTA"

Culoarea este aplicată direct pe materialul brodat. Un filmdruc evidențiază fondul țesăturii. Efect deosebit dat de combinația originală de ajururi.

TEXTILWERKE JOSEF OTTEN 6845 Hohenems Austria
(5731)

MOBILIER TIP

pentru cămine studențești, cămine muncitorești, internate școlare și alte variante de mobilier din PAL ÎNNOBILAT — în culori uni sau texturat (nuc, mahon, teak, stejar etc). — execută și livrează fără repartiție

CENTRALA DE PRELUCRARE A LEMNULUI — BUCUREȘTI

Șoseaua Pipera, nr. 48, sector II, telefon 33.00.80.
(5718)

ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG

ECOURI LA „UN COPIL E UN COPIL"

de Mihai STOIAN

Nimic nu-i mai firesc decît faptul că un caz (atenție ! *un* caz), pus în discuție publică prin comentariul meu, ajunge să provoace atît „ecouri"— la cititorii rubricii — pozitive, cît și negative (adică aprobatoare în întregime, aprobatoare doar pe jumătate, deloc aprobatoare etc.). Indiferent de sensul completărilor pe care fiecare dorește să le facă, un lucru este limpede ca lumina zilei : soarta oamenilor nu-l lasă pe nici unul nepăsător — și aspectul acesta este demn de-a fi subliniat în primul rînd.

„Am 20 de ani, îmi satisfac acum serviciul militar. Pot să vă mărturisesc că am fost și sînt cu o mîhnire pe suflet, de cînd m-am născut aș putea zice : și mama mea a fost în situația respectivei mame C. V. Și dînsa a ținut un jurămînt („Să renunțe la bucuria ei proprie"), însă jurămîntul n-a ținut din fericire decît... patru ani, pînă s-a căsătorit cu actualul meu tată adoptiv, om care s-a purtat cu mine ca un adevărat tată. Totuși, cînd eram elev de profesională, am aflat de la una din rude adresa adevăratului meu tată, l-am căutat în fel și chip, adresa nu era bună, în sfîrșit, iată-mă militar și aici primesc vizita tatălui adoptiv. Și fac prostia să-i spun că doresc să mă ajute să-l găsesc pe... celălalt. El lăcrimează și îmi făgăduiește, dac-o putea... De atunci îmi scrie mereu și semnează : „La revedere, tată", „Cu drag, tată", „Te îmbrățișează tata"... Pentru mine, aceste cuvinte sînt parcă scrise cu litere de aur și regret durerea ce i-am pricinuit-o fără voie, atunci. Fiindcă, îmi dau seama acum, perfect, că tată nu-ți este, neapărat, acel care ți-a dat viață, ci acel care, cu suflet și căldură ți-a dăruit totul. Desigur, dacă va găsi un tată adoptiv la fel de cumsecade ca al meu, C. V. nu va trebui să renunțe nici la fericirea ei, nici a băiatului".

Din păcate, unii cititori — cu o optică, îmi îngădui să presupun, „extremistă" — trag concluzii pripite și deloc „la obiect", pe marginea aceluiași caz (din cadrul curierului intitulat „Un copil e un copil"). Astfel, cel ce semnează *Vasile Scutăreanu* din com. Mălini (jud. Suceava), începe prin a-mi acorda calificative (bune, rele, le consider alături de... obiectul discuției — ca de altfel și ironiile, mai mult sau mai puțin izbutite, ca de pildă cea referitoare la „a simți pe propria-ți piele" etc.). Apoi, domnia sa cade în eroarea de a considera comentariul la *un caz* (repet: *unul singur*) drept literă de... lege, lecție categorică rostită de la o înaltă catedră (ca și cînd am discuta despre reacții chimice binecunoscute, formule fixe). După care, exagerînd — evident — continuă prin a-mi da exemple-limită, cum ar fi incestul... Stimate corespondent din locul atît de drag mie, Mălini (fiindcă Nicolae Labiș de-acolo s-a tras), îmi pare nespus de rău, dar contrafundații planurile discuției : una este *moralitatea* (și departe de subsemnatul gîndul de a pleda în favoarea... contrariului ei) și alta este ceea ce s-a petrecut cu C. V., tînără nepregătită în măsură suficientă pentru „surprizele" vieții, deci relativ lesne de „păcălit" de către un tip amoral... N-am absolvit-o deloc de vină pe C. V., însă țin la ideea că, faptul fiind consumat, copilul existînd, C. V. și părinții ei reacționînd așa cum se cuvenea, omenește, adică *neinstrăinînd copilul*, eu trebuia să subliniez latura bună, constructivă, a drumului ce abia se așterne, la anii ei, încă puțini la număr... Cît privește raportul dintre „păcat" și „școlile de corecție", poziția dv., iarăși este exclusivistă (Lombroso) Regret, efortul dv., indiscutabil bine intenționat, nu m-a convins de fel (ceea ce... s-o recunoaștem, nu înseamnă, la urma urmei, cine știe ce).

„C. V. a eșuat, atunci cînd totul depindea de ea și este victimă unui laș, care laș, după cîte am înțeles, este și ingîner (vezi bine, are o... diplomă). În vîrful peniței mele încearcă să se strecoare și un pic de îndoială în ce privește acuzarea discret aruncată de ea părinților, căci, să nu uităm, astăzi școala este mixtă, băieții și fetele învață împreună, discută, se cunosc, se verifică și se judecă unii pe alții — și mă întreb : chiar n-a învățat nimic, nimic C. V., pînă la 20 de ani, despre băieți, despre bărbați ? (G. Vălureanu, *com. Buftea, jud. Ilfov*").

„Am rămas profund impresionat de regretele, destul de tîrzii, ale tinerei C.V." — scrie *David Badea*„ pensionar, 71 ani — dîndu-i corespondentei noastre o serie de sfaturi utile (pe care i le vom expedia la domiciliu). *Traian Chirilă* din Sibiu, str. Țiglarilor nr. 23, afirmă printre altele : *„Cum e posibil ca o contabilă să-și piardă atît de ușor capul ?..."* Și, cam inflexibil, pune sub semnul întrebării „candoarea" cu care C.V. și-a descris necazul, fiindcă, oricum, dacă ar fi avut mai devreme un prieten de sex opus — întreabă T.C. — prieten de suflet, ar fi fost oare mai înarmată pentru confruntarea cu îngînerul ? Totuși, aici se ascunde un simbure de adevăr : nu lipsa de experiență, în acest sens — directă — a împins-o la greșeală pe C. V. (dar nici să nu facem pe... struții și să ne prefacem a nu ști că, de la o anumită vîrstă în sus, există pretenții noi, ale naturii fiecărui individ — vedeți, mă exprim atît de contorsionat, fiindcă, ce să-i faci, mînați de atîtea și atîtea prejudecăți)... Evident că C. V. a căzut nu numai victimă unui tip incorect, ci și sieși, propriilor „chemări încerte", unei „explozii" care, pe moment, din cauza lipsei de autocontrol și autocunoaștere, i-a întunecat grav luciditatea. Deci, nici vorbă de „amor liber", de experiențe peste experiențe, ci de autocunoaștere, de simț de răspundere pentru *toate* actele tale (din orice sferă ar fi ele : afectivă, fiziologică etc).

Am primit nenumărate alte scrisori pe marginea aceluiași caz, fiindu-mi literalmente imposibil să le citez pe toate (după cum se vede, am fost chiar nevoit să folosesc doar fragmente, uneori deosebit de scurte. din textele respective). Tuturor le mulțumesc pentru promptitudinea și sensibilitatea (marii majorități) dovedite.

P.S. Mai aștept doar un „ecou" de la *C. V.* (și adresa, pentru a-i trimite corespondența).

NOUTĂȚI FILATELICE

EMISIUNE ANIVERSARĂ

Anul acesta se împlinesc o sută de ani de la organizarea filialei din Tîrgoviște și din țara noastră. Sărbătorirea **„Centenarului curselor de cai din România"** a prilejuit Poștei realizarea unei emisiuni de mărci purtînd chiar denumirea evenimentului respectiv. Seria se compune din 6 valori : 0,40 ; 0,55 ;

0,60 ; 1,55 ; 2,75 și 3,45 l. Dimensiunile mărcilor : 42×27 mm. Tipar tifdruc, în patru culori, pe hîrtie crem. Grafica : Eugen Palade. Este regretabil că pe nici una din valori nu apare primul hipodrom românesc

EXPOZIȚIE SIBIANĂ

Cu prilejul sărbătoririi a 50 de ani de activitate a cercului filatelic din Sibiu, Sala tură a sindicatelor din localitate a găzduit o expoziție filatelică jubiliară. Peste 60 de colecționari și-au reunit exponatele realizînd o adevărată paradă a filateliei sibiene, apreciată în mod deosebit de mii de vizitatori. Prezentarea unor efecte poștale rare, de o deosebită valoare a constituit un prilej de adevărată retrospectivă filatelică sibiană, a amintit că orașul respectiv a dat colecționari care au adus filateliei românești multe medalii prețioase, premii de deosebită valoare, în confruntări de mare anvergură. La a 50-a aniversare, o călduroasă urare filateliștilor sibieni : La mulți ani, cu și mai mari și mai multe succese !

VERNISAJ LA TÎRGOVIȘTE

Filiala județeană Dîmbovița a A.F.R. invită iubitorii filateliei din Tîrgoviște și din localitățile învecinate la vernisajul expoziției organizate pentru a consemna ziua de 16 Februarie, manifestare care va avea loc mîine dimineață. Este o acțiune la care s-au depus eforturi deosebite, pentru care atît comitetul filialei cît și diferiți colecționari s-au străduit timp îndelungat.

Aurel CRIȘAN

EXPOZIȚIE NAȚIONALĂ DE MAXIMAFILIE

O adevărată selecție pentru „Euromax". Expoziția europeană a maximafiliștilor, o va constitui importanta manifestare filatelică de la Tg. Mureș : **Expoziția națională de maximafilie.** Aceasta își va deschide „porțile" la 5 mai, dar pregătirile au început de multă vreme și se desfășoară în ritm intens. La 5 mai va avea loc, tot la Tg. Mureș, și Simpozionul național de maximafilie, în cadrul căruia se vor dezbate probleme importante ale acestei ramuri de colecționare. O precizare: **colecțiile care vor obține cel puțin o medalie de argint vor fi selecționate pentru „Euromax."** Să ne mai mirăm că s-au primit, încă de pe acum, rețineri de locuri pentru... vernisaj?

CATALOGUL „MICHEL"

Editura Sewaneberger, din München, a difuzat noul catalog specializat „Michel", instrument prețios de documentare pentru toți filateliștii care colecționează „Germania". Lucrarea poate fi consultată, ca și alte materiale de documentare filatelică, la Biblioteca A.F.R. (str. Boteanu nr. 6). Programul acesteia este: luni, miercuri, joi și vineri — între 11 și 14; marți 16 — 19; simbătă: 10 — 13.

Aurel CRIȘAN

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Chițibușuri cu numere

Există fel de fel de oameni, printre care, unii și chițibușari. Nu s-ar prea putea spune că genul acesta de oameni este agreat de cei din jur, dar sînt și chițibușuri... agreabile, ca de pildă cele pe care vi le vom prezenta aici, primite din partea cititorului nostru **Doru Theo Udrescu,** din comuna Piatra Olt, jud. Olt.

Deci primul chițibuș :

● Să se găsească două numere egale, cărora adunîndu-li-se cifrele se obține un anumit număr. Înmulțindu-l pe acesta cu el însuși, rezultă alt număr, egal însă cu suma celor două numere inițiale.

Al doilea chițibuș :

● Să se afle un număr alcătuit din trei cifre la care produsul dintre cifrele extreme este egal cu dublul cifrei din mijloc.

Minerale

Orice mineral are o anumită formulă chimică. Vă vom indica în continuare cîteva formule chimice ale unor minerale mai cunoscute, propunîndu-vă să precizați cărora le corespund.

1. — $Al_2 O_3$
2. — $Ba SO_4$
3. — $Ca CO_3$
4. — $Cu_2 S$
5. — $Cu Fe S_2$
6. — $Fe S_2$
7. — $Fe Cr_2 O_4$
8. — $Na Cl$
9. — $Si O_2$
10. — $Zn S$

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Simbolul olimpiadelor

Firește că este posibil să se deseneze cele cinci cercuri ale drapelului olimpic dintr-o singură trăsătură de creion și evitînd orice fel de intersecție. Se cere însă oarecare talent la desen și răbdare, astfel încît să fim în măsură de a trasa cercuri și semicercuri fără compas sau alte obiecte auxiliare.

Alăturat, este prezentată soluția respectivă, indicîndu-se totodată și sensul evoluției desenării.

În schiță, am lăsat intenționat intervale mai mari, în locurile unde în mod normal există intersecții, pentru a fi lesne de urmărit traseul desenului, fapt care face însă ca la prima vedere, imaginea să nu apară prea asemănătoare binecunoscutelor cercuri olimpice.

Între perspicacitate și glumă

1. Ciinii duc oasele în gură pentru că nu au nici buzunare și nici traistă.

2. Un copil de 5 ani și la urma urmei, de orice vîrstă, stă într-un picior cînd il ridică pe celălalt.

3. Un om sănătos poate minca pe stomacul gol o singură bomboană de ciocolată, pentru că după ce a mincat-o nu mai are stomacul gol.

4. Maimuțele fac mai puține acrobații nu cînd dorm, cum poate vor gîndi unii, ci în luna februarie, pentru că luna asta mai are puține zile.

5. Cînd iepurele împlinește un an, pășește pe cel de al doilea an.

6. Pisicii nu-i este frică de cățelul de usturoi.

7. Un copil oarecare din Africa va spune „Bună ziua", cînd va învăța să vorbească românește.

8. Pot fi umplute cu oțet sau cu vin, numai sticlele goale.

9. Fluviile nu au apă, în reprezentările lor de pe hărți.

10. Vîntul te poate bate chiar fără să-i faci ceva.

Acum, stimați cititori, după ce ați citit toate răspunsurile, cum stați cu cele date de dv. ? Seamănă ?

Poșta cititorilor

La întrebările din rubrica noastră publicate în nr. 848 al revistei, din 5 ianuarie 1974, au răspuns numeroși cititori. După sortare, îi menționăm pe următorii : **Stan Mihai,** elev, Șc. generală nr. 21, București ; **Vlăduț Marian,** Sibiu ; **Ioan Pop-Coman,** Oradea: Prof. **Emilia Dinulescu** și Prof. **Gheorghe Brașoveanu** — Urlați, Ilfov ; **Luminița Hristache,** elevă, Liceul „Nicolae Bălcescu", Medgidia, jud. Constanța ; **Gheorghe Puț,** Baia Mare ; Prof **Marin Ștefan,** Șimleul Silvaniei, jud. Sălaj.

Pentru întrebările din nr. 849 al revistei, apărut la 12 ianuarie '74, au ieșit la sorți răspunsurile cititorilor : **Cristina Cozma,** elevă, Șc. Generală nr. 17, Ploiești ; **Mihail Tomescu,** București ; **Luminița-Roxana Ciumber,** elevă, Pitești ; **Maria Nită,** Chițorani, jud. Prahova ; **Dumitru I. Tăbăcilă,** București; **Radu Gabriel-Cătălin,** elev, Liceul nr. 34, București ; **Adrian Mirea,** elev, Liceul „Constantin Dobrogeanu-Gherea"-Ploiești.

Ing. Mircea Gheorghiu, ing **Gheorghe Leoveanu** și **Roxana Șerban** precum și un grup al membrilor cercului de rofotipie al Școlii generale nr. 198, București. Dv. toți, ați răspuns foarte corect la întrebarea referitoare la „rofotipie". Dacă ați fi răspuns și la celelalte întrebări, ați fi participat la tragerea la sorți pentru „cei 7". Așa însă... Poate mai încercați cu altă ocazie....

Luminița-Roxana Ciumber — elevă. Școala generală nr. 1. Pitești. Dragă Luminița, nu trebuie să te impacientezi că unul din materialele tale nu a fost încă publicat. Nu uita că au mai văzut lumina tiparului și alte materiale primite de la tine, însă există numeroși cititori care își așteaptă rîndul.

Luș Constantinescu, muncitor, Fabrica de confecții Bîrlad. — O parte din răspunsuri sînt bune. Continuați cu curaj !

Nicolae N. Nicolaescu, București — Datele la care vă referiți au fost preluate din „Dicționarul enciclopedic român". Vă rugăm să-l consultați și dv. și să ne spuneți apoi ce concluzie se poate trage.

Mihai Delegeanu, Constanța. — Dispozitivul la care vă referiți dv. nu are nici o legătură cu muzica sau cu aparatul de radio „Capri". El se folosește în telecomunicații, dar în cu totul alte scopuri.

Aurel Chelmuși, București.— La numeroasele întrebări pe care le puneți dv., nu vă putem răspunde în cuprinsul rubricii, restrînsă ca spațiu. Dacă vă interesează îndeaproape problemele legate de electrosecuritate și măsurile necesare în cazul electrocutărilor, dat fiind faptul că sînteți din București, vă propunem să treceți pe la Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii, str. General Budișteanu nr. 15, sector 7, unde veți putea primi lămuririle necesare. De astfel de probleme se ocupă laboratorul de electrosecuritate și iluminat industrial al Institutului menționat.

Aurel Daiciu, Roman, jud. Neamț. — Dacă numele dv. nu a figurat pînă acum printre cele ale cititorilor cărora li s-au reținut materialele pentru publicare, înseamnă că ceea ce ați trimis nu a corespuns. Asta nu înseamnă neapărat că materialul nu era bun Adesea, primim de la cititori fie materiale care s-au publicat în rubrică mai de mult, fie identice fie foarte asemănătoare cu ale altor cititori, existente deja în portofoliu. În astfel de cazuri, este clar de ce nu publicăm orice materiale, iar pentru a realiza o economie de spațiu, nu menționăm decît numele cititorilor ale căror texte le rezervăm pentru tipar.

Ing. Liviu MACOVEANU

Vreme de iarnă

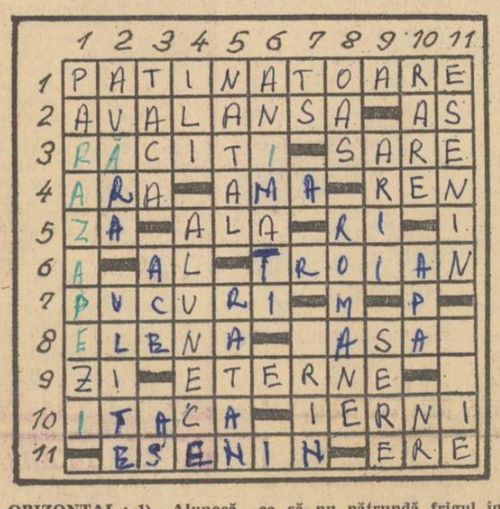

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	P	A	T	I	N	A	T	O	A	R	E
2	A	V	A	L	A	N	S	A	■	A	S
3	R	Ă	C	I	T	I	■	S	A	R	E
4	A	R	A	■	A	M	A	■	R	E	N
5	Z	A	■	A	L	A	■	R	I	■	I
6	A	■	A	L	■	T	R	O	I	A	N
7	P	U	C	U	R	I	■	M	■	P	■
8	E	L	B	N	A	■		A	S	A	
9	Z	I	■	E	T	E	R	N	E	■	
10	I	T	A	Ț	A	■	I	E	R	N	I
11	■	E	S	E	N	I	N	■	E	R	E

ORIZONTAL : 1) Alunecă grațios pe gheață (fem.) ; 2) Zăpadă dezlănțuită, — Campion la schi, de exemplu ! 3) L-a pătruns frigul pînă la os (pl.) — Se dă pe gheață ; 4) A merge cu... „Plugușorul" — A iubi (inv.) — Animal din ținuturile înzăpezite ; 5) Intră în lanț — Acela — Carei ! 6) Articol — Detaliu dintr-un peisaj de iarnă ; 7) Aprig disputat pe gheață (pl.) ; 8) Eroina piesei „Fata de zăpadă" de Ostrovski — Te lasă rece (fig.) ; 9) Sînt scurte iarna (sing.) — Așa cum sînt ghețurile polare, de exemplu ; 10) Patria lui Ulise — Vremea zăpezilor (pl.) ; 11) Bloc de rocă adus de ghețari. — A fost și una glacială (pl.).

VERTICAL : 1) Stavilă în calea zăpezilor ; 2) Se spune că taie coada pisicii ca să nu pătrundă frigul în casă (fem.) — Cadrul de iarnă în poezia lui Coșbuc (pl.); 3) Mătușă, lele (mold.) — Cristale de gheață — Măsură din iarnă ! 4) Fluviu în U.R.S.S. — A merge... pe gheață (un paradox al rebusiștilor) ; 5) Loc de baștină — Nereușit ; 6) Dezghețați (fig.) ; 7) Țese ! — Minimacara ; 8) Ținut din nordul țării — „Sfinxul Ghețarilor" de J. Verne (pl.) ; 9) „Un fulg de nea" de M. Iancu și „Sănițuța" de F. Delmar. — Grădini de iarnă; 10) De la o iarnă la alta (fem. pl.) — Îngheață iarna — Nor spart ! 11) Poet sovietic, autorul poeziei „Pe-ntîia zăpadă pășesc în neștire". — Țin de cald la nevoie.

Marian FIRIMIȚA

Cuvinte rare : AMA, TACA, ILI.

REBUS

4) Romanță de Mia Braia — Posezi; 5) Simfonia a III-a de Beethoven — Nicolescu Lucia ; 6) Oraș în Mesopotamia — A compus cantoneta „L'ultima canzone" ; 7) Celebră operă de Puccini, dedicată Haricleei Darclée — Ele ! — Țintă ; 8) Adam, din opera „Vînzătorul de păsări" de Zeller — „Aida" și „Traviata" sînt doar două din celebrele opere ale acestui mare compozitor italian ; 9) Arie — Orășel în Australia — Nava lui Noe ; 10) Udrea Stela — Regretata interpretă a melodiei „Bun e vinul ghiurghiuliu" — Loc gol ! ; 11) Cîntă pe vocea cea mai înaltă — În arie ! — „Crai..."; operetă de Ciprian Porumbescu ; 12) Domolit — Autorul celebrului „Bolero".

Gh. TULEA

Cuvinte rare : DAE, CLOE, ISIN, LAH.

DIVERTISMENT MUZICAL

ORIZONTAL : 1) O ființă dragă — Cunoscută romanță pe versurile lui Alecsandri ; 2) Telefon... inventat de Cupidon — „În micul...", romanță de Ion Vasilescu ; 3) Partenerii mireselor — Acompaniamente muzicale — Nitescu Ionela ; 4) Autorul nemuritoarelor „Rapsodii române" — El face muzica ; 5) Uvertură de Bizet — De..., autorul operei „Amy Rosbart" ; 6) Calciu — Prenumele lui Dolănescu — În zadar ; 7) Isteți — A compus celebrul vals „Aur și argint" ; 8) Început valsurile ! — Boală de ficat — Rind ; 9) Lugojana lui Filaret Barbu — Andreescu Otilia — Centru minier în R. P. Chineză ; 10) Autorul corului „Toată iarna, ger și frig" — Erbacee comestibilă — Nănescu Vasile ; 11) „Mereu...", cor mixt de C. Marin — Orășel în S.U.A. ; 12) În taină ! — Celebra operetă de Johann Strauss (articulat).

VERTICAL : 1) Eroina operei „Boema" de Puccini — A compus melodia „Dă-mi pace" ; 2) Trecători pe drumul vieții — Celebru violonist și compozitor italian, autor al populare piese „Moto perpetuo" ; 3) A scris versurile romanței „În micul orășel" — A pictat tabloul „Petrecere cu lăutari";

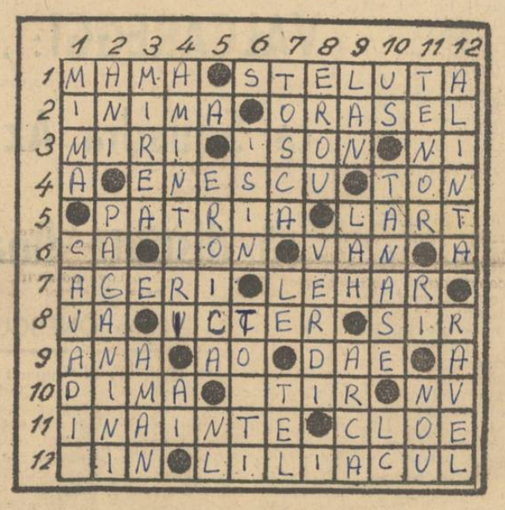

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	M	A	M	A	●	S	T	E	L	U	T	A
2	I	N	I	M	A	●	O	R	A	S	E	L
3	M	I	R	I	●	I	S	O	N	●	N	I
4	A	●	E	N	E	S	C	U	●	T	O	N
5	●	P	A	T	R	I	A	●	L	A	R	T
6	C	A	●	I	O	N	●	V	A	N	●	A
7	A	G	E	R	I	●	L	E	H	A	R	●
8	V	A	●	V	C	T	E	R	●	S	I	R
9	A	N	A	●	A	O	●	D	A	E	●	A
10	D	I	M	A	●		T	I	R	●	N	V
11	I	N	A	I	N	T	E	●	C	L	O	E
12		I	N	●	L	I	L	I	A	C	U	L

Jocuri distractive

(Soluțiile jocurilor apărute în numărul trecut)

Vînătorii și umbrele

Vînătorii și umbrele lor : 1-14 ; 3-16 ; 5-18 ; 9-10 ; 11-6 ; 13-2 : 15-8 ; 17-4.

Vînătorul nr. 7 nu are umbră ; umbra nr. 12 nu se potrivește nici unei siluete.

Care e fragmentul ?

Fragmentul 4

DOUĂ DIN DOUĂSPREZECE

Zece figuri sînt alcătuite din patru elemente la fel, iar două (3 și 8) nu au decît două elemente la fel.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

LA CIRC

ORIZONTAL : Serie — Manole — CB — Telefon — X — Hrib — Rulment — Eis — D — Saa — Aa — Le — Eire — Dejt — Atelaj — E — Cai — Alag — Ilău — C — Ațe — Ospătari — Regina — Neta — A — Avana — Nova — Banal — Catran — Intrepida — Ra.

IARNA PE ULIȚĂ

ORIZONTAL : Coșbuc — Rece — Avar — Crivăț — Zidar — Opera — Id — Delmar — Mia — Sea — Ape — Iureș — Nica — R — Drum — S — Tu — Nea — Esenin — Guițat — Rani — Ac — Isac — Rar — Viscol — Tije.

UMOR STRĂIN

— Stă așa pentru că vrea să se lase de fumat...

— Ah, nu acela care are ochi albaștri...

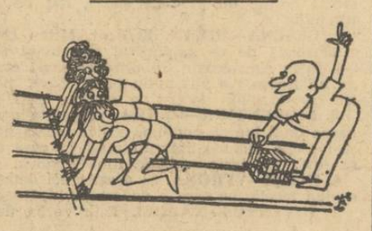

Fără cuvinte

— Trebuie să termin convorbirea, căci am impresia că am uitat fierul de călcat în priză...

— Nu i-am făcut nimic, i-am spus numai că la noi, bărbații sînt aceia care spală vasele...

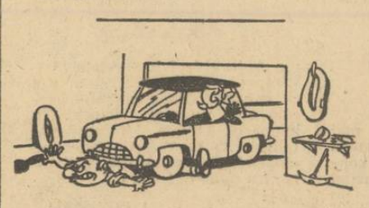

— Vino să vezi, dragă, am reușit să bag mașina în garaj fără ajutorul cuiva...

PENTRU AMATORII SPORTURILOR DE IARNĂ

și pentru cei ce apreciază farmecul montan, INTREPRINDEREA DE TURISM, HOTELURI ȘI RESTAURANTE BUCUREȘTI, organizează excursii :

1) CU AUTOCARELE :

BUCUREȘTI — SINAIA — PREDEAL

Cu plecare din cartierele :

— TITAN — complex A. 8 restaurant MINIȘ
— BERCENI — B-dul Metalurgiei — centrala telefonică
— DRUMUL TABEREI — cinematograful FAVORIT
— PIAȚA PALATULUI R.S.R. — restaurantul CINA
Costul excursiei — 67 lei

BUCUREȘTI — SINAIA — PREDEAL — POIANA BRAȘOV

Cu plecare din :

— PIAȚA PALATULUI R.S.R. — restaurantul CINA
Costul excursiei — 77 lei
Plecările au loc în fiecare duminică, la orele 7,00, iar în costul biletului, care se achită DIRECT LA AUTOCAR, este inclus și dejunul.

IMPORTANT : Cei ce doresc să-și rezerve locuri din timp, se pot înscrie și achita costul excursiei, la filialele de turism din Calea Victoriei nr. 100 și B-dul Republicii nr. 68, plecarea autocarelor urmînd a se face din Piața Unirii.

2) CU TRENUL PE ITINERARIILE :

BUCUREȘTI — SINAIA — BUȘTENI — PREDEAL

— de 1 zi —
Cu plecări în fiecare duminică din :
● GARA DE NORD la orele 5,12
● GARA BASARAB la orele 8,00
Costul excursiei — 37 lei

BUCUREȘTI — SINAIA — BUȘTENI — PREDEAL

— de 1 ½ zile —
Cu plecări în fiecare simbătă din GARA DE NORD, la orele 14,58.
Costul excursiei — 87 lei.

LA CABANELE DE PE VALEA IALOMIȚEI ȘI VALEA PRAHOVEI — de 1 ½ zile, organizate și la cererea colectivelor din întreprinderi, instituții, școli și facultăți :

CU AUTOCARELE :

BUCUREȘTI — SINAIA — PREDEAL — POIANA BRAȘOV

— de 1 ½ zile —

Înscrieri și informații la filialele de turism din Calea Victoriei nr. 100 și B-dul Republicii nr. 68 — Telefon 15.74.11 și 14.08.00

(5 734)

ŞAH

Karpov a cîştigat „duelul sicilian"

Invingindu-l cu 3-0 pe Lev Polugaevski (cele cinci remize nefiind luate în considerare), marele maestru Anatoli Karpov a reuşit să se claseze în faza superioară a meciurilor candidaţilor. La 22 de ani, Karpov îşi continuă astfel ascensiunea neîntreruptă spre vîrful ierarhiei şahiste — o ascensiune care impresionează atît prin şirul victoriilor cît şi prin virtuozitatea jocului prestat.

Confruntarea Karpov-Polugaevski a prilejuit şi un pasionant duel în domeniul teoriei deschiderilor. Ambii parteneri au pregătit un arsenal de deschideri incluzînd şi cîteva „arme secrete" — inovaţii menite să surprindă pe adversar. În mod special, ei s-au pregătit pentru partidele în care vor juca cu piesele negre şi vor trebui să anihileze avantajul adversarului de a putea orienta el lupta. În ceea ce-l priveşte, Polugaevski s-a hotărît, între altele, pentru reactualizarea unei variante mai rar utilizate din apărarea siciliană. În cazul, previzibil de altfel, că Anatoli Karpov, cu albele, va înainta la prima mutare pionul din faţa reginei : el a ales apărarea Nimzovici. Acum, după ce meciul s-a încheiat, e evident şi rezultatul duelului teoretic. În timp ce Karpov a izbutit să găsească chiar la masa de joc un antidot la surprizele pregătite de adversar, atunci cînd acesta din urmă a avut albele, Polugaevski, în schimb, cînd a jucat cu negrele nu a reuşit să-l egaleze pe adversarul său. Pe cînd în cele patru siciliene Karpov a reuşit să puncteze de trei ori !

Mutările caracteristice variantei Boleslavski — pe care dr. Octav Troianescu a analizat-o pe larg încă acum vreo 25 de ani în „Revista Română de Şah" ! — au făcut ca toate cele patru partide ale „duelului sicilian" să aibă aceleaşi nouă mutări : alb — **KARPOV**, negru — **POLUGAEVSKI 1. e4, c5 2. Cf3, d6 3. d4, c : d4 4. C : d4, Cf6 5. Cc3, a6 6. Ne2, e5** (mutarea lui Boleslavski specifică variantei este mai rar jucată deoarece slăbeşte poziţia negrului pe cîmpul d5) **7. Cb3, Ne7 8. 0-0, Nc6 9. f4.** În această poziţie, în prima siciliană, Polugaevski a jucat **9...Dc7** şi după o luptă animată jocul s-a încheiat cu remiză : **10. a4, Cbd7 11. Rh1, 0-0 12. Ne3, e : f4 13. T. : f4, Tfe8 14. Cd4, Ce5 15. Cf5, Cg6 16. Tf1, Nf8 17. Dd4 Ce5 18. Ng5, Cfd7 19. Tad1, Cc5 20. C : d6. N : d6 21. D : d6, D : d6 22. T : d6, Nd7 23. b3, Nc6 24. Nf3, f5 25. Ne3, C : e4 26. N : e4, f : e4 27. h3, Tad8 28. T : d8, T : d8 29. Rg1, Cg6 30. Ce2, Tf8 31. Td1, Ch4 32. Nc5, Te8 33. Ne7, Cf5 34. Td8, T : d8 35. N : d8, h5 36. e4, e3 37. Ng5, Ne4 38. a5, Rf7 39. Cc3, Nc2, 40b4, Cd6 41. e5, Ce4, 42. C : e4. N : e4** adversarii convenind asupra egalităţii. În următoarea siciliană, Polugaevski a încercat să obţină mai multă iniţiativă jucînd **13...Ce5** dar din manevrele poziţionale care au urmat albul a obţinut un joc mai bun. **14. Cd1, Tad8 15. Dg1, Td7 16. Td1, Te8 17. Cf5, Nd8 18. Cd4, Cg6 19.Tff1, Ce5 20. Nf4, Dc5 21. C : e6, D : g1x 22. T : g1, T : e6 23. Nf3, Ceg4 24. Tgf1, Nb6 25. Td2, Ne3 26. N : e3, C : e3 27. Tb1, Rf8 28. Rg1, Tc7 29. Rf2, Ce4 30. Td3, g5 31. h3,h5 32. Cd5 C: d5 33. T : d5, Ce5 34. c3, h4 35. Tbd1, Re7 36. Tld4, f6 37. a5, Tc6 38. Ne2, Rd8 39. e4, Re7 40. b4, Cg6 41. b5, a : b5 42. c : b, Tc2 43. b6x, Rd7 44. Td2, T: d2 45 T : d2, Te5 46. a6, Rc6 47. a7, Ta5 48 Nc4** şi, în faţa ameninţării Ta2, negrul cedează.

În partida a şasea a meciului, în care s-a jucat din nou siciliana, Karpov a arătat că între timp a mai „lucrat" şi el această variantă. După **13...Ce5**, nu a mai jucat ca în primele partide 14. Cd4 ci a găsit o întărire a jocului : **14. a5 !** După zece minute de gîndire, Polugaevski a răspuns **14...Kfd7.** A urmat **15. Tf1, Nf6 16. Cd5** (13 minute de gîndire) **N : d5 17. D : d5 ! !** şi negrului îi sînt acum necesare 61 de minute de gîndire (!) pentru a se hotărî să ia pionul ce i s-a oferit **17...D : c2 18. Cd4, D : b2 19. Tab1, Dc3 20. Cf5** (după 35 minute de gîndire), **Dc2 21. Tbe1, Cc5 22. C : d6, Ced3 23. N: d3, Cd3, 24. Tdl, Ch4 25. D: b7, Tab8 26. Da7, Dc6 27. Nf4, Ta8 28. Df2, Tad8 29. Dg3, Dc3 30. Tf3, De2 31. Tdf1, Nd4 32. Nh6, Cc6 33. Cf5, Db2 34. Ne1, Db5 35. Ch6, Rh8 36. C: f7x, T: f7, 37. Tf7, Nf6 38. Df2, Rg8 39. T: f6, g : f7 40. D : f6** şi negrul cedează.

În sfîrşit, în a opta partidă, în care Karpov a avut din nou albele, parcă fascinaţi de duelul lor sicilian, cei doi jucători au intrat în aceiaşi variantă, repetînd aproape fulgerător primele 14 mutări. După care tot Karpov este cel ce-şi surprinde adversarul cu o îmbunătăţire a jocului ! În această clipă, partida a fost decisă. În timp ce tînărul mare maestru din Leningrad a făcut o înaltă demonstraţie de precizie tehnică, Polugaevski a jucat pasiv, a pierdut mult timp meditînd — şi fără prea mare folos — pentru ca la mutarea a 23-a să se constate că Anatoli Karpov a gîndit cu 60 minute mai puţin decît adversarul său obţinînd şi o poziţie superioară

La mutarea a 40-a, Polugaevski a oprit ceasul de control şi l-a felicitat pe strălucitul său adversar.

U. VĂLUREANU

CONSULTA LENTE

de Valeriu MIRONESCU

În săptămîna aceasta, la F.R.F. s-au intensificat lucrările pregătitoare ale plenarei comitetului federaţiei. Comisiile însărcinate să elaboreze diferitele proiecte şi-au suflecat mînecile şi au făcut o treabă fructuoasă, cel puţin astfel mi s-a părut mie prin raport cu modul în care-şi începuseră activitatea. Schimbarea şi roadele le-au provocat două elemente noi : primul, participarea, nu de formă ci efectivă, a imputerniciţilor cluburilor la lucrările comisiilor ; al doilea, atitudinea, de astă dată, foarte receptivă a membrilor biroului federaţiei care au condus dezbaterile asupra diverselor aspecte ale activităţii fotbalistice. Drept urmare a confruntării punctelor de vedere iniţiale cu cele din viaţa reală a fotbalului şi a cluburilor lui, au apărut importante clarificări şi chiar s-au pus la punct unele concluzii care, toate, presupun, vor fi aşezate pe masa de lucru a biroului federal înainte de a primi cale liberă pentru plenara comitetului. Însă, ca să nu ne furăm căciula, ar trebui să recunoaştem că la unele chestiuni importante nu s-au conturat încă răspunsuri ferme, iar, în plus, sînt şi alte cîteva care cer rezolvări dincolo de competenţele F.R.F.

O zicală veche a latinilor începe prin Consulta lente, **ceea ce înseamnă aproximativ să nu te grăbeşti cînd iei hotărîri sau, mai pe vorba poporului, graba strică treaba. Am intîrziat doi ani de zile în privinţa convocării comitetului, n-are rost să ne grăbim acum cu cîteva săptămîni, tocmai acum cînd se limpezesc unele treburi, iar C.N.E.F.S. şi F.R.F. întreprind totul pentru perfecţionarea formelor de activitate fotbalistică. Consulta lente. Cluburile, precum şi diferitele categorii fotbalistice, de exemplu, jucătorii, pot aduce repede încă multe contribuţii preţioase. Deci, să nu ne pripim în a lua hotărîri, iar cînd le va adopta comitetul federaţiei, să ne călăuzim după partea a doua a zicalei despre care aminteam — odată ce te-ai oprit asupra acelei decizii care îţi se pare mai bună, du-o rapid la îndeplinire ! Celeriter effice !**

Am participat zilele trecute la lucrările cîtorva dintre comisii, mai întîi la aceea care discută proiectul de regulament privind jucătorul de performanţă şi proiectul noului regulament de transferări. Intervenţiile reprezentanţilor cluburilor „U" Cluj, F.C. Petrolul, C.S.M. Reşiţa, S.C. Bacău, U.T.A. s-au arătat interesante şi utile pentru îmbunătăţirea formei proiectului, de asemenea, punctele de vedere ale lui Mircea Lucescu, din păcate, singurul jucător de faţă la şedinţă. Cum discutarea proiectului de regulament pentru transferări a fost aminată, s-a făcut propunerea ca la acea şedinţă să fie invitaţi şi alţi jucători spre a lua cuvîntul într-o chestiune ce-i priveşte. În această din urmă idee, mi se pare interesant să semnalez cititorilor intenţia de a se constitui pe lîngă F.R.F. un colegiu al jucătorilor, de competenţă consultativă.

Dacă la comisia despre care v-am relatat, transferările n-au fost dezbătute sub nici o formă, în schimb, a doua zi, o altă comisie s-a ocupat pe larg de principiile relaţiilor dintre grupări şi jucători, inclusiv transferările. E vorba de comisia ce are drept preocupare îmbunătăţirea activităţii cluburilor şi elaborarea unui proiect cu această temă. De altfel, nu s-a produs, cum s-ar putea crede, vreo depăşire a limitelor, fiindcă, la fiecare dintre comisii, s-a observat o interferenţă a temelor, atît de puternică încît mă întreb dacă trebuiau separate subiectele respective, părţi ale unui singur întreg.

Delegaţii de la Steagul roşu, Jiul, Universitatea Craiova, Dinamo, Politehnica Timişoara, Sportul studenţesc, F.C. Constanţa, Steaua, F.C. Petrolul şi Metalul Bucureşti au dezbătut în adevăratul înţeles al cuvîntului diferite chestiuni, mai ales problema autofinanţării cluburilor. S-au confruntat opinii foarte diferite ; totuşi, pînă la urmă, e interesant că toată lumea s-a declarat de acord cu finanţarea grupărilor din surse proprii ! Mai mult, toţi au declarat că grupările pe care le reprezintă se pot autofinanţa. Ca regula să fie viabilă şi dovedită, a existat şi excepţia de rigoare — delegatul F.C. Petrolului se îndoia de posibilităţile clubului său în această privinţă. Care ar fi principalele surse de alcătuire a bugetelor după părerile oamenilor de la cluburi ? Întîi, încasările de la meciurile pe terenuri proprii (de ce nu, în scop de cointeresare, şi o cotă de la meciurile „în deplasare" ?), cotizaţiile membrilor, contribuţiile suporterilor ; apoi, atribuirea echitabilă către cluburi a banilor proveniţi de la Pronosport şi T.V. ; în sfîrşit, reducerea cheltuielilor actuale, din păcate, în această preocupare firească fiind cuprinsă şi desfiinţarea echipelor zise de tineret-rezerve.

Propun cluburilor divizionare să gîndească asupra echipelor „de rezerve-tineret", să le cîntărească avantajele şi dezavantajele, să discute posibilităţile de menţinere a lor într-un cadru altfel conceput, normal. Şi în cazul acesta, experienţa fotbalului ne recomandă Consulta lente...

Suedeza Pia Grengman, în vîrstă de numai 19 ani, este prima femeie din lume antrenoare de hochei pe gheaţă. Ea antrenează echipa I. K. Fredikshavn din oraşul cu acelaşi nume din Danemarca.

8, 9, 10... OUT!

● Dublele întîlniri cu echipele lugoslaviei şi R. D. Germane ● Monzon sau Napoles ? ● Tonna, un nou campion ● Clay cel mai bun boxer al lunii ianuarie ● Urtain suspendat

de Paul OCHIALBI

● **BOXERII** noştri fruntaşi transpiră în aceste zile la antrenamente. „Oamenii de colţ" T. Niculescu şi C. Ciucă, urmăresc cu atenţie pregătirile echipei de tineret pe care o vom alinia la campionatele europene de la Kiev. Cadeţii vor susţine în zilele de 15 şi 17 februarie la Belgrad şi, respectiv, într-un oraş care urmează să fie stabilit, două meciuri de verificare în compania formaţiei similare din ţara vecină. Antrenorii s-au oprit asupra formaţiei : **P. Dragu, Niţă Robu, C. Buzduceanu, Fl. Ghiţă, V. Cimpoieşu, P. Istrate, V. Didea, M. Simon** şi **Şt C. Dafinoiu** (o singură rezervă va face deplasarea : I. Papuc). Seniorii „dirijaţi" de cuplul Ion Popa — Petre Ţîhai vor întîlni la 8 şi 10 martie la Bucureşti şi respectiv, Galaţi replica echipei R.D. Germane care recent a terminat la egalitate (10-10) cu formaţia Poloniei. Pentru meciul din sala Floreasca au fost selecţionaţi : **M. Aurel, C. Gruescu, Lăzăr Marian, G. Pometcu, Simion Cuţov, Calistrat Cuţov, S. Mihalcea, Florea Ştefan, Alec Năstac, I. Gyorffi** şi **Ion Alexe.** La Galaţi va evolua următoarea formaţie : **Ganea, Ibrahim, Tone, Ciochină, Vladimir, Dobrescu, Ilie Tirilă, Sandu Tirilă. Croitoru** şi **Lehăduş.** După cum se vede în formaţie apar nu mai puţin 5 gălăţeni.

● **ASTĂ SEARĂ** la Puteaux în apropiere de Paris noul manager de box şi om de culise, actorul francez de cinematograf Alain Delon va prezenta în ring pe celebrii Carlos Monzon (Argentina) şi Jose Napoles (Mexic) care-şi dispută titlul mondial al „mijlociilor" deţinut de argentinean. Monzon, în vîrstă de 31 de ani, neînvins din 1964, va încerca să-l surclaseze pe campionul lumii la semimijlocie. El a declarat : **„A fost un zvon lansat de ziarişti că abandonez boxul. Îl voi învinge net pe Napoles, apoi mă voi bate cu Valdez şi cu exrugbistul Mundine. N-a sosit încă momentul retragerii".** Napoles (33 de ani) la rîndul său a declarat că cunoaşte perfect stilul lui Monzon şi că în pofida faptului că este mai uşor decît boxerul argentinean cu 3 kg totuşi îl va depăşi la capitolul „viteză". În orice caz un meci mare care este aşteptat cu legitim interes.

● **ÎN 1969** la Saint Briec cu ocazia meciului România-Franţa, mijlociul francez Gratienn Tonna îl învingea prin abandon pe reprezentantul nostru Gh. Ghivăr. Călătorind în tren de la Saint Briec la Paris cu Tonna, acesta îmi spunea : „Nu voi trece niciodată la profesionism". Tonna nu s-a ţinut de cuvînt. El a abandonat de mult „hermina albă" astăzi fiind campion al ţării sale.

● **W.B.A. l-a** desemnat pe Clay cel mai bun boxer din lume pe luna ianuarie. În clasamentul recent întocmit de acest for la cat. grea primele 6 locuri sînt ocupate de următorii boxeri : Foreman, Clay, Norton, Frazier, Quarry şi Lyle, învinsul lui Alexe ca amator. Clay a refuzat oferta de a-l întîlni pe Bugner (Anglia) la München. El a spus că se odihneşte şi apoi îşi va relua antrenamentele deoarece urmează să se bată pentru titlul mondial. Clay a arătat că Norton îl va învinge pe Foreman la 25 martie.

● **PENTRU** tentativă de a frustra fiscul de anumite taxe, boxerul spaniol **Jose Urtain,** fost campion al Europei la „grea" a fost suspendat de forul său pe o perioadă de o lună. El va trebui să achite şi o amendă de 20.000 de pesetas.

● **LA ÎNCHIDEREA** ediţiei : **Salutară numirea în biroul federal a foştilor campioni N. Linca şi M. Dobrescu, precum şi a activiştilor de sport D. Ivan (Constanţa) şi Th. Oprică (Galaţi).**

RUGBI

● **FARUL CONSTANŢA** va pleca într-un turneu în Tara Galilor, unde va juca 4 meciuri. Primul joc va avea loc la 9 februarie cu Bonymaem, la 12 februarie va întîlni echipa R.C.F. Swansea, la 15 februarie pe Faibach, iar la 18 februarie echipa R.C.F. Kenfiug N.C. Din lotul care se deplasează fac parte internaţionalii : Gh. Dumitru, Petre Florescu, Petrică Motrescu, Ion Marica, Dumitru Muşat, Mihai Bucos şi fostul internaţional Gh. Dărăban.

● **COMISIA DE DISCIPLINĂ** a suspendat pentru atitudine necuviincioasă la adresa observatorului federal pe jucătorul Dan Talpă de la Ştiinţa Petroşani pînă la 25 martie. Ghiţă Iosif de la „Portul" Constanţa a fost suspendat pentru un an, pentru lovirea adversarului şi injurii aduse arbitrului, iar Constantin Fîntînă de la „Portul" Constanţa, a fost suspendat pe 10 luni pentru lovirea adversarului.

M. NICULESCU

Poşta rotundă

de Ion BĂIEŞU

VINTILĂ JULEA, Craiova : „Dezordinile de pe stadioane, huiduielile şi insultele aduse arbitrilor de cele mai multe ori se datorează necunoaşterii regulilor de joc. Foarte mulţi dintre spectatorii gălăgioşi n-au ţinut niciodată în mînă un regulament al jocului de fotbal ; cu toate acestea, se consideră mari cunoscători, deoarece... în fotbal toată lumea se pricepe.

Şi, ceea ce e mai regretabil, o parte din jucători incită spectatorii prin protestele şi gesturile lor, şi asta tot din cauza necunoaşterii regulilor de joc. Mi-aduc aminte — e mult de atunci — că într-o discuţie cu un student, jucător de divizia A, după ce i-am dat să citească regulamentul de joc, acesta a exclamat : „Şi cînd mă gîndesc de cîte ori am protestat la deciziile arbitrilor !"

Şi atunci cînd şi arbitrii interpretează diferit regulile de joc, confuzia spectatorilor este şi mai mare. Şi acest lucru se complică şi mai mult cînd o interpretare greşită poartă girul Colegiului Central al Arbitrilor. Iată despre ce e vorba : acum un an, un an şi jumătate a apărut un articol semnat de unul din arbitrii de frunte, membru în Colegiul Central al Arbitrilor, din care citez din memorie : „...dacă mingea pasată unui coechipier aflat într-o poziţie de ofsaid a fost atinsă de un apărător advers înainte ca arbitrul să fluiere, ofsaidul nu mai poate fi penalizat deoarece mingea vine de la adversar".

Această interpretare e fundamental greşită, aşa cum voi demonstra mai jos. De ce am lăsat să treacă atît de mult timp ? Nu am crezut că este posibil ca nici un arbitru român să nu ia o atitudine faţă de o atît de evidentă greşeală.

Înainte de a comenta cele de mai sus, e bine să redăm art. 11, care tratează ofsaidul : „Un jucător este afară din joc (ofsaid) dacă el se află mai aproape de linia porţii adverse decît mingea, în momentul cînd aceasta îi este trimisă, cu următoarele excepţii : a) dacă jucătorul se găseşte în propria sa jumătate de teren ; b) dacă are cel puţin doi jucători mai apropiaţi decît el de propria sa poartă ; c) dacă mingea a fost atinsă sau jucată de un adversar ; d) dacă primeşte mingea direct într-o lovitură de poartă, lovitură de colţ, aruncare de la margine, minge de arbitru".

În buletinul informativ al Colegiului Central al Arbitrilor nr. 9/1973 în articolul „Unele aspecte ale art. 11 ofsaid", arbitrul internaţional Cornel Niţescu spune : „...apărătorul ratînd intercepţia, loveşte mingea deviind-o la un adversar, care se găseşte în poziţie de ofsaid, acesta în mod automat nu mai poate fi penalizat, deoarece mingea a fost jucată ultima oară de un adversar". Ceva mai înainte, însă, tov. Niţescu ţinuse să precizeze : „Trebuie să reţinem faptul, care de multe ori este uitat, că momentul hotărîtor în penalizarea poziţiei de ofsaid este acela cînd mingea se trimite unui coechipier şi nu momentul cînd acesta primeşte mingea".

În concluzie, interpretarea dată de Colegiul Central al Arbitrilor este eronată, deoarece :

1. Poziţia de ofsaid se judecă în momentul plecării mingei. Dacă arbitrul de tuse n-a semnalat la timp, sau arbitrul de centru n-a fluierat la timp, timp în care mingea a fost atinsă de adversar, nu justifică nepenalizarea infracţiunii. E nejust ca o echipă să sufere pentru o greşeală a arbitrilor.

Nefluierarea la timp este justificată, reacţiile arbitrilor nefiind întotdeauna instantanee, iar uneori întîrzierea este necesară pentru a nu frîna cursivitatea jocului (adică se aşteaptă cîteva fracţiuni de secundă să vadă dacă mingea a fost interceptată sau nu).

2. Spiritul în care a fost conceput şi redactat regulamentul de fotbal nu este de a favoriza pe cel ce greşeşte.

3. Prin minge de la adversar se înţelege o minge trimisă dintr-o greşeală a apărării, nu dintr-o deviere a mingii trimisă de atacători.

Deşi chestiunea ridicată de dv. este cu precădere tehnică, o supunem atenţiei arbitrilor şi specialiştilor, mai ales pentru că ofsaidul este pricina atîtor neînţelegeri şi nenorociri. Să sperăm că arbitrii înşişi îşi vor spune cuvîntul.

ANGHEL DUMITRU, com. Chişcani, jud. Brăila : „Nu critic orientarea antrenorilor naţionalei noastre de fotbal în stabilirea lotului pentru acest sezon. Sper, însă, că nu-i definitiv şi că pe parcurs, în funcţie de rezultatul testărilor şi al randamentului jucătorilor, antrenorii vor proceda just la înlocuirea celor ce nu vor convinge.

N-are importanţă, în fond, dacă aş avea ceva de spus cu privire la actualul lot. Deşi e de presupus că nu optez pentru fiecare în parte din cei şaptesprezece, n-am calitatea de a sugera înlocuirea unuia cu altul pe care îl prefer, sau pe care îl consider mai valoros. Îmi exprim însă o părere : socotesc că este cazul a se renunţa la serviciile lui Răducanu la lot şi înlocuirea lui cu un altul.

Cum mi-aş apăra punctul de vedere ? Posibil ca Răducanu să fie talentat. Nu susţin cu convingere acest lucru, dar nici asta n-are importanţă. Faptul că Răducanu a figurat în poarta echipei naţionale sau a echipei de club şi astfel ne-a reprezentat culorile în diferite întîlniri internaţionale de-a lungul a cîtorva ani, nu trebuie să ducă strict la ideea că fără acest jucător naţionala se va poticni. Cred că dimpotrivă. Nu pricep, deşi îl urmăresc şi eu ca atîţia alţii, de la afirmare, ce anume calităţi îi conferă dreptul de a emite pretenţii la locul său în naţională, loc care, pare-se, a devenit „tabu". El este lipsit de seriozitatea necesară, atît de necesară în abordarea unui meci.

Prin gabaritul şi „originalitatea" sa în poartă, prin numerele „a la Răducanu" cu care ne „distrează", a făcut boacăne care ne-au ţinut pe mulţi cu sufletul la gură.

Nu afirm că nu şi-ar putea îndrepta comportamentul şi maniera de joc. Dar pînă una-alta acest lucru cere timp... Şi avem şi noi nervii noştri. Să ne creadă sincer. Urmăriţi-l, sau, mai lesne, faceţi apel la memorie. În timpul aceluiaşi meci îl veţi vedea adesea în două ipostaze diferite. Dacă echipa îi e condusă, rămîne mofluz în perimetrul porţii. Dacă conduce, e plin de încîntare şi suprafaţa lui de joc se măreşte hiperbolic.

N-ar trebui ca acesta să constituie argumentul chemării lui la lot. Şi dacă reţin eu, a fost acuzat de cîteva ori de a fi avut niscai abateri de la conduita sportivă. Chiar pe nimeni nu deranjează ? Şi mă întreb eu : Angelo Niculescu îl va fi găsit asa, netam-nesam, nod în papură de l-a ţinut pe tuşă în Mexic ?"

Răducanu rămîne jucătorul cel mai discutat şi contestat din naţionala veche şi cea actuală. Eugen Barbu a purtat chiar o vehementă campanie împotriva selecţionării sale. Dar, atît Angelo Niculescu cît şi Valentin Stănescu, nu renunţă la el. De ce ? E vorba de o superstiţie ? Aşa am fost înclinat să cred şi eu. Adevărul este că o bună parte din jucătorii naţionalei noastre au încredere în el, îl simt în spatele lor. Răducanu are şi o altă calitate : el întreţine o atmosferă plăcută şi destinsă în lot, ştie să risipească crisparea colegilor săi. Îmi aduc aminte că, înaintea unui foarte important meci al naţionalei noastre de acum cîţiva ani, Dumitrache a declarat deschis : „Eu nu joc fără Tamango ; fără el sînt convins că pierdem".

Dar mai e şi un alt motiv pentru care, probabil, Valentin Stănescu l-a inclus în actualul lot : îmbolnăvirea lui Iordache. M-a mirat, însă, faptul că selecţionerul n-a avut curajul să-l încerce pe Bathori de la Satu Mare, despre care se spune că e un fenomen.

VIAŢA STADIONULUI

VALCAREGGI: „Sper ca Squadra Azzurra să dispute finala"

de Eftimie IONESCU

Jucătorii italieni scăpau cu greu de furia suporterilor, atunci, la întoarcerea acasă, în zilele lui iulie 1966, după eşecul de proporţii de la „World Cup", cînd fuseseră eliminaţi de selecţionata R.P.D. Coreene. Nici directorului tehnic, Edmundo Fabbri, nu i se rezervase alt tratament. Săptămîni de-a rîndul în peninsulă au continuat atacurile dezlănţuite de întreaga presă împotriva lui. Forţată de evenimente, federaţia din Roma a decis să încredinţeze, provizoriu, conducerea echipei naţionale lui Ferruccio Valcareggi, antrenor în cadrul corpului său tehnic, care împărţea responsabilitatea cu directorul tehnic, de pe atunci, al lui Internazionale, Helenio Herrera. Comunicatul federal vorbea chiar de un termen : trei luni, precizîndu-se că în primăvara lui 1967 se va alege selecţionerul titular. La cîteva săptămîni după numirea sa, Helenio Herrera s-a retras. Şi „nonno Valcareggi" — „Moşul Valcareggi", cum i se spune — a rămas singur. Pentru cele cîteva săptămîni prevăzute. Ei bine, provizoratul acela durează, iată, de aproape opt ani ! Declarat de absolut toate anchetele şi referendumurile drept antrenorul nr. 1 al anului 1973, la categoria selecţionerilor naţionali, inclusiv în clasamentele revistei noastre, Valcareggi pregăteşte acum campania „Weltmeisterschaft" Atît pentru a împărtăşi cititorilor noştri cîteva dintre secretele longevităţii sale în acest post cît şi în privinţa apropiatei probe mondiale, i-am solicitat cîteva scurte opinii, pe aceste două subiecte.

Valcareggi vorbeşte astfel despre nescrisele legi ale muncii de selecţioner : „Cînd ai de ales unsprezece oameni din cel puţin o sută, sportivi cunoscuţi, cu suporterii lor, trebuie să demonstrezi două calităţi principale : fermitate şi corectitudine. În atîţia ani de cînd formez echipa naţională a trebuit să sacrific, cu durere în inimă, zeci de fotbalişti dotaţi. Pentru că am procedat totdeauna fără nici un gînd ascuns, pentru că am spus totdeauna şi jucătorilor şi conducătorilor adevărul în faţă, nu am avut de suferit. Dimpotrivă. Primii care m-au înţeles şi m-au susţinut erau tocmai jucătorii scoşi din echipă. Idealul e ca formula echipei naţionale să nu sufere totale sau bruşte remanieri. În asemenea cazuri, numai printr-o întîmplare ea se menţine la nivelul marilor performanţe. Eu am avut dintotdeauna un nucleu, o coloană vertebrală. Nu m-am uitat la actul de naştere al jucătorului, ci la randamentul lui. Joacă cel mai bine în postul de libero Burgnich, deşi are 34 de ani ? El e titularul. Dacă Juliano, de pildă, n-a mai făcut faţă pretenţiilor, a plecat din lot, deşi e mai tînăr ca Burgnich. Sau Landini, sau Bertini, sau atîţia alţii. Naţionala nu e echipa tinerei sau experimentatei generaţii, ea e o SELECŢIONATĂ a tuturor forţelor fotbalistice. Ce e important ? Important e ca întotdeauna, de la jucătorul nr. 16 de pe lista lotului şi pînă la nr. 22 să ai pe titularii viitorului. Pe care să-i pregăteşti neîncetat, să-i rodezi, să-i struneşti, astfel ca înlocuirile inevitabile, ca însuşi cursul vieţii — să nu-ţi zdruncine mecanismul echipei. Altfel se va lucra în salturi, cu măsuri pripite, de moment, se vor sacrifica veritabile valori sau se vor pierde cele mai dotate elemente în ascensiune. Eu aşa am lucrat şi lucrez şi nu am regretat. Iată, mulţi din generaţia Mexicului sînt şi acum admirabili — Burgnich, Riva, Rivera, Mazzola, Facchetti — după cum premianţii noii serii — Cappello, Benetti, Sabadini, Bellugi, Chinaglia, Pulici, Cassio, — sînt la înălţime. Pe umerii amblor generaţii se va sprijini reprezentativa la noul campionat al lumii".

Despre Weltmeisterschaft, Valcareggi face o avansronică rapidă, astfel : „Misiunea cea mai uşoară va fi a selecţionatelor R. F. Germania şi R. D. Germane. În a doua grupă, Brazilia şi Iugoslavia sau Spania vor ocupa primele două locuri. Grupa a treia va reveni Olandei, sub impulsul lui Cruyff ; locul doi mi se pare rezervat mai degrabă uruguayenilor decît bulgarilor sau suedezilor, numai pentru plusul lor de experienţă. Cred că meciul Polonia—Argentina, care se vor întîlni primele, vă lămuri multe lucruri. Consider că selecţionata Poloniei are mai mari şanse. Noi vom căuta să punctăm spre a ajunge în faza semifinalelor unde anticipările mele văd astfel constituite grupele : A — R. F. Germania, Iugoslavia (Spania). Olanda, Polonia. B — R D. Germană, Brazilia, Uruguay. Italia. Sper ca „Squadra azzurra" să dispute finala. Acesta e visul nostru"...

Colţul auto

Sfaturi în... doi timpi

● **Pneurile** — iată unica „legătură cu pămîntul" a automobilistului. De starea lor depinde într-o măsură considerabilă siguranţa circulaţiei. În consecinţă vom utiliza numai pneuri în stare bună pe care o vom verifica cu regularitate, la 1—2 luni sau 2—3 000 km. De asemenea, vom verifica frecvent presiunea pneurilor, mai ales înainte de drumurile lungi. Să nu uităm : pneurile de pe aceiaşi osie trebuie să aibă şi presiune identică. Presiunea se verifică atunci cînd pneurile sînt reci.

● **Frînele** — fac parte din „organele vitale" ale maşinii. Reglarea lor corectă, periodică, este o condiţie obligatorie. Şi dacă pe timp de vară, micile imperfecţiuni pot trece neobservate, pe timp rece, nefavorabil, cu aderenţă slabă, orice dereglare poate produce derapaje periculoase. Deci...

Din „secretele" aşilor volanului

Jackie Stewart (campionul lumii în 1969, 1971, 1973) : „Maşina e la fel ca omul — tratată prost, se răzbună. Şi un sfat de ordin general, dar poate mai important decît toate : s-ar putea să fiţi un conducător auto bun, capabil să se descurce în situaţii dintre cele mai dificile. Amintiţi-vă, însă, că nu toţi au aceste calităţi. Nu supraestimaţi abilitatea în conducere şi reflexele altora. Fiţi prevenitori faţă de ei şi... veţi profita dv. !"

O normă de circulaţie ilustrată

În mers : Art. 50 prevede obligaţia respectării restricţiilor de viteză, specificîndu-se în mai multe puncte, cazurile exprese. Printre ele, la litera k. „pe timp de ceaţă, ploi torenţiale şi ninsori abundente". Nerespectarea acestei prevederi constituie contravenţie şi se pedepseşte conform art. 127 lit. b. **Sancţiuni :** amendă de la 60 la 300 de lei.

Ce nu prevăd normele legale

Conducerea cu încălţăminte potrivită. În cîteva accidente din ultima vreme s-a constatat drept cauză greşeala de conducere, determinată de... încălţăminte periculoasă ! Este vorba de acele încălţări cu tălpi „ortopedice" şi tocuri înalte, care prin grosimea lor împiedică „simţirea" pedalelor, iar uneori se împiedică de acestea, tocmai în fracţiunea de secundă în care o frînă sau o accelerare ar fi fost salvatoare. La fel de periculoase s-au dovedit şi sandalele nefixate prin barete. Soluţia — o pereche de încălţări potrivite, păstrate permanent în maşină şi folosite pentru conducere.

Cum economisim benzină

● **Un mers constant,** cît mai apropiat de **viteza economică,** iată, unul din „secretele" convertibile în... litri de benzină economisită. Se apreciază, în general, că viteza economică este de circa 2/3 din viteza maximă pentru autoturisme şi 1/2 din viteza maximă — pentru autocamioane.

● **Frînarea** influenţează considerabil consumul de combustibil. S-a stabilit experimental că trei frînări la un kilometru măresc consumul cu 25 la sută, iar cinci frînări pe kilometru pînă la 50 la sută. Conducerea economică, mai ales în oraş, presupune alegerea traseului care necesită mai puţine frînări şi circulaţia cu viteze potrivite, anticipînd reducerea vitezei şi efectuînd-o prin ridicarea din timp a piciorului de pe pedala de acceleraţie. Un bun conducător foloseşte pedala de frînă în mod excepţional şi cît mai scurt.

Curiozităţi auto

Un „autostopist" original şi-a făcut apariţia pe una din şoselele din preajma Parisului, spre amuzamentul ocupanţilor autovehiculelor, care, însă, au preferat să... nu deschidă, deziluzionînd pe sociabilul Moş Martin.

Aflaţi că...

● **Autovehiculele speciale** (Salvare, pompieri, miliţie, maşini cu gabarite depăşite, automacarale etc.) au fost dotate cu lămpi cu lumină intermitentă („licurici") de diferite culori — albastră pentru miliţie, galbenă pentru pompieri etc.

I. BUTNARU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 10 FEBRUARIE 1974

1. **CAGLIARI—FOGGIA.** Nici una dintre echipe nu se găseşte într-o formă prea bună, dar amîndouă sînt dornice de reabilitare. Se pare că echipa locală deţine un plus de şansă, dat de avantajul terenului.

2. **CESENA—MILAN.** Evident, Milan traversează o perioadă de criză, punctul culminant fiind acel 0-6 de la Amsterdam. În ultimele două etape echipa lui Rocco s-a pus puţin pe picioare, motiv pentru care opinăm pentru un rezultat egal.

3. **FIORENTINA—GENOA.** Angajată pentru ocuparea unui loc pe podium, echipa locală nu va lăsa să-i scape victoria într-un meci în care adversara sa este modesta echipă din Genova.

4. **INTER—VERONA.** Şi acest meci detaşează net echipa locală, pe care o vedem învingătoare sigură.

5. **JUVENTUS—NAPOLI.** Este vorba de derbiul etapei, este vorba de un meci în care se confruntă două formaţii de prestigiu, cu atacuri productive şi apărări sigure. Juventus are prima şansă, dar Napoli aspiră la un rezultat de egalitate.

6. **LANEROSSI—BOLOGNA.** Destul de dificil meciul pentru echipa din Vicenza, cu o singură victorie în 16 etape, posesoarea unei linii ofensive care marchează greu goluri. Bologna, specialistă a meciurilor nule, poate obţine cel puţin un punct.

7. **ROMA—TORINO.** Ni se pare a fi un meci deschis oricărui rezultat, chiar dacă sîntem înclinaţi să acordăm o minimă şansă gazdelor.

8. **SAMPDORIA—LAZIO.** Grea situaţie pentru echipa Sampdoria, deţinătoarea ultimului loc, care întîlneşte pe lidera clasamentului, într-un moment cînd aceasta se pare că a atins forma maximă. Un rezultat egal ar însemna foarte mult pentru gazde.

9. **BRINDISI—AVELLINO.** În mod normal Brindisi trebuie să cîştige. Dar, este bine să ne gîndim şi la o egalitate, rezultat foarte frecvent în campionatul italian, mai ales în divizia B.

10. **CATANIA—PERUGIA.** Echipa locală este favorită netă în faţa unei formaţii

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVIII Nr. 854—Sîmbătă 16 februarie 1974—8 PAGINI 1,50 LEI

Organismul uman... o sursă de curent electric?

Metodă originală de investigare a unor specialiști români de la Centrul pentru protecția și igiena muncii al Ministerului Chimiei.

Mărturii despre un cataclism cosmic din preistorie?

O descoperire senzațională și de-a dreptul tulburătoare, în desișurile junglei boliviene : „însemnări" făcute în urmă cu 10 000—30 000 de ani.

(Relatările în pagina a 5-a)

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

UN DIALOG RODNIC

Eveniment internațional de o deosebită importanță, vizita pe care o face președintele Nicolae Ceaușescu în cîteva țări din Orientul Mijlociu constituie o nouă afirmare a preocupărilor majore ale României pentru promovarea destinderii și a păcii în lume, pentru statornicirea unor raporturi noi, de înțelegere și colaborare între state și popoare. Ea atestă, în același timp, bunele relații pe care România le întreține cu popoarele arabe și corespunde dorinței comune de intensificare a contactelor, inclusiv la nivelul cel mai înalt, de a dezvolta colaborarea multilaterală, în interesul reciproc al popoarelor noastre, al cooperării internaționale. Vizita reflectă și spiritul solidarității active cu toate forțele care luptă pentru dezvoltarea independentă a popoarelor, pentru transformări economico-sociale, pentru progres și pace, solidaritate care caracterizează toate actele de politică internațională ale României socialiste.

În acest context, programul acestor vizite cuprinde întîlniri și convorbiri cu conducătorii țărilor gazdă, întrevederi cu oameni politici, cu reprezentanți ai vieții economice, culturale, științifice, contacte nemijlocite cu cetățenii, cunoașterea muncii și realizărilor popoarelor respective. Tot acest ansamblu de activități politice are ca scop adîncirea și diversificarea legăturilor dintre țările și popoarele noastre pe cele mai diferite planuri, în interesul reciproc, precum și al cauzei colaborării, destinderii și păcii în lume.

La ora cînd aceste rînduri se tipăresc, ne este cunoscută atmosfera caldă, prietenească cu care a fost întîmpinată vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Republica Arabă Libiană, prima etapă a acestei importante călătorii. Cititorii noștri au aflat în detaliu din relatările presei cotidiene, ale radioului și televiziunii, cum s-au desfășurat întîlnirile și convorbirile dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Moamer El Geddafi, cordialitatea care a domnit permanent, prietenia cu care președintele României a fost primit pretutindeni în capitala țării, în întreprinderile și instituțiile care l-au avut ca oaspete. Întreaga ambianță a constituit o nouă și puternică demonstrație a stimei, simpatiei și admirației de care se bucură și în această parte a lumii, ca, de altfel, în toate țările pe care le-a vizitat, șeful statului român.

Bunele relații existente între România și Libia, ca și perspectivele lor de dezvoltare, ca urmare a recen-

CONTINUARE IN PAG. ②

„CERUL" DIN ADÎNCURI...

● „Metroul" minerilor de la Bocșa ● Paharul poate deveni uneori mai periculos decît silicoza ● Cînd este vorba despre o țigară, lucrurile nu sînt chiar atît de simple precum par ● Sub dealurile Bocșei, la 80 de metri și mai departe

Tradiția, descoperirile istorice de mai tîrziu susțin că pe meleagurile Ocnei de Fier și ale Dognecei mineritul este o îndeletnicire milenară. Nu știm exact dacă primele începuturi trebuie căutate într-o perioadă îndepărtată dinaintea erei noastre, sau mai tîrziu, în epoca romană. Este cert însă că la începutul secolului XVIII se aprinde focul primei vetre de metal. De atunci „foamea" după minereu a crescut continuu. Coloșii de metal ai Reșiței se hrănesc și acum cu minereul extras la Bocșa. Între timp, mina a dobîndit noi dimensiuni, s-a extins cu noi galerii și orizonturi, care totalizează pe puțin 300 de km. Deasupra și dedesubtul galeriei de bază, supranumită și „Ursoania", care face legătura subterană între Ocna de Fier și Dognecea, cale de aproape opt km. au apărut alte opt orizonturi, orînduite simetric la 40 de metri unul de altul. Dar săpăturile continuă. Deocamdată, s-a ajuns la 80 de metri, dar ele își vor croi mai departe drum spre măruntaiele pămîntului. Dealurile Bocșei își dezvăluie tainele, mereu noi și nebănuite. Chiar și acolo unde cu secole în urmă săpau străbunii minerilor de astăzi. Poate chiar dacii și romanii. Cu numai trei ani în urmă, geologii au trăit aici o adevărată revelație. În timp ce scormoneau după zăcăminte de fier, au descoperit altele de cupru, mult mai prețioase. Și încă un filon foarte bogat care a necesitat inclusiv o flotație aparte.

Minerii mai vîrstnici povestesc că aici se exploata cîndva și aur, dar ce folos că acesta nu era al lor. Despre aceasta vorbește și regretatul scriitor bănățean **VIRGIL BIROU**, în reportajele publicate cu aproximativ patru decenii în urmă. Este aceeași imagine jalnică despre viața minerilor pe care a zugrăvit-o cu atîta vigoare și realism **GEO BOGZA**, în a sa „Țară de piatră". Parcă nu-ți vine să crezi.

O scurtă convorbire telefonică și locomotivele cu troleu pornesc cu vagonetii printr-un „metrou" pînă afară în coasta dealului. Galeria este electrificată, iar ventilatoarele introduc încontinuu aer proaspăt de la suprafață.

Cu toate acestea, munca minerului nu este ușoară, este o muncă dură, bărbătească, de permanentă luptă cu rocile, cu necunoscutul. Ne-a mărturisit-o minerul șef de brigadă **MARIN MURA**, care nu împlinise încă 29 de ani, un tînăr mărunțel cu trăsături fine.

— Lucrez în abataj cel mai greu de la mina noastră. De fapt, niciunde aici în subteran nu se poate lucra cu mănuși. Nici chiar atunci cînd colecționezi acele minunate flori de mină. Mina rămîne pentru totdeauna „școală" a curajului și bărbăției. Mereu trebuie să înfrunți pieptiș muntele și acesta nu cedează cu una cu două. Dar și o „școală" a calmului și cumpătării. În mină, n-ai ce căuta, dacă ești supărat.

— Chiar nu v-ați supărat niciodată în cei zece ani de cînd lucrați în subteran ?

— Nu chiar așa. Oricum cel mai mult mi-au dat de furcă... fumătorii. O simplă țigară „fura" minerului cel puțin cinci minute. Or, acesta este timp prețios în abataj. Mai ales, cînd vrei să te situezi lună de lună în fruntea întrecerii socialiste.

Continuăm dialogul cu „ortacul" său de muncă **VASILE RUDĂREANU** care a petrecut în mină 13 din cei 31 de ani ai săi.

— Am lucrat un an și la suprafață că nu împlinisem încă vîrsta de 18 ani, dar pe aceasta nu-l mai pun la socoteală. Am venit dintr-un sat din Oltenia, m-am calificat la locul de muncă, iar mina m-a făcut om. Am învățat meseria de la minerii mai vîrstnici, iar acum calific și eu în brigadă, anual, 10—15 tineri.

I. MEDOIA

CONTINUARE IN PAG. ②

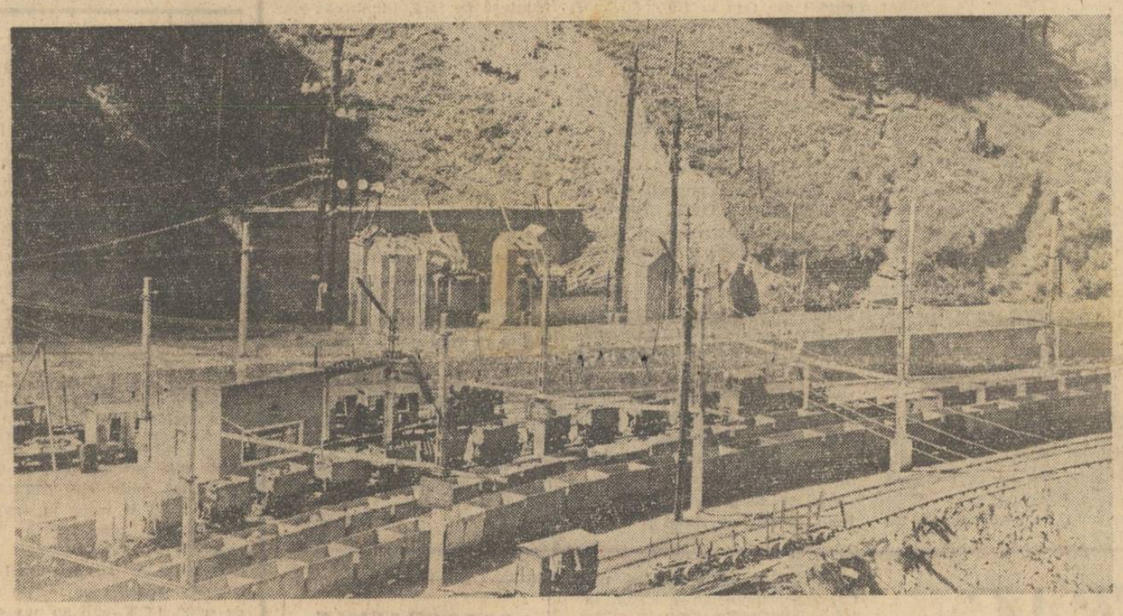

Noul tiraj electrificat de la mina Ocna de Fier

FOTO : Bartha ARPAD — Sf. Gheorghe

DEȘI N-AM VĂZUT CAPRELE NEGRE...

Ce poți afla de la un pădurar, colindînd munții, pe urmele ursilor, vulpilor și mistreților

„Auziți cum șuieră vîntul" ? Mă străduiesc să aud vîntul, simt o mișcare în aer, pădurarul Boroi se miră că nu-i răspund și întreabă din nou : „Chiar nu-l auziți ? Printre brazi, ca o apă...". Urechile mele s-au deprins cu altfel de zgomote, și în liniștea aceea profundă vîntul lui Boroi îmi sună ca un pufăit de locomotivă: a trecut mai bine de o oră de cînd așteptăm să apară pe culmea Iorgovanului caprele negre; ne uităm mereu prin binoclu, stînd pe niște scaune din cetină, așezate de-a dreptul pe zăpadă. Îmi pare rău că am bătut atîta drum și n-am văzut nici un pas de om... Caprele negre întîrzie la întîlnire; simt în spate un soare cald, de vară, peste drum — aceiași baie de lumină, doar sus, spre vîrfuri, se zbuciumă norii; dispare de pe capul Iorgovanului proeminența, ca o pălărie ; din pricina timpului, crede Boroi, ezită caprele, poate n-or să mai vină deloc, poate fac „plaje" în altă parte; și ele și alte lighioane ale pădurii ies acum la soare, nu-i adevărat că ursii hibernează, cum spune lumea, nu-s două săptămîni de cînd pădurarul Hapciuc a întîlnit o ursoaică cu doi pui la Pîriul Rece, iar el, Boroi, a văzut un urs pe aici, pe aproape... Încărcată i-o fi pușca (?), îmi vine întrebarea în minte și, dînd gîndului drum, îi zic cu voce tare : „Nea Boroi, dacă vine ursul acum ?" Îmi povestește ce-a pățit un cioban: „Chiar astă vară, un an, i-a luat ursul o oaie ; s-a dus după el în jneapăn și dă-i cu bita, atunci namila se înfurie și-l mușcă pe cioban..." Numai dacă-l „deranjezi" de la masă, atunci te atacă ursul ; un sătean și-a pierdut boii, i-a găsit a doua zi, dimineața, la Cîmpul Mielului, boii dormeau și ursii păsteau lîngă ei. Omul numai pe ursii carnivori îi împușcă; cu lupii se schimbă povestea : lupii intră în turmă și distrug cu nemiluita, ucid cît pot de mult, au un fel de plăcere, mănîncă o oaie dar ucid zece... Pădurarul Boroi știe multe; cînd am plecat din Uricani — ciurdă de copii după noi, tocmai ieșeau de la școală ; care se ținea de binoclu, care de pușcă; ei îi spuneau „nea Gheorghită", el le zicea pe nume „Costel, Rodica, Fănel", discutau despre iepuri, vulpi, veverițe și continuau, evident, un dialog început de mult.

Cornelia SIMIONESCU

CONTINUARE IN PAG. ②

Corespondență specială pentru „Magazin"

ÎN LUMEA CORALILOR TANZANIENI

Însemnări din jurnalul de bord al expediției științifice românești în Oceanul Indian

(În pagina a 3-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

„Fata cu fular alb"
Marin NASTASE — Galați

„Reflexe"
Ing. Ioan BACIVAROF — București

UNII TRAG LA ȘAIBĂ, ALȚII TRAG LA... HALBĂ

LA „GAMBRINUS", „TIC-TAC", „COLUMBINA", „CIREȘICA", ÎN ORELE DIMINEȚII

Am întreprins marți între orele 10—12, un raid, prin cîteva restaurante bucureștene, să vedem cine sînt clienții matinali. Cu regret trebuie să arătăm că nu-s puțini aceia care nu respectă întocmai programul de serviciu și-și pierd vremea prin restaurante, stînd ore în șir, în compania berei, cafelelor și coniacurilor. Cazurile nefiind tocmai izolate, cu atît mai mult nu trebuie tolerate. Deci : Cum se respectă programul de lucru ?

Restaurantul „Gambrinus" este înțesat de consumatori, la ora 10 dimineața. Ne oprim, la întîmplare, la o masă, unde se schimbă halbele cu bere. Cu sprijinul căpitanilor Constantin Scutaru și Sotir Calotă de la circumscripția 12 de miliție încercăm să stabilim identitatea și ocupația celor patru, care-și omoară timpul în compania halbelor.

— Gheorghe Matei și Victor Dinu, muncitori la Fabrica de conserve Valea Roșie — se recomandă primii doi tineri.

— Azi nu lucrați ?

— Am fost chemați la comisariat...

Cpt. Calotă : **Aveți un ordin de chemare ?**

Gheorghe Matei caută prin buzunare. Scoate ordinul : din luna septembrie.

— Păi acesta este vechi...

— Vechi... Am venit noi, așa, fără să fim chemați...

— Cine v-a învoit ? întrebăm.

— Maistrul Grigore Dumitru.

— Ce i-ați spus ?

— Că ne ducem la comisariat..

„Motive" pentru chiul de la lucru nu-s greu de găsit. Și în loc de comisariat, cei doi au ajuns la „Gambrinus" în vreme ce colegii lor trag la șaibă — cum se spune. Iar Matei și Dinu trag la... halbă.

Comesenii lor, Alexandru Andrei și Paul Enescu sînt salariații Institutului de prospecțiuni geologice și geofizice din București. Primul este topograf, al doilea tehnician.

— Știți, noi sîntem în perioada de prospecțiuni...

— Și ați plecat pe teren, la „Gambrinus" ?

— Am fost în trecere pe aici...

— De la ce oră ?

— De cînd a deschis...

— Salariul îl luați integral ?

— Dar cum credeți ?...

Gheorghe Olaru și Gheorghe Tufan stau la o masă, „obosiți", și își sorb cu nesaț halbele cu bere.

— Unde lucrați ?

— La „Semănătoarea"... Sîntem presatori.

— În ce schimb ?

— Doi.

(În după-amiaza aceleiași zile am sunat la „Semănătoarea". Cei doi nu erau la serviciu. Sînt în curs de calificare dimineața, ni s-a spus. Și s-a văzut unde se... calificau Olaru și Tufan).

La „Gambrinus", dacă făceam un... „filtru total", recolta de plimbăreți ar fi fost destul de mare. „Gambrinus" este restaurantul unde „semnează" condica destui salariați bucureșteni, ceea ce dovedește că mai există oameni care au timp de pierdut în cele opt ore de serviciu.

Poposim și la „Tic-Tac". La o masă, unul dintre clienți este în haină (zi primăvăratică).

— Dumneavoastră ?

— Eu lucrez la Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție. Sînt instructor teritorial.

— Cum vă numiți ?

— Ion Teoteoi.

— Dar dumneavoastră ?

— Dînsul este tatăl meu, oficiant sanitar, eu sînt contabil șef la cooperativa agricolă Zătreni (Vîlcea). Aveam de discutat ceva cu tovarășul Teoteoi.

— Și ați preferat să discutați la un pahar de vin...

— Așa...

„Tic-Tac"-ul este, se pare,

Petre Mihai BĂCANU

CONTINUARE IN PAG. ②

SILUETA RĂMÎNE O PROBLEMĂ DESCHISĂ

Trei regimuri la alegere

(În pagina a 6-a)

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

UN DIALOG RODNIC

URMARE DIN PAG 1

tei întîlniri la nivel înalt, au fost subliniate în declarațiile făcute de cei doi șefi de stat. Astfel, salutînd pe înaltul oaspete român, președintele Moamer El Geddafi a spus : „Constatăm cu satisfacție dezvoltarea relațiilor noastre economice. Mulțumim României prietene pentru asistența acordată țării noastre și experiența pe care ne-o împărtășește în domeniul dezvoltării economice. Considerăm că vizita președintelui Ceaușescu marchează o nouă etapă de impulsionare a relațiilor dintre țările noastre. Salutăm încă o dată sentimentele pe care le-am constatat la delegația română, preocupată ca această vizită să fie încununată de succes, să fie utilă. De asemenea, salutăm și sentimentul sincer pe care îl nutrește președintele Ceaușescu și întreaga delegație de a stabili relații bune între cele două țări ale noastre, care pot să constituie o mărturie a rolului statelor mici în viața contemporană".

Răspunzînd, președintele Nicolae Ceaușescu a arătat că : „Între țările noastre s-au dezvoltat în ultimii ani relații de colaborare economică într-o serie de domenii. Dacă ar fi să luăm cifrele, ne-am putea declara chiar satisfăcuți. Dar cifrele nu oglindesc totdeauna cel mai bine realitatea în toată complexitatea ei. De aceea, noi considerăm că ceea ce am realizat pînă acum constituie numai o bază pentru o dezvoltare largă a colaborării dintre țările noastre în viitor. În convorbirile de astăzi am căzut de acord, împreună cu președintele Geddafi, să realizăm o largă colaborare într-un șir de domenii. Cred că prietenul meu, președintele Geddafi, va fi de acord dacă voi declara că acest început deschide o perspectivă bună pentru relațiile dintre România și Libia. Vom face totul ca să fie realizat în cele mai bune condiții ceea ce vom conveni, ca popoarele noastre să conlucreze în deplină egalitate, în spiritul respectului reciproc și întrajutorării, pentru progresul lor economico-social, pentru bunăstare, pentru consolidarea independenței lor".

Desfășurată sub semnul unor asemenea idei generoase, vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în cîteva țări din Orientul Mijlociu capătă, ca în toate celelalte prilejuri similare, dimensiunile unei deosebite contribuții la statornicirea noilor raporturi de cooperare între state și popoare, raporturi bazate pe principiile egalității și respectului reciproc, pe dorința de a colabora pentru progresul economico-social al țărilor noastre, pentru consolidarea păcii.

URMARE DIN PAG 1

— Ce apreciați cel mai mult la tovarășul dv. de muncă ?

— Solidaritatea, ajutorul reciproc. Nici nu s-ar putea altfel. Muntele nu se dă prea ușor bătut. Folosim inclusiv explozivul pentru a-i birui. Sintem într-o continuă ofensivă și nu putem bate nici cît în retragere. Apoi ce să vă mai spun ? Aici în mină am învățat să prețuiesc disciplina și omenia. Minerii sînt buni, omenoși.

— Și ce nu apreciați la colegii dv. ?

— Paharul. Poate deveni uneori mai periculos decît silicoza. De silicoză nu suferă nici unul din oamenii mei, dar cu paharul ne întîlnim aproape în fiecare zi de salariu. Sînt convins că ne-am putea lipsi.

— Dacă ar trebui să vă recalificați, ce meserie ați alege ?

— Numai mineritul. E o meserie frumoasă, plină de satisfacții. N-aș schimba-o pentru nimic în lume. Te învață mai bine ca oricare alta să prețuiești munca, să-ți croiești singur drumul oricît de dură ar fi stînca, să-ți creezi singur „cerul"...

Într-adevăr, minerii Bocșei au dovedit cu prisosință că știu nu numai să-și construiască propriul cer, dar știu să-l și înnobileze cu cele mai strălucitoare nestemate ale muncii tenace, ale hărniciei. Maistrul miner **GHEORGHE POTOCEANU** este doar unul dintre aceștia. Printr-un recent decret al Consiliului de Stat lui i s-a conferit titlul de „Erou al Muncii Socialiste". Dar, dacă ești tentat să cauți elemente de senzațional în biografia sa, rămîi dezamăgit. Poți afla în schimb adevăratele carate ale meseriei de miner, transmise din tată în fiu de la un șir lung de generații. Poți afla că ucenicul de acum 23 de ani este astăzi maistru, după ce a cucerit treaptă cu treaptă tainele minăritului, împreună cu oamenii săi, maistrul Potoceanu a descoperit noi rezerve de minereuri. Le-a căutat, cum s-ar zice în piatră seacă, dar n-a renunțat pînă nu le-a găsit. Uneori, chiar în galeriile exploatate de bătrînii mineri din veacurile precedente, dar cu atît descoperirea a fost mai mare. El a experimentat cu succes și încă în „premieră" așa numita metodă cu „felii înclinate în retragere", reușind să recupereze în cea mai mare parte lemnul de mină din abataj și să-l refolosească pentru economia națională. Dar cîte vorbe de laudă nu s-ar putea scrie despre minerii Bocșei, despre **HARALAMBIE GOGOȘAN** și **MAFTEI COTLET**, care lucrează tot timpul în linia întîi și ginerul **DAVID BRÎNZEI**, directorul întreprinderii. Este un bănățean cu vorbă domoală, supărat cumva că nu are darul povestirii, dar care a înlocuit din vorbirea curentă pronumele „eu" cu „noi", deși toată lumea știe că în urmă cu 11 ani, cînd a fost numit director, întreprinderea se afla într-un serios impas cu producția. Ce-a făcut ce n-a făcut, dar este cert c-a reușit să schimbe optica, să redea încrederea oamenilor în forțele lor. Rezultatul concret ? În anul 1967 întreprinderea a devenit fruntașă pe ramură, iar în 1972 fruntașă pe țară, înmînîndu-i-se totodată înalta distincție Ordinul Muncii clasa I. Dar șirul de succese ale întreprinderii nu se oprește aici. Ele sînt reeditate mereu la alte dimensiuni. Din ultimele zile ale lui ianuarie, bunăoară, întreprinderea lucrează deja în contul anului viitor, iar pînă la sfîrșitul anului, acest colectiv este hotărît să-și îndeplinească sarcinile ce-i revin pe întreg cincinalul. Este cel mai frumos și mai convingător omagiu adus de minerii Bocșei celor două memorabile evenimente pe care poporul nostru le va sărbători în acest an : cea de-a 30-a aniversare a eliberării patriei și Congresul al XI-lea al partidului. Este un dar cu adevărat muncitoresc, pe măsura celor 250 de ani de minerit neîntrerupt pe aceste meleaguri.

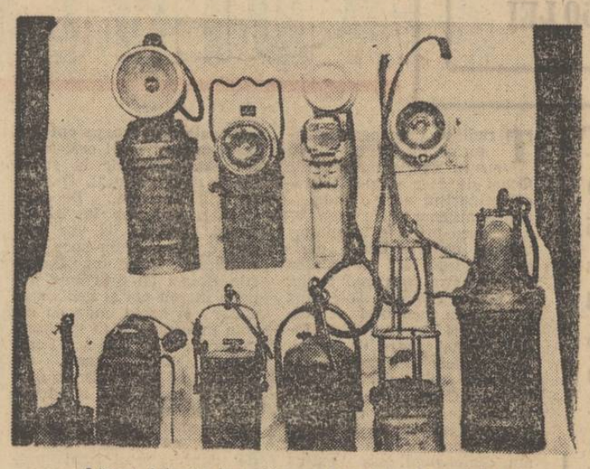

Lămpi folosite în subteran de-a lungul secolelor

Pentru mulți dintre oamenii Bocșei, mina n-a fost numai un mijloc de existență, ci o adevărată împlinire a visurilor, a personalității umane. Fostul electrician **IOAN BIRDAC**, astăzi inginer miner, a înțeles semnificația acestor adevăruri. Ca de altfel și tovarășul său de muncă **MIHAI TIMU**, fost tehnician, iar astăzi șef de secție coordonator, care îți poate vorbi despre mină ca despre un nesecat izvor de satisfacții profesionale. Acest lucru îl știu prea bine și inginerii **SILVIU JUMANCA**, ori **SIEGFRIED FRANK**, astăzi cunoscuți inovatori, care prin metoda lor originală au făcut să dispară rambleele și au sporit productivitatea în unele abataje cu pînă la 35 la sută.

Înainte de a părăsi mina am ținut să stau de vorbă și cu inginerul **ION MUNTEANU**, directorul întreprinderii de prospecțiuni și explorări miniere Petroșani, care a condus timp de 11 ani întreprinderea Bocșei. Lună de lună îți poți găsi printre fruntașii în întrecerea socialistă. Nici nu este de mirare cînd știi că aici meșteșugul mineritului se transmite de veacuri de-a rîndul din tată în fiu.

— Ce v-a determinat să părăsiți Bocșeiul ?

— Mă cheamă mina. Mă cheamă oamenii. Mă cheamă cărbunele. Mă cheamă viața. Nu știu dacă mai există pe pămînt o meserie mai frumoasă decît a minerului. Nu știu dacă mai există pe pămînt oameni mai buni decît minerii.

— Ce apreciați cel mai mult la tovarășii dv. de muncă ?

— Solidaritatea, ajutorul reciproc. Nici nu s-ar putea altfel. Muntele nu se dă prea ușor bătut. Folosim inclusiv explozivul pentru a-i birui. Sintem într-o continuă ofensivă și nu putem bate nici cît în retragere. Apoi ce să vă mai spun ? Aici în mină am învățat să prețuiesc disciplina și omenia. Minerii sînt buni, omenoși.

— Și ce nu apreciați la colegii dv. ?

— Paharul. Poate deveni uneori mai periculos decît silicoza. De silicoză nu suferă nici unul din oamenii mei, dar cu paharul ne întîlnim aproape în fiecare zi de salariu. Sînt convins că ne-am putea lipsi.

— Dacă ar trebui să vă recalificați, ce meserie ați alege ?

— Numai mineritul. E o meserie frumoasă, plină de satisfacții. N-aș schimba-o pentru nimic în lume. Te învață mai bine ca oricare alta să prețuiești munca, să-ți croiești singur drumul oricît de dură ar fi stînca, să-ți creezi singur „cerul"...

Într-adevăr, minerii Bocșei au dovedit cu prisosință că știu nu numai să-și construiască propriul cer, dar știu să-l și înnobileze cu cele mai strălucitoare nestemate ale muncii tenace, ale hărniciei. Maistrul miner **GHEORGHE POTOCEANU** este doar unul dintre aceștia. Printr-un recent decret al Consiliului de Stat lui i s-a conferit titlul de „Erou al Muncii Socialiste". Dar, dacă ești tentat să cauți elemente de senzațional în biografia sa, rămîi dezamăgit. Poți afla în schimb adevăratele carate ale meseriei de miner, transmise din tată în fiu de la un șir lung de generații. Poți afla că ucenicul de acum 23 de ani este astăzi maistru, după ce a cucerit treaptă cu treaptă tainele minăritului, împreună cu oamenii săi, maistrul Potoceanu a descoperit noi rezerve de minereuri. Le-a căutat, cum s-ar zice în piatră seacă, dar n-a renunțat pînă nu le-a găsit. Uneori, chiar în galeriile exploatate de bătrînii mineri din veacurile precedente, dar cu atît descoperirea a fost mai mare. El a experimentat cu succes și încă în „premieră" așa numita metodă cu „felii înclinate în retragere", reușind să recupereze în cea mai mare parte lemnul de mină din abataj și să-l refolosească pentru economia națională. Dar cîte vorbe de laudă nu s-ar putea scrie despre minerii Bocșei, despre **HARALAMBIE GOGOȘAN** și **MAFTEI COTLET**, care lucrează tot timpul în linia întîi și ginerul **DAVID BRÎNZEI**, directorul întreprinderii. Este un bănățean cu vorbă domoală, supărat cumva că nu are darul povestirii, dar care a înlocuit din vorbirea curentă pronumele „eu" cu „noi", deși toată lumea știe că în urmă cu 11 ani, cînd a fost numit director, întreprinderea se afla într-un serios impas cu producția. Ce-a făcut ce n-a făcut, dar este cert c-a reușit să schimbe optica, să redea încrederea oamenilor în forțele lor. Rezultatul concret ? În anul 1967 întreprinderea a devenit fruntașă pe ramură, iar în 1972 fruntașă pe țară, înmînîndu-i-se totodată înalta distincție Ordinul Muncii clasa I. Dar șirul de succese ale întreprinderii nu se oprește aici. Ele sînt reeditate mereu la alte dimensiuni. Din ultimele zile ale lui ianuarie, bunăoară, întreprinderea lucrează deja în contul anului viitor, iar pînă la sfîrșitul anului, acest colectiv este hotărît să-și îndeplinească sarcinile ce-i revin pe întreg cincinalul. Este cel mai frumos și mai convingător omagiu adus de minerii Bocșei celor două memorabile evenimente pe care poporul nostru le va sărbători în acest an : cea de-a 30-a aniversare a eliberării patriei și Congresul al XI-lea al partidului. Este un dar cu adevărat muncitoresc, pe măsura celor 250 de ani de minerit neîntrerupt pe aceste meleaguri.

I. MEDOIA

„CERUL" DIN ADÎNCURI...

URMARE DIN PAG 1

Le-am spus că mergem sus la cantonul de vînătoare din Cimpușelu. Atît au așteptat. „Mergem și noi, nea Gheorghiță" ; de cîte ori le-a promis că-i duce și pe ei la casa lui, din pădure... Sînt 28 de kilometri pînă la Cimpușelu, acolo se întîlnesc Vulcanul cu Retezatul și cu Godeanul, de-acolo faci cîțiva pași și vezi cum stau la soare, pe stîncile Iorgovanului, caprele negre. Ca să ajungem mai repede la Cimpușelu, urcăm în cabina unui autocamion cu remorcă. Șoferul are o față rotundă și obraiii rumeni ca de copil ; cară zilnic bușteni lungi de 8—10 metri, ține volanul cu două mîini mari, de urs ; ne luăm rămas bun de la el cînd ajungem la Cimpul Mielului și săltăm pe sapa unui tractor. Înaintăm cu 17 km pe oră, cît pe ce să ne rostogolim într-o ripă. „Valea asta-i cu cîntec — zice pădurarul Boroi — se desface și se închide iară, se formează chei și pe urmă iarăși poieni iasă din strînsoarea văii, cum e Cimpul Mielului, apoi iară se strînge pînă la fața Jiului ; am întîlnit ursul de multe ori pe valea asta sau căprioare vezi peste drum cum trec dintr-o parte într-alta". Am mers cu autocamionul și cu tractorul și tot mai facem „per pedes" cîțiva kilometri, nu-i decît zăpada care trosnește, un fel de crustă din spumă de ou, bocancul trece ușor și intră pînă-n genunchi, sînt doar pîrtii de iepuri și vulpi. „Pe aici a trecut mistrețul", studiază atent pădurarul Boroi „Iată și niște labe de urs", îmi place să cred că le-am învățat și eu „astea-s de vulpe", „astea-s de iepure, nea Boroi" zic mereu, dar mereu le confund... Nici un pas de om înainte, pădurarul zice că-s mult mai mulți acum, înainte dacă urcau zece oameni, pe timp de iarnă, în Retezat, greu să găsești loc la Pietrele și la Buta, cantonul lui de vînătoare, în schimb, stă mai tot timpul pustiu, deși oricine e bine venit acolo, vara — plin de lume, lapte proaspăt de vacă, găini în ogradă, fiecare gătește ce vrea, băutură nu ține, are un crez al lui : „Turist e ăla care își duce rucsacul în spate și se oprește la un izvor, nu ăla care scoate din port-bagaj sticlele de coniac și de bere și chefuiește bine și-n alaltă zi zice că a fost la o cabană..." Sînt oameni care locuiesc de 20 de ani în Uricani, dar n-au ajuns nici la Cimpul lui Neag, merge un autobuz pînă acolo. „Stau ca găinile lîngă casă", zice pădurarul Boroi, apoi îl trece în revistă pe bătrînul Crișan, de la Petroșani : „Ăla turist ! Omul ăla nici la 70 de ani n-a lipsit de la vreun concurs de turism sau de schi". I.C.F.-iștii au pus stăpînire pe pîrtia de la Paring, cînd localnicii vor să coboare și ei pe pîrtie, mecanicul primește ordin să oprească telefericul fiindcă „vin străinii !. Primele lui schiuri au fost două scînduri din gard, are acum cinci traversări de iarnă în Retezat, cunoaște pe de rost masivul, poate să fie noapte neagră sau ceață, nu-i e teamă că se pierde, mulți oaspeți veniți la canton au fost conduși pe scurtături numai de el știute, în locuri pe care-ar fi fost păcat să nu le vezi, deși nu figurau nici în cărți, nici în hărți, nici în ghiduri... Caprele negre n-au apărut nici la prînz pe Culmea Iorgovanului, fac cale întoarsă pe aceleași poteci bătute de iepuri și de vulpi, promit în gînd să mai revin aici, cît de curînd ; așa promitem, în general, cînd ne luăm rămas bun de la munte și, din păcate, uităm...

Cornelia SIMIONESCU

Deși n-am văzut caprele negre...

Strict autentic!

● UN OM LA KILOMETRUL 3+420

De ani de zile, revizorul de cale ferată Ioan Semeniuc veghea la siguranța circulației, pe porțiunea Valea Vișeului — Petrova. A străbătut omul de atîtea ori acest drum, încît cunoștea fiecare traversă și era în stare să sesizeze pe orice timp cel mai mic amănunt care ar fi putut periclita în vreun fel desfășurarea normală a traficului feroviar. Iar în acea zi, la ultima tură, la o oră și jumătate după miezul nopții, în timp ce se apropia de kilometrul 3+420, Ioan Semeniuc s-a oprit pe loc înțepenit de spaimă : în mijlocul liniei, verificate cu puțin timp înainte, stătea o stîncă de cîteva tone, prăbușită din creasta muntelui. Să fugă pînă la vreun telefon nu mai putea fi vorba ! Trenul 47191 plecase din gara Petrova și, în cîteva minute, urma să ajungă la locul unde linia era blocată... Ioan Semeniuc a luat-o la fugă în direcția din care se apropia trenul. A aplicat rapid pe linie cîteva capse de semnalizare și a așteptat cu sufletul la gură... A răsuflat ușurat doar cînd a auzit scrîșnind în noapte frînele garniturii. Mecanicii, atenți, au sesizat semnalul. Și catastrofa de la kilometrul 3+420, a fost evitată. Două ore a durat deblocarea liniei — două ore în care Ioan Semeniuc, a muncit alături de echipa de serviciu chemată de urgență. **(RADU PICIU).**

● CA-N FILME...

Magazinul „Lotus" de pe strada Batiștei. Îmbrăcată după ultimul jurnal, pătrunde înăuntru o tînără. Ploaia de afară a cam udat-o, dar ea își scutură cu indiferență umbrela și-i zîmbește fermecător vînzătoarei. Sînt singure. După ce cercetează rafturile, tînăra spune cu regret :

— Am văzut niște sandale în vitrină. Dar văd că aici înăuntru nu le aveți...

Vînzătoarea iese de după tejghea, privește marfa arătată de clientă, spune că astfel de sandale mai există în depozitul din spate și pleacă să le aducă. Dar iată că doi bărbați, intrați în urma tinerei în magazin, pătrund în depozit, se năpustesc asupra vînzătoarei : le acolo se aud lovituri și țipete, după care reapar în magazin. Și, cot la cot cu juna clientă, răscolesc sertarele magazinului, bagă în buzunare tot ce găsesc și dispar toți trei.

Acum scena asta „ca-n filme" o aflu de la cei trei așezați în boxa acuzaților : de la dumneaei, Elena Stere, fostă funcționară în București, dar cu mari veleități de „mondenă" în timpul liber, de la amicii ei Ilie Ion, fost boxer, și Dumitru Rădoi, fost salariat la o întreprindere bucureșteană. Demult lucrau ei în „trio" fel de fel de afaceri, dar lovitura de la „Lotus" o plănuiseră pe îndelete : își aleseseră ziua, ora, ploaia, singurătatea vînzătoarei...

Pentru tîlhăria lor, sentința sună astfel : Elena Stere — 12 ani închisoare, Ilie Ion — 14 ani închisoare, Dumitru Rădoi — 15 ani închisoare.

● MOARTEA CĂPRIOAREI

Noapte de iarnă. Pe șoseaua dinspre Rupea către Sighișoara — un autoturism solitar. La volan — un bărbat manevrează farurile. Și iată că, orbită, zăpăcită de lumină, în fața mașinii încremenește o căprioară. Automobilistul oprește, coboară, scoate din port-bagaj o armă de tir și ochește.

Din procesul de braconaj intentat automobilistului, aflăm că acesta se numește Eugen Popa. Profesiunea : medic internist la spitalul unificat din Sighișoara. Dincolo de infracțiunea ca atare, identitatea celui care a ucis căprioara nu poate să nu întristeze.

● „ORIENT-EXPRES-UL" A FOST SALVAT

„Orient-Expres"-ul era în întîrziere. Gonea acum ca o nălucă. Pasagerii resimțeau oboseala, vag neplăcută, caracteristică orelor dimineții după un drum lung, „în noapte". Trecuse de zece.

În cabina lui, acarul Mihai Năstase se uită și el la ceas. Impiegatul tocmai îi anunțase că trenul întîrziat se apropie. Își ia haina și iese afară să schimbe macazul. În cîteva minute, „Orient-Expres"-ul va trece grăbit prin această haltă, mai precis pe linia a treia, așa cum era prevăzut în parcurs. Semnalele de linie erau și ele pregătite să-l întîmpine, iar acarului nu-i rămînea altceva de făcut decît să se întoarcă acum în cabina sa. Aruncă o privire scrutătoare, în lungul liniilor, așa, din obișnuință, cînd deodată încremenește. Nu, nu e nici o îndoială. La o distanță de cîțiva zeci de metri, un cupon de șină — rupt ! Și trenul aici, la „doi pași" ! Fuge, la telefon. I se taie respirația. Impiegatul e anunțat. Intră și el în alertă. Undeva, la un pupitru de comandă, se caută o soluție : O linie liberă, o linie liberă... Semnalele sînt schimbate automat. În halta sa acarul Mihai Năstase face macazul pentru linia a patra. Totul durează cinci minute.

În vremea aceasta, călătorii „Orient-Expres"-ului se întreabă nedumeriți de ce trenul lor, și așa în întîrziere, și-a încetinit viteza în această haltă mică, cu nume greu de reținut : Valea Homorodului. **(C. PREDA).**

Rubrică alcătuită de Graziela VINTU

URMARE DIN PAG 1

preferința celor care lucrează în... agricultură. Medicul veterinar Iuliu Giulea din comuna Giuvărăști (Olt) a venit în București cu o zi înainte, zice, pentru treburile cooperativei agricole, care i-a dat și o delegație (fără număr, fără dată)... Iar medicul, în așteptarea rezolvării treburilor cooperativei agricole, a dat o raită pe la „Tic-Tac", gîndindu-se că nu i-ar strica să bea o sticlă de vin.

Tudor Eftimie este tehnician la cooperativa agricolă Petrichioiu ((Ilfov). Ce caută la București ? Are un ordin de deplasare în „alb".

— Cu ce treburi la București ?

— Sînt în drum spre Balș, să procur niște materiale.

Și pînă să se hotărască să ia trenul spre Balș, unde ar fi trebuit să se afle în delegație (sau un fel de delegație) tehnicianul se cinstește cu șeful său, rămas la București tot cu... treburi.

„Columbina" este un restaurant intim, retras. Șoferul Tănase Tănase, de la I.T.A. București, împreună cu Anton Trifan, tehnician la Autobaza 3 Călători, tocmai se pregăteau să încheie festinul...

— Să știți că ne aflăm în pauză de masă — sare Anton Trifan. Vă rog să rețineți acest lucru !

Am reținut că la Autobaza 3 Călători, e cam lungă pauza de masă, la... „Columbina".

„Ciresica". Singur la o masă, Gheorghe Georgescu, muncitor la Fabrica de bere „Rahova". Dinsul nu consumă bere. Evident. Se află însă după cîteva pahare de coniac.

— Nu lucrați la această oră ?

— Ba da, dar am fost cu juniorii, la antrenament, pe terenul „Olimpia". După aceea am intrat să beau un coniac.

— Poate este nevoie de dumneavoastră la fabrică...

— Păi mai stau puțin și mă duc într-acolo...

Să-l lăsăm pe antrenorul de fotbal să-și ducă viața... sportivă și să vedem de ce-s așa de veseli tinerii de la o masă mai dosnică. Două fete și doi băieți.

— Tache Ioana și Tache Constantina. Sîntem surori.

— Și unde lucrați ?

— La întreprinderea de construcții metalice și aparataje. Sîntem sudorițe.

— În ce schimb ?

— Schimbul I.

— Aici, la... „Ciresica" ?

— Am avut treabă în oraș și ne-am invoit.

— Cine v-a invoit ?

— Maistrul Alexandru Vasile.

— I-ați spus că sînteți așteptate la „Ciresica" ?

— Nu. I-am spus că avem treabă în oraș.

— Ce treabă ?

— Să ne cumpărăm blugi...

— V-ați gîndit la prejudiciul pe care-l aduceți întreprinderii atunci cînd lipsiți de la serviciu ?

UNII TRAG LA ȘAIBĂ, ALȚII TRAG LA... HALBĂ

Tăcere.

Bineînțeles, „blugii" trebuiau... udați, în compania lui Nicolae Geambașu și Nicolae Vasile. Primul n-are nici o ocupație („Stau acasă, la bătrîni, la Fundulea") și face parte dintr-o categorie aparte, a oamenilor care nu fac nimic. Celălalt lucrează ca muncitor la Institutul de studii și cercetări pentru transporturi.

— Să știți că am certificat medical. Sufăr de ficat.

— Și vinul nu vă face rău la ficat ?

— Știu eu ?...

Surprinzătoare postura unor tineri care în timpul orelor de muncă stau în tovărășia paharului.

Alți doi tineri care-și omoară timpul în restaurant : Ion Trăistaru și Florea Stanciu, vopsitori la „Electroaparataj". Este ora 12 și după sticlele din frapieră se pare că cei doi vor mai întîrzia în fața paharelor.

— Cum lucrați ?

— Intrăm în schimb la ora 14.

— Mai aveți timp să ajungeți. Nu vă mai odihniți după... sticlele acestea ?...

— Ne ducem direct la lucru. În momentul în care ne facem apariția la o masă retrasă, Ilie Capmare, tehnician mecanic la I.A.S. Mogoșoaia, ne-o ia înainte.

— Să știți că sînt în concediu...

Îl lăsăm în compania Paulinei F. (se pare și dînsa aflată la masa timpului pierdut) și sunăm pe șeful său, la I.A.S. Mogoșoaia.

— Tehnicianul Ilie Capmare, este în concediu ?

— Nu, îl așteptam să vină azi pe la fermă...

Ilie Capmare era așteptat la fermă și dumnealui își pierdea vremea prin restaurantele bucureștene.

Nu știm cum au figurat toate aceste personaje la locurile lor de muncă, dar, marea lor majoritate sfidează munca celorlalți, dijmuiesc timpul de lucru. Oameni în toată puterea, în loc să fie la serviciu, rătăcesc prin restaurante și bufete, știind că la întreprinderi sînt conduceri îngăduitoare.

Toți acești dezertori de la locurile lor de muncă primesc bani care nu li se cuvin, fără nici un fel de rușine.

În ultimă instanță, cele constatate în această anchetă sînt abateri de la Codul Muncii și de la codul nescris al eticii noastre.

Petre Mihai BĂCANU

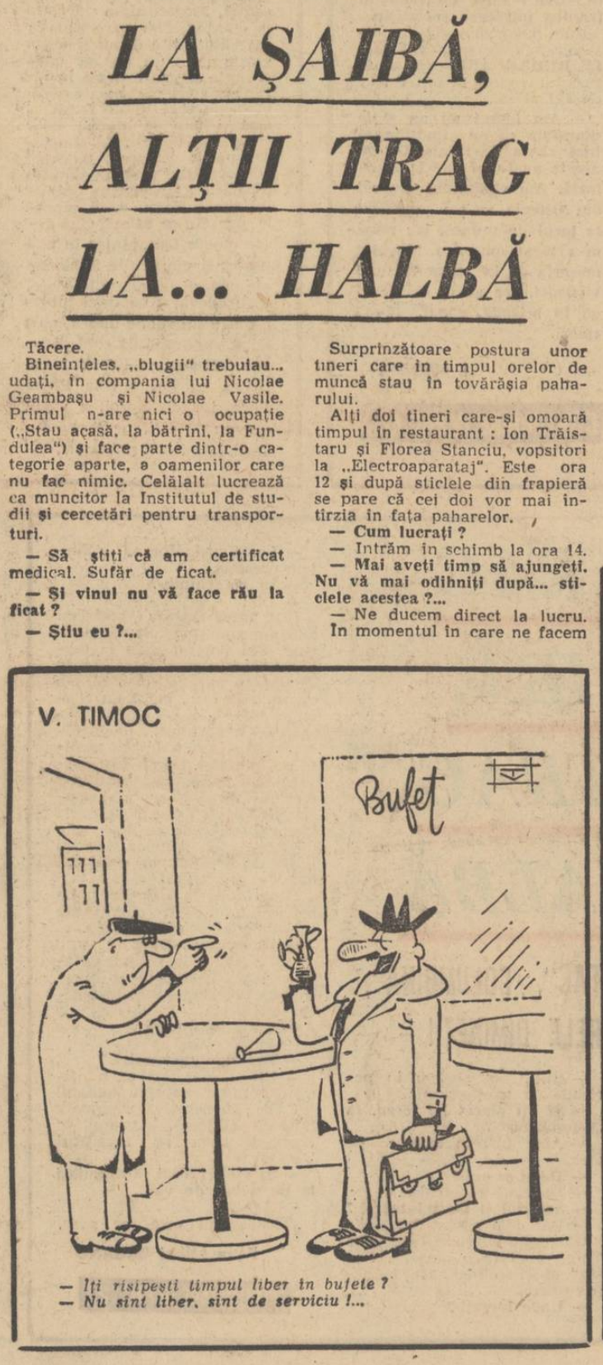

— Îți risipești timpul liber în bufete ?
— Nu sînt liber, sînt de serviciu !...

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Prietenii...

Chivu GHEORGHE — Ploiești

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 17 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 8.30 Gimnastică pentru toți. 8.40 Cravatele roșii. 9.35 Comoara din 13 case. 10.00 Viața satului. 11.15 Ce știm și ce nu știm despre... 11.45 Bucuriile muzicii. 12.30 De strajă patriei. Raport ostășesc în anul XXX. 13.00 Album duminical. Din cuprins : Autografe muzicale. 13.19 Bătoiul Donald în... premieră. 13.35 Transmitem de la Cannes : Gala MIDEM — 1974. 13.56 „Confirmați aceste speranțe ?" — recital de balet. 14.10 3 minute cu Margareta Pîslaru. 14.13 Aventuri în epoca de piatră. 14.50 Voci tinere : Nicolae Suciu. 14.55 „Spectacolul lumii". Episodul I : „Columna". 15.16 Din arena circului în Studioul televiziunii cu duo Vâlcanu. 15.21 Din nou Cannes. MIDEM-1974 (II). 15.30 Magazin sportiv. Rugbi în 15 : Țara Galilor—Franța. Transmisiune de la Cardiff. 17.00 Pistruiatul. 17.35 Cîntare patriei. Concurs coral interjudețean. 19.00 Lumea copiilor. D-I-O-D-I-X. ! Cine este... Diodix ? 19.30 Telejurnal. 20.10 Reportajul săptămînii. Iarna femeilor. 20.30 Filmul „Prietenul nostru Fred". Premieră pe țară. În distribuție : Danny Larne, Alfred Marks, Lance Percival, Lally Bowers. 22.00 Telejurnal. 22.10 Duminica sportivă.

PROGRAMUL II : 10.00—11.30 Matineu simfonic. Concertul Filarmonicii de stat „George Enescu". 20.10 Film serial pentru copii „George". 20.35 Pagini din operele lui Puccini. 21.00 Film serial. Columbo

LUNI 18 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 16.30 Emisiune în limba maghiară. 17.00 Emisiune-concurs pentru tineret: „Să ne cunoaștem patria". 18.20 Dialog cu telespectatorii : 18.26 În vizită la Clubul de jazz al Casei de cultură Petofi Sandor din București. 19.05 Interpretul preferat. Angelica Stoican. 19.30 Telejurnal. 20.00 Prim plan Ion Deicea, președintele C.A.P. Goicea Mare, județul Dolj. 20.30 Povestea unui cîntec. 20.45 Revista literar-artistică TV. 21.30 Roman foileton Germinal. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 17.30 Telex. 17.40 Album coral. 17.50 Întîlniri cu filmul și cu iubitorii lui. 19.30 Telejurnal. 20.00 Comoara din 13 case. 20.25 Viața economică a Capitalei. 20.45 Muzica românească în contemporaneitate. 21.15 Baladă pentru acest pămînt. Muntele Cozia. 21.30 Gala maeștrilor Basul Nicolae Sasu. 22.00 Istoria literaturii române contemporane.

MARȚI 19 FEBRUARIE

PROGRAMUL I. 9.00 Teleșcoală. 10.00 Curs de limbă germană. 10.30 Curs de limbă franceză. 11.00 Biblioteca pentru toți. Matei Caragiale (I). 11.50 Selecțiuni din Albumul duminical. 16.00—17.00 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. Cultura plantelor de cîmp. 17.30 Telex. 17.35 Curs de limbă rusă. 18.05 Curs de limbă engleză. 18.00 Drumuri în istorie. Pitești — Istorie și contemporaneitate. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Revista economică TV. 20.35 Seară de teatru. Ciclul Oameni ai zilelor noastre. Ca o pasăre în colivie de Anda Boldur. Premieră pe țară. 21.50 Hochei : România—Elveția. Selecțiuni înregistrate. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Film serial. Acțiunea V. O producție a studiourilor de televiziune din R.P. Polonă. 20.55 Prim plan Ion Deicea. 21.20 Telex. 21.25 Roman foileton Pot Bouille.

MIERCURI 20 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 Teleșcoală. 10.00 Curs de limbă engleză. 10.30 Curs de limbă rusă. 11.00 Film pentru tineret. Pășesc prin Moscova. În distribuție : Galina Polskih, Alexei Loctev. 12.15 Pagini din operele lui Puccini. 16.00—17.00 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. Creșterea animalelor. 17.30 Telex. 17.35 Curs de limbă franceză. 18.05 Steaua polară. Emisiune de orientare școlară și profesională. 18.30 Fantezii coregrafice cu Cristina Dan, Dorina Fleșuriu și Ioan Gîrba. 18.45 Cunoașteți legile ? 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Baschet masculin Steaua-Estudiantes Madrid (repriza a II-a). Transmisiune directă de la sala sporturilor Floreasca. 20.30 Telecinemateca. Tronul însîngerat. Producție a studiourilor cinematografice japoneze. Cu : Toshiro Mifune, Isuzu Iamada, Takaski Shimura, Minoru Chiaki. Premieră pe țară. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Ce vrăjii a mai făcut nevasta mea. 20.25 Refrenul meu de dor. Muzică ușoară cu Doina Badea. 20.45 Întrebări și răspunsuri. 21.15 Telex. 21.20 Întîlnire cu personajele lui Jacques Offenbach. 21.50 Desene animate. 22.00 Filmul documentar Poveste de toamnă.

JOI 21 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Telex. 17.32 Curs de limbă germană. 18.00 Teleglob. China în haine de lucru. 18.20 Universitatea TV. 18.55 Film serial pentru copii „George". 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Seară pentru tineret. Din cuprins : Cîntec tineresc de muncă. 20.07 De joi pînă joi. 20.12 Anii dăruiți muncii — inginerul Gheorghe Glăman. 20.27 Teletop. 21.23 Cum te cheamă, tinere ? 21.35 Școala caracterelor. 21.50 Senza Rete. Spectacol muzical-distractiv realizat de televiziunea italiană cu Milva și Nino Ferrer. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Concert simfonic. Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. 22.05 Telesama. În lumea filmului de animație.

VINERI 22 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Emisiune în limba germană. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 România — Anul XXX. Revistă social-politică TV. Din cuprins : Confruntări în timp ● Cronica tradițiilor ● Mărturii în contemporaneitate ● România în lume. 20.35 „Să ne cunoaștem patria". 18.20 Dialog cu telespectatorii : 18.26 În vizită la Clubul de jazz al Casei de cultură Petofi Sandor din București. 19.05 Interpretul preferat. Angelica Stoican. 19.30 Telejurnal. 20.00 Prim plan Ion Deicea, președintele C.A.P. Goicea Mare, județul Dolj. 20.30 Povestea unui cîntec. 20.45 Revista literar-artistică TV. 21.30 Roman foileton Germinal. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 17.30 Telex. 17.40 Album coral. 17.50 Întîlniri cu filmul și cu iubitorii lui. 19.30 Telejurnal. 20.00 Comoara din 13 case. 20.25 Viața economică a Capitalei. 20.45 Muzica românească în contemporaneitate. 21.15 Baladă pentru acest pămînt. Muntele Cozia. 21.30 Gala maeștrilor Basul Nicolae Sasu. 22.00 Istoria literaturii române contemporane.

MARȚI 19 FEBRUARIE

PROGRAMUL I. 9.00 Teleșcoală. 10.00 Curs de limbă germană. 10.30 Curs de limbă franceză. 11.00 Biblioteca pentru toți. Matei Caragiale (I). 11.50 Selecțiuni din Albumul duminical. 16.00—17.00 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. Cultura plantelor de cîmp. 17.30 Telex. 17.35 Curs de limbă rusă. 18.05 Curs de limbă engleză. 18.00 Drumuri în istorie. Pitești — Istorie și contemporaneitate. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Revista economică TV. 20.35 Seară de teatru. Ciclul Oameni ai zilelor noastre. Ca o pasăre în colivie de Anda Boldur. Premieră pe țară. 21.50 Hochei : România—Elveția. Selecțiuni înregistrate. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Film serial. Acțiunea V. O producție a studiourilor de televiziune din R.P. Polonă. 20.55 Prim plan Ion Deicea. 21.20 Telex. 21.25 Roman foileton Pot Bouille.

MIERCURI 20 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 Teleșcoală. 10.00 Curs de limbă engleză. 10.30 Curs de limbă rusă. 11.00 Film pentru tineret. Pășesc prin Moscova. În distribuție : Galina Polskih, Alexei Loctev. 12.15 Pagini din operele lui Puccini. 16.00—17.00 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. Creșterea animalelor. 17.30 Telex. 17.35 Curs de limbă franceză. 18.05 Steaua polară. Emisiune de orientare școlară și profesională. 18.30 Fantezii coregrafice cu Cristina Dan, Dorina Fleșuriu și Ioan Gîrba. 18.45 Cunoașteți legile ? 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Baschet masculin Steaua-Estudiantes Madrid (repriza a II-a). Transmisiune directă de la sala sporturilor Floreasca. 20.30 Telecinemateca. Tronul însîngerat. Producție a studiourilor cinematografice japoneze. Cu : Toshiro Mifune, Isuzu Iamada, Takaski Shimura, Minoru Chiaki. Premieră pe țară. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Ce vrăjii a mai făcut nevasta mea. 20.25 Refrenul meu de dor. Muzică ușoară cu Doina Badea. 20.45 Întrebări și răspunsuri. 21.15 Telex. 21.20 Întîlnire cu personajele lui Jacques Offenbach.